

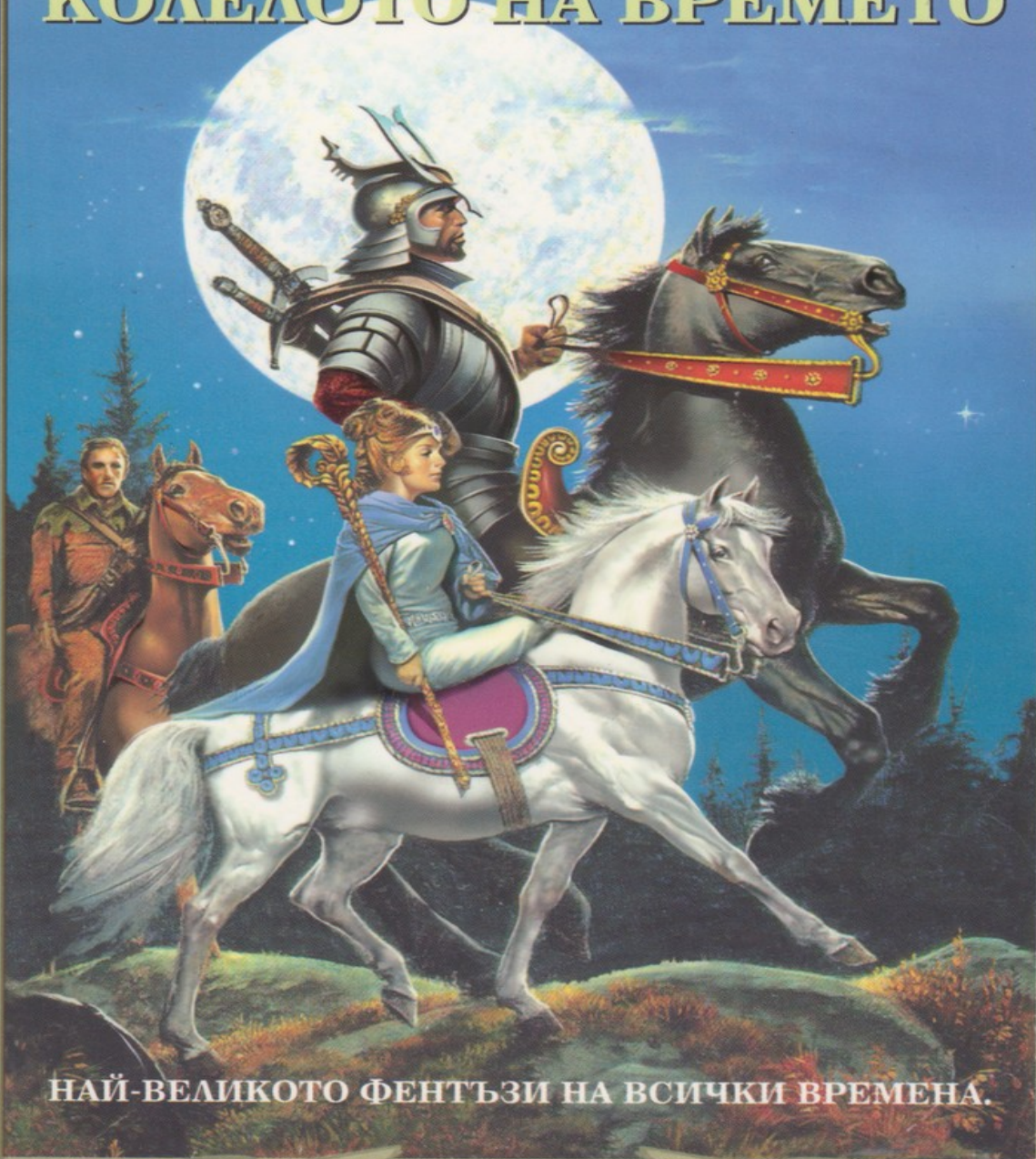
РОБЪРТ ДЖОРДАН

ОКОТО НА СВЕТА

ПЪРВА КНИГА

ОТ

КОЛЕЛОТО НА ВРЕМЕТО

НАЙ-ВЕЛИКОТО ФЕНТЪЗИ НА ВСИЧКИ ВРЕМЕНА.

РОБЪРТ ДЖОРДАН ОКОТО НА СВЕТА

Превод: Валерий Русинов

chitanka.info

Колелото на времето се върти и вековете идват и си отиват, оставяйки спомени, които се превръщат в легенда. Легендите заглъхват в мит и дори митът отдавна е забравен, когато породилият го век се върне отново. В Третия век, Века на пророчеството, на косъм висят самият Свят и самото Време. Онова, което е било, което ще бъде и което е, може да падне под властта на Сянката.

*На Хариет, сърце на сърцето ми,
живот на живота ми завинаги.*

ПРОЛОГ

ДРАКОНОВАТА ПЛАНИНА

Дворецът се тресеше, а земята се гърчеше, обременена от памет, и стенеше в неистово желание да отрече онова, което се бе случило. Снопове слънчева светлина нахлуваха през процеците в стените и увисналите във въздуха пращинки проблясваха в случаен бяг. Разлати петна от изгоряло чернееха по люещите се бои и позлатата на някогашните ярки стенописи. Сажди покриваха ронещи се фризове с хора и животни, сякаш опитали да се раздвижат преди лудостта да заглъхне. Мъртвите бяха навсякъде. Мъже, жени и деца, сразени в отчаян опит да избягат от мълните, поразили всички коридори. Спрени от задушавашите ги пламъци или потънали сред камъните на двореца, които се бяха сринали и полетели надолу като оживели, преди покоят да се възцари отново. Несъгласни да приемат всичко това, по стените невъзмутимо висяха многоцветни гоблени и картини. Освен онези, които издулите се стени бяха съборили. Fino изваяни мебели, инкрустирани със слонова кост и злато, стояха недокоснати. Освен онези, които надигащите се като морски вълни подове бяха преобърнали. Извратеният разсъдък бе поразил сърцевината, без да засегне периферните неща.

Луз Терин Теламон се луташе из двореца, едва успявайки да се задържи прав при всеки пореден гърч на земната твърд.

— Илиена, обич моя, къде си? — Краят на бледосивото му наметало се влачеше в локвите кръв. Той се спря пред тялото на жена, чиято златокоса хубост бе помрачена от ужаса на последните й мигове, а все още широко отворените й очи гледаха с нямо неверие. — Къде си, съпруго моя? Къде са се скрили всички?

Очите му уловиха собственото му отражение в едно огледало, увиснало накриво над издутия мраморен под. Облеклото му — някога царствено, в сиво, пурпурно и златно, от тънко изтъкан плат, донесен от презморски търговци — бе разкъсано и изцапано със същата кал, която покриваше и лицето му. За миг напипа символа, вплетен в

наметалото му — кръг, наполовина бял, наполовина черен, двата цвята разделени с гънеща се линия. Този символ сигурно значеше нещо. Но извезаният кръг не можа да задържи дълго вниманието му. С не по-малко удивление той се взря в собствения си образ. Висок мъж в разцвета на силите си, красив някога. Но сега косата му бе побеляла, а тъмните очи бяха видяли твърде много. Луз Терин се изкиска и отметна глава. Смехът му отека по пустите коридори.

— Илиена, обич моя! Ела при мен. Трябва да видиш всичко това.

Въздухът зад гърба му се разлюля, просветна и в него се въплъти мъжки силует. Новодошлият се огледа и изкриви устни, отвратен. Малко по-нисък от Луз Терин, той бе облечен в черно, с бял ширит около врата и сребристи гайтани по маншетите на високите чизми. Той пристъпи внимателно, повдигайки придирчиво краищата на наметалото си, за да не докосне стелещата се под него смърт. Подът се разтърси в последни конвулсии, но вниманието на странника бе насочено изцяло върху мъжа, взиращ се в огледалото — той продължаваше да се смее истерично.

— Повелителю на Утрото — каза новодошлият. — Дойдох за теб.

Смехът секна отведнъж, като че ли изобщо не беше го имало. Луз Терин се обърна спокойно, сякаш неочакваната поява на другия изобщо не беше го изненадала.

— Ах, гост. Имаш ли Глас, страннико? Че скоро ще настъпи часът за песен и всички те каним да попееш. Илиена, обич моя, имаме си гост. Илиена, къде си?

Очите на облечения в черно се разшириха, стрелнаха се към тялото на златокосата жена и се върнаха на лицето на Луз Терин.

— Шайтан да те вземе, нима омърсяването до такава степен те е обладало?

— Това име. Шай... — Луз Терин потръпна и вдигна ръка, като да се предпази от нещо. — Не произнасяй това име. Опасно е.

— А, значи помниш. Поне дотолкова. Опасно е за теб, глупако, не и за мен. Какво друго помниш? Спомни си, заслепен от Светлината идиот! Не ще те оставя да свършиш, повит в пелените на забравата! Спомни си!

За миг Луз Терин се загледа удивен в нечистите петна по дланта си. После отри ръка в още по-мръсното наметало и попита:

— Кой си ти? Какво искаш?

Мъжът в черно се изпъна и отвърна надменно:

— Някога ме наричаха Елан Морин Тедронай, но сега...

— Излъстителя на Надеждата — прошепна Луз Терин.

— Значи все пак помниш някои неща. Да, Излъстителя на Надеждата. Така ме нарекоха хората, тъй както теб нарекоха Дракона. Но за разлика от теб, аз приех това име драговошно. Кръстиха ме така, за да ме похулят, но аз ще ги принудя да коленичат пред него и да тръпнат от благоговение. А ти, какво ще сториш ти с името си? След този ден хората ще те нарекат Родоубиеца. Тогава какво ще правиш?

Луз Терин огледа свъсен потъналата в руини зала.

— Илиена трябваше да е тук, да каже „добре дошъл“ на госта — промърмори той разсеяно и извиси глас. — Илиена, къде си?

Подът се разтресе и тялото на златокосата жена помръдна, сякаш отзовало се на призива му. Но очите му не я видяха.

Ликът на Елан Морин се изкриви в гримаса.

— Виж се — смърри го той. — Някога ти беше най-личният сред Слугите. Някога носеше Пръстена на Тамирлин и седеше на Върховния трон. Някога ти връчиха Деветте пръчки на Властта. А виж се сега! Жалка, съсипана развалина. Но и това не стига. Ти ме унизи някога, в Съвета на Слугите. Надви ме пред портите на Пааран Дайсен. Но днес аз съм по-великият. И няма да те оставя да умреш, преди да си го разбрал. Когато умираш, последната ти мисъл ще бъде пълното съзнаване на поражението. Твоето пълно и окончателно поражение. Ако изобщо те оставя да умреш.

— Не разбирам защо се бави Илиена. Тя ще ме нахока, ако реши, че крия госта от нея. Надявам се, че сте сладкодумец, тя обича сладкодумците. Но ви предупреждавам, Илиена ще започне така да ви разпитва, че ще трябва да й разкажете всичко, което знаете.

Елан Морин придърпа наметалото си и скръсти ръце пред гърдите си.

— Колко жалко — промълви той умислено, — че никоя от Сестрите ти не е наоколо. Никога не съм бил достатъчно вещ в Лечителството, пък и сега следвам друга сила. Но дори и някоя от тях би ти донесла твърде малко просветление, стига да не я унищожиш преди това. Е това, което мога да направя с теб, също ще свърши работа. За моите цели. — И той се усмихна зловещо. — Но ме е страх,

че лечителството на Шайтан е различно от онова, което ти е познато. Бъди изцелен, Луз Терин! — Той протегна ръце напред и светлината помръкна, като че сянка покри слънцето.

Болка прониза Луз Терин и той изкрещя. Крясъкът дойде от дълбините на съществото му и нищо не можеше да го спре. Огън прониза костите му; отрова нахлу в жилите му, той политна и рухна върху каменния под. Сърцето му заби, сякаш се мъчеше да изскочи от гърдите му, и всеки негов удар пращаше нов изгарящ пламък през тялото му. Той безпомощно се сгърчи, черепът му се превърна в кълбо от неистова болка, готова да изригне. Дрезгавите му крясъци отекнаха в затихналата зала.

После бавно, много бавно, болката се уталожи. Оттичането ѝ сякаш продължи хилядолетие и го остави да се гърчи немошно.

Още хиляда години минаха, докато успее да се надигне. Мускулите му бяха омекнали като медуза. Той успя да коленичи и очите му се спряха на златокосата жена. Всички звуци, излезли през устата му досега, бяха нищо пред вика, който изригна сега. Влачейки се по пода, той съкрушен се добра до нея. Треперещите му длани отметнаха косата от лицето ѝ.

— Илиена! Светлината да ми е на помощ, Илиена? — Тялото му се сви над нея, да я заслони. Хлиповете му бяха страшни — хлипове на човек, комуто не е останало нищо, заради което да живее. — Илиена, не! Не!

— Можеш да си я върнеш, Родоубиецо! Великият Властелин на Мрака може отново да я съживи, ако се согласиш да му служиш. Ако служиш на мен.

Луз Терин вдигна глава и облеченият в черно мъж отстъпи крачка пред твърдия му поглед.

— Десет години, Излъстителю — промълви тихо Луз Терин, в шепота му звучеше оголена стомана. — Десет години скверният ти господар съсипва света. А сега и това. Аз ще...

— Десет години ли? Нещастен глупак! Тази война не трае от десет години, а от самото начало на времето. Двамата с теб сме се сражавали в хиляди битки, откакто се върти Колелото, хиляди пъти по хиляди, и ще се бием, докато времето умре и Сянката възтържествува! — Думите му завършиха с вик и той вдигна юмрук. Луз Терин се дръпна назад, затаил дъх пред блясъка в очите на Излъстителя.

После нежно положи Илиена на пода. Пръстите му погалиха косата ѝ. Изправи се. Очите му бяха замъглени от сълзи, ала гласът му бе леден.

— За всичко, което си сторил, няма прошка за теб, Излъстителю. Но за смъртта на Илиена ще те унищожа така, че и господарят ти не ще може да те възстанови. Приготви се да...

— Спомни си, глупако! Спомни си последния безплоден щурм срещу великия Властелин на Мрака! Спомни си за ответния удар! Спомни си! Дори и сега Стоте етаири разкъсват света и всеки ден сто нови мъже прииждат към тях. Чия ръка съсече Илиена Слънцекосата, Родоубиецо? Не моята. Не моята. Чия ръка изкла всяка жива твар, що носеше капчица от кръвта ти, всеки, който те обичаше, всеки, когото ти обичаше? Не моята, Родоубиецо. Не моята. Спомни си я разбери цената на противопоставянето си на Шайтан!

Ручей пот прорязаха засъхналата мръсотия по лицето на Луз Терин. Той си спомни. Забулената в облаци памет бе като сън в съня, но той си спомни, и беше истина.

Ревът му удари стените, рев на човек, открил, че душата му е прокълната от собствената му ръка, и той впи нокти в лицето си, сякаш да издере от очите си гледката на това, което бе сторил. Навсякъде, накъдето се извърнеше, виждаше мъртвите. Съсечени, пребити или изгорели, или наполовина погълнати от камъка. Навсякъде — лица, които познаваше, лица, които обичаше. Стари слуги и приятели от детинството, верни спътници в дълги години на бран. И децата му. Собствените му синове и дъщери, проснати като счупени кукли, чиято игра е свършила завинаги. Всички те — посечени от собствената му ръка. Лицата на децата му го виняха, празните им очи го питаха защо, а сълзите в очите му не можеха да бъдат отговор. Смахът на Излъстителя го шибна като камшик, пресекна воя му. Не можеше да понесе лицата, болката. Не можеше повече да понесе оставането си. Отчаяно той посегна към Верния извор, към омърсения сайдин, и Отпътува.

* * *

Земята около него беше равна и пуста. Наблизо течеше река, права и пълноводна. Той усещаше, че на сто левги околоръст няма никакви хора. Беше сам, толкова сам, колкото можеше да бъде човек, все още жив, но неспособен да избяга от паметта. Очите го преследваха из безкрайните кухни на разсъдъка му. Не можеше да се скрие от тях. Очите на децата му. Очите на Илиена. Сълзи блеснаха по страните му и той извърна лице към небето.

— О, Светлина, прости ми! — Не вярваше, че ще получи това опрощение след всичко, което бе сторил. Но въпреки това изрева към небето и се помоли за онова, което не вярваше, че може да получи. — О, Светлина, прости ми!

Все още докосваше сайдин, мъжката половина, която задвижваше вселената, която въртеше Колелото на Времето, и усещаше мазната поквара, опетнила повърхността му, покварата на противоудара на Сянката, омърсяването, което бе съсипало света. Заради него. Заради гордостта, с която бе повярвал, че хората могат да се изравнят със Създателя, че могат да оправят онова, което Създателят бе сътворил, а те бяха разрушили. В гордостта си го беше повярвал.

Привлече Верния извор дълбоко, все по-дълбоко, като човек, умиращ от жажда. В бързината бе привлякъл повече от Единствената сила, отколкото можеше да прелива без помощ; кожата му сякаш пламна. Изпъна се и се насили да поеме още, опита се да я поеме цялата.

— О, Светлина, прости ми! Илиена!

Въздухът стана на огън, огънят — на втечнена светлина. Мълнията, врѫхлетяла от небесата, можеше да изгори и ослепи всеки, който би обърнал взор към нея дори и за миг. Врѫхлетя от небесата и прониза Луз Терин Теламон, прониквайки в земните недра. Камък се превърна на пара от допира ѝ. Земята се скърши и се сгърчи като жива твар в предсмъртна агония. Миг само просъществува светлият стълб, свързал земята с небето, но след като се скри, земята продължи да се гъне като бурно море. Разтопена скала изригна на петстотин стъпки във въздуха и стенещата повърхност се надигна под нея, тласкайки горящите пръски още по-нагоре, още по-нависоко. От север и юг, от изток и запад вятърът зави на смърт, помитайки дървета като сухи

вейки, пищящ и виещ, връхлетял сякаш да помогне на израстващата планина да достигне самото небе. Самото небе.

Най-сетне вятърът утихна и земята се стаи с глух ропот. И следа не остана от Луз Терин Теламон. Там, където бе стоял, сега на мили високо към небето се издигаше планина, а от прекършения ѝ връх още се стичаше лава. Широката права река бе избутана в дъга встрани от планината и там тя се раздели на две, а по средата изникна остров. Сянката на планината почти покриваше острова; просна се по земята като зловеща ръка на пророчество. Дълго време единственият звук бе глухият, сърдит тътен на земята.

На острова въздухът просветна и се сгъсти. Мъжът в черните одежди се изправи и се взря в страховитата планина, стръмно възвисила се сред равнината. Лицето му се изкриви от гняв и презрение.

— Няма да се измъкнеш така лесно, Драконе. Между нас нищо не е свършило. И няма да свърши, чак до края на Времето.

После изчезна, а планината и островът останаха сами. Стаени.

* * *

„И Сянката легна над Земята, а Светът се срина камък върху камък. Океаните се отляха и планините бидоха погълнати, а народите се пръснаха по осемте краища на Света. Луната стана на кръв, а Слънцето се превърна в пепел. Моретата възвряха и живите завидяха на мъртвите. Всичко се разпадна и всичко се изгуби, освен спомена, и един спомен остана над всичко, за оногова, що доведе Сянката и Разрушението на Света. И го нарекоха Дракона.“

(из „Алет нин алта Камора — Разрушението на
Света“.

Неизвестен автор, Четвърти Век)

„И се случи в онези дни, както се е случвало преди и
ще се случи отново, Тъмния да възлегне над земята и да
натежи над сърцата хорски, и всичко, що беше зелено, да
увехне, а надеждата да умре. И хората въззоваха името на
Създателя и викаха: «О, Светлина Небесна, Светлина на
Света, нека Обещаният да се роди от планината, както е
казано в пророчествата, както се е раждал в минали векове
и има да се роди във вековете бъдни. Нека Принцът на
Зората запее към земята, та всичко, що е зелено, да израсте
и долините да наплодят агнета. Нека Повелителят на
Утрото ни закриля от Тъмния и великият меч на правдата
да ни защити. Нека Драконът отново възседне ветровете на
Времето.»“

(из „Чарал Дрианаан те Каламон, Цикълът на
Дракона“.
Неизвестен автор, Четвърти Век)

ГЛАВА 1

ПЪТЯТ

Колелото на Времето се върти и Вековете идват и си отиват, оставяйки спомени, които се превръщат в легенди. Легендите заглъхват в мит и дори митът отдавна е забравен, когато породилият го Век се върне отново. В един Век, наричан от някои Третия век, Век, чието идване предстои и Век отдавна минал, в Мъгливите планини се надигна вятър. Вятърът не беше началото. Няма начала, нито краища при въртенето на Колелото на Времето. Но беше някакво начало.

Породил се под вечно обвитите с облаци върхове, дали името на планините, вятърът задуха на изток, през Пясъчните хълмове, някога преди Разрушението на Света бряг на велик океан. И се понесе надолу към Две реки, към гъстите гори, наричани Западния лес, и връхлетя върху двамата мъже, крачещи редом до теглената от кон каруца по настланото със ситни камъни платно на Каменния път. При все че бе пролет, вятърът носеше леден хлад, като че ли по скоро се канеше да навее сняг.

Поривът му плътно прилепи наметалото на Ранд ал-Тор към гърба му и той съжали, че дрехата не е по-дебела. Поне да си беше облякъл още някоя по-дебела риза. Колчем се опиташе да загърне наметалото, то се закачаше в колчана, провиснал на бедрото му. Не можеше да го придържа с една ръка. Другата му стискаше лъка със стрела, положена на тетивата.

Пореден силен порив издърпа наметалото от ръката му и той хвърли поглед към баща си, който крачеше до рунтавата кафява кобила. Освен воя на вятъра нищо друго не нарушаваше тежкото безмълвие, надвиснало над земята. И в тази странна тишина тихото скърцане на осите сякаш пронизваше ушите му. Не се чуваше птича песен сред леса, не се мяркаше катеричка, стрелнала се по клоните. Не че всъщност ги очакваше. Не и в такава пролет.

Зеленееха се само вечнозелените дървета. Заплетени къпинаци простираха кафява паяжина над ръбестите камъни под дърветата.

Оскъдната растителност, доколкото изобщо я имаше, беше главно коприва, бодли и трънаци, и тук-там миризливец, оставящ лепкава, противно воняща течност по непредпазливо скършилия го ботуш. Пръснати бели снежни преспи покриваха все още земята там, където струпани дървета хвърляха дебела сянка. А където все пак достигаше слънчев лъч, той не бе нито силен, нито топъл. Бледото слънце клечеше над дърветата откъм изток, но светлината му беше хладна и мрачна, сякаш омесена в сянка. Странна бе тази сутрин, предназначена сякаш да буди лоши мисли.

Той неволно опипа резката на стрелата. Беше готов да я изпъне до бузата си с плавно движение, тъй както го беше учил Трам. Люта беше тази зима долу при фермите, по-люта от всякога, казваха старите хора, но в планините сигурно беше още по-зле, ако се съдеше по вълчите глутници, изсипали се в Две реки. Вълците нападаха кошарите и прояждаха със зъби дървените стобори, за да се доберат до добитъка и конете. Мечки също нападаха овцете, и то в места, където не бяха виждали мечка от години. Не беше вече безопасно да останеш навън по тъмно. Хора също ставаха плячка не по-рядко от овцете, дори и посред бял ден.

Трам крачеше невъзмутимо от другата страна на Бела, като използваше копието си за тояга. Не обръщаше внимание на вятъра. От време на време леко потупваше кобилата по хълбока, за да ѝ напомни да не спира. С яката си гръд и широко лице в тази странна утрин той беше като стълб на реалността, като скална твърд сред сънен унес. Загрубелите му от слънцето страни бяха набраздени, беше вече почти съвсем побелял. Но си оставаше все така стабилен, сякаш цял потоп можеше да се оттече край него, без дори да отмести ходилата му. Сега той крачеше невъзмутимо по каменистия път. Вълците и мечките са добре дошли, сякаш говореше изправената му снага, нека онзи, който си пази овцете, да се тревожи за тях, но по-добре да не се опитват да спрат Трам ал-Тор, когато се е запътил към Емондово поле.

Равнодушието на Трам му напомни за задължението му и Ранд гузно извърна очи да следи своята страна от пътя. Беше една глава по-висок от баща си, по-висок от всеки друг в околността, и между него и Трам нямаше почти никаква физическа прилика, с изключение донякъде на широките рамене. Сивите очи и червеникавият оттенък на косата по думите на Трам идеха от майка му. Тя беше пришълка и Ранд

не си спомняше почти нищо за нея, освен усмихнатото ѝ лице, въпреки че полагаше цветя на гроба ѝ всяка година, на Бел Тин, напролет, както и на Слънцеднева, през лятото.

В тътрещата се каруца лежаха две малки бурета ябълкова ракия, както и осем по-големи с ябълков сайдер, съвсем леко втасал след зимното консервиране. Трам докарваше едно и също количество в хана „Виноструй“ всяка година за празника Бел Тин, и беше заявил, че само нещо по-страшно от вълците и вятъра би му попретило да го стори и тази пролет. Въпреки това не бяха слизали в селото от няколко седмици. Дори и Трам отбягваше да пътува напоследък. Но беше дал дума за ракията и сайдера, дори и да трябваше да изчака с докарването им до самия ден в навечерието на Празника. А Трам беше от хората, които държат на думата си. Ранд, от своя страна, се радваше, че най-после ще излязат от фермата, радваше се на това почти толкова, колкото и на предстоящия Бел Тин.

Докато следеше своята страна от пътя, Ранд изпита натрапчивото чувство, че някой го наблюдава. За известно време се помъчи да изхвърли тази мисъл от главата си. Нищо сред дърветата не се движеше, нито издаваше звук, освен вятъра. Но усещането ставаше все по-настойтелно и по-силно и по гърба му полазиха тръпки.

Той вдигна раздражено лъка да се почеше между плешките и се смъмри наум, че трябва да престане да си въобразява. Сред леса откъм неговата страна на пътя нямаше нищо, а Трам щеше да се обади, ако забележеше нещо от другата страна. Той се озърна през рамо... и примигна. На не повече от двадесет разтега ги следваше загърнат в плащ фигура, яхнала кон. Конят, както и неговият ездач, бяха катраненочерни, мрачни и злокобни.

Плащът покриваше ездача до носовите на ботушите, качулката беше така плътно загърната, че ликът му изобщо не се виждаше. Ранд си помисли някак разсеяно, че в този конник има нещо доста необичайно, и изведнъж сенчестият процеп на качулката го накара да онемее. Виждаше съвсем смътни очертания на лице, но имаше чувството, че се взира право в очите на ездача. И не можеше да отмести поглед. Стомахът му се надигна. В гуглата се виждаше само сянка, но той усети така остро излъчващата се оттам омраза, сякаш виждаше озъбено лице. Омраза към всичко живо. И най-вече омраза към него самия.

— Какво ти става, момче? — обади се Трам.

— Ездач — изломоти останалият без дъх Ранд. — Зад нас.

— Къде? — Баща му хвана копието с две ръце и се обърна.

— Ей там... — и изведнъж думите му секнаха. Пътят зад тях беше пуст. Не вярвайки на очите си, той огледа леса. Оголените дървесни клони не можеха да прикрият нищо, но от коня и конника нямаше и следа. Очите му срещнаха питащия поглед на баща му. — Там беше. Мъж в черно наметало, на черен кон.

— Не че не ти вярвам, момче, но къде може да се е дянал?

— Не знам. Но беше там. Там беше.

Трам поклати прошарената си глава.

— Щом казваш. Хайде ела. Един кон все ще остави следи, дори и на такава настилка. Ако ги намерим, ще сме сигурни, че е бил там. Ако не... е, в такова време на човек може да му се привиди какво ли не.

Изведнъж Ранд си даде сметка какво му беше странното на този конник. Вятърът не бе раздвижил и една гънка от черния му плащ. Усети, че устата му е пресъхнала. Сигурно си го беше въобразил. Баща му беше прав. В такова утро въображението на човек като нищо може да полудее. Въпреки че не го вярваше. Но как да обясни на баща си, че човекът, който явно се беше изпарил във въздуха, бе загърнат в наметало, недосегаемо за вятъра?

Младежът се навъси и огледа околните дървета; познатият лес сега му се струваше по-различен. Почти откакто бе проходил, той беше свикнал да тича на воля из горите. Беше се научил да плува във вирове и потоците на Водния лес, отвъд последните ферми източно от Емондово поле. Беше скитосвал сред Пясъчните хълмове, за които мнозина в Две реки говореха, че носели нещастие, а веднъж дори беше стигнал с най-добрите си приятели, Мат Каутон и Перин Айбара, до самото подножие на Мъгливите планини. Това беше много далече, повечето жители на Емондово поле изобщо не бяха стигали дотам; за тях едно пътуване до съседните села, Стражевия хълм или Девенов просек, представляваше голямо събитие. И никъде досега не беше се натъквал на място, което да го изплаши. Днес обаче Западния лес не беше това място, което познаваше. Човек, който може да изчезне изведнъж, може отново да се появи, също така ненадейно, и то до самите тях.

— Остави, татко, няма нужда. — Трам спря и се извърна изненадан, а Ранд прикри избилата го червенина, като придърпа качулката над главата си. — Сигурно си прав. Няма защо да търсим нещо, което не съществува. По-добре да побързаме да стигнем селото и да се отървем от този вятър.

— Една лула няма да ми дойде зле — отвърна бавно Трам. — И една халба ейл край огнището. — Лицето му се озари от широка усмивка. — Пък и ти, предполагам, нямаш търпение да се видиш с Егвийн.

Ранд се усмихна насила. От всички неща, които сега се въртяха в главата му, щерката на кмета беше последната му грижа. Имаше си достатъчно поводи да се чувства объркан. Нямахте нужда от повече. През цялата минала година той все повече се изнервяше всеки път, когато се срещнеха. И което беше по-лошо, тя сякаш изобщо не забелязваше това. Не, определено нямаше нужда да прибавя и Егвийн към мислите си точно сега.

Надяваше се, че баща му не е забелязал уплахата му, но Трам внезапно промълви:

— Спомни си пламъка, момко. И празнотата.

Трам го беше научил на нещо много странно. Съсредоточаваш се изцяло над един-единствен пламък и хвърляш в него всичките си страсти — страх, омраза, ярост — докато разсъдъкът ти съвсем се изпразни. Слееш ли се с тази празнота, учеше го Трам, можеш да постигнеш всичко. Никой друг в Емондово поле не говореше по такъв начин. Но Трам печелеше в стрелбата с лък всяка година на Бел Тин с помощта на своя пламък и на празнотата. Ранд си помисли, че може тази година и да го измести, стига да успее да се хване за празнотата. Но да каже това баща му точно сега... значи и той го е забелязал.

Трам отново подкара Бела. Крачеше така, сякаш не беше ги сполетяло нищо неприятно и нищо лошо не може да им се случи. На Ранд му се дощя да можеше да е като него. Помъчи се да оформи празнотата в ума си, но тя все се разсипваше и преливаше в образа на конника с черния плащ.

Искаше му се да повярва, че Трам е прав, че ездачът просто е бил плод на въображението му, но прекалено добре си спомняше чувството на омраза. Наистина се беше появил някой. И този някой му мислеше злото. Не престана да се озърта крадешком назад, докато не забележа,

че вече приближават островърхите, покрити със слама покриви на Емондово поле.

Селцето се намираше в покрайнините на Западния лес. Гората постепенно оредяваше и последните дървета стигаха току до оградите на крайните къщи. Земята леко се снишаваше на изток. Отвъд селото малки горички, ферми и оградени с жив плет ливади и пасища застилаха терена чак до Водния лес с неговата плетеница от потоци и езерца. Земята на запад беше не по-малко плодовита и тамошните пасища бяха тучни през повечето години, но в Западния лес човек можеше да забележи едва шепа ферми. И дори и те оредяваха и свършваха на мили преди Пясъчните хълмове. Да не говорим за Мъгливите планини, издигащи се над короните на дърветата на Западния лес, далечни, но съвсем ясно видими откъм Емондово поле. Според някои земята там била твърде скалиста, сякаш самите Две реки не бяха осеяни с камънак, а според други планината носела нещастие. Каквито и да бяха причините, само най-упоритите хора вдигаха ферми сред Западния лес.

Щом подминаха първите къщи, около каруцата зацъкаха кресливи рояци деца и лаещи кучета. Бела се тътреше напред търпеливо, без да обръща внимание на врецящите хлапета. През последните няколко месеца децата в селото не бяха имали възможност да си поиграят дори когато времето омекваше малко. Не смееха да излязат навън поради страха от вълците. Изглежда, приближаването на Бел Тин ги бе окуражило отново да се разиграват.

Предстоящият празник беше повлиял и на възрастните. Дебелите дървени кепенци бяха разтворени и стопанките тупаха завивки или мятаха дюшеци на перваза. Макар дърветата още да не се бяха разлистили, никоя жена нямаше да се остави да дойде Бел Тин, преди да е свършила с пролетното почистване. Мъжете пък се катереха по покривите и проверяваха сламата, за да преценят дали има нужда да викат Кен Буйе, покривчията.

От време на време Трам се поспираше да поговори с някой от мъжете. Всички искаха да научат как е там, горе. Малцина мъже от Западния лес бяха дохождали скоро в селото. Трам им говореше за щетите от зимните виелици, всяка по-лоша от предишната, за мъртвородени агнета, за кафяви угари там, където по това време би трябвало да избуява жито и да зеленее пасища, за гарвани, долетели

по места, където в предишните години бяха долитали пойни птици. И въпреки всичките приготовления за Бел Тин, мрачната раздумка предизвикваше унило клатене на глави. Все същото беше, където и да се спрат.

Повечето мъже свиваха рамене и казваха:

— Е, ще оцелеем някак си, ако Светлината е рекла. — Някои се ухилваха и добавяха: — Пък и да не е рекла, пак ще оцелеем.

Повечето хора в Две реки бяха такива. Хора, които бяха виждали как градушка помита нивите и вълци отвлечат агнетата им, и винаги започваха отново, колкото и години да им се случваше това, не можеха да се предадат лесно. Онези, които се предаваха, отдавна ги нямаше на белия свят.

Трам нямаше да се спре при Уит Конгар, ако не им беше запречил пътя, така че трябваше или да спрат, или Бела да го сгази. Конгарови и Коплинови — двата рода така се бяха смесили, че никой не знаеше къде свършва единият и къде започва другият — се бяха прочули от Стражевия хълм до Девенов просек, а може би и чак до Таренов сал като хора, които непрекъснато се оплакват и създават неприятности.

— Трябва да закарам това на Бран ал-Вийр, Уит — каза Трам и кимна към бъчвите в каруцата, но мършавият мъж с кисела физиономия така и не се отмести от пътя им. Беше изпънал крака пред стъпалата на портата си, вместо да се качи на покрива, макар сламата му да имаше окаян вид и да личеше, че спешно се нуждае от намесата на майстор Буйе. Този човек рядко се залавяше с някоя работа и още по-рядко свършваше докрай това, с което му се случваше да се залови. Повечето Коплинови и Конгарови бяха все такива, ако не и по-лоши.

— Ти, ал-Тор, по-добре кажи какво ще правим с Нинив — настоя Конгар. — Не можем да се оставим да имаме такава Премъдра в Емондово поле.

Трам тежко въздъхна.

— Не е наша работа, Уит. Премъдрата е работа на жените.

— По-добре ще е да направим нещо, ал-Тор. Тя каза, че зимата щяла да е мека. И че реколтата щяла да е добра. А сега само да я попиташ какво чува от вятъра, и веднага ще те сгълчи и ще отпраши.

— Ако си я запитал както ти си знаеш, Уит — отвърна търпеливо Трам, — пак имаш късмет, че не те е халосала с тоягата. Сега, ако

нямаш нищо против, тази ракия...

— Нинив ал-Мийра просто е твърде млада да бъде Премъдра, ал Тор. Ако Женският кръг не направи нещо, ще трябва да се намеси Селският съвет.

— Какво ми се бъркаш ти в работите на Премъдрата, Уит Конгар? — изрева женски глас и Уит се сепна. Стопанката Деиз Конгар застана на прага. Беше два пъти по-плещеста от Уит и по тялото ѝ нямаше и грам тлъстина. Тя го изгледа свирепо с ръце на кръста. — Само да си пъхнеш носа още веднъж в работите на Женския кръг и да видиш как ще ти хареса сам да си готвиш. Ама няма да е в моята кухня. И сам да си переш парцалите и да си оправяш леглото. Ама няма да е под моя покрив.

— Чакай, Деиз — проплака Уит. — Аз само...

— Здравей, Деиз — обади се Трам. — Трябва да вървя, Уит. Светлината да ви освети и двамата.

И отново подкара Бела, превеждайки я покрай мършавия човечец. Деиз все още се занимаваше с мъжа си, но всеки момент щеше да се сети с кого се беше заговорил Уит.

Тъкмо заради това не бяха приели нито една от поканите да се отбият да хапнат по залък и да пийнат някоя чашка. Видеха ли Трам, добрите стопанки на Емондово поле заставаха нащрек като ловджийски кучета, надушили заек. И всички до една познаваха най-подходящата жена за един вдовец с добра ферма, била тя и в Западния лес.

Ранд също закрачи по-бързо. Понякога, когато Трам не беше наоколо, хващаха и него и не можеше да се измъкне, без да прояви грубост. Тропосваха го на някое трикрако столче край кухненското огнище и го отрупваха с баници, меденки и месенки. И всеки път очите на добрата стопанка го претегляха и измерваха вещо, докато му обясняваше, че това, с което го гощавали сега, не можело и да се сравнява с гозбите на овдовялата ѝ сестра или на не знам коя си братовчедка. Трам, разбира се, нямало да вземе някоя млада, споделяха стопанките. Добре било, че е обичал толкова много жена си това щяло де е добре и за втората му жена, — но траурът му бил продължил достатъчно. Трам имал нужда от добра жена. Един мъж не можел да се справи без жена, която да се грижи за него и да го пази от несгоди. Най-досадни бяха онези, които в този момент млъкваха, след което с

добре отработена небрежност го подпитваха на колко години е той самият.

Като повечето хора от областта, Ранд беше упорит. Разправяха, че в Две реки можели да научат и мулетата на инат. В по-голямата си част стопанките бяха чудесни и мили жени, но той мразеше да го подбутват за каквото и да било, а те го караха да се чувства като че ли непрекъснато е ръчкан с остен. Затова сега крачеше бързо и му се щеше Трам да подкара Бела още по-бързо.

Скоро улицата пред тях се отвори към Моравата, широка открита площ посред селото. Обикновено по това време тя бе обрасла с гъста мека трева, но тази пролет само тук-там бяха поникнали пресни туфи. По жълтеникавокафявата ланска трева крачеха две ята гъски и премерваха с очи терена, но не намираха нищо, което си заслужава да се клъвне. Някой беше изкарал и кравата си да опаса оскъдната зеленина.

В западния край на Моравата от ниска издадена скала се изливаше самият Виноструй и прерастваше в буен поток, който никога не пресъхваше. Водата беше достатъчно силна, за да понесе човек, и достатъчно сладка, за да оправдае дузина пъти името на извора. Потокът се разширяваше и завиваше на изток, като върбите заслоняваха коритото чак до воденицата на майстор Тейн, и по-нататък, докато не се разделеше на дузина ръкави в мочурливите недра на Водния лес. Две ниски, оградени с парапети мостчета пресичаха чистия поток при Моравата, друг, по-широк от тях и достатъчно як, беше предназначен за коли. При Коларския мост Северният път, идващ откъм Таренов сал, ставаше Стария път, водещ към Девенов просек. Чужденците понякога се чудеа защо пътят е с едно име на север, а пък с друго на юг, но това просто си беше така от едно време, доколкото знаеха хората от Емондово поле, и толкоз.

От другата страна на трите моста вече трупаха кладите за огньовете на Бел Тин, три грижливо подредени купчини, които се издигаха почти до височината на околните къщи. Трябваше, разбира се, да бъдат на чиста пръст, не на Моравата, колкото и рехава да бе все още прясната трева по нея. Онова, което нямаше да се разиграе около огньовете, щеше да се случи на Моравата.

Близо до Виноструй група възрастни жени припяха тихо, докато изправяха Пролетния стълб. С окастрени клони, правият и

строен смърчов ствол се издигаше на десет стъпки височина, въпреки дълбоката дупка, която бяха изкопали за него. Няколко девойки, все още твърде млади, за да могат да сплитат косите си, седяха на земята, кръстосали крака, и гледаха със завист, като от време на време подпяваха откъси от песента на възрастните жени.

Трам подбутна Бела да тръгне по-бързо, но тя не му обърна внимание, а изпитателният поглед на Ранд се задържа върху онова, което вършеха жените. На заранта мъжете щяха да се правят на изненадани, че са намерили Стълба, а после по обед момите щяха да танцуват около него и да го завиват с дълги цветни ленти под припева на момците. Никой не знаеше откога се бе появил този обичай, нито пък защо — това беше едно от многото неща, което си е било така открай време, но беше добър повод да попеят и потанцуват, а на никой от Две реки не му трябваше кой знае какъв повод за песен и танц.

Целият ден на Бел Тин щеше да премине в песни, танци и пиршества, с време за надбягвания и състезания по какво ли не. Щяха да се раздават награди не само за стрелба с лък, но също така за най-добрия прашкар и за този, който най-добре върти кривака. Щеше да има състезания по отгатване на гатанки и главоблъсканици, по дърпане на въже, вдигане и мятане на тежести, награди за най-добър певец, танцор и цигулар, за онзи, който най-бързо ще остриже овца, дори за най-добрите в кеглите и мятането на къси копия.

Смяташе се, че Бел Тин е когато пролетта е в разгара си, когато са се родили първите агнета и е избуял първият посев. Но дори и при този проточил се студ на никой не би му хрумнало да отложи празника. А отгоре на всичко според мълвата този път на Моравата щеше да има големи фойерверки — стига, разбира се, първият амбулант за годината да пристигнеше навреме. Тази тема предизвикваше оживени разговори из селото — подобно представление беше имало преди повече от десет години и хората все още разказваха за него.

Ханът „Виноструй“ се намираше откъм източния край на Моравата, до самия Коларски мост. Първият етаж на странноприемницата беше изграден от речен камък, макар че според някои темелите ѝ бяха от камъни, донесени от планините. Варосаният втори етаж, в дъното на който живееше Бранделвин ал-Вийр, ханджия и кмет на селото през последните двадесет години, с жена си и двете си дъщери — се издаваше от всички страни над първия. Червените

керемиди — единствени в цялото село — проблясваха под рехавата слънчева светлина, от три от дузината високи комини на хана се виеше дим.

Откъм южния край на хана, настрана от потока, стърчаха руините на много по-голяма каменна основа, която някога била част от хана — поне така говореха. Сред тях сега виеше клони огромен дъб, чиято обиколка беше близо тридесет крачки, а щръкналите му на всички страни клони бяха дебели колкото човешки кръст. През лятото под тези клони, по това време разлистени и сенчести, Бран ал Вийр поставяше маси и пейки, за да могат гостите да се порадват на чашка и на хладен ветреца, на сладка приказка или да подредят дъската за игра на камъчета.

— Ето че пристигнахме, момче. — Трам се пресегна да хване поводите на Бела, но тя се спря пред портата на хана преди да е успял. — Знае пътя по-добре и от мен — ухили се той.

Щом заглъхна и последното скърцане на осите, от хана излезе Бран ал-Вийр. Както обикновено, създаваше впечатление, че стъпва прекалено леко за човек с неговата обиколка. На кръглото му лице, увенчано с рехав кичур посребряла коса, разцъфна широка усмивка. Ханджията беше по риза със запретнати ръкави и с вързана на кръста безукорно чиста бяла престилка. На гърдите му висеше сребърен медальон с изображение на везни.

Медальонът, както и истинските везни, които използваше да претегля монетите на търговците, слизащи от Бейрлон да изкупуват вълна или табак, беше символ на кметската му служба. Бран го носеше само когато си имаше работа с търговци, както и по време на празници, пиршества и сватби. Сега си го беше окачил един ден по рано, но идеше Зимната нощ, нощта преди Бел Тин, в която всички из селото щяха да си ходят на гости от къща на къща, да си разменят малки дарове, да поседнат да похапнат и да пийнат. „След тази зима — помисли си Ранд — сигурно смята Зимната нощ за достатъчен повод да не чака до утре.“

— Трам — извика забързалият се към тях кмет. — Светлината да ме освети дано, толкова се радвам, че най-сетне те виждам. И теб, Ранд. Как си, момчето ми?

— Чудесно, майстор ал-Вийр — отвърна Ранд. — А вие? — Но Бран вече беше насочил цялото си внимание към Трам.

— Вече си виках, че май няма да можеш да си докараш ракията тази година. Досега не се е случвало да чакаш толкова дълго.

— Не ми се щеше да оставям фермата тези дни, Бран — отвърна баща му. — При толкоз гладни вълци наоколо. Пък и времето е едно...

Бран се окашля.

— Няма ли някой в това село да заговори за нещо друго освен за това време! Всички се оплакват от него все едно очакват от мен едва ли не да го оправя. Ей на, преди малко обяснявах на госпожа ал Донел, че не мога да направя нищо за щъркелите. Макар че тя очакваше от мен едва ли не... — Той поклати глава.

— Лоша поличба — обяви нечий злобен глас. — На Бел Тин да няма ни един щъркел по покривите.

Кен Буйе, чворест и черен като стар корен, пристъпи до Трам и Бран и се подпря на тоягата си, висока почти колкото него и също толкова възлеста. Изглежда и двамата с черните си като мъниста очи.

— И ще стане по-лошо, помнете ми думата.

— Ти да не си станал гадател, та тълкуваш поличбите? — отвърна му Трам сухо. — Или пък слушаш вятъра, като някоя Премъдра? Омръзнало ми е от това мърморене. Един като тебе ми наду главата преди малко.

— Подигравайте се вие — изсумтя Кен. — Но ако скоро не се затопли достатъчно да израсте посеvät, не една маза ще остане празна до другата реколта. До идната зима няма да остане нищо живо из Две реки освен вълци и гарвани, Ако изобщо има друга зима. Може да си остане и тази.

— Това пък какво ще рече? — сръза го Бран.

Кен ги изглежда кисело.

— Нямам какво толкова добро да кажа за Нинив ал-Мийра. Знаете го. Първо на първо, тя е прекалено млада за... Както и да е. Женският кръг май се опъва на Селския съвет и не дава дори да говорим за техните работи, въпреки че се месят в нашите, когато им скимне, ще рече почти винаги, или поне...

— Кен — прекъсна го Трам. — Какви ги дрънкаш?

— Не дрънкам, ал-Тор. Попитай само Премъдрата кога ще свърши тази зима и тя веднага ще те подмине. Може би чува, че зимата никога няма да свърши. Може би зимата просто ще продължи, докато Колелото се завърти и този Век свърши. На това какво ще кажеш?

— А може би овцете ще полетят? — отвърна Трам.

Бран вдигна ръце с досада.

— Светлината да ме пази от глупци. Ти, Кен, си член на Селския съвет, а ми ги говориш все едно че си някой от Коплинови. Слушай ме сега добре. Имаме си достатъчно други грижи и без...

— Хайде, Ранд, докато са се разприказвали — прошепна нечий глас. — Давай, докато не са те хванали на работа.

Ранд се озърна и се засмя. Мат Каутон се беше приближил крадешком до каруцата, за да не го забележат Трам, Бран и Кен, и лукаво му намигаше.

— С Дав спипахме един дърт язовец. Много е кисел, че го измъкнахме от дупката му. Сега ще го пуснем в Моравата да видим как момичетата ще се разбягат.

Ранд се усмихна още по-широко. Това, което му предлагаша, не му се струваше толкова смешно, колкото щеше да е преди година две, но Мат сякаш изобщо не порастваше. Погледна крадешком към мъжете и прошепна на приятеля си:

— Обещах да разтоваря сайдера. Ще се видим след това.

Мат извъртя очи към небето.

— Да тътриш бурета! По-скоро бих седнал да играя на камъчета с малката си сестра. Е, мога да ти предложа и някои по-интересни неща от язовец. Онази вече видях... няма да повярваш какво видях!

За миг дъхът на Ранд секна.

— Да не е един конник? — попита той многозначително. — Мъж в черно наметало, на черен кон? И наметалото му не помръдва на вятъра?

Мат преглътна, усмивката му изстина.

— Ама и ти ли си го видял? Аз пък мислех, че съм единственият. Не ми се смей, Ранд, но тоя страшно ме изплаши.

— Хич не ти се смея. И мен ме изплаши. Мога да се закълна, че ме мразеше и че искаше да ме убие.

Ранд потръпна. До този ден никога не му беше хрумвало, че някой би искал да го убие, ама наистина да иска да го убие. Такова нещо изобщо не се случваше в Две реки. Да се посбият с юмруци, да, или пък да се сборичкат, но никога не беше се случвало убийство.

— Не знам за омразата, Ранд, но беше доста страшен. Нищо не направи, само си седеше на коня и ме гледаше, аз бях край селото, но

през целия си живот не съм се плашил толкова. Е, погледнах настрана, само за миг — не беше никак лесно, трябва да ти кажа — и когато пак погледнах към него, беше изчезнал. Кръв и пепел! Три дни минаха и все не преставам да мисля за него. Непрекъснато се озъртам през рамо. — Мат понечи да се засмее, но гласът му прозвуча като грак. — Странно до какво може да те доведе едно изплашване. Започваш да си въобразяваш какво ли не. Всъщност си помислих — само за минутка, нали разбираш, че може да е Тъмния. — Той отново се опита да се засмее, но този път от гърлото му не излезе и звук.

Ранд пое дълбоко дъх и по-скоро за да си го припомни, отколкото по някаква друга причина, издекламира наизуст.

— Тъмния и всички Отстъпници са вързани в Шайол Гул, отвъд Погибелта, вързани са от Създателя по време на самото Сътворение, и са вързани там до края на времето. Ръката на Създателя закриля света, а Светлината огрява всички нас. — Отново вдиша дълбоко и продължи. — Освен това, ако Пастира на нощта се е освободил, какво ще прави тук в Две реки? Да гледа някакви селски момчета?

— Не знам. Но със сигурност знам, че беше... зъл. Не ми се смей. Мога да се закълна в това. Да не би пък да е бил Дракона?

— Говориш също като Кен — промърмори Ранд.

— Майка ми винаги казва, че Отстъпниците ще дойдат да ме вземат, ако не се държа прилично. Ако изобщо съм виждал някой, който да прилича на Ишамаел или на Агинор, това е онзи.

— Всички майки плашат децата си с Отстъпниците — отвърна сухо Ранд. — Защо не стигнеш и до Сенчестия, щом си я подкарал така?

Мат го изглежда сърдито.

— Никога не съм се плашил толкова и не ме е срам да си го призная.

— Аз също. Баща ми смята, че ми се е привидяло.

Мат кимна отчаяно и се облегна на колелото на каруцата.

— И моят. Казах на Дав, а също и на Елам Доутри. Оттогава те дебнат като ястреби, но така и не са видели нищо. Сега Елам си мисли, че се опитвам да ги преметна. Дав смята, че може да е някой от Таренов сал — крадец на овце или кокошкар. Кокошкар! — Той замълча обидено.

— Може наистина да е някой крадец на овце — рече Ранд. Опита се да си го представи, но беше все едно да поставиш вълк на мястото на котарак пред миша дупка.

— Каквото и да е, никак не ми хареса как ме гледаше. А май че и на теб, ако мога да съдя по това как подскочи. Трябва все пак да кажем на някой.

— Вече сме го направили, Мат, и двамата, и не ни повярваха. Можеш ли да си представиш как ще убедиш майстор ал-Вийр за съществуването на този човек, без да го е видял сам? Веднага ще ни отпрати при Нинив да види дали не сме се поболели.

— Но сега сме двама. Никой не би повярвал, че и двамата сме си го измислили.

Ранд енергично се зачеса по темето и се зачуди какво да каже. Мат се беше превърнал в нарицателно име в Емондово поле. Малцина в селото бяха пожалени от пакостите му. Името му веднага се появяваше на устата им всеки път, когато нечия тел се скъсаше и прането се изсипеше в калта, или когато отвързаното седло изхвърляше някой селянин на пътя. Дори не беше нужно Мат да се върти наоколо. Поддръжката на Мат беше нещо по-лошо, отколкото липсата на каквато и да е подкрепа.

След минута размисъл Ранд каза:

— Баща ти ще си помисли, че ти си ме въвлякъл в тази работа, а пък моят...

Той надзърна над каруцата към разговарящите мъже и погледът му срещна очите на баща му. Кметът продължаваше да поучава Кен, който го слушаше нацупен.

— Добро утро, Матрим — поздрави ведро Трам и сложи ръка върху една от бъчвите. — Виждам, че си дошъл да помогнеш на Ранд да разтовари сайдера. Добър момък си ти.

Още щом чу първата дума, Мат заотстъпва.

— Добро утро и на вас, господин ал-Тор. И на вас, господин ал-Вийр Господин Буйе, добро утро. Дано Светлината да ви освети. Татко ми ме прати да...

— Не се съмнявам, Мат — прекъсна го Трам. — И не се съмнявам също така, че като оправен момък си се справил вече със задачата. Е, колкото по-скоро двамата с Ранд пренесете сайдера в мазето на ал-Вийр, толкова по-скоро ще можете да видите веселчуна.

— Веселчун! — възкликна Мат.

— Кога ще пристигне? — попита Ранд.

През целия си живот беше виждал само двама веселчуни, а за единия беше толкова малък, че го гледа седнал на раменете на Трам. Да дойде истински веселчун на самия Бел Тин, с арфата си, с флейтата и разказите си, и всичко останало... Емондово поле щеше да говори за това поне десет години след Празника, дори и да нямаше фойерверки.

— Глупости — изръмжа Кен.

Трам се облегна на ритлата на каруцата.

— Да, веселчун, и при това вече е тук. Според господин ал-Вийр в момента е в хана.

— Че дойде посред нощ, дума да няма. — Ханджията недоволно поклати глава. — Тропа на портата, докато не разбуди цялото ми семейство. Да не беше празникът, щях да му кажа сам да си разпрегне коня и да спи в конюшната с него, какво като е веселчун. Представете ли си, да ми дойде посред нощ!

Ранд зяпна учуден. Никой не пътуваше нощем, не и в такова време, камо ли пък сам. Покривчията отново изръмжа нещо под носа си, но толкова тихо, че Ранд едва успя да долови една-две думи. „Луд човек“ и „ненормално“.

— Нали не е облечен в черен плащ? — изведнъж се обади Мат.

Коремът на Бран се разтресе от смях.

— Черно ли! Наметалото му е като на всички веселчуни. Повече парчета, отколкото наметало, и повече цветове, отколкото можеш да си представиш.

Ранд се изненада от собствения си гръмък смях, смях на чисто облекчение. Да си представиш заплашителния, облечен в черно ездач в ролята на веселчун беше тъпо, но... Той смутено запуши устата си с ръка.

— Знаеш ли, Трам — каза Бран. — Откакто дойде зимата, в това село не сме се смели толкова. Сега даже наметалото на веселчуна ни кара да се смеем. Само това си струва харча да го накараме да дойде тук чак от Бейрлон.

— Каквото и да ми разправяте — заговори отведнъж Кен, — пак ще кажа, че това си е чиста загуба на пари. А и тези фойерверки, които толкова настоявахте да поръчаме...

— Значи ще има фойерверки? — обади се Мат, но Кен продължи:

— Трябваше да пристигнат с първия амбулант за годината, но досега не е дошъл амбулант, нали? Ако не дойде утре, какво ще ги правим? Да вдигнем още един празник, само да ги запалим ли? Ако изобщо ги докара, разбира се.

— Ох, Кен — въздъхна Трам. — Стига вече.

— Добре де, а къде е тогава?

— Ама защо не ни казахте, че ще има фойерверки? — настоя обидено Мат.

— Ако знаех със сигурност от кого са тръгнали тези слухове... — Бран се намръщи. — Ако знаех кой мрънка из селото колко скъпо щяло да ни струва и че хората слушат нещо, което трябваше да се пази в тайна...

Кен се окашля.

— Кокалите ми са доста стари за този вятър. Ако нямате нищо против, ще ида да видя дали госпожа ал-Вийр не може да ми приготви малко горещо вино да ме постопли. — И влезе в хана.

— Понякога си мисля, че Нинив е права за... — въздъхна Бран. — Е, не е толкова важно. А вие, младежи, си помислете малко. Наистина всички са се възбудили около тия фойерверки, при това само от слухове. Помислете си само — ами ако амбулантът не пристигне навреме и излъже всичките им очаквания? А при това време кой знае кога изобщо ще дойде. Десет пъти повече ще се зарадват на веселчуна.

— И десетки пъти повече щяха да се разочароват, ако не беше дошъл — промълви бавно Ранд. — Дори и Бел Тин не би могъл да съживи много духа на хората след такова нещо.

— Имаш глава на раменете си, когато решиш да я използваш — каза Бран. — Той ще те замести един ден в Селския съвет, Трам. Помни ми думата. Даже и сега не би могъл да направи повече поразии от едного, дето му знаеш името.

— Всичко това няма да разтовари каруцата — каза бодро Трам и подаде на кмета първото буре с ракия. — На мен ми трябва топло огнище, лула и халба от хубавия ти ейл. — И той метна второто буре на рамо. — Сигурен съм, че Ранд ще ти е благодарен за помощта, Матрим. Да не забравите: колкото по-скоро сайдерът се озове в мазето...

Щом Трам и Бран влязоха в хана, Ранд погледна приятеля си.

— Няма нужда да ми помагаш. Дав едва ли ще може да задържи язовеца много дълго.

— А, че защо не? — отвърна примирено Мат. — Както каза баща ти, колкото по-скоро разтоварим... Пък може и Егвийн да се появи. Да те гледам как си я зяпнал ще е не по-малко забавно, отколкото да пусна язовеца.

ГЛАВА 2

СТРАННИЦИТЕ

Докато Ранд и Мат разтоварваха каруцата, майстор ал-Вийр вече пълнеше от една бъчва две халби с най-добрия си кафяв ейл, собствено производство. Драскун, котаракът на странноприемницата, се беше настанил върху бъчвата, притворил очи и увил опашка около лапите си. Трам стоеше пред камината и тъпчеше дългата си лула с табак от лъскавата желязна кутия, която ханджията винаги държеше върху каменния перваз на огромната камина.

В този последен, напрегнат ден преди празника Ранд очакваше да завари всекидневната празна, като изключим Бран, баща му и котарака, но пред огнището на столовете с високи облегалки седяха още четирима членове на Селския съвет, в това число Кен, стиснали халби в ръце и с глави, обвити от дима на лулите. По изключение каменните маси бяха празни и всички книги на Бран стояха недокоснати на рафта срещу огнището. Мъжете не разговаряха, а току надничаха мълчаливо в халбите с ейл и почукваха нетърпеливо лули в зъбите си, в очакване Трам и Бран да се присъединят към тях.

Напоследък загрижеността не беше необичайно явление за Селския съвет, не и в Емондово поле, нито вероятно в Стражеви хълм или в Девенов просек. Сигурно и в Таренов сал беше същото, макар че кой ги знае какво точно мислеха хората от Таренов сал за каквото и да е.

Само двама от мъжете — Харал Люхан, ковачът, и Джон Тейн, мелничарят — си направиха труда да извърнат глави и да погледнат влезлите в помещението момчета. Макар че майстор Люхан все пак ги изгледа малко по-продължително. Ръцете на ковача бяха големи колкото краката на повечето мъже, с издути яки мускули. Той беше с дългата си кожена престилка, сякаш беше побързал да дойде за съвета направо от ковачницата. Той ги изгледа навъсено, после многозначително обърна глава и започна съсредоточено да тъпче с палец лулата си.

В същия момент Мат изрита Ранд по кокалчето и забърза към вратата в дъното на помещението. Ранд го последва.

— Какво правиш? — скара му се той, щом се озоваха в коридора към кухнята. — За малко да ми счупиш...

— Бягам от Люхан — отвърна Мат. — Май подозира, че... — И отведнъж млъкна, понеже от кухнята се показва госпожа ал-Вийр, цялата обгърната от миризмата на прясно опечен хляб.

Подносът в ръцете ѝ беше отрупан със самуни с хрупкава кора, с които се беше прочула в цяло Емондово поле, а също с чинии, пълни с туршия и сирене. Храната напомни на Ранд, че от заранта е изял само един крайщник, преди да тръгнат от фермата, и стомахът му изкъркори издайнически.

Госпожа ал-Вийр, стройна жена с дълга, сплетена на дебела плитка вече посивяла коса, се усмихна майчински на двамата младежи.

— Ако сте гладни, вървете в кухнята. Сигурно сте гладни — момчетата винаги са гладни. Опекла съм и меденки.

Беше почти единствената омъжена жена в околността, която никога не се опитваше да се прави на сватовница на Трам. Майчинските ѝ чувства към Ранд се изразяваха в някоя и друга топла усмивка и малка закуска всеки път, когато дойдеше в хана, но по същия начин се държеше и с всеки друг младеж от околността. Ако и да го поглеждаше от време на време, сякаш очакваше от него нещо повече, то това все пак се свеждаше само до погледи и нищо друго, за което той ѝ беше дълбоко благодарен.

Без да изчака за отговор, тя се шмугна с подноса храна в общото помещение. Тутакси последва скърцане на столове и мъжете станаха на крака, посрещайки топлия хляб с радостни възклицания. Тя си беше най-добрата готвачка в Емондово поле и нямаше мъж в селото, който да не скочи нетърпеливо на крака при всяка възможност да седне на трапезата ѝ.

— Меденки — облиза се Мат лакомо.

— После — срязва го Ранд. — Първо да си свършим работата.

Над стълбището към мазето, точно след вратата към кухнята, беше окачен фенер, още един хвърляше светло петно върху каменната стена, смекчавайки леко сумрака в по-далечните ъгли. По широките дървени рафтове край стените и на пода бяха подредени бурета с ракия и сайдер, а по-големите бъчви, някои с набити в тях чепове, бяха пълни

с ейл и вино. Повечето бъчви с вино бяха надписани с тебешир собственоръчно от ал-Вийр, като показваха годината, в която е купено виното, кой амбулант го е доставил и в кой град е направено. Но всичкият ейл и всичката ракия бяха производство на селяни от Две реки и на самия Бран. Амбуланти, та дори и търговци докарваха понякога ракия или ейл отвън, но те никога не се оказваха по-добри от тукашните и при това струваха цяло състояние, а и никой не ги опитваше повече от веднъж.

— Я ми кажи — попита Ранд, след като оставиха буретата на рафтовете, — какво си направил, че бягаш от майстор Люхан?

Мат вдигна рамене.

— Нищо особено. Казах на Ейдан ал-Каар и на двама от сополивите му приятели — Евин Фингар и Даг Коплин, — че някои фермери били видели кучета призраци, които дишат огън и тичат из горите. Да знаеш как се ококориха!

— И господин Люхан го е хванало яд само за това? — Ранд го изглежда недоверчиво.

— Не точно. — Мат поклати глава. — Виждаш ли, нацапах две от неговите кучета с тесто, че да побелеят. После ги пуснах до къщата на Даг. Откъде да знам, че ще побегнат обратно към дома си? Какво съм виновен? Ако госпожа Люхан не беше им отворила веднага вратата, нямаше да влязат. Не че съм искал нарочно къщата им да се оплеска с тесто. — Той се изкикоти. — И тя взела, че изгонила с метлата стария Люхан заедно с кучетата.

Ранд присви очи и се засмя.

— На твое място щеше да ме е повече страх от Алзбет Люхан, отколкото от ковача. Тя е не по-малко яка от него, пък и нравът ѝ е много по-лют. Все пак, ако минаваш по-бързо покрай него, може и да не те забележи.

Изразът на Мат показва, че не смята шегата на Ранд за особено сполучлива.

Когато обаче пак минаха покрай мъжете, на Мат не му се наложи да бърза. Шестимата бяха събрали столовете си в кръг. Трам говореше тихо, останалите се бяха навели и го слушаха с такова внимание, че нямаше да им направи впечатление дори и в помещението да нахлуеше стадо овци. На Ранд му се дощя да се приближи и да подслуша какво си говорят, но Мат го дръпна за ръкава и го изглежда с толкова

убийствен поглед, че той само въздъхна и го последва навън към каруцата.

При последното слизване в мазето завариха на горното стъпало поднос, отрупан с ухаещи меденки. Имаше и две халби и кана, пълна с топъл сайдер. Оставиха буретата на рафта и започнаха да лапат.

— А сега за веселчуна... — почна Ранд и отри трошите от устата си.

По стъпалата изтрополяха стъпки — беше Евин Фингар. Пухкавото му лице беше грейнало от нетърпение да им донесе новината.

— Дошли са странници! — После се сети нещо и изгледа Мат накриво. — Ония кучета призраци така и не ги видях, но разбрах, че някой е оплескал кучетата на майстор Люхан с тесто. Чух и че госпожа Люхан се е сетила кой може да е направил тази беля.

Годините, разделящи Ранд и Мат от Евин, който бе едва на четиринадесет, бяха повече от достатъчно, за да отрежат набързо приказките на хлапака. Но този път и двамата се спогледаха изненадано, след което заговориха в един глас.

— Къде са дошли? В селото ли? — попита Ранд. — Не в горите?

— Наметалото му черно ли е? — добави Мат. — Може ли да се види лицето му?

Евин изгледа нерешително първо единия, после другия, но Мат пристъпи заплашително към него и той заговори бързо.

— Разбира се, че му видях лицето. А наметалото му е зелено. Или може би сиво. Променя се. Сякаш се слива с цвета на всяко нещо, до което застане. Някой път не можеш да го забележиш, дори и да гледаш право в него, ако не се помръдне. А нейното е синьо, като небето, и десет пъти по-разкошно от най-празничната дреха, която съм виждал. И освен това е десет пъти по-красива от всяка жена, която съм виждал. Явно, че е някоя знатна дама, като в приказките.

— Какви ги приказваш? — възкликна Ранд.

— А бе аз щях да ти кажа — промърмори Мат, — но ти ме хвана да ти помагам — Той млъкна за миг, отвори очи и изгледа сърдито Евин. — Пристигнаха снощи — продължи Мат. — И взеха стаи тук, в хана. Видях ги когато дойдоха. А пък конете им, Ранд. Никога не съм виждал толкова високи и стройни коне. Сякаш могат да препускат цяла вечност, без да спират. Струва ми се, че той работи за нея.

— На служба е — намеси се Евин. — В приказките се казва „на служба“...

Мат продължи все едно че Евин не беше се обадил.

— Тъй или иначе, той я слуша. Изпълнява всичко, което тя каже. Само дето няма вид на ратай. Може би е войник. А как само носи меча си, сякаш направо е част от него, като ръка или крак. Пред него охранниците на търговците приличат на палета. А пък нея да видиш само, Ранд! Такава като нея не може и да си представи човек. Сякаш е излязла от някоя приказка на веселчун. Тя е като... като... — Младежът млъкна за миг и изгледа Евин кисело. — ...като знатна дама — завърши той описанието си с въздишка.

— Но кои са те? — попита Ранд.

С изключение на търговците, които изкупуваха табак и вълна веднъж годишно, и на амбуланти, в Две реки никога не идваха чужденци — или почти никога. При това повечето търговци и амбуланти идваха по тези места от много време насам, така че всъщност можеше и да не се броят за странници. Просто външни хора. Е, преди пет години в Емордово поле бе пристигнал един истински чужденец, който търсеше убежище заради някаква неприятност, сполетяла го в Бейрлон, но не се задържа дълго.

— Какво ли търсят тук?

— Какво търсят тук ли? — възкликна Мат. — Изобщо не ме интересува какво търсят. Странници, Ранд, при това такива странници, за каквито не си и сънувал. Представяш ли си!

Ранд зяпна, после затвори уста, без да каже нищо. Ездачът с черното наметало така го беше изнервил, че се чувстваше като котка, подгонена от пес. Просто това, че по едно и също време около селото се бяха появили цели трима странници, му се струваше някакво ужасно съвпадение. Трима, ако този с променящото цвета си наметало не ставаше понякога черен.

— Тя се казва Моарейн — поясни Евин. — Чух го от него. Моарейн, така я нарича той. Лейди Моарейн. А той е Лан. Премъдрата може и да не я харесва, но на мен ми допада.

— Защо мислиш, че Нинив не я харесва? — попита Ранд.

— Тази заран тя попита Премъдрата за посоките — отвърна Евин. — И я нарече „дете мое“. — Ранд и Мат подсвирнаха едновременно през зъби, но Евин побърза да им обясни: — Лейди

Моарейн не знаеше, че тя е Премъдрата. После, като разбра, ѝ се извини. Наистина. След което я запита за някои билки, както и кой кой е в Емондово поле, при това със същото уважение като всяка друга жена в селото — дори с по-голямо, отколкото някои. Тя непрекъснато разпитва — на каква възраст са хората, откога живеят тука и... ох, не знам какво още. Все едно, Нинив ѝ се сопна. А после, щом лейди Моарейн се отдалечи, Нинив я изгледа така, сякаш... е, погледът ѝ никак не беше дружелюбен. Сигурен съм.

— Е? — каза Ранд. — Всички знаем какъв е нравът на Нинив. Когато Кен Буйе я нарече дете миналата година, тя го халоса с тоягата си по главата, а той е член на Селския съвет, при това е достатъчно стар, за да ѝ бъде дядо. Тя кипва от какво ли не и докато се обърне, ядът ѝ е минал.

— За мен и това е прекалено дълго — промърмори Евин.

— Не ме интересува кого халосва Нинив — изкикоти се Мат. — Стига да не съм аз. Ей, това ще е най-добрият Бел Тин за всички времена. Веселчун, лейди... може ли човек да мечтае за нещо повече? Даже няма нужда от фойерверки.

— Веселчун ли? — възкликна Евин.

— Хайде, Ранд — продължи Мат, без да обръща внимание на хлапака. — Свършихме си работата. Да идем да го видим.

Той се заизкачва по стъпалата, а Евин се затече след него и извика:

— Наистина ли е дошъл веселчун, Мат? Да не излезе като кучетата призраци? Или онази история с жабите?

Ранд се поспря да загаси фенера и побърза след двамата. В общото помещение Роуан. Хърн и Самел Крейв се бяха присъединили към останалите край огъня — беше се събрал целият Селски съвет. В момента говореше Бран ал-Вийр. Обикновено мощен, сега гласът му звучеше толкова стаено, че извън кръга столове се чуваше само глухо мърморене. Кметът подчертаваше всяка своя фраза, като удряше с показалец по дланта на другата си ръка и оглеждаше всеки поред.

Това, че мъжете едва ли не се бяха наблъскали един до друг, беше твърде красноречиво. Каквото и да обсъждаха в момента, то беше предназначено само за Селския съвет, поне засега. Нямаше да останат никак доволни, ако Ранд се опиташе да подслуша. Макар и с голямо

нежелание, той се измъкна от стаята. Все пак оставаше веселчунът. А и странниците.

Бела и каруцата ги нямаше отвън. Някой от двамата коняри на хана, Хю или Тад, ги беше прибрал в конюшната. Мат и Евин стояха и се гледаха сърдито на няколко крачки пред портата на хана.

— Казвам ти го за последно — викна Мат. — Не ти правя никакви номера. Наистина има веселчун. А сега изчезвай. Ранд, би ли казал на тази тъпа кратуна, че не го лъжа, та да ме остави на мира?

Ранд се уви плътно в наметалото и пристъпи, за да подкрепи Мат, но изведнъж усети, че космите по врата му настръхват. Пак го наблюдаваха. Този път усещането съвсем не беше такова като с качулатия ездач, но въпреки това беше неприятно, особено след като се случваше толкова скоро след онази среща.

Един бърз поглед през Моравата му показва само онова, което беше видял и преди — лудуващи деца, хора, които се подготвяха за празника, и нито един, който да го поглежда по-особено. Детска врява и глъч изпълваха страничните улички. Всичко си беше както обикновено. Само дето някой го наблюдаваше.

После нещо го накара да вдигне очи. На корниза на покрития с керемиди покрив на хана беше кацнал гарван. Птицата леко се полюшваше от порива на планинския вятър. Главата ѝ беше кривната леко настрана и едно от черните ѝ като мъниста очи се взираше втренчено в... в него. Ранд преглътна и изведнъж го обзе гореща ярост.

— Мръсна птица, тъпчеща се с леш — изсумтя той.

— Омръзна ми да ме зяпат — изръмжа Мат.

Едва сега Ранд забеляза, че приятелят му е застанал до него и също се мръщи на гарвана. Двата се спогледаха, после ръцете им едновременно се стрелнаха към земята за камък.

Камъните полетяха... и гарванът отстъпи встрани. Запокитените от младежите камъни само изсвириха в празното пространство, където допреди миг бе стояла птицата. Тя плесна веднъж с криле и отново вирна глава, фиксирайки ги с мъртвешки черното си око, без изобщо да се изплаши, без да дава някакъв признак, че изобщо нещо я е притеснило.

Ранд зяпна смаяно към странно държащата се птица и попита тихо:

— Виждал ли си някога гарван да прави такова нещо?

Мат поклати глава.

— Никога. Нито пък някоя друга птица.

— Противна птица — чу се мелодичен женски глас зад тях. — И в най-добри времена не трябва да ѝ се вярва.

С пронизителен писък гарванът се понесе във въздуха толкова бясно, че две черни пера се отскубнаха и полетяха надолу.

Поразени, Ранд и Мат извиха вратове да проследят внезапния полет на птицата, понесла се над Моравата, към покритите с облаци Мъгливи планини, високо над Западния лес, докато не се превърна в черно петънце, изчезващо на запад.

Ранд се обърна към жената. Очите им се срещнаха. Младежът я зяпна безмълвно. Сигурно това беше лейди Моарейн. Тази жена представляваше всичко онова, което се съдържаше в описанията на Мат и Евин — и много повече.

Когато чу, че е нарекла Нинив дете, си беше представил, че е стара, но се оказа, че не е. Всъщност изобщо не можеше да определи възрастта ѝ. Отначало му се стори, че е по-млада от Нинив, но колкото повече се взираше в нея, толкова повече се убеждаваше, че би трябвало да е по-възрастна. В големите ѝ тъмни очи се долавяше зрялост, намек за познание и опит, каквито един млад човек не би могъл да притежава. За миг му се стори, че очите ѝ са истински дълбоки вирове, които могат да го погълнат. Стана му ясно и защо Мат и Евин я бяха нарекли „дама от приказките на някой веселчун“. Притежаваше някаква изтънченост и достойнство, които го караха да се чувства неловко и вдървено. На ръст едва ли стигаше и до гърдите му, но осанката ѝ беше такава, че този ръст изглеждаше съвсем подходящ и собствената му височина му се стори някак неуместна.

Изобщо тази дама не приличаше на никой от хората, които беше виждал. Бялата качулка на пелерината ѝ обграждаше като в рамка лицето и тъмната ѝ коса, спускаща се на меки къдрици. Ранд никога не беше виждал възрастна жена, чиято коса да не е сплетена на плитка. Всяка девойка в Две реки очакваше с нетърпение Женският кръг на селото да ѝ каже, че е навършила пълнолетие и има право да сплете косата си. Дрехите ѝ бяха не по-малко странни. Пелерината ѝ беше от небесносиньо кадифе, бродирано по краищата с дебели сребърни нишки с листа, лозници и цветя. Роклята ѝ леко проблясваше под пелерината, малко по-тъмно синя, извезана с кремаво. На врата ѝ

висеше верижка от масивно злато, друга златна верижка, по-нежна, пристягаше главата ѝ, придържайки в средата на челото ѝ бляскав син камък. Кръстът ѝ беше пристегнат с широк колан от златни нишки, а на показалеца на лявата ѝ ръка имаше пръстен, също златен, с формата на змия, захапала опашката си. Той определено не беше виждал подобен пръстен в живота си, въпреки че разпозна Великата змия, още по-древен символ на вечността дори от Колелото на Времето.

Евин беше казал, че дрехите ѝ са по-разкошни от най-празничното облекло, и се оказа прав. Никой в Две реки не се обличаше така изящно. Никога.

— Добро утро, госпожо... ааа... лейди Моарейн — поздрави Ранд смутено.

— Добро утро, лейди Моарейн — повтори Мат малко по-уверено.

Тя се усмихна и Ранд мигом се замисли дали би могъл да ѝ бъде полезен с нещо, каквото и да е, само да може да поостане малко повече край нея. Знаеше, че се усмихва и на двамата, но някак му се струваше, че усмивката ѝ е предназначена за него. Наистина, сякаш пред очите му току-що бе оживяла някоя веселчунска приказка.

— Знаете името ми — отвърна дамата, видимо доволна. Сякаш не си даваше сметка, че появата ѝ, колкото и да е кратка, ще се превърне в повод за приказки из селото за години напред! — Но трябва да ме наричате само Моарейн, не лейди. А вие как се казвате?

— Аз съм Евин Фингар, милейди — избърза Евин. — Аз им казах името ви. Затова го знаят. Чух го от устата на Лан, но не съм подслушвал. Никой като вас досега не е идвал в Емондово поле. В селото ни дойде и един веселчун, за Бел Тин. А довечера е Зимната нощ. Ще дойдете ли в нашата къща? Мама е изпекла ябълкови сладки.

— Ще трябва да помисля — отвърна тя и постави ръка на рамото на Евин. Очите ѝ примигнаха игриво, но с нищо друго не показа, че ѝ е станало забавно. — Не съм сигурна обаче дали ще мога да се състезавам с един веселчун, Евин. Но вие всички трябва да ме наричате Моарейн. — И тя погледна Ранд и Мат с очакване.

— Аз съм Матрим Каутон, лей... ааа... Моарейн — смотолеви Мат и се поклони рязко и вдървено. Целият се беше изчервил.

Ранд тъкмо се чудеше дали би могъл да направи нещо като героите от приказките, но след примера на Мат предпочете само да си

каже името. Този път поне не си оплете езика.

Моарейн го погледна, после погледна Мат, после пак него. Стори му се, че усмивката ѝ, съвсем лека извивка в ъгълчетата на устните, прилича на начина, по който Егвийн се усмихваше, когато криеше някаква тайна.

— Докато съм в Емондово поле, ще се наложи да свърша някои дребни неща — каза дамата. — Вие двамата бихте ли се съгласили да ми помогнете? — Младежите хорово ѝ отвърнаха, че желаят, и тя се засмя. — Ето — каза Моарейн и Ранд се изненада, когато жената притисна една монета в дланта му, след което плътно затвори ръката му с двете си длани.

— Не е необходимо — понечи да възрази младежът, но дамата пренебрегна протестите му, след което даде монета на Евин и по същия начин притисна с длани парата, озовала се в ръката на Мат.

— Разбира се, че е необходимо — каза тя. — Не може да се очаква да работите за нищо. Приемете ги като знак и ги пазете, за да ви напомнят, че сте се съгласили да дойдете при мен, когато ви помоля. Сега между нас съществува връзка.

— Никога няма да го забравя — изписука Евин.

— По-късно трябва да поговорим — каза тя. — И вие трябва да ми разкажете всичко за себе си.

— Лейди... исках да кажа — Моарейн? — промълви Ранд колебливо, когато чужденката обърна гръб, за да се отдалечи. Тя се спря и го изгледа през рамо, а на него му се наложи да преглътне, преди да продължи. — Защо сте дошли тук, в Емондово поле? — Лицето ѝ не се промени, но той изведнъж съжали, че го е произнесъл, въпреки че не разбираше защо. Все едно, младежът побърза да поясни: — Не исках да бъда груб. Извинете. Но просто никой не идва в Две реки, освен търговци и амбуланти, и то когато снегът не е много дълбок, за да могат да се доберат дотук от Бейрлон. Почти никой. Във всеки случай не и хора като вас. Търговските охранници понякога казват, че това е най-затънтеният край на света, и предполагам, че така изглежда в очите на всички външни хора. Просто се чудех.

При тези думи усмивката ѝ се стопи — бавно, сякаш си беше спомнила нещо. Известно време тя го изгледа мълчаливо.

— Изучавам историята — отвърна най-сетне жената. — Събирам стари предания. Това място, което вие тук наричате Две реки, винаги

ме е интересувало. Понякога изучавам преданията за това, което се е случило в стари времена, тук, както и на други места.

— Предания ли? — отвърна Ранд. — Какво толкова може да се е случило в Две реки, че да интересува човек като... имам предвид, какво би могло да се е случило тук?

— И как иначе може да се нарича нашата околност освен Две реки? — добави Мат. — Тя винаги си е била с това име.

— Докато Колелото на Времето се върти — промълви Моарейн, по-скоро сякаш на себе си, с отчужден поглед — местата носят различни имена. Самите хора носят много и различни имена, много лица. Различни лица, но човекът си е един и същ. И все пак никой не познава Великата шарка, която Колелото тъче, нито дори Шарката на един Век. Можем само да наблюдаваме, да изучаваме и да се надяваме.

Ранд я зяпаше онемял и не се осмеляваше да попита какво означават странните й думи. Не беше сигурен дори, че тези думи са предназначени за тях. Забеляза, че другите двама също я гледат с вързани езици. Устата на Евин беше широко отворена.

Моарейн отново съсредоточи погледа си върху тримата и те леко разтърсиха рамене, сякаш внезапно се бяха събудили.

— Ще поговорим по-късно — каза тя. Никой от младежите не промълви и дума. — По-късно.

И тя тръгна към Коларския мост, сякаш не стъпваше, а се носеше във въздуха, и пелерината й се вееше от двете й страни като криле.

От входа на хана я последва един мъж, когото Ранд до този момент не беше забелязал. Едната му ръка лежеше отпусната върху дългата дръжка на меча му. Дрехите му имаха тъмно сивкавозелен цвят, цвят на лист по мрачина, или на сянка, а наметалото му, разлюляно от вятъра, преливаше в отсенки на сиво, зелено и кафяво. Това наметало сякаш от време на време просто изчезваше, сливайки се с цвета на околните неща. Косата му беше дълга и посивяла по слепоочията, прибрана назад с кожена лента, стягаща главата му. Лицето му беше сурово като камък, с изсечени скули, огрубяло от времето, но без бръчки, въпреки сивите кичури в косата му. Докато крачеше, Ранд не можеше да го оприличи на нищо друго, освен на вълк.

Когато мина покрай тримата младежи, погледът му ги обгърна за миг. Очите му бяха студени и сини като ранно утро посред зима.

Сякаш ги претегляше наум, но по лицето му по нищо не пролича на колко ги оценява. После мъжът ускори ход и настигна Моарейн, след което закрачи по-бавно до рамото ѝ и се приведе леко, за да ѝ заговори. Ранд едва сега изпусна дъха, който бе сдържал, без да се усети.

— Това е Лан — изхриптя Евин, който, изглежда, също бе спрял да диша. — Бас държа, че е Стражник.

— Не говори глупости — разсмя се Мат, но смехът му прозвуча неуверено. — Стражници има само в преданията. Все едно, Стражниците са с мечове и ризници, покрити със злато и скъпоценни камъни, и времето им минава на север, в Погибелта, където се сражават със зли сили, тролоци и други такива.

— Би могъл да е Стражник — настоя Евин.

— Случайно да видя по него злато и скъпоценни камъни? — присмя му се Мат. — Случайно да имаме тролоци тук, в Две реки? Тук има само овце. Наистинасе чудя какво толкова може да е станало тук, че да заинтересува човек като нея.

— Сигурно е имало нещо — отвърна Ранд замислено. — Разправят, че ханът е тук от хиляда години, ако не и повече.

— Хиляда години овце — каза Мат.

— Сребърен петак! — възкликна Евин. — Тя ми е дала цял сребърен петак! Помисли си само какво мога да си купя, когато дойде амбулантът!

Ранд също отвори шепата си да погледне монетата, която жената му беше дала, и едва не я изтърва от изумление. Не беше виждал монета като тази, която грееше в ръката му — дебела, с релефен образ на жена, стъпила върху единичен пламък. Но беше наблюдавал как Бран ал-Вийр претегля монетите, които търговците изкупвачи донасяха от десетки земи, и можеше приблизително да оцени стойността ѝ. С толкова сребро можеше да си купи цял кон където и да е из Две реки, и пак да му останат пари.

Погледна Мат и долови същия израз на почуда, който сигурно беше изписан и на собственото му лице. Наклони ръка, тъй че Мат да види монетата му, но не и Евин, и вдигна въпросително вежди. Мат кимна и за няколко мига двамата се загледаха напълно объркани.

— Каква ли ще е тази работа? — отрони най-сетне Ранд.

— Не знам — отвърна твърдо Мат. — Каквато ще да е. Аз обаче няма да си я харча. Дори когато дойде амбулантът. — И приятелят му

прибра монетата в джоба си.

Ранд кимна и с бавно движение също прибра своята. Не беше сигурен защо, но необяснимо по каква причина му се струваше, че Мат е прав. Монетата не трябваше да се харчи. Не и след като си я получил от нея. Можеше да измисли куп неща, за които среброто можеше да послужи, но...

— Мислите ли, че и аз трябва да запазя моята? — Мъчително терзание бе изкривило пълното лице на Евин.

— Не, освен ако сам не искаш — отвърна му Мат.

— Мисля, че на теб ти я даде да я похарчиш — каза Ранд.

Евин изгледа парата си, после поклати глава и напъха сребърното петаче в джоба си.

— Ще я задържа — промълви той тъжно.

— Ей, трябва да видим и веселчуна — сети се Ранд и очите на по-малкото момче отново светнаха.

— Ако изобщо се събуди — добави Мат.

— Ранд — попита Евин, — ама наистина ли има веселчун?

— Ще видиш — отвърна му Ранд със смях. Беше ясно, че Евин така и няма да повярва, докато не го види със собствените си очи. Рано или късно, трябва да слезе.

Откъм Коларския мост се надигна врява и Ранд вдигна очи да разбере какво е станало. Десетки селяни, от белокуси старци до едващо проходили сополанковци, бяха обкръжили с радостни възгласи огромен фургон, теглен от осем коня. Издутото му покривало бе отрупано с вързопи, увиснали на гроздове. Най-послед пристигаше и амбулантът. Странници и веселчун, фойерверки и амбулант. Това щеше да е най-хубавият Бел Тин за всички времена.

ГЛАВА 3

АМБУЛАНТЪТ

Все още обсаден от тълпата — селяни и фермери от околността, дошли за празника — амбулантът дръпна поводите на конете и ги спря пред странноприемницата. От всички околни улички заприижда още народ и мястото около огромния фургон, чиито колелета бяха по-високи от един човешки бой, се изпълни с нетърпелива глъч. Погледите на всички бяха вперени в амбуланта, седнал на капрата.

Собственикът на фургона се казваше Падан Фейн, блед, мършав човечец с възлести ръце и дълъг клонест нос. Откакто Ранд се помнеше, Фейн, който непрекъснато се подхилваше и се смееше на глас, сякаш знае някоя шега, която другите още не са чули, всяка година в началото на пролетта идваше в Емондово поле.

Звънчетата по конските сбури издрънчаха и впрягът спря пред портите тъкмо когато вратата на хана се отвори и от него се изсипа целият Селски съвет, предвождан от майстор ал-Вийр и Трам. Съветниците крачеха важно сред възбуденото множество, натърпеливо да си накупи кой игли, кой дантела, кой книги и какво ли още не. Макар и неохотно, тълпата се разстъпи, без да спира да подвиква на амбуланта. Най-много от всичко селяните бяха зажаждали за вести.

В очите на съселяните на Ранд иглите, чаят и всичките други дребни стоки бяха едва половината от онова, което фургонът им носеше. Не по-малко важни от тях бяха новините от външния свят, разказът на амбуланта за онова, което ставаше извън Две реки. Някои от амбулантите просто им разказваха онова, което знаеха, избълвайки го накуп, сякаш искаха да се отърват от боклука и да не ги занимават повече с разпитване. На други пък трябваше да им теглиш думите от устата като с ченгел, говореха тромаво и недодялано. Фейн обаче разказваше хубаво и понякога — дразнейки публиката си, усукваше разказа си така, че можеше да се състезава по сладкодумие дори с веселчун. Обичаше да е в центъра на вниманието. Ранд си помисли, че

Фейн може би няма да се зарадва, като разбере, че в Емондово поле този път е пристигнал истински веселчун.

Амбулантът обърна на Селския съвет точно толкова внимание, колкото и на селяните, ще рече — почти никакво. Кимаше разсеяно, без да поздравява никого определено. Усмиваше се, без да говори, и махваше небрежно с ръка на хора, с които беше в малко по-приятелски отношения.

Настояванията на хората да започне да разказва станаха потвърди, но Фейн изчакваше нетърпението на тълпата да нарасне до очакваните от него размери, като се суетеше с разни дреболии на капрата. Единствено членовете на Съвета мълчаха, пазейки достойнството, отговарящо на положението им, но облаците пушек от лулите издаваха нетърпението им.

Ранд и Мат си пробиха път през тълпата, докато не се озоваха зад Съвета.

— Мислех, че ще си останете горе във фермата и ще пропуснете празника — извика сред околната глъч Перин Айбара на Ранд.

Половин глава по-нисък от Ранд, къдрокосият калфа на ковача беше толкова едър, че изглеждаше един път и половина по-широк от обикновен мъж и ръцете и мишците му можеха да се мерят дори с тези на самия майстор Люхан. Лесно можеше да си пробие път през любопитната тълпа, но това не беше в нрава му. Пристъпваше бавно и непрекъснато се извиняваше на околните, които сякаш не забелязваха нищо освен амбуланта, и гледаше да не сбута никого, докато се приближаваше към Ранд и Мат.

— Представяте ли си! — каза той, когато най-после стигна до тях. — Бел Тин и амбулант едновременно. Бас държа, че ще има и фойерверки.

— Ти още нищо не знаеш — засмя се Мат.

Перин го изглежда с подозрение, след което погледна въпросително Ранд.

— Прав е — извика му в отговор Ранд и посочи прииждащата и шумяща наоколо тълпа. — По-късно. Ще ти обясня по-късно. По-късно, рекох!

В този момент Падан Фейн се изправи на капрата, тълпата в миг замлъкна и последните думи на Ранд отекнаха сред внезапно настъпилата тишина. Амбулантът тъкмо беше вдигнал ръката си в

драматичен жест и понечваше да отвори уста. Всички присъстващи извърнаха очи към Ранд. Кокалестият дребен човечец, пригответил се вече да види как всички са зяпнали при първите му думи, изглежда остро младежа.

Ранд се изчерви и съжали, че ръстът му не е колкото на Евин, та да не стърчи толкова пред хорските погледи. Приятелите му също се присвиха неловко. Едва миналата година Фейн ги беше забелязал за първи път и им беше обърнал внимание като на зрели мъже. Обикновено Фейн не удостоверяваше с никакво внимание хлапаците, които не можеха да купят нещо по-голямо от стоката му. Ранд се надяваше, че няма отново да бъде принизен до положението на дете в очите на амбуланта.

Фейн въздъхна тежко и се уви плътно в наметалото си.

— А, не. Не по-късно — викна амбулантът и отново вдигна ръка във величествена поза. — Ще ви кажа туй, що е за казване, още сега. — Докато говореше, той правеше широки жестове с ръце и сякаш сипеше думите си към тълпата. — Вие тук, в Две реки, си мислите, че си имате грижи, нали тъй? Е, целият свят си има грижи, от Погибелта на юг до Морето на бурите, от Аритския океан на запад до Айилската пустиня на изток. Че и откъд. Зимата, ще ми кажете, тук била по-люта от всякога, толкова люта, че кръвта на пача да стане и кости да се трошат? Не е така! Зимата беше люта навсякъде. В Граничните земи биха ви завидели за тукашната зима. Но пролетта не идва, това ли ще ми кажете? Вълци били изяли овцете ви? А може би вълци са нападали и хора? Така ли? Е, добре. Пролетта закъсня навсякъде. Вълци има навсякъде и всички са гладни за каквато и ще да е плът, в която да забият зъби, било то овча, кравешка или човешка. Но има и по-лоши неща от вълците или зимата. Има хора, които биха се радвали да имат вашите дребни грижи. — И той направи пауза, изчаквайки отклика на онемялата тълпа.

— Че какво по-лошо може да има от вълците, дето убиват овци и хора? — настоя Кен Буйе. Останалите го подкрепиха с ропот.

— Хора, които убиват хора. — Зловещите нотки в отговора на амбуланта усилиха ропота сред стреснатата тълпа и той продължи: — Война, искам да кажа. В Геалдан има война. Война и безумие. Снеговете в Далинския лес са почервенели от човешка кръв. Гарвани и гарванов грак изпълват въздуха. Войски са тръгнали на поход към

Геалдан. Държави, велики кралства и велики мъже изпращат воините си на бран.

— Война ли? — Устата на майстор ал-Вийр се изкриви при произнасянето на тази необичайна дума. Никой в Две реки си нямаше и най-малка представа от война. — Че за какво са във война?

Фейн се ухили и на Ранд му се стори, че се надсмива над затътеността и невежеството на селяните му. Амбулантът се надвеси, сякаш с намерение да сподели някаква тайна с кмета, но го изшептя така, че да се чуе и разнесе сред цялата тълпа.

— Вдигнат е пряпорецът на Дракона. Отвсякъде се стичат хора да го възпрат. И други — да го подкрепят.

Народът ахна.

— Дракона? — изстена някой сред селяните. — Тъмния се е измъкнал на свобода и е нападнал Геалдан!

— Не е Тъмния — изръмжа Харал Люхан. — Дракона не е Тъмния. А и освен това този е Лъжедракон.

— Чакайте да чуем какво има да каже господин Фейн — намеси се кметът, но хората не можаха да се успокоят толкова лесно. Викаха от всички страни, мъже и жени, без да се слушат един друг.

— Все същата лошотия като Тъмния!

— Нали Дракона е разрушил света, че кой друг?

— Той го е започнал! Той е докарал Времето на лудостта!

— Знаем ги ние пророчествата! Когато Дракона се прероди, най-лошите кошмари ще ти се сторят най-невинни сънища!

— Ама този е само един от поредните Лъжедракони. Не може да е друго!

— Че каква е разликата? Не помните ли последния Лъжедракон? И той започна война. Хиляди души загинаха, така ли е, Фейн? Той обсади Иллиан.

— Дошло е времето на Злото! Никой не беше се обявявал за Преродения Дракон от двайсет години, а сега ги имаме трима, само за последните пет години. Зли времена! Вижте само какво е времето!

Ранд, Мат и Перин се спогледаха. Очите на Мат бяха грейнали от възбуда, но Перин се беше намръщил загрижено. Ранд помнеше всички приказки за мъже, самообявили се за Възкръсналия Дракон, и макар всички те да се бяха оказали Лъжедракони, загивайки или изчезвайки, без да изпълнят пророчествата, деянията им се бяха оказвали

достатъчно гибелни. Цели държави се бяха разцепили от битки и немалко големи градове и градчета бяха опожарени. Хората гинеха като есенни листа, бежанците изпълваха пътищата като стада овце. Така поне разправяха амбулантите и търговците и никой здравомислещ човек от Две реки не се съмняваше в разказите им. Светът щеше да свърши, поне така твърдяха някои, когато се прероди истинският Дракон.

— Престанете! — изкрещя най-сетне кметът. — Запазете тишина! Престанете да се пените със собственото си въображение. Да оставим господин Фейн да ни разкаже за този Лъжедракон. — Хората един по един се смълчаха, но Кен Буйе отказваше да се съобрази с благоразумната подкана на кмета.

— Наистина ли е Лъжедракон? — попита кисело покривчията.

Господин ал-Вийр примигна изненадан и му кресна:

— Не се дръж като глупак, Кен! — Но Кен бе успял отново да наостри тълпата.

— Не може да е Преродения Дракон! Светлината да ни е на помощ, не може да е той!

— Ти си глупак, Кен! Сам си търсиш белята, нали?

— Още малко и ще спомене името на Тъмния! Ти си обладан от Дракона, Кен Буйе! Искаш всички да пострадаме!

Кен предизвикателно изгледа гълчащите го и надигна ядосано глас:

— Аз не чух Фейн да казва, че е Лъжедракон. А вие? Вижте сами с очите си! Къде са посевите, дето по това време трябваше да са израсли до коляно, че и повече? Защо още цари зима, след като от месец насам вече трябва да е пролет? — Последваха яростни викове Кен да си държи езика зад зъбите. — Няма да млъкна! И на мен тази приказка никак не ми харесва, но няма да си крия главата под коша, докато дойде някой от Таренов сал да ми пререже гърлото. И няма да вися тук за удоволствие на Фейн, стига толкоз. Кажи ни го ясно, амбуланте. Какво си чул? А? Този човек Лъжедракон ли е?

Ако и да беше притеснен от лошите вести, които им носеше, или от това, че е разбунил толкова тълпата, Фейн не го издаде. Само сви рамене и се почеса по носа с кокалестия си пръст.

— Колкото за това, може ли някой да каже със сигурност, преди да е свършило? — Замълча и огледа тълпата, предвкусвайки какъв ще

е откликът при следващите му думи, като че ли му беше много забавно. — Това, което знам — продължи той небрежно, — е, че може да владее Единствената сила. Другите преди него не можеха. Но този може да прелива. Земята се разтваря пред нозете на враговете му, а яките градски стени рухvat под вика му. Мълнии връхлитат, когато извика, и удрят там, където посочи. Това чух, и то от хора, на които вярвам.

Стъписаният народ замлъкна. Ранд се обърна към приятелите си. Перин явно си представяше неща, които не му харесваха, но Мат тръпнеше от възбуда.

Трам, чието лице изглеждаше малко по-напрегнато от обичайното, пристъпи до кмета, но преди да заговори, Евин Фингар изведнъж изписка:

— Той ще полудее и ще умре! Според преданията мъжете, които преливат Силата, полудяват и после чезнат от болест и загиват. Само жени могат да се докоснат до нея. Той не го ли знае?

— Ти да мълчиш, сополанко! — изръмжа Кен и размаха юмрук пред лицето му. — Дръж се прилично и остави тези неща на възрастните. Пръждосвай се веднага оттук!

— По-спокойно, Кен — сръза го Трам. — Момчето просто е любопитно. Не се дръж глупаво.

— Дръж се подобаващо за възрастта си — добави Бран. — И запомни най-после, че си член на Селския съвет.

Кен се навъси и каза ядосано:

— Знаете много добре за какви жени говори той. А вие престанете да ми се мръщите, Люхан и Кроуи. Това е почтено село. Не ни стига този Фейн да ни приказва за Лъжедракони, използващи Силата, ами сега и този обладан от Дракона глупав хлапак ще ми намесва и Айез Седай. За някои неща просто не бива да се говори и хич не ме интересува, че ще оставите онзи глупак, веселчуна, да ни плещи опасните си приказки. Тези работи нито са редни, нито са прилични.

— Не съм виждал, нито чувал или помирисвал нещо, за което не може да се говори — отвърна Трам, но Фейн още не беше свършил.

— Айез Седай вече са се намесили в тези неща — заговори отново амбулантът. — Част от тях са тръгнали на юг от Тар Валон. Щом той може да владее Силата, никой освен Айез Седай не може да

го надвие, въпреки всички битки, които се водят, нито пък да се оправи с него, след като бъде надвит. Стига да бъде надвит, разбира се.

Някой сред тълпата простена на глас и този път дори Трам и Бран се спогледаха разтревожено. Хората се скупчиха на малки групички и някои от присъстващите се загърнаха зиморничаво в наметалата си, въпреки че вятърът беше поутихнал.

— Разбира се, че ще бъде надвит — извика някой сред тълпата.

— Най-накрая винаги ги надвиват, Лъжедраконите.

— Трябва да го надвият, нали така?

— Ами ако не го надвият?

Трам най-после успя да каже нещо в ухото на кмета и Бран надигна глас:

— Слушайте ме сега всички. Замълчете и ме чуйте! — Виковете отново заглъхнаха в глухо мърморене. — Всичко това минава границите на обичайните новини от външния свят. Трябва да бъде обсъдено от Селския съвет. Господин Фейн, ако ни последвате вътре в хана, бихме искали да ви поразпитаме.

— Една хубава халба с горещо вино точно сега няма да ми дойде никак зле — отвърна ухилено амбулантът, скочи от капрата на фургона, изтри ръце в дрехата си и с усмивка оправи гънките на наметалото си. — Ако обичате, погрижете са за конете ми.

— Оставете го да каже какво има още за разправяне! — надигнаха се сърдити гласове сред множеството.

— Не може така да го отвеждате! Жена ми ме прати да й купя куки за плетене! — викна Уит Конгар.

— Ние също имаме право да му зададем въпроси — извика някой от ладите редици. — Аз...

Тихо! — изрева кметът и народът се стъписа. — След като Съветът го разпита, господин Фейн ще се върне тук да отговори на всичките ви въпроси. И да ви продаде колкото искате гърнета и куки. Хю! Тад! Приберете в конюшната впряга на господин Фейн!

Трам и Бран пристъпиха от двете страни на амбуланта, останалите от Съвета се сбраха плътно зад тях и цялата група се изсипа в хана „Виноструй“, затваряйки плътно яката врата под носовите на първите от тълпата, които се опитаха да нахлуят заедно с тях. Тропането по вратата предизвика единствено вика на кмета отвътре:

— Разотивайте се по домовете си!

Ранд приседна на древната каменна основа пред портата на хана, придърпа наметалото около себе си и се загледа в залостената врата. Геалдан. Тар Валон. Самите имена звучаха странно и възбуждащо. Това бяха места, които му бяха известни единствено от вестите, донасяни от амбулантите, и от приказките на търговците. Айез Седай, войни, Лъжедракони. За тези неща се говореше в историите, разказвани късно през нощта, пред огнището, на запалената единствена свещ, хвърляща причудливи сенки по стената, докато вятърът блъска кепенците. Изобщо, той би предпочел да си има работа със зимни фъртуни и вълци. И все пак да живееш извън Две реки беше като да попаднеш сред приказка, разказвана от веселчун. Приключение. Дълго, безкрайно приключение. Цял живот приключения.

Селяните бавно започнаха да се разпръскват, като не спираха да мърморят и да клатят угрижено глави. Уит се беше заковал на място и зяпаше фургона, като че ли очакваше оттам да се появи втори амбулант. Най-сетне останаха само неколцина от по-младите хора. Мат и Перин пристъпиха към седналия Ранд.

— Не виждам как веселчунът ще може да надмине това — рече възбуден Мат. — Чудя се дали и ние някога ще можем да видим този Лъжедракон?

Перин поклати рошавата си глава.

— Никак не ми се ще да го видя. Някъде на друго място може би, но не и тук, в Две реки. Не и ако това значи война.

— Не и ако означава Айез Седай, също — добави Ранд. — Забравихте ли кой е причинил Разрушението? Дракона може и да го е започнал, но всъщност Айез Седай са разрушили света.

— Веднъж чух една приказка — отвърна бавно Мат. — От охранника на един изкупвач на вълна. Той рече, че Дракона ще се прероди в миг на превелика нужда за света, за да спаси всички ни.

— Е, ако е вярвал на това, е бил пълен глупак — отвърна убедено Ранд. — А пък ти си бил глупак, че си го слушал. — Гласът му не прозвуча сърдито. Ранд рядко се гневеше. Но понякога лековатите фантазии на Мат просто го вбесяваха и сега в думите му прозвучаха нотки на такова раздражение. — Предполагам, че според него след това едва ли не ще заживеем в нов Приказен век.

— Не съм казал, че съм му повярвал — възрази Мат. — Просто го слушах. Нинив също го чу и направо очаквах, че ще ни съдере кожата, на мен и на охранника. Той, охранникът де, разправяше, че мнозина хора вярвали на това, само че ги било страх да го признаят, заради Айез Седай и Чедата на Светлината. След като Нинив скочи да ни насмете, повече дума не обели. Нинив го наклевети пред търговеца и онзи обеща, че повече няма да го взима със себе си.

— И добре е направил — кимна Перин. — Дракона щял да ни спаси? Все едно че слушам някой от Коплинови.

— Каква ще да е тази нужда, в която трябва да изпаднем, че да трябва самият Дракон да ни отървава от нея? — промълви замислено Ранд. — Все едно да поискаш помощ от Тъмния.

— Е, това не ми каза — отвърна Мат притеснено. — Не е споменавал и за Приказния век. Напротив, каза, че светът ще се разпадне с появата на Дракона.

— Това ще ни спаси, няма що — намеси се сухо Перин. — Още едно Разрушение.

— Да ме изгори дано! — изръмжа Мат. — Само ви казвам какво ми разказа охранникът.

Перин поклати глава.

— Само дано Айез Седай и този Дракон, лъжлив или не, си стоят там, където са. Може пък така Две реки да си останат пощадени.

— Мислите ли, че наистина са Мраколюбци? — Мат се беше навъсил умислен.

— Кой? — попита Ранд.

— Айез Седай.

Ранд погледна Перин, който само сви рамене.

— Според преданията... — почна бавно едрият младеж, но Мат го прекъсна:

— Не всички предания казват, че служат на Тъмния, Ранд.

— О, Светлина, Мат — възкликна Ранд. — Нали те са предизвикали Разрушението. Какво повече искаш?

— Нищо — въздъхна Мат, после на лицето му изведнъж грейна усмивка. — Старият Били Конгар разправя, че не съществували Айез Седай. Нито Мраколюбците. Казва, че това били само приказки. Казва, че той самият не вярвал и в съществуването на Тъмния.

Перин изсумтя.

— Коплинови брътвежи от един от Конгарови. Какво друго можеш да очакваш?

— Старият Били спомена името на Тъмния. Бас държа, че това не сте го чували.

— О, Светлина! — изпъшка Ранд.

Мат се ухили още по-широко.

— Миналата пролет, точно преди гъсеницата да нападне нивите му, при това само неговите. Точно преди всички в къщата му да се натръшкат от жълтенка. Сам го чух. Той и досега твърди, че не вярвал, но като го попитам за името на Тъмния, все търси да хване нещо и да ме замери.

— А ти не си ли твърде глупав, щом го правиш, Матрим Каутон? — Сред групичката младежи пристъпи самата Нинив ал-Мийра. Тъмната й плитка беше праметната през рамо, очите й направо горяха от гняв. Ранд тромаво се изправи. Слабичка и едва стигаща до раменете на Мат, сега Премъдрата им се струваше по-висока и от тримата, при това нямаше никакво значение, че е млада и хубава. — Очаквах, че се е случило нещо подобно с Били Конгар, но все си мислех, че в главата ти има малко повече разум и че не би ти хрумнало да го подтикваш да върши такова нещо. Ти, Матрим Каутон, може да си пораснал вече за женене, но умът ти е такъв, че не би трябвало да излизаш изпод фустата на майка си. Остава сам да споменеш името на Тъмния.

— Ама не, Премъдра — възрази Мат. Личеше си, че в този момент единственото му желание е да се озове някъде другаде. — Беше старият Бил... тоест господин Конгар, не бях аз! Кръв и пепел, аз...

— Внимавай какви ги приказваш, Матрим!

Ранд се изпъна, макар яростният й поглед да не беше предназначен за него. Перин изглеждаше не по-малко сконфузен. По-късно все някой от тях щеше да се оплаче, че го е сгълчала една жена, която съвсем не е по-голяма от него — мъжете в селото често го правеха, след като Премъдрата ги сгълчеше, като внимаваха да не ги чуе — но когато човек се озовеше лице в лице с нея, разликата в годините изглеждаше значително по-голяма. Особено когато беше сърдита. Тоягата в ръката й беше дебела в единия край и леко извита в другия и тя имаше право да халоса било по главата, било през ръцете

или краката всеки, за когото преценеше, че върши глупости, независимо от възрастта или положението му.

Премъдрата така бе обсебила вниманието му, че отначало Ранд даже не забеляза, че не е сама. Щом разбра пропуска си, веднага му се дощя да се махне, каквото и да кажеше след това Нинив за него.

На няколко крачки зад Нинив стоеше Егвийн и ги наблюдаваше с жив интерес. Висока колкото Нинив и облечена в същите тъмни цветове, в този момент девойката приличаше на живо отражение на настроението на Нинив, скръстила ръце пред гърдите си и стиснала укорително устни. Качулката на бледосивата ѝ пелерина засенчваше лицето ѝ и в големите ѝ кафяви очи нямаше и помен от характерната им веселост.

Ако всичко беше честно, според него разликата от две години във възрастта им трябваше да му даде достатъчно предимства, но нещата съвсем не стояха така. Обикновено езикът му съвсем не беше вързан, когато разговаряше с другите момичета в селото, но винаги, когато Егвийн го погледнеше така съсредоточено с големите си, широко отворени очи, сякаш цялото ѝ внимание беше впито в него, той просто не успяваше да намери подходящите думи, които трябваше да изрече. Може би щеше да се измъкне веднага, щом Нинив престанеше да ги гълчи. Но знаеше, че няма да го стори, макар да не разбираше защо.

— А пък ти, Ранд ал-Тор, можеш да престанеш да зяпаш като смахнато агне и да ми обясниш — обърна се Нинив към него — защо сте се запrikaзвали за неща, за които дори и телета като вас тримата би трябвало да знаят, че не бива и устата да си отварят.

Ранд се стресна и откъсна очи от Егвийн. Когато Нинив му заговори, на лицето на другата девойка се бе изписала смуцаваща усмивка. Тонът на Нинив беше язвителен, но на нейните устни също се прокрадна разбираща усмивка... докато Мат не се разсмя на глас. Усмивката на лицето на Премъдрата се стопи и смехът му се превърна в приглушен грак.

— Е, Ранд? — подкани го Нинив.

С крайчеца на окото си той забеляза, че Егвийн продължава да се усмихва. „Какво толкова смешно намира?“

— Съвсем естествено беше да говорим за това, Премъдра — отвърна той набързо. — Амбулантът — Падан Фейн... ааа... господин Фейн — донесе вести за Лъжедракон в Геалдан, за война и за Айез

Седай. Съветът реши, че новините са достатъчно сериозни, и го прибраха да поговорят. За какво друго може да се говори?

Нинив поклати укорително глава.

— Значи затова фургонът на амбуланта е изоставен. Чух, че народът се стича да го посрещне, но не можех да оставя госпожа Аелин, докато не ѝ мине треската. Съветът разпитва амбуланта за събитията в Геалдан, така ли? Доколкото ги познавам, те ще му задават все неподходящи въпроси и нито един уместен. Ще събера Женския кръг да измислим нещо полезно. — Тя придърпа пелерината си плътно около крехките си рамене и влезе в хана.

Егвийн не я последва. Когато вратата на хана се затвори зад гърба на Нинив, по-младата жена се озова пред Ранд. Лицето ѝ вече не беше намръщено, но съсредоточеният ѝ поглед, забит в него, го накара да се почувства неловко. Той потърси подкрепа от приятелите си, но те се отдръпнаха, ухилени до уши.

— Не бива да позволяваш на Мат да те замесва в глупостите си, Ранд — каза Егвийн също толкова сериозно, колкото самата Премъдра, но после изведнъж се изкикоти. — Не бях те виждала в подобно положение, откакто Кен Буйе ви хвана двамата с Мат да берете от ябълките му, когато бяхте на десет години.

Той се завъртя и погледна към приятелите си, които бяха застанали наблизо. Мат говореше нещо и ръкомахаше възбудено.

— Ще танцуваш ли с мен утре? — Всъщност не искаше да каже точно това. Наистина му се щеше да потанцува с нея, но в същото време най-малко от всичко му се искаше да се чувства така неловко, както когато оставаше насаме с нея. Както се чувстваше в момента.

Тъглчетата на устните ѝ се изкривиха в лека усмивка.

— Следобед — отвърна му тя. — Преди обяд ще съм заета.

Откъм другите момчета се чу възбуденият вик на Перин.

— Гледайте, веселчун!

Егвийн се извърна към тях, но Ранд постави ръка на рамото ѝ.

— Заета ли? С какво?

Въпреки студа тя отметна качулката на пелерината си и с небрежно движение праметна буйната си коса през рамото. Последния път, когато я срещна, косата ѝ се сипеше на тъмни вълни върху раменете, привързана само с една червена лентичка, за да се открие лицето ѝ. Сега беше грижливо стегната в дълга плетка.

Той зяпна в плитката, сякаш виждаше усойница, а после хвърли поглед към Пролетния стълб, стърчащ самотен сред Моравата, подготвен за утрешния ден. Заранта неомъжените жени, на възраст за задомяване, щяха да играят около Стълба. Младежът преглътна.

Досега въобще не беше се сещал, че тя ще навърши възраст за задомяване по същото време, когато и той.

— Само това, че човек е пораснал за женене — промърмори той, — още не значи, че трябва да го направи. Поне не веднага.

— Разбира се. Впрочем, може и изобщо да не се задоми.

Ранд примигна.

— Изобщо ли?

— Една Премъдра обикновено остава неомъжена. Нинив ме обучава, сигурно си чул. Според нея аз имам талант, мога да се науча да слушам вятъра. Нинив твърди, че не всички Премъдри го умеят, макар да казват, че могат.

— Премъдра! — изсмя се той. Опасният блясък в очите ѝ му убягна. — Нинив ще бъде тукашната Премъдра поне в следващите петдесет години. А сигурно и повече. Нима смяташ да изкараш остатъка от живота си като неин чирак?

— Има и други села — отвърна тя разгорещено. — Нинив казва, че селата северно от Тарен винаги си избират за Премъдра някоя външна. Смятат, че това я предпазва от изкушението да си има предпочитани хора от народа в селото.

Насмешката му изведнъж помръкна.

— Извън Две реки? Така аз никога повече няма да те видя.

— И какво от това? Да не би това да те натъжи? Досега никога не си ми давал знак, че те интересувам.

— Никой не напуска Две реки — продължи той. — Най-много да ги напусне някой от Таренов сал, ама те и бездруго са си особняци. Изобщо не приличат на останалите хора в Две реки.

Егвийн въздъхна раздразнено.

— Какво пък? Може и аз да съм особнячка. Може пък да ми се ще да видя някои от местата, за които съм слушала от разкази и приказки. Мислил ли си някога за такова нещо?

— Разбира се, че съм мислил. Понякога дори си го мечтая, но мога да различавам мечтите от истинския живот.

— А аз не мога ли? — отвърна тя ядосано и му обърна гръб.

— Не исках да кажа това. Имах предвид себе си. Егвийн?

Тя се обви плътно в пелерината, давайки му ясен знак, че не иска повече да го слуша. Младежът безсилно потърка чело с длан. Как да го обясни? Не за пръв път тя изцеждаше от думите му смисъл, който той не можеше и да предположи, че съдържат. При сегашното ѝ настроение една погрешна стъпка щеше да влоши още повече нещата, а той бе повече от сигурен, че каквото и да се опита да каже, ще бъде не на място.

Мат и Перин се приближиха. Егвийн гледаше встрани и не им обърна внимание.

— Моарейн е дала такава монета и на Перин — каза Мат. — Като нашите. — Той замълча и после добави: — Той също е видял ездача.

— Къде? — настоя да разбере Ранд. — Кога? Някой друг видял ли го е? Казвал ли си на някой друг за това?

Перин вдигна широките си длани да го накара да поспре.

— Едно по едно. Видях го в окрайнините на селото, да гледа към ковачницата, точно преди залез слънце, вчера. Че ме накара да се разтреперя, накара ме. Казах веднага на майстор Люхан, само че когато той погледна, нямаше никого. Според него съм видял някаква сянка. Но докато зареждахме пещта и гласяхме инструментите, държеше до себе си най-големия чук. Никога преди не го е правил.

— Значи ти е повярвал — каза Ранд, но Перин сви рамене.

— Не знам. Попитах го защо е помъкнал този чук, щом като съм видял сянка, а той смотолеви нещо за вълците, които се осмелявали да стигат чак до селото. Може и да си е помислил, че съм видял някой вълк, но би трябвало да знае, че мога да направя разлика между вълк и човек на кон, дори по здрач. Знам много добре какво видях и никой не може да ме убеди, че съм се заблудил.

— Вярвам ти — отвърна Ранд. — Нали знаеш, че и аз го видях.

Перин кимна.

— Вие за какво си говорите? — изведнъж запита Егвийн. Ранд веднага съжали, че не бяха разговаряли малко по-тихо. Щеше да го направи, ако бе забелязал, че ги подслушва. Мат и Перин, ухилени глупаво, започнаха да ѝ обясняват един през друг за срещите си с конника в черно, но Ранд се умълча. Знаеше много добре какво ще им отвърне, след като млъкнат.

— Нинив е права — обяви Егвийн, вдигнала очи към небето, след като двамата младежи завършиха разказа си. — Нито един от вас не е готов да излезе изпод полата на майка си. Вие не знаете ли, че хората яздят коне? Това все още не ги прави чудовища, излезли от приказка на веселчун. — Ранд кимна. Точно както си го беше помислил. Тя се извърна към него. — А и ги разпространявате тези страшни приказки. Понякога нямаш и капчица разум, Ранд ал-Тор. Тази зима не беше ли достатъчно лоша, че да плашите още хорските деца?

— Не съм разпространявал нищо, Егвийн — отвърна кисело Ранд. — Но каквото видях, видях го, и трябва да ти кажа, че съвсем не беше фермер, излязъл да подири изгубената си крава.

Егвийн пое дълбоко дъх и отвори уста да му отговори, но каквото и да се канеше да им каже, го забрави, понеже вратата на хана се отвори и от нея бързо изскочи мъж с рошава бяла коса, сякаш някой го гонеше.

ГЛАВА 4

ВЕСЕЛЧУНЪТ

Вратата се затръшна зад гърба на белокосия мъж, той се обърна и я изгледа вбесен. Беше висок, попрегърбен — ако това на раменете му наистина не беше гърбица, а пъргавите му движения прикриваха истинската му възраст. Наметалото му беше съшито от всевъзможни разноцветни парчета със странни форми и размери и се развяваше при всеки полъх на вятъра със стотиците си неописуеми цветове.

— Веселчун! — възкликна удивена Егвийн.

Белокосият мъж се завъртя и наметалото му проблесна с всичките цветове на дъгата. Дългата му дреха беше със странни торбести ръкави и големи джобове. Дебелите му мустаци, снежнобели като косата му, се спускаха около устните му, лицето му беше набръчкано. Той махна заповеднически към Ранд и останалите младежи с дългата си, богато гравирана лула, от която димеше тънка струйка. Под гъстите му побелели вежди надничаха сини очи, които задълбаваха във всичко, до което се докоснеха.

Ранд зяпна в очите му, които го изумиха не по-малко от всичко останало, свързано с външността на госта. Всички в Две реки бяха с тъмни очи, както и повечето дохождащи в района търговци, техните охранници и всякакви други хора, които бе виждал през живота си. Конгарови и Коплинови имаха навик да му се подиграват заради сивите му очи, докато веднъж не кипна и не цапардоса Евал Коплин през носа. Премъдрата, разбира се, го беше скастрила за тази постъпка. Още тогава той се чудеше дали има някое място по света, където хората не са с тъмни очи. Може би Лан също идваше от такова място?

— Що за място е това? — попита възмутен веселчунът и гласът му прозвуча някак си по-гръмко, отколкото можеше да се очаква от обикновен човек. Дори и тук, на открито, сякаш го беше изговорил в затворено помещение и стените бяха отекнали. — Тъпите селяндури в онова селище на хълма ми казват, че мога да стигна тук преди да се

стъмни, забравяйки да уточнят, че това може да стане само ако тръгна рано заранта. Когато най-сетне пристигам, премръзнал до кости и готов за топла постеля, вашият ханджия ми крещи колко било късно, сякаш съм някой скитащ свинар, а не ме е помолил точно вашият Селски съвет да дойда и да ви покажа изкуството си на този ваш тъп празник. Да беше ми казал поне, че е кметът. Замълча, колкото да си поеме дъх, изгледа ги ядно и отново заговори: — Когато слязох долу да изпуша една лула и да си изпия халбата с ейл, всички мъже в пивницата ме изгледаха така, сякаш съм най-омразният им зет, дошъл да им иска пари назаем. Един от старците започна да ме учи какви приказки трябвало да разказвам и какво да не разказвам, а някакво момиченце, расло-непорасло, ми се разкрещя и ме заплаши, че ще ме халоса с тоягата си, ако не си размърдам бързо кокалите и не изчезна от помещението. Чувал ли е някой досега да са заплашвали веселчун?

Лицето на Егвийн беше напрегнато, очите ѝ бяха грейнали при вида на веселчуна и в същото време — помръкнали от желанието да защити Нинив.

— Ще прощавате, господин веселчун — обади си Ранд. Сам усещаше, че се е ухилил глупаво. — Тази вътре е нашата Премъдра и...

— Това малко хубаво девойче? — възкликна веселчунът. — Селска Премъдра? На нейната възраст щеше повече да ѝ отива да се закача с момците, вместо да предсказва времето и да лекува болните.

Ранд неловко пристъпи от крак на крак. Дано само Нинив не чуеше отнякъде мнението на този човек. Поне не докато си направи представлението. Перин прехапа език, а Мат тихо подсвирна от изумление. Сякаш и двамата си бяха помислили същото, което премина в главата му.

— Мъжете са Селският ни съвет — продължи Ранд. — Сигурен съм, че не са искали да ви оскърбят. Разбирате ли, тук току-що научихме, че в Геалдан има война и че там се появил човек, който твърдял, че е Преродения Дракон. Лъжедракон. Конница на Айез Седай е тръгнала натам от Тар Валон. Съветът ни сега се мъчи да прецени доколко всички тези събития са заплаха за нас.

— Стари новини са това, дори и за Бейрлон — махна пренебрежително с ръка веселчунът. — Обаче това място май е последното в света, където новините достигат. — Старецът замълча,

огледа селските къщи и добави сухо: — Почти последното. — Очите му се спряха на фургона пред хана. — Я, тук май е пристигнал старият Падан Фейн, както ми се струва. — Гласът му продължаваше да е все така дълбок, но вече не ехтеше толкова и в него се долавяше насмешлива нотка. — Фейн е най-бързият разносвач на лоши вести и колкото са по-лоши, толкова е по-бърз. У него има нещо по-скоро гарванско, отколкото човешко.

— Господин Фейн често посещава Емондово поле, господин веселчун — намеси се Егвийн, в гласа ѝ се долавяше неодобрение. — Той винаги ни разсмива и новините, които ни носи, са повече добри, отколкото лоши.

Веселчунът я изглежда кисело и после ведро се засмя.

— Виж ти, какво мило девойче. Ти по това време трябва да си закичена с розово цветче на ухото. За съжаление, не мога да вадя рози от въздуха, всеки случай не и тази година, но какво ще кажеш да застанеш утре до мен и да ми помагаш в представлението? Да ми подадеш флейтата, щом поискам, или някой друг от инструментите ми? Винаги избирам най-хубавото момиче, което среща в селото, да ми помага в представленията.

Перин се изкикоти, а Мат, който вече се подхилкваше, се разсмя неудържимо. Ранд примигна смутено. Егвийн го гледаше ядосана, макар че той самият дори не беше се усмихнал. Тя изправи снага и отвърна с подчертано спокоен тон.

— Благодаря ви, господин веселчун. С радост бих ви помагала.

— Том Мерилин — представи се веселчунът. Тримата зяпнаха. — Името ми е Том Мерилин, а не господин Веселчун. — Той намести многоцветния си плащ на раменете и изведнъж гласът му прозвуча многократно по-мощно от началото, сякаш прокътят в огромна зала. — Навремето бях дворецов бард, бях истински възвеличен до титлата преславна „Господин Веселчун“, но все пак простичко ми викат Том Мерилин и веселчун е простичката титла, с която се гордея днес. — И той направи елегантен поклон пред девойката, при което стоцветният му плащ така грейна, че Мат неволно изпляска с ръце, а Егвийн ахна възхитена.

— Господин... ааа... господин Мерилин — запелтечи Мат, който се колебаеше какво обръщение да използва след всичко, което беше

издекламирал Том Мерилин. — Какво всъщност става в Геалдан? Знаете ли нещо за този Лъжедракон? Или за Айез Седай?

— Имам ли вид на амбулант, момченце? — начумери се веселчунът, почуквайки с лулата си по ръката си. Лулата му изведнъж изчезна някъде, сред гънките на наметалото или из големите джобове на дрехата му — Ранд така и не разбра къде точно. — Аз съм веселчун, а не клюкар. И по възможност гледам да не знам нищо за Айез Седай. Така е много по-безопасно.

— Но войната... — почна нетърпеливият Мат.

— Във войните, момчето ми, едни глупци убиват други глупци заради глупави стремежи — срязва го веселчунът. — На човек му стига да знае това. Аз съм дошъл тук заради изкуството си. — И той неочаквано заби пръст в гърдите на Ранд. — Ами ти, момко. Височък си. Още не си пораснал колкото ти се полага, но се съмнявам в околността да се срещат други мъже с твоя ръст. А и бих се обзаложил, че тъдява няма други с цвят на очите като твоите. Работата е там, че раменете ти са колкото дръжка на топор и си висок като някой мъж от Айил. Как ти викат, момко?

Ранд каза името си колебливо, без да е сигурен дали мъжът не му се надсмива, но веселчунът вече се бе обърнал към Перин.

— А пък ти си едър колкото цял Огиер. Почти толкова. Теб как те викат?

— Не и ако не се изправя на раменете си — засмя се Перин. — Ние двамата с Ранд сме си най-обикновени хора от тукашния народ, господин Мерилин, а не сме измислените същества от вашите приказки. Аз съм Перин Айбара.

Том Мерилин засука единия си мустак.

— Е, добре. Измислените същества от приказките ми, казваш. Такива ли смяташ, че са? Вие, момци, изглежда, много сте пътували и ги знаете тия работи?

Ранд си държеше устата затворена, сигурен, че веселчунът ги прави за посмешище, но Перин заговори:

— Ами, и тримата сме стигали до Стражеви хълм, че даже и до Девенов просек. Малцина тукашни хора са стигали толкова далече. — Не се хвалеше. Перин изобщо рядко се хвалеше. Каза си чистата истина.

— Даже и Тресащицето сме виждали — добави Мат, което обаче прозвуча самохвално. — Това е едно бласто от другия край на Водния лес. Друг никой изобщо не е стигал дотам. Пълно е с подвижни пясъци и мочурища, в които можеш здравата да затънеш. Никой освен нас. А и освен това никой не стига до Мъгливите планини, а ние веднъж стигнахме. Е, до подножието де, но все пак.

— Чак дотам? — промърмори веселчунът, който усилено триеше мустаци, докато ги слушаше. Ранд си помисли, че се мъчи да прикрие усмивката си, и забеляза, че Перин се мръщи.

— На лошо е, ако влезеш в планините — продължи Мат, сякаш търсеше оправдание за това, че не са се осмелили да пристъпят навътре в тях. — Това всички го знаят.

— Това са пълни глупости, Матрим Каутон — сръза го сърдито Егвийн. — Нинив казва... — Тя млъкна, бузите ѝ порозовяха и девойката изглежда Том Мерилин не толкова приятелски, колкото преди. — Не е много хубаво да правите... Не е... — Лицето ѝ порумения и тя млъкна. Мат, комуто явно беше трудно да проумее какво става, само примигна.

— Права си, детето ми — промълви разкаяно веселчунът. — Покорно се извинявам. Поканен съм тук, за да ви забавлявам. Ох, този мой език, все ми създава неприятности.

— Може и да не сме пътували толкова, колкото вас — обади се спокойно Перин. — Но какво общо има всичко това с ръста на Ранд например?

— Просто така. Малко по-късно ще се оставя да се опитате да ме повдигнете от земята, но няма да можете и единия ми крак да отлепите. Нито ти, нито този твой приятел — Ранд ли беше? — нито който и да е друг мъж в селото. А? Какво ще кажете за това?

Перин се засмя презрително.

— Струва ми се, че мога да ви вдигна още сега. — Но когато пристъпи напред, Том Мерилин му даде знак да се дръпне.

— По-късно, момко, по-късно. Когато се събере народ да гледа. Един артист винаги има нужда от публика.

Междувременно, откакто веселчунът се беше появил от входа на хана, на Моравата се беше сбрала група зяпачи, млади мъже и жени, заедно с няколко хлапета, които надничаха онемели и с широко ококорени очи иззад по-възрастните. Всички сякаш очакваха от

веселчуна някакви чудеса. Белокосият мъж ги изгледа преценяващо, сякаш ги броеше наум, след което поклати глава и въздъхна.

— Струва ми се, че ще трябва да ви покажа нещо. За да ви накарам да изтичате и разкажете на другите. А? Само да вкусите малко от онова, което ще можете да видите утре на Празника.

Той отстъпи крачка назад, после изведнъж подскочи във въздуха и започна да се премята на задни салта, докато не кацна с лице към тях върху каменната площадка пред странноприемницата. На всичко отгоре, още докато се приземяваше, в ръцете му ненадейно се появиха три топки — червена, бяла и черна, и затанцуваха във въздуха.

Зрителите ахнаха, къде от изненада, къде от възхита. Дори Ранд забрави доскорошното си раздразнение. Веселата му усмивка се стрелна към Егвийн и момичето му отговори със същото, след което и двамата зяпнаха с искрена радост веселчуна.

— Искате приказки? — заяви патетично Том Мерилин. — Приказките си чудесни щедро с вас ще споделя. Ще оживеят пред очите ви. — Нова, синя топка, появила се незнайно откъде, се присъедини към другите, после още една, зелена, и друга, жълта. — Приказки за битки величави и герои велики, сказания сладостни за слуха и на мъже, и на момчета. За жени и момички — целия Аптаригински цикъл. Сказания древни за Артур Пейендраг Танриал, Артур Ястребовото крило, Артур Върховния крал, що нявга царувал над земите от Айилската пустиня до Аритския океан, че и отвъд. Разкази чудни за народи странни и още по-странни земи, за Зеления човек, за Стражници и за тролоци, за Огиер и Айил. „Хилядата приказки на Анла, Великия съветник.“ „Джаем, убиецът на Гиганта.“ „Как Суза укроти Джейин Бродяжника.“ „Мара и тримата глупави крале.“

— Разкажи ни за Лен — извика Егвийн. — Как полетял до луната в корема на огнен орел. Разкажи ни и за дъщеря му Саля, скитащата сред звездите.

Ранд я изгледа под око, но тя сякаш бе погълната от веселчуна. Никога досега не беше показвала, че ѝ харесват разкази за приключения и дълги пътешествия. Нейните любими приказки бяха смешните, за жени, които надхитрят мъже, смятани за по-умни от всички на света. Беше сигурен, че сега искаше да чуе приказки за Лен и Саля само за да му се подиграе. Разбира се, Егвийн трябваше да си

дава сметка, че външният свят не е за хората от Две реки. Да слушаш разкази за легендарни приключения, дори да си ги мечтаеш, беше едно. Но да се озовеш на живо сред тях сигурно беше нещо съвсем различно.

— Стари истории са тия — отвърна Том Мерилин и изведнъж започна да подхвърля три от разноцветните топки само с едната си ръка. — Истории от Века преди Приказния век, казват някои. Може би дори още по-стари. Но аз, забележете, зная всички истории, за Векове, които са били и които ще бъдат. Векове, когато хората властвали над небесата и звездите, и векове, когато човекът скитал редом до зверовете, като техен брат. Векове на чудеса и векове на ужаси. Векове, завършили с огън, завалял от небесата, и Векове, засипани със сняг и лед, покрили цялата земя. Знам всички истории и всички истории ще ви разкажа. Приказки за Моск Гиганта с неговото Огнено копие, що достигало до всяка точка по света, и за неговите войни с Алзбет, Кралицата на Всичко. Приказки за Матерез Лечителката, Майката на чудодейната Инд.

Сега топките заподскачаха в ръцете на Том в два пресичащи се кръга. Гласът му стана почти напевен и той се обръщаше бавно, оглеждайки публиката си, за да оцени впечатлението, което беше направил.

— Ще ви разкажа за края на Приказния век, за Дракона и за това как се опитал да пусне Тъмния на свобода в света на хората. Ще ви разкажа за Времето на Лудостта, когато Айез Седай разтърсили света; и за Тролокските войни, когато хората воювали срещу тролоците за господство над света; за Стогодишната война, когато хора воювали срещу хора и на бял свят се появили днешните държави. Ще ви разкажа за приключенията на мъже и жени, богати и бедни, велики и дребни, горди и скромни. „Обсадата на Световните стълбове“. И „Как добрата стопанка Карил изцерила своя съпруг от хъркане“. За „Крал Дарит и падането на Дома на...“

Изведнъж потокът от думи секна заедно с жонглирането на топките. Том набързо улови летящите във въздуха топки и млъкна. Незабелязано от Ранд, Моарейн се беше присъединила към зрителите. До рамото ѝ стърчеше Лан, въпреки че младежът го забеляза едва когато погледна повторно към тях. За миг Том изгледа Моарейн накриво. Тялото му беше замръзнало, само дето направи така, че

топките да изчезнат в широките ръкави на дрехата му. После ѝ се поклони ниско, развявайки широко краищата на наметалото си.

— Ще ме извините, но вие със сигурност не сте от този край?

— Лейди! — изсъска яростно Егвийн. — Лейди Моарейн.

Том примигна, след което отново се поклони, още по-ниско.

— Отново моля за извинение... ааа, лейди. Неуважението, което проявих, беше неволно.

Моарейн му махна небрежно.

— Никой не го е забелязал, господин бард. А името ми е просто Моарейн. Наистина съм чужденка тук, пътник, като вас самия, далече от дома си и сама. Светът може да се окаже опасно място, когато човек е чужденец.

— Лейди Моарейн събира предания — обади се Евин. — Предания за неща, които са се случвали в Две реки. Макар че аз не знам какво толкова може да се е случило тук, че да става за предание.

— Вярвам, че ще харесате и моите разкази... Моарейн. — В погледа, с който Том се взираше в дамата, се долавяше определена напрегнатост. Ранд изведнъж се зачуди какво ли забавление може да се предложи на дама като нея в град като Бейрлон, или дори в Кемлин. Едва ли можеше да се измисли нещо по-забавно от представление на веселчун.

— Въпрос на вкус, господин бард — отвърна Моарейн. — Някои истории ми харесват, други — не.

Този път поклонът на Том беше още по-дълбок и дългнестото му тяло се прегъна почти успоредно на земята.

— Уверявам ви, че никой от моите разкази няма да ви подразни. Ще ви развеселя и ще ви доставя удоволствие. Но вие ми оказвате прекалена чест. Аз съм най-обикновен веселчун. Само това и нищо повече.

Моарейн отвърна на поклона му с грациозно кимване. За миг тя се стори на Ранд в още по-голяма степен благородната дама, както я беше нарекъл Евин, приела току-що дара на един от своите поданици. После тя се извърна и се отдалечи, последвана от Лан, подобен на вълк, крачещ след носещ се над земята лебед. Том се загледа след тях, свъсил рунтавите си вежди, подръпвайки нервно мустаци и сумтейки нещо под носа си, докато не стигнаха средата на Моравата. „Изобщо не остана доволен от срещата“ — отсъди Ранд.

— Няма ли да ни пожонглираш още малко? — настоя Евин.

— Гълтай огън! — извика Мат. — Искam да видя как гълташ огън.

— Лютнята! — извика нечий глас сред тълпата. — Посвири на лютнята! — Друг пък го подсети за флейтата.

В този момент вратата на хана се разтвори и от нея се изсипа целият Съвет, с Нинив редом с мъжете. Падан Фейн не беше сред тях — явно бе предпочел да остане на топло в кръчмата и да си изпие греяното вино с билки.

Мърморейки си нещо за „силна ракия“, Том Мерилин се шмугна вътре покрай излизащите съветници.

— Този веселчун ли е, или крал? — запита Кен Буйе раздразнено. — Жива загуба на пари, ако питате мен.

Бран ал-Вийр изгледа влизащия артист през рамо и поклати глава.

— Този човек май ще ни създаде повече грижи, отколкото си струваше.

Нинив набързо се загърна в пелерината си и изсумтя високо.

— Можеш да се притесняваш колкото си искаш заради веселчуна, Бранделвин ал-Вийр. Той поне е тук, в Емондово поле, което не може да се каже за оня Лъжедракон. Но щом така и така си се загрижил, тук има и други, за които наистина заслужава да се тревожиш.

— Ако обичаш, Премъдра — отвърна й сърдито Бран, — моля те остави на мен да преценявам за какво да се грижа и какво сам да решавам. Госпожа Моарейн и господин Лан са гости в хана ми, при това са прилични, авторитетни хора. Никой от тях не ме е наричал глупак пред целия Селски съвет. Никой от тях не си е позволил да каже на Селския съвет, че от всичките им глави не може да се събере и шепа здрав разум.

— Изглежда, че оценката ми е била завишена два пъти — отрязва го Нинив и се отдалечи, без да се обръща, оставяйки Бран да мърда безпомощно челюсти, търсейки подходящия за случая отговор.

Егвийн погледна Ранд, сякаш се канеше да му заговори, но после се затича да догони Премъдрата. Ранд си даде сметка, че има някакъв начин да я спре да напуска Две реки, но единственият начин, който можеше да измисли, беше този, за който самият той не бе подготвен,

дори и тя да се съгласеше. А на всичко отгоре тя преди малко беше казала, че също не го желае, от което му стана още по-зле.

— На тази млада жена й трябва мъж — изръмжа сърдито Кен Буйе. Лицето му бе мораво от яд. — Що за липса на уважение! Ами че ние все пак сме Селски съвет, не сме никакви си момчетии, щуреещи из двора и...

Кметът издиша тежко през нос и изведнъж се извърна към покривчията.

— Кен, я да млъкнеш! Престани да се държиш като забулен в черно Айил! — Кокалестият старец замръзна стъписано. Кметът, който никога не се поддаваше на гнева си, сега го изгледа ядно. — Да пукна дано, но ми се струва, че си имаме по-големи грижи от цялата тази глупост. Или искаш да ми докажеш, че Нинив е права? — С тези думи той се затътри обратно към хана и тръшна вратата след себе си.

Членовете на Съвета изгледаха мрачно Кен и после тихо се разпръснаха. Всички, с изключение на Харал Люхан, който закричи с вдървилия се от гняв старец, като му говореше спокойно. Ковачът беше единственият, който умееше да се спогажда и намираше някакъв разум в думите на свадливия Кен.

Ранд пристъпи към баща си, приятелите му тръгнаха след него.

— Никога не съм виждал майстор ал-Вийр толкова ядосан — бяха първите думи на Ранд, при което Мат го изгледа с негодувание.

— Кметът и Премъдрата рядко се разбират помежду си — отвърна Трам. — А днес — по-малко от всякога. Това е всичко. Почти във всяко село е така.

— А какво се разбра за Лъжедракона? — обади се Мат, а Перин нетърпеливо добави:

— А Айез Седай?

Трам бавно поклати глава.

— Господин Фейн не знаеше много повече от това, което каза пред всички. Най-малкото пък неща, които да ни засягат. Спечелени и загубени битки. Превзети и върнати градове. Всичко това става в Геалдан, да се благодарим на Светлината. Войната не се е разпространила, поне доколкото знае господин Фейн.

— Битките ме интересуват — рече Мат, а Перин добави:

— Какво ви разказа той за тях?

— Мен битките не ме интересуват, Матрим — отвърна Трам. — Но съм сигурен, че по-късно ще ви разкаже всичко за тях, с найголяма охота. Това, което ме интересува, е, че по нашите места не се налага да се тревожим за тях, поне доколкото Съветът може да прецени. Не виждаме никаква причина Айез Седай да дойдат дотук в похода си на юг. Що се отнася до пътя им на връщане, те едва ли ще предпочетат да пресекат Гората на сенките или да преплават Бялата река.

Ранд и другите двама младежи се изкикотиха. Имаше три причини, поради които до Две реки не можеше да се стигне по друг път, освен от север, през Таренов сал. Мъгливите планини бяха първата преграда, разбира се, и то най-сериозната, на запад, но Тресавището блокираше в не по-малка степен достъпа до околността. А откъм юг течеше Бялата река, носеща името си от това, че скалите и камъните разпенваха водите ѝ. А пък отвъд Бялата река се простираше Гората на сенките. Малцина от народа на Две реки изобщо бяха преброждали Бялата река, а и дори някой да беше успял, не беше се върнал да разкаже. Като цяло обаче се смяташе, че Гората на сенките се простира на стотина мили ширина на юг, без никакви пътища или селце, и че е пълна с вълци и мечки.

— Значи с това нещата приключват за нас — каза Мат, като че ли малко разочарован.

— Не съвсем — отвърна Трам. — След някой и друг ден смятаме да изпратим хора до Девенов просек, а също и до Стражеви хълм и дори до Таренов сал, за да уговорим стражеви наблюдения. Също така конни патрули около Бялата река и около Тарен, и постове между тях. Трябваше да се уговори още днес, но само кметът се съгласи с мен. Другите така и не могат да разберат защо трябва да си провалят Бел Тин в скитосване из Две реки.

— Но нали според вас няма причини да се тревожим? — каза Перин.

Трам поклати глава.

— Казах, че не би трябвало, момчето ми, но не и че няма причини. Виждал съм хора да загиват само защото са били убедени, че това, което не им се ще да се случи, няма да се случи. А освен това битките ще раздвижат какви ли не хора. Мнозина просто ще се опитат да потърсят безопасност, но други ще гледат да се облагодетелстват от

общата бъркотия. Ще трябва да се подготвим да помогнем на първите, но трябва да сме готови и да отпратим вторите да си вървят по пътя.

Мат рязко се намеси.

— Защо и ние да не вземем участие? Аз поне бих искал. Знаете, че мога да яздя не по-зле от всеки друг в селото.

— Искаш да прекараш няколко седмици на студено, в пълна скука и да спиш на твърдата земя ли? — засмя се Трам. — Най-вероятно такава ще излезе цялата работа. Надявам се това да е всичко. Ние сме доста изолирани, дори за бежанци. Но ако наистина решиш, можеш да поговориш с господин ал-Вийр. Ранд, време е да се връщаме във фермата.

Ранд примигна изненадан.

— Мислех, че ще останем за Зимната нощ.

— Положението става такова, че се налага да си гледаме фермата и ще ми трябваш.

— Даже да е така, едва ли се налага да тръгваме веднага. А пък и на мен ми се ще да се включа в тези патрули.

— Тръгваме си веднага — отвърна баща му с тон, който не търпеше никакви възражения. И после добави, малко по-меко: — Утре ще се върнем и ще имаш достатъчно време да говориш с кмета. И много време за Празника също. А сега — пет минути и те чакам при конюшната.

— Ти ще дойдеш ли с Ранд и мен за патрулите? — попита Мат Перин, когато Трам ги остави сами. — Бас държа, че такова нещо в Две реки никога не се е случвало. Ей, ако отидем чак до Таренов сал, може да видим и войници, и какво ли още не. Даже калайджии.

— Надявам се да дойда — отвърна Перин предпазливо. — Стига майстор Люхан да няма нужда от мен, разбира се.

— Войната е чак в Геалдан — сръза ги Ранд. После сниши глас и продължи: — Войната е в Геалдан, а Айез Седай са Светлината знае къде, но нито войната, нито те са тук. Но човекът с черното наметало е тук, или вече го забравихте? — Другите двама се спогледаха смутено.

— Извинявай, Ранд — промърмори Мат. — Но възможността да направя в живота си нещо по-различно от това да доя кравите на баща ми, не ме спохожда толкова често.

— Черният ездач — припомни им Ранд. — Ами ако някой пострада от него?

— Може да е някой бежанец от войната — подхвърли Перин, без сам да си вярва.

— Който и да е — отвърна Мат, — патрулът ще го намери.

— Може би — каза Ранд. — Но той, изглежда, изчезва, когато си поиска. Може би ще е по-добре да им кажем за него.

— Да кажем на господин ал-Вийр, когато поискаме да ни включат в патрулите — предложи Мат. — Той ще каже на Съвета и те ще предупредят тукашната стража.

— Съветът! — възкликна недоверчиво Перин. — Трябва да сме доволни, ако кметът не ни се изсмее на глас. Майстор Люхан и бащата на Ранд вече смятат, че ни се привиждат сенки.

Ранд въздъхна.

— Ако изобщо ще го правим, по-добре е да го направим още сега. Днес няма да ни се смее повече, отколкото утре.

— Може би — отвърна Перин и погледна косо Мат — трябва да намерим и още някой, който го е видял. Тази вечер би трябвало да се срещнем с почти всички из село. — Мат се намръщи, но не каза нищо. Всички разбираха какво има предвид Перин. Трябваше да намерят някой по-надежден свидетел от Мат. — Няма да ни се смее повече утре — добави Перин, забелязал колебанието на Ранд. — И аз бих предпочел да има още някой с нас, когато утре отидем при него. Половината село ще е най-добре.

Ранд кимна замислено. Вече чуваше в ума си гръмкия смях на майстор ал-Вийр. А ако те тримата бяха видели страшния непознат, трябваше да има й други, които да са го видели.

— Е, добре, тогава утре. Стига вие двамата да намерите някой до утре, отиваме при кмета. А пък после... — И двамата го изгледаха безмълвно, без никой да попита какво ще стане, ако не намерят някой, който също да е виждал мъжа в черното наметало. Въпросът обаче се четеше в очите им и той нямаше отговор за него. Младежът въздъхна. — Аз трябва да тръгвам. Баща ми чака.

Приятелите му пожелаха „на добър час“ и той закрачи към двора на конюшната, където стоеше колата с високите колелета.

Конюшната представляваше дълга тясна постройка с покрит със слама покрив. Отделенията за животните, чиито подове бяха застлани със слама, изпълваха двете страни на мрачния коридор, осветен единствено от широко разтворените двойни порти в двата ѝ края.

Впрягът на амбуланта предъвкваше овеса си в осем от отделенията, а масивните дърански жребци, които майстор ал-Вийр отдаваше под наем, когато тегленето на изсечени дървета се оказваше свръх силите на фермерските кончета, заемаха още шест. Останалите три коня... Ранд си помисли, че може да свърже всеки кон с неговия ездач без никакви усилия. Високият, с издута гръд черен жребец трябваше да е на Лан. Гъвкавата бяла кобилка с висока шия, със ситни стъпки, грациозни като на танцуващо момиче, не можеше да е на никой друг, освен на Моарейн. А третият — дългокрак петнист скопец с прашливо кафяв цвят, свършено подхождаше на Том Мерилин.

Трам го чакаше в дъното. Държеше Бела за поводите и разговаряше тихо с Хю и Тад. Преди Ранд да направи и две крачки в конюшната, баща му кимна на конярите и изведе Бела, подканяйки безмълвно Ранд след себе си.

Двамата впрегнаха рунтавата кобила, без да си продумат. Трам изглеждаше така погълнат от мислите си, че Ранд не посмя да го заговори. Всъщност младежът не изгаряше чак толкова от нетърпение да се опита да убеди баща си в съществуването на черния ездач, още по-малко пък кмета. Утре щяха да разполагат с достатъчно време, след като Мат и Перин намереха други хора, които са виждали човека. Стига да намереха.

Потеглиха. Ранд свали лъка от гърба си, пристегна колчана към кръста си и закричи покрай каруцата. Когато стигнаха до последните къщи на селото, извади една стрела и я сложи на тетивата. Нямаше какво друго да се види освен голи дървета, но въпреки това раменете му се стегнаха. Черният ездач можеше да се появи всеки миг, преди да го забележат. Можеше да не му остане време да извади стрела от колчана — така че беше по-добре да е готов.

— Татко — промълви той най-сетне. — Така и не разбрах защо Съветът трябваше да разпитва Падан Фейн. Струва ми се, че решението, което сте взели, можеше да се направи на място. Кметът едва ли не побърка всички в селото, споменавайки за Айез Седай и за Лъжедракона тук, в Две реки.

— Хората се държат странно, Ранд. Дори и най-добрите. Вземи например Харал Люхан. Майстор Люхан е як мъж, и смел при това, но не може да понесе мисълта за клане. Пребледнява като лист.

— Но какво общо има това с всичко останало? Всички знаят, че майстор Люхан не понася кръв, и никой освен Коплинови и Конгарови не обсъжда това.

— Работата е в следното, момко. Хората не винаги се държат така, както би очаквал от тях. Този народец зад гърба ни... ако градушка съсипе нивите им и ветровете отнесат покривите на къщите им, и ако вълците унищожат половината от стадата им, ще запретнат ръкави и ще започнат отначало. Ще ръмжат, но няма да си губят времето с оплаквания. Но само им подхвърли за Айез Седай и за Лъжедракона в Геалдан, и да видиш как веднага ще решат, че Геалдан не е толкова далече от другата страна на Гората на сенките, и че една права черта от Тар Валон до Геалдан няма да мине толкова на изток от нас. Сякаш Айез Седай няма да тръгнат по Пътя за Кемлин и Люгард, вместо да прекосяват страната! Още утре ще видиш — половината село ще е убедено, че войната всеки момент може да връхлети върху ни. Ще минат седмици, докато им го избиеш от главите. Един добър Бел Тин може донякъде да оправи нещата. Освен това те поне видяха, че Съветът поема грижата в свои ръце, и отсега насетне ще се вслушват в неговите думи. Избрали са ни, защото са преценили, че можем да обмислим разумно нещата, които са обща грижа. Доверяват се донякъде на мненията ни. Дори на това на Кен, което впрочем не говори много добре за всички ни. Все едно, ще чуят, че няма кой знае за какво да се тревожим, и ще ни повярват. Не че сами не могат да стигнат до този извод и че не биха го направили, но така поне няма да развалим празника и никой няма да се безпокои толкова за неща, които едва ли ще се случат. А пък ако се случат, въпреки всички вероятности... е, тогава поне стражите ще ни предупредят навреме, та да можем да направим това, което е по силите ни. Аз обаче наистина съм убеден, че няма да се стигне чак дотам.

Ранд изпуктя. Да си член на Съвета явно беше по-сложна работа, отколкото си мислеше. Каруцата им затрополи по Каменния път.

— Някой освен Перин видял ли е този странен конник? — попита Трам.

— Мат го е видял, но... — Ранд примигна смутено и погледна към баща си над гърба на Бела. — Ти повярва ли ми? Трябва да се върна. Трябва да им го кажа...

— Стой, момчето ми, стой! Нима смяташ, че те заговарям за него чак сега, без да има някаква причина?

Макар и с неохота, Ранд продължи да крачи до колата, скърцаща зад търпеливата Бела.

— Защо да не мога да го кажа на останалите?

— Те сами ще го разберат, и то скоро. Перин ще мълчи, но за Мат не съм сигурен. Мълвата ще плъзне по фермите и след някой и друг час в Емондово поле няма да има ни един над шестнайсет години, поне такъв, който може да носи някаква отговорност за приказките си, който да не е чул, че около селото скита някакъв странник.

— Странник ли? — отвърна Ранд. — Ако беше го видял, нямаше да пожелаеш да го видиш и на десет мили наоколо. Че и на сто, ако щеш.

— Може и да си прав — отвърна Трам спокойно. — Може да е просто някой бежанец от онези бъркотии в Геалдан, или по-скоро някой крадец, който си мисли, че да обира тук ще му е по-лесно, отколкото в Бейрлон или в Таренов сал. И така да е, никой тук не разполага с толкова, че да си позволи да го обират. Ако пък човекът се мъчи да се измъкне от войната... е, и това все пак не е извинение да плашиш хората. Щом пуснем стражите, или ще го намерят, или ще го подплашат и ще го накарат да избяга.

— Надявам се да го изплашат. Но защо ми повярва чак сега, а заранта не?

— Тогава трябваше да повярвам на собствените си очи, момко, а не видях нищо. — Трам разтърси прошарената си глава. — Както изглежда, само млади мъже виждат този човек. Но когато Харал Люхан ми спомена, че Перин виждал сенки, ми стана ясно. Най-голямото момче на Джон Тейн също го е видяло, както и момчето на Самел Крейв, Бандри. Е, щом всичките твърдите, че сте видели нещо — а всички сте стабилни момци, — започваме да си мислим, че може би наистина е тъдява, нищо че ние самите не сме го видели. Всички освен Кен, разбира се. Все едно, тъкмо за това се прибираме у дома. Ако и двамата ни няма, този странник може да направи някаква поразия. Да не беше празникът, нямаше да се върна в селото и утре. Но не можем сами да се превърнем в затворници в къщите си само защото някакъв си странник се мотае наоколо.

— Не знаех за Бан, нито за Лем — отвърна Ранд. — Тримата се канехме да отидем при кмета утре, но се притеснявахме, че няма да ни повярва.

— Сивите коси все още не означават, че мозъците ни са станали на пихтия — отвърна му сухо Трам. — Тъй че дръж окото си будно. Може би и аз ще го забележа, ако отново ни се изпречи.

ГЛАВА 5

НОЩТА СРЕЩУ БЕЛ ТИН

Когато стигнаха до фермата, слънцето беше увиснало по средата на пътя си между зенита и залеза. Къщата не беше голяма, нямаше нищо общо с големите фермерски къщи на изток, жилища, разраснали се в продължение на много години, за да подслонят многолюдни родове. В околностите на Две реки това често включваше три-четири поколения под един покрив, в това число стринки, чичовци, братовчеди и племенници. Трам и Ранд бяха смятани за малко особняци, едно, че живееха сами, и второ, че фермата им се намиреше дълбоко в Западния лес.

Повечето стаи бяха на долния етаж, почти правоъгълник, без крила и пристройки. Под стръмния, покрит със слама покрив се помещаваха две спални и тавански склад. Макар вярта по яките дървени стени да се беше износила след зимните хали, къщата все още си беше здрава. Сламеният покрив се крепеше, а вратите и кепенците на прозорците се държаха добре на пантите си, без да поддават.

Къщата, оборът и каменната кошара за овцете оформяха точките на триъгълника около двора, на който се бяха осмелили да излязат няколко пилета. До кошарата имаше полуоткрит навес за овцете и каменно корито за водопой. На поляните между двора и гората стърчеше висока сушилня. Малцина фермери в Две реки можеха да се оправят, без да продадат малко изсушена вълна и табак на минаващите изкупвачи.

Кочът с тежките рога вдигна глава, щом влязоха, овцете останаха полегли спокойно или изправени, с глави, надвесени над яслите. Вълната им беше станала гъста и закъдрена, но все още бе твърде студено за стригане.

— Не мисля, че онзи с черния плащ е минавал насам — извика Ранд на баща си, който тръгна около фермата, стиснал с мрачна решителност копието — внимателно оглеждаше земята. — Овцете нямаше да са толкова спокойни, ако се беше появил.

Трам кимна, но не спря. След като направи пълен кръг около къщата, той обиколи обора и каменната кошара, оглеждайки земята за някакви следи. Провери дори пушилнята и сушилнята. После изтегли ведрото от кладенеца, напълни шепа, подуши водата и внимателно я опита с върха на езика си. След което изведнъж се разсмя и изпи цялата шепа на една глътка.

— Сигурно, че не е — обърна се той към Ранд. — Но колчем чуя за конници, се озъртам на четири страни. — Той изпразни кладенчовата вода в друго ведро и тръгна към къщата с ведрото в едната ръка и копие в другата. — Ще сложа нещо да се свари за вечеря. И щом така и така се прибрахме, можем да свършим някоя и друга дреболия.

Ранд се намръщи. Съжали за пропуснатата Зимна нощ в Емондово поле. Но Трам беше прав. В една ферма работата никога не свършва. Като свършиш едно, винаги се появяват други две. Поколеба се малко, но задържа лъка и колчана подръка. Ако тъмният ездач все пак се появи, нямаше никакво намерение да го посрещне с голи ръце.

Първо трябваше да прибере Бела. След като я разпрегна, я отведе в отделението ѝ в обора до кравата, свали наметалото си и изтри кобилата с шепа суха слама, изчетка я, изкачи се по стълбата до навеса и ѝ даде сено. Додаде и няколко шепи овес, въпреки че зърното след някой и друг ден щеше да свърши и едва ли скоро щеше да има повече, освен ако пролетта най-после не дойдеше. Кравата я беше издоил призори и тя беше дала само четвърт от обичайния си надой. Изглежда, млякото ѝ пресъхваше заради проточилата се зима.

Храна за овцете беше останала само за два дена — вече отдавна трябваше да са излезли на паша, но какво да се прави — и той смени само водата им. Ако кокошките бяха снесли яйца, трябваше и тях да събере. Оказаха се само три. Носачките, изглежда, бяха захитрели и ги криеха.

Вече беше хванал мотиката да прекопае зеленчуковата градина, когато Трам излезе и седна на пейката, за да оправи сбруите, поставяйки копие до себе си. Това накара Ранд да се почувства по-уверено с лъка си, полегнал върху наметалото му на една крачка от него.

Над земята бяха поникнали няколко бурена, но само бурени, нищо друго. Зелките бяха закърнели, от боба и граха бяха покълнали едва няколко стръка, а от цвеклото все още нямаше и следа. Разбира се, все още не бяха засадени всички зеленчуци, а само част от тях, с плахата надежда, че може да се позатопли преди килерът с варива съвсем да се изпразни. Прекопаването на градината не му отне много време, което в други години щеше да го зарадва, но сега малкото работа с мотиката само го притесни какво щяха да правят, ако тази година не се роди нищо. Мисълта съвсем не беше от най-приятните. А освен това му оставаше да нацепи дърва.

Припадна сивкав здрач и започна бързо да се стъмва. Пълната луна бе изгряла над върховете на дърветата, издута, като че ли се канеше да се откъсне като изгнил плод и да падне върху главите им. Улисан в работата си, младежът не забеляза, че вятърът е станал още по-хладен, а по мръкващото небе са се появили разкъсани облаци.

— Хайде да се поизмием, момко, и да се погрижим за вечерята — подвикна баща му. — Вече пренесох вода за по една гореща баня преди да легнем да поспим.

— Всичко, което е горещо, ми звучи добре — отвърна Ранд, вдигна наметалото и се загърна. Потта се беше просмукала в ризата му и вятърът, незабелязан в разгорещеното размахване на секирата, сега, когато спря да работи, сякаш се силеше да я заледи. Младежът се прозя и потръпна. — Впрочем и един сън няма да ми дойде зле. Току-виж съм проспал празника.

— Сериозно? — усмихна се Трам и Ранд се ухили. Не можеше да пропусне Бел Тин, та ако ще да не спи цяла седмица. Никой в селото не би го пропуснал.

Трам не жалеше свещите, а и в голямото каменно огнище працияха запалени главни, така че в стаята се бе възцарил топъл и ведър уют. Голямата дъбова маса представляваше основната мебел, като се изключеше зиданото огнище. Масата беше толкова голяма, че около нея можеше да се настанят двадесетина души, макар никога да не бяха се събирали толкова, откак майка му беше починала. Няколко шкафа и рафтове, повечето изработени от майсторската ръка на Трам, обрамчваха стените, а около масата стърчаха столове с високи облегалки. Тапицираният, покрит с дебело одеяло стол, който Трам си беше стъкмил за четене, се намиреше под тъгъл край огнището. Ранд

предпочиташе да чете, полегнал на чергата, просната пред него. Книгите им бяха малко, но човек трудно можеше да се добере до книги. Повечето амбуланти докарваха само по няколко и всички веднага се разграбваха.

Макар стаята да не изглеждаше толкова спретната и чиста, както в повечето фермерски къщи, поддържани от жени — кесията за лула на Трам беше оставена върху масата до полуразтворената „Пътешествията на Джейин Бродяжника“, друга книга, с дървени корици, беше сложена върху одеялото на стола за четене; конски такъми, чакащи да бъдат оправени, бяха метнати на пейката край огнището, а на един от столовете бяха скупчени няколко неизпрани ризи — та ако и стаята да не беше толкова подредена, все пак изглеждаше достатъчно чиста и спретната, някак одухотворена, и това стопляше не по-малко от запаления огън. Тук човек можеше спокойно да забрави за студа отвън. Тук нямаше Лъжедракон. Нямаше никакви войни, нито Айез Седай. Нямаше мъже в черни плащове. Миризмата от котлето, което къкреше на триногата над огнището, изпълваше стаята и Ранд изпита вълчи глад.

Баща му разбърка гозбата с дългата дървена лъжица, опита я и каза:

— Трябва да поври още малко.

Ранд побърза да измие лицето и ръцете си с вода от каната, поставена на умивалника до вратата. Наистина имаше нужда от една гореща баня, но това щеше да стане едва след като се сгрееше водата в големия казан в задната стая.

Трам затършува в един от шкафовете, извади дълъг ключ и го завъртя в голямата желязна бравата. Ранд го изгледа въпросително и той поясни:

— За всеки случай. Може и да си въобразявам, може да е от времето, но... — Трам въздъхна и тупна ключа в дланта си. — Ще погледна и задната врата — каза той и се запъти към задната част на къщата.

Ранд не си спомняше изобщо някога да бяха заключвали вратите си. Никой в Две реки не си заключваше вратите. От това нямаше никаква нужда. Поне досега.

Някъде отгоре, откъм спалнята на Трам, се чу скърцане. Ранд се намръщи. Освен ако на Трам внезапно не му беше хрумнало да

размести мебелите, това можеше да означава само, че издърпва стария скрин изпод леглото си. Още нещо, което старият не беше правил, откакто Ранд се помнеше.

Той напълни малко котле с вода за чай и го окачи на една от куките над огнището, след което подреди масата. Сам беше издялал дървените купи и лъжици. Кепенците на прозорците още не бяха затворени и от време на време младежът надничаше навън, но тъмната нощ вече беше паднала и се виждаха само бледи лунни сенки. Тъмният ездач можеше лесно да се прокрадне наблизко, но той се постара да не мисли за него.

Когато Трам се върна, Ранд го зяпна изумен. Баща му беше препасан с широк колан, а на колана висеше меч с бронзов релеф на чапла върху черната ножница и още една — на дългата му дръжка. Единствените мъже, които Ранд беше виждал да носят мечове, бяха охранниците на търговците. И Лан, разбира се. Никога не беше му хрумвало, че и баща му може да има меч. С изключение на чаплите, мечът твърде много наподобяваше този на Лан.

— Това пък откъде се взе? — попита младежът. — От някой амбулант ли си го купил? Колко струваше?

Трам бавно извади оръжието от ножницата и светлината от огнището затанцува по блестящото острие. Нямахте нищо общо с простоватите, груби мечове на търговските охранници, които Ранд беше виждал. Нямахте и скъпоценни камъни и злато, но въпреки това оръжието му се стори величествено. На острието, съвсем леко закривено и заострено само от едната страна, имаше още една чапла, ецвана надлъжно в стоманата. Къси, завити пера, оформени така, че да наподобяват сърмени ширити, предпазваха дръжката. Оръжието изглеждаше крехко, сравнено с грубите мечове на охраната на изкупвачите — повечето от тях бяха двуостри, достатъчно дебели, за да се разреже с тях дърво.

— Имам го отдавна — отвърна Трам. — От едно много далечно място. И платих твърде много за него. Майка ти не одобри тази моя покупка, но тя винаги е била по-благоразумна от мен. Все настояваше да се отърва от него и аз неведнъж съм си мислил, че е права и че просто трябва да го махна.

Пламъците, играещи по острата стомана, я правеха да изглежда като огнена. Ранд пристъпи към баща си. Често си беше мечтал да има

меч.

— Да го махнеш ли? Как може човек да махне такъв меч?

Трам изсумтя.

— Няма много полза от него, когато пасеш овце. Нито пък можеш да изореш нива или да ожънеш ечемика. — Той замълча и за дълго се загледа в оръжието, сякаш се чудеше какво ли прави това нещо в ръката му. Най-сетне въздъхна тежко. — Но ако не ме е обзело твърде мрачно настроение, или ако късметът ни излезе лош, може би след няколко дни ще се радваме, че съм го кътал в скрина под кревата. — Той плавно пхна оръжието в ножницата му и отри с гримаса ръце в ризата си. — Гозбата май е готова. Ще я сипя, докато ти приготвиш чая.

Ранд кимна и се пресегна за кутията с чай на близкия рафт, макар че му се щеше да научи повече. Защо му е потрябвало на баща му да си купи меч? Не можеше дори да си представи. И откъде ли беше дошъл Трам с това оръжие? От колко ли далече? Не знаеше никой да е напускал Две реки; е, само малцина. Понякога се беше замислял бегло, че баща му трябва да е пътувал в странство — майка му беше чужденка... но меч? Имаше да го пита за много неща, след като седнеха край масата.

Докато сваляше кипящата вода от куката, вратата се разтърси от тежък удар.

— Трябва да е някой от съседите — промълви той колебливо. — Сигурно господин Доутри е дошъл да поиска нещо на заем...

Но фермата на Доутри, най-близкият им съсед, беше на цял час път оттук, дори денем, а и Орен Доутри, колкото и безсрамен да беше в просенето да му заемат какво ли не, едва ли щеше да напусне дома си в такава тъмнина.

Трам спокойно постави пълните паници на масата, после пак така спокойно хвана дръжката на меча...

И в този момент вратата се отвори с трясък, трески и парчета от счупената брава се попиляха по пода.

Нечий силует изпълни рамката, по-голям от най-големия човек, който Ранд беше виждал, силует в черна ризница до коленете, с шипове на китките, на лактите и на раменете. Едната му ръка стискаше тежък, подобен на коса меч; другата беше присвита пред очите му, сякаш да го предпази от светлината в стаята.

Ранд усети странен прилив на облекчение. Какъвто и да беше неканеният гост, нямаше нищо общо с ездача с черния плащ. После забеляза овнешките рога на главата му, които опираха в горния праг, и косматата зурла на мястото на устата и носа, изкрещя ужасен и без изобщо да мисли, запокити котлето с врящата вода към главата на получовека.

Съществото изрева — ревът му бе изпълнен отчасти с човешка болка, отчасти с животинско ръмжене. И в същия миг, в който котлето се стовари в главата му, мечът на Трам блесна. Ревът на чудовището изведнъж премина в глухо гъргорене и туловището му се срина назад. Преди да рухне съвсем, друго чудовище се опита да се провере покрай него. Ранд зърна втора уродлива глава, увенчана с остри като шипове рога, преди Трам отново да удари, и ето че две огромни туловища задръстиха рамката на вратата. В този миг младежът се опомни и си даде сметка, че баща му вика нещо.

— Бягай, момко! Скрый се в гората! — Телата на сразените получовеци потръпнаха, когато отзад се появиха нови и ги задърпаха, за да си отворят път. Трам се наведе и напъна с рамо тежката маса. — Прекалено много са, за да ги задържим! Бягай отзад! Бягай! Бързо! Ще те настигна!

Още докато се извърещаше, Ранд усети срам, че се подчинява толкова бързо на подканата му. Искаше му се да остане и да помогне на баща си, макар да не знаеше как, но в същото време страхът го стискаше за гърлото и краката му затичаха сами. Понесе се към задната част на къщата толкова бързо, колкото не беше тичал никога. Последваха го тропот и крясъци откъм предната врата.

Ръцете му хванаха резето — и в същия миг очите му се заковаха на бравата, която никога досега не беше заключвана. Но Трам токущо я беше заключил! Ранд пусна резето и изтича до един от прозорците. Дръпна пердето и отвори дървените кепенци. Пълната луна смътно проблясваше през реещите се облаци и из двора на фермата се движеха дрипави сенки.

„Сенки — каза си той наум. — Само сенки.“ Задната врата изскърца — някой или нещо отвън се опитваше да я отвори. Устата му пресъхна. Последвалият трясък разтърси вратата и го накара да побърза. Той се плъзна през разтворения прозорец и приклепна до зида на къщата. Отвътре се чу трясък.

Въпреки страха се надигна и надникна вътре. В тъмното не можеше да различи много, но и това, което видя, му беше достатъчно. Вратата се беше килнала встрани и из стаята пристъпваха сенчести фигури, говореха си с ниски, гърлени гласове. Ранд не разбираше нищо от говора им: езикът им изглеждаше груб, непригоден за човек. Разсеяни лунни лъчи проблясваха по остриета на топори, копия и обсипани с шипове боздугани. По пода скърцаха ботуши и заедно с тях се долавяше ритмично потропване, като от копита.

— Те са отзад! — извика младежът. Думите му прозвучаха като грак. — Аз съм навън! Бягай, татко! — И затича с всичка сила подалече от къщата.

Откъм задната стая отекнаха груби, дрезгави гласове на същия странен език. Нещо тежко тупна на земята зад него. Предположи, че някой се е хвърлил през прозореца към него, вместо да излезе обратно през вратата, но не се обърна да провери дали е познал. Като лисица, подгонена от кучета, се понесе сред бледите лунни петна, уж че тича към гората, после изведнъж се хвърли по корем и се изтъркули към обора и неговите дебели сенки. Нещо се стовари върху раменете му и той замахна назад да го отблъсне, без да знае дали нещото се опитва да го нападне, или да избяга, докато не проумя, че се е блъснал в подпряната до стената дръжка за мотика, която Трам наскоро беше издялал.

„Идиот!“ За миг остана легнал на място и се опита да си поеме дъх. „Глупав идиот, като някой от Коплинови.“ Най-последно пропъгълзя покрай задната стена на обора, влачейки със себе си дръжката на мотиката. Не беше кой знае какво, но все пак по-добре от нищо. Предпазливо надникна иззад ъгъла към двора и къщата.

От съществото, което беше скочило след него, нямаше и следа. Можеше да е навсякъде. Сигурно го дебнеше. Можеше всеки момент да скочи върху него.

Вляво от него, откъм кошарата, се чу изплашеното блеене на овцете. Стадото се беше скупчило на входа и се опитваше да се измъкне на свобода. Зад осветените предни прозорци на къщата се мяркаха сенчести силуети, ехтеше дрънчене на стомана в стомана. Изведнъж един от прозорците избухна във взрив от счупено стъкло и трески и Трам скочи през него, стиснал меч в ръката си. Но вместо да се затича към гората, хукна към задната част на къщата, без да обръща

внимание на чудовищните твари, които се изнизаха след него през прозорците и предната врата.

Ранд зяпна недоумяващо. Защо баща му не се опитваше да избяга? После осъзна. За последен път Трам беше чул гласа му откъм задната страна на къщата.

— Татко! — извика той. — Аз съм тук!

Трам се извърна в движение, но не побягна към Ранд, а косо, подалече от него.

— Бягай, момко! — извика той през рамо. — Скрий се! — Дюзина туловища се втурнаха след него. От дрезгавите им викове и животинския вой въздухът се разтрепера.

Ранд отново се отдръпна в сенките на обора. Тук не можеха да го забележат от къщата, ако някой все още беше останал вътре. Беше в безопасност — поне засега. Но не и Трам. Трам, който се опитваше да привлече вниманието на тварите към себе си. Ръцете на Ранд здраво стиснаха дръжката на мотиката. Дръжка на мотика! Да се изправи срещу някое от тези същества с тази дръжка, щеше да е все едно да си играе на бой с дървени тояжки с Перин. Но не можеше да остави Трам самичък.

„Ако стъпвам все едно че преследвам заек — помисли той, — няма нито да ме чуят, нито да ме видят.“ Зловещите им крясъци отново отекнаха в тъмнината и той преглътна. „Като глутница изгладнели вълци.“ Безшумно се отдръпна от обора и тръгна към гората, стиснал дръжката толкова здраво, че чак ръцете го заболяха.

В първия миг, когато се оказа сред дърветата, малко се поуспокои. Дърветата го прикриваха от странните същества, които бяха нападнали фермата. Но когато започна да се провира по-навътре в леса, сенките, хвърляни от луната, се раздвижиха и започна да му се струва, че горският мрак наоколо също променя очертанията си и се раздвижва. Дървесата се извисяваха зловещо над него. Клоните им се пресягаха да го сграбчат. Дали наистина бяха само дървета и клони? Стори му се, че почти дочува ръмжащия им кикот, спотайван в гърлата им, докато го дебнеха и очакваха сам да им влезе в лапите. Воят на преследвачите на Трам вече не изпълваше нощта, но в настъпилата тишина Ранд потръпваше при всеки порив на вятъра, блъскащ клон върху клон. Сниши се, още и още, и запристъпва все по-бавно. Не смееше дори да диша, за да не го чуят.

Изведнџж нечия ръка стисна устата му отзад и желязна прегръдка го стегна през кръста. Той панически посегна назад, мъчейки се да хване нападателя си.

— Няма нужда да ми чупиш врата, момко — чу се дрезгавият шепот на баща му.

Обля го вълна на облекчение, мускулите му омекнаха. Баща му го пусна и каза тихо:

— Нямаше да го направя, ако си бях помислил колко си пораснал за последните няколко години. — Очите му непрекъснато шареха, зорко следейки обгръщащия ги мрак. — Но трябваше да съм сигурен, че няма да извикаш. Някои тролоци имат слух като кучета. Ако не и по-добър.

— Но тролоците са само... — Ранд внезапно млъкна. Не бяха само приказка. Не и след тази нощ. Ако питаха него, тези твари си бяха истински тролоци. — Сигурен ли си? — прошепна той. — Искам да кажа... за тролоците?

— Сигурен съм. Макар че какво ли ги е довело чак в Две реки... Не бях виждал ни един от тях до този момент, но съм разговарял с хора, които са ги виждали, тъй че знам едно-друго за тях. Може би достатъчно, за да оцелеем. Слушай ме внимателно. Те виждат много по-добре от хората в тъмнината, но светлината ги заслепява, поне временно. Може би това е единствената причина, поради която успяхме да им избягаем. Някои от тях могат да проследяват жертвата си по миризмата или шума, но казват, че са доста мързеливи. Ако успеем да се предпазим достатъчно дълго от лапите им, би трябвало да се откажат.

Това не успокои много Ранд.

— В преданията те мразят хората и служат на Тъмния.

— Ако изобщо нещо принадлежи на Пастира на нощните стада, момко, това са тролоците. Те убиват просто заради удоволствието от убийството, така поне са ми разправяли. Но не знам нищо повече, освен че не можеш да им вярваш, ако не са уплашени, а и тогава човек не бива да им се доверява прекалено.

Ранд потръпна. Не му се искаше да срещне някой, от когото се боят дори и тролоците.

— Смяташ ли, че още ни преследват?

— Може би. Може би не. Не ми изглеждат много умни. Подлъгах ги, че бягам към планините, и не беше особено трудно. — Трам опипа дясната си буза. — Все пак ще трябва да действаме все едно че са наоколо.

— Ти си ранен.

— Говори по-тихо. Само ме одраскаха. Все едно, сега нищо не може да се направи. Добре че поне времето като че ли се стопля. — Баща му се отпусна на гръб и въздъхна. — Май няма да е лошо да изкараме тази нощ навън.

В дълбините на съзнанието си Ранд си помисли с копнеж за дебелото сетре и наметалото. Дърветата преграждаха до голяма степен силния вятър, но това, което все пак се промъкваше в леса, режеше като заледен нож. Той колебливо докоска лицето на Трам и се намръщи.

— Но ти гориш! Трябва да те заведе при Нинив.

— Да почакаме малко, момчето ми.

— Нямаме време. В този мрак пътят ще е дълъг. — Момъкът се изправи и се опита да вдигне баща си. През стиснатите зъби на Трам се прокрадна глух стон и Ранд уплашено го пусна.

— Остави ме да си почина малко, момчето ми. Уморен съм.

Ранд ядно удари юмрук в бедрото си. В къщата имаше огън и топли завквки, цял казан вода и върбови кори, а той трябваше да изчака до заранта преди да впрегне Бела и да откара баща си в селото. Тук нямаше нито огън, нито одеяла, нито каруца, нито Бела. Всички тези неща бяха там, в къщата. Но ако не можеше да отнесе баща си при тях, сигурно щеше да може да донесе поне част от тях тук, при него. Ако тролоците си бяха отишли. Рано или късно трябваше да си тръгнат.

Погледна дръжката на мотиката в ръката си и я пусна на тревата. Вместо нея взе меч на Трам. Острието смътно проблесна под лунните лъчи. Дългата дръжка беше малко неудобна, тежестта на оръжието беше непривична. Замахна няколко пъти във въздуха, спря и въздъхна. Да го размахваш във въздуха беше лесно. Но ако се наложеше да го направи срещу някой тролок, най-вероятно щеше да предпочете да побегне и... „Престани! Така с нищо няма да си помогнеш!“

Момъкът се надигна и Трам го стисна за ръката.

— Къде отиваш?

— Трябва ни каруцата — отвърна тихо момчето. — И одеяла. — Сам се учуди колко лесно успя да се освободи от бащината си ръка. — Ти чакай тук, ще се върна.

— Внимавай — изпъшка Трам.

На лунната светлина не можеше да види лицето му, но усещаше очите му, впити в него.

— Ще внимавам.

„Ще внимавам като мишка, ровеща в ястребово гнездо“ — помисли си младежът.

Безшумно, като сянка, той се плъзна в мрака. Спомни си всичките игри на криеница, които беше играл като дете с приятелите си. Как се дебнеха един друг и се стараеха да пристъпват безшумно, за да не ги чуе другият, преди да сложиш ръката си на нечие рамо. Но незнайно защо, сегашното положение никак не му приличаше на онези детски игри.

Докато притичваше снишен от дърво до дърво, той се опита да състави някакъв план, но когато стигна до последните дървета, през главата му бяха минали вече десетина и ги беше отхвърлил до един. Всичко зависеше от това дали тролоците все още бяха тук, или си бяха отишли. Ако си бяха отишли, просто щеше да влезе в къщата и да вземе каквото му трябва. Но ако все още бяха тук... В такъв случай не можеше да направи нищо друго освен да се върне при Трам. Тази възможност никак не му харесваше, но ако го убиеха, изобщо нямаше да може да помогне на баща си.

Присви очи и се взря към постройките на фермата. Оборът и кошарата смътно се очертаваха под бледата луна. Но от предните прозорци на къщата се изливаше светлина, както и през отворената врата. „Дали тролоците се спотайват там и ме чакат?“

Той подскочи, стреснат от внезапния писък на сова, после пое дъх. Така нямаше да я докара доникъде. Легна по корем и запълзя, държейки неловко меча пред себе си. През целия път до задната част на кошарата изобщо не вдигаше глава и брадичката му се ровеше в земята.

Облегна се на каменния зид и се послуша. Никакъв звук не нарушаваше нощната тишина. Внимателно се надигна и погледна. Из двора не се движеше нищо. Не се забелязваха никакви сенки през светлите прозорци на къщата, нито на прага. „Първо Бела и каруцата,

или одеялата и другите неща?“ Светлината му подсказа решението. Оборът беше тъмен. Вътре можеше да го чака какво ли не и нямаше как да го забележи, преди да е станало прекалено късно. А иначе поне можеше да види какво има вътре в къщата.

Понечи отново да се сниши и изведнъж замръзна. Не се чуваше никакъв звук. Повечето овце може и да се бяха успокоили вече и да бяха потънали отново в сън, макар да не беше никак вероятно, но винаги по няколко от тях оставаха будни, дори и посред нощ, проблейваха, бутаха се в стените и шумяха. Едва сега очите му смътно различиха купищата овци, нападали по земята. Една от тях лежеше съвсем до него.

Пръстите му докоснаха рунтавата вълна, после напипаха влага. Овцата не помръдна. Той неволно изпъшка и се дръпна. „Убиват за удоволствие.“ Треперещ, той отри окървавената си ръка в пръстта.

Опита се да се убеди, че тролоците са приключили клането и са си отишли. Повтаряйки си това запълзя през двора, стараяйки се да не се надига, като в същото време се мъчеше да оглежда всичко наоколо. Никога досега не беше му хрумвало, че ще му се случи да завиди на земния червей.

Пред самата къща легна плътно до стената, под един от счупените прозорци, и се заслуша. Тъпото туптене на кръвта в ушите му беше най-силният звук, който долавяше. Бавно се надигна и надникна вътре.

Гърнето с гозбата беше обърнато и разсипано в огнището. По пода се стелеха изпосечени и натрошени парчета дърво. Нито един от мебелите не беше останал здрав. Дори масата беше килната на една страна и два от краката ѝ стърчаха прерязани наполовина. Всички чекмеджета бяха измъкнати и строшени. Всеки бюфет и килер беше отворен, някои от вратите висяха само на една панта. Всичко бе разхвърляно по пода, върху разнебитените мебели, и всичко беше покрито с белезникав прах — брашното и солта, ако можеше да се съди по съдраните чували, струпани край огнището. Четири сгърчени туловища бяха струпани на камара в единия край на стаята. Тролоци.

Ранд разпозна първия по овнешките рога. Въпреки различията им, другите бяха все като него — отблъскваща гмеж от човешки лица, изопачени от зурли, рога, пера и козина. Ръцете им, почти човешки, ги правеха да изглеждат още по-зловещи. Двама от убитите бяха с

ботуши. На краката на другите видях копита. Гледаше, без да мига, докато очите не го заболяха. Никой от тролоците не помръдваше. Трябваше да са мъртви. А Трам го чакаше.

Изтича вътре през отворената врата и се задави от вонята. Обор, непочистван с месеци от изпразненията, беше първото, което му хрумна и което само донякъде можеше да се сравни с ужасната смрад в стаята. Мръсни петна загрозяваха стените. Мъчейки се да диша през устата, той бързо си запробива път през бъркотията по пода. В един от бюфетите намери кожен мях за вода.

Стържещ звук зад гърба му го вледи до мозъка на костите. Ранд рязко се извъртя и за малко да се удари в преобърнатата маса.

Един от тролоците се изправяше. Вълчата му муцуна се беше озъбила под хлътналите очи. Плоски, безчувствени очи, някак прекалено човешки. Косматите му щръкнали уши помръдваха. Чудовището стъпи с острите си кози копита върху тялото на един от мъртвите си себеподобни. Същата черна ризница, с каквито бяха навлечени и останалите, се спускаше върху кожените му гамаши, в едната му ръка проблясваше огромен, извит като коса меч.

Съществото измърмори нещо, гърлено и остро, след което проговори по-разбираемо:

— Други заминава. Нарг остава. Нарг умно.

Думите му бяха изопачени и трудно разбираеми, излизаха от уста, която изобщо не беше предназначена за човешки говор. Тонът му, изглежда, целеше да го успокои, помисли си Ранд, но не можеше да откъсне поглед от жълтеникавите му зъби, дълги и остри, които проблясваха при всяка дума.

— Нарг знае някой някога връща. Нарг чака. Ти не трябва меч. Остави меч.

Докато тролокът не му проговори, Ранд не беше и усетил, че е стиснал меч на Трам с двете си ръце и го е насочил срещу огромното същество. Главата и раменете му се извисяваха над него. Гърдите и ръцете му бяха толкова големи, че дори майстор Люхан би изглеждал като джудже пред него.

— Нарг няма нарани. — Съществото пристъпи напред. — Ти остави меч. — Тъмните косми по ръцете му бяха дебели като животинска козина.

— Стой — извика Ранд и съжали, че гласът му не беше заповеден, а трепереше. — Защо го направихте? Защо?

— Вляа деег рогхда! — Ръмженето преля в зъбата усмивка. — Остави меч. Нарг няма нарани. Мърдраал иска тебе говори. — Проблясък на чувство премина по муцуната на чудовището. Страх. — Други връща, ти говори мърдраал. — То пристъпи още една крачка напред и огромната му ръка стисна дръжката на собствения му меч. — Ти остави меч.

Ранд облиза устни. Мърдраал! Тази нощ най-страшната от всички приказки, които беше чувал и чел, бе оживяла и навлязла в неговия свят. Ако наистина насам идваше Чезнещ, в сравнение с него тролоците щяха да избледнеят. Трябваше да се маха. Насила успя да се усмихне, трепереше.

— Добре. — Стискайки все още здраво меча, той отпусна ръце. — Ще говоря.

Вълчата ухилена муцуна отново се озъби и тролокът се хвърли върху него. Ранд не можеше и да си представи, че е възможно нещо толкова огромно да се движи така бързо. Отчаян, той вдигна отново меча. Чудовищното тяло се стовари върху него и го притисна към стената. Младежът изпъшка, всичкият въздух излезе от дробовете му. Помъчи се да си поеме дъх, докато падаха на пода. Момъкът панически се завъртя под смазващото го туловище, мъчейки се да се измъкне от стискащите го огромни ръце.

И изведнъж тролокът се стърчи и замря. Наранен и натъртен, почти задушен от тежестта, която го притискаше, за миг Ранд остана легнал на пода. Не можеше да повярва. Но бързо успя да се съвземе, поне достатъчно бързо, за да се измъкне изпод тялото и да си поеме дъх. Туловището си го биваше. Окървавеното острие на меча на Трам беше щръкнало по средата на гърба на тролока. В края на краищата, беше успял да го вдигне навреме. Ръцете на Ранд бяха покрити с кръв, кръв се беше съсирила на тъмно петно по ризата му. Стомахът му се обърна и се наложи да преглътне, за да не повърне. Тялото му се разтресе, както не беше се разтърсвало и в мигове на най-голям страх, но този път от облекчение, че все още е жив.

„Другите се връщат“ — беше казал тролокът. Другите тролоци щяха да се върнат във фермата. И с тях — жив мърдраал, Чезнещ. В преданията се разказваше, че Чезнещите са двадесет стъпки високи и

че яздят сенки вместо коне. Когато един Чезнец се извърне, изчезва и никаква стена не може да го спре. Свършваше онова, за което беше дошъл, и веднага изчезваше.

Пъшкайки от усилие, той обърна тялото на тролока, за да измъкне меч — едва се сдържа да не избяга, когато видя отворените очи на чудовището да го гледат. Цял миг му беше нужен, докато осъзнае, че се взира в него с блясъка на смъртта.

Изтри ръцете си с някакъв скъсан парцал — до тази заран това все още беше една от ризите на баща му — и издърпа меч. Почисти и меч, след което с отвращение пусна парцала на пода. Нямаше време за чистене, помисли си той с горчив смях, едва сдържайки го зад стиснатите си зъби. Не проумяваше как изобщо ще успеят да почистят някога къщата достатъчно, за да може отново да се живее в нея. Ужасната смрад сигурно вече се беше просмукала навсякъде. Но нямаше време да мисли за това. Нямаше време за чистене. Сигурно вече нямаше време за нищо.

Беше сигурен, че ще забрави куп неща, които щяха да им потрябват, но Трам го очакваше, а тролоците щяха да се върнат всеки момент. Започна да събира тичешком всичко, за което се сетеше. Одеяла от стаите на втория етаж и чисти чаршафи за раните на Трам. Наметалата и палтата им. Водният мях, който носеше, когато изкарваше овцете на паша. Чиста риза. Не знаеше дали изобщо ще му остане време да се преоблече, но му се искаше при първа възможност да свали от себе си изцапаната със смрадлива кръв риза. Малките торбички с кора от върба и другите им билки се валяха в калния куп на пода — не можа да се насили да ги докосне.

Едно ведро с вода, което Трам беше донесъл, все още стоеше край огнището, като по чудо необърнато и пълно. С него напълни меха и припряно изми ръцете си с остатъка. След това бързо се заоглежда да мерне нещо необходимо, за което можеше да е забравил. Видя лъка си, прекършен точно по средата. Реши, че това, което е събрал, сигурно ще стигне, и бързо струпа всичко до вратата.

Последното, което изрови от руините по пода, преди да напусне къщата, беше фенер. Вътре все още имаше лой. Запали го с една от свещите и притвори кепенците на прозорците — отчасти заради вятъра, но най-вече за да не привличат вниманието — след което забърза навън, с фенера в едната ръка и меч в другата. Не беше

сигурен какво ще завари в обора. Това, което беше видял вече в кошарата, никак не го обнадеждаваше. Но каруцата му трябваше, за да откара Трам в Емондово поле, а за каруцата му трябваше Бела.

Вратите на обора бяха зейнали и едната поскърцваше, люшкана на пантите си от вятъра. Бела и кравата ги нямаше. Ранд бързо отиде зад обора. Каруцата беше полегнала настрана, половината спици на колелата бяха строшени, единият ок също.

Отчаянието, което досега беше сдържал, го изпълни. Не беше сигурен, че ще успее да домъкне баща си до селото, дори Трам да склонеше да го носят. Болката от това можеше да убие Трам побързо дори от треската. И все пак това беше единствената останала възможност. Тук беше направил всичко, което беше по силите му. Но преди да се обърне и да тръгне към леса, очите му се спряха на прекършения прът на каруцата и той се сети какво може да направи.

Припряно започна да сече с меча втория ок. Със задоволство забеляза, че от дървото захвърчаха трески, и продължи да сече толкова бързо, колкото щеше да го направи със секира.

След като отсеченият ок падна на земята, той изумен погледна острието на меча. И най-наточената секира щеше да се изтъпи при такава сеч в толкова здраво дърво, но острието на меча продължаваше да блести дори ненащърбено. Той го докосна с пръст и охна. Мечът продължаваше да е остър като бръснач.

Но нямаше време за чудене. Духна фенера — нямаше защо на всичко отгоре да подпалва и обора, — вдигна двата пръта и затича да прибере нещата, които беше струпал на входа.

Товарът не беше много тежък, но беше обемист и му беше трудно да бърза, особено с прътовете, които се извъртаха, измъкваха се и току се забиваха в изораното поле. А когато стигна гората, стана още по-трудно, понеже се запречваха между дърветата.

Трам лежеше, където го беше оставил.

— Ти ли си, момчето ми? — изпъшка той. — Тревожех се за теб. Веселите сънища свършиха. Останаха кошмарите. — Мърморейки тихо, той отново се унесе в дрямка.

— Не бой се — отвърна му Ранд и загърна баща си със сетрето и наметалото му. — Сега ще те закарам при Нинив колкото може побързо. — Продължавайки да говори, по-скоро на себе си, за да си вдъхне малко сили и увереност, той смъкна кървавата си риза и се

преоблече с чистата. Това го накара да се почувства все едно че се е изкъпал. — Скоро ще сме в селото, на безопасно, и Премъдрата ще оправи всичко. Ще видиш. Ще видиш, че всичко ще се оправи.

ГЛАВА 6

ЗАПАДНИЯТ ЛЕС

На смътната лунна светлина Ранд не можеше да вижда добре, но раната на Трам изглеждаше съвсем плитък прорез по дължината на ребрата. Беше виждал баща си и с по-дълбоки рани, при което дори не беше намирал за необходимо да спре работата си, освен колкото да ги промие. Припряно опипа Трам от глава до пети, за да разбере дали е получил някакво наистина лошо нараняване, което да обясни треската. Но единственото, което намери, беше това порязване.

Колкото и да беше малка, тази единствена рана все пак изглеждаше доста зле. Плътта около нея пареше. Беше дори по-гореща от останалата част на тялото му, а цялото тяло на баща му гореше толкова силно, че Ранд стисна зъби. Такава пареща треска можеше направо да го убие. Той намокри парче от разкъсания чаршаф с вода от меха и го постави на челото на Трам.

Старاءеше се да пипа леко, но тихото бълнуване на Трам се прекъсваше от сподавени стонове. Разбира се, тролоците щяха да си отидат, след като не намерят Трам и него, когато се върнат в къщата. Помъчи се сам да се убеди в това, но безумният погром в къщата, цялото му безсмислие не оставяше много място за подобна убеденост. Да повярва, че ще се откажат да избият всеки и всичко по пътя си, беше опасно — това означаваше да разчита глупаво на слепия си късмет, нещо, което не можеше да си позволи.

„Тролоци! Същества, излезли от приказките на веселчун и нахлули през вратата. И Чезнещ. Светлината да ме освети, Чезнещ!“

Изведнъж осъзна, че държи двата края на незавързаната превръзка с вдървени ръце. „Като замръзнал от ужас заек, забелязал сянката на ястреба“ — укори се младежът. Поклати ядно глава и привърши с превързването.

Това, че знаеше какво трябва да прави и дори се беше заловил да го свърши, не можеше да го отърве от страха. Когато тролоците се върнеха, със сигурност щяха да се разтърсят из гората около фермата

за някакви следи от хората, които им бяха избягали. А кой знае какво щеше да направи един Чезнещ, или какво може да направи? На всичко отгоре думите на Трам, че тролоците имат много силен слух, още кънтяха в главата му, сякаш ги беше чул току-що. Усети се, че потиска желанието си да запуши устата на Трам, да заглуши стоновите и бълнуването му. „Някои проследяват по миризмата. Какво мога да направя срещу това? Нищо.“ Не можеше да си губи времето в умуване по проблеми, с които нямаше как да се справи.

— Трябва да мълчиш — прошепна той в ухото на баща си. Тролоците ще се върнат.

Трам заговори приглушено:

— Все още си толкова хубава, Кари! Хубава си, като момиче.

Лицето на Ранд се сгърчи. Майка му беше умряла преди петнадесет години. Щом Трам вярваше, че все още е жива, значи треската беше още по-лоша от онова, от което младежът се опасяваше. Как да го накара да замълчи сега, когато мълчанието беше цената на живо та им?

— Мама иска да мълчиш — прошепна Ранд. Замълча малко, за да прочисти гърлото си, което внезапно се беше стегнало. Ръцете ѝ бяха нежни. Това поне си спомняше. — Кари иска да пазиш тишина. Ето. Пий.

Трам жадно загълта от меха, но след няколко глътки извърна глава настрана и отново започна да бълнува тихо, твърде тихо, за да може Ранд да чуе нещо. Надяваше се, че е достатъчно тихо, за да не могат да го чуят и тролоците.

Бързо се зае да приготви нещата, които им трябваха. Три от одеялата уви около и между прътовете, които беше измъкнал от каруцата, за да направи носилка. Щеше да я влачи по земята. Трябваше да се справи. С ножа си изряза дълга ивица от последното одеяло и завърза двата ѝ края за прътите.

Колкото можеше по-внимателно той надигна Трам, за да го постави върху носилката. Баща му винаги беше изглеждал несъкрушим в очите му. Нищо не можеше да го уязви. Нищо не можеше да го спре, нито дори да го забави, когато се заловеше с нещо или тръгнаше нанякъде. Това, че го виждаше в такова състояние, изцеждаше и малкото капки кураж, които Ранд се мъчеше да събере.

Но трябваше да се държи. Необходимостта беше единственото, което го караше да продължава. Трябваше да се справи.

Когато най-сетне нагласи баща си на носилката, Ранд за момент се поколеба, след което откачи колана на меча от кръста му. Когато го пристегна към своя кръст, се почувства странно. Коланът и ножницата не тежаха много, но когато прибра меча в ножницата, той сякаш провисна на бедрото му като камък.

Младежът гневно се укори наум. Нямаше време да си въобразява разни неща. Това беше просто един по-голям нож. Малко ли пъти си беше мечтал да има меч и да преживее приключения? Щом може да убие тролок с него, сигурно щеше да се пребори и с други страшилища. Само че си даваше ясна сметка, че това, което стана в къщата, си беше чист късмет. А приключенията, за които си беше мечтал, съвсем не включваха това зъбите му да тракат от страх или да тича в студената нощ, за да спаси живота си, нито баща му да гори от треска на ръба на смъртта.

Той припряно уви Трам с последното одеяло и постави купчината чисти парцали и меха с вода до тялото на баща си върху носилката. Пое дълбоко дъх, коленичи между прътите и праметна здраво привързаната ивица от одеялото над главата си. Тя се стегна през раменете и под мишниците му. Когато надигна прътите и се изправи, по-голямата част от тежестта легна върху раменете му. Не изглеждаше непосилна. Стараейки се да стъпва леко, той пое към Емондово поле. Прътите на носилката заораха в земята зад него.

Бе решил да се добере до Каменния път и после покрай него да стигне до селото. Опасността покрай пътя щеше със сигурност да е много по-голяма, но Трам изобщо нямаше да получи помощ, ако се изгубеха, докато се опитваше да налучка посоката сред леса.

В непрогледния мрак той почти стъпи на Каменния път, преди да го забележи. Щом осъзна това, бързо обърна носилката, завлече я обратно сред дърветата и спря, за да си поеме дъх и сърцето му да се успокои. После пое на изток към Емондово поле.

Да върви сред дърветата беше много по-трудно, отколкото по пътя, но да излезе там щеше да е истинско безумие. Целта беше да се добере до селото, без някой да го види. Особено тролоците. Най-добре щеше да е изобщо да не ги среща повече. Те сигурно щяха да се върнат във фермата и бързо да съобразят, че двамата са тръгнали към селото.

Това беше най-вероятното място, към което можеха да се отправят, а Каменния път беше най-вероятният, да не кажем единственият маршрут. Нощта и сенките под дърветата му се струваха ужасно слабо прикритие, в случай че се наложеше да се скрие от погледа на онзи, който можеше да мине по пътя.

Лунната светлина, която се процеждаше през голите клони, осигуряваше видимост само колкото очите му да се подмамят, че виждат онова, по което стъпва. Щръкнали коренища заплашваха да го спънат при всяка крачка, лански тръни се вливаха и дърпаха нозете му, камъните и дупките непрекъснато го караха да пада на колене. Всеки път бълнуванията на Трам се прекъсваха от резки стонове.

Всяко изскърцване на клон, всяко прошумоляване на игличките по боровите караше Ранд да се спира, да наостря уши, без да смее дори да диша, от страх да не пропусне някой предупреждаващ звук, от страх, че ще чуе такъв звук. Продължаваше напред едва след като се увереше, че е само вятърът.

Постепенно умората запълзя в мишците и в краката му, подсилена от виещия студен вятър. Тежестта на носилката, която в началото му се стори толкова незначителна, сега сякаш го дърпаше към земята. Почти непрекъснатото усилие да се задържи да не падне изцеждаше почти толкова сили от тялото му, колкото самото теглене на носилката. Беше станал още преди изгрев слънце, за да изпълни задълженията си из фермата и дори с първото им отиване до Емондово поле беше свършил работа колкото за цял ден. Във всяка друга нощ след толкова работа отдавна щеше да е заспал. Острият хлад се просмукваше в костите му, стомахът му напомни, че не беше успял да хапне нищо след меденките на госпожа ал-Вийр.

Изруга се наум, ядосан, че не се сети да вземе нещо за ядене от къщата. Няколко минути повече едва ли щяха да са от особено значение. Само няколко минути, докато намери малко хляб и сирене. Тролоците едва ли щяха да се върнат само за няколко минути повече. Дори само хляб. Разбира се, госпожа ал-Вийр, щеше настоятелно да ги покани на топла вечеря, само веднъж да се доберат до хана. Може би димящо блюдо с гъстото й агнешко варено. И от онзи хляб, дето само тя умееше да меси. И много чай, разбира се.

— Изсипаха се върху Драконовата стена като потоп — изведнъж се обади Трам със силен и гневен глас. — И удавиха земята в кръв.

Колко души загинаха заради греха на Ламан!

Ранд едва не падна от изненада. Изтощен, момъкът свали носилката на земята и коленичи до Трам. Докато опипваше с пръсти да намери меха, се озърташе в напразно усилие да различи на сумрачната лунна светлина има ли нещо нагоре и надолу по пътя. Нищо не се движеше там. Нищо освен сенки.

— Няма никакъв потоп от тролоци, татко. Поне не и сега. Скоро ще стигнем Емондово поле. Пийни малко вода.

Трам отблъсна меха с ръка, която изведнъж беше възвърнала предишната си сила. Сграбчи Ранд за яката и го придърпа толкова близо, че младежът усети парещия му дъх в брадичката си.

— Наричаха ги диваци — промълви бързо Трам. — Глупците твърдяха, че могат да бъдат ометени като боклук. Колко загубени битки, колко опожарени градове, преди да им се отворят очите за истината? Преди всички държави и народи да се обединят срещу тях? — Пусна Ранд и тъга изпълни гласа му. — Полето на Марад се застла с мъртви тела — и нито звук освен крясъците на гарвани и бръмченето на рояци мухи. Кулите на Кайриен със срутени покриви пламтяха като факли. По целия си път до Блестящите стени опожаряваха и посичаха всичко, преди да бъдат отблъснати. По целия път до...

Ранд притисна устата на баща си с ръка. Стори му се, че чува някакви звуци, някакъв ритмичен тътен, без определена посока, някъде зад дърветата, заглъхващ и после отново усилващ се, с промяната на посоката на вятъра. Намръщен, той бавно извърна глава, мъчейки се да прецени откъде идва тътенът. С крайчеца на окото си долови някакво смътно движение и се присви над Трам. Стресна се, когато усети, че е стиснал дръжката на меча, но тутакси се съсредоточи върху Каменния път, сякаш той беше единственото истинско нещо в целия свят.

Гънещите се сенки, появили се откъм изток, бавно се въплътиха във фигура на кон и ездач, следвани от високи плещести силуети, подтичващи в ритъм, за да не изостават. Бледата лунна светлина проблясваше по остриетата на пиките и топорите. Ранд и не допусна, че може да са хора от селото, дошли да им се притекат на помощ. Веднага разбра кои са. Усети го като песъчинки, стържещи по костите му, още преди да се приближат достатъчно, за да могат лунните лъчи да осветят закачуления плащ, обгръщащ конника, плащ, който не се и полюшваше от силния вятър. Всички силуети изглеждаха черни в

нощта и конските копита потропваха като на всеки друг кон, но Ранд можеше да различи точно този кон от всеки друг.

Зад тъмния ездач вече ясно се очертаваха кошмарни силуети, увенчани с рога, с вълчи муцуни и клюнове — тролоци. Ботушите и копитата им удряха в крак по камънака, сякаш подчинени на един и същи ум. Докато притичваха, Ранд успя да преброи двадесет. Зачуди се що за човек би се осмелил да язди с гръб пред толкова много тролоци. Него ако питаха, достатъчно беше и един.

Подтичващата колона изчезна на запад и тътнещите ѝ стъпки заглъхнаха в нощта. Но Ранд остана там, където си беше, без нито един мускул по тялото му да помръдне. Нещо настоятелно му подсказваше да внимава, да е абсолютно сигурен, че са изчезнали, преди да тръгне отново. След дълго изчакване той отново си пое дълбоко дъх и понечи да се изправи.

Този път конят не издаде никакъв звук. В зловещата тишина ездачът се беше върнал, животното под него спираше на всеки няколко крачки, пристъпвайки бавно назад по пътя. Вятърът задуха още по-силно, виейки през дърветата, но плащът на конника се стелеше по тялото му, неподвижен като самата смърт. Където и да спреше конят, закачулената глава се извърщаше наляво и надясно и ездачът се взираше в леса, търсейки нещо. Точно срещу Ранд конят отново спря и качулката се обърна право към мястото, където младежът се беше присвил над тялото на баща си.

Десницата на Ранд инстинктивно стисна дръжката на меча. Усети втрепенения поглед по същия начин, както го беше усетил и заранта, и отново потръпна от излъчваната омраза. Този забулен мъж мразеше всеки и всичко, всичко, което беше живо. Въпреки вледеняващия вятър по челото на Ранд избиха капчици пот.

После конят продължи напред — няколко безшумни стъпки и отново спиране, докато не се превърна в смътно мъгливо петънце в нощта. Ранд не свали очи от него дори за миг. Ако го изгубеше, страхуваше се, че следващият път, когато ще види ездача с черния плащ, ще е едва когато конят му връхлети върху него.

Внезапно сянката се понесе назад, профучавайки край него в безшумен галоп. Сега ездачът гледаше единствено пред себе си и препускаше в нощта към Мъгливите планини. Към фермата.

Ранд се отпусна безсилен, задиша отново и отри избилата пот с ръкава си. Не го интересуваше вече защо се бяха появили тролоците. Ако изобщо не разбереше защо, щеше да е най-добре, стига този кошмар да свършеше.

Разтърси рамене да се съвземе и загрижено погледна баща си. Трам продължаваше да бълнува, но толкова тихо, че Ранд не можеше да долови думите му. Опита се да му даде да пийне, но водата се разля по брадичката на баща му. Трам закашля и се задави от струята, попаднала в гърлото му, после отново започна да бълнува, сякаш въобще не беше прекъсвал.

Ранд изля още малко вода върху парчето плат на челото му, постави меха на носилката и отново се впрегна между двата пръта.

Тръгна енергично, сякаш беше спал цяла нощ, но новата сила, бликнала в тялото му, не устоя дълго. В началото страхът надви умората му, но тя скоро надделя и той отново започна да се препъва, борейки се с отчайващия глад и с неустоимата болка в мускулите. Съсредоточи целия си разсъдък в усилието да придвижва единия си крак пред другия, без да пада.

Опита се да си представи как изглежда Емондово поле в този момент, с широко разтворените кепенци и осветените за Зимната нощ къщи, с хората, които си подвикват поздрави, щъкайки на гости при съседи, приятели и роднини, с музиката на цигулките, изпълваща уличките с „Лудостта на Хаим“ и „Чаплат в полет“. Харал Люхан сигурно вече беше ударил малко повече ракия и бе подхванал гръмогласно „Вятърът в ечемика“, с глас, дълбок като на едър жабок — винаги го правеше, а Кен Буйе щеше изведнъж да реши, че е време да докаже, че все още може да танцува толкова добре, колкото на младини, а пък Мат щеше отново да измисли поредната си лудория, която както винаги нямаше да стане точно така, както я е замислил, и всички щяха да знаят, че той е виновният, макар никой да не можеше да го докаже. Всичко това го накара почти да се усмихне.

След малко Трам отново проговори.

— Авендесора. Казват, че не ражда семена, но донесоха клонка в Кайриен, калем. Чудодееен кралски дар за краля. — Въпреки че звучеше гневно, гласът му все още беше сподавен и Ранд едва го разбираше. Продължи напред, вслушвайки се с половин ухо в брътвежите на баща си. — Така и не сключиха мир. Никога. Но

донесоха калем, като знак за мир. Сто години расна. Сто години мир с ония, що не сключват нивга мир с чужденци. Защо го посече? Защо? Кръв бе цената на Авендоралдера. Кръв бе цената на гордостта на Ламан. — Той отново потъна в неясно бълнуване.

Уморен, Ранд се зачуди какво ли е споходило този път трескавия сън на Трам. Авендесора. За Дървото на живота се смяташе, че притежавало всевъзможни чудодейни качества, но в нито едно от преданията не се споменавахе за никакъв калем, нито пък за никакви „те“. Винаги беше „той“, и това бе Зеления човек...

Само до тази заран той щеше да се почувства глупаво, че размишлява за Зеления човек и за Дървото на живота. Та това бяха само приказки. „Наистина ли? Нали и тролоците до тази заран бяха само приказки?“ А може би всички приказки и предания бяха също толкова реални, кодкото вестите, донасяни от амбуланти и търговци, като всички приказки на веселчуни и вълшебни истории, разказвани нощем пред огнището. Оставаше само да срещне Зеления човек или някой гигант Огьер, или някой див, забулен в черно мъж от Айил.

Усети, че Трам отново заговори, ту несвързано, ту достатъчно ясно, че да го разбира. От време на време поспираше, колкото да си поеме дъх, след което продължаваше, сякаш си мислеше, че не е спирал да говори.

— ...битките вече са разгорещени, дори сред снега. Потта е жежка. Кръвта е жежка. Само смъртта е хладна. Планински склон... единственото място, където не вонят на смърт. Да се измъкна от нейното зловоние... Чувам бебешки плач. Жените им се бият редом с мъжете, но защо са я пуснали да дойде, не разб... родила е тук сама, преди да издъхне от раните си... покрила детето с пелерината си, но вятърът... отвял пелерината... детето е посиняло от студ. Трябва и то да е умряло... но ето че плаче. Плаче в снега. Не можех просто да оставя детето... нямаме деца... винаги съм знаел, че искаш деца. Знаех, че ще го прислониш до сърцето си, Кари, Да, момичето ми. Ранд е хубаво име. Хубаво име.

Внезапно нозете на Ранд омекнаха, той залитна и падна на колене. Ако точно в този момент върху него беше врхлетял някой тролок, щеше само да го изгледа. Погледна през рамо към Трам, който отново потъна в нечленоразделно бълнуване. „Трескави сънища“ — помисли си мрачно младежът. Треските винаги носят лоши сънища, а в

такава нощ могат да те споходят истински кошмари, дори и да нямаш треска.

— Ти си моят баща — извика той и се пресегна назад да докосне Трам. — А аз съм... — Треската се беше влошила. Трам гореше.

С мрачно упорство младият мъж отново се изправи. Трам промърмори нещо, но Ранд престана да се вслушва повече. Помъчи се да вложи целия си разсъдък в тежащите като олово крачки — една, още една — за да достигне безопасното убежище на Емондово поле. Но не можеше да заглуши еката в дъното на съзнанието си. „Той е моят баща. Това беше само бълнуване, причинено от треската. Той е баща ми. Това беше само сън, от треската. О, Светлина, кой съм аз?“

ГЛАВА 7

ИЗВЪН ЛЕСА

Първата сивкава светлина на утрото се появи, докато Ранд все още се влачеше изнемощял сред дърветата. Отначало той дори не я забеляза, а когато най-после я усети, се взря изненадан в чезнещия мрак. Каквото и да говореха очите му, трудно му беше да повярва, че е прекарал цялата нощ в усилие да преодолее разстоянието между фермата и Емондово поле. От друга страна, струваше му се, че са минали дни, откакто за последен път бе видял ездача с черния плащ по пътя, и седмици, откакто двамата с Трам се бяха прибрали в къщата за вечеря. Вече не усещаше раменете си, освен някаква изтръпналост, нито впрочем краката си. Дъхът му излизаше на мъчителни хрипове, от които гърлото и дробовете му отдавна бяха започнали да парят, а гладът присвиваше стомаха му на спазми, от които непрекъснато му прилошаваше.

Часове преди това Трам беше притихнал. Ранд не беше сигурен колко време е минало, откак баща му бе престанал да бълнува, но не смееше да спре, за да провери какво е състоянието му. Ако спреше, нямаше да има сили да се изправи отново и да продължи. Все едно, в каквото и състояние да се намираше Трам, той не можеше да направи нищо за него, освен това, което правеше. Единствената надежда се намираше напред, в селото. Опита се да върви по-бързо, но вдървените му крака продължаваха да се тътрят едва-едва. Вече почти не усещаше студа, нито режещия вятър.

Смътно долови миризмата на дим. Слава на Светлината, почти беше пристигнал, щом усещаше вече миризмата на селските комини. Но уморената усмивка, плъзнала се по устните му, бързо се стопи и той се намръщи. Димът се стелеше ниско, на гъст слой във въздуха — прекалено гъст. При това лошо време сигурно във всяко домашно огнище горяха главни, но въпреки това пушекът беше твърде гъст. В ума му отново се появи зловещото видение с тролоците, тичащи по пътя. Тролоците бяха дошли от изток, откъм Емондово поле. Той

присви очи и се взря напред, мъчейки се да различи контурите на първите къщи, готов да извика за помощ първия срещнат, дори това да беше Кен Буйе или някой от Коплинови. Но тъничкият вътрешен глас от дълбините на мозъка му подшушна, че трябва да се радва, ако изобщо намери някой, който да може да му помогне.

Изведнъж различи първата къща зад последните дървета и всичко, което можеше да направи, бе да продължи напред и напред. Надеждата започна да се превръща в тежко отчаяние и той се затътри към селото.

На мястото на половината къщи се виждаха обгорени развалини. Осаждени тухлени комини стърчаха като мръсни пръсти над купищата овъглени греди. Тънки струи дим продължаваха да се издигат над руините. Селяни с посърнали лица се ровеха из пепелищата. Малкото вещи, оцелели след пожара, бяха струпани по улиците — стенни огледала и полирани лавици, шкафчета, столове и маси, отрупани с постели, кухненски прибори, изпоцапани дрехи и лични вещи.

Опустошението сякаш се беше разпростряло хаотично из селото. Пет къщи от едната страна на улицата си стояха непокътнати, докато на друго място сред околните руини стърчеше самотно един-единствен оцелял дом.

От другата страна на потока горяха трите огромни клади, вдигнати за Бел Тин и поддържани от куп мъже. Дебели стълбове черен пушек клоняха на север, тласкани от вятъра. Един от дъранските жребци на майстор ал-Вийр теглеше нещо, което Ранд не можеше добре да различи, към Коларския мост и огньовете.

Щом излезе от гората, към него се забърза изпоцапаният със сажди Харал Люхан, стиснал як дърварски топор. Торбестата му нощна риза стигаше до ботушите му и през разкъсаното парче плат на гърдите му се виждаше яркочервена подутпна от обгаряне. Ковачът спря и коленичи до носилката.

— Тролоци ли, момче? — запита майстор Люхан с хриплив, задавен от пушека глас. — И тук. Ох, и тук. Е, май извадихме повечекко късмет, отколкото можехме да се надяваме, ако питаш мен. Той има нужда от Премъдрата. В името на Светлината, къде ли се е дянала тя? Егвийн!

Егвийн, затичала се нанякъде с куп разкъсани за превръзки чисти чаршафи, хвърли поглед към тях, без да спира. Очите ѝ сякаш се

взираха празни в далечното пространство. Тъмните кръгове около тях ги правеха още по-големи. Тя изведнъж забеляза Ранд и се спря, присви рамене и въздъхна.

— Ранд, о, не, нима и баща ти? Хайде, идвай да те заведе при Нинив.

Ранд беше твърде изтощен, твърде стъписан, за да може да проговори. През цялата кошмарна нощ Емондово поле му се струваше като рай, където двамата с Трам щяха да намерят спасение. Но сега единственото, което можеше да направи, бе да я зяпне отчаяно в гърба.

Майстор Люхан, изглежда, разбираше какво бе преживял младежът. Постави топора си върху носилката, повдигна задния ѝ край и леко подбутна Ранд, подканяйки го да последват Егвийн. Той запристъпва след нея като насън. За миг се зачуди откъде ли майстор Люхан знае, че съществата са тролоци, но тази мисъл бързо се разнесе. След като Трам можа да ги разпознае, защо и Харал Люхан да не може?

— Всички предания и приказки са верни — промърмори той.

— Така изглежда, момко — отвърна ковачът. — Така изглежда.

Егвийн вървеше бавно, съобразявайки се с възможностите на двамата мъже с товара. Преведе ги до средата на Моравата и зави към къщата на Калдър. Краищата на сламения ѝ покрив бяха овъглени, варосаните стени бяха почернели от саждите. От къщите от двете ѝ страни бяха останали само темелите. Едната бе доскоро домът на Берин Тейн, един от братята на мелничаря. Другата беше на Абел Каутон. Бащата на Мат. Дори комините им се бяха срутили.

— Изчакайте тук — каза Егвийн и ги изгледа, сякаш очакваше да ѝ отвърнат. Но след като двамата застанаха мълчаливо, тя промърмори нещо на себе си и се втурна вътре.

— Мат — рече Ранд. — Той...

— Жив и здрав е — отвърна ковачът, пусна своя край на носилката на земята и бавно се изправи. — Преди малко го видях. Цяло чудо е, че всички сме все още живи. Как само връхлетяха над къщата ми и в ковачницата, ще си помисли човек, че крия злато и скъпоценни камъни. Алзбет счупи черепа на едного с тигана. Тази заран само като огледа пепелищата от изгорелия ни дом, хукна да ги гони из селото с най-големия чук, който намери в ковачницата, да не би някой от тях още да се спотайва и да не е избягал. Ако наистина

срещне някой, направо можеш да го отпишеш. — Харал кимна към къщата на Калдър. — Госпожа Калдър и още няколко дома предложиха да приютят част от ранените, чиито къщи са разрушени. След като Премъдрата прегледа Трам, ще му намерим постеля. В хана може би. Кметът вече го предложи за всички пострадали, но Нинив каза, че хората ще бъдат излекувани по-добре, ако не са струпани много на едно място.

Ранд коленичи, измъкна се от хомота си и уморен се пресегна да провери дали Трам е завит добре. Трам не се помръдна, нито издаде никакъв звук, дори когато вдървените ръце на младежа го разтърсиха. Но поне все още дишаше. „Моят баща. Онова беше само бълнуване в треска.“

— Ами ако се върнат? — попита той мрачно.

— Колелото тъче така, както само пожелае — отвърна му с мъка майстор Люхан. — Ако се върнат... Е, поне засега си отидоха. Тъй че ще съберем това, което е оцеляло, ще вдигнем отново разрушеното. — Той въздъхна и се почеса между плешките. Едва сега Ранд забеляза, че якият мъж е не по-малко изтощен от него самия, ако не и повече. Ковачът огледа селото и поклати глава. — Струва ми се, че днес едва ли ще има кой знае какъв Бел Тин. Но ще се справим. Винаги сме се справяли. — Той рязко вдигна топора и лицето му се стегна. — Чака ме доста работа, момко. А ти не се тревожи. Премъдрата ще се погрижи добре за него, а Светлината ще се погрижи за всички нас. А ако Светлината не го стори, какво пък, и сами ще се погрижим за себе си. Не забравяй, че сме народът на Две реки.

Ковачът се отдалечи, а Ранд, все още на колене, огледа селото, за пръв път истински го огледа. Майстор Люхан беше прав, помисли си младежът и се изненада от това колко обичайна му се стори околната гледка. Хората все още ровеха из руините на опожарените си домове, но дори в този къс срок, откакто той самият беше пристигнал, в движенията им започваше да се долавя някаква целенасоченост. Почти усещаше вътрешно нарастващата им решителност. Но се зачуди. Съселяните му бяха видели тролоците. Дали бяха видели и ездача с черния плащ? Дали и те бяха усетили неговата омраза?

Нинив и Егвийн се показаха от къщата и той скочи. По-скоро, опита се да скочи. Но само залитна напред и за малко да рухне по очи в пръстта.

Премъдрата коленичи край носилката, поглеждайки съвсем бегло младежа. Лицето и роклята ѝ бяха още по-мръсни от тези на Егвийн и същите черни кръгове обкръжаваха очите ѝ, но ръцете ѝ бяха чисти. Ръцете на Егвийн също. Нинев опипа лицето на Трам и отвори клепачите му. Намръщи се, издърпа бързо завивките и дръпна превръзката, за да прегледа раната. Докато Ранд успее да види какво има под прогизналия плат, тя вече го беше заменила с чиста превръзка. С въздишка младата жена придърпа одеялото и наметалото до шията на Трам, съвсем леко и нежно, сякаш завиваше заспало дете.

— Нищо не мога да направя — промълви тя. Наложил се да опре ръце в коленете си, за да се изправи. — Съжалявам, Ранд.

За миг той остана безмълвен, без да разбира, докато тя се връщаше към къщата, след което се затича след нея, хвана я и я обърна към себе си.

— Той умира — проплака момъкът.

— Знам — отвърна тя протичко и раменете му унило клюмнаха при суховатата деловитост, с която му го каза.

— Трябва да направиш нещо. Длъжна си. Ти си Премъдрата.

Само за миг лицето ѝ се изкриви от болка, но сухата решителност веднага се върна в очите ѝ, а тонът ѝ остана безчувствен и твърд.

— Да, така е. Знам добре какво мога да направя с лековете си и знам също така кога е твърде късно. Не мислиш ли, че щях да направя нещо, ако можех? Но не мога. Не мога, Ранд. А има и други хора, които се нуждаят от помощта ми. Хора, на които все още мога да помогна.

— Донесох го при теб колкото можех по-бързо — смотолеви той. Дори след като селото бе в руини, все пак като надежда оставаше Премъдрата. След като и тази надежда се беше изпарила, той се почувства празен.

— Знам — промълви тя спокойно и докосна бузата му. — Вината не е твоя. Направил си най-доброто. Съжалявам, Ранд, но трябва да се погрижиш и за останалите. Боя се, че неволите ни тепърва започват.

Младежът безизразно я изглежда, докато тя влизаше в къщата. Никаква мисъл не минаваше през главата му, освен че и тя не може да помогне.

Внезапно Егвийн изхвърча от къщата и го прегърна. Прегръдката ѝ беше толкова силна, че при други обстоятелства щеше да го накара

да изсумти. Но сега той само погледна към вратата, зад която си беше отишла последната му надежда.

— Съжалявам, Ранд — изхлипа момичето, склонило глава на гърдите му. — О, Светлина, толкова ми е жал, че нищо не мога да направя.

Вцепенен, той я прегърна.

— Знам. Аз... Аз трябва да направя нещо, Егвийн. Не знам какво, но не мога просто така да го оставя да... — Гласът му замря и тя се притисна още по-плътнo в него.

— Егвийн! — При вика на Нинив откъм къщата Егвийн подскочи. — Егвийн, трябваш ми! И си измий отново ръцете!

Тя се освободи от прегръдката на Ранд.

— Тя има нужда от помощта ми, Ранд.

— Егвийн!

Стори му се, че чу хлипа ѝ, когато се извърна и хукна. После и тя се скри и той остана съвсем сам край носилката. За миг очите му се спряха на Трам. Не усещаше нищо освен куха безпомощност. Изведнъж лицето му се стегна.

— Кметът трябва да знае какво да се направи — каза той на глас и отново повдигна пръстите. — Трябва да знае.

Бран ал-Вийр винаги знаеше как трябва да се постъпи. С инат, останал без сетни сили, Ранд се помъкна към хана.

Друг от дъранските жребци мина край него, поводите му бяха вързани около глезените на едно едро туловище, покрито с мръсно одеяло. Ръцете му, обрасли с гъста козина, се влачеха зад одеялото, единия ъгъл на което се беше разгърнал и под него се виждаше кози рог. Две реки не беше мястото, където най-ужасните приказки трябваше да се превръщат в реалност. Ако тролоците принадлежаха на някое място, то беше някъде навън, по места, където си имаха Айез Седай, Лъжедракон и Светлината само знае какво още можеше да оживее по онези места от сказанията на веселчуните. Не и в Две реки. Не и в Емондово поле.

Докато се тътреше през Моравата, хората му подвикваха и го питаха дали има нужда от помощ. Без дори да се замисля, той успяваше да им отвърне, че няма нужда от помощ, че ще се оправи, че се е погрижил за всичко. Единственото, за което си позволяваше да мисли, бе целта, която си беше определил. Бран ал-Вийр можеше да

направи нещо, за да се помогне на Трам. Какво точно можеше да направи, младежът се стараеше да не мисли. Но кметът все щеше да измисли нещо, да направи нещо за спасяването на баща му.

Ханът като че ли се беше отгървал от разрухата, сполетяла селото. По стените се забелязваха само леки драскотини и петна от сажди, но червените керемиди на покрива както винаги блестяха ярко под слънчевите лъчи. Фургонът на амбуланта обаче се беше сринал на земята и от него бяха останали само железните обръчи на колелетата, килнати върху овъглените му останки. Големите кръгли обръчи, поддържащи покривалото му, стърчаха във всички посоки.

Том Мерилин седеше на старите темели пред хана и грижливо подрязваше разбриданите краища на цветните парчета по наметалото си с малки ножици. Когато Ранд се приближи, той остави наметалото и ножиците и без да пита дали младежът има нужда от помощ, скочи и прихвана задния край на носилката.

— Вътре ли? Разбира се, разбира се. Не се тревожи, момче. Вашата Премъдра ще се погрижи за него. От снощи насам я гледам как работи, има дълбок усет това момиче, сигурна е и е опитна. Можеше да е и много по-лошо. Някои загинаха снощи. Може и да не са много, но колкото и да са, за мен е твърде много. А старият Фейн просто изчезна и това като че ли е най-лошото. Тролоците ще изядат всичко. Трябва само да си благодарен на Светлината, че баща ти все пак е тук, че е жив и че Премъдрата ще му помогне.

— Баща ми! — Думите неволно се изнизаха от устата на Ранд и заглъхнаха безсмислено, като бръмчене на муха. Не можеше да понесе повече ничие съчувствие, никакво усилие да му се вдъхне кураж. Не и сега. Не и докато Бран ел-Вийр не му кажеше как да помогне на Трам.

Изведнъж се усети, че е застанал срещу нещо, издраскано на вратата на хана — закривена линия, надраскана с въглен, въгленочерна капка, сълза с острия край надолу. Толкова неща се бяха случили, че едва ли можеше да се изненада от това. че вижда знака на Драконовия зъб, нарисуван върху вратата на хана „Виноструй“. За какво някой би пожелал да бележи с проклетие ханджията или семейството му, или пък да донесе лоша поличба на хана, това беше отвъд възможностите на разума му, но тази нощ го беше убедила в едно. Вече всичко беше възможно. Всичко.

Веселчунът го подкани, той надигна носилката и влезе в хана. Бран ал-Вийр седеше край една от масите и топеше перо в мастилницата, смръщен умислено, посивялата му глава се беше надвесила над пергаментата. Ризата му беше затъкната набързо в панталоните и висеше върху дебелия му корем. Единият му бос крак разсеяно почесваше пръстите на другия. Стъпалата му бяха мръсни, сякаш беше излизал навън неведнъж и въпреки студа не беше обувал ботушите си. Огнището не беше напалено.

— Какъв ти е проблемът? — настоя той, без да вдига очи от заниманието си. — Казвай по-бързо. Имам да оправям дузина работи в момента и още толкова, които трябваше да свърша преди час. Така че нямам време за мотаене. Е? Казвай бе, човек!

— Господин ал-Вийр? — обади се Ранд. — Баща ми.

Кметът тутакси вдигна глава.

— Ранд? Трам! — Той захвърли перото на масата и скочи. — Дано Светлината не ни е изоставила съвсем. Страхувах се, че и двамата сте загинали. Бела дотърча на галоп в селото час след като тролоците си отидоха, цялата запъхтяна и запотена, и си помислих, че... Ох, какво съм се разприказвал, няма време за това. Хайде да го отнесем горе. — Той сграбчи задния край на носилката, избутвайки веселчуна от пътя си. — Вие тичайте да доведете Премъдрата, господин Мерилин. И ѝ предайте, че съм казал да побърза, иначе... Лежи спокойно, Трам. Ей сега ще те поставим в хубаво, меко легло. Хайде, веселчуне, размърдай се!

Том Мерилин изчезна през вратата още преди Ранд да е успял да отвори уста.

— Нинив няма да направи нищо. Каза ми, че не може да му помогне. Знаех, че... Надявах се, че вие ще измислите нещо.

Кметът изгледа остро Трам и поклати глава.

— Ще видим, момчето ми. Ще видим. — Но гласът му вече не звучеше толкова уверено. — Хайде първо да го сложим на легло. Така поне ще може да си почине по-добре.

На втория етаж имаше няколко уютни, добре подредени стаи, с прозорци, гледащи към Моравата. Използваха се предимно от амбуланти и посетители от Стражеви хълм или от Девенов просек, но изкупвачите, които идваха всяка година, често биваха изненадани, че

им се предлагат толкова спретнати стаи. Сега три от тях бяха заети и кметът поведе Ранд към една от свободните.

Пренесоха Трам на здраво натъпкания с перушина дюшек и подложиха под главата му възглавници, напълнени с гъши пух.

Докато го местеха, той не издаде никакъв звук, изпъшка хрипливо само веднъж, но дори не простена. Кметът каза на Ранд да стъкми огъня, за да се смекчи малко студът в стаята. Докато Ранд пълнеше камината с дърва и трески от сандъка до нея, Бран дръпна пердетата на прозореца, за да стане по-светло, след което се залови да почисти с навлажнен парцал лицето на Трам. Когато веселчунът се върна огънят в огнището вече беше затоплил стаята.

— Тя няма да дойде — съобщи Том Мерилин още от прага, присви гъстите си бели вежди и изгледа ядосано Ранд. — Защо не ми каза, че вече си бил при нея? Щеше да ми откъсне главата.

— Помислих... не знам... че може би кметът ще успее да направи нещо, че ще я накара да види... — Стиснал смутено ръце, младежът се извърна от огнището към Бран. — Господин ал-Вийр, какво мога да направя? Не мога ей така да стоя и да гледам как умира, господин ал-Вийр. Трябва да направя нещо. — Веселчунът се помръдна, сякаш се канеше да заговори. Ранд нетърпеливо се извърна към него. — Вие имате ли някаква идея? Готов съм да направя всичко.

— Просто се чудех — отвърна Том, тъпчейки с палец лулата си — Чудех се дали кметът знае кой е надраскал Драконовия зъб на вратата му. Изглежда, че някой тук вече не го обича. Или може би не обичат гостите му.

Ранд го изгледа разочаровано и отново се обърна към огъня. Мислите му заиграха като пламъците в огнището и също като тях се съсредоточиха само в един център. Нямаше да се предаде. Нямаше да се примири с това просто да стои и да гледа как Трам умира „Моят баща — помисли си яростно той. — Моят баща.“ Минеше ли веднъж треската, този въпрос също щеше да се изчисти. Но първо треската. Само че как?

Бран ал-Вийр стисна устни, погледна към обърналия им гръб Ранд и после към веселчуна с такава злоба, че погледът му можеше да накара и мечка в гората да се закове на място, но Том изчака отговора, сякаш изобщо не беше го забелязал.

— Трябва да е работа на някой от Конгарови или от Коплинови, — изсумтя най-сетне кметът, — макар че само Светлината знае кой точно може да е. Те са голяма пасмина и ако има нещо лошо да се каже за някой, а и да няма, те ще го кажат. Пред тях на Кен Буйе сякаш мед му капе от езика.

— А онази сган, дето се изсипа рано заранта? — попита пак веселчунът. — Не бяха и помирисали тролок, а искаха да разберат единствено кога щял да започва Бел Тин, сякаш не виждат, че половината село е в пепелища.

Господин ал-Вийр кимна мрачно.

— Един от клоновете на фамилията. Но всички са като тях. Онзи глупак Дарл Коплин половината нощ настояваше да изгоня госпожа Моарейн и господин Лан от хана, сякаш те са докарали тролоците.

До този момент Ранд бегло слушаше разговора им, но последното го накара да се намеси.

— Те какво направиха?

— Ха, че тя докара кълбеста мълния от чистото небе — отвърна господин ал-Вийр. — И я запокити право върху тролоците. Виждал си сигурно как такава мълния поваля дървета. Тролоците не изглеждаха по-добре от тях.

— Моарейн? — възкликна изумен Ранд и кметът кимна.

— Госпожа Моарейн. А пък господин Лан с неговия меч летеше като вихър. Ха, с меч. Този мъж и без меч е оръжие, и на десет места наведнъж, поне така изглеждаше. Да ме изгори дано, нямаше да повярвам, ако не го видях с очите си... — Той потърка плешивото си теме. — Гостуванията в Зимната нощ едва започват, ръцете ни са пълни с подаръци и меденки, а главите ни с вино, и изведнъж кучетата се разлайват, а тия двамата изхвърчаха от хана, разтичаха се из цялото село и викат, че са дошли тролоци, колкото им глас държи. Отначало помислих, че са прекалили с виното. В края на краищата... тролоци? После, преди някой да е разбрал какво става, онези... онези твари се появили из улиците и започнаха да размахват мечовете си към хората, да палят къщи и да вият така, че на човек кръвчицата му да замръзне. — Той изсумтя с отвращение. — Ние просто се разбягахме като пилета в кокошарник, в който е влязла лисица, докато господин Лан не ни върна донякъде куража.

— Недей да бъдеш толкова суров — отвърна Том. — Вие се справихте не лошо за обикновени хора.

— Хм... да, добре. — Господин ал-Вийр потръпна. — Просто не е за вярване. Една Айез Седай в Емондово поле. А господин Лан е Стражник.

— Айез Седай? — прошепна Ранд. — Невъзможно е да е такава. Нали говорих с нея. Не е... Тя не...

— Ти да не мислиш, че си носят нишани? — отвърна му троснато кметът. — Надпис „Аз съм Айез Седай“ на челото, може би. „Пази се, опасно“? — Изведнъж той се плесна по челото. — Айез Седай. Аз съм един стар глупак. Има възможност, Ранд, стига да си готов да я използваш. Не мога да ти кажа да го направиш, на твое място не би ми стигнал кураж за такова нещо.

— Възможност ли? — отвърна Ранд. — Готов съм да приема всякаква възможност, стига да помогне.

— Айез Седай могат да изцеряват, Ранд. Да ме изгори дано, момко, нали си чувал сказанията. Те могат да излекуват човек, когато церовете не помагат. Веселчуне, ти би трябвало да го знаеш по-добре от мен. Приказките на веселчуните са пълни с Айез Седай. Защо не кажеш, вместо да дрънкам глупости?

— Ааа, тук аз съм чужденец — отвърна Том, загледан с тъга в незапалената си лула, — пък и добрият стопанин Коплин не е единственият в това село, който не иска да има нищо общо с Айез Седай. Най-добре ще е предложението да дойде от теб.

— Айез Седай — промърмори Ранд, мъчейки се да си представи дребничката жена, която беше говорила с него вчера, като героиня от приказките. Помощта от една Айез Седай понякога беше по-лоша, отколкото да не получиш никаква помощ, така се разказваше в сказанията, като отрова в баница, а в даровете им винаги се криеше някаква уловка, като стръв за риба. Внезапно монетата в джоба му, монетата, която беше получил от Моарейн, му се стори нажежена като въглен. Едва се сдържа да не я измъкне и да не я изхвърли през прозореца.

— Никой не иска да се обвързва с една Айез Седай, момко — каза замислено кметът. — Това е единствената възможност, за която мога да се сетя, но все пак решението никак не е лесно. Не мога да го взема вместо теб, въпреки че от госпожа Моарейн видях само добро...

Моарейн Седай, така май ще трябва да я наричам. Понякога — той погледна многозначително към Том — на човек му се налага да се възползва от единствената възможност, колкото и лоша да изглежда тя.

— Е, някои от сказанията може и да са малко преувеличени — добави Том, сякаш извличаха думите от устата му с ченгел. — Някои поне. Освен това имаш ли някакъв друг избор, момче?

— Никакъв — въздъхна Ранд. По лицето на Трам не потръпваше и един мускул. Очите му бяха хлътнали, сякаш беше лежал на смъртен одър от седмица насам. — Аз ще... ще отида да поговоря с нея.

— От другата страна на моста — поясни веселчунът. — Там те... се оправят с мъртвите тролоци. Но внимавай, момче. Каквото правят Айез Седай, го правят за своите си цели и тези цели не винаги са такива, каквито другите си мислят.

Ранд беше вече в коридора. Наложил се да хване меча за дръжката, за да не се удрия ножницата в краката му, докато тичаше нямаше време да го сваля. Изтрополи надолу по стъпалата и се втурна през вратата на хана, забравил за момент всякаква умора. Шанс да бъде спасен Трам! Колкото и да беше малък, той беше достатъчен, за да надмогне среднощното безсъние и умора, поне засега. Не искаше и да мисли за това, че този шанс идва от Айез Седай, нито за възможната му цена. Що се отнася до това, че трябваше да се изправи пред жива Айез Седай... Той си пое дълбоко дъх и затича побързо.

Кладите се намираха на достатъчно разстояние от последните къщи, откъм Западния лес, край пътя, водещ към Стражеви хълм. Вятърът все още отнасяше мазните черни стълбове пушек надалеч, но дори и така въздухът бе изпълнен с гадна сладникава воня на опърлена козина. Ранд се задави от миризмата и преглътна, за да не повърне, щом осъзна какъв трябва да е източникът ѝ. Колко подходяща работа за огньовете на Бел Тин! Хората, поддържащи кладите, бяха превързали парцали около носовите и устата си, но от гримасите им можеше да се съди, че и оцетът, в който бяха натопени парцалите, не помага. Дори и да убиваше зловонието, те все пак знаеха, че то е около тях, и знаеха с какво се занимават.

Двама мъже отвързваха поводите от глезените на един тролок. Лан, застанал до мъртвото тяло, бе дръпнал одеялото достатъчно, за да се видят раменете на чудовището и козята му глава. Когато Ранд дотърча до тях, Стражникът тъкмо сваляше метален знак, емайлиран в

кървавочервено тризъбец, от увенчаното с шипове рамо на черната ризница на тролока.

— Кох-Бал — обяви той, подхвърли знака в дланта си и го запокити със сумтене във въздуха. — Дотук това прави седем орди.

Моарейн, седнала с кръстосани крака направо на земята, малко встрани от групата, поклати уморено глава. На коленете ѝ лежеше тояга с издялкани от единия до другия край фигурки на лози и цветя, дрехата ѝ беше омачкана.

— Седем орди. Седем! Толкова много не са действали заедно от времената на Тролокските войни. Лоши вести се трупат върху лоши вести. Плаша се, Лан. Мислех, че сме спечелили преднина, но може да се окаже, че сме твърде назад.

Ранд я зяпна, неспособен да продума. Айез Седай. Беше се постарал да се убеди, че няма да се чувства по-различно отпреди сега, когато беше научил кой... какво стои пред него, и за негова изненада това наистина се оказа така. Вече не изглеждаше толкова достолепна, с щръкналите във всички посоки сплъстени кичури и с оцапания от сажди нос, но въпреки това не изглеждаше никак различна. Сигурно Айез Седай трябваше да имат нещо във външния си вид, което да показва какви са. От друга страна, ако външният вид отразява това, което се крие отвътре, тогава тя трябваше да прилича по-скоро на тролок, отколкото на благородна жена, чието достойнство не се смаляваше от това, че е седнала уморено на голата земя. Но тя можеше да помогне на Трам. Каквото и да му струваше, сега това беше по-важно от всичко.

Той вдиша дълбоко.

— Госпожо Моарейн... Искам да кажа, Моарейн Седай.

Двамата извърнаха лица към него и той замръзна от погледа ѝ. Не беше онзи спокоен, лъчезарен поглед, който помнеше от срещата им при Моравата. На лицето ѝ беше изписана умора, но тъмните ѝ очи бяха като ястребови. Айез Седай. Разрушителките на света. Кукловодките, дърпащи конците и каращи тронове и държави да танцуват така, както решат жените на Тар Валон.

— Ето че дойде малко светлинка в мрака — промърмори Айез Седай. След което гласът ѝ се извиси. — Какви бяха сънищата ти, Ранд ал-Тор?

Той я зяпна.

— Сънищата ми ли?

— Нощ като тази може да докара на човек лоши сънища, Ранд. Ако те споходят кошмари, трябва да ми кажеш за тях. В някои случаи мога да помогна срещу лоши сънища.

— Всичко е наред със... Става въпрос за баща ми. Той е ранен. Не е нищо повече от драскотина, но треската го изгаря. Премъдрата не може да му помогне. Но според сказанията... — Тя повдигна вежди и той млъкна. „О, Светлина, има ли поне едно сказание, в което Айез Седай да не е злодейка?“ Момъкът погледна към Стражника, но Лан изглеждаше по-заинтересован от тролока, отколкото от думите му. Пристъпвайки неловко на място, Ранд продължи: — Аз... ааа... казано е, че Айез Седай могат да церят. Ако можете да му помогнете... да направите нещо за него... каквото и да струва... искам да кажа... — Той си пое дълбоко дъх и довърши наведнъж: — Ще платя всичко, което е по силите ми, ако му помогнете. Всякаква цена.

— Всякаква цена — промълви Моарейн, по-скоро на себе си. — Е, за цени ще поговорим по-късно, Ранд, ако изобщо се стигне до подобен разговор. Ще направя каквото мога, но извън възможностите ми е да спра въртежа на Колелото.

— Смъртта спхожда всекиго, рано или късно — обади се мрачно Стражникът. — Освен ако не служиш на Тъмния, но само глупци са готови да платят такава цена.

Моарейн го прекъсна.

— Не бъди толкова мрачен, Лан. Имаме все пак и някакъв повод да празнуваме. Малък, но повод. — Тя се подпря на тоягата си и се изправи. — Заведи ме при баща си, Ранд. Ще му помогна, колкото мога. Мнозина тук отказаха изобщо да се възползват от помощта ми. Те също са слушали разни сказания — добави тя сухо.

— Той е в хана — каза Ранд. — Насам. И ви благодаря. Много ви благодаря.

Двамата го последваха, но младежът тръгна твърде бързо напред. Поспираше се нетърпеливо, за да го настигнат, после отново се затичваше и отново трябваше да ги дочаква.

— Моля ви, побързайте — подканяше ги той непрекъснато, до такава степен обзет от надежда, че е осигурил помощ за Трам, че дори не осъзнаваше безразсъдството, с което си позволяваше да подканя Айез Седай. — Треската го изгаря.

Лан го изглежда гневно.

— Ти не виждаш ли, че е изморена? Дори с ангреал, това, което направи тя снощи, беше все едно да обиколиш цялото село с чувал камъни на гърба. Не знам дали струваш чак толкова, овчарче, каквото и да ми разправя тя.

Ранд премигна, но стисна език зад зъбите си.

— Спокойно, приятелю мой — каза Моарейн и без да забавя крачка, се пресегна и потупа Стражника по рамото. Той се надвеси закрилнически над нея, сякаш със самата си близост можеше да ѝ вдъхне сили. — Твоята единствена мисъл е да се погрижиш за мен. Защо и той да не мисли същото за баща си? — Лан се навъси, но замълча. — Ще побързам колкото мога, Ранд. Обещавам ти.

Гневът в очите ѝ, спокойствието в гласа ѝ — не точно спокойствие, по-скоро твърдост и непреклонност — Ранд не знаеше на кое от двете да се довери. А може би двете вървяха едно с друго. Айез Седай. Сега той се беше обвързал. Изравни крачката си с тяхната и се постара да не мисли каква ще е цената, за която щяха да говорят по-късно.

ГЛАВА 8

УБЕЖИЩЕ

Още от прага Ранд прикова поглед в баща си — това бе неговият баща, каквото и да бе казал. Трам не помръдваше. Очите му бяха затворени, дъхът му излизаше на тежки хрипове, дълбоки и мъчителни. Белокосият веселчун прекъсна разговора си с кмета, който отново се бе надвесил над леглото и се грижеше за Трам, и изгледа Моарейн с безпокойство. Айез Седай го пренебрегна. Всъщност тя пренебрегна всички присъстващи освен Трам, в когото се загледа намръщено и съсредоточено.

Том извади незапалената лула от устата си и изръмжа недоволно.

— Човек дори не може да си попуши спокойно — промърмори той. — Я по добре да ида да видя дали някой селянин не е отмъкнал наметалото ми да си стопли кравата. Навън поне ще мога да си запаля лулата. — И се изниза през вратата.

Лан се загледа след него. Скулестото му лице беше все така невъзмутимо, като камък.

— Не ми харесва този човек. В него има нещо, което ме кара да не му вярвам. Нощес не забелязах и следа от него.

— С нас беше — отвърна Бран, поглеждайки нерешително към Моарейн. — Трябва да е бил. Наметалото му едва ли се е оцапало със сажди от огнището.

Ранд изобщо не го интересуваха дали веселчунът се е крил през цялата кощ в конюшната.

— Нали баща ми ще се оправи? — запита той умолително Моарейн.

Бран отвори уста, но преди да заговори, Моарейн каза:

— Оставете ме насаме с него, господин ал-Вийр. Тук не можете да свършите нищо полезно, освен да ми се пречкате.

Бран се поколеба за миг, разпънат между обидата от това, че си позволяват да го командват в собствения му дом, и боязънта да откаже

да се подчини на една Айез Седай. После се изправи и потупа Ранд по рамото.

— Хайде, момче. Да оставим Моарейн Седай да... ааа... да я оставим на спокойствие... Долу ме чака много работа, в която можеш да ми помогнеш. Докато се усетиш, и Трам ще се развика да му донесем лулата и халба с ейл.

— Мога ли да остана? — попита Ранд Моарейн, въпреки че тя сякаш не забелязваше никого в стаята, освен лежащия неподвижно Трам. Ръката на Бран го стисна по-здраво, но Ранд не му обърна внимание. — Моля ви. Ще стоя настрана. Дори няма да забележите, че съм тук. Той е моят баща — добави той с ярост, която изненада самия него и накара кмета да отвори широко очи от изненада. Ранд се надяваше, че останалите ще го отдадат на умората му или на напрежението от това, че си има работа с Айез Седай.

— Да, да — отвърна нетърпеливо Моарейн. Беше захвърлила пелерината и тоягата си на единствения стол в стаята и сега запръташе ръкавите на дрехата си. Вниманието ѝ изобщо не се отдели от Трам, дори докато говореше. — Седни ей там. И ти също, Лан. — Тя махна към дългата пейка край стената. Очите ѝ бавно обходиха Трам от стъпалата до главата, но Ранд имаше смътното чувство, че по някакъв начин погледът ѝ прониква в същността му. — Можете да говорите, ако искате — подхвърли им тя бегло, — но по-тихо. А вие излезте, господин ал-Вийр. Тук е болнична стая, а не място за разговори. И се погрижете никой да не ме безпокои.

Кметът изсумтя, но разбира се, не толкова силно, че да привлече вниманието ѝ, стисна отново Ранд за рамото и покорно, макар и с неохота излезе и затвори вратата.

Мърморейки нещо на себе си, Айез Седай коленичи до леглото и леко постави ръцете си върху гърдите на Трам. Затвори очи и дълго време нито помръдваше, нито издаваше някакъв звук.

В сказанията всички чудеса на Айез Седай се придружаваха от мълнии и гръмотевици или други белези на могъщи дела и величави сили. Силата, Единствената сила, извличана от Верния извор, който задвижва Колелото на Времето. Това не беше от нещата, за които Ранд предпочиташе да си мисли, за Силата, намесена около Трам, около него самия, седящ в същата стая, където Силата може би щеше да бъде използвана. Беше достатъчно лошо дори да си го помисли човек. Но

доколкото можеше да прецени, Моарейн може би просто беше задрямала. В същото време му се стори, че Трам като че ли задиша по-леко. Сигурно правеше нещо с него. Толкова беше напрегнат, че подскочи, когато Лан му заговори тихо.

— Това оръжие, дето го имаш, е много хубаво. Да не би случайно на него да има чапла?

Ранд изгледа Стражника за миг, не разбирайки за какво му говори. От възбудата, че си има работа с Айез Седай, напълно беше забравил за меча на Трам. Оръжието на кръста вече не му тежеше.

— Да, има. Тя какво му прави сега?

— Не бях допускар, че ще намеря меч със знака на чаплата в такова затънтено място — каза Лан.

— Той е на баща ми. — Той хвърли поглед към меча на Лан, чиято дръжка съвсем леко се показваше изпод наметалото. Двете оръжия много си приличаха, само дето на дръжката на неговия меч нямаше никаква чапла. Очите му отново се преместиха към леглото. Дишането на Трам наистина беше станало по-леко. Можеше да се закъсне в това. — Купил го е много отдавна.

— Странна покупка за един овчар.

Ранд си спести кривия поглед към Лан. За един чужденец да коментира по такъв начин меча беше невъзпитана проява на любопитство. Но за един Стражник... Все пак почувства, че трябва да му отговори нещо.

— Никога не го е използвал, това знам със сигурност. Той сам ми каза, че от него нямало никаква полза. Впрочем, до снощи. Аз дори не знаех, че го има до снощи.

— Казал ти, че е безполезен, така ли? Едва ли винаги е мислил така. — Лан леко докосна ножницата на кръста на Ранд с един пръст. — По някои места чаплата е символ на майсторска изработка. Този меч трябва да е пропътувал странен път, докато стигне при някакъв си овчар от Две реки.

Ранд пренебрегна неизказания му въпрос. Моарейн все още не беше и помръднала. Дали наистина правеше нещо? Той потръпна. Всъщност изобщо не искаше да разбере какво прави тя.

После в собствената му глава се надигна въпрос, какъвто никак не му се искаше да задава, но чийто отговор му беше необходим.

— Кметът... — той се окашля и си пое дъх. — Кметът каза, че единствената причина изобщо да остане нещо в селото е било вашето присъствие. — Той се насили да извърне очи към Стражника. — Ако ви бяха казали за един мъж в леса... човек, който плаши хората само с погледа си... това щеше ли да ви предупреди? Човек, чийто ездитен кон не вдига никакъв шум? И плащът му не се вее на вятъра? Тогава щяхте ли да знаете какво предстои да се случи? Можехте ли с Моарейн Седай да ги спрете, ако ви бяха казали за него?

— Не и без половин дузина от сестрите ми — изведнъж проговори Моарейн и Ранд се стресна. Тя все още стоеше коленичила край леглото, но беше свалила ръцете си от Трам и наполовина беше извърнала лицето си към двамата на пейката. Гласът ѝ продължаваше да е тих, но очите ѝ сякаш приковаха Ранд към стената. — Ако знаех, че ще заваря тук тролоци и мърдраал, когато тръгнах от Тар Валон, щях да поведя със себе си половин дузина от сестрите, дори и цяла дузина, та дори да се наложеше да ги тегля на каишка за вратовете. Колкото до мен самата, при едно предупреждение от месец, може би щеше да има разлика. Може би не. Толкова малко неща може да направи една личност, дори да призовава Единствената сила, а из този ваш район от снощи обикалят може би повече от сто тролока. Цял юмрук.

— Въпреки това щеше да е по-добре, ако знаехме — намеси се рязко Лан. Остротата му беше насочена към Ранд. — Кога точно го видя и къде?

— Това сега не е толкова съществено — каза Моарейн. — Не искам момчето да си мисли, че има вина за нещо, за което всъщност няма. Аз съм не по-малко виновна. Онзи проклет гарван вчера. Само поведението му трябваше да ме подсети. Както и теб, приятелю. — Тя сърдито изцъка с език. — Бях твърде самоуверена, чак до самонадеяност. Бях сигурна, че докосването на Тъмния не би могло да се разпростре чак дотук. Не чак толкова мощно, все още не. Толкова бях сигурна.

Ранд примигна.

— Гарванът ли? Не разбирам.

— Мръсни лешояди. — Устните на Лан се изкривиха от отвращение. — Слугите на Тъмния често си намират съгледвачи сред

същества, които се хранят с мъртва плът. Главно гарвани и врани. Плъхове понякога, в големите градове.

По гърба на Ранд полазиха тръпки. Гарвани и врани съгледвачи на Тъмния? Напоследък наоколо беше пълно с гарвани и врани. Докосването на Тъмния, беше казала Моарейн. Тъмния винаги присъстваше в този свят, той знаеше това, но ако се постараш да вървиш в Светлината, ако се опиташ да живееш праведно и да не споменаващ името му, той не би могъл да ти навреди. В това вярваше всеки и всеки го научаваше още с майчиното мляко. Но Моарейн, изглежда, казваше, че...

Погледът му отново се спря на Трам и всичко останало се изпари от съзнанието му. Лицето на баща му видимо беше престанало да гори толкова, а дишането му звучеше почти нормално. Ранд щеше да подскочи от мястото си, ако ръката на Лан не беше го възпряла.

— Вие го направихте!

Моарейн поклати глава и въздъхна.

— Все още не. Надявам се наистина да го излекувам. Оръжията на тролоците са изковани в ковачници в една долина, наречена Такандар, по склоновете на самата Шайол Гул. Някои от тях получават заразата от онова място, петно на злото, вковано в метала. Тези заразени оръжия причиняват рани, които не могат да заздравеят без намеса или които предизвикват смъртоносна треска, странни болести, с които лековете не могат да се справят. Аз само успокоих болката на баща ти, но дамгата, покварата е все още в тялото му. Ако бъде оставена, отново ще кипне и ще го погълне.

— Но вие няма да я оставите. — Думите на Ранд прозвучаха наполовина като молба, наполовина като заповед. Той изумен се усети, че говори на една истинска Айез Седай по такъв начин, но тя не показва, че тонът му ѝ е направил особено впечатление.

— Няма — отвърна жената протичко. — Много съм уморена, Ранд, а снощи нямах възможност да си почина. Обикновено това е без значение, но при такава рана... Това... — тя извади малко вързопче от бяла коприна от кесията си, — това е ангреал. — Забеляза изражението му. — Аха, значи си чувал за ангреал. Това е добре.

Той неволно се облегна на стената, по-надалече от нея и от това, което държеше в ръцете си. В някои сказания се споменаваха за ангреал, за онези реликви от Приказния век, които Айез Седай

използвали, за да изпълнят най-големите си чудеса. Изуми се, когато тя разви вързопчето и извади от него нежна костена статуетка, голяма колкото дланта ѝ, потъмняла от времето до тъмнокафяво. Представляваше фигура на млада жена с развети от вятъра дрехи и дълга коса, спускаща се по раменете.

— Загубили сме познанията за направата им — промълви тя. — Толкова много е загубено, че може би никога няма да бъде възстановено. Толкова малко са останали от тях, че Амирлинският трон едва ми позволи да го взема. Добре е за Емондово поле, а също и за баща ти, че получих разрешението ѝ. Но не бива да се надяваш прекалено. Дори и с него мога да направя съвсем малко повече от онова, което бих постигнала и без помощта му вчера, а заразата е силна. Имала е време да загnoi.

— Вие можете да му помогнете — отвърна трескаво Ранд. — Вие знаете как.

Моарейн се усмихна.

— Ще видим.

Тя отново се обърна към Трам и постави едната си ръка върху челото му. С другата стисна костената статуетка. Притвори очи и лицето ѝ се съсредоточи. Сякаш престана да диша.

— Онзи ездач, за който спомена — каза Лан тихо. — Който те е изплашил... Това същество със сигурност е било мърдраал.

— Мърдраал! — възкликна Ранд. — Но Чезнещите са двадесет стъпкн високи и... — Думите му заглъхнаха, щом забеляза тъжната усмивка на Стражника.

— Понякога, овчарче, сказанията правят нещата по-големи, отколкото всъщност са. Повярвай ми, и с Получовек истината е достатъчно страшна. Получовеци, Сенчести, Измамни, Чезнещи. Името им зависи от земята, в която си. Чезнещите са издънка на тролоците, почти пълно връщане към човешкия род, използван от Властелините на ужаса, за да създадат расата на тролоците. Почти. Но ако човешката жилка се е усилила, същото е станало и с покварата, израждаща тролоците. Получовеците разполагат с известна мощ, която произтича от Тъмния. Само най-слабите от Айез Седай не биха могли да се противопоставят на един Чезнец в пряк двубой, но немалко добри и храбри мъже са загинали от тях. След войните, с които приключил Приказният век, след като Отстъпниците били оковани,

тези същества били превърнати в мозъка, насочващ удара на всеки юмрук. В дните на Тролокските войни Получовеците водели тролоците в битка, докато те самите били командвани от Властелините на ужаса.

— Той ме изплаши — плахо промълви Ранд. — Само ме погледна и... — Момъкът потръпна.

— Няма защо да се срамуваш, овчарче. И мен ме плашат. Виждал съм воини ветерани да замръзват като птица, застанала пред змия, когато се озоват пред Получовек. На север, в Граничните земи покрай Погибелта, казват: „Погледът на Безокия е страх“.

— На Безокия ли? — възкликна Ранд и Лан кимна.

— Мърдраалите имат орлов поглед, както на тъмно, така и на светло, но нямат очи. Мога да изброя малко неща, които да са толкова опасни, колкото срещата с мърдраал. Моарейн Седай и аз, двамата се опитахме да убием онзи, който беше тук снощи, но не успяхме. Получовеците ги закриля ориста на Тъмния.

Ранд преглътна.

— Един тролок ми каза, че мърдраалът искал да говори с мен. Не разбрах какво имаше предвид.

Лан рязко вдигна глава. Очите му бяха като сини камъни.

— Ти си говорил с тролок?

— Н-не съвсем — заекна Ранд. Погледът на Стражника сякаш го беше заклешил. — Всъщност той ми проговори. Каза, че няма да ме нарани. Че мърдраалът искал да говори с мен. А после се опита да ме убие. — Облиза устни и поглади с длан фината кожа, обвита около дръжката на меча му. После набързо разказа как се беше върнал в къщата. — И аз го убих — завърши младежът. — Всъщност случайно. Скочи върху мен и аз вдигнах меча и...

Лицето на Лан леко омекна, колкото може да омекне една скала.

— И така да е, за това си струваше да поговорим, овчарче. До снощи имаше много малко хора на юг от Граничните земи, които можеха да твърдят, че са виждали тролоци. Камо ли, че са убили един от тях.

— И още по-малко, които биха могли да убият тролок сами, без помощ — продума уморено Моарейн. — Аз свърших, Ранд. Лан, помогни ми да се изправя.

Стражникът скочи към нея, но не можа да изпревари политналия към леглото на болника Ранд. Кожата на Трам беше хладна на допир,

макар лицето му да имаше преbledнял, изтощен вид, сякаш беше престояло твърде дълго, без да го огрее слънце. Очите му все още бяха затворени, но дишаше дълбоко и плавно, като в нормален сън.

— Сега ще се оправи ли? — попита разтревожено Ранд.

— С повечко почивка, да — отвърна Моарейн. — Няколко седмици на легло, и ще бъде толкова здрав, колкото и преди.

Тя се олюляваше, въпреки че се беше опряла на ръката на Лан. Стражникът прибра пелерината и тоягата ѝ от възглавницата на стола и ѝ помогна да седне. Жената въздъхна, след което бавно и грижливо уви отново ангреала и го прибра в кесията си.

Раменете на Ранд се разтресоха. Момъкът прехапа устни, за да не се разсмее от облекчение. В същото време се наложи да отрие лицето си с длан, за да махне стичащите се сълзи.

— Благодаря ви.

— В Приказния век — продължи Моарейн — някои Айез Седай са могли да разпалват огъня на живота и здравето и от най-малката искрица, която е останала. Онези дни обаче са отминали — може би завинаги. Толкова много е изгубено във времето — не само направата на ангреал. Толкова много, което е могло да се прави и за което днес не можем и да сънуваме, ако изобщо е останал спомен за него. Сега сме останали много малко. Някои дарби са почти на изчезване, а повечето от оцелелите са отслабнали. Сега е нужна много сила и дух в тялото, за да може да се възстанови, иначе и най-способните от нас не могат да се справят с Изцеряването. Щастие е, че твоят баща е силен мъж — и телом, и духом. Тъй или иначе, той е използвал повечето от своята сила, борейки се да оживее, и му е останала само толкова, колкото да се възстанови. Това ще отнеме време, но заразата се махна.

— Никога няма да мога да ви се отплатя — отвърна ѝ той, без да сваля очите си от Трам. — Но ще направя всичко, което ми е по силите за вас. Каквото и да е. — Тогава си спомни подхвърленото от нея за цената и своето обещание. Коленичил пред Трам, сега той беше още по-уверен отпреди, но все пак не му беше лесно да я погледне в очите. — Каквото и да е. Стига от него да не пострада селото или някой от приятелите ми.

Моарейн махна пренебрежително с ръка.

— Е, ако смяташ, че е толкова необходимо. Все едно, бих искала да поговорим някога. Несъмнено ще напуснете заедно с нас, така че ще

имаме достатъчно време за разговори.

— Да напуснем! — възкликна той и тромаво се изправи. — Толкова ли е страшно наистина? Всички в селото са готови да започнат възстановяването. Ние тук, в Две реки, сме свикнали на уседнал живот. Никой не напуска.

— Ранд...

— И къде ще отидем? Падан Фейн каза, че времето е също толкова лошо навсякъде. Той... той е... амбулантът. Тролоците... — Ранд преглътна, съжалявайки, че е чул думите на Том Мерилин за това с какво се хранят тролоците. — Единственото, което ми се струва, че можем да сторим, е да си останем на нашата земя, тук, в Две реки, и да оправим нещата както си бяха. Имаме засято зърно, пък и скоро ще се затопли достатъчно, за да можем да острижем овцете. Не знам кой е започнал тези приказки за заминаване — обзалагам се, че е някой от Коплинови — но който и да е бил...

— Овчарче — прекъсна го Лан, — говориш, когато си длъжен да слушаш.

Момъкът примигна. Разбра, че е започнал да пелтечи и да дрънка глупости, когато тя се беше опитала да му заговори. Когато една Айез Седай му беше заговорила. Поколеба се какво трябва да каже, как да ѝ се извини, но докато я гледаше умислен, Моарейн само му се усмихна.

— Разбирам чувствата ти, Ранд — каза тя и той изпита неудобство от чувството, че наистина го разбира. — Не мисли повече за това. — Устните ѝ се присвиха и тя поклати глава. — Виждам, че се изразих неправилно. Предполагам, че първо трябваше да си почина, и тогава да го обсъдим. Този, който ще замине, си самият ти, Ранд. Ти трябва да заминеш оттук, заради цялото село.

— Аз? — възкликна той. — Аз? Защо трябва да заминавам? Нищо не разбирам. Не искам да ходя никъде.

Стражникът изгледа Ранд и на младежа му се стори, че отново го претегля на невидимите си везни.

— Не знаеш ли — заговори му внезапно Лан, — че някои от къщите не бяха нападнати?

— Половината село е в пепелища — възрази той, но Стражникът го прекъсна с жест.

— Някои от домовете бяха само подпалени, за да се предизвика суматоха. След това тролоците ги изоставиха, без да обръщат никакво

внимание на обитателите им. Пострадали са само тези, които са се изпречили на пътя им. Повечето хора, дошли от фермите, дори не знаеха за бедата, сполетяла селото, преди да дойдат и да видят с очите си.

— Чух вече за Дарл Коплин, дето питал кога ще почва Празникът — отвърна бавно Ранд. — Предполагам, че просто не го е осъзнал.

— Всъщност нападнатите ферми са само две — продължи Лан. — Вашата и още една. Заради Бел Тин всички обитатели на втората ферма вече бяха в селото. Много хора оцеляха заради това, че мърдраалът не е знаел нищо за местните обичаи. Празникът и Зимната нощ направиха задачата му почти невъзможна, но той не е знаел за това.

Ранд погледна Моарейн, но тя не каза нищо, само го гледаше.

— Нашата ферма и чия друга? — попита най-сетне той.

— Айбара — отвърна Лан. — Тук, в Емондово поле, удариха най-напред ковачницата и дома на ковача, както и къщата на господин Каутон.

Устата на Ранд изведнъж пресъхна.

— Това е лудост — понечи да възрази той, но подскочи на мястото си, когато Моарейн се изправи.

— Не е лудост, Ранд — прекъсна го тя. — Преднамерено е. Тролоците не са дошли в Емондово поле случайно и целта им не е била да убиват и палят само заради удоволствието от убийствата, въпреки че това много им харесва. Те са знаели какво, или по-скоро кого преследват. Тролоците са дошли да пленят млади мъже на определена възраст, живеещи в района на Емондово поле.

— На моята възраст? — Гласът на Ранд бе изпълнен с боязлив трепет, но този път това изобщо не го интересуваше. — О, Светлина! Мат! А Перин?

— Жив и здрав е — увери го Моарейн. — Макар и да се е поизпърлил малко от пожара.

— А Бран Крейв и Лем Тейн?

— Те изобщо не са в опасност — отговори Лан. — Във всеки случай, не повече от всички останали.

— Но те също са видели ездача... Чезнещия, и са на същата възраст като мен.

— Къщата на господин Крейв дори не е засегната — каза Моарейн. — А мелничарят и семейството му са проспали половината от нападението, преди да се събудят от шума. Бан е десет месеца по-голям от теб, а Лем е осем месеца по-малък. — Тя се усмихна сухо, забелязала изумлението му. — Казах ти, че разпитвах из селото. И също така ти казах — младежи на определена възраст. Ти и двамата ти приятели сте родени с разлика от няколко седмици. Мърдраалът е търсил тъкмо вас тримата и никой друг.

Ранд притеснено се размърда. Не му се искаше да усеща погледа ѝ, който сякаш разкъсваше мозъка му, мъчейки се да проникне във всяко кътче на съзнанието му.

— Но какво толкова могат да искат от нас? Ние сме най-обикновени фермери, прости овчари.

— Отговорът на този въпрос не е тук, в Две реки — отвърна Моарейн. — Но този отговор е важен. Това, че тролоците се появиха тук, където не са се мяркали от две хиляди години, е достатъчно красноречиво.

— В много сказания се говори за нападения на тролоци — отвърна Ранд с упорство. — Ние просто не сме преживявали такова нещо досега. Нали стражниците непрекъснато се сражават с тролоци.

Лан изсумтя.

— Момче, аз очаквам да се бия с тролоци по границата на Погибелта, но не и тук, близо шестстотин левги на юг. Такова мощно нападение като снощното бих очаквал да видя единствено в Шиенар или в някоя друга от Граничните земи.

— В един от вас — каза Моарейн, — а може би и в трима ви, има нещо, от което Тъмния се бои.

— Но това... това е невъзможно. — Ранд вдървено се приближи до прозореца и погледна навън към селото, към хората, които щъкаха около руините на домовете си. — Не знам какво става, но това е просто невъзможно. — Нещо сред Моравата привлече вниманието му. Той се втренчи и разбра, че е почернелият ствол на Пролетния стълб. Чуден Бел Тин, няма що! С амбулант, веселчун и странници. Потръпна и гневно поклати глава. — Не, не може да бъде. Аз съм прост овчар. Тъмния няма за какво да се интересува от мен.

— Това му е струвало огромно усилие — обади се мрачно Лан. — Да докара толкова много тролоци толкова далече, без да се вдигне

шумотевица от Граничните земи до Кемлин, и по-нататък. Бих искал да разбера как го постигат. Вярваш ли, че са си създали толкова големи грижи само за да опожарят няколко селски къщи?

— Те ще се върнат — добави Моарейн. Ранд тъкмо бе отворил уста да отвърне на Лан, но думите ѝ го накараха да заекне. Той извърна лице към жената.

— Ще се върнат ли? Не можете ли да ги спрете? Снощи сте го направили, при това бяхте изненадани. А сега вече знаете, че са тук.

— Може би — отговори му Моарейн — ще успея да извикам няколко мои сестри от Тар Валон. Те, от своя страна, може да успеят да пристигнат навреме. Мърдраалът също вече знае, че съм тук, и вероятно няма да нападне — във всеки случай, не така открито, докато не му дойдат подкрепления, още мърдраали и тролоци. При достатъчно Айез Седай и достатъчно Стражници тролоците могат да бъдат разбити, но не знам колко битки ще бъдат нужни за това.

В главата му изплува ужасна картина. Цяло Емондово поле изпепелено. Всички ферми горят. А също и Стражеви хълм, и Девенов просек, и Таренов сал. Всичко в Две реки — кръв и пепелища.

— Не — промълви той и усети, че нещо в него се пречупи. Нещо като че ли му се изплъзваше. — Затова трябва да напусна, нали? Тролоците няма да се върнат, ако мен ме няма тук. — Последната останала му следа от упорство го накара да добави: — Ако наистина преследват мен.

Моарейн вдигна вежди, едва ли не изненадана, че все още не е убеден, а Лан каза:

— Нима искаш да заложиш селото си заради това, овчарю? И цялата земя на Две реки?

Твърдоглавието на Ранд изчезна.

— Не — повтори той и усети, че го обзема пустота. — Перин и Мат също трябва да напуснат, нали? — Да напусне Две реки. Да напусне своя дом и баща си. Нали Трам щеше да се оправи и щеше да му каже, че цялото онова бълнуване по Каменния път е било безсмислица. — Предполагам, че можем да отидем в Бейрлон, или дори в Кемлин. Чувал съм, че в Кемлин живеят повече хора, отколкото в целите Две реки. Там ще сме в безопасност. — Опита се да се засмее, но смехът му прозвуча някак кухо. — Понякога съм си мечтал да видя Кемлин. Но никога не съм си помислял, че ще стане точно така.

Последва дълго мълчание, след това Лан каза:

— Не бих заложил точно на Кемлин като убежище. Ако мърдраалите ви търсят достатъчно отчаяно, ще намерят начин да се доберат до вас. Стените са слаба преграда за един Получовек. А трябва да си глупак, за да не вярваш, че те наистина ви търсят отчаяно.

Ранд вече си мислеше, че куражът му е паднал в петите, но при тези думи сякаш падна още по-ниско.

— Има едно сигурно убежище — промълви тихо Моарейн и Ранд наостри уши. — В Тар Валон ще бъдете сред Айез Седай и Стражници. Дори по времето на Тролокските войни Тъмния се е страхувал да напада Блестящите стени. Единственият им опит доведе до най-голямото им поражение за всички времена. А в Тар Валон се пазят всички познания, които Айез Седай са съхранили от Времето на лудостта насам. Някои фрагменти датират дори от Приказния век. Единствено в Тар Валон бихте могли, ако изобщо е възможно, да разберете защо мърдраалите ви преследват. Защо Бащата на лъжите ви иска. Виж, това мога да ти обещая.

За него едно пътешествие чак до Тар Валон беше почти невъобразимо. Пътуване до място, където щеше да се озове в обкръжението на Айез Седай. Разбира се, Моарейн беше изцерила Трам — или поне изглеждаше, че е така — но все пак всичките тези сказания и приказки... Достатъчно неловко му беше, че седи в една стая с една Айез Седай, но цял град, пълен с тях... А при това тя все още не беше поискала цената си. Винаги има някаква цена, така поне се казваше в преданията.

— Колко дълго ще спи баща ми? — попита най-сетне той. — Аз... Аз трябва да му го кажа. Не може просто да се събуди и да разбере, че ме няма.

Стори му се, че Лан въздъхна облекчено. Изглежда с любопитство Стражника, но лицето на Лан беше все така безизразно.

— Едва ли ще се събуди преди заминаването ни — отвърна Моарейн. — Смятам, че трябва да потеглим скоро след като падне нощта. Всеки ден забавяне може да се окаже фатален. Най-добре ще е, ако му оставиш писмо.

— През нощта ли? — повтори Ранд невярващо, а Лан кимна.

— Получовекът скоро ще разбере, че сме напуснали. Не е необходимо да го улесняваме повече от неизбежното.

Ранд оправи гънките на одеялото на баща си. Пътят до Тар Валон беше твърде дълъг.

— В такъв случай... В такъв случай май трябва да изтичам да намеря Мат и Перин.

— Аз ще се погрижа за това. — Моарейн се изправи бодро и наметна пелерината си с внезапно възстановена жизненост. Постави ръка на рамото му и той с мъка се удържа да не потръпне. Не го натисна силно, но хватката ѝ беше желязна. Държеше го здраво. Като чатал, притиснал змия. — Ще е най-добре, ако всичко това си остане между нас. Разбра ли ме? Тези, които са нарисували Драконовия зъб на вратата на хана, могат да ни създадат неприятности, ако разберат.

— Ясно. — Той въздъхна облекчено, когато тя го пусна. — Ще кажа на госпожа ал-Вийр да ти донесе нещо за ядене — продължи тя, сякаш не забелязала реакцията му. — А след това трябва да поспиш. Пътуването ще е много трудно дори за добре отпочинал човек.

Вратата след тях се затвори и Ранд остана сам, вгледан в Трам, гледаше, без да вижда нищо. Никога до този миг не беше си давал сметка, че Емондово поле е част от самия него, точно така, както той самият беше част от селото. Разбра го едва сега, осъзнавайки, че тъкмо това е нещото, което му се беше изплъзвало. Сега го бяха откъснали от селото. Пастирът на Нощта го искаше. Това беше невъзможно — той беше само един прост овчар, — но тролоците бяха дошли тук и Лан беше прав поне в едно. Не можеше да рискува сигурността на селото заради възможността да се окаже, че Моарейн греши. Дори не можеше да го сподели с някого. Коплинови наистина щяха да предизвикат неприятности, ако научеха. Трябваше да се довери на Айез Седай.

— Не го буди — каза госпожа ал-Вийр, която влезе заедно с мъжа си. Изпод завития с покривка поднос, който носеше, лъхаше вкусен, топъл аромат. Тя постави подноса на раклата до стената и дръпна Ранд от леглото.

— Госпожа Моарейн ми обясни от какво има нужда той — промълви тя тихо. — И това съвсем не включва да рухнеш върху него от изтощение. Донесла съм ти да хапнеш. Не чакай да изстине, изяж го веднага.

— Не бива да я наричаш така — намеси се Бран раздразнено. — Правилно е Моарейн Седай. Може да се ядоса.

Госпожа ал-Вийр го потупа по бузата.

— Защо не ме оставиш сама да преценя. Двете си поговорихме дълго. И говори по-тихо. Ако събудиш Трам, ще отговаряш и пред мен, и пред Моарейн Седай. — Тя произнесе титлата на Моарейн така натъртено, че настояването на Бран изглеждаше глупаво. — А сега и двамата се дръпнете. — Тя се усмихна свойски на мъжа си и се наведе над леглото на Трам.

Господин ал-Вийр погледна немощно Ранд.

— Значи тя е Айез Седай. Половината жени приемат това все едно че е член на Женския кръг, а другата половина гледат на нея, все едно че е тролок. И нито една не разбира, че човек трябва да е много предпазлив с една Айез Седай. Мъжете може и да я гледат накриво, но поне не правят нещо, което би могло да я предизвика.

„Предпазлив“ — помисли си Ранд. Изглежда, и за него беше време да започне да се държи предпазливо.

— Господин ал-Вийр — попита той бавно, — знаете ли колко от фермите са нападнати?

— Доколкото разбрах, само две, включително вашата. — Кметът замълча и сви рамене. — Струва ми се твърде малко в сравнение с това, което стана тук. Би трябвало да се радвам, но... Е, може и да чуем за повече до залез слънце.

Ранд въздъхна. Нямаше какво да пита повече за фермите.

— А тук, в селото, те... Искам да кажа — има ли нещо, което да подсказва каква точно е била целта им?

— Целта ли? Не знам да са целели нещо друго, освен да ни избият всички. Стана точно тъй, както ти го разправях. Кучетата лаят, Моарейн Седай и Лан хвърчат из селото, после някой извика, че къщата на майстол Люхан и ковачницата горят. Изведнъж пламна и къщата на Абел Каутон... странна работа. Тя е в самия център на селото. Все едно, после тролоците изведнъж се появиха навсякъде. Не, не мисля, че са имали определена цел. — Той се изсмя нервно, но веднага млъкна и погледна притеснено жена си. Тя изобщо не отмести поглед от Трам. — Да ти кажа право — продължи той малко по-тихо, — те като че ли бяха не по-малко объркани от нас. Съмнявам се, че са очаквали да се натъкнат тук на Айез Седай и Стражник.

— Предполагам — отвърна Ранд кисело.

Щом Моарейн му беше казала истината за това, сигурно беше права и за всичко останало. За момент си помисли дали да не поиска

съвет от кмета, но господин ал-Вийр очевидно не знаеше за Айез Седай нещо повече от всеки друг в селото. Освен това момъкът нямаше желание да споделя дори с кмета какво става — какво Моарейн му беше казала, че става. Не беше сигурен от какво се страхува повече — от това, че ще му се изсмеят, или че ще му повярват. Той погали с палец дръжката на меч на Трам. Баща му беше излизал по света. Сигурно знаеше повече за Айез Седай от кмета. Но ако Трам наистина беше излизал извън Две реки, то тогава... може би онова, което беше споменал в Западния лес... Момъкът оправи с две ръце косата си, мъчейки се да избие тази мисъл от главата си.

— Трябва да поспиш, момче — каза кметът.

— Наистина — добави госпожа ал-Вийр. — Току-виж си паднал на място.

Ранд примигна изненадан. Така и не беше забелязал кога се бе отдръпнала от леглото на Трам. Наистина имаше нужда от сън. Самата мисъл за това го накара да се прозее.

— Можеш да си легнеш в съседната стая — каза кметът. — Огнището там вече е запалено.

Ранд погледна баща си. Трам продължаваше да спи дълбоко.

— Бих предпочел да остана тук, ако не възразявате. Да го изчакам да се събуди.

Това зависеше от госпожа ал-Вийр и кметът я остави тя да реши. Тя се поколеба за миг, след което кимна.

— Но ще го оставиш да се събуди сам. Ако прекъснеш съня му... — Той се опита да й отвърне, че ще направи така, както му нарежда, но думите му секнаха от поредната прозявка. Тя поклати глава и се усмихна. — Ти бездруго ще заспиш скоро. Щом искаш да останеш тук, завий се до огнището. И пийни малко от телешкия бульон, преди да си задрямал.

— Ще хапна — обеща Ранд. Беше готов да се съгласи на всичко, стига да го оставят в тази стая. — Няма да го будя.

— Гледай да не го правиш — предупреди го твърдо госпожа ал-Вийр, макар и гласът ѝ да бе ласкав. — Ще ти донеса възглавница и одеяла.

Когато излязоха, Ранд придърпа единствения стол в стаята до леглото и седна на него, за да може да наблюдава спящия Трам. Колко хубаво беше, че госпожа ал-Вийр му беше напомнила да поспи —

челюстите му изтракаха при поредната прозявка, — но сън все още не го хващаше. Трам можеше да се събуди всеки момент и може би щеше да остане буден само за малко. Ранд трябваше да го изчака, докато се събуди.

Лицето му се изкриви, той се помръдна в стола и разсеяно отмести дръжката на меча, която го натискаше в ребрата. Не биваше да споменава на никого за онова, което му беше казала Моарейн. Но това все пак беше Трам. Това беше... Той стисна зъби. „Моят баща. На баща си мога да кажа всичко.“

Трябваше да остане буден, докато Трам се събуди. Трябваше само да...

ГЛАВА 9

ПРОРИЦАНИЯТА НА КОЛЕЛОТО

Тичаше и сърцето му биеше в гърдите. Стъписан, той огледа голите хълмове наоколо. Това не беше място, където пролетта бе просто закъсняла. Тук пролет никога не бе дохождала и никога нямаше да настъпи. Нищо не растеше в студената почва освен груби лишеи. Провря се през морени, дважд по-високи от ръста му. Прах покриваше канарите, сякаш дъжд никога не ги беше умивал. Слънцето стоеше в небето като издута кървава топка, по-яростно от най-жежкия ден на лятото и толкова ярко, че можеше да заслепи очите му, ала в оловния въртоп на небето се вихреха и кипяха от хоризонт до хоризонт тъмnochерни и сребристи облаци. Но въпреки вихрещите се облаци никакъв полъх не докосваше земята и въпреки слънцето въздухът беше студен, като в най-дълбоката зима.

Без да спира своя бяг, Ранд непрекъснато се озърташе през рамо, но не можеше да види преследвачите си. Само пустинни хълмове и катраненочерни планински върхове, повечето увенчани от стълбове тъмен пушек, издигащ се в небесата, за да се слее с купестите облаци. Но макар и да не виждаше онези, които го гонеха в дивия си лов, той ги чуваше как вият след него, чуваше гърлените им гласове, крещящи от възторга на преследването, виещи от радост за предстоящата кръв. Тролоци. Приближаваха се, а силите му привършваха.

С отчаяна пъргавина той се изкатери по остър като резец на нож рид и със стон се срина на колене. Под него, в безкрайната пропаст, се спускаше стръмна скала, пропаст, хиляда стъпки дълбока, огромен отвесен каньон. Белезникави облаци мъгла се стелеха по дъното на каньона, дебелимата им сивкава повърхност тъжно се люшкаше на талази, блъскащи се в скалния ръб под него. На моменти сред мъглата проблясваха огнени петна, сякаш отдолу изведнъж лумваха гигантски огньове и после угасваха. Бездънната урва къртеше от непрестанен тътен и мълнии пронизваха сивотата, достигайки чак до оловното небе.

Но не толкова гледката към бездната изсмукваше силата му и изпълваше голото пространство около него с безнадеждност. Сред самия център на яростните изпарения нагоре се издигаше планински рид — по-висок от всичко, което бе виждал от подножията на Мъгливите планини, и черен — като изгубена надежда. Тъкмо този мрачен каменен шип, кама, раздрала небесата, бе източникът на неговото отчаяние. Никога не беше го виждал, но го знаеше. Споменът за него проблесна и се стопи като сребърна нишка, когато се опита да го докосне. Но споменът беше тук. Знаеше, че е тук.

Невидими пръсти го докоснаха, задърпаха ръцете и краката му, мъчейки се да го завлекат към върха. Тялото му се сгърчи в спазъм, готово да се покори. Ръцете и краката му изтръпнаха, сякаш бе повярвал, че може да зарови пръстите на ръцете и нозете си в камъка. Призрачни нишки се увиха около сърцето му, затеглиха го, зовяха го към планинския шип. Сълзи обляха лицето му и той се сви към земята. Усещаше, че волята му се изцежда като вода от пробито ведро. Само още мъничко, и щеше да тръгне натам, където го зовяха. Щеше да се покори, да стори това, което му нареждаха и внезапно намери друго чувство у себе си: гнева. Бутаха го. Теглеха го. Но той не беше овца, която да натикат в кошарата. Гневът се сви в як възел и той впи душата си в него, като удавник, впил пръсти в парче дърво сред буйния поток.

„Служи ми“ — прошепна глас в безмълвието на разсъдъка му. Познат глас. Беше сигурен, че ако се вслуша добре, че ще го разпознае. „Служи ми.“ Той разтърси глава, мъчейки се да го изхвърли от съзнанието си. „Служи ми!“ Той размаха юмрук към черния връх.

— Светлината да те погълне, Шайтан!

Изведнъж наоколо се възцари тежката миризма на смърт. Над него се извиси силует в плащ с цвета на засъхнала кръв, фигура с лице... Не искаше да види лицето, гледащо надолу към него. Не искаше и да помисли за това лице. Мисълта за това лице го пронизваше, превръщаше мозъка му в жарки въглени. Една ръка се пресегна към него, Без да мисли, че ще пропадне, той рязко се дръпна. Трябваше да се измъкне. Да избяга далече. Пропадна, полетя във въздуха, доця му се да изкрещи, но не намери в себе си дъх за това, изобщо не можеше да диша.

Изведнъж се оказа, че вече не е сред голата земя, не пропадеше повече. Галена от порива на вятър трева се гънеше под ботушите му.

Приличаше на цветна поляна. Почти се разсмя, като забеляза рехавите дървета наоколо и храсталаците, които, макар и неразлистени, осейваха нежно нагънатата равнина, която сега го обкръжаваше.

Далече зад гърба му се издигаше планина, върхът ѝ беше пречупен и раздвоен, но тази планина нито го плашеше, нито всяваше отчаяние в него. Беше само един планински връх, макар да изглеждаше странно не на място тук, самотен, без други върхове наоколо.

Около стръмната планина течеше широка река и на остров сред нея се издигаше град, излязъл сякаш от приказките на веселчун. Град, обкръжен от стени, които блестяха сребристобели под топлото слънце. Обзет от радост и облекчение, той тръгна към стените, заради сигурността и мира, които знаеше, че ще намери зад тях.

Щом се приближи до тях, очите му различиха извисяващи се кули, свързани с чудни арки, увиснали във въздуха. Високи каменни мостове се издигаха в ефирни дъги между двата бряга на реката и отвеждаха към островния град. Дори от това разстояние той можеше да различи фината каменна изработка на сводовете, на пръв поглед твърде нежни, за да издържат на буйните води, които се пенеха под тях. Отвъд мостовете се намираше убежището. Светилището.

Внезапен мраз прониза костите му. Ледена кора покри кожата му, въздухът се изпълни с усойно зловоние. Без да се обръща, той се затича, затича се да избяга от преследвача си, чиито ледени пръсти драпаха в гърба му, дърпаха наметалото му, тичаше надалеч от фигурата, ядяща светлината, с лице като... Не можеше да си спомни това лице, не искаше да си го спомня. Тичаше. Около него — само заоблени хълмове и равно поле... и му се дощя да завие като подивяло куче. Градът се سماляваше пред него. Колкото по-силно тичаше, толкова повече се отдалечаваха белите, блестящи стени и раят. Смаляваха се все повече, докато не се превърнаха в бледо петънце далеч на хоризонта. Студената ръка на преследвача го стисна отзад за яката. Ако тези пръсти го докоснеха, щеше да полудее. Или по-лошо. Много по-лошо. И въпреки че беше сигурен в това, той залитна и падна...

— Неее! — изкрещя той.

...и изпъшка, когато камъните на паважа му изкараха въздуха. Изумен се изправи. Стоеше пред един от онези чудни мостове, които бе видял да се извисяват над реката. Край него минаваха усмихнати

хора, облечени в толкова ярки цветове, че му приличаха на цветя. Някои го заговаряха, но той не можеше да ги разбере, макар думите им да звучаха така, че би трябвало да ги разбира. Но лицата им бяха приятелски и всички му сочеха напред, отвъд моста, напред към блестящите, облицовани със сребро стени и кулите зад тях. Към убежището, което знаеше, че го очаква там.

Тръгна сред тълпата, вливаща се по моста, и после в града, през портите, вградени във високите стени. Зад тях го чакаше приказна страна, в която най-нищожната постройка приличаше на палат. Сякаш на строителите бяха казали да вземат камък, тухла и керемиди и от тях да съградят красота, която да спира дъха на смъртните.

Нямаше нито една сграда, нито един паметник, които да не го накарат да зяпне с широко отворени очи. По улиците се носеше музика, стотици различни песни, но всички се сливаха с шума на тълпата във величествено и изпълващо с радост съзвучие. Аромат на сладки парфюми и пикантни подправки, на чудни храни и безброй цветя, всичко това се носеше из въздуха, сякаш всички най-приятни миризми на света бяха събрани тук.

Улицата, по която влезе в града, широка и павирана с мек сивкав камък, се простираше пред него, водейки го към самия център. А в края ѝ се извисяваше кула, по-просторна и по-широка от всичко останало в града, бяла като току-що паднал сняг. Тъкмо в тази кула беше неговото убежище и познанието, към което се стремеше. Но той никога не беше и мечтал, че ще види такъв град. Нали нямаше да има голямо значение, ако се позабави малко, преди да влезе в кулата? Зави по една по-тъсна уличка, изпълнена с жонгльори и продавачи на странни плодове.

Пред него, в дъното на улицата, се виждаше снежнобяла кула. Същата кула. Той се поколеба за миг, размисли и зави по друга улица. В края на улицата също така се виждаше бяла кула. Упорит, той зави зад най-близкия ъгъл, после зад друг, но всеки път пред него израстваше същата алабастрова кула. Завъртя се, за да избяга от нея — и спря. Кулата беше пред него. Страхуваше се да погледне през рамо. Страхуваше се, че зад себе си ще види същата кула.

Лицата на хората около него продължаваха да бъдат дружелюбни, но сега по тях се четеше подкопана надежда. Надежда, която той беше скършил. Въпреки това хората му сочеха напред, някак

умолително. Напред, към кулата. Отчаяна нужда блестеше в очите им и само той можеше да я удовлетвори. Само той можеше да ги спаси.

„Добре тогава“ — помисли си той. В крайна сметка нали тъкмо Кулата беше неговата цел.

Още при първата му крачка напред разочарованието на хората, които го заобикаляха, изчезна и на всяко лице се появи радостна усмивка. Те тръгнаха с него, от двете му страни, а децата хвърляха цветя на пътя му. Той се озърна смутено през рамо, чудейки се за кого ли са предназначени цветята, но зад него крачеха само още усмихнати хора, които му сочеха напред. „Те би трябвало да са на моя страна“ — помисли си той и се зачуди защо изведнъж хората му се струват толкова познати. Но удивлението продължи само миг и се стопи — всичко стана така, както трябваше да бъде.

Най-напред един, после друг сред множеството запяха, докато всички гласове не се сляха във величествен хор. Той все още не разбираше думите, но в десетките преливащи се мелодии се долавяше радост и избавление. Сред стичащата се тълпа се появиха музиканти, усилващи многократно химна с флейти, лютни и барабани.

И всички песни, които беше чувал досега, се сляха в многогласно съзвучие. Момичета затанцуваха около него, полагаха гирлянди от ароматни цветове на раменете му, увиваха ги около шията му. Усмихваха му се и радостта им нарастваше с всяка следваща негова стъпка напред. Той не можеше да не отвърне на усмивките им. Нозете го сърбяха да се присъедини към техния танц и още докато си помисли това, вече танцуваше, стъпките му влязоха в ритъма, сякаш знаеше този танц още от рождението си. Отметна глава и се засмя; нозете му бяха по-леки от всякога, танцуваха с... Не си спомняше думата, но сега това сякаш не беше толкова важно.

„Това е съдбата ти“ — прошепна нечий глас в главата му и този шепот се вплете като лъчезарна нишка в кънтящия наоколо пеан.

Понесла го като треска на ръба на вълната, човешката маса нахлу в един огромен площад наред града и той за пръв път видя, че бялата кула се издига от величествен дворец, изграден от блед мрамор. Поскоро изваян. Гънещите се стени, издутите куполи и ажурните зъбери допираха небето. Гледката го накара да ахне с благоговение. Широки и древни, достолепните каменни стъпала водеха нагоре от площада. Хората се спряха в основата на това стълбище, но песента им отекна

още по-мощно. Въздигащите се гласове на възхита го подтикнаха да продължи напред, нагоре. „Това е съдбата ти“ — прошепна гласът, вече настоятелен, нетърпелив.

Той спря да танцува и се заизкачва по стъпалата без никакво колебание. Беше част от това великолепиe.

Резба покриваше масивните порти на върха на стълбището, толкова сложна и деликатна, че той не можеше да си представи колко фино трябва да е било длетото, което я е изваяло. Портите се разтвориха и той влезе. Затвориха се зад него и отекнаха с глух тътен.

— Отдавна те чакаме — просъска мърдраалът.

* * *

Ранд се сепна и се изправи, пое си мъчително дъх, потръпна и отвори очи. Трам все още спеше. Полуизгорели главни пламтяха в огнището, положени грижливо върху подравнената жаравя в желязната рамка. Някой беше влизал и ги беше сложил, докато той бе спал. Одеятото, с което го бяха завили, се беше смъкнало в нозете му. Саморъчно направената носилка я нямаше.

Изтри студената пот от лицето си и се зачуди дали споменаването на името на Тъмния насън привлича вниманието му по същия начин, както наяве.

Здрач тъмнееше зад прозореца. Луната се беше издигнала високо в небето, кръгла и пълна, а вечерните звезди проблясваха студено над Мъгливите планини. Беше спал почти цял ден. Той разтри изтръпналата си страна. Явно, докато беше спал, дръжката на мечя го беше притискала в ребрата. При това притискане, при празния му стомах и преживяната минала нощ, нищо чудно, че го бяха споходили кошмари.

Коремът му изкъркори, той се изправи вдървено и пристъпи към раклата, на която госпожа ал-Вийр беше оставила подноса с храна. Издърпа бялата кърпа. Вареното все още беше топло, както и хрупкавият хляб. Явно госпожа ал-Вийр беше сменила подноса. Решеше ли, че трябва да хапнеш нещо топло, тази жена не се предаваше, докато не се увери, че храната е в стомаха ти.

Похапна малко, взе месо, сирене и хляб и се върна до леглото. Госпожа ал-Вийр явно се беше погрижила и за Трам. Той беше съблечен и дрехите му бяха сложени на масичката до леглото. Ранд докосна челото му и Трам отвори очи.

— А, ето те, момчето ми. Моарейн каза, че си тук, но не успях да се надигна, за да те видя. Каза ми, че според нея си твърде уморен, за да те буди само за да те видя. Дори Бран не може да й излезе на глава, щом си научи нещо.

Гласът на Трам беше немощен, но погледът му беше ясен и съсредоточен. „Айез Седай беше права“ — помисли си Ранд. С повече почивка баща му щеше напълно да се възстанови.

— Да ти дам ли да хапнеш нещо? Госпожа ал-Вийр е оставила поднос с храна.

— Тя вече ме нахрани... ако моето може да се нарече ядене. Не ми позволи да хапна нищо друго освен супа. Може ли човек да избегне лошите сънища само с някаква си супа в... — Трам измъкна ръката си изпод одеялото и докосна меча на кръста на Ранд. — Значи все пак не е било сън. Когато Моарейн ми каза, че съм болен, си помислих, че... Но ти си добре. Това е най-важното. Какво стана с фермата?

Ранд си пое дълбоко въздух.

— Тролоците избиха овцете. Отмъкнаха и кравата, а къщата се нуждае от голямо почистване. — Помъчи се да се усмихне. — Все пак имаме повече късмет от някои други. Половината село е опожарено.

И той разказа всичко на Трам, или почти всичко. Трам го слушаше напрегнато и го прекъсваше с въпроси, така че му се наложи да му разкаже как се беше върнал в къщата от гората, а това на свой ред го доведе до епизода с убийството на тролока. Трябваше да му каже как Нинив му беше заявила, че Трам умира, за да му обясни защо за него се беше погрижила Айез Седай вместо Премъдрата. Трам ококори очи при тази вест — една Айез Седай в Емондово поле. Но Ранд не виждаше смисъл да се впуска в подробности за всяка своя стъпка по пътя от фермата дотук, за страховете си или за мърдраала по пътя. Нито, разбира се, да разказва за кошмарите си. Не виждаше и смисъл да споменава за бълнуванията на Трам, докато беше в треска. Все още не. Но версията на Моарейн — нямаше как да я избегне.

— Виж, с такава приказка всеки веселчун би се гордял — промърмори Трам, когато разказът свърши. — Но какво могат да искат

тролоците от момчета като вас? Или пък Тъмния, Светлината да ни закриля?

— Смяташ, че лъже ли? Господин ал-Вийр ми каза, че наистина били нападнати само две ферми. Също и за къщата на майстор Люхан и тази на майстор Каутон.

— Повтори ми какво ти е казала. Но точно, дума по дума.

Ранд се поколеба. Може ли някой да си спомни точните думи, които е чул? Той прехапа устни, почеса се по главата и малко по малко започна да ги възстановява, почти точно, доколкото ги помнеше.

— Не се сецям за друго — завърши той. — За някои от нещата не съм много сигурен дали не ми ги каза по-иначе, но горе-долу беше така.

— Мисля, че е достатъчно. Разбираш ли, момко, Айез Седай са коварни. Те не лъжат, не пряко, но истината, която Айез Седай ти казва, не винаги излиза истината, която ти си мислиш, че е. Трябва да внимаваш с нея.

— Слушал съм сказанията — реагира Ранд. — Не съм дете.

— Не си, разбира се. — Трам въздъхна тежко и помръдна притеснено рамене. — Би трябвало да дойда с теб. Светът извън Две реки е твърде различен от това, с което си свикнал в Емондово поле.

Това беше добър повод да попита Трам за неговите пътувания извън Две реки, както и за другото, но Ранд не се възползва. Остана със зяпнала уста.

— Само това ли ще ми кажеш? Мислех си, че ще ме убедиш да не се захващам с това. Мислех, че ще имаш стотици основания да ми кажеш да не тръгвам. — Усети, че наистина се беше надявал Трам да му изложи стотиците основания, при това убедителни.

— Може и да не са стотици — изсумтя Трам. — Но няколко поне бих могъл да изброя. Само дето не струват много. Щом тролоците са тръгнали по петите ти, в Тар Валон ще си в много по-голяма безопасност, отколкото тук. Просто запомни, че трябва да си нащрек. Айез Седай правят неща за свои собствени цели и тези цели не винаги са онова, които човек предполага.

— И веселчунът ми каза нещо такова — отвърна Ранд замислено.

— Значи знае за какво говори. А ти слушай внимателно, мисли и си дръж езика зад зъбите. Това е добър съвет за всеки, който тръгне на

път извън Две реки, но в още по-голяма степен, ако е с една Айез Седай. Също и със Стражниците. Кажеш ли нещо на Лан, все едно че си го казал на Моарейн. Ако той е Стражник, значи е обвързан с Айез Седай така, както слънцето изгрява всяка заран, и няма да скрие много тайни от нея, ако изобщо скрие нещо.

Ранд не знаеше почти нищо за характера на обвързването между Айез Седай и Стражниците, въпреки че за него се споменава във всички сказания за Стражници, които беше чувал. Това имаше нещо общо със Силата, беше някакъв дар към Стражника или някаква форма на обмяна. Според сказанията с това обвързване Стражниците получаваха всевъзможни привилегии. Можеха да се изцеряват по-бързо от обикновените мъже, да издържат по-дълго без храна, вода и сън. Предполагаше се, че могат да усещат появата на тролоци, ако са сравнително близо, както и на други същества на Тъмния, което обясняваше факта, че Лан и Моарейн се бяха опитали да предупредят селото преди нападението. Що се отнася до това какво получаваха Айез Седай в замяна, тук сказанията мълчаха, но той не вярваше, че не получават нищо.

— Ще внимавам — обеща Ранд. — Просто ми се искаше да разбера защо. Не виждам никакъв смисъл. Защо аз? Защо точно ние?

— И аз бих искал да го разбера, момчето ми. Кръв и пепел, как бих искал да го разбера. — Трам отново въздъхна тежко. — Е, предполагам, че няма полза да се опитваш да върнеш счупено яйце в черупката му. Кога трябва да тръгвате? Мисля, че след ден-два ще се оправя и ще можем да се опитаме да завъдим ново стадо. Орен Даутри има добро стадо и мисля, че ще ни даде част от него при тази оскъдица на фураж, както и Джон Тейн.

— Моарейн... Айез Седай каза, че трябва да останеш на легло. Каза, че ще трябва да минат седмици. — Трам понечи да отвори уста, но Ранд продължи. — Тя заръча това на госпожа ал-Вийр.

— Ох. Какво пък, може би ще успея да разубедя Моарейн... Но ако съдя по това как избегна прекия отговор, май трябва да тръгвате скоро. Утре ли? Или може би още тази нощ?

— Тази нощ — отвърна бавно Ранд и Трам въздъхна.

— Да. Е, щом трябва, по-добре да не се бавите. Но ще видим тази работа с „няколкото седмици“. — Той удари с ръка по одеялото, поскоро с раздражение, отколкото със сила. — Може би ще те

последвам след няколко дни. Ти само се пази по пътя. Ще видим как Моарейн ще ме задържи на легло, когато реша да стана.

На вратата се почука и в стаята надникна Лан.

— Взимай си по-бързо сбогом, овчарю, и да тръгваме. Може да си имаме неприятности.

— Неприятности? — възкликна Ранд, но Стражникът изръмжа нетърпеливо.

— Казах да побързаш!

Ранд наметна припряно наметалото си. Понечи да откопчае колана с меча, но Трам го спря.

— Задръж го. Сигурно ще имаш повече нужда от него, отколкото аз. Макар че дано Светлината да реши и двамата да нямаме нужда. Пази се, момко. Чу ли ме?

Без да обръща внимание на негодуванието на Лан, Ранд се наведе и прегърна Трам.

— Ще се върна. Обещавам ти.

— Разбира се, че ще се върнеш — засмя се Трам и неомощно го потупа по гърба. — Знам, че ще се върнеш. И когато си дойдеш, ще имаме два пъти по-голямо стадо, за което да се грижиш. А сега тръгвай, докато този приятел не си е счупил някой зъб от скърцане.

Ранд се опита да намери подходящите думи за онова, което искаше да го попита, но Лан го хвана за лакътя и го задърпа към изхода. Беше навлякъл тъмна сиво-зеленикава туника, укрепена с метални плочки. Гласът му беше дрезгав и раздразнен.

— Трябва да бързаме. Нима не разбираш какво значи думата „неприятност“?

В коридора ги чакаше Мат, облечен дебело и с лък в ръката. На кръста му беше окачен колчан със стрели. Въртеше се притеснено и не откъсваше поглед от стълбището.

— Всичко това съвсем не е като в приказките, нали, Ранд?

— Каква неприятност? — настоя да разбере Ранд, но вместо да му отговори, Стражникът затича пред него, прескачайки по две стъпала наведнъж. Мат се понесе след него, подканяйки нетърпеливо Ранд да ги последва.

Той сви рамене и затича след тях. Долу ханът беше празен и тъмен. Мат застана пред един от първите прозорци и предпазливо

надникна навън, сякаш се притесняваше да не го забележат. Лан откряна съвсем леко вратата и надникна към двора на хана.

Зачуден от какво толкова се пазят, Ранд се приближи до него да надзърне. Лан му изсумтя да внимава, но откряна още малко вратата, за да може и той да види.

Първоначално не разбра какво точно става навън. Тълпа мъже от селото, може би тридесетина, се беше струпала край обгорелите останки от фургона на амбуланта. Нощният мрак отстъпваше пред светлината на няколко факли. Срещу мъжете стоеше Моарейн, опряла гръб в стената на хана, подпряна небрежно на тояжката си. Пред тълпата стърчеше Хари Коплин заедно с брат си, Дарл, до тях беше и Бил Конгар. Кен Буйе също бешетам и изглежда, се чувстваше доста неловко. Ранд изумен забеляза, че Хари размахва юмрук срещу Моарейн.

— Напусни Емондово поле! — извика фермерът кисело. Няколко гласа от тълпата подвигнаха в негова подкрепа, но доста колебливо, и никой не пристъпи напред. Предпочитаха да се противопоставят на Айез Седай в тълпата, но никой не искаше да се открои. Никой не искаше да бъде различен от Айез Седай, която имаше всички основания да възприеме поведението им като оскърбление.

— Ти ни доведе онези чудовища! — изрева Дарл. Чуха се други гласове: „Ти ги докара!“, „Ти си виновна!“, подканяни от братовчед му Били.

Хари сръга Кен Буйе в ребрата и той го изгледа накриво, след което облиза пресъхналите си устни.

— Тези твари... тези тролоци никога не са идвали тук преди да се появиш ти — промърмори едва разбираемо Кен. — Ти си Айез Седай. Не искаме такива като теб да стъпват в Две реки. Айез Седай носят на хората само беди. Ако останеш, ще ни докараш още от ония.

Речта му не предизвика никаква реакция от страна на тълпата и Хари се начумери отчаян. После внезапно дръпна факлата от ръката на Дарл и я размахна срещу нея.

— Махай се! — изрева той. — Махай се, че иначе ще те изгорим!

Настъпи мъртва тишина. Хората от Две реки умееха да се противопоставят, когато ги нападнат, но насилието никак не им беше присъщо. Кен Буйе, Били Конгар и Коплинови останаха отпред сами. Били също се заглежда, сякаш и на него му се искаше да се разкара.

Хари се поколеба при липсата на поддръжка, но бързо се окопити.

— Махай се! — извика той отново. Дарл го подкрепи, а също и Били, макар и по-слабо. Хари хвърли ядосан поглед към останалите. Повечето мъже в тълпата отбягваха да то погледнат в очите.

Внезапно от сенките се появиха Бран ал-Вийр и Харал Люхан и застанаха между Айез Седай и мъжете. В едната си ръка кметът държеше дървения чук, с който набиваше чепове в буретата.

— Да не би някой от вас да смята да подпали хана ми? — попита той тихо.

Двамата Коплинови отстъпиха крачка назад, а Кен Буйе се дръпна от тях. Били Конгар се покри сред тълпата.

— Не-не — отвърна бързо Дарл. — Не сме казвали такова нещо, Бран... ааа, кмете.

Бран кимна.

— Тогава да не би да чух, че заплашвате да посегнете на гостите ми в хана?

— Тя е Айез Седай — почна разгневеният Хари, но думите му секнаха, когато Харал Люхан се размърда.

Ковачът само разкърши рамене и протегна яките си ръце над главата, стисна мощните си юмруци така, че кокалчетата на пръстите му изпукаха, но Хари го изгледа така, сякаш онзи беше размахал юмрука си под носа му. Ковачът скръсти ръце на гърдите си и каза:

— Прощавай, Хари. Не исках да те прекъсвам. Можеш да продължиш. Та какво казваше?

Но Хари, чиито рамене се свиха, сякаш искаше да потъне в земята, изглежда, нямаше какво повече да добави.

— Изненадан съм от вас — изръмжа Бран. — Пает ал-Каар, твоето момче снощи си счупи крака, но днес го видях, че ходи — благодарение на нея. Евард Кандвин, ти лежеше по корем с разсечен гръб, като риба за кормене, докато тя не положи ръцете си върху раната ти. Сега всичко това сякаш се е случило преди цял месец, и ако не се лъжа, белегът ти едва си личи. А ти, Кен? — Покривчията понечи да се скрие в тълпата, но се спря неловко, прикован от погледа на Бран. — Бих се изненадал да видя който и да е от Селския съвет тук, но теб най-много от всички останали. Ръката ти така и щеше да си виси

безполезна, цялата в рани и отоци, ако не беше тя. Като нямаш капчица благодарност, срам поне нямаш ли?

Кен неволно вдигна дясната си ръка, след което погледна ядосано настрани.

— Не мога да отрека какво направи тя за нас — промърмори той и в гласа му наистина се долавяше срам. — Че ми помогна, помогна ми, както и на мнозина други — продължи той умолително. — Но тя е Айез Седай, Бран. Ако тролоците не са дошли заради нея, защо все пак дойдоха? Не искаме да си имаме работа с Айез Седай тук, в Две реки. Нека да си държат неприятностите по-далече от нас.

Неколцина мъже, скупчили се на безопасно разстояние, извикаха:

— Не искаме неприятностите, дето ги носят Айез Седай! Изгонете я! Махнете я оттук! Защо дойдоха ония, ако не заради нея?

Лицето на Бран се сбърчи, но преди да успее да отвори уста, Моарейн изведнъж замахна с резбованата с лозови листи тояжка над главата си и я завъртя с две ръце. Ранд ахна и изумлението му се сля с това на останалите селяни, защото от двата края на тоягата лумна съскащ пламък и се закова във въздуха въпреки въртенето на пръчката. Дори Бран и Харал отстъпиха уплашено. Моарайн протегна ръце напред и тоягата застана успоредно на земята, но бледият пламък продължи да излиза от нея, по-ярък от факлите. Мъжете боязливо отстъпиха назад и вдигнаха ръце да се защитят от ослепителния блясък.

— Нима това остана от кръвта на Аемон? — Гласът на Айез Седай беше тих, но въпреки това надмогна всички звуци наоколо. — Дребни хорица, скимтящи за правото си да се крият в дупките си като зайци? Забравили сте кои сте вие, забравили сте какви сте били, но все се надявах, че някаква нищожна частица е останала, че все е останало нещо в кръвта и в костите. Някаква трошица, която да ви превърне в стомана за дългата нощ, която иде.

Никой не проговори.

— Да сме забравили кои сме? — попита най-сетне Бран. — Та ние сме такива, каквито винаги сме били. Честни стопани, овчари и занаятчийи. Народът на Две реки.

— На юг — рече Моарейн. — На юг тече река, която вие наричате Бялата река. Но далеч на изток хората все още я наричат с

вярното ѝ име. Манедерендрелле. На Древния език това ще рече „Води от Планината-отечество“. Буйни води, които някога са текли през земя на храброст и хубост. Преди две хиляди години Манедерендрелле е текла покрай планински град, толкова великолепен, че пред него каменоделците на Огиер зяпвали от удивление. С ферми и села била осеяна тази земя, и това, което днес наричат Западния лес също, а и отвъд него. И целият този народ наричал себе си народът на Планината-отечество, народът на Манедерен.

— Кралят им се казвал Аемон ал Каар ал Торин — продължи тя, — Аемон, син на Каар, син на Торин, а Елдрийн ай Еллан ай Карлан била неговата кралица. Аемон, мъж толкова неустрашим, че най-голямата похвала за храброст, която всеки можел да изрече, дори враговете му, била, че човек има сърце като на Аемон. Елдрийн била толкова красива, че казвали, че цветята разцъфтявали само за да я накарат да се усмихне. Храброст, хубост, мъдрост и любов, които дори смъртта не можела да покори. Плачете, ако имате сърце, за тяхната загуба, за това, че дори споменът за тях е изгубен. Плачете, че е изгубена тяхната кръв.

Тя замлъкна, но никой не проговори. Както и всички останали, Ранд беше погълнат от магията на жената. Тя отново заговори:

— Почти два века Тролокските войни опустошавали света нашир и длъж и където и да избухвали сражения, знамето на Червения орел на Манедерен било сред първите редици на ратниците. Мъжете на Манедерен били като трън за нозете на Тъмния и като остър шип за ръцете му. Пейте за Манедерен, която нивга не ще коленичи пред Сянката. Пейте за Манедерен, меча, който нивга няма да се скърши.

— Те били далече, мъжете на Манедерен, далече в полето Бекаар, наречено Полето на кръвта, когато ги стигнала вестта, че тролокската армия е тръгнала срещу отечеството им. Твърде далече били, за да могат да сторят нещо друго, освен да стоят и да чакат вестта за гибелта на земята си, защото силите на Тъмния означавали край им. Означавали да загине мощният дъб, като бъдат пресечени коренищата му. Но те били мъже на Планината-отечество.

— И те не се поколебали. Не помислили за разстоянието, което гиделяло. Тръгнали веднага, от полето на своята победа, все още покрити с прах, пот и кръв. Ден и нощ вървели в поход, защото били видели ужаса, който оставяла тролокската армия след себе си, и нито

един ратник не могъл да заспи при мисълта за това, което можели да сторят на Манедерен. Придвижвали се така, сякаш нозе те им били крилати, по-далече и по-бързо, отколкото приятелите им могли да се надяват и враговете им могли да се страхуват. Всеки ден от този техен поход може да се възпее в песни. Когато армиите на Тъмния се изсипали в земите на Манедерен, мъжете на Планината-отечество застанали пред тях, а зад гърба им течала Тарендрелле.

Чак сега неколцина от селяните нададоха плахи възгласи, но Моарейн продължи, сякаш не беше ги чула.

— Ордата, която се възправила срещу мъжете на Манедерен, можела да съкруши и най-смелото сърце. Небето почерняло от гарвани. Земята почерняла от тролоци. Тролоци и техните човешки съюзници. Тролоци и Мраколюбци, десет по десет хиляди, и Властелини на ужаса начело на всички тях. Нощем огньовете им били повече от звездите в небето, а зората разкривала веещото се над главите им знаме на Баал-замон. Баал-замон, Сърцето на мрака. Едно от древните имена на Бащата на лъжите. Тъмния не ще да е бил освободен от затвора си в Шайол Гул, защото в противен случай всички сили на човечеството, струпани на едно място, нямало да могат да му устоят, но тук била струпана неговата сила, толкова зло, че затъмнящото светлината знаме всявало мраз в душите на хората, възправили се срещу него.

— И все пак те знаели какво трябва да сторят. Родната им земя се простирала отвъд реката. Трябвало да задържат ордата и цялата нейна сила далеч от Планината-отечество. Аемон бил изпратил пратеници. Била им обещана помощ, ако се задържат три дни на брега на Тарендрелле. Да се задържат три дни срещу войска, която можела да ги помете за един час. Но въпреки това по някакъв начин, с набези и отчаяна защита, те се задържали първия час, после втори и трети. Три дни се сражавали и макар земята да се превърнала в касапница, не допуснали Тарендрелле да бъде прекосена. На третата нощ помощ не дошла, нито пратеници, и те продължили да се бият сами. Шест дни. Девет дни. На десетия ден Аемон предвкусил горчивата участ на поражението. Помощ не идвала, а те вече не могли да задържат преодоляването на реката.

— И какво направили? — извика Хари. Факлите примигваха на студения вятър, но никой не помръдна да се загърне в наметалото си.

— Аемон прекосил реката — отвърна Моарейн — и унищожил мостовите. И разпратил вест по земята си хората да бягат, защото знаел, че тролокската орда ще намери начин да мине реката. Още докато вестта се разнасяла, тролоците започнали да я прекосяват и воините на Манедерен влезли в ново сражение, за да откупят със своя живот няколко часа за своите хора, за да ги спасят. От столицата на Манедерен Елдрийн организираща отстъплението на своя народ сред най-дълбоките лесове и стръмните планински склонове.

— Но някои не побягнали. Най-напред ручей, сетне потоци, после река, хората тръгнали не към своето спасение, а за да се присъединят към армията, сражаваща се за тяхната земя. Овчари с лъкове, стопани с вили, дървари със секири. Жените също тръгнали с тях, нарамили каквото им попадне, крачели рамо до рамо с мъжете си. Ни един от тези, които тръгнали, не се заблуждавал, че ще се върне жив. Но това била тяхната земя, земята на бащите и децата им, и те трябвало да заплатят цената. Нито педя земя не отстъпили, преди да прогизне от кръв, но най-сетне армията на Манедерен била отблъсната чак дотук, до това място, което днес вие наричате Емондово поле. И тук тролокските орди ги обкръжили.

Гласът ѝ се давеше в студени сълзи.

— Мъртви тролоци и трупове на извратени от злото човешки същества се трупали на камари, но непрестанно над тях напирали нови и нови вълни на смърт, и нямало край. Краят можел да бъде само един. Нито един мъж или жена, застанали под знамето на Червения орел призори, не останал жив, когато паднала нощта. Несъкрушимият меч бил разтърсен.

— Сред Мъгливите планини, сама в опразнения град Манедерен, Елдрийн усетила, че Аемон загива, и сърцето ѝ замряло заедно с неговото. И на мястото на сърцето ѝ останала само жажда за мъст, мъст за любовта ѝ, мъст за народа на нейната земя. Подбудена от скръбта, тя посегнала към Верния извор и запратила Единствената сила към тролокската армия. И ето че Властелините на ужаса загинали на място, било на своите съвети или докато насърчавали войските си. Докато си поемат дъх, Властелините на ужаса и пълководците на силите на Тъмния лумнали в пламък. Огън погълнал телата им и ужас обхванал току-що победилата им армия.

— И те се разбягали като диви зверове, подгонени от горски пожар. Побягнали на север и на юг. Хиляди се издавили в опита си да прекосят Тарендрелле без помощта на Властелините на ужаса, а по бреговете на Манедерендрелле съборили мостовете, ужасени от това, което ги преследвало. Там, където се натъквали на хора, клали и опожарявали, но целта им била само да се спасят. Докато най-сетне ни един от тях не останал в земите на Манедерен. Пръснали се като прашинки от бурен вятър. Крайното възмездие дошло по-бавно, но дошло, когато започнали да ги преследват и ловят други хора, други армии и по други земи. Никой от онези, които участвали в голямото клане в Аемондово поле, не останал жив.

— Но цената се оказала твърде висока за Манедерен. Елдрийн привлякла повече от Единствената сила, отколкото смъртен човек би могъл да овладее без помощ. Докато вражеските пълководци гинели, тя също загинала, и пламъците, които я погълнали, погълнали и столицата на Манедерен, чак до живеца на планините. Но все пак народът оцелял.

— Нищо не останало от фермите, от селата, от величествения град. Някои ще кажат, че не им е оставало нищо друго, освен да избягат по други земи, където да започнат отначало. Но те не мислели така. Били платили такава висока цена за своята земя, с кръв и надежда, че вече били обвързани с просмуканата ѝ от кръв почва с корени, по-яки от стомана. Други войни ги опустошавали години по-късно, докато най-сетне техният къс от света бил забравен и най-сетне и те забравили за войните и за това как се воюва. Никога повече Манедерен не се въздигнала. Извисяващите се кули на нейния град-престолнина и мощните ѝ фонтани се превърнали в сън, който бавно избледнял в хорските спомени. Но те и децата им, и децата на децата им, държали на земята, която била тяхна. Държали на нея дори след като дългите векове измили от паметта им причината. Държали на нея през всичкото време, и ето, днес това сте вие. Плачете за Манедерен. Плачете за това, че е загубена завинаги.

Пламъците, бликащи от тоягата на Моарейн, угаснаха и тя я остави до себе си, сякаш тежеше неимоверно. Дълго в тишината отекваше само стонът на вятъра. После през Коплинови се промуши Пает ал-Каар.

— Нищо не знам за това, което ни разказа — промълви селянинът. — Аз не съм трън в нозете на Тъмния и едва ли някога ще бъда. Но моят Уил ходи по земята благодарение на теб и затова ме е срам, че съм тук. Не знам дали можеш да ми простиш, но дали ще го направиш, или не, аз се прибирам. И ако питат мен, можеш да останеш в Емондово поле колкото искаш.

Той сведе глава почти в поклон и се отдръпна сред тълпата. И други промърмориха след него, извинявайки се засрамено, след което един по един започнаха да се изнизват. Коплинови, с кисели физиономии, се свъсиха отново, огледаха се сърдито и също се стопиха в нощта, без да промълвят и дума. Били Конгар се беше измъкнал, без да дочака братовчедите си.

Лан издърпа Ранд назад и затвори вратата.

— Да тръгваме, момче. — Стражникът се запъти към задния изход на хана. — Хайде, и двамата. Бързо!

Ранд се поколеба, после разтърси рамене и се помъчи да укрепи решимостта си. Нямаше друг избор, освен да тръгне, но щеше да се върне в Емондово поле, колкото дълго и далечно да се окажеше пътуването му.

ГЛАВА 10

СБОГУВАНЕ

В конюшната ги чакаше Перин и Лан го попита:

— Огледа ли, както ти казах, ковачо?

— Огледах — отвърна Перин. — Няма никой освен нас. И защо някой ще се крие...

— Бдителността и дългият живот вървят ръка за ръка, ковачо. — Стражникът бързо огледа сумрачната конюшня и поклати глава.

— Нямаме време. Тя каза да бързаме.

Той бързо закрачи към дъното на конюшната, зад светлото петно от фенера, където бяха вързани петте коня — вчесани и оседлани. Два от тях бяха черният жребец и бялата кобила, които Ранд вече беше видял. Другите, макар и да не бяха толкова хубави, определено бяха най-добрите, които можеха да се намерят в Две реки. С припряна загриженост Лан започна да проверява подпръгите и коланите, които крепяха седлата, меховете с вода и навитите на рула одеяла зад седлата.

Ранд размени смутени усмивки с двамата си приятели и се опита да си придаде вид, че изгаря от нетърпение да тръгнат.

Едва сега Мат забеляза меч на кръста му и го посочи.

— Ти да не ставаш Стражник? — Засмя се, но преглътна и погледна крадешком към Лан. Стражникът явно не беше обърнал внимание на закачката му. — Или търговски охранник? — продължи Мат с усмивка, която изглеждаше малко насилена. Той потупа колана си. — Оръжието на един порядъчен човек, изглежда, не ти се струва достатъчно, а?

Ранд си помисли дали да не размаха меч под носа му, но присъствието на Лан го спря. Стражникът дори и не поглеждаше към тях, но той беше сигурен, че следи всичко, което става около него. Затова отвърна с малко пресилена небрежност.

— Може да свърши някаква работа. — Сякаш носенето на меч на кръста беше най-обикновено нещо.

Перин се размърда, опитвайки се да скрие нещо под наметалото си. Ранд зърна широк кожен пояс, обхващащ кръста на ковашкия чирак, и яката дръжка на бойна секира, напъхана в специалната халка на колана.

— Ти какво криеш там? — попита го той.

— Цял търговски охранник, няма що — бързна го Мат.

Къдрокосият младеж изгледа Мат навъсено, показвайки му, че му е дошло до гуша от глупавите му шеги, въздъхна тежко и разгърна наметалото, показвайки им секирата си. Въобще не приличаше на обикновено дърварско сечиво. Широкото ѝ, извито като полумесец острие и острият шип от другата страна я правеха да изглежда не по-малко странна за Две реки от меча на Ранд.

— Майстор Люхан я направи преди две години по поръчка на един охранник на изкупчия на дървени трупи. Онзи обаче отказа да плати колкото беше обещал, а майстор Люхан не искаше да вземе по-малко. Даде ми я, когато... — той се окашля и изгледа Ранд със същия предупредителен поглед, с който беше срязал Мат — ...когато видя, че тренирам с нея. Каза ми, че мога да я задържа, след като нямало да му послужи за нищо.

— Тренирал — изкикоти се Мат, но вдигна миролюбиво ръце, когато Перин го изгледа мрачно. — Добре де. Не е чак толкова лошо, че поне един от нас знае да борава с истинско оръжие.

— Твоят лък също е истинско оръжие — намеси се Лан. — Оръжие са и прашките, с които забелязах да играят момчетата в селото ви. Това, че не сте ги използвали за нещо друго, освен да ловите зайци и да гоните вълците от стадото, не ги прави нещо по-различно. Всичко може да се превърне в оръжие, стига човекът, който го държи, да има кураж да го използва за такова. Да оставим тролоците настрана, но вие, момци, трябва да разберете това колкото се може по-скоро, преди да сме напуснали Две реки, преди да сме напуснали Емондово поле, ако искате да стигнете живи до Тар Валон.

Лицето и гласът му, студени като смърт и твърди като грубо изсечен камък, сковаха усмивките и езиците им. Перин свъси вежди и придърпа наметалото си върху секирата. Мат заби поглед в краката си. Стражникът изсумтя и продължи да проверява сбруите на конете сред възцарилата се дълга тишина.

— Май не е съвсем като в приказките — отрони най-сетне Мат.

— Не знам — отвърна кисело Перин. — Тролоци, Стражник, Айез Седай. Какво повече би могъл да пожелае човек?

— Айез Седай — прошепна Мат така, сякаш изведнъж го бяха побили тръпки.

— Ти вярваш ли й, Ранд? — попита Перин. — Искам да кажа, какво могат да искат от нас тролоците?

Тримата погледнаха едновременно към Стражника. Лан си даваше вид, че е улисан в работата си, но и тримата се дръпнаха към вратата на конюшнията, по-далече от него.

Ранд поклати глава.

— Не знам, но това, което спомена тя — че само нашите ферми били нападнати, — се оказа вярно. А тук, в селото, са нападнали първо къщата на майстор Люхан и ковачницата. Попитах кмета. Доколкото мога да преценя, най-вероятно е наистина да са търсили тъкмо нас.

— Питал си кмета? — промълви с недоумение Мат. — Тя заръча да не казваме на никого.

— Не му казах защо го питам — възрази Ранд. — Да не искате да ми кажете, че не сте говорили с никого? Никой ли не е разбрал, че тръгвате?

Перин сви рамене оправдателно.

— Нали Моарейн Седай нареди да не казваме на никого.

— Оставихме бележки — каза Мат. — За семействата си. Ще ги намерят на заранта. Ранд, майка ми смята, че Тар Валон е близо до Шайол Гул и е също толкова лошо място. — Засмя се, за да покаже, че не споделя това мнение, но не изглеждаше убеден. — Щеше да ме затвори в килера, ако разбереше, че дори съм си помислил да тръгна натам.

— А пък майстор Люхан е упорит като скала — добави Перин. — За госпожа Люхан да не говорим. Ако я беше видял само как сновеше из останките на къщата и кълнеше тролоците.

— Да ме изгори дано, Ранд — рече Мат. — Знам, че тя е Айез Седай и всичко останало, но тролоците наистина бяха тук. Тя каза да не казваме на никого. Ако една Айез Седай не знае как да се оправи с такова нещо, кой тогава?

— Не знам. — Ранд се потърка по челото. Главата го бояеше. Не можеше да избие онзи сън от ума си. — Баща ми й вярва. Най-малкото се съгласи, че трябва да тръгна.

Изведнъж на прага се появи Моарейн.

— Значи си говорил с баща си за това пътуване? — Беше се облякла от глава до пети в тъмносиво, с дълга пола, срязана за странична езда. Единственото злато, което носеше по себе си, беше пръстенът с форма на змия.

Ранд хвърли крадешком поглед към тоягата ѝ. Въпреки пламъците по нея нямаше никакви следи от изгаряне, дори и сажди.

— Не можех да тръгна, без да му кажа.

Тя го изгледа за миг със стиснати устни, после се обърна към другите двама.

— Да не би и вие да сте решили, че бележката няма да е достатъчна? — Мат и Перин заговориха един през друг, уверявайки я, че са оставили само бележки, както им била наредила. Тя им даде знак да замълчат и изгледа с укор Ранд. — Каквото е сторено, вече е вътъкано в Шарката. Лан?

— Конете са готови — отвърна Стражникът. — Ако сме пестеливи, ще разполагаме с достатъчно провизии до Бейрлон. Можем да тръгнем веднага. Предлагам веднага.

— Но не и без мен. — И Егвийн се появи ненадейно отнякъде, стиснала в ръце увит в шал вързоп.

Лан беше изтеглил меча си наполовина, но щом забеляза кой е новодошлият, го прибра и очите му отново станаха безизразни. Перин и Мат запелтечиха, обяснявайки на Моарейн, че не са казвали на Егвийн за заминаването. Айез Седай не им обърна внимание, а само изгледа девойката и докосна замислено устните си с пръст.

Качулката на тъмнокафявата пелерина на Егвийн беше нахлузена, но не толкова, че да скрие решителността, с която погледна Моарейн.

— Нося си всичко за из път. Дори и храна. Няма да остана тук. Сигурно никога друг път няма да имам такава възможност да видя света извън Две реки.

— Това не ти е весела разходчица до Водния лес, Егвийн — кзръмжа Мат, но отстъпи, когато разсърдената Егвийн го изгледа изпод вежди.

— Благодаря ти, Мат. Добре че ми каза, иначе нямаше да знам. Да не мислиш, че само вие искате да видите света? Мечтала съм си за това не по-малко от теб и не смятам да пропусна тази възможност.

— Но как си разбрала, че заминаваме? — настоя Ранд. — Все едно, не можеш да тръгнеш с нас. Ние не заминаваме заради забавление. Тролоците ни преследват.

— Първо — отвърна търпеливо девойката, — видях как Мат щъка наоколо, гледайки никой да не го забележи. После видях как Перин се опитва да прикрие под плаща си тази странно голяма секира. Знаех вече, че Лан е купил кон, и се зачудих за какво ли му е притрябвал. А щом е купил един, можел е да купи и други. Като съпоставих това с Перин и Мат, примъкващи се насам като телета, които се правят на лисици... е, можех да стигна само до един отговор. Не знам дали да се учудвам, или не, че намирам и теб тук, Ранд, след онова, което ми каза за мечтите и реалността. Но щом Мат и Перин са намесени, трябваше да се досетя, че и ти си замесен в тази работа.

— Аз просто трябва да замина, Егвийн — отвърна Ранд. — И тримата трябва да заминем. Иначе тролоците ще се върнат.

— Ха, тролоците! — засмя се Егвийн. — Ранд, щом сте решили да се разходите по света, добре, но те моля да ми спестиш глупавите си приказки.

— Вярно е — обадиха се и Перин и Мат. — Тролоците...

— Достатъчно — прекъсна ги Моарейн тихо, но гласът ѝ сръза като с нож припрения им брътвеж. — Някой друг забелязал ли е това? — Гласът ѝ беше мек, но Егвийн преглътна и се сви, преди да отговори.

— От снощи единственото, за което мислят всички, е как и кога да започнат да си възстановяват къщите, а също и какво да правят, ако тази беда ги сполети отново. Не биха могли да забележат нищо друго, освен ако не им го напъхаш под носа. А и аз не съм споделила с никого моите подозрения. С никого.

— Добре — отвърна след кратък размисъл Моарейн. — Можеш да тръгнеш с нас.

По лицето на Лан пробягна сянка на изумление и той възкликна:

— Моарейн, недей!

— Това е вече част от Шарката, Лан.

— Но това е глупаво! — възрази той. — Няма никаква причина тя да тръгва с нас. Напротив, налице са всички основания да не тръгва.

— Има причина — отвърна му спокойно Моарейн. — Част от Шарката, Лан.

Лицето на Стражника не изразяваше нищо, но той кимна умислен.

— Егвийн — обади се Ранд. — Тролоците ще ни преследват. Ще бъдем непрекъснато в опасност, докато не стигнем в Тар Валон.

— О, я недей да ме плашиш — сръза го Егвийн. — Тръгвам с вас и толкова.

Ранд познаваше този неин тон. Не беше го чувал, откакто момичето беше решило, че катеренето по най-високите дървета е занимание за деца, но въпреки това го помнеше добре.

— Ако смяташ, че да те преследват тролоци е много забавно... — почна той, но Моарейн го прекъсна:

— Нямаме време за разпавии. До изгрев слънце трябва да сме колкото се може по-далеч оттук. Ако я оставим, Ранд, тя може да вдигне на крак цялото село, преди да сме се отдалечили и на една миля, а това само би предупредило мърдраала.

— Никога не бих го направила — възрази Егвийн.

— Може да яхне коня на веселчуна — каза Стражникът. — Ще му оставя достатъчно пари, за да си купи нов.

— Това е невъзможно — отекна гласът на Том Мерилин откъм сеновала. Този път мечът на Лан излезе от ножницата и той не го прибра, а пристъпи към веселчуна. Том отметна одеялото, с което се беше увил и прехвърли през рамо кутиите с флейтата и лютнята, както и обемистите си дисаги. — Вече няма никакъв смисъл да оставам в това село, а пък от друга страна, никога не съм показвал изкуствата си в Тар Валон. И макар обикновено да пътувам сам, от тази нощ не бих имал нищо против да продължа с компания.

Стражникът хвърли убийствен поглед към Перин, който сви неловко рамене.

— Не се сетих да погледна в сеното — промърмори младежът. Докато дългокракият веселчун се спускаше по стълбата, Лан заговори през зъби с пресилена учтивост.

— И това ли е част от Шарката, почитаема Моарейн Седай?

— Всичко е част от Шарката, стари приятелю — отвърна кротко Моарейн. — Нямаме възможност да избираме. Но ще видим.

Том стъпи на пода на конюшната и се извърна от стълбата, отърсвайки сламата от шарения си плащ.

— Всъщност — заяви веселчунът вече с по-спокоен тон — би могло да се каже, че държа да пътувам с компания. Прекарал съм много часове над много халби с ейл, премисляйки как бих могъл да завърша дните си. Тролоксото гърне не влиза в плановете ми. Той погледна накриво меча на Лан. — И няма нужда от този нож. Не съм сирене да ме режеш.

— Господин Мерилин — каза Моарейн. — Ние трябва да тръгваме веднага и ще бъдем в голяма опасност. Тролоците все още са някъде наоколо, а при това ще трябва да пътуваме нощем. Сигурен ли сте, че искате да тръгнете с нас?

Том изгледа всички с присъщата си присмехулна усмивка.

— Щом няма да е прекалено опасно за момичето, значи няма да е толкова опасно и за мен. Освен това кой веселчун не би приел да се изправи пред някоя и друга опасност, заради възможността да се представи в Тар Валон?

Моарейн кимна, а Лан прибра меча в ножницата. Ранд се зачуди какво ли би станало, ако Том се беше отказал, а Моарейн не беше кимнала. Веселчунът се зае да укрепва дисагите на коня си, все едно че подобна мисъл изобщо не можеше да му хрумне, но Ранд забеляза, че неведнъж поглежда нервно към оръжието на Лан.

— А сега — каза Моарейн, — кой ще бъде конят за Егвийн?

— Конете на амбуланта са също толкова неподходящи, колкото и дъранските — отвърна Лан кисело. — Яки са, но се тътрят бавно.

— Бела — подхвърли Ранд и Лан го удостои с такъв поглед, че той съжали, че се е обадил. Но пък знаеше, че няма да може да разубеди Егвийн. В такъв случай беше по-добре да ѝ помогне. — Бела може и да не е толкова бърза като останалите, но е издръжлива. Понякога я яздя. Може да издържи.

Лан надникна в отделението на Бела, мърморейки си под носа.

— Като че ли е малко по-добра от останалите — реши той най-сетне. — Не мисля, че имаме друг избор.

— Щом е така, трябва да я вземем — каза Моарейн. — Ранд, намери седло за Бела. Хайде, побързай! И без това вече доста се забавихме.

Ранд бързо избра едно седло и навито одеяло от стаичката за такъмите, след което изведе Бела. Сънената кобила го изгледа изненадано, докато я оседлаваше. Когато я яздеше, беше на голо. Не

беше свикнала да ѝ поставят седло. Той ѝ заговори успокоително, докато пристягаше връзките на седлото, и тя прие странната новост само с едно разтърсване на гривата.

Ранд пое вързода от ръцете на Егвийн и го намести зад седлото, а тя се качи и намести полите си. Те не бяха скроени за странична езда, така че вълнените чорапи на девойката се оголиха до коленете. Беше се обула със същите меки кожени цървули, които носеха повечето селски момичета. Изобщо не бяха пригодени за пътуване дори до Стражеви хълм, камо ли чак до Тар Валон.

— Все още си мисля, че не бива да тръгваш с нас — каза той. — Онова за тролоците не си го измислих. Но ти обещавам, че ще се грижа за теб.

— Може пък да се наложи аз да се погрижа за теб — отвърна тя, без да обръща внимание на вбесения му поглед, и се наведе и разроши косата му. — Знам, че ще се грижиш за мен, Ранд. Всички ще се грижим един за друг. А сега по-добре яхвай коня си.

Всички останали вече бяха на конете и чакаха само него. Единственият кон, останал без ездач, беше Облак — висок сивушко с черна опашка и грива, доскоро собственост на Джон Тейн. Ранд се изкатери на седлото, макар и с известно усилие, защото сивушкото отметна глава и запристъпва настрана, щом Ранд пхна крака си в стремето и ножницата на меч се удари в хълбока на животното. Това, че двамата му приятели бяха избегнали Облак, не беше никак случайно. Майстор Тейн неведнъж се беше състезавал със сърцатия сивушко срещу конете на търговците и Ранд не помнеше някога да беше губил, но също така не помнеше досега Облак да се беше давал лесно някой да го яхне. Лан сигурно беше платил огромна цена, за да склони мелничаря да го продаде. Когато успя да се закрепил върху седлото, Облак затанцува още по-буйно, сякаш нямаше търпение да се втурне в галоп. Ранд стисна здраво юздите и се постара да си внуши, че няма да има проблеми при ездата. Може би ако успееше да убеди себе си, щеше да вразуми и коня.

Навън избуха бухал и селските младежите подскочиха на седлата си, преди да се усетят какво ги е стреснало. Разсмяха се сконфузено и се огледаха един друг засрамени.

— Следващия път някоя полска мишка току-виж ни накарала да скочим по дърветата — изкикоти се смутено Егвийн.

Лан поклати глава и каза:

— Дано да са вълци.

— Вълци ли! — възкликна Перин, но Стражникът го изглежда невъзмутимо и поясни:

— Вълците не обичат тролоците, ковачо, а и тролоците никак не обичат вълците, както и кучетата. Ако чуя вълчи вой, ще знам, че не ни дебнат тролоци. — Той бавно подкара черния си жребец сред лунната нощ.

Моарейн тръгна след него, без да се колебае, а Егвийн пое плътно до Айез Седай. Ранд и веселчунът застанаха в тила на колоната, давайки път на Мат и Перин.

Задната страна на хана беше тъмна и безмълвна. Парцаливи лунни сенки изпълваха двора на конюшната. Мекият тропот на копитата бързо заглъхна, погълнат от нощната тишина. В мрака плащът на Стражника го превърна в сянка.

Изведнъж Лан внезапно спря и с рязък жест им даде знак да пазят тишина.

По Коларския мост заскърцаха ботуши и на лунните лъчи проблеснаха върховете на оръжия.

После в светлото петно, изливащо се от предните прозорци, пристъпи Джон Тейн. Беше с дълга пика и къса кожена броня, покрита с метални плочки. Едва сега Ранд разбра кои са и за какво са се събрали. Бяха десетина мъже от селото и околните ферми, с шлемове и части от ризници, намерени по таваните, където бяха събирали прах от поколения насам. Всички бяха въоръжени кой с пика, кой с дърварска секира или ръждясала алебарда.

Мелничарят надникна през един прозорец, после се обърна и каза:

— Мисля, че оттук е добре.

Останалите се подредиха в две разкъсани колони зад него и забиха крак в нощта, сякаш под ритъма на три различни барабана.

— Няма да стигнат и за закуска само на двама тролоци Давол — измърмори Лан, щом стъпките им заглъхнаха. — Но имат очи да гледат и уши да слушат. — Той обърна жребеца си. — След мен.

Бавно и тихо Стражникът ги преведе обратно през двора, към брега на потока. Толкова близо до самия Виноструй студената, пенеща се вода дори не измокри краката на ездачите.

Изкачиха отсрещния бряг и под безмълвните команди на Стражника започнаха да заобикалят селото. От време на време Лан се спираше да им даде знак да пазят тишина, въпреки че никой друг нито чуваше, нито виждаше нещо. Но след всяко негово спиране минаваше друг селски патрул.

Минаха тихо покрай последните постройки и през нивята успоредно на Северния път, водещ към Таренов сал. Ранд си помисли, че сигурно ничие друго небе не е толкова хубаво, колкото небето на Две реки. Чистата му чернота сякаш се сливаше със самата безкрайност и милионите звезди проблясваха като светли точки, пръснати в огромен кристал. Луната, почти пълна, изглеждаше толкова близо, че можеше да я докосне, ако се протегне, а...

Нечий черен силует бавно прелетя през сребристото лунно кълбо. Ранд неволно дръпна юздите и сивушкото спря. „Прилеп“ — помисли си той вяло, макар да осъзнаваше, че не е. Крилете, носещи това същество, имаха подобна форма, но се носеха с бавното, уверено движение на хищна птица. И тази птица се беше впуснала в лов. Начинът, по който се носеше из небето, не оставяше никакво съмнение. Но най-лошото от всичко бяха размерите ѝ. За да изглежда един прилеп толкова голям на фона на луната, трябваше да лети на една ръка разстояние от човек. Той се опита да прецени на какво разстояние може да се намира от тях птицата и какви са размерите ѝ. Тялото ѝ трябваше да е поне колкото човешко, а крилете... Тя отново прекоси лунния кръг, а след това изведнъж се понесе надолу и се сля с нощта.

Не бе и усетил, че Лан се е впуснал назад към него, докато Стражникът не го дръпна за рамото.

— Какво си зяпнал, момче? Не бива да спиаш. — Другите ги чакаха зад Лан.

Очаквайки, че ще го сгълчат, че позволява страхът от тролоците да размъти ума му, Ранд обясни какво е видял. Надяваше се, че Лан ще отхвърли видението като безобиден прилеп или зрителна измама.

Лан отрони само една дума.

— Драгхар.

Егвийн и останалите от Две реки нервно заоглеждаха небето във всички посоки, а веселчунът тихо простена.

— Да — каза Моарейн. — Да се надяваме, че е нещо друго, би означавало да храним празни надежди. А ако мърдраала има драгхар, много скоро ще разбере къде сме, ако вече не го е разбрал. Трябва да се махаме колкото се може по-бързо. Може би все още не е късно да стигнем до Таренов сал.

— Драгхар ли? — обади се Егвийн. — Това пък какво е?

Дрезгавият глас, който ѝ отговори, беше на Том Мерилин.

— Във войната, която сложила край на Приказния век, били създадени същества по-зли от тролоците и Получовеците.

Главата на Моарейн рязко се извърна към него. Дори тъмнината не можеше да скрие осъдителния ѝ поглед.

Преди някой да е успял да зададе още въпроси на веселчуна, Лан даде указания:

— Сега поемаме по Северния път. Ако ви е мил животът, следвайте ме, не изоставяйте и се дръжте плътно един до друг.

ГЛАВА 11

ПЪТЯТ ДО ТАРЕНОВ САЛ

Когато стъпиха на добре отъпканата пръст на Северния път, конете се изпънаха, гривите и опашките им се люшнаха назад под лунните лъчи и те се понесоха в устремен галоп напред, а копитата им зачаткаха в ритъм. Колоната водеше Лан, черният кон и загърнатият в сянка ездач бяха почти невидими в студената нощ. Бялата кобила на Моарейн, следваща плътно жребеца, беше като бледа диря, пронизваща мрака. Останалите ги следваха в плътна нишка, сякаш всички бяха вързани за едно въже, чийто край бе в ръцете на Стражника.

Ранд препускаше последен. Том Мерилин бе пред него, останалите — по-смътно различими напред. Веселчунът беше насочил цялото си внимание напред — в посоката, която следваше, вместо да се озърта към онова, от което бягаше. Ако отзад се появяха тролоци или Чезнеция на безмълвния си кон, или онази летяща твар, драгхарът, Ранд имаше грижата да ги предупреди.

През няколко минути той извиваше врат и хвърляше поглед през рамо, стиснал здраво гривата и юздите на Облак. Драгхар... По-лош от тролоците и от Чезнеците, беше казал Том. Но небето беше празно и очите му виждаха само мрак и бледи сенки. Сенки, които можеха да скрият цяла войска преследвачи.

Сивушкото, оставен да тича на воля, се носеше в нощта като призрак, поддържайки без усилие скоростта, зададена от жребеца на Лан. Всъщност не — искаше да препусне още по-бързо. Искаше да догони черния, напрягаше се да го догони. На Ранд от време на време се налагаше рязко да дърпа юздите, за да го задържи. Облак се напъваше да преодолее задръжките, сякаш смяташе, че това е надбягване, и с всяка стъпка се бореше за първенство. Ранд едва се държеше на седлото. Силно се надяваше, че конят няма да усети колко неловко се чувства ездачът на гърба му. Ако Облак го усетеше, вече

нищо нямаше да може да го задържи, макар и сега ездата да беше рискована.

Приведен ниско към врата на Облак, Ранд погледна загрижено към Бела и нейната ездачка. Когато бе заявил, че рунтавата кобилка би могла да издържи с останалите, не беше имал предвид такъв бесен галоп. Сега тя все още се държеше редом с всички само благодарение на непрестанния бяг и препускаше така, както никога не беше предполагал, че може. Лан не искаше Егвийн да е с тях. Дали щеше да се забави заради нея, ако Бела изостанеше? Айез Седай и Стражникът по някаква причина смятаха него и двамата му приятели за важни, но въпреки всички приказки на Моарейн за Шарката, той не смяташе, че включват в тази значимост и Егвийн.

Ако Бела изостанеше, той също щеше да остане с нея, каквото и да кажеха Моарейн и Лан. Назад, в близост до Чезнеция и тролоците. Назад, където в мрака кръжеше драгхарът. С цялото си отчаяно сърце той извика наум към Бела да тича като вятъра, безмълвно се опита по някакъв начин да ѝ внуши сила. „Тичай!“ Кожата му бе настръхнала, костите му сякаш всеки момент щяха да се пръснат от студ. „Светлината да ти помогне дано, тичай!“ И Бела тичаше.

Продължаваха в галоп, все напред и напред в нощта, а времето чезнеше около тях като неразличима мъгла.

Изведнъж Лан забави и конете замряха след него. Ранд не беше сигурен колко дълго са препускали, но усети лека болка в слабините си от стискането на седлото. Пред тях в нощта блещукаха светлинки, като ято светулки сред дъбрава в лятна нощ.

Озадачен, Ранд изгледа свъсено светлините, след което ахна от изненада. Светулките се оказаха прозорци, прозорци на къщи, осеяли върха на един хълм. Бяха стигнали до Стражеви хълм. Не можеше да повярва, че за такова кратко време са стигнали толкова далече. Вероятно никой друг досега не беше взимал това разстояние толкова бързо. Ранд и Том Мерилин последваха примера на Лан и слязоха от конете си. Облак застана на място с наведена глава, хълбоците му трепереха, пяна покриваше врата и раменете му. Ранд си помисли, че Облак едва ли ще позволи някой да го язди повече тази нощ.

— Колкото и да предпочитам да отбягвам тези селца по пътя си — обяви Том, — струва ми се, че в момента няколко часа почивка няма

да са никак излишни. Предполагам, че сме спечелили достатъчно преднина, за да си го позволим.

Ранд се протегна и се почеса между плешките.

Капризен порив на вятъра донесе до ушите им песен и миризма на гозби, от която устата на Ранд се изпълни със слюнка. В Стражеви хълм все още празнуваха Бел Тин. Той погледна Егвийн. Тя се беше облегла на Бела, изнемоляла. Останалите също заслизаха от конете, с много въздишки и протягания на схванати мускули. Само Стражникът и Айез Седай не показваха никакви видими признаци на умора.

— Аз бих послушал малко песни — намеси се уморено Мат. — И не бих отказал баница с овнешко в „Белият мечок“. — Той замълча и добави: — Никога не съм стигал по-далече от Стражеви хълм. Не бих казал, че „Белият мечок“ е по-добър хан от „Виноструй“.

— Не е толкова лош — намеси се Перин. — Една баница с овнешко и за мен. И много топъл чай, да махна студа от кокалите си.

— Не можем да спираме, докато не прехвърлим Тарен — отвърна рязко Стражникът. — Не повече от пет минути.

— Но конете — опита се да му възрази Ранд. — Ще ги уморим до смърт. Моарейн Седай сигурно ще се съгласи, че...

Беше забелязал, че тя обикаля около конете, но не беше обърнал внимание какво прави с тях. Сега тя мина покрай него и положи длани на врата на Облак. Ранд млъкна. Конят внезапно отметна грива, изцвили леко, дръпна юздите от ръцете на Ранд и затанцува, толкова бодър, сякаш беше прекарал цяла седмица в конюшната. Без да каже нито дума, Моарейн се приближи до Бела.

— Не знаех, че може да прави такива неща — тихо прошепна момъкът на Лан и почувства, че бузите му се изчервяват.

— От всички останали ти най-много би трябвало да го предположиш — отвърна Стражникът. — Нали видя какво направи с баща ти. Сега тя ще отмие умората. Първо от конете, после и от всички вас.

— От всички нас? А ти?

— От мен не, овчарю. Нямам нужда от това, поне засега. Нито от самата себе си. За жалост, това, което може да направи за другите, не може да го стори за себе си. От всички нас само един ще язди уморен.

Трябва само да се надявате, че тя няма да се изтощи прекалено, преди да стигнем до Тар Валон.

— Да се изтощи прекалено за какво?

— Ти се оказа прав за Бела, Ранд — обади се Моарейн. — Тя има силен дух и е не по-малко опърничава от всички в Две реки. Колкото и да е странно, изглежда най-малко уморена от всички коне.

Писък разцепи тишината, писък на умиращ човек, прободен от десетки ножове, и две мощни криле изпляскаха над тях. Нощта се сгъсти още повече от сянката, понесла се към тях. Конете зацвилиха панически и заскачаха.

Вятърът от крилете на драгхара удари Ранд като някаква вълна от слуз, като злокобно бълбукане на тиня сред влажния здрач на някакъв кошмар. Дори не му остана време да изпита ужас, защото в същия момент Облак подскочи и изцвили, извивайки се отчаяно, сякаш се мъчеше да отърси нещо, което се беше впило в снагата му. Ранд, увиснал на поводите, залитна и се повлече по земята, а Облак зацвили, като че ли вълци се впиваха да разкъсат сухожилията му.

Успя някак да задържи поводите в ръка. Не можеше да пусне Облак да му избяга. Облак се изправи на задните си крака и го вдигна във въздуха; Ранд увисна безпомощно, надявайки се въпреки всичко, че конят като по чудо ще се укроти.

Хаос бе обхванал групата. Всеки стискаше поводите на мятащите се животни. Само двама от ездачите явно нямаха никакви проблеми. Моарейн седеше с изправен гръб на седлото си, бялата кобила деликатно пристъпваше встрани от суматохата, сякаш не беше станало нищо особено. Лан на свой ред стоеше на земята и оглеждаше небето, с меч в едната ръка и поводите в другата. Стройният черен жребец стоеше кротко до него.

Звуците на веселбата откъм Стражеви хълм бяха заглъхнали. Сигурно в селото също бяха чули крясъка. Ранд знаеше, че ще се поослушат малко и може би ще се огледат да разберат откъде идва, след което щяха да се върнат към празничните си забавления. Скоро щяха да забравят за инцидента, а споменът за него щеше да се удави сред песни, пиене и танци. Може би, след като до тях достигнеха вестите от Емондово поле, някои щяха да си припомнят случилото се и да се зачудят. Ето, засвири нечия цигулка, след миг към мелодията се

присъедини флейта. Селото с пълна сила се връщаше към своя празник.

— На конете! — изкомандва Лан. Прибра меч в ножницата си и скочи на гърба на жребеца. — Драгхарът не би се разкрил, ако вече не е съобщил местоположението ни на мърдраала. — Нов пронизващ писък се понесе от тъмната вис, по-слаб, но не по-малко зловещ. Музиката откъм Стражеви хълм отново се накъса и секна. — Сега ни проследява и бележи мястото ни за Получовека. Мърдраалът сигурно не е далече.

Ранд се усети, че вместо да се опитва да възседне Облак, е застанал насред пътя, взирайки се в небето в напразно усилие да съзре източника на зловещите писъци. Нещо повече, несъзнателно бе измъкнал меч на Трам, сякаш бе готов да се сражава с чудовищната твар.

Той се изчерви. Беше благодарен на нощта, че прикрива смущението му. Непохватно напъха острието в ножницата и погледна припряно към останалите. Моарейн, Лан и Егвийн го гледаха, макар че не беше сигурен какво можеха да видят под лунните лъчи. Останалите изглеждаха твърде погълнати от усилието да задържат конете си, за да му обърнат внимание. С един скок той се метна на седлото, сякаш го беше правил цял живот. Ако някой от приятелите му бе забелязал извадения меч, сигурно по-късно щеше да го спомене. Нямаше смисъл сега да се безпокои за това.

Щом се озова на седлото, всички препуснаха в галоп. Селските кучета се разляха — преминаването им не остана съвсем незабелязано. „А може би кучетата са надушили тролоци“ — помисли си Ранд. Лаят и светлините на селото бързо се стопиха зад тях.

Високо над тях се разнесе нов крясък.

Ранд яздеше зад Моарейн и Лан, конят му се напъваше да се промуши между черния жребец на Стражника и кобилата на Айез Седай. Егвийн и веселчунът препускаха плътно от двете му страни, двамата приятели на Ранд бяха плътно зад тях. Облак, изплашен от сисъците на драгхара, тичаше толкова бясно, че дори и да искаше, Ранд не можеше да направи нищо, за да го забави, но въпреки това сивушкото не успяваше да се изравни с другите два коня.

Писъкът на драгхара продължаваше да оглася нощта.

Яката Бела тичаше с протегнат врат и развята грива, без да изостава от другите коне. Айез Седай сигурно ѝ беше направила нещо повече освен простото премахване на умората.

Лицето на Егвийн грееше от радостна възбуда. Плитката ѝ се вееше зад нея като конските гривви, а блясъкът в очите ѝ съвсем не беше само от луната, Ранд можеше да се закълне в това.

Лан сигурно беше извикал нещо, защото Моарейн изведнъж възкликна, надмогвайки свистенето на вятъра и тропота на копитата.

— Не мога! Особено на гърба на препускащ кон. Не са никак лесни за убиване, дори когато можеш да ги видиш. Трябва само да бягаме и да се надяваме.

Навлязоха сред парцалива мъгла, не по-висока от коленете на конете. Облак я преодоля само на два скока и Ранд примигна, зачуден дали не си я е въобразил. Нощта бе прекалено хладна, за да има мъгла. Ново петно сива мъгла се спусна към тях от другата страна, по-голямо от първото. То растеше и сякаш бликаше от самите недра на земята. Над тях драгхарът пищеше от гняв. За кратък миг мъглата обгърна ездачите и после се стопи, отново придойде и се отвя зад тях. Леден сумрак полепна по лицето и ръцете на Ранд. След това пред тях се възвиси стена от бледосиво и те изведнъж потънаха в нея. Мъглата вече стана толкова гъста, че заглушаваше тропота на копитата, а крясъците отгоре сякаш достигаха до тях през стена. Ранд съвсем смътно различаваше очертанията на Егвийн и Том Мерилин от двете си страни.

— Има само едно място, към което можем да се отправим — извика Лан. Гласът му прозвуча глухо, без да е ясно откъде идва.

— Мърдраал са коварни — отвърна Моарейн. — Ще използвам коварството му срещу самия него. — И те продължиха безумния си галоп.

Лепкавата мъгла сега обгръщаше и земята, и небето, а ездачите, сами превърнали се в сенки, сякаш яздеха нощни облаци. Дори краката на собствените им коне сякаш изчезнаха.

Ранд се помръдна на седлото си, потръпвайки от обгърналата го вледеняваща мъгла. Да знаеш, че Моарейн може да прави разни неща, дори да я видиш, че ги прави, беше едно. Но да оставят тези неща лепкава влага по кожата ти беше съвсем друго. Той се усети, че съдържа дъха си, и мислено се изруга. Не можеше да язди по целия път до

Таренов сал, без да диша. Тя беше използвала Единствената сила върху Трам и резултатът беше добър, той го беше видял. Но въпреки това трябваше да се насили, за да вдишва и издишва отново. Въздухът наистина беше тежък, но освен че беше малко по-студен, не се различаваше особено от въздуха в най-обикновена мъглива нощ. Повтори си го, но не беше сигурен, че си е повярвал.

Яздеци плътно един до друг, Лан и Моарейн ги водеха през мъглата, сякаш ясно виждаха какво лежи на пътя им. Останалите можеха само да им се доверят и да ги следват. И да се надяват.

Пронизителните крясъци от небесата започнаха да заглъхват, а после съвсем изчезнаха. Но това не ги успокои много. Гора и ферми, луна и път — всичко бе потънало в мъгла и невидимо за очите им. Тук-там в сивия мрак пролайваха кучета, глухо и далечно. Но иначе не се чуваше никакъв друг звук освен барабания тътен на конските копита. Нищо не се променяше сред тази безплътна, пепелива мъгла. Нямаше нищо, което да им даде представа за отминаващото време, освен нарастващата болка в бедрата и в кръста.

Ранд беше сигурен, че са минали часове. Ръцете му така се бяха впили в юздите, че вече не беше сигурен, че ще може някога да ги освободи и се зачуди дали изобщо някога ще е в състояние да ходи. Само веднъж си позволи да погледне назад, В мъглата зад него препускаха сенки, но дори не беше сигурен колко са на брой. Нито дори дали наистина са неговите приятели. Мразът и влагата се просмукваха през друхите му, проникваха в костите му. Само полъхът на въздуха през лицето му и ритмичните тласъци на изпънатото конско тяло под него все още му показваха, че изобщо се движи.

— Стой! — изведнъж извика Лан.

Ранд така се изненада, че остави Облак да профучи между Лан и Моарейн, подминавайки ги на няколко скока, преди да дръпне юздите.

Сред мъглата наоколо се възвисяваха къщи, странно високи за представите му. Никога не беше виждал това място, но често беше слушал описания. Височината им произлизаше от високите основи от червен камък, вдигнати заради пролетните прииждания на Тарен, когато снеговете по склоновете на Мъгливите планини се топяха. Бяха стигнали Таренов сал.

Черният боен кон на Лан изтопурка до него.

— Не бъди толкова нетърпелив, овчарю.

Смутен, Ранд се върна при останалите. Лицето му беше зачервено от срам и за миг мъглата му се стори добре дошла.

Един самотен пес, незабелязан сред хладната сивота, залая яростно, след което побягна. По прозорците на къщите замигаха светлини. Освен лая на кучето никакъв звук, като се изключеше глухият тропот на копитата на конете им, не нарушаваше покоя в последния час от нощта.

Ранд беше срещал хора от Таренов сал. Опита се да си припомни малкото което знаеше за тях. Те рядко си позволяваха да слязат към така наречените от тях „долни села“ и си виреха носовете, сякаш душеха някаква неприятна миризма. Малцината, които беше срещал, имаха странни имена, като Хълмовръх и Каменошлеп. Но преди всичко хората от Таренов сал бяха известни със своето коварство и хитрост. Ако се ръкуваш с човек от Таренов сал, казваха хората, преброй си после пръстите.

Лан и Моарейн спряха пред една висока тъмна къща, която по нищо не се отличаваше от останалите в селото. Стражникът скочи от седлото и се заизкачва по стъпалата пред портата, която се извисяваше над улицата на височината на главите им. После затропа с юмрук по вратата.

— Нали искаше да пазим тишина — промърмори Мат.

Лан продължи да блъска по вратата. Прозорецът на съседната къща светна, чу се сърдит вик, но Стражникът продължи да барабани с юмрук.

Вратата рязко се отвори и на прага застана мъж по нощна риза. Лоеният фенер в едната му ръка осветяваше тясното му скулесто лице. Той отвори гневно уста, след което забрави да я затвори, главата му се завъртя нагоре и надолу при вида на появилата се неясно откъде мъгла и очите му се ококориха.

— Какво става? Да ме изгори дано, какво става?

Студени сивкави пипала се загърчиха към прага и той изплашен отстъпи назад.

— Добро утро, майстор Вишекула — каза Лан. — Тъкмо ти ми трябваш. Искаме да ни прекараш оттатък.

— Караме само денем — троснато отвърна майстор Вишекула, — нощем не може. Не може. Камо ли в такава мъгла. Елате, когато слънцето се вдигне и мъглата се разнесе.

Той понечи да се прибере в къщата, но Лан го хвана за китката. Салджията понечи да му се сопне, но на светлината на фенера проблесна злато и Стражникът започна да отброява едрите жълтици в дланта му. Вишекула облиза алчно устни при звъна на монетите и сантиметър по сантиметър дългият му нос започна да се снишава към ръката, като че ли не можеше да повярва на очите си.

— И още толкова — заяви Лан, — след като ни прекараш без произшествие на другия бряг. Обаче тръгваме веднага.

— Веднага ли? — Салджията прехапа долната си устна, погледна обвитата с гъста мъгла нощ, после рязко кимна. — Добре де. Да беше ми пуснал китката. Трябва да събудя хората. Да не мислиш, че ще тегля сам сала?

— Ще те чакам на брега — отвърна му невъзмутимо Лан. — Но няма да те чакам дълго. — И пусна ръката му.

Майстор Вишекула притисна шепата жълтици до гърдите си, кимна и припряно затръшна вратата със задник.

ГЛАВА 12

ОТВЪД ТАРЕН

Лан слезе от стълбището и се разпорежи да слязат от конете и да вървят след него. Отново трябваше да се доверят на Стражника, че знае накъде отиват. Мъглата се стелеше и правеше всичко на повече от една ръка разстояние невидимо. Сега не беше толкова гъста, колкото извън селището, но Ранд трудно различаваше фигурите на спътниците си.

— Трябва сам да се справиш — каза Моарейн в отговор на някакъв нечут от него въпрос, зададен от Лан. — Той ще запомни твърде много неща и няма как да го избегнем. Ако аз остана извън вниманието му...

Ранд ядно придърпа подгизналото си наметало на раменете, стараяйки се да не изостане от другите. Мат и Перин мълчаха. Том Мерилин сумтеше нещо от рода на „топло ядене“, „огън“ и „греяно вино“, но нито Стражникът, нито Айез Седай им обръщаха внимание. Егвийн крачеше до Ранд, без да отрони дума, изправила снага и с високо вдигната глава, но походката ѝ също беше колеблива от болката в краката — и тя, като младежите, не беше свикнала на подобна езда.

Е, поне си беше получила жадуваното приключение, помисли си той с насмешка. Плюс незначителните подробности като мъглата, влагата и студа. Сигурно имаше някаква разлика, прецени младежът, в това, как изглеждат нещата, според това дали сам търсиш приключението, или си принуден да го преживееш. След драгхара сега в ума ѝ без съмнение препускаха всякакви приказни видения. Егвийн може би в момента изпитваше тръпка на възбуда. Но той лично изпитваше само студ, неприятна влага и малко радост, че все пак се намират в село, та дори това село да беше Таренов сал.

Неочаквано се блъсна в нещо едро и топло, застанало на място сред непрогледната мъгла. Жребецът на Лан. Стражникът и Моарейн бяха спрели и спътниците им също заковаха, потупвайки конете си, за да успокоят колкото тях, толкова и самите себе си. Тук мъглата беше

малко по-рехава, достатъчно, за да се виждат по-ясно отпреди, но не толкова, че очите им да могат да различат нещо друго.

Ранд предпазливо поведе Облак напред и с изненада усети, че ботушите му стъпват върху дъски. Кеят на сала. Той внимателно отстъпи назад, придърпвайки със себе си и коня. Беше слушал описания на този кей: мост, водещ единствено към ладията на сала. Бяха му разказвали, че реката Тарен е широка и дълбока, с коварни течения, които могат да завлекат и най-опитния плувец. Сигурно бе много по-широка от потока на Виноструй. А като се прибавеше и тази мъгла... Той въздъхна облекчено, когато отново усети пръст под краката си.

След малко дойдоха шестима мъже със сънени физиономии, наметнати с груби аби. Водеше ги майстор Вишекула.

Лан се беше облегал небрежно на седлото си, но десницата му многозначително лежеше върху дръжката на меча. Приличаше на натегната метална пружина.

Ранд побърза да заеме стойката на Стражника — тоест хвана дръжката на меча си. Но не опита да наподобя неговата заплашителна отпуснатост. „Ако се опитам, сигурно ще ми се изсмеят.“

Перин на свой ред стисна дръжката на секирата, затъкната в пояса му, и недвусмислено разкрачи нозе. Мат измъкна една стрела от колчана си. Том Мерилин пристъпи важно напред, вдигна нагоре празната си ръка и бавно я извъртя. Внезапно направи широк жест и между пръстите му проблесна острие на кама. Дръжката ѝ се плесна в дланта му и с неочаквано за всички зрители безгрижие веселчунът се зае да подрязва ноктите си.

От устните на Моарейн бликна тих радостен смях. Егвийн плесна с ръце, сякаш беше видяла представление на Празника, след което спря и се огледа смутено, въпреки че на устните ѝ също заигра весела усмивка.

Вишекула обаче не изглеждаше развеселен.

— Споменахте нещо за още злато след преминаването — каза той намръщено и ги огледа с лукавите си очи. — Това, дето ми го дадохте отначало, е прибрано на сигурно място, ясно ли е? Никой от вас не може да го намери.

— Останалото злато — поясни Лан — ще се озове в ръката ти, когато преминем на другия бряг. — Той размърда кръст и окачената иа

пояса му кесия издрънча красноречиво.

Очите на салджията светнаха.

— Хубаво. Да се качваме тогава — измърмори той и закрачи по дървения кей, последван от шестимата си помагачи. Докато се движеха, мъглата се отдръпваше от тях и след това сивкавите пипала отново поглъщаха мястото, през което бяха преминали. Ранд забърза след останалите.

Самият сал представляваше дървена баржа с високи перила и рампа в задния край, която се вдигаше при потегляне, за да ограда палубата. От двете ѝ страни се протягаха въжета, дебели колкото мъжка китка, завързани на два яки пилон на брега и чезнещи в мрака над реката. Помагачите на салджията прикрепиха факлите си в метални скоби на перилата и зачакаха, докато всички преведат конете си на дъсчената палуба, след което издърпаха рампата и салът леко потръпна.

Вишекула замърмори под нос и ги подкани с ръмжене да държат конете си мирни и да се скупчат в средата, за да не пречат на салджиите. После подвикна на помагачите си да побързат.

Салът се люшна, освободен от задържащите го към кея въжета, и още веднъж, когато го задържаха въжетата през реката. Салджиите, по трима от всяка страна, стиснаха въжетата при носа на баржата и нервно мърморейки, започнаха с мъка да пристъпват към кърмата, надвиснали над обгърнатата в сива пелена тъмна вода.

Кеят се скри в мъглата и баржата бавно се понесе, съпротивлявайки се на течението. Нищо не показваше никакви признаци на движение освен монотонните стъпки на салджиите — напред, за да прихванат въжетата, и назад, докато ги дърпаха. Никой не обелваше и дума. Младежите се бяха струпали в средата умълчани. Бяха чували, че Тарен е много по-широка от потоците, в които бяха свикнали да се къпят; мъглата я правеше да изглежда още по-огромна в съзнанието им.

След като мина известно време, Ранд пристъпи до Лан. Реки, които човек не можеше да прецапа, да преплува или дори да види отсрещния им бряг, можеха лесно да изнервят някой, който през целия си живот не е виждал нещо по-широко и дълбоко от вирчетата и езерцата из Водния лес.

— Наистина ли биха се опитали да ни ограбят? — попита той тихо. — Той по-скоро ми прилича на човек, който се бои ние да не го ограбим.

Стражникът измери с поглед салджиите — изглежда, никой не ги слушаше — след което му отвърна също така тихо.

— При тази мъгла, в която могат да се скрият... е, когато деянията им са скрити, на хората понякога им се дощява да правят неща, които не биха се осмелили, ако някой ги гледа. И обикновено този, който се кани да стори нещо лошо на непознат, най-много се бои, че непознатият може да му стори същото. Този... убеден съм, че може да продаде и майка си на тролоците, да си я сварят за вечеря, стига цената да е добра. Но съм малко изненадан, че ме питаш. Чух много добре какво си говорят хората в Емондово поле за жителите на Таренов сал.

— Да, но... Е, всички казват, че те... Но никога не съм вярвал, че могат наистина... — Ранд реши, че ще е по-добре да не си въобразява повече, че познава нравите на хората извън собственото си село. — Но той би могъл да каже на Чезнеция, че сме прекосили реката — промълви младежът. — И да вземе да прекара и тролоците след нас.

Лан сухо се изсмя.

— Да ограбиш непознат е едно, а да си имаш работа с Получовек е съвсем друго. Представяш ли си го как превозва тролоци, ако ще да му предложат торба злато? Или да разговаря с мърдраал, ако му се наложи? Само мисълта за такова нещо ще го накара да бяга презглава, без да се спре цял месец. Не мисля, че трябва да се притесняваме много за Мраколюбци сред жителите на Таренов сал. Не и тук. Тук сме в безопасност. Поне временно, разбира се. Поне от страна на тукашните. Сега внимавай.

Вишекула се беше извърнал към тях. Острото му лице, осветено от вдигнатата високо факла, се взираше в Лан и Ранд, сякаш ги виждаше за пръв път. Дъските на палубата проскърцваха от тежките стъпки на салджиите и потропването на някое копито. Вишекула примигна, забелязал, че са доловили напрегнатия му поглед, обърна се и продължи да се взира към отсрещния бряг.

— Не говори повече — прошепна Лан толкова тихо, че и Ранд едва го чу. — Има лоши дни, в които не бива да се споменава за тролоци, Мраколюбци или за Бащата на лъжите, когато непознати уши

могат да те чуят. Такива приказки могат да навлекат на човек повече злини и от Драконов зъб, издраскан на вратата.

Ранд бездруго не изпитваше охота да продължи с въпросите си. Обзе го още по-голямо униние. Мраколюбци! Сякаш тревогата от Чезнещи, тролоци и драгхар не му стигаше. Един тролок поне може да го разпознае човек.

Изведнъж като мрачни сенки в мъглата пред тях се възвисиха два високи пилонa. Салът се удари в кея и салджиите се разбързаха да го привържат и да пуснат рампата, която изтътна глухо, а Мат и Перин заявиха гръмко, че Тарен изобщо не била толкова широка, колкото били чували. Лан поведе жребеца си по рампата, следван от Моарейн и останалите. Ранд последен дръпна поводите на Облак след Бела, а майстор Вишекула сърдито подвикна след тях:

— Ей! Къде е златото?

— Ще ви се плати — отекна гласът на Моарейн някъде сред мъглата. Ботушите на Ранд стъпиха от рампата върху дървения кей. — Ще получите и по един сребърник за всеки от хората — добави Айез Седай. — Заради бързото превозване.

Салджията се поколеба, изпънал врат напред, сякаш надуваше някаква опасност, но при споменаването на сребърниците хората му се надигнаха. Някои се спряха за миг да вземат факли, но в крайна сметка всички се затичаха с трополене по рампата, преди Вишекула да е успял да отвори уста. Навъсен, салджията последва екипажа си.

Копитата на Облак кухо потропваха в мъглата, докато Ранд предпазливо го водеше по кея. Тук сивкавият сумрак беше също толкова плътен, като над реката. Малко по-нататък на кея Стражникът раздаваше монети, обкръжен от Вишекула и хората му. Всички останали, с изключение на Моарейн, изчакваха, скупчени на едно място и изпълнени с тревожни опасения. Айез Седай стоеше до реката и се взираше по посока на течението, макар Ранд да не можеше да си обясни какво толкова може да види. Той потръпна и зиморничаво се загърна в подгизналото си наметало. Е, сега той наистина беше извън Две реки, при това, както му се струваше, много подалече от ширината на една река.

— Ето — каза Лан и пусна последната монета в шепата на Вишекула. — Както се разбрахме. — Той не прибра кесията си и мъжът я изгледа алчно.

Кеят силно изскърца и се разтресе. Салджията рязко вдигна глава и се обърна към загърнатата в мъгла баржа. Факлите, които бяха останали на борда, просветваха като бледи точки в нощта. Кеят простена и с тътен на скършено дърво двата пилоната се килнаха и се завъртяха. Егвийн извика смаяно, а Том изруга.

— Отвърза се! — изкрещя Вишекула и заблъска хората си към кея. — Дръжте сала, тъпаци такива! Хванете го! Дръжте го!

Салджиите пристъпиха към реката, после спряха безпомощни. Бледите светлини на сала се завъртяха все по-бързо и по-бързо. Мъглата се изви над тях и се завихри в спирала. Кеят потрепера. Трещенето на счупено дърво раздра въздуха и салът започна да се разпада.

— Въртоп — промълви с трепет един от салджиите.

— Няма въртопи в Тарен — отекна отчаяно гласът на Вишекула. — Тук никога не е имало въртоп...

— Лоша работа — отекна глухо гласът на Моарейн откъм брега. Гъстата мъгла я беше превърнала в сянка.

— Наистина лоша — съгласи се равнодушно Стражникът. — Изглежда, за известно време няма да можете да превозвате никого. Най-лошото е, че ви се случи по време на служба. — Той отново бръкна в кесията си. — Мисля, че това ще възмезди щетите.

За миг Вишекула зяпна в златото, проблясващо под светлината на факлата му, после раменете му се свиха и той плахо се озърна към останалите пътници. Почти неразличима в мъглата, групата от Емондово поле го гледаше мълчаливо. С уплашен, нечленоразделен вик салджията грабна шепата монети от Лан, завъртя се и се затича в мъглата. Хората му се затекоха по петите му и факлите им се стопиха в мрака нагоре по течението на реката.

— Мисля, че нямаме повече работа тук — промълви Айез Седай, сякаш не беше се случило нищо необичайно. Повела бялата си кобила, тя се отдалечи от кея по полегатия бряг.

Ранд остана прикован на място, вгледан в скритата под мъгливата пелена река. „Може и да е станало случайно. Онзи каза, че няма въртопи, но...“ Той изведнъж осъзна, че другите вече са тръгнали, и бързо ги последва по ниския крайбрежен склон.

Само сред три разкряча мъглата се стопи и изчезна. Той отново спря и се обърна. Долу, над реката се простираше дебела сивкава

пелена, а от другата страна блестеше ясното нощно небе, все още тъмно въпреки резките контури на лунния диск, които подсказваха, че скоро ще настъпи утрото.

Стражникът и Айез Седай стояха на място и си говореха до конете си, отвъд границата на мъглата. Останалите се бяха скупчили встрани. Дори на лунната светлина нервността им беше осезаема. Всички очи бяха вперени в Лан и Моарейн и всички, с изключение на Егвийн, се бяха отдръпнали, сякаш разкъсвани между страха да не загубят водачите си и нежеланието да се приближат прекалено до тях. Ранд преодоля няколко последни разтега и застана до Егвийн, стиснал поводите на Облак. Тя му се усмихна. Не мислеше, че блясъкът в очите ѝ е само от лунната светлина.

— Върви по реката, сякаш е очертана с писало — говореше Моарейн доволна. — Няма да намериш и десет жени в Тар Валон, които да могат да го постигнат без помощ. Да не говорим когато яздиш препускащ кон.

— Не че се оплаквам, Моарейн Седай — обади се със странен тон Том, — но нямаше ли да е по-безопасно да ни покрие малко по-далече, да речем до Бейрлон? Ако онзи драгхар погледне от другата страна на реката, ще загубим цялата преднина, което сме си осигурили досега.

— Драгхарите не са много умни, господин Мерилин — отвърна сухо Айез Седай. — Всяват ужас и са смъртно опасни, имат остри очи, но не са никак умни. Той ще съобщи на мърдраала, че от тази страна на реката е чисто, но че самата река е обгърната от мъглата в двете посоки. А мърдраалът ще прецени какво усилие ми е струвало. Би трябвало да предположи, че бягаме по реката, и това ще го забави. Ще му се наложи да раздели силите си. Мъглата ще се задържи достатъчно дълго, за да не е сигурен дали не бягаме поне донякъде по течението, с лодка. Бих могла вместо това да разпротра мъглата по посока на Бейрлон, но тогава драгхарът ще претърси реката само за няколко часа и мърдраалът ще разбере точно накъде сме се запътили.

Том изпъшка и поклати глава.

— Извинявам се, Айез Седай. Надявам се, че не съм ви обидил.

— Ааа, Мо... Айез Седай. — Мат млъкна и преглътна шумно. — Салът... такова... вие ли... искам да кажа... не разбрах защо... —

Гласът му немошно заглъхна и тишината, която последва, беше толкова дълбока, че Ранд чуваше единствено собственото си дишане.

Резкият глас на Моарейн изпълни околната тишина:

— Всички искате обяснения, но ако започна да ви обяснявам всяко свое действие, няма да ми остане време за нищо друго. — Под лунните лъчи Айез Седай изглеждаше някак по-висока, сякаш беше надвиснала над тях. — Запомнете следното. Смятам да ви заведа здрави и читави в Тар Валон. Това е единственото, което трябва да знаете засега.

— Ако продължаваме да стърчим тук — намеси се Лан, — на драгхара няма да му се наложи да ни търси дълго по реката. Ако съм те разбрал добре... — И той поведе коня си нагоре по брега.

Стъпките на СГражника сякаш дръпнаха някаква пружина в гърдите на Ранд и той си пое дълбоко дъх. Забеляза, че останалите направиха същото, дори Том, и си спомни една стара поговорка: „По-добре да плюеш в очите на вълк, отколкото да срещнеш Айез Седай.“ Все пак малко се поотпусна. Моарейн не стърчеше над всички тях. Едва стигаше до раменете му.

— Ех, да можехме да отдъхнем малко — изтърси с плаха надежда Перин и придружи думите си с яка прозявка. Егвийн, сгушена до Бела, също въздъхна уморено.

Това беше първото оплакване, което Ранд бе чул досега от нея. „Може би най-сетне е разбрала, че всичко това не е чак толкова велико приключение.“ Но после гузно си спомни, че за разлика от него, момичето не беше спало последната нощ.

— Наистина имаме нужда от почивка, Моарейн Седай — обади се той. — В края на краищата яздим вече цяла нощ.

— Тогава да видим какво ще ни предложи Лан — отвърна Моарейн. — Хайде.

И ги поведе. Скоро стигнаха до тъмна купчина — някакъв отдавнашен речен разлив беше утаил камара дървета в огромен стегнат възел, образувайки здрава плетеница от прогнили трупи, клони и коренища. Моарейн спря. Изведнъж ниско сред черната купчина проблесна мъждива светлина и изпод дърветата се измъкна Лан с факла в ръка.

— Няма неканени гости — каза той на Моарейн. — А дърветата, които оставих, все още са сухи, тъй че успях да запаля огън. Можем да

починем и да се стоплим.

— Очаквали сте да спрем тук? — възкликна изумена Егвийн.

— Мястото изглеждаше подходящо — отвърна Лан. — Обичам да съм подготвен, за всеки случай.

Моарейн взе факлата от ръката му.

— Ще се погрижиш ли за конете? Докато се оправиш, аз ще видя какво мога да направя с умората им. Но първо искам да поговоря с Егвийн. Егвийн?

Ранд изгледа двете жени, които се провряха и се скриха сред купчината дървесни стволоче. Виждаше се нисък тунел, през който човек можеше да се промуши само с пълзене. Светлината на факлата изчезна.

Лан беше включил в припасите им торби със зоб, но не позволи на останалите да свалят седлата от конете. Свали само въжетата, които също беше включил в багажа им.

— Конете ще си почиват по-лесно без седла, но ако се наложи да тръгнем веднага, няма да имаме време да ги оседлаем.

— Няма вид на много изморени — обади се Перин, докато наместваше торбата със зоба пред муцуната на коня си. Ранд се мъчеше с Облак — три опита, докато успее да намести торбата под носа на животното.

— Имат — отвърна Лан. — Е, все още могат да тичат. И ще тичат с пълна сила, ако ги оставим, докато се сринат мъртви от изтощение, без дори да усетят. Бих предпочел Моарейн Седай да не бе направила това, което им направи, но се налагаше. — Той потупа врата на жребеца си и конят сведе глава, сякаш одобрявайки жеста на Стражника. — В следващите няколко дни трябва да ги щадим, докато се възстановят. Ще се наложи да ги яздим по-бавно, отколкото ми се иска. Но ако имаме късмет, и това ще е достатъчно.

— Това... — Мат шумно преглътна. — Това ли имаше предвид тя? За умората ни?

Ранд потупа врата на Облак и се вгледа с празен поглед напред. Въпреки всичко, което тя бе направила за Трам, не изпитваше никакво желание Айез Седай да използва Силата върху него. „О, Светлина, ами че тя просто потопа сала.“

— Нещо такова — усмихна се кисело Лан. — Но няма защо да се безпокоите, че и вие ще се изтощите до смърт. Освен ако нещата не

станат много по-лоши, отколкото са сега. Приемете го просто като допълнителен нощен сън.

Пронизителният писък на драгхара изведнъж отекна над покритата с мъгла река. Дори и конете замръзнаха. Чу се огново, малко по-наблизо, и отново, пронизвайки черепа на Ранд като игла. После писъците заглъхнаха и съвсем се стопиха.

— Късмет — отрони Лан. — Тръгнал е да претърсва реката. — Той сви рамене и тонът му изведнъж стана делови. — Хайде да се пъхаме вътре. На мен също няма да ми дойде зле малко топъл чай и някой залък в стомаха.

Вмъкнаха се един по един през тунела. Моарейн и Егвийн седяха до огъня една срещу друга.

— Единствената сила — говореше Моарейн — идва от Верния извор, движещата сила на Сътворението, силата, заложена от Създателя, за да върти Колелото на Времето. — Тя вдигна ръце и долепи дланите си една към друга. — Сайдин, мъжката половина на Верния извор, и сайдар, женската половина, действат една срещу друга и в същото време заедно, осигурявайки тази сила. Сайдин — и тя вдигна лявата си ръка, след което я отпусна — е омърсен от докосването на Тъмния, като воден поток с тънка струя гранясала лой, наслоена отгоре. Водата продължава да е чиста, но не може да се докосне, без да докоснеш мръсотията. Само сайдар все още може да се използва безопасно. — Егвийн седеше с гръб към Ранд. Той не можеше да види лицето ѝ, но тя с нетърпеливо любопитство се беше навела напред.

Нито Моарейн, нито Егвийн обърнаха внимание на влезлите. Мъжете започнаха да събличат влажните си наметала, разположиха се около огнището и протегнаха ръце към жарта. Лан, който влезе последен, измъкна мехове с вода и кожени торби от една ниша в свода, измъкна отнякъде котле и се зае да приготвя чай. Той самият не обръщаше никакво внимание на женския разговор, но приятелите на Ранд скоро престанаха да трият ръце и зяпнаха към Моарейн, без да прикриват любопитството си. Моарейн и Егвийн се държаха така, сякаш не забелязваха присъствието им.

— Не — отвърна Моарейн на някакъв въпрос, който Ранд пропусна, докато се оглеждаше. — Верния извор не може да се

изчерпи, както една река не може да се изчерпи от воденичното колело. Изворът е реката. Айез Седай са воденичното колело.

— Наистина ли смятате, че мога да се науча? — попита Егвийн. Лицето ѝ светеше от възбуда. Ранд никога не беше я виждал толкова красива, нито толкова отдалечена от него. — Мога ли да стана Айез Седай?

Ранд скочи и удари главата си в ниския таван. Том Мерилин стисна ръката му и го дръпна да си седне на мястото.

— Не бъди глупак — измърмори веселчунът, изгледа косо жените — нито една от двете не им беше обърнала внимание — и погледна със съчувствие момъка. — Сега това е извън теб, момчето ми.

— Дете мое, — промълви нежно Моарейн. — Едва малцина могат да се научат да се докосват до Верния извор и да използват Единствената сила. Някои от тях могат да го научат в голяма степен, други — в по-малка. Ти си една от шепата жени по света, за които не е необходимо да се учат. Най-малкото, докосването до Извора ще те стигне, независимо дали го желаеш, или не. Но без обучението, което можеш да получиш в Тар Валон, ти никога няма да можеш да я преливаш напълно и не би могла да оцелееш. Мъжете, притежаващи способността да се докосват до вродения в тях сайдин, умират, разбира се, освен ако Червената Аджа не ги намери и не ги опитоми...

Том изръмжа гърлено, а Ранд се помръдна притеснено на мястото си. Мъжете като тези, за които говореше Айез Седай, бяха рядкост — през целия си живот беше чувал само за трима такива и, слава на Светлината, не в Две реки — но злините, които причиняваха, докато Айез Седай ги намерят, бяха достатъчно големи и предизвикваха мрачни вести, като вестите за войни, за земетръси и за разрушени градове. Досега така и не беше разбрал с какво точно се занимават тези Аджа. Според сказанията това бяха кланове сред Айез Седай, които, изглежда, най-вече си устройваха заговори и воюваха помежду си, но за едно нещо всички сказания бяха категорични: основното задължение на Червената Аджа беше да предотврати ново Разрушение на Света и те го изпълняваха, като издирваха всеки мъж, който си е позволил дори да си помисли, че би могъл да овладее Единствената сила. Мат и Перин имаха такъв вид, сякаш изведнъж им се беше дощяло да са си у дома в креватите.

— ...но някои жени също умират. Трудно е да се научиш без наставница. Жените, които не успеем да издирим, онези, които оцеляват, често стават... е, в тази част на света например може да станат Премъдра в селата си. — Айез Седай замълча умислена. — Старата кръв е силна в Емондово поле, а старата кръв пее. Разбрах каква си още в първия миг, когато те видях. Никоя Айез Седай не може да застане пред жена, която прелива или на която предстои да се промени, без да го почувства. — Тя зарови в малката си кесийка и измъкна синия камък със златната верижка, който преди това носеше на челото си. — Ти си много близо до своята промяна, до първото си докосване. Ще е по-добре за теб, ако аз те наставлявам в него. По този начин ще можеш да избегнеш... неприятните последици, които могат да сполетят ония, на които се наложи сами да си отворят пътя.

Егвийн се взря в камъка и очите ѝ се разшириха.

— Това... това съдържа ли Силата?

— Разбира се, че не — срязва я Моарейн. — Нещата не съдържат силата, детето ми. Дори един ангреал е само инструмент. Това е само един красив син камък. Но той може да излъчва светлина. Ето.

Ръцете на Егвийн потрепнаха, когато Моарейн постави камъчето в ръцете ѝ. Момичето понечи да се дръпне, но Айез Седай задържа дланите ѝ с едната си ръка, а с другата я докосна по бузата.

— Вгледай се в камъка — тихо промълви Айез Седай. — По-добре е така, отколкото сама да се луташ. Изчисти ума си от всичко, освен камъка. Изчисти ума си и се понеси свободно. Тук е само камъкът и празнотата. Аз ще започна. Понеси се свободно и ме остави да те водя. Не мисли. Понеси се.

Ранд заби пръсти в коленете си и стисна здраво челюсти. „Тя трябва да се провали. Трябва.“

В камъка разцъфна светлина. Само една синкава искрица, и после угасна, не беше по-ярка от светлината на светулка, но той примигна, сякаш щеше да го заслепи. Егвийн и Моарейн се взираха в камъка с празни очи. Появи се нова искра, после друга, докато лазурната светлина не запулсира като живо сърце. „Това е от Айез Седай — помисли си той отчаяно. — Направи го Моарейн. Не беше Егвийн.“

Последно слабо просветване и камъкът отново потъмня и се превърна в онова, което си беше — обикновена скъпа дрънкулка. Ранд

беше спрял да диша.

За миг Егвийн продължи да се взира в камъка, след това вдигна очи към Моарейн.

— Аз... струва ми се, че усетих... нещо, но... Може би сте се излъгали за мен. Съжалявам, че ви изгубих времето.

— Не си ми загубила времето, детето ми. — Тънка усмивка на задоволство премина по устните на Моарейн. — Последната светлинка беше само твоя.

— Нима? — възкликна Егвийн, а после отново потъна в униние. — Но тя едва се задържа.

— А сега се държиш като глупаво селско момиче. Повечето от тези, които пристигат в Тар Валон, трябва да се учат с месеци, докато постигнат това, което ти току-що направи. Можеш да стигнеш далече. Може би дори до Амирлинския трон един ден, ако се учиш и се трудиш упорито.

— Искате да кажете... — С радостен вик Егвийн прегърна Айез Седай. — О, благодаря ви. Ранд, чу ли? Аз ще стана Айез Седай!

ГЛАВА 13

ИЗБОР

Преди да заспят, Моарейн започна да коленичи поред до всеки и да поставя длани върху главата му. Лан изръмжа, че няма нужда от това и да не си хаби силите, но не се опита да я спре. Егвийн с нетърпение очакваше поредното изпитание, а Мат и Перин определено бяха изплашени, но също така не смееха да откажат. Том се дръпна рязко от ръцете на Айез Седай, но тя стисна побелялата му глава с изражение, показващо недвусмислено, че няма да търпи глупости. През цялото време веселчунът се мръщеше. Когато отдръпна ръцете си, тя се усмихна подигравателно. Той се намуси още повече, но видимо изглеждаше освежен, както и останалите.

Ранд се беше сврял в една ниша в неравната стена, надявайки се, че ще го пропуснат. Веднага щом отпусна гръб върху чворестите дървета, очите му понечиха да се склопят, но се насили да гледа. Затисна устата си с юмрук, за да заглуши прозявката си. Малко сън, час-два, и щеше да си е съвсем наред. Моарейн обаче не го пропусна.

Той примигна от хладината на дланите ѝ върху лицето си и промърмори:

— Аз не...

Очите му се разшириха от удивление. Умората се оттече от него като вода от летен порой. Болката и възпаленията по тялото му се отвяха като смътен спомен и съвсем изчезнаха. Той се взря в нея с широко отворена уста. Жената само му се усмихна и отдръпна ръцете си.

— Край — промълви тя и се изправи с уморена въздишка. Младежът си припомни, че тя не може да направи същото на самата себе си. Всъщност тя само отпи няколко глътки от чая, отказа хляба и сиренето, които Лан настоятелно ѝ подаде, и се сгуши на мястото си край огнището. Уви се в пелерината си и след миг вече спеше.

Останалите, с изключение на Лан, скоро също потънаха в сън, всеки където си беше намерил място да се изтегне, но Ранд не

разбираше защо. Той лично се чувстваше така, сякаш беше прекарал цяла нощ в здрав сън. Но скоро, след като отново се облегна на гнилите дънери, той също потъна в дълбока дрямка. Когато Лан го дръпна да се събуди само час по-късно, се чувстваше така, сякаш беше спал непробудно най-малко три денонощия.

Стражникът беше събудил всички с изключение на Моарейн и шъткаше при всеки неволен звук, за да не я обезпокоят. Въпреки това им позволи съвсем кратък престой в уютната пещера сред дърветата. Преди слънцето да се издигне на хоризонта, всички следи, че някой е спирал тук, бяха заличени и те вече яздеха към Бейрлон — бавно, за да пестят силите на конете. Очите на Айез Седай плуваха в тъмни кръгове, но тя седеше изправена и бодра на седлото.

Над реката зад тях продължаваше да тегце гъста мъгла, скриваща Две реки. Ранд яздеше и се взираше през рамо назад, надявайки се да мерне за последно поне Таренов сал, докато мъгливият бряг не се изгуби от очите му.

— Никога не съм си и помислял, че ще стигна толкова далече от къщи — каза той, когато дърветата около тях най-последно скриха и мъглата, и реката под нея. — Помните ли колко далечен ни се струваше Стражеви хълм?

„Само преди два дена. Сякаш е минала цяла вечност.“

— Само след някой и друг месец ще се върнем — обади се Перин неуверено. — Помислете си само какво ще имаме да им разправяме.

— Дори тролоците не могат да ни преследват непрекъснато — намеси се Мат. — Да ме изгори дано, но не могат. — Той отрони тежка въздишка и присви рамене, като че ли не вярваше много на собствените си думи.

— Мъже! — изсумтя Егвийн край тях. — Тъкмо получихте приключението, за което дрънкахте непрекъснато, и вече заговорихте за вкъщи.

Държеше главата си изправена, но въпреки това Ранд долови трепет в гласа ѝ сега, когато Две реки престанаха да се виждат зад тях.

Нито Моарейн, нито Лан се опитаха да им вдъхнат увереност, камо ли да ги успокоят, че ще се върнат в родния край. Той се опита да не мисли какво може да означава това. Макар да бе отпочинал, главата му беше пълна с достатъчно съмнения, за да си търси нови.

Подрусвайки се на седлото, той се отдаде на приятни спомени — как подкарва стадото с Трам сред пасище с буйна трева, а над тях пеят чучулиги. Или как отиват до Емондово поле на Бел Тин, както си беше, с танците по Моравата, без никакви други грижи, освен да не сбърка стъпките на танца.

* * *

Пътуването им до Бейрлон отне почти цяла седмица. Лан сумтеше, че се придвижват мудно, но тъкмо той беше наложил скоростта и държеше останалите да я спазват. Но себе си и жребеца си Мандарб — беше им разяснил, че на Древния език името означава „Острие“ — той не щадеше толкова. Стражникът покриваше два пъти повече разстояние от тях, като галопираше напред, развял променящия цветовете си плащ на вятъра, за да разузнае какво има по пътя им, или се връщаше назад, за да огледа тила и да прикрие следите. Но всеки друг, който си позволише да поязди малко по-бързо, отколкото обикновен раван, срязваше с остри думи да пази животното си или с хапливи забележки от рода на „А какво ще правиш, ако тролоците наистина се появят?“ Дори и Моарейн не бе пощадена от хапливия му език, когато позволяваше на бялата си кобила да го догони. Тя пък се казваше Алдийб: на Древния език „Западен вятър“ — вятърът, който носи пролетните дъждове.

Разузнаванията на Стражника никога не приключваха с вест за някакви следи от преследване или засада. Той разказваше само на Моарейн какво е видял и при това тихо, за да не го чуят, а Айез Седай съобщаваше на останалите онова, което преценеше, че трябва да знаят. Отначало Ранд гледаше назад през рамо не по-малко, отколкото напред. И явно не беше единственият, измъчван от опасения. Перин често опипваше дръжката на секирата си, а Мат в началото яздеше с изпъната тетива на лъка си. Но по земята зад тях нямаше тролоци и сенки с черни плащове, а на небето не се забелязваше никакъв драгхар. Постепенно Ранд започна да си мисли, че може би наистина са се измъкнали.

Местността не им предлагаше кой знае какво прикритие, дори в най-гъстата част на леса. На север от Тарен зимата се беше проточила

не по-малко упорита, отколкото з Две реки. Рехави групички бор, ела и пирен и тук-там зеленикави храсти лавър осейваха иначе голата гора. Дори и старите дървета бяха без листа. Само редки туфи свежа зеленина се забелязваха сред високата, полегнала от снеговете кафява ланска трева. Тук също малкото покълнали растения се ограничаваха до щипеца коприва, магарешки бодил и смрадливец. По голата пръст се срещаха и преспи сняг под дебели сенчести стволове и край ниско сведените клони на вечнозелените дървета. И тук, както и в Две реки, не прелитаха птици, нямаше дори и гарвани.

Напредваха бавно, но съвсем не и мудро. Северния път — Ранд продължаваше да си мисли за него така, въпреки че пътят отвъд реката сигурно носеше друго име — продължаваше да се точи почти право на север, но по настояване на Лан техният маршрут криволичеше като змия през лесовете. Поредното село, ферма или какъвто и да било друг знак за човешко присъствие ги караше да заобикалят на мили разстояние, за да го отбегнат, въпреки че и те се срещаха твърде рядко. През целия първи ден Ранд не забеляза никакви следи от човешки живот в тези самотни гори освен пътя. Хрумна му, че дори когато беше стигнал до подножията на Мъгливите планини, не беше се намирал толкова далече от хора, колкото този ден.

Първата ферма, която забеляза — голяма квадратна постройка с виещ се от каменния комин пушек и висок плевник със стръмен, покрив със слама покрив, — го стресна.

— Че тя не е по-различна от нашите в село — рече Перин, взирайки се намръщено към далечните постройки. Из селския двор щъкаха хора, все още неразбрали за приближаването на пътниците.

— Разбира се, че е различна — възрази Мат. — Просто не сме достатъчно близо, за да го забележим.

— Казвам ти, че не е различна — настоя Перин.

— Не може да не е. В края на краищата сме на север от Тарен.

— Ей, вие двамата, млъкнете — изръмжа Лан. — Забравихте ли, че не искаме да ни видят? Хайде насам.

Той зави на запад, за да заобиколят фермата през дърветата.

Поглеждайки назад, Ранд реши, че Перин е прав. Фермата изглеждаше почти като всяка друга около Емондово поле. Някакво момченце вадеше вода от кладенеца, а по-големи хлапета се грижеха за

овците зад стобора. Имаше дори сушилня за табак. Но Мат също беше прав. „На север сме от Тарен. Би трябвало да е различно.“

Винаги спираха, докато небето все още беше светло, и избираха за отдых някое място в долчина и прикрито от вятъра, който рядко затихваше съвсем, а само сменяше посоката си. Огънят винаги беше малък и видим само на няколко метра от тях, и щом чаят се свареше, го гасяха и заравяха въглените в земята.

При първото им спиране, преди слънцето съвсем да се скрие, Лан се зае да учи момчетата как да боравят с оръжията си. Започна с лъка. След като проследи как Мат вкара три поредни стрели в чвор с размерите на човешка глава в изкорубения дънер на едно сухо дърво от сто крачки разстояние, той накара другите двама да покажат какво могат. Перин повтори постижението на Мат, а Ранд, съсредоточен в пламъка и празнотата, с лишеното от мисъл спокойствие, позволяващо лъкът му да се превърне в част от него, или по-скоро той да стане част от лъка, събра трите си стрели така, че върховете им почти се допираха. Мат го поздрави с потупване по рамото.

— Е, ако всички имахте лъкове — каза сухо Стражникът, когато момчетата започнаха да се подхилкват — и ако тролоците решат да не се приближават много до вас, могат и да ви послужат... — Подхилкванията им веднага секнаха. — Сега да видим какво мога да ви науча в случай, че все пак ви приближат.

Той показва малко на Перин как да си служи с секирата с широкото острие. Да вдигнеш секира срещу някой или нещо, което държи оръжие в ръцете си, не беше като да сечеш дървета или да я размахваш на игра. След като показва на ковашкия ратай няколко упражнения в блокиране, парирание и удар, той се зае с Ранд и меча му. Не онова дивашко подскачане и размахване, което Ранд винаги си беше представял, когато си мислеше как би го използвал, а ловки движения, преливащи се едно в друго, почти като в танц.

— Не е достатъчно да размахваш меча — поясни Лан. — Въпреки че според някои това е важното. Умът трябва да се превърне в част от него, и то в по-голямата част. Освободи ума си, овчарю. Изпразни го от всякаква омраза или страх, от каквото и да е. Изгори ги и ги махни от ума си. Вие двамата също слушайте. Това ще ви послужи и със секирата, и с лъка, или с копие, с тояга, и дори с две голи ръце.

Ранд го изглежда.

— Пламъкът и празнотата — промълви момъкът удивен. — Това имате предвид, нали? Баща ми ме учеше на това.

Отговорът на Стражника бе само загадъчен поглед.

— Ти дръж меча както ти показах, овчарю. Не мога да превърна за един час селянин с кални крака в майстор на меча, но може да те науча поне да не срежеш собствения си крак.

Ранд въздъхна и вдигна меча пред себе си с две ръце. Моарейн ги наблюдаваше безизразно, но на другия ден подкани Лан да поднови уроците.

Храната за вечеря беше същата като за обяд и за закуска — къшей хляб, малко сирене и сушено месо, само дето вечер пиеха топъл чай вместо вода. Вечерно време Том ги забавляваше. Лан не позволяваше на веселчуна да използва лютнята или флейтата си нямаше нужда да вдигат на крак населението наоколо, беше казал Стражникът — но вместо това Том жонглираше с топките и им разказваше приказки. „Мара и тримата глупави крале“ или някой от стотиците подвизи на Мъдрия съветник Анла, или пък нещо, изпълнено със слава и приключения, като „Великият лов на Рога“, но винаги краят беше щастлив и героите се завръщаха у дома за радост на близките.

И все пак, въпреки че местността беше мирна, въпреки че сред дърветата не се появяваха тролоци и че сред облаците не се носеше драгхар, на Ранд му се струваше, че успяват да възбудят сами напрежението всеки път, когато възникне възможност то да изчезне.

Една сутрин например Егвийн се събуди и започна да разплита косата си. Ранд я гледаше накриво, докато навиваше одеялото си.

Всяка нощ, след като изгасяха огъня, всички се загръщаха в одеялата си и лягаха, освен Егвийн и Айез Седай. Двете жени винаги присядаха малко по-настрана от останалите и си говореха нещо в продължение на час-два, след което се връщаха, когато останалите вече бяха заспали. Егвийн си среса косата свободно, сто вчесвания, точно толкова ги преброи той, докато оседлаваше Облак. После девойката прибра гребена си, отметна отпуснатата си коса на рамо и вдигна качулката на пелерината си. Изненадан, той попита:

— Какво правиш? — Тя го изгледа косо, без да му отвърне нищо. Момъкът се усети, че я е заговорил за първи път от две денонощия, от нощта в убежището сред пъновете край брега на Тарен, но това не го

спря. — Цял живот си чакала този момент, когато ще получиш правото да си сплетеш косата, а сега се отказваш. Защо? Защото и тя не си я сплита ли?

— Айез Седай не си сплитат косите — отвърна тя простишко. — Най малкото не, освен ако самите те не пожелаят.

— Ти не си Айез Седай. Ти си Егвийн ал-Вийр от Емондово поле и Женският кръг добре щеше да те оправи, ако можеше да те види сега.

— Не е твоя работа да се бъркаш в Женския кръг, Ранд ал-Тор. А аз ще стана Айез Седай. Само да стигна в Тар Валон.

Той изсумтя.

— Щом стигнала в Тар Валон! Защо? О, Светлина, обясни ми! Та ти не си Мраколюбец.

— Да не искаш да кажеш, че Моарейн Седай е Мраколюбец? А? — Тя се извъртя и застана пред него със стиснати юмруци и той си помисли, че всеки момент ще скочи да го удари. — След като спаси селото ни? След като спаси баща ти?

— Не знам какво е, но каквато и да е, това все още нищо не говори за останалите. Сказанията...

— Кога най-сетне ще пораснеш, Ранд! Забрави сказанията и повярвай на собствените си очи.

— Собствените ми очи видяха, че тя потопа сала! Ще го отречеш ли? Щукне ли ти нещо в главата, не мърдаш, та ако ще човек да ти докаже, че се опитваш да стъпваш по водата. Ако не беше толкова заслепена от Светлината глупачка, щеше да разбереш!

— Аз ли съм глупачка? Слушай какво ще ти кажа, Ранд ал-Тор. Ти си най-тъпото, най-празноглавото...

— Вие двамата да не би да се опитвате да събудите цялата околност? — обади се Лан.

Застанал на място с отворена уста, търсейки възможно най-острия отговор, Ранд не беше забелязал, че вика. И двамата се бяха развикали.

Егвийн се изчерви, обърна се и гневно промърмори:

— Мъже!

Това, изглежда, беше предназначено не само за Ранд, но и за Стражника.

Ранд внимателно огледа бивака. Всички се бяха взрели право в него, не в Стражника. Мат и Перин, с пребледнели физиономии. Том, целият напрегнат, сякаш готов да побегне или да се бие. И Моарейн. Лицето на Айез Седай беше безизразно, но очите ѝ сякаш проникваха в мозъка му. Той отчаяно се помъчи да си спомни какво точно беше казал за Айез Седай и за Мраколюбците.

— Май е време да тръгваме — промълви Моарейн и се обърна към Алдийб. Ранд размърда рамене, сякаш го бяха освободили от капан. Но не беше сигурен, че е така.

Две нощи по-късно, докато огънят гаснеше, Мат облиза последните трохи сирене по пръстите си и каза:

— Знаете ли, мисля, че им се измъкнахме, слава на Светлината.

Лан се беше отдалечил в нощта за последен оглед, Моарейн и Егвийн се бяха скрили встрани за поредния си разговор, Том дремеше с лула в устата и момчетата бяха останали сами около огъня.

Перин, който разсеяно разбутваше жаравата с пръчка, му отвърна:

— Щом сме се измъкнали, защо тогава Лан продължава да разузнава?

— Оставихме ги край Таренов сал. — Мат се излегна по гръб, сплел ръце под главата си, взирайки се в небето към кръглата луна. — Ако изобщо ни гонеха.

— Да не мислиш, че драгхарът ни преследваше, защото много му харесваме? — попита Перин.

— Казвам ти, престани да се тревожиш за тролоците и други такива — продължи Мат, сякаш Перин не беше му казал нищо. — По-добре да помислим как да разгледаме големия свят. Сега сме тук, откъдето идват сказанията. Как според теб изглежда един истински голям град?

— Нали отиваме в Бейрлон — обади се сънено Ранд, но Мат изсумтя.

— Бейрлон, голяма работа. Аз съм виждал старата карта на майстор ал-Вийр. Ако завием на юг, след като стигнем Кемлин, пътят води право към Иллиан, че и по-нататък.

— Какво му е толкова особеното на Иллиан? — попита Перин с прозявка.

— Първо на първо — отвърна Мат, — Иллиан не е пълен с Айез Се...

Настъпи тишина и Ранд изведнъж се разсъни. Моарейн се беше върнала преждевременно. Егвийн беше с нея, но вниманието им беше приковано в Айез Седай, която бе застанала на светлината на огъня. Мат лежеше по гръб, зяпнал в нея, без да се сети да затвори устата си. Очите на Моарейн поглъщаха светлината от огъня като тъмни полирани камъни. Ранд внезапно се зачуди от колко ли време стои така зад тях.

— Младежите просто... — почна Том, но Моарейн го прекъсна:

— Няколко дни спокойствие и вече сте готови да се предадете. — Тихият ѝ спокоен глас ярко контрастираше с тъмния блясък на очите ѝ. — Един-два дни мир и вече забравихте за Зимната нощ.

— Не сме забравили — обади се Перин. — Ние само... — Без да надига глас, Айез Седай се отнесе към него по същия начин, както с веселчуна.

— Това ли изпитвате всички? Всички ли сте толкова нетърпеливи да побегнете към Иллиан, забравяйки за тролоците, за Получовеците и драгхара? — Очите ѝ ги обходиха един по един. Каменният им блясък на фона на спокойния ѝ глас накара Ранд да се почувства неловко, но тя не даде на никой от тях възможност да заговори. — Тъмния преследва вас тримата, един от вас или всички, и ако позволя да побегнете натам, накъдето решите, той ще ви хване. Каквото и да желае Тъмния, аз му се противопоставям, така че чуйте следното и не се съмнявайте в истинността му. Преди да позволя на Тъмния да ви хване, аз самата ще ви унищожа.

Тъкмо равнодушният ѝ глас убеди Ранд. Айез Седай щеше да направи точно това, което казваше, ако преценеше, че е необходимо. Тази нощ той заспа много трудно, и не се оказа единствен. Дори веселчунът захърка дълго след като последните въглени бяха угаснали. За пръв път Моарейн не им предложи изход.

Нощните разговори между Егвийн и Айез Седай караха Ранд да се вкисва. Всеки път, когато се скриеха в мрака настрана от другите, той се чудеше какво ли си говорят и какво ли правят. Какво правеше Айез Седай на Егвийн?

Една нощ той изчака всички мъже около огъня да утихнат и се промъкна достатъчно близо, за да може да чува Моарейн и Егвийн,

които седяха на едно паднало дърво с фенер до тях.

— Питай — говореше Моарейн, — и ако мога да ти го кажа сега, ще ти го кажа. Разбери, има много неща, за които все още не си готова, неща, които не можеш да научиш, докато не научиш друга, които пък изискват други знания, които трябва да усвоиш най-напред. Но можеш да питаш, каквото пожелаеш.

— Петте сили — каза бавно Егвийн. — Земя, Вятър, Огън, Вода и Дух. Не ми се струва честно, че мъжете трябва да са по-силни, като владеят Земята и Огъня. Защо те трябва да притежават най-могъщите сили?

Моарейн се засмя.

— Така ли си мислиш, дете? Има ли скала толкова твърда, че вятърът и водата да не могат да я отмият, или огън толкова силен, че водата да не може да го потуши и вятърът да не го угаси?

Егвийн замълча за известно време, ровейки с пръст в сухия листак.

— Те... те са били тези, които... които са се опитали да освободят Тъмния и Отстъпниците, нали? Мъжете Айез Седай? — Тя пое дълбоко дъх и заговори по-бързо. — Жените не са участвали в това. Мъжете са тези, които са полудели и са разрушили света.

— Ти се боиш — каза тъжно Моарейн. — Ако си беше останала в Емондово поле, след време щеше да станеш Премъдра. Такъв беше планът на Нинив, нали? Или щеше да оглавиш Женския кръг и да ръководиш делата на Емондово поле, докато Селският съвет си въобразява, че го прави. Но вместо това ти направи немислимото. Напусна Емондово поле, напусна Две реки в търсене на приключение. Искаше да го направиш, но в същото време се боиш. И упорито отказваш на страха да те завладее. Иначе нямаше да ме запиташ как една жена може да стане Айез Седай. Иначе нямаше да захвърлиш всичките обичаи и традиции.

— Не — възрази Егвийн. — Не се боя. Искам да стана Айез Седай.

— По-добре щеше да е за теб, ако се боеше, но се надявам, че ще държиш на това свое убеждение. Малко жени напоследък притежават качества да бъдат посветени, а още по-малко го желаят. — Гласът на Моарейн сега звучеше така, сякаш размишляваше на глас. — Със

сигурност никога досега не е имало две от едно село. Старата кръв все още наистина е много силна в Две реки.

Ранд неволно помръдна сред сенките и някаква съчка изпука. Той моментално замръзна, изпотен, спрял да диша, но нито една от жените не се огледа.

— Две ли? — възкликна Егвийн. — Коя е другата? Да не е Кари? Кари Тейн? Или Лара Айиллан?

Моарейн притеснено цъкна с език и строго отвърна:

— Трябва да забравиш, че съм ти споменала това. Боя се, че нейният път лъкатуши в друга посока. Ти се грижи за себе си и за това, което чака теб. Пътят, който си избрала, никак не е лесен.

— Но аз няма да се върна — промълви Егвийн.

— Каквото ще бъде, ще бъде. Но все пак ти искаш да ти вдъхна увереност, а аз не мога да ти я дам. Не и по начина, по който очакваш.

— Не разбирам.

— Ти искаш да си сигурна, че Айез Седай са добри и чисти; че онези порочни мъже от легендите са причинили Разрушението на света. Е, наистина са били мъжете, но те не са били по-порочни от всички останали хора. Били са обезумели, но не и зли. Айез Седай, които ще срещнеш в Тар Валон, са човешки същества, не по-различни от всички останали жени, като се изключат способностите, които ги отличават от останалите. Сред тях има храбри и страхливи, силни и слаби, добри и жестоки, жени с горещи сърца и хладнокръвни. Превръщането на една жена в Айез Седай не променя същността ѝ.

Егвийн въздъхна тежко.

— Мисля, че се боях точно от това, че Силата може да ме промени. Също и от тролоците. И от Чезнеция. И... Моарейн Седай, в името на Светлината, защо всъщност тролоците нападناха Емондово поле?

Главата на Айез Седай се извъртя и тя погледна право към мястото, където се спотайваше Ранд. Дъхът му секна в гърлото. Очите ѝ бяха точно толкова твърди, колкото когато ги беше заплашила, и той имаше чувството, че проникват през мрака. „О, Светлина, какво ли ще направи, ако разбере, че се крия тук и ги слушам?“

Младежът се отдръпна назад, в по-дебелите сенки. Сърцето му блъскаше толкова лудо, че той си помисли, че дори само то може да го издаде. „Глупак! Тръгнал да подслушва Айез Седай!“

Стигна до заспалите мъже и успя да се намести, без да го усетят. Вярно, Лан се помръдна, но само въздъхна и се отпусна отново. Просто се беше извъртял насън.

Скоро след това от мрака се появи Моарейн и спря в края на бивака, за да огледа спящите. Лунният кръг очертаваше ореол около главата ѝ. Ранд затвори очи и задиша равномерно, вслушвайки се дали стъпките ѝ няма да се приближат до него. Не се приближиха. Когато отново отвори очи, нея я нямаше.

Най-после Ранд заспа. Сънищата му бяха изпълнени с предизвикващи пот сцени, в които всички мъже в Емондово поле се обявяваха за Преродения Дракон, а всички жени носеха на челата си сини камъни като този на Моарейн. Повече не се опита да подслушва Моарейн и Егвийн.

Пътуването им продължаваше вече шести ден. Студеното слънце бавно се плъзгаше над короните на дърветата, шепа тънки облаци се носека високо на север. В един момент вятърът задуха посилно и Ранд придърпа наметалото на раменете си. Зачуди се дали изобщо някога ще стигнат до Бейрлон. Разстоянието, което бяха изминали, беше повече от достатъчно, за да стигнат по права линия от Таренов сал чак до Бялата река, но всеки път, когато питаха, Лан им отвърщаше, че им остава малко път, толкова малко, че дори не си струвало да се обсъжда. Всичко това го притесняваше.

Една привечер се изкачиха на нисък хълм и долу, на не повече от миля, сред голите дървеса и удължените сенки видяха Бейрлон. Ранд ахна.

Дървена стена, висока почти двадесет стъпки, обграждаше града. Зад нея под лъчите на залязващото слънце проблясваха каменни плочи и керемиди, от многобройни комини се издигаха струйки дим. Стотици комини. Не се виждаше нито един сламен покрив. Източно от града се източваше широк път, и друг на запад, и по всеки от тях се тътреха десетки фургони и тежки волски коли. В околностите на града бяха пръснати ферми, по-нагъсто откъм север, докато откъм тях, южно, едва няколко стопански постройки стигаха до края на гората, толкова малко, че според Ранд те можеха и да се пренебрегнат. „По-голям е от Емондово поле, Стражеви хълм и Девенов просек взети заедно! А може би и Таренов сал.“

— Е, това му се вика град — въздъхна Мат.

Перин само поклати глава.

— Как могат толкова много хора да живеят на едно място?

Егвийн гледаше безмълвно.

Том Мерилин изгледа Мат с пренебрежение, завъртя очи, поглади белите си мустаци и изсумтя:

— Ха, град!

— А ти, Ранд? — попита Моарейн. — Ти какво си мислиш при първия си поглед към Бейрлон?

— Мисля само, не е много далече от дома — отвърна той бавно и Мат късо се изсмя.

— Чака ви още пътуване — каза Моарейн. — Много повече от това. Но нямате друг избор, освен да бягате и да се криете, да бягате и да се криете, до края на живота си. А животът ще ви се стори кратък. Трябва да запомните това, когато пътуването стане наистина трудно. Нямате друг избор.

Ранд се спогледа с Мат и Перин. Ако се съдеше по израженията им, и тримата май си мислеха за едно и също. Защо им го казваше, като че ли изобщо имаха някакъв избор след онова, което им беше казала преди? „Самата Айез Седай предопределя избора ни.“

Моарейн продължи, сякаш не й беше ясно какво си мислеха.

— Тук опасностите започват отново. Внимавайте много какво говорите зад тези стени. Преди всичко, гледайте изобщо да не споменавате за тролоци, за Получовеци или други подобни. Не бива и да си помисляте за Тъмния. Някои хора в Бейрлон изпитват към Айез Седай дори по-голяма омраза, отколкото хората в Емондово поле. Възможно е да има и Мраколюбци. — Егвийн изпъшка, а Перин измърмори нещо под носа си. Лицето на Мат беше пребледняло, но Моарейн продължи да ги поучава със спокоен глас. — Трябва да привличаме колкото може по-малко чуждото внимание. — Лан междувременно си сменяше плаща с променящи се от сивкаво в зеленикаво цветове с един обикновен кафяв. — Тук ние двамата ще се подвизаваме под други имена — продължи Моарейн. — Тук аз съм известна като Алис, а Лан е Андра. Запомнихте ли? Добре. А сега да побързаме, преди да ни е хванала нощта. Портите на Бейрлон са затворени от залез до изгрев слънце.

Лан ги поведе надолу по хълма през горите и към дървената стена. Пътят обикаляше покрай няколко ферми — нито една не беше

прекалено близо и никой от хората, които шетаха из дворовете си, не забеляза непознатите пътници — и завърши пред масивни дървени порти, обковани с широки ивици черно желязо. Бяха плътно затвоени, въпреки че слънцето все още не беше залязло.

Лан спря коня си близо до портата и задърпа висящото между двете крила на портата въже. От другата страна на стената издрънча камбанка. Внезапно от върха на стената се показва брадясал старец с парцалива капа и ги изгледа подозрително, прикривайки се между подрязаните дървени пилони, почти на три разтега над главите им.

— Ей, вие, какво искате? Много е късно вече да се отваря тази порта. Късно е, казвам. Минете откъм портата за Бели мост, ако искате да... — Моарейн дръпна кобилата си назад, за да я видят по-добре. Изведнъж лицето му се набръчка от беззъба усмивка и той сякаш се поколеба, раздвоен между желанието да говори и задълженията си. — Не знаех, че сте вие, госпожо. Почакайте. Ей сега слизам. Само почакайте. Идвам. Идвам.

Главата се скри от погледите им, но Ранд продължаваше да чува приглушените подвиквания на стареца да го изчакат, ей сега идвал. Ръждясалите панти на портата изскърцаха и едното ѝ крило се откряна навън. Спря се, когато се разтвори достатъчно, за да може да мине само по един конник и пазачът на портата показва главата си през отвора, лицето му се сгърчи отново в крива усмивка, след това той се дръпна назад, за да им стори път. Моарейн тръгна след Лан, последвана от Егвийн.

Ранд подкара Облак след Бела и се озова на тясна улица, завършваща с високи дървени огради и складове с големи, плътно затворени дървени порти и без прозорци. Моарейн и Лан вече бяха слезли от конете си и разговаряха със сбръчкания пазач, така че Ранд също скочи от седлото.

Дребният човечец, облечен в оръфан плащ и сетре, стискаше капата си в едната ръка и непрекъснато кимаше. Той изгледа останалите спътници, които слизаха от конете си зад Лан и Моарейн, и поклати глава.

— Селски народ — усмихна им се той свойски. — Защо, госпожо Алис, ви е притрябвало да водите със себе си тези селяни, които не са си махнали още сламата от косите? — После изгледа Том Мерилин. — Ама ти май не си овчар. Спомням си, че те пуснах през

тази порта преди няколко дена, да. Селянията не ти ли хареса номерата, а, веселчуне?

— Надявам се, че ще забравиш, че сме влезли, господин Авин — каза Лан и пусна една монета в шепата на стареца. — Както и когато ни пуснеш да излезем, разбира се.

— Нямаше нужда от това, господин Андра. Нямаше нужда. Вие ми дадохте предостатъчно още когато ви пуснах миналия път. Предостатъчно. — Въпреки това Авин скри монетата, озовала се в шепата му, с не по-малка ловкост от някой веселчун. — Не съм казвал на никого, нито пък ще кажа. Особено пък на Белите плащове.

Пазачът се навъси, присви устни да се изплюе, но погледна към Моарейн и преглътна.

Ранд примигна удивен, но стисна езика си зад зъбите. Другите сториха същото, макар че за Мат това като че ли се оказа малко трудно. „Чеда на Светлината“ — помисли си смутено Ранд. Разказите за Чедата, предавани от амбуланти, търговци и търговски охранници, граничеха между възхита и омраза, но всички бяха единодушни, че Чедата мразят Айез Седай не по-малко, отколкото Мраколюбците. Младежът се зачуди дали това няма да се окаже поредната голяма неприятност.

— Нима в Бейрлон са дошли Чеда? — настоя да разбере Лан.

— Дойдоха, и още как. — Пазачът отново закима. — Появиха се в същия ден, в който вие си заминахте, доколкото помня. Никой тук не ги обича. Разбира се, повечето хора гледат да не го издават.

— Казаха ли за какво са тук? — попита Моарейн.

— За какво са тук ли? — Авин беше толкова възмутен от неуместния според него въпрос, че забрави да кимне. — Разбира се, че казаха... О, забравих. Вие по това време бяхте по селата и сигурно сте слушали само овче блеене. Казаха, че са тук заради онова, което става в Геалдан. Дракона, нали знаете — е, онзи, дето се нарича Дракон. Казват, че този човек възбужда злото — което сигурно си е така — и те са дошли, за да го изкоренят, само че той е долу в Геалдан, а не тук. Мисля, че е само повод, за да се бъркат в хорските работи. Вече се появиха драконови зъби по вратите на някои къщи. — Този път той не се въздържа и се изплю.

— Много ли неприятности причиняват? — попита го Лан и Авин рязко поклати глава.

— Не че не им се ще, предполагам, само че Управителят не им вярва. Не ги пуска по повече от десет в града, и да знаете само колко са ядосани от това. Другите са на стан малко по на север, както чувам. Но карат бедните селяни да си плюят в пазвата. Тези, които идват тук, все се мотаят из града с белите си плащове и си пъхат носовете в работите на почтените хора. Да вървиш в Светлината, викат. Това е заповед. Неведнъж се е стигало до бой с извозвачите, с рудничарите и железарите, че даже и с градския патрул, ама Управителят иска всичко да е мирно и тихо и засега поне успява да го постигне. Като са тръгнали да преследват злото, що не идат нагоре в Салдеа? Там стават някакви бъркотии, както разправят. Или надолу към Геалдан? Виж, там има големи битки, казват. Наистина големи.

Моарейн леко въздъхна.

— Чух, че Айез Седай са тръгнали към Геалдан.

— Че са тръгнали, тръгнали са, госпожо. — Авин отново заклати глава. — Тръгнали са към Геалдан, и още как, и така започнала тази битка, както чувам. Разправят още, че някои от Айез Седай загинали. Може и всички да са загинали. Знам, че някои хора не си падат много-много по Айез Седай, но аз викам, кой друг може да го спре този Лъжедракон? А? Ами тези проклети глупци, дето си мислят, че могат да са мъжки Айез Седай или нещо такова? За тях какво да кажем? Разбира се, според някои — не Белите плащове, забележете, нито пък аз го твърдя, но според някои хора — този чудак наистина бил Преродения Дракон. Можел да прави разни неща, както чувам. Да използва Единствената сила. Хиляди го следвали.

— Не говори глупости — срязва го Лан и лицето на Авин се сгърчи от обида.

— Ама нали ви казвам, че само съм го чувал това? Само съм го чувал, господин Андра. Казват, че придвижвал войските си на изток и юг, към Тийр. — Тонът му стана многозначително гробовен. — Казват, че нарекъл следовниците си Народът на Дракона.

— Имената не означават нищо — каза тихо Моарейн. Дори да беше обезпокоена от нещо, досега не беше го издала. — Ако пожелаеш, можеш и мулето си да кръстиш „Народа на Дракона“.

— Едва ли, госпожо — изкикоти се Авин. — Всеки случай, не и докато Белите плащове са тук. А и на никой няма да му хареса такова

име. Разбирам какво искате да кажете, госпожо, но... о, не, госпожо. Не и моето муле.

— Мъдро решение, несъмнено — каза Моарейн. — Но ние трябва да тръгваме.

— А вие не се безпокойте, госпожо — каза Авин и се поклони ниско. — Никого не съм виждал. — Той забърза към портата и започна да я дърпа, за да я залости. — Ни съм виждал никого, ни съм чувал. — Вратата се затръшна и той задърпа с въже тежкия напречен лост. — Всъщност, госпожо, тази порта не е отваряна от дни.

— Светлината да те освети, Авин — благослови го Моарейн.

След което ги поведе към града. Ранд за последен път се озърна през рамо. Авин все още стоеше пред портата и на момъка му се стори, че лъска монетата с края на наметалото си и се киска.

Пътят им минаваше през мръсни улици, широки едва колкото да се разминат два фургона, без минувачи, оградени от складови постройки и тук-там от високи дървени огради. Известно време Ранд яздеше редом до веселчуна.

— Том, каква беше тази история за Тийр и Народа на Дракона? Тийр не беше ли някакъв голям град край Морето на бурите?

— „Каретонският цикъл“ — отвърна лаконично Том.

Ранд примигна. „Пророчествата за Дракона“.

— Никой не разказва тези... тези истории в Две реки. Поне не и в Емондово поле. Ако някой дръзне, Премъдрата ще му съдере кожата от бой.

— Сигурно — отвърна Том сухо, хвърли поглед напред към Моарейн, която яздеше до Лан, и след като се увери, че е достатъчно далеч, продължи тихо: — Тийр е най-голямото пристанище на Морето на бурите, а Тийрският камък е защитната му крепост. Разправят, че Камъкът бил първата крепост, построена след Разрушението на света, и никога не е падала, макар не една войска да се е опитвала да я превземе. Според едно от Пророчествата Тийрският камък няма да падне, докато Народът на Дракона не стигне до него. А според друго Камъкът няма да падне, докато Недосегаемият меч не се озове в ръката на Дракона. — Том направи гримаса. — Падането на Камъка ще бъде едно от главните доказателства, че Дракона се е преродил. Дано Камъкът да удържи, докато се превърна в прах.

— Недосегаемият меч ли?

— Така се говори. Не знам дали наистина е меч. Но каквото и да е, то се крие в Сърцето на камъка, централната цитадела на крепостта. Никой освен Великите властелини на Тийр не може да влиза там, а те никога не казват какво има вътре. Във всеки случай не и на веселчуни.

Ранд се намръщи.

— Значи Камъкът не може да падне, докато Дракона не овладее меч, но как може да го овладее преди Камъкът да е паднал? Да не би да се очаква някой от Властелините на Тийр да се окаже Дракона?

— Едва ли — отвърна сухо веселчунът. — В Тийр мразят да си имат каквато и да е работа със Силата, дори повече отколкото в Амадор, а Амадор е твърдината на Чедата на Светлината.

— Тогава как ще се изпълни Пророчеството? — попита объркан Ранд. — Бих предпочел, разбира се, този Дракон изобщо да не се преражда, но в едно пророчество, което е неизпълнимо, няма много смисъл. Струва ми се, че е просто сказание, предназначено да убеди хората, че Дракона никога няма да се прероди. Не е ли така?

— Задаваш ми прекалено много въпроси, момче — каза Том. — Едно лесно изпълнимо пророчество няма да е толкова ценно, не мислиш ли? — Изведнъж гласът му прозвуча по-ведро, — Е, май пристигнахме. Каквото и да означава това.

Лан се беше спрял до висока колкото човешки бой дървена ограда и бъркаше с острието на камата си между две от гредите. Изведнъж той изръмжа доволно, дръпна и част от оградата поддаде и се отвори навън като порта. Всъщност си беше порта, прецени Ранд, макар да беше предназначена да се отваря отвътре, ако се съдеше по мандалото от другата страна, което Лан беше избутал с камата си.

Моарейн веднага пристъпи вътре, водейки Алдийб за поводите. Лан им даде знак да я последват, а сам той остана последен да затвори вратата.

Озоваха се в двор на конюшня, пред някаква странноприемница. Откъм кухнята ехтеше тропот и глъч, но това, което порази Ранд, бяха размерите на хана: два пъти по-голям на ширина от „Виноструй“ и с четири етажа по-висок. Здравчът се съгъстяваше и повече от половината прозорци на хана светеха. Той се зачуди що за град е това, че в него може да има толкова много странници.

От широките сводести врати на голямата конюшня излязоха трима мъже с изцапани брезентови престилки. Един от тях, жилав

човек с гребло за тор в ръцете, се приближи към тях и размаха ръце.

— Ей, вие там! Не може да влизате така! Трябва да минете през главния вход!

Ръката на Лан отново се пресегна към кесията, но в този момент откъм хана бързо се приближи друг мъж, на ръст приблизително колкото господин ал-Вийр. Над ушите му стърчаха кичури коса, блестящо бялата му престилка ясно издаваше, че е собственикът на странноприемницата.

— Спокойно, Мъч — извика той. — Всичко е наред. Тези хора са чакани гости. Погрижи се веднага за конете им. И добре да се погрижиш.

Мъч виновно се плесна с пръсти по челото и подкани другарите си да му помогнат. Ранд и останалите бързо свалиха седлата и останалия си товар, докато ханджията се обръщаше към Моарейн. С искрена усмивка той ѝ се поклони дълбоко и заговори:

— Добре дошли, госпожо Алис. Добре дошли. Радвам се, че ви виждам отново, както и вас, господин Андра. И двамата. Липсвах ми приятните беседи с вас. Да, наистина. Да ви кажа, притеснявах се за тази ваша обиколка из селските райони. Искам да кажа, в такова щуро време и при толкоз вълци, дето вият нощем току под стените на града. — Изведнъж той плесна с ръце пред закръгления си корем и поклати глава. — Ама какво съм се разбъбрил и аз, та не ви поканя вътре. Заповядайте. Заповядайте. Топла храна и топла завивка, сигурно сте зажаднали за това. Най-доброто в Бейрлон ще намерите при нас. Най-доброто.

— И топли бани, надявам се, господин Фич? — каза Моарейн и Егвийн се отзова пламенно:

— О, да.

— Бани? — каза ханджията. — Ама разбира се. Най-добрите и горещи бани в Бейрлон. Заповядайте. Добре дошли в „Елена и Лъва“. Добре дошли в Бейрлон.

ГЛАВА 14

„ЕЛЕНА И ЛЪВА“

Отвътре ханът бе точно толкова оживен, колкото показваше носещият се навън шум, ако не и повече. Групата от Емондово поле последва господин Фич през задната врата и след малко започнаха да завиват наляво-надясно покрай непрестанен поток мъже и жени в дълги бели престилки, които носеха високо над главите си разлати блюда с храна и подноси с питиета. Прислужващите измърморваха набързо някакви извинения и продължаваха по пътя си, без да забавят ход. Един от тях получи припрени нареждания от господин Фич и се затича да ги изпълни.

— Ханът е почти пълен, опасявам се — каза ханджията на Моарейн. — Почти до мертеците на тавана. При тази зима просто имаме... какво да ви кажа, щом времето се пооправи малко, за да могат да слязат от планините, и ни наводниха — да, точно това е думата — направо ни наводниха мъже от рудниците, от топилните, и всички разправят най-ужасни истории. За вълци и още по-лоши неща. Приказки, които хората започват да си разправят, когато се заседят цяла зима на едно място. Не мисля, че изобщо някой от тях е останал горе, толкова много хора слязоха в града. Но вие не се безпокойте. Може и да е малко попретърпкано, но ще направя всичко, което ми е по силите, за вас и господин Андра. Както и за вашите приятели, разбира се. — Той с любопитство изгледа Ранд и останалите. С изключение на Том, дрехите им издаваха селския им произход, а пъстрото наметало на Том го правеше не по-малко странен спътник за „госпожа Алис“ и „господин Андра“. — Ще направя най-доброто, за да можете да почивате спокойно.

Ранд се зазяпа в оживената суматоха, като се пазеше да не го настъпят, въпреки че слугите ги заобикаляха ловко и, изглежда, нямаше опасност да се сблъскат с някого. Припомни си как господин ал-Вийр и жена му се оправяха само двамата и много рядко им се налагаше да прибегват до помощта на дъщерите си.

Мат и Перин извиха с любопитство вратове към общата зала, от която се лееше вълна от смехове, песни и весели възгласи всеки път, щом вратата в края на коридора се разтвореше. Стражникът промърмори, че трябвало да чуе последните вести, и изчезна през отворената врата, посрещнат от весела глъч.

На Ранд му се дощя да го последва, но още повече му се искаше да си вземе гореща баня. Можеше и сега да се гмурне сред хорската веселба и смях, но ако се изкъпеше и почистеше, народът в общата зала щеше да приеме присъствието му по-добре. Мат и Перин явно изпитваха същото. Мат скришом се почеса.

— Господин Фич — каза Моарейн. — Разбрах, че в Бейрлон има Чедата на Светлината. Има ли опасност да ви създадат някакви неприятности?

— О, изобщо не се безпокойте, госпожо Алис. Вечните им номера. Твърдят, че в града се била появила Айез Седай. — Моарейн повдигна вежди и ханджията разпери месестите си ръце. — Не се безпокойте. Опитвали са се и по-рано. Няма никаква Айез Седай в Бейрлон и Управителят го знае. Белите плащове смятат, че ако ни покажат някоя Айез Седай, някоя жена, за която ще твърдят, че е Айез Седай, хората ще ги пуснат всичките да влязат в града. Е, смятам, че някои биха ги пуснали. Някои. Но повечето хора са наясно какво целят Белите плащове и поддържат Управителя. Никой не иска някоя невинна старица да пострада, така че Чедата да имат оправдание да се развихрят.

— Радвам се да го чуя — отвърна сухо Моарейн, сложи ръка на рамото на ханджията и попита: — Мин още ли е тук? Бих искала да поговоря с нея, ако е тук.

Ранд не чу отговора на господин Фич, защото в този момент пристигнаха слугите, които трябваше да ги отведат в баните. Моарейн и Егвийн тръгнаха след една дебела лелка с широка усмивка на лицето и куп кърпи в ръцете. Веселчунът, Ранд и приятелите му последваха някакъв слабичък тъмнокос мъж. Оказа се, че се казва Ара.

Ранд се опита да разпита Ара за Бейрлон, но човекът отрони едва една-две думи, освен дето намекна, че говорът на Ранд е странен, а след това гледката на банята отвя всички мисли от главата на Ранд. Дузина високи бронзови вани бяха подредени в центъра на просторно помещение с каменни стени. Дебела кърпа, грижливо сгъната, и голям

калър жълт сапун бяха поставени на столче пред всяка от ваните, а над огнищата край една от стените се нагряха големи железни казани с вода. На противоположната стена горящи цепеници в едно дълбоко огнище увеличаваха топлината в помещението.

— Не е много по-лошо от хана в село — отбеляза Перин с тъга, въпреки че коментарът му никак не беше справедлив.

— Ти да не си от Коплинови бе? — изкикоти се Мат.

Ранд свали наметалото си и започна да се съблича, докато Ара пълнеше четири бронзови вани. Другите последваха примера му. Когато дрехите им се скупчиха върху столчетата, Ара подаде на всеки по едно голямо ведро с гореща вода и по един тас. След като свърши всичко това, прислужникът седна на столче край вратата, облегна се на стената със скръстени ръце и потъна в собствените си мисли.

Нямаше какво толкова да разговарят, докато се сапунисваха и отмиваха едноседмичната мръсотия по телата си с тасовете вода, от която се вдигаше млечнобяла пара. После се отпуснаха във ваните, за да се накиснат добре. Ара беше сгорещил водата достатъчно и потапянето им бе придружено от доволни въздишки. Въздухът се изпълни с гореща пара. Дълго не се чуваше никакъв звук освен по някое възклицание, докато стегнатите им от безкрайната езда мускули се отпуснаха и мразът, за който бяха започнали да си мислят, че ще трае вечно, напускаше костите им.

— Още нещо да трябва? — обади се неочаквано Ара. Не се налагаше да им обяснява много за разликата в говорите. Неговият и на господин Фич говор им звучеше, сякаш устата им бяха пълни с горещи гъби. — Още кърпи? Или топла вода?

— Нищо — отекна гласът на Том. С притворени очи той махна към прислужника. — Отивай да си починеш. Ще се погрижа да получиш добро заплащане за обслужването. — Той потъна във ваната си, докато водата не го покри целия, до очите и носа.

Очите на Ара огледаха столчетата зад ваните, на които бяха накамарени дрехите и принадлежностите им. Изглежда лъка, но повече се спря на меч на Ранд и секирата на Перин.

— И вие ли долу из селата си имате неприятности? — попита той. — В Реките, или както там им викате?

— Две реки — отвърна му Мат, като произнесе двете думи отчетливо. — Казва се Две реки. А за неприятностите, е...

— Какво ще рече това „и вие“? — попита Ранд. — Тук какви неприятности има?

Перин, който изпитваше истинска наслада от кисненето, измърмори:

— Ох, че е хубаво!

Том се надигна и отвори очи.

— Тук ли? — изсумтя Ара. — Неприятности? Рудничарите, дето размахват юмруци из улиците, не могат да се нарекат неприятност. Нито... — Той млъкна и ги изгледа за миг. — Имах предвид нещо като онова в Гаелдан — каза прислужникът. — Не, предполагам, че не. Долу в селата освен овце друго няма, нали? Без да се обиждате. Просто исках да кажа, че тук при нас е кротко. Тъй или иначе, странна беше тази зима. Странни неща ставаха из планините. Онзи ден чух, че в Салдеа се били появили тролоци. Но това все пак са Граничните земи, нали така?

— Тролоци ли? — изграчи Мат. Ранд го плисна с вода, но Мат само се ухили и я отри от лицето си. — Аз ако взема да ти разправам за тролоци...

— Ха! — обади се Том. — Омръзнало ми е да слушам собствените си приказки от твоите уста.

— Той е веселчун — поясни Перин и Ара го изгледа навъсено.

— Видях плаща. Ще играеш ли?

— Чакайте малко — възрази Мат. — Какво беше това за приказките на Том? Вие да не би...

— Ти просто не можеш да ги разказваш така добре като Том — прекъсна го Ранд припряно, а Перин се намеси:

— Добавяш разни неща, уж да стане по-интересно, а се получава по-лошо.

— И при това объркваш всичко — добави Ранд. — По-добре остави Том да разказва.

Двамата заговориха така бързо, че Ара ги зяпна с увиснала челюст. Мат също ги зяпна, сякаш си мислеше, че всички около него са се побъркали. Ранд се чудеше как да му затвори устата, без да се налага да му пъха главата под водата.

Вратата се отвори гръмко и на прага застана Лан, праметнал кафявия си плащ през рамо, а с него нахлу по-хладен въздух, който разнесе топлата мъгла в помещението.

— Е — каза Стражникът и потри ръце. — Откога я чакам тази баня. — Ара надигна едно ведро, но Лан му махна с ръка да излезе. — Остави, сам ще се обслужа. — Той пусна плаща си върху столчето и избута прислужника извън банята въпреки протестите му, след което здраво залости вратата. Изчака за момент край нея, наострил слух, а когато пристъпи към останалите, гласът му стана каменен, а очите му се впиха в Мат.

— Слава на Светлината, че се върнах навреме, селянче. Вие не чувате ли, когато ви се говори?

— Ама аз не съм направил нищо — възрази Мат. — Канех се да му кажа само за тролоците и за... — Той млъкна, изтръпнал от смразяващия поглед на Лан.

— Няма да говорите за тролоци — мрачно процеди Лан. — Дори и не помисляйте за тролоци. — Изсумтя сърдито, сред което започна да пълни ваната си. — Кръв и пепел, запомнете добре, Тъмния има очи и уши там, където най-малко го очакваш. А ако Чедата на Светлината чуят, че ни преследват тролоци, ще пламнат от жар да ви спипат. За тях това е все едно да те нарекат Мраколюбец. Може и да не сте свикнали така, но докато не ви заведем там, където отиваме, не се доверявайте на никого, освен ако госпожа Алис или аз не ви наредим нещо друто.

— Имаше нещо, което онзи не пожела да ни каже — обади се Ранд. — Нещо, което смяташе, че е голяма беда, но не поиска да ни каже какво е.

— Сигурно са Чедата — каза Лан, като си изля още гореща вода във ваната. — Повечето хора ги смятат за същинска напаст. Други обаче не, и той не е знаел дали си заслужава да рискува пред вас. Не е знаел дали няма да изтичат и да го наклеветите пред Белите плащове.

Ранд поклати глава. Това място вече му се струваше по-лошо и от Таренов сал.

— Той каза, че имало тролоци в... Салдеа, нали така беше? — вметна Перин.

Лан запокити празното ведро на пода и то се строши.

— Ама вие ще продължавате да приказвате за това, така ли? Винаги е имало тролоци в Граничните земи, ковачо! Просто си набийте веднъж завинаги в главите, че не искаме да ни забелязват. Запомнете го най-после! Моарейн иска да ви отведе живи до Тар

Валон и аз ще направя всичко възможно, но ако направите така, че тя да пострада...

Останалата част от къпането премина в гробно мълчание, както и обличането им.

Когато излязоха от банята, Моарейн стоеше в дъното на коридора и говореше с някаква стройна девойка, не по-висока от самата нея. Поне на Ранд му се стори, че е девойка, въпреки че черната ѝ коса беше отрязана късо и носеше мъжка риза и панталони. Моарейн ѝ каза нещо, при което девойката изглежда рязко мъжете, след което кимна и бързо се завтече нанякъде.

— Е — посрещна ги Моарейн, когато се приближиха. — Сигурна съм, че банята ви е изострила апетита. Господин Фич ни е поканил в отделна трапезария.

Частната трапезария беше с лакирана дъбова маса с дванадесет стола и дебела постелка на пода. Щом влязоха, Егвийн, чиято прясно измита и сресана свободно коса блестеше, се извърна от пращящото огнище. Ранд беше имал достатъчно време да поразмисли през дългото мълчание в банята. Непрекъснатите напомняния на Лан да не се доверяват на никого и особено страхът на Ара да им се довери само го бяха накарали да си спомни колко са самотни. Изглежда, не можеха повече да се доверят на никого, освен на самите себе си, а той все още не беше сигурен доколко може да се довери на Моарейн или на Лан. Само на себе си. А Егвийн си беше Егвийн. Моарейн беше казала, че така или иначе щяло да ѝ се случи, това докосване до Верния извор. Тя нямаше контрол над това, което означаваше, че не е по нейна вина. И все пак си беше Егвийн.

Той отвори уста да ѝ се извини за избухването, но Егвийн стисна устни и извърна глава, преди да е успял да каже нещо. Той се загледа тъпо в гърба ѝ и преглътна думите, които се канеше да каже. Е, какво пък. Щом тя искаше да е така, той не можеше да направи нищо.

В този момент в стаята влезе господин Фич, следван от четири жени в бели престилки, дълги колкото неговата, понесли поднос с три печени пилета, сребърни и глинени прибори и съдове и покрити с капак купи. Жените веднага се заловиха да подреждат масата, докато ханджията се покланяше на Моарейн.

— Моите извинения, госпожо Алис, че ви оставих да чакате, но при толкова много посетители е цяло чудо, ако човек изобщо го

обслужат. Боя се, че храната не е каквато трябва да бъде. Само пилета, малко ряпа и грах, и малко сирене за края. Не, изобщо не е както трябва да бъде. Искрено моля за извинение.

— Това е същински пир — усмихна се Моарейн. — За тези тревожни времена е истински пир, господин Фич.

— Моите благодарности, госпожо Алис. Моите благодарности — поклони се той, после изтри въображаемо петно на излъсканата маса с края на престилката си. — Разбира се, не е това, което щях да поднеса на масата ви миналата година. Ни най-малко. Зимата. Да. Зимата. Килерите ми се опразниха, а на пазара няма почти нищо. И кой може да вини бедните селски хорица? Кой? Никой не може да каже кога ще ожънат следващата си реколта. Никой. Вълците изяждат овчето и говеждото, което трябва да е на хорските маси, а...

Изведнъж той се усети, че това едва ли е най-подходящата тема за разговор, която би предразположила гостите да вечерят спокойно.

— Ама и аз какво съм се разбъбрил! Мари, Цинда, хайде да оставим гостите да похапнат на спокойствие, — Той подкара с жест жените навън и след като те се изнизаха през вратата, отново се обърна към Моарейн и ниско се поклони. — Надявам се храната да ви е приятна, госпожо Алис. Ако ви потрябва още нещо, просто ми кажете и аз ще ви го осигуря. Само кажете. За мен е истинско удоволствие да обслужа вас и господин Андра. Истинско удоволствие. — Той отново ги удостои с нисък поклон и най-после излезе, затваряйки внимателно вратата.

През цялото това време Лан се беше облегнал на стената, сякаш беше задрямал. Сега той скочи и пристъпи до вратата с две дълги крачки. Опря ухо до дъските и се вслуша напрегнато, след което рязко отвори вратата, надникна в коридора, затвори и каза:

— Махнали са се. Можем да разговаряме спокойно.

— Знам, че казахте да не се доверяваме на никого — каза Егвийн. — Но ако подозирате ханджията, защо отседнахме тук?

— Не го подозирам повече от всеки друг — отвърна Лан. — Но докато стигнем в Тар Валон, подозирам всеки. Там ще подозирам само половината.

Ранд понечи да се усмихне, сметнал, че Стражникът се шегува. Но видя, че на лицето на Лан няма и следа от хумор. Той наистина

щеше да подозира някои хора в Тар Валон. Дали някъде по света изобщо съществуваше сигурно място?

— Той малко преувеличава — промълви успокоително Моарейн. — Господин Фич е добър човек, честен и искрен. Но обича много да приказва, и дори да е изпълнен с най-добри намерения, може да изтърве нещо пред когото не трябва. А и аз никога досега не съм отсядала в хан, в който поне половината от прислужниците да не обичат да подслушват зад вратите и да се занимават повече с клюки, отколкото с оправяне на креватите. Хайде да седнем, преди храната да е изстинала.

За известно време всички бяха твърде заети с пълненето на блюдата си, за да говорят. Може и да не беше чак пир, но след цяла седмица, изкарана само на хляб и сушено месо, поне приличаше на пир.

След малко Моарейн попита:

— Какво разбра в общата зала?

Ножовете и вилиците престанаха да тракат и всички впериха погледи в Стражника.

— Добрите вести не са много — отвърна Лан. — Авин се оказа прав, поне според това, което се приказва. В Геалдан е имало битка и Логаин я е спечелил. Разказват се дузина различни версии, но всички се свеждат до това.

Логаин? Това сигурно беше Лъжедракона. За пръв път Ранд чу името на този мъж. Лан го произнесе така, сякаш го познаваше отдавна.

— Какво е станало с Айез Седай? — попита Моарейн.

— Не знам. Според някои са избити всички, други казват, че нито една. — Той изсумтя. — А трети дори приказват, че са преминали на страната на Логаин. На нищо не може да се разчита, а аз не държах много да покажа, че проявявам особен интерес.

— Да — отрони Моарейн. — Новините не са много добри. А нещо за нашето положение?

— Тук са малко по-добри. Не се е случило нищо особено, няма странници, които могат да са мърдраали, определено няма тролоци. А Белите плащове само гледат да създават неприятности на управителя Ейдан, защото не иска да им сътрудничи. Няма и да ни забележат, освен ако сами не им се набием в очите.

— Добре — каза Моарейн. — Това съвпада с думите на прислужницата в банята. И от клюките понякога има полза. Значи — тя се обърна към цялата компания — предстои ни много дълго пътуване, а и пътят ни дотук не беше никак лесен, така че предлагам да останем тук през нощта и утре вечер и да тръгнем вдругиден заранта. — Младежите се ухилиха — за пръв път щяха да останат в град. Моарейн им се усмихна, но все пак попита: — Какво смята господин Андра по този въпрос?

Лан огледа ухилените им физиономии равнодушно.

— Много добре, стига всички да помнят какво ги предупредих.

Том изсумтя и поглади мустаците си.

— Тези селянчета, изгубени сред... цял град. — Отново изсумтя и поклати глава.

При големия наплив в хана за тях можаха да се намерят само три свободни стаи, една за Моарейн и Егвийн, а другите две трябваше да приютят мъжете. Ранд трябваше да дели стая с Лан и Том, на четвъртия етаж в дъното, близо до издадените стрехи, с единичен малък прозорец, гледащ към двора на конюшната. Нощта вече беше паднала и светлината от странноприемницата образуваше светли петна навън. По начало стаичката беше малка, а допълнително внесеното легло за Том я правеше още по-малка, въпреки че и трите легла бяха тесни. И твърди, установи Ранд, когато се хвърли на своето. Определено не беше най-добрата стая.

Том остана само колкото да извади флейтата и лютнята от багажа си, и веднага излезе, репетирайки в движение величествени пози. Лан тръгна с него.

„Странно“ — помисли си Ранд, след като се разположи върху неудобното легло. Преди седмица щеше да изхвърчи като стрела към общата зала само заради възможността да погледа играта на веселчун или дори при слуха за неговата поява. Но през цялата тази седмица всяка нощ беше слушал приказките на Том, а пък и Том щеше да им бъде подръка и утре вечер, и вдругиден, а топлата баня го беше отпуснала... Вече в просъница той се замисли дали Лан наистина познава Лъжедракона. Логаин. От долния етаж доехтя приглушен шум. В общата зала посрещаха с възгласи появата на Том.

Каменният коридор беше сумрачен и сенчест, и празен, с изключение на Ранд. Не можеше да определи откъде точно прозираше светлината, по-скоро бледото ѝ подобие. По сивите стени нямаше свещи, светилници или нещо друго, което да обяснява тази светлина. Въздухът беше неподвижен и влажен, а някъде далече пред него се чуваше кухо и равномерно капене. Където и да беше това, със сигурност не беше в хана. Намръщен, той отри чело. Хан? Главата го болеше и му беше трудно да следва мислите си. Нали имаше... хан? Но каквото и да бе, беше изчезнало.

Той облиза устни. Беше ужасно жаден, жаден като изсъхнала пръст. Тъкмо капещият звук го подтикна да вземе решение. Без да мисли за нищо друго, освен за жаждата, той закрачи напред, към равномерния звук на капките.

В каменните стени на коридора имаше врати от грубо дърво, на равни интервали, една срещу друга от двете страни. Той се опита да отвори една. Отвори се лесно и той пристъпи в мрачна стая с голи каменни стени.

Една от стените се отваряше през редица арки към сива каменна тераса, а зад нея се виждаше небе, каквото очите му не бяха съзирали през целия му живот. Набраздени с черни, сиви, червени и оранжеви жилки облаци препускаха, сякаш подгонени от бурен вятър, въртяха се и се сливаха с безкрайността. Никъде не можеше да има такова небе! То просто не можеше да съществува.

Останалата част от помещението не му предлагаше нищо по-добро. Странни извивки и загадъчни ъгли, сякаш цялата стая беше грубо издълбана в един-единствен камък, и колони, които сякаш изникваха от сивия под. Пламъци пращяха в огнището като огън в ковачница, но не отделяха никаква топлина. Огнището беше иззидано със странни овални камъни. Всъщност само приличаха на камъни — изглеждаха влажни въпреки пламъците, когато погледнеш право към тях, но когато им хвърлеше кос поглед, наподобяваха човешки лица, лица на мъже и жени, гърчещи се от болка, крещящи безмълвно. Столовете с високи облегалки и полираната маса в средата на стаята изглеждаха съвсем нормални, но тъкмо тази нормалност изтъкваше

ненормалността на всичко останало. На стената висеше огледало — но и то не беше нормално. Когато се погледна в огледалото, на мястото на отражението си видя само повей на тъмна сянка. Всичко друго в стаята се отразяваше вярно, но не и той самият.

Пред огнището стоеше някакъв мъж. Не беше го забелязал отначало. Облечен в добре скроени дрехи, мъжът изглеждаше в разцвета на силите си.

— Отново се срещаме — проговори мъжът и само за миг очите и устата му се превърнаха в отворстия към бездънни кухни, където тлееше жарава.

Ранд изкрещя и се хвърли назад, извън стаята, толкова рязко, че се препъна в коридора, залитна и отвори отсрещната врата. Изви се, хвана се за бравата, за да не падне на пода — и се озова в каменна стая с невъзможно небе отвъд арките, водещи към тераса, и огнище...

— Не можеш да избягаш толкова лесно от мен — каза мъжът.

Ранд се обърна да избяга, но вратата към коридора се хлопна и ключалката щракна. Той замръзна и погледна към мъжа до огнището. Така беше по-добре, отколкото да гледа камъните на огнището или странното небе.

— Това е сън — промълви младежът. — Това е някакъв кошмар. — Той затвори очи и се съсредоточи над мисълта, че трябва да се събуди. Когато беше малък, Премъдрата му беше казвала, че ако го направи по време на кошмар, той ще изчезне. „Премъдрата... Какво?“ Само да успееш да задържи мислите си да не му се изплъзват. Само ако можеше да накара главата си да престане да го боли, щеше да успее да мисли.

Отново отвори очи. Саята си беше както преди, с терасата, с небето. И с мъжа край огнището.

— Сън, казваш — каза мъжът. — Има ли значение?

Отново, само за миг, устата и очите му се отвориха към пещ, която сякаш продължаваше безкрайно. Гласът му изобщо не се промени.

„Това е сън. Трябва да е сън.“ Въпреки това Ранд запристъпва заднишком към вратата, без да отмества поглед от непознатия край огъня, и опипа дръжката на бравата. Не се помръдна. Вратата беше заключена.

— Струва ми се, че си жаден — каза мъжът край огнището. — Пий.

На масата имаше бокал. Блестящо злато, украсено с рубини и аметисти. Преди не беше там. Прииска му се да престане да се стряска. В края на краищата това беше само сън. Устните му бяха като напукана пръст.

— Да, жаден съм малко — отрони той и надигна бокала. Мъжът се наведе напред съсредоточен, наблюдаваше го, поставил едната си ръка на облегалката на стола. Миризмата на подправено вино припомни на Ранд колко жаден беше наистина, сякаш не беше пил нищо от дни. „Наистина ли съм?“

Малко преди виното да докосне устните му той спря. Между пръстите на мъжа от облегалката на стола се заиздигаха струйки дим. А очите му го гледаха напрегнато... и от тях бликаха пламъци.

Ранд облиза устни и остави бокала на масата, без да вкуси.

— Не съм толкова жаден, колкото си мислех.

Мъжът рязко се изправи. Лицето му беше безизразно, но въпреки това личеше, че е разочарован. Ранд се зачуди какво ли имаше във виното. Но това, разбира се, беше глупав въпрос. Всичко това беше само сън. „Но тогава защо не свърши?“

— Какво искаш? — настоя той. — Кой си ти?

От устата и очите на мъжа лумнаха пламъци.

— Някои ме наричат Баал-замон.

Ранд се усети, че е застанал с лице към вратата и яростно върти бравата. Всички мисли за сънища се бяха изпарили от съзнанието му. Тъмния. Бравата не поддаваше, но той продължи да я натиска.

— Ти ли си онзи? — изведнъж заговори Баал-замон. — Не можеш вечно да го криеш от мен. Не можеш вечно да криеш себе си от мен, дори на най-високата планина или в най-дълбоката пещера. Познавам те до последното косъмче.

Ранд се извърна с лице към мъжа — с лице към Баал-замон. Преглътна с мъка. Кошмар. Пресегна се назад, за да дръпне за пореден път дръжката.

— Слава ли очакваш? — каза Баал-замон. — Власт? Да не би да ти казаха, че Окоето на Света ще ти служи? Каква слава или власт за една кукла? Нишките, които те движат, са изпледени преди векове. Баща ти беше избран от Бялата кула, като жребец, овързан с въжета и

подведен да си свърши работата. Майка ти не беше нищо повече от плодна кобила за техните планове. А тези планове водят към твоята смърт.

Ръцете на Ранд се свиха в юмруци.

— Баща ми е добър мъж, а майка ми беше добра жена. Не смей да ги споменаваш!

Пламъците сякаш се разсмяха.

— Значи все пак има някакъв дух в теб. Може би наистина си онзи. Това няма много да ти помогне. Амирлинският трон ще те използва, докато не се изчерпиш, също както бяха използвани Давиан и Юриан Каменолък, и Гуаир Амалазан, и Раолин Прокобник. Също както сега използват Логаин. Ще те използват, докато нищо не остане от теб.

— Не знам... — Ранд завъртя глава. Единственият миг на ясна мисъл, породен от гнева, си беше отишъл. Мислите му се завихриха. Мъчеше се да намери думите и гласът му ставаше все по-ясен. — Ти... си окован... в Шайол Гул. Ти и всички Отстъпници... сте оковани от Създателя до края на времето.

— Края на времето ли? — попита с насмешка Баал-замон. — Живееш като плужек под камък и си мислиш, че гнездото ти е цялата вселена. Смъртта на времето ще ми донесе такава власт, каквато не би могъл и да си представиш, червей.

— Ти си окован...

— Глупак, аз никога не съм бил окован! — Пламъците запращаха срещу него, толкова горещи, че Ранд отстъпи и вдигна ръце да защити очите си. Потта по дланите му засъхна от зноя. — Аз стоях до рамото на Луз Терин Родоубиеца, когато той извърши деянието, донесло името му. Аз бях този, който му каза да убие жена си и децата си, и всички, които носят неговата кръв, и всяко живо същество, което го е обичало или което той е обичал. Аз след това го дарих с миг на разум, за да осъзнае какво е извършил. Чувал ли си някога човек да изкрещи цялата си душа, червей? Тогава той можеше да ме удари. Не можеше да спечели, но можеше да се опита. Но вместо да го стори, той призова драгоценната си Единствена сила върху себе си, земята се разцепи на две и издигна Драконова планина, която се превърна в негова гробница.

— Хиляда години по-късно аз изпратих тролоците да опустошат юга и триста години те сеяха гибел по света. Онези слепи глупци в Тар Валон заявиха, че аз съм победен окончателно, но Вторият обет, Обетът на Десетте държави, беше разтурен и никога повече не може да се възстанови, и остана ли тогава някой, който да ми се противопостави? Аз прошепнах в ухото на Артур Ястребовото крило какво да направи и земята на Айез Седай бе опустошена нашир и дълж. И отново прошепнах, и Върховният крал отпрати войските си отвъд Аритски океан, отвъд Световното море, и подпечата две присъди. Присъдата над собствената си мечта за една земя и един народ, и една предстояща присъда. Бях там, до смъртния му одър, когато съветниците му казаха, че само Айез Седай могат да спасят живота му. Аз заговорих и той заповяда съветниците му да бъдат изгорени на кладата. Аз заговорих и предсмъртният вик на Върховния крал беше, че Тар Валон трябва да се срина до основи.

— След като такива мъже не можаха да се опълчат срещу мен, на какво можеш да разчиташ ти, крастава жабо, пълзяща край горска локва? Ти или ще ми служиш, или ще танцуваш под конците на Айез Седай, докато умреш. И тогава наистина ще станеш мой. Мъртвите ми принадлежат!

— Не — измърмори Ранд. — Това е сън. Сън е!

— Нима смяташ, че в сънищата си по-защитен от мен? Виж! — Баал-замон посочи със заповеднически жест и главата на Ранд се извърна да го последва, въпреки че не искаше; не искаше да се извърне.

Бокалът върху масата беше изчезнал. На негово място пълзеше голям плъх, примигващ на светлината и душец предпазливо из въздуха. Баал-замон изви пръст към него и плъхът се надигна с цвърчене, а предните му лапички замахаха във въздуха, докато се мъчеше тронаво да се задържи на задните си лапи. Пръстът се изви още повече и плъхът се претъркули, задраска яростно, без да може да се хване за нищо, цвърчейки пронизително, гърбът му се извиваше, извиваше, извиваше. Чу се изпукване, плъхът потръпна и падна, прекършен почти на две.

Ранд преглътна.

— Всичко може да се случи в един сън — изломоти той. Без да вдига очи, отново запристъпва заднишком към вратата.

— Тогава иди при Айез Седай. Влез в Бялата кула и им кажи. Кажи на Амирлинския трон за този... сън. — Мъжът се разсмя. Ранд усети зноя на пламъците върху лицето си. — Това е един начин да се спасиш от тях. Тогава те няма да те използват. Не и след като знаят, че аз знам. Но дали ще те оставят жив, за да раапространиш мълвата за онова, с което се занимават? Нима си толкова голям глупак да повярваш, че ще те оставят? Прахът на мнозина като теб е пръснат по склоновете на Драконова планина.

— Това е сън — отвърна задъхано Ранд. — Това е сън и аз ще се събудя.

— Нима? — С крайчеца на окото си той забеляза, че пръстът на мъжа се насочва към него. — Наистина ли ще се събудиш? — Пръстът се сгъна, Ранд изкрещя и се огъна в дъга назад, всеки мускул на тялото му сякаш щеше да се скъса. — Дали изобщо ще се събудиш?

* * *

Ранд се гърчеше в мрака, ръцете му се бяха впили в нещо. Одеяло. Бледа лунна светлина се процеждаше през прозорчетата. Видя очертанията на другите две легла. Няколко въглена догаряха в пепелта на огнището.

Значи все пак се бе оказало сън, като онзи кошмар в хана „Виноструй“, в деня на Бел Тин. Всичко, което беше чул или сторил, се беше омесило със стари приказки и безсмислици. Той придърпа одеялото около раменете си, но не студът го бе накарал да се разтрепери. Главата също го болеше. Може би Моарейн щеше да направи нещо, за да спре тези сънища. „Нали каза, че може да ми помогне срещу кошмари.“

Изсумтя. Дали тези сънища бяха достатъчно опасни, за да помоли Айез Седай за помощ? От друга страна, дали всичко, което правеше сега, нямаше да го завлече още по-надолу? Беше напуснал Две реки, беше тръгнал в странство с една Айез Седай. Не бе имал никакъв избор, разбира се. Но нима сега имаше друг избор, освен да й се довери? На една Айез Седай? Това беше точно толкова лошо, колкото сънищата. Сгуши се под одеялото, мъчейки се да намери

спокойствие в празнотата, както го беше учил Трам, но сънят не идваше...

ГЛАВА 15

НЕПОЗНАТИ И ПРИЯТЕЛИ

Събуди го слънчевата светлина. Той издърпа възглавницата над очите си, но и тя не скри светлината, а и всъщност не му се искаше да заспива отново. След първия сън бяха последвали други кошмари. Не си спомняше нищо освен първия, но не искаше да сънува повече.

С въздишка хвърли възглавницата встрани, седна в леглото и се протегна. Всички болки, които мислеше, че са отшумели след банята, се бяха върнали в мускулите му. А и главата все още го болеше. Това не го изненада. Такъв сън можеше да причини главоболие у всеки. Споменът за другите беше отшумял, но не и този.

Другите две легла бяха празни. Слънцето се беше издигнало високо над хоризонта. По това време във фермата отдавна щеше да си е приготвил нещо за закуска и да се е заловил с работа из двора. Изниза се от леглото, сумтейки сърдито. Цял град за разглеждане, а дори не бяха го събудили. Добре че поне някой се беше погрижил да постави вода в каната на умивалника, при това топла.

Изми се и се облече бързо, като за момент се поколеба дали да не вземе меча на Трам. Лан и Том бяха оставили дисагите и увитите на руло одеяла в стаята, разбира се, но мечът на Стражника не беше тук. Лан ходеше винаги с меча си в Емондово поле, дори без да има и най-малък повод за тревога. Реши, че трябва да последва примера на опитния мъж, така че препаса колана и наметна плаща си през рамо.

Слезе по някакви стълби и се озова в кухнята, където господин Фич се караше с една дебела жена, очевидно готвачката. По-скоро тя се караше с него, като размахваше пръст под носа му. Прислужнички, кухненски помощници, разносвачи и боклукчии щъкаха около тях, заети с работата си, като старателно отбягваха вихрещата се посред кухнята свада.

— Моят Кирри е добър котарак — говореше ядосана готвачката — и не желая и да чувам лоша дума за него, разбра ли? Оплакваш се от

него, че си върши прекалено добре работата, това правиш, ако питаш мен.

— Получих оплаквания — опитваше да се вмести в монолога ѝ господин Фич. — Оплаквания, госпожо. Половината ми гости...

— Не искам и да чувам. Просто не искам да чувам такова нещо. Щом държат толкова да се оплакват от котарака ми, да дойдат сами да си готвят. Бедничкият ми котарак, дето просто си върши работата, и аз, двамата ще идем някъде, където ще се отнасят с нас както подобава, ще видиш ти. — Тя развърза престилката си и понечи да си я свали.

— Не! — извика господин Фич. Двамата затанцуваха в кръг, като готвачката се опитваше да си свали престилката, а ханджията се мъчеше да ѝ я надене отново. — Не, Сара! — запъшка той. — Няма нужда да го правиш. Няма нужда, ти казах! Какво ще правя без теб? Кирри е чудесна котка. Великолепна котка. Най-добрият котарак в Бейрлон. Ако още някой ми се оплаче, ще му кажа само да е благодарен, че котката си изпълнява добре задълженията. Да, да е благодарен. Не можеш да ме напуснеш. Сара? Сара!

Готвачката спря и успя да издърпа престилката от ръцете му.

— Е, добре де. Хубаво. — Стиснала престилката в двете си ръце, тя не бързаше да си я завърже. — Но ако очакваш да приготвя нещо за обяд, най-добре ще е да изчезваш оттук и да ме оставиш на мира. Това може да е твой хан, но кухнята е моя. Освен ако не искаш сам да готвиш. — И тя протегна ръце да му връчи престилката си.

Господин Фич отстъпи и разпери широко ръце. Отвори уста да каже нещо, но се спря и за първи път се огледа. Прислужниците продължаваха да сноват наоколо, без да обръщат внимание на готвачката и стопанина, а Ранд беше започнал да претърсва джобовете на сетрето си, макар че освен монетата, дадена му от Моарейн, в тях нямаше нищо. Ако не се брояха джобният му нож, едно брусче, две резервни жили за тетива и едно въженце, което бе решил, че все някога може да му послужи.

— Сигурен съм — каза предпазливо господин Фич на Сара, — че всичко ще бъде приготвено чудесно, както винаги си го правила. — С тези думи той хвърли за последно подозрителен поглед към шетащата наоколо прислуга и напусна помещението с цялото достойнство, което можеше да си придаде в момента.

Сара го изчака да излезе, после енергично завърза престилката и се обърна към Ранд.

— Искаш да хапнеш нещо, а? Е, заповядай. — Жената му се усмихна вяло. — Спокойно, не хапая, макар и да си се стреснал от това, което въобще не биваше да видиш. Циел, я донеси на този момък малко хляб, сирене и мляко. Това е всичко, което имаме в момента. Седни, момко. Всичките ти приятели излязоха, освен един момък, за когото разбрах, че не се чувствал добре. Предполагам, че и ти искаш да се поразходиш навън.

Една от прислужничките донесе поднос с храна и Ранд залапа. Готвачката се залови отново с тестото, без да спира да говори.

— А ти не си слагай на ума това, което видя преди малко. Господин Фич е добър човек, макар че и най-добрите от вас, мъжете, не сте кой знае каква стока. Хората, дето са му се оплакали, са го изкарали от нерви. И за какво се оплакват толкова? Да не би да искат да видят живи плъхове из хана, вместо мъртви? Макар че обикновено Кирри не си оставя свършената работа на открито. И то над дузина плъхове? Кирри не би оставил толкова много изобщо да влязат в хана, такова нещо не е бивало досега. Това място е чисто, няма защо да се безпокоиш. И всичките с пречупени гръбнаци. — Тя поклати глава, учудена от странността на събитието.

Хлябът и сиренето се вкамениха в устата на Ранд.

— С пречупени гръбнаци ли?

Готвачката махна с брашнената си ръка.

— Помисли си за по-хубави неща, аз така правя. Нали знаеш, тук сега има един веселчун. Тъкмо ги забавлява в общата зала. Ама вие май дойдохте с него, нали така? Ти нали беше един от онези, дето пристигнаха с госпожа Алис? Май така беше. Аз самата обаче няма да имам много време да видя този веселчун, толкова работа ме чака. Ханът е толкова пълен напоследък, с този народ, дето слезе от рудниците... — Тя тупна топката тесто върху дъската. — Не са като хората, които обикновено пускаме тук, ама целият град е пълен с тях.

Ранд се хранеше механично, без да усеща вкуса на храната и без да слуша приказките на улисаната готвачка. Мъртви плъхове, всички с пречупени гръбнаци. Завърши припряно закуската си, изломоти едно „благодаря“ и побърза да излезе. Трябваше да поговори с някого. Помисли за момент и отиде в общата зала.

Том бе събрал вниманието на всички. Дори господин Фич беше замрял на място със сребърен поднос в едната ръка и парцал за прах в другата.

— ...с със сребърни подкови и гордо извити вратове — декламираше Том, заел поза, сякаш не само яздеше кон, но се беше превърнал в един от дългата приказна процесия ездачи. — Сребристите гривни се веят и глави се поклащат. Хиляди плющящи знамена с всички цветове на дъгата под небесната вис. Стотици бронзови тръби процепват въздуха, барабаните екнат с гръмотевичен тътен. Вълна след вълна възгласи огласят небето, заливат покривите и кулите на славния Иллиан, разбиват се и отшумяват нечути в ушите на хилядите конници, чиито очи и сърца греят с блясъка на святата им цел. Великите търсачи на Рога яздат напред по своя път, препускат, за да намерят Рога на Валийр, който ще вдигне героите от миналите Векове от гроба им, за да се сражават в името на Светлината...

Веселчунът декламираше с така наречения от него в нощите около огъня, „прост напев“. Сказанията, беше им обяснявал той, могат да се рецитират на три гласа: висок напев, прост напев и разговорен. Последното означаваше просто да разказваш така, както би говорил със съседа си за реколтата. Когато бяха заедно, Том им разказваше легендарните истории на разговорен, въпреки че не криеше пренебрежението си към този стил.

Ранд притвори вратата, без да влиза в залата, и се облегна на стената. От Том нямаше да получи никакъв полезен съвет. Моарейн — какво ли щеше да направи тя, ако разбереше?

Забеляза, че хората, минаващи край него, го поглеждат, и усети, че си говори сам. Навлече наметалото си и се изправи. Трябваше да поговори с някого. Готвачката му беше казала, че един от останалите не е излязъл.

В стаята, където спяха другите двама, беше само Перин. Лежеше. Лъкът и колчанът на Мат бяха оставени в ъгъла.

— Чух, че не се чувстваш добре — каза Ранд и седна на другото легло. — Само исках да поговорим. Аз... — Усети, че не знае как да започне. — Ако ти е зле — каза той и се надигна, — може би трябва да поспиш. Мога да изляза.

— Не знам дали ще заспя отново — въздъхна Перин. — Сънувах лош сън, щом те интересува, а след това не можах повече да заспя. Мат

ще побърза да ти го разкаже. Тази сутрин ми се изсмя, когато му обясних защо се чувствам толкова изморен и не мога да изляза с него, но той също сънува. Слушах го как цяла нощ се въртя и бълнува, и никой не може да ме убеди, че е сънувал нещо особено приятно. — Той заслони очи с яката си ръка. — О, Светлина, колко съм изморен! Може би ако полежа още час-два, ще се оправя и ще мога да стана. Мат ще ми надуе главата, ако пропусна да разгледам Бейрлон заради някакъв си сън.

Ранд бавно се наведе към леглото, облиза устни и попита:

— Той уби ли един плъх?

Перин свали ръката си и го зяпна.

— И ти ли? — каза най-сетне приятелят му. Ранд кимна и той продължи: — Съжалявам, че не съм си у дома. Той каза... той... Какво ще правим сега? Каза ли на Моарейн?

— Не. Не още. Може би изобщо няма да й кажа. Не знам. А ти?

— Той каза... Кръв и пепел, Ранд, не знам. — Перин се надигна на лакът. — Мислиш ли, че Мат е сънувал същия сън? Той ми се изсмя, но ми прозвуча някак насилено.

— Може би и той е сънувал същото — отвърна Ранд. Стана му някак гузно, че изпита облекчение от това, че не е единственият. — Канех се да попитам Том за съвет. Той е видял много неща. Ти... ти не смяташ, че трябва да го споделяме с Моарейн, нали?

Перин се отпусна на възглавницата.

— Чувал си разказите за Айез Седай. Смяташ ли, че можем да се доверим на Том? Дали изобщо можем да се доверим на някого? Ранд, ако изобщо се измъкнем живи от всичко това, ако въобще се върнем някога у дома и ме чуеш да споменавам каквото и да е за напускане на Емондово поле, дори да е само до Стражеви хълм, скитай ме. Разбрано?

— Не говори така — каза Ранд и се помъчи да се усмихне колкото можеше по-бодро. — Разбира се, че ще се върнем у дома. Хайде, ставай. Все пак сме в град и имаме цял ден за разглеждане. Къде са ти дрехите?

— Ти иди. Аз искам да полежа още малко. — Перин отново вдигна ръка над очите си. — Отивай. Ще ви намеря след час-два.

— Губиш — каза му Ранд и се изправи. — Помисли само какво пропускаш. — Той се спря до вратата. — Бейрлон. Колко пъти сме си

говорили как някой ден ще видим Бейрлон. — Перин остана да лежи, заслонил очи с ръката си, и не отвърна нищо. Ранд излезе и затвори вратата зад гърба си.

В коридора се облегна на стената и усмивката му се стопи. Главата все още го болеше. Ставаше по-лошо, не по-добре.

Край него мина една от прислужничките и го изгледа загрижено. Преди жената да успее да му проговори, той закри по коридора, загърнат в наметалото си. Том нямаше да свърши с изпълненията си в общата зала и след часове. По-добре бе да се разходи и да поразгледа сам каквото може. Може би щеше да срещне Мат и да разбере дали и в неговите сънища се е появил Баал-замон.

Пред отворените врати на задния двор се спря и зяпна. Улицата беше изпълнена с хора, като овце в кошара. Хора, нахлупили ниско шапки и загърнати в наметала и палта, се движеха бързо в двете посоки, сякаш ги движеше вятърът, духащ над покривите на сградите. Бутаха се с лакти и рядко си промърморваха едностранно, или само си кимваха за извинение. „Непознати — помисли си той. — Тук никой не познава никого.“

Миризмите също бяха странни. Лютиво, кисело и сладко — всичко се смесваше и носят го засърбя. Дори в разгара на Бел Тин не беше виждал толкова хора, струпани на едно място. Дори не и половината. И това беше само на една от улиците. Господин Фич и готвачката бяха казали, че градът е пълен. Целият град... като тук?

Той бавно отстъпи от портата, далече от препълнената с човешка гмеж улица. Наистина нямаше да е редно да излезе и да остави Перин сам в леглото. Ами ако Том приключеше с декламациите си, докато Ранд се скиташе из града? Май беше по-добре да изчака тук.

Въздъхна облекчено и се върна, отдръпвайки се от препълнената с непознати хора улица.

Да влиза обратно в хана също не му се искаше. Седна на една бъчва, опряна до задната стена на хана, и се остави на повее на студения вятър, надявайки се да пооблекчи малко главоболието му.

Мъч от време на време излизаше от вратата на конюшната и поглеждаше към него и дори през двора той долавяше неодобрителното мръщене на коняря. Дали този човек просто не одобряваше селяни като него? Или се беше ядосал от това, че господин Фич ги бе посрещнал така гостоприемно, след като той се бе опитал да

ги изгони, че са влезли през задната порта? „Може да е Мраколюбец“ помисли си Ранд, очаквайки тази идея да го развесели, но не му стана никак весело. Попипа дръжката на меча. Май нищо не можеше да го развесели.

— Овчар с меч със знака на чаплата — изрече нисък женски глас. — Това е почти достатъчно, за да повярвам в какво ли не. В каква беда си изпаднало, селянче?

Ранд стреснат скочи. Беше младата жена с късата коса, която бе видял да разговаря с Моарейн, след като излязоха от банята. Все още беше облечена в момчешко сетре и с бричове. Изглеждаше малко по-възрастна от него, с тъмни очи, по-големи и от тези на Егвийн, и странно напрегната.

— Ти си Ранд, нали? — продължи тя. — Аз се казвам Мин.

— Не съм в никаква беда — отвърна той. Не знаеше какво й е казала Моарейн, но помнеше добре предупрежденията на Лан да не привличат ничие внимание. — Какво те кара да смяташ, че съм в беда? Две реки е мирен район и ние сме кротки хора. При нас няма особени неприятности освен онова, което е свързано с реколтата и с овцете.

— Кротки ли? — каза Мин и леко се усмихна. — Чувала съм за народа в Две реки. Чувала съм шеги за твърдоглави овчари, а тук има доста хора, които са слизали към селските ви краища.

— Твърдоглави ли? — каза Ранд навъсено. — И какви шеги?

— Тези, които ви познават — продължи тя, сякаш изобщо не беше го чула, — казват, че сте преизпълнени с учтивост и изтъкани от усмивка, меки сте като прясно масло. На повърхността обаче. Отдолу, както разправят, сте корави като дъбови коренища. Твърди сте като остени, казват, и камък може да изровите. Но камъкът не е заровен много дълбоко в теб, нито у приятелите ти. Сякаш буря е отмила почти всичко, което го е покривало. Моарейн не ми каза всичко, но което виждам, го виждам.

Дъбови коренища? Камъни? Това съвсем не приличаше на нещо, което търговците или хората биха им разказвали. Името обаче го накара да подскочи.

Той бързо се огледа. Дворът беше празен и най-близките прозорци бяха затворени.

— Не познавам никой, който да се казва... това последното, как беше?

— Госпожа Алис, ако така предпочиташ — отвърна Мин развеселено и той се изчерви. — Не бой се, никой няма да ни чуе.

— Какво те кара да мислиш, че госпожа Алис има и друго име?

— Защото тя ми го каза — отвърна Мин толкова търпеливо, че той отново се изчерви. — Не че е имала избор, предполагам. Аз видях, че е... различна... от пръв поглед. Когато се отби тук преди, на път към вашия край. Тя знаеше за мен. Говорила съм с... други като нея.

— „Видях“? — повтори изумен Ранд.

— Е, предполагам, че няма да се затичаш да ме изкажеш на Чедата, особено като се има предвид що за компания си имаш за из път. Белите плащове няма да харесат това, с което се занимавам аз, повече от нейните деяния.

— Не разбирам.

— Тя смята, че виждам късове от Шарката. — Мин се засмя и поклати глава. — За мен това звучи малко надутото. Просто виждам някои неща, като погледна хората, и понякога знам какво означават те. Погледна някой мъж и жена, които дори не са говорили помежду си, и разбирам, че ще се оженят. И те се женят. Такива работи. Тя поиска да погледна вас. Всички заедно.

Ранд потръпна.

— И какво видя?

— Когато сте заедно ли? От вас хвърчат искри, хиляди, и една голяма сянка, по-тъмна от среднощен мрак. Силна е и ми е чудно защо не я виждат всички. Искрите се мъчат да запълнят сянката, а сянката се мъчи да погълне искрите. — Тя сви рамене. — Всички вие сте свързани един с друг в нещо опасно, но повече от това не мога да разбера.

— Всички ние ли? — промърмори Ранд. — Но те не гонят... тоест...

Мин сякаш не забеляза, че се е изтървал.

— Момичето ли? И тя е част от това. И веселчунът. Всички вие. Ти си влюбен в нея. — Младежът я зяпна. — Това мога да го позная и без да ми се привиждат неща. Тя също те обича, но не е за теб, нито ти си за нея. Във всеки случай не и по начина, по който ви се иска.

— Това пък какво означава?

— Когато я погледна, виждам същото като у... госпожа Алис. Други неща, неща, които не разбирам, но знам добре какво означава

това. Тя няма да се откаже от него.

— Това са глупости — отрони притеснен Ранд. Главоболието му го затъпяваше. Главата му сякаш наистина бе натъпкана с вълна, както обичаше да казва Премъдрата. Доця му се да се отърве от това момиче и от нещата, които то виждаше. И все пак...

— А какво виждаш, когато погледнеш... другите?

— Всякакви неща — отвърна Мин с усмивка, сякаш знаеше какво точно иска да разбере той. — Стра... аа... господин Андра има около главата си седем разрушени кули, и бебе в люлка, вдигнало меч, и... — Тя поклати глава. — Мъже като него... нали разбираш?... винаги имат около себе си много образи, струпани един върху друг. Най-силните образи около веселчуна са един човек... не той самият... жонглиращ с огън, и Бялата кула, а това изобщо не се свързва с един мъж. Най-силните неща, които виждам около едрия ти къдрокос приятел, са вълк и счупена корона, и разцъфнали дървета около него. А около другия — червен орел, око над везни, кама с рубин на дръжката, рог и смеещо се лице. Има и разни други неща, но нали ме разбираш — засега не мога да разбера нито едно от тях. — И тя го изчака, все така усмихната, докато той не попита.

— А за мен?

Момичето за малко щеше да избухне в смях.

— Същите неща като при другите. Меч, който не е меч, златен венец с лаврови листа, просешка тояга, как изливаш вода върху пясък, окървавена ръка и нажежено до бяло желязо, три жени, застанали около ковчег, и ти в него, черна скала, цялата в кръв...

— Добре, добре — прекъсна я той. — Няма нужда да ми изброяваш всичко.

— Но най-важното, виждам мълнии, някои от тях те поразяват, а други излизат от теб. Не знам какво означава всичко това, освен едно. Ние двамата отново ще се срещнем. — Тя го погледна озадачено, сякаш сама не разбираше смисъла на думите си.

— Че защо да не се срещнем? — каза той. — На връщане към дома пак ще мина оттук.

— Може би. — Изведнъж усмивката се върна на лицето ѝ, бегла и загадъчна, и тя го погали по бузата. — Но ако ти кажа всичко, което видях, косата ти ще се накъдри като на твоя приятел с широките рамене.

Той се дръпна от ръката ѝ, сякаш беше нажежена.

— Какво искаш да кажеш? Виждаш ли нещо, свързано с плъхове? Или сънища?

— Плъхове? Не, плъхове не. А за сънищата... може би това е твоята представа за сънища, но не бих казала, че е и моя.

Той се зачуди дали не е луда. Толкова странна изглеждаше усмивката ѝ.

— Трябва да тръгвам — промълви Ранд. — Аз... трябва да се срещна с приятелите си.

— Върви тогава. Но няма да се измъкнеш.

Той не се затича, но всяка следваща стъпка беше по-бърза от предишната.

— И да тичаш, и да не тичаш — извика тя след него, — от мен няма да се измъкнеш.

Смехът ѝ го подгони през двора и навън на улицата, сред човешката гмеж. Последните ѝ думи твърде много напомняха онова, което му беше казал Баал-замон в съня. Шмугна се сред тълпата и започна да си пробива път, предизвиквайки сърдити погледи и още посърдити упреци, но не забави ход, докато не се намери на няколко пресечки от хана.

Чак след известно време започна да обръща внимание на това, което го заобикаляше. Бейрлон бе найстина голям град, макар и да не приличаше съвсем на градовете от приказките на Том. Ранд крачеше по широки улици, застлани с плочести камъни, после по тесни, криволичещи калдъръми, натам, накъдето го поведеше множеството. През нощта беше валяло и непавираните улици вече бяха разкаляни от многобройните човешки стъпки, но калните улици не бяха нещо, което можеше да го притесни. В Емондово поле нямаха нито една павирана улица.

Не се виждаха палати и само малко къщи бяха по-големи от онези на село, но всяка къща бе покрита или с керемиди, или с каменни плочи като хана „Виноструй“. Предположи, че може би в Кеймлин ще видят дори и дворец. Колкото до хановете, дотук изброи девет и нито един от тях не беше по-малък от „Виноструй“.

Всяка улица беше претъпкана с дюкянчета и сергии, отрупани със стока, всичко — от платове до книги, гърнета и ботуши. Сякаш стотина фургона на амбуланти бяха изсипали съдържанието си по тях.

Толкова се заглеждаше, че неведнъж му се налагаше да се забърза, смутен от подозрителния поглед на някой търговец. Отначало не разбираше защо и това започна да го ядосва, докато не осъзна, че тук той е странникът. Тъй или иначе, не можеше да направи кой знае каква покупка. Ахна, когато видя колко медни монети струва дузина смачкани ябълки или шепа съсухрени гулии, с които в Две реки щеше да нахрани конете — но хората, изглежда, плащаха охотно за тази оскъдна храна.

По негова преценка хората в града наистина бяха много. За известно време многобройността го зашеметяваше. Някои бяха облечени в много по-фини дрехи от тези, които носеха хората в Две реки, почти като тези на Моарейн. Немалко от минувачите бяха навлекли дълги кожени палта, които се спускаха до глезените им. Рудничарите, за които говореха всички в хана, наистина имаха вид на мъже, сякаш излезли изпод земята. Но все пак повечето хора не изглеждаха по-различно от онези, сред които беше отраснал — нито по облекло, нито в лицето. Беше очаквал, че ще се окажат някак по-различни. Всъщност някой от тях толкова му приличаха на хората от Две реки, че си представяше, че принадлежат към един или друг от родовете в и около Емондово поле. Ето онзи беззъб сивокос старец с уши като дръжки на котел, седнал на една пейка пред странноприемницата и загледан мрачно в празната си халба, спокойно можеше да мине за братовчед на Били Конгар. Шивачът с провисналата челюст, кърпещ нещо пред дюкяна си, можеше да е брат на Джон Тейн, чак до петното плешивина на темето му. Почти огледално отражение на Самел Крейв премина покрай Ранд и зави на пресечката и...

И той зяпна с невярващи очи един дребен костелив човечец с дълги ръце и голям нос, който забързано се провираше през тълпата. Очите на мъжа бяха хлътнали, мръсното му лице беше изпито, сякаш не беше ял и спал от няколко дни, но Ранд можеше да се закълне... Парцаливият мъж също го забеляза и замръзна в полукрачка, без да обръща внимание на хората, които за малко щяха да го стъпчат. Последната сянка на съмнение в главата на Ранд се изпари.

— Господин Фейн! — извика той. — Ние мислехме, че сте...

Амбулантът се обърна и почти побягна, но Ранд се затича след него. Свиха в някаква уличка.

Изведнъж амбулантът спря. Висока ограда задънваше пътя му. Ранд също спря и подвижна:

— Господин Фейн? Какво има? Това съм аз, Ранд ал-Тор, от Емондово поле. Всички си мислехме, че тролоците са ви отвлекли.

Фейн рязко вдигна ръце и изхриптя:

— Недей! — Главата му непрекъснато се въртеше, сякаш се мъчеше да види всичко, което преминава по широката улица зад гърба на младежа. — Не споменавай... — гласът му премина в сподавен шепот — за тях. Тук в града са Белите плащове.

— Няма за какво да се обезпокоите — каза Ранд. — Елате с мен в „Елена и Лъва“. Отседнал съм там с моите приятели. Повечето от тях ги познавате. Ще се радват да ви видят. Всички си мислехме, че сте умрял.

— Умрял? — сръза го възмутен амбулантът. — Аз, Падан Фейн? Аз съм хитър и знам как да оцелявам... — Изведнъж лицето му се стегна. — Изгориха фургона ми, цялата ми стока. Нямах никаква причина да го правят, нали? Не можах да намеря конете си. Онзи дебел дърт ханджия ги беше заключил в конюшната! Трябваше да бягам, за да не ми прережат гърлото, и какво спечелих? Само това, че все още съм жив. Кажи ми, честно ли е? А кажи де?

— Конете ви са в безопасност в конюшната на господин ал-Вийр. Винаги можете да си ги вземете. Ако дойдете с мен в хана, сигурен съм, че Моарейн ще ви помогне да се върнете в Две реки.

— А, не! Тя е... тя е Айез Седай, нали? — Той млькна и нервно облиза устни. — Колко ще останете в този... как беше... „Елена и Лъва“?

— Тръгваме утре — отвърна Ранд. — Но какво общо има това с...

— Ти просто не знаеш — простена Фейн. — Хапваш си там и си спиш на топличко. А аз от онази нощ не съм спал и един миг. Ботушите ми се скъсаха от тичане, а какво трябваше да ям... — Лицето му се сгърчи. — Не искам да си имам работа с Айез Седай... но може би ще трябва. Май нямам избор, нали? Като помисля само как ще ме изгледа... Обещай ми, че няма да й казваш. Тя ме плаши. Няма смисъл да й казваш. Няма смисъл да знае, че съм жив. Трябва да ми обещаеш. Трябва!

— Обещавам — отвърна му Ранд, за да го успокои. — Но няма никаква причина да се плашите от нея. Елате с мен. Най-малкото, ще хапнете топла храна.

— Може би. Може би. — Фейн поглади замислено брадичката си. — Утре, казваш? Дотогава... Нали няма да забравиш обещанието си? Няма да й позволиш да...

— Няма да й позволя да ви причини нещо лошо — каза Ранд и се зачуди как би могъл да възпре една Айез Седай от това, което си науми да направи.

— Тя няма да ми направи нищо — каза Фейн. — Не, няма. Аз няма да й позволя. — И той се шмугна като светкавица покрай Ранд и се вля в тълпата.

— Господин Фейн! — извика Ранд и хукна след него. — Почакайте!

Затича се и се блъсна в някакъв минувач, събори го и двамата се сринаха в разкаляната улица.

— Защо не гледаш къде вървиш? — измърмори човекът под него и Ранд го погледна изненадано.

— Мат?

Мат седна, изгледа го ядосано и зачисти с ръце калта от наметалото си.

— Ти май наистина се превръщаш в градски човек. Спиш цял предобед и после почваш да блъскаш хората. — Приятелят му се изправи, огледа изкаляните си длани, промърмори и ги изтри в наметалото си. — Знаеш ли с кого се разминах?

— Падан Фейн — каза Ранд.

— Как позна?

— Току-що говорих с него, но той избяга.

— Значи тро... — Мат млъкна и се озърна предпазливо, но тълпата се точеше около тях, без дори да ги поглежда — Значи че са го хванали. Но защо ще бяга от теб?

— Не разбрах нищо, освен че се бои от... госпожа Алис. — Цялото това мерене на приказките не беше никак лесно. — Не иска тя да разбере, че е тук. Накара ме да му обещаая, че няма да й кажа.

— Е, от моя страна тайната му е запазена — изсумтя Мат. — Аз също бих искал тя да не знае къде съм.

— Мат? — Хората край тях не им обръщаха никакво внимание, но въпреки това Ранд сниши глас и се наведе към него. — Мат, да си сънувал един кошмар снощи? За един мъж, дето уби плъх?

Мат го зяпна, без да мига.

— И ти ли? — отрони той най-сетне. — Перин също, предполагам. За малко да го попитам тази заран, но... Сигурно и той. Кръв и пепел! Някой май ни кара да сънуваме разни неща. Ранд, да знаеш колко ми се ще никой да не знае къде съм!

— Тази заран целият хан беше пълен с мъртви плъхове. — Вече не го беше толкова страх да го каже. — И на всички гръбнаците им са счупени. — Гласът му отекна в собствените му уши. Ако му прилошееше, може би трябваше да отиде при Моарейн. Изненада се, че дори мисълта за Единствената сила, използвана върху него, не го притесни.

Мат си пое дълбоко дъх, уви се в наметалото си и се огледа, сякаш преценяваше накъде да тръгнат.

— Какво става с нас, Ранд? Какво?

— Не знам. Ще ида да потърся съвет от Том. Дали да го кажа... на някой друг.

— Не! Не и на нея. Може би на него, но не и на нея.

Резкият му тон стресна Ранд.

— Значи вярваш на онзи? — Не беше нужно да пояснява кого има предвид под „онзи“. Гримасата по лицето на Мат му подсказа, че го е разбрал.

— Не — отвърна бавно Мат. — Въпрос на късмет, това е всичко. Ако приемем, че той е лъгал, тогава може би нищо няма да ни се случи. Може би. Но може би само неговата поява в сънищата ни е достатъчна за... Не знам. — Той млъкна и преглътна. — Ако не й кажем, може би ще сънуваме още нещо. Плъхове или не, но сънищага все пак са по-добре, отколкото... Помниш ли сала? Предлагам да си мълчим.

— Добре. — Ранд помнеше сала, и заплахата на Моарейн също, но това някак му се струваше минало. — Добре.

— Перин няма да й каже нищо, нали? — продължи Мат. — Трябва да се върнем при него. Ако той й каже, тя ще се досети и за нас. Може да си сигурен. Хайде. — Той енергично закрачи към хана, после се обърна и попита: — Какво ти е? Не си ли се наспал?

— Май съм се простудил — каза Ранд. Главата му думтеше като барабан.

— Ще изядеш една гореща пилешка супа и ще ти мине — каза Мат.

Запровираха се из претъпканите улици. Ранд полагаше усилие да върви след Мат и дори да вметва по някоя и друга дума от време на време, но наистина му беше лошо. Не беше изморен. Не му се спеше. Просто му се струваше, че се носи в безтегловност. След малко се усети, че разказва на Мат за разговора си с Мин.

— Значи кама с рубин? — каза Мат. — Това ми харесва. Но за окото не знам нищо. Сигурен ли си, че не си го е измислила? Според мен би трябвало да знае какво означава всичко това, ако наистина е прорицателка.

— Тя не каза, че е прорицателка — отвърна Ранд. — Вярвам, че наистина вижда разни неща. Не помниш ли, Моарейн говореше с нея, когато излязохме от банята. А тя знае коя е Моарейн.

Мат го изглежда намръщен.

— Нали не трябваше да използваме това име?

— Да — промърмори Ранд и разтри слепоочията си. Беше му трудно да се съсредоточи.

— Ти май наистина си болен — каза начумерено Мат, после изведнъж дръпна Ранд за ръкава и го спря. — Я ги виж!

Трима мъже в ризници и със стоманени шапки, лъснати до сребрист блясък, си пробиваха път посред улицата към тях двамата. Дългите им плащове, достолепно бели, с избродиран от лявата страна златен слънчев изгрев, забърсваха калта и локвите по улицата. Десниците им лежаха върху дръжките на мечовете. Тримата се оглеждаха, сякаш виждаха твари, изпъзели изпод някой гнил дънер. Никой от минувачите обаче не се обръщаше към тях. Все едно че не ги забелязваха. Просто им правеха път.

— Това Чедата на Светлината ли са? — попита високо Мат. Един минувач ги изглежда грубо и бързо се отдалечи.

Ранд кимна. Чедата на Светлината. Белите плащове. Мъжете, които мразеха Айез Седай. Мъжете, които учеха хората как да живеят и им създаваха неприятности, ако откажеха да им се подчинят. Ако опожарените ферми и още по-лошите неща можеха да се нарекат само „неприятност“. „Би трябвало да се уплаша — помисли той или да

изпита любопитство. Поне нещо.“ Но вместо това той ги изглежда безстрастно.

— Не ми приличат на такива — каза Мат. — Как са се надули, а?

— Те не са важни — каза Ранд. — Да вървим в хана. Трябва да поговорим с Перин.

— Надуват са като Евард Конгар. И той така си вири носа. — Изведнъж Мат се ухили и му намигна.

— Това какво общо има с Перин?

— Виждаш ли това? — Мат пак му намигна и посочи една каруца, пълна с бъчви. Една пръчка придържаше на място дюзината бъчви на дъното е. — Само гледай. — Той се засмя и се затича към близкия ножарски дюкян вляво от тях.

Ранд зяпна към него, досещайки се, че приятелят му пак е намислил нещо. Този хитър поглед в очите на Мат винаги означаваше, че ще направи някаква лудория. Но колкото и да беше странно, той не предприе нищо, за да го спре, а остана на място, изчаквайки да види какво се кани да прави приятелят му. Нещо му подсказваше, че е погрешно, дори опасно, но въпреки това той се усмихна одобрително.

След минута Мат се появи от едно таванско прозорче. Прашката беше в ръцете му. Очите на Ранд се преместиха към каруцата. Почти веднага след това последва рязък трясък и пръчката, държаща бъчвите, се счупи тъкмо когато бронираните гърди на Белите плащове се изравниха с каруцата. Чуха се изненадани викове. Бъчвите се затъркаляха по улицата, пръскайки кал и мръсна вода. Някои от минавачите изпопадаха, вдигайки още повече пръски, но тримата с белите плащове се отместиха ловко, отбягвайки търкалящите се бъчви. Не можаха обаче да избегнат разписисалата се кал, която изпоцапа белите им наметала.

Ранд погледна към покрива на магазинчето. Мат се беше покрил. Изстрелът му не беше особено труден за който и да е хлапак от Две реки, но резултатът определено беше търсеният. Младежът не можа да се сдържи и се разсмя — шегата беше доста грубичка, но все пак беше смешна. Когато отново се извърна към улицата, тримата с белите плащове гледаха право към него.

— Нещо май ти се струва смешно, а? — Този, който заговори, стоеше малко пред другите. Погледът му беше надменен и немигаш,

очите му светеха особено, сякаш знаеше нещо, което не знае никой друг.

Смехът на Ранд секна. Той и Чедата се бяха оказали сами сред калта и бъчвите. Тълпата, която допреди минута-две ги делеше, набързо си беше намерила някаква много важна работа и се бе пръснала.

— Да не би страхът от Светлината да ти е вързал езика? — Ядът правеше тясното лице на Белия плащ още по-измършавяло. Той погледна пренебрежително към дръжката на меча, подаваща се изпод наметалото на Ранд. — Може би ти си виновен за това, а? — За разлика от останалите, той носеше златна значка под слънчевия изгрев на плаща си.

Ранд помръдна, за да прикрие меча си, но не успя и дръжката щръкна напред.

— Случва се — каза младежът. — Дори и на Чедата на Светлината. Мъжът с тясното лице вдигна едната си вежда:

— За толкова ли страшен се мислиш, хлапако? — Не изглеждаше много по-възрастен от Ранд.

— Знак на чаплата, лорд Борнхалд — предупреди го един от другите.

Мъжът с тясното лице отново хвърли поглед към дръжката на меча на Ранд — бронзовата чапла се виждаше съвсем ясно — и очите му моментално се разшириха. След това погледът му се вдигна към лицето на младежа и той изсумтя пренебрежително.

— Много е млад — хладно продума той и пак се обърна към Ранд. — Не си тукашен, нали? Откъде идваш?

— Току-що пристигнах в Бейрлон. — Тръпка на възбуда премина по ръцете и краката на Ранд. Усети, че се изчервява, стана му топло. — Да ми кажете някой добър хан?

— Отбягваш въпросите ми! — сръза го Борнхалд, — Какво зло се таи в теб, че не ми отговаряш? — Другарите му пристъпиха до него. Въпреки калните петна по плащовете им, сега в тях нямаше нищо смешно.

Тръпката изпълни цялото тяло на Ранд; топлината се превърна в треска. Доця му се да се разсмее, чувстваше се отлично. Вътрешният му глас му подсказваше, че нещо не е наред, но единственото, за което можеше да мисли сега, беше колко е пълен с енергия — енергията

почти бликаше от него. Той се усмихна и зачака да види какво ще се случи. Разсеяно, някак от разстояние, се зачуди какво ли може да е това, което става с него.

Лицето на водача им потъмня. Един от другите издърпа меча си достатъчно, за да блесне малко от стоманата, и заговори с треперещ от гняв глас:

— Когато Чедата на Светлината задават въпроси, глупаво тикво, очакваме отговори или... — Той млъкна, когато онзи с тясното лице вдигна предупредително лявата си ръка.

На улицата се беше появила Градската стража — десетина мъже с кръгли стоманени шлемове и обковани с метални плочки къси кожени дрехи, понесли на рамене дълги пики. Имаха вид на хора, които знаят как да боравят с тях. Те застанаха на десетина крачки от тях и започнаха да ги наблюдават.

— Този град е изгубил Светлината — изръмжа мъжът, който беше измъкнал наполовина меча си, после извика към патрула. — Бейрлон стои в Сянката на Тъмния! — Борнхалд му махна с ръка и той прибра меча в канията.

Борнхалд отново се обърна към Ранд. В очите му грееше блясък на фанатична увереност.

— Мраколюбците не могат да се измъкнат от нас, хлапако. Дори и в град, който стои в Сянката. Пак ще се срещнем. Бъди сигурен в това!

Той се обърна и тръгна по улицата. Двамата му спътници го последваха, все едно че Ранд изобщо престана да съществува за тях. Поне засега. Градските стражи се поколебаха, изгледаха Ранд накриво и тръгнаха след Белите плащове. Ранд едва се сдържаше да не заподскача на място.

Мат се показа от дюкяна, втренчи се в него и каза:

— Ти май не си болен. Ти направо си луд!

Ранд си пое дълбоко въздух. Изведнъж странното усещане изчезна и той се присви, сякаш едва сега разбрал какво можеше да стане. Облиза устни и срещна погледа на Мат.

— Мисля, че е най-добре да се върнем в хана, и то веднага.

— Съгласен — отвърна Мат. — И на мен така ми се струва.

Улицата отново започна да се изпълва с народ и не един от минувачите заглеждаше двете момчета, промърморвайки нещо на

спътника си. Ранд беше сигурен, че мълвата ще се разнесе. Някакъв луд се е опитал да се сбие с трима от Чедата на Светлината. Това беше тема за приказки. „Може би тези сънища ме подлудяват.“

Двамата на някошко пъти се изгубиха сред заплетените улици, но след известно време се натъкнаха на Том Мерилин, който крачеше наперено из тълпата, за да привлече вниманието на минувачите. Веселчунът им обясни, че просто е излязъл да се поразтъпче и да подиша малко чист въздух, но щом някой задържеше погледа си върху шареното му наметало, той обявяваше гръмко:

— Отседнал съм в „Елена и Лъва“. Само тази вечер.

Мат пръв започна да разказва объркано на Том за съня и тревогата им дали да кажат на Моарейн, или не, но Ранд скоро се включи, тъй като имаше известна разлика в начина, по който двамата го бяха запомнили. „Или всеки сън по малко се различава“ — помисли си той. Но основната част на сънищата им съвпаднаше.

Още в самото начало на разказа им Том ги заслуша внимателно. Когато Ранд спомена за Баал-замон, веселчунът ги сграбчи за раменете и им заповяда да си държат езиците зад зъбите, след което се вдигна на пръсти и се огледа над тълпата, а после ги избута извън претъпканата улица пред някаква порта, където освен тях имаше само едно мършаво псе с жълтеникава козина.

— Не споменавайте никога повече това име, където някой непознат може да ви чуе. — Гласът на Том беше тих, но настоятелен. — Дори на места, където *никой* не би могъл да ви чуе. Това име е много опасно, дори да ги нямаше Чедата на Светлината из улиците.

Мат изсумтя.

— Аз да ти кажа на теб за Чедата на Светлината — изтърси той и погледна кисело към Ранд.

Том не му обърна внимание.

— Ако само един от вас беше сънувал този сън... — Той нервно подръпна мустаците си. — Я ми разкажете пак всичко, което си спомняте. — Докато ги слушаше, продължаваше да се озърта предпазливо към улицата.

— ...той изброи мъжете, за които каза, че били използвани — завърши Ранд. Мислеше, че дотук му е разказал всичко. — Гуаир Амалазан. Раолин Прокобник.

— Давиан — добави Мат. — И Юриан Каменолък.

— И Логаин — завърши Ранд.

— Опасни имена — промълви Том. Очите му сякаш се впиваха в тях още по-напрегнато отпреди. — Почти толкова опасни, колкото неговото. Всички вече са мъртви, с изключение на Логаин. Някои от тях отдавна са мъртви. Раолин Прокобник е загинал преди близо две хиляди години. Но и това име е опасно. Най-добре ще е да не ги споменавате на глас, дори когато сте сами. Повечето хора не знаят тези имена, но ако ви чуе някой неподходящ човек...

— Но какви са били те? — каза Ранд.

— Мъже — промърмори Том. — Мъже, които са разтърсвали стълбовете на небесата и са разклащали света из основи. — Той поклати глава. — Няма значение. Забравете за тях. Сега те са само прах.

— Дали... били ли са използвани, както каза той? — попита Мат. — И убити?

— Може да се каже, че Бялата кула ги е убила. Би могло. — Устните на Том за миг се свиха, след което той отново поклати глава. — Но да са използвани... Не, едва ли. Амирлинският трон извършва какви ли не заговори, но точно това не ми се вярва.

Мат потръпна.

— Той каза толкова много неща. Налудничави неща. Имам предвид Луз Терин Родоубиеца и за Артур Ястребовото Крило. И за Окоето на света. Какво трябва да е пък това, в името на Светлината?

— Легенда — отвърна замислен веселчунът. — Може би. Голяма като легендата за Рога на Валийр, поне в Граничните земи. Там, горе, младите мъже ходят да търсят Окоето на света, така както младите мъже на Иллиан търсят Рога. Най-вероятно е само легенда.

— Какво да правим, Том? — попита Ранд. — Да й кажем ли? Не искам да сънувам повече такива сънища. Може би тя ще направи нещо.

— Но това, което ще направи, може да не ни хареса — обади се Мат.

Том ги изглежда изпитателно, после каза:

— Съветвам ви да си траете. Не казвайте на никого, поне засега. Винаги може да премислите, ако решите, но кажете ли й веднъж, край — ще се окажете още по-обвързани... с нея. — Изведнъж той изправи рамене и изгърбената му стойка почти изчезна. — Другият момък!

Казахте, че е сънувал същия сън! Дали ще има достатъчно разум да си държи устата затворена?

— Така мисля — каза Ранд и Мат бързо добави:

— Връщаме се в хана да го предупредим.

— Дано Светлината се е погрижила да не сме закъснели!

На вратата на хана се сблъскаха с Перин.

— Тъкмо излизах да ви потърся — задъхано промълви той.

Ранд го сграбчи за рамото.

— Каза ли на някого за съня?

— Кажи, че не си — настоя Мат.

— Много е важно — допълни Том.

Перин ги изглежда объркано.

— Не, не съм. Станах преди по-малко от час. — Той отпусна рамене. — Главата ме заболя, докато се мъчех да престана да мисля за това, камо ли да го кажа на някого. Вие защо сте му казали? — И той кимна към веселчуна.

— Трябваше да говорим с някого, иначе щяхме да се побъркаме — отвърна Ранд.

— Ще ти обясня по-късно — обади се Том и погледна многозначително към хората, които влизаха и излизаха от хана.

— Добре — въздъхна Перин. — За малко да ме накарате да забравя. Дошла е Нинив.

— Кръв и пепел! — изпъшка Мат. — Как е успяла да стигне дотук? Нали... салът...

Перин изсумтя.

— Смяташ, че дреболия като един потънал сал може да я спре? Измъкнала е Вишекула по бели гащи... не знам той как е преминал обратно реката, но тя разправя, че се криел в спалнята си и за нищо на света не искал да се приближи до реката — все едно, тя го принудила да намери лодка, достатъчно голяма за нея и коня ѝ, и да я прехвърли на отсрещния бряг. Лично.

— О, Светлина! — въздъхна Мат.

— Какво прави тя тук? — попита Ранд.

Мат и Перин го изгледаха свъсено.

— Тръгнала е за нас — отвърна Перин. — Тя е с... с госпожа Алис в момента и вътре при тях е толкова студено, все едно че вали сняг.

— Не можем ли да отидем за малко на някое друго място? — попита Мат. — Баща ми обича да казва, че само глупак си пъха главата в гнездо на усойници, освен ако няма друг избор.

— Тя не може да ни принуди да се върнем — прекъсна го Ранд. — Трябва да го е разбрала след Зимната вечер. Ако не е, ще трябва да я убедим.

Веждите на Мат се повдигаха при всяка негова дума и когато Ранд свърши, той тихо подсвирна.

— Опитвал ли си някога да накараш Нинив да разбере нещо, което не иска да разбере? Аз съм се опитвал. Предлагам ви да останем настрана, докато се стъмни, и тогава да се промъкнем вътре.

— Доколкото успях да си изградя някаква представа за тази млада жена — каза Том, — не мисля, че ще се спре, докато не си каже това, което има да казва. Ако не ѝ се позволи да го направи скоро, тя ще настоява, докато не привлече вниманието на някои хора, с които не бихме искали да се срещаме.

Това ги отрезви. Тримата младежи се спогледаха, поеха дълбоко дъх и влязоха в хана с такава боязън, сякаш им предстоеше да се срещнат с тролоци.

ГЛАВА 16

ПРЕМЪДРАТА

Перин ги поведе из вътрешността на странноприемницата. Ранд беше толкова вгълбен в това, което се канеше да каже на Нинив, че не забеляза Мин, докато тя не го хвана за ръката. Останалите продължиха няколко крачки по коридора и заковаха на място, като забелязаха, че се е спрял.

— Нямаме време за такива работи, момче — процеди Том.

Мин изглежда гневно белокосия веселчун.

— Защо не идеш да пожонглираш — срязва го тя и задърпа Ранд настрани от другите.

— Наистина нямам време — каза Ранд. — Не и за разни глупави приказки за измъкване и тем подобни. — Той се опита да издърпа ръката си, но тя го сграбчи по-здраво.

— И аз нямам време за твоите глупости. Ще се спреш ли за малко? — Тя хвърли бърз поглед към останалите, пристъпи до него и сниши глас. — Преди малко пристигна една жена... по-ниска от мен, млада, с тъмни очи и тъмна коса, сплетена на плитка до кръста. И тя е част от това, заедно с всички вас.

За миг Ранд я изглежда неразбиращо. „Нинив? Как може и тя да е замесена? О, Светлина, как можах аз да се замеся?“

— Това е... невъзможно.

— Познаваш ли я? — прошепна Мин.

— Да, и тя не може да бъде замесена в... в това, което ти...

— Искрите, Ранд. Тя се срещна с госпожа Алис на влизане и прехвърчаха искри. Бяха само двете. Вчера не можах да видя искри, без да сте поне трима или четирима заедно, но днес бяха много по-ярки и силни. — Тя погледна към приятелите на Ранд, които го изчакваха нетърпеливо, и потръпна. — Цяло чудо е, че ханът още не е пламнал. Днес всички сте в по-голяма опасност от вчера. Откакто тя дойде.

— Тя няма да направи нищо, което да ни навреди — каза Ранд.
— Пусни ме, трябва да тръгвам.

Без да обръща внимание на протеста ѝ, той се присъедини към останалите и отново закрачиха по коридора. Ранд се обърна. Мин размаха юмрук след него и тропна сърдито с крак.

— Какво искаше да ти каже тази? — попита Мат.

— Нинив е част от това — отвърна Ранд, без да мисли, а после изгледа ядосано Мат, който остана с отворена уста. По лицето на приятеля му премина сянка на разбиране.

— Част от какво? — попита тихо Том. — Това момиче да не би да знае нещо?

— Разбира се, че е част от това — каза Мат кисело. — Част е от същия лош късмет, който ни преследва от Зимната нощ насам. Може за теб появата на Премъдрата тук да не е кой знае какво събитие, но аз лично по-скоро бих предпочел да си имам работа с Белите плащове.

— Тя е видяла Нинив, когато пристигнала — поясни Ранд. — Видяла я е, че говори с госпожа Алис, и е решила, че може да има нещо общо с нас. — Том го изгледа накриво, изсумтя и дръпна мустака си, но другите, изглежда, се задоволиха с обяснението му. Не обичаше да крие тайни от приятелите си, но тайната на Мин може би беше точно толкова опасна за самата нея, колкото техните за тях.

Перин спря пред една врата, поколеба се, после бавно отвори и влезе. Другите го последваха. Ранд влезе последен.

Беше същата стая, в която бяха вечеряли снощи. Моарейн и Нинив седяха една срещу друга край масата и нито една от двете не откъсваше очи от другата. Всички други столове бяха празни. Нинив беше стиснала плитката си и от време на време я подръпваше, както когато се ядосваше повече от обичайното със Селския съвет. Въпреки огъня в стаята изглеждаше ужасно студено и този студ вееше от двете жени.

— Е? — изсумтя Том. — И сега какво?

— След като всички вече са тук — обади се Лан, който стоеше до огнището с Егвийн, — може би ще ни кажеш как успя да ни намериш.

— Да. — Моарейн се наведе с любопитство напред. — Може би вече ще се съгласиш да поговорим, след като и момчетата са вече тук.

Нинив отпи глътка вино и каза:

— Нямаше накъде другаде да сте тръгнали освен към Бейрлон. За всеки случай обаче проследих следите ви.

— Намерила си следите ни? — възкликна Лан, за пръв път искрено изненадан, откакто Ранд го познаваше. — Изглежда, съм проявил небрежност.

— Оставили сте твърде малко следи, но аз мога да проследявам не по-зле от всеки мъж в Две реки, с изключение може би на Трам ал-Тор. Преди да умре, баща ми ме водеше на лов и ме учеше така, както би учил синовете си, които така и не му се родиха. — Тя изгледа Лан предизвикателно, но в отговор той само кимна.

— Щом си могла да проследиш следа, която аз съм се опитал да прикрия, значи те е научил добре. Малцина го могат, дори в Граничните земи.

Нинив наведе лице над чашата си. Очите на Ранд се разшириха. Тя се беше изчервила! Нинив никога не беше показвала признаци на смущение. Да се разсърди, да — нерядко показваше гняв, но никога смущение. Но сега определено на бузите ѝ беше избила руменина.

— Може би сега — каза спокойно Моарейн — ще се съ согласиш да отговориш на няколко мои въпроса. Аз отговорих на твоите достатъчно откровено.

— С цяла торба веселчунски приказки — възрази Нинив. — Единствените факти, доколкото знам, са, че от село бяха отвлечени четирима младежи, от една Айез Седай, Светлината знае по каква причина.

— Вече ти казахме, че това тук го пазим в тайна — сръза я Лан. — Трябва да се научиш да си държиш езика.

— Откъде накъде? — настоя Нинив. — Защо да съм длъжна да ви помагам да се криете или да криете кои сте всъщност? Аз дойдох, за да прибера Егвийн и момчетата в Емондово поле, а не за да ви помогна да ги отвлечете.

Том се намеси с укорителен тон.

— Ако искаш да ги видиш отново в селото един ден — както и себе си, впрочем — няма да е зле да си по-предпазлива. В Бейрлон има хора, които могат да я убият — той посочи с глава към Моарейн — заради това, което е. Него също. — Той посочи Лан. Дългите му мустаци и дебели вежди изведнъж придобиха заплашителен вид.

Очите ѝ се разшириха и за миг тя сякаш трепна, но после изправи решително гръб. Том продължи да я назидава със заплашително тих глас:

— Те ще нахлуят в този хан като смъртоносен рояк мравки само при някой слух, само някой да им прошепне. Толкова е силна омразата им и желанието им да убият или отвлекат някого като тях двамата. А момичето? А момчетата? А ти самата? Всички вие сте свързани с тях и това е повече от достатъчно за Белите плащове. Никак няма да ти хареса как разпитват, особено когато става дума за Бялата кула. Разпитвачите на Белите плащове смятат, че човек е виновен, още преди да започнат да го разпитват, а за такава вина имат само една присъда. Изобщо не ги интересува да установят истината. Те са убедени, че я знаят предварително. Единственото, към което се стремят с нажежените си железа и игли, е признанието. Най-добре ще е да запомниш, че някои тайни са твърде опасни за изказване на глас, дори когато си сигурна кой те слуша... Напоследък май прекалено често ми се налага да обяснявам това на някои хора.

— Добре казано, веселчуне — подкрепи го Лан. В очите на Стражника отново се появи характерният му преценяващ поглед. — Изненадан съм, че те виждам толкова загрижен.

Том сви рамене.

— Тук всички знаят, че и аз пристигнах с вас. Никак не ми харесва мисълта как някой Разпитвач ще се изправи пред мен с нажежено желязо и ще ме подкани да призная греховете си и да тръгна в Светлината.

— Това — намеси се рязко Нинив — е още една причина те да си тръгнат с мен. Колкото по-скоро се окажем по-далече от вас и по-близо до Емондово поле, толкова по-добре.

— Не можем — обади се Ранд и усети облекчение, когато и останалите се намесиха и заговориха едновременно. Така на Нинив се наложи да поглежда към всички, без да забива поглед само в него. Тя, разбира се, не щадеше никого. Но той беше заговорил пръв и всички изведнъж млъкнаха, втренчени в него. Дори Моарейн се облегна на стола си и го загледа. За него представляваше истинско усилие да срещне спокойно очите на Премъдрата. — Ако ние се върнем в Емондово поле, тролоците също ще се върнат. Те... те преследват нас. Не знам защо, но е така. Може би ще го разберем едва в Тар Валон.

Може би едва там ще разберем как да сложим край на това. Това е единственият начин.

Нинив вдигна ръце.

— Говориш точно като Трам. Той излезе пред селското събрание и се опита да убеди всички в това. Вече се беше опитал да го направи пред Селския съвет. Светлината знае как вашата... госпожа Алис — тя вложи цял товар горчив укор в това име — е успяла да го накара да повярва. У него, поне обикновено, има капчица разум, за разлика от повечето мъже. Във всеки случай, обикновено Селският съвет е една камара глупаци, но виж, за такова нещо не са чак толкова глупави, нито някой друг в селото. Всички се съгласиха, че трябва да бъдете намерени. Трам също искаше да тръгне да ви търси, но още не се е оправил. Изглежда, глупостта ви е по наследство.

Мат се закашля и изломоти:

— А баща ми? Той какво каза?

— Той се бои, че ще започнеш да опитваш глупавите си номера на хората извън Две реки и ще ти счупят някъде главата. Изглежда, от това го е повече страх, отколкото от... вашата госпожа Алис. Но впрочем и той никога не е бил много по-умен от теб.

Мат не беше сигурен как да ѝ отговори, нито дали изобщо да отговаря.

— А... — почна колебливо Перин — Искам да кажа, такова... майстор Люхан също не е останал доволен от това, че съм напуснал, нали?

— А ти да не си очаквал нещо друго? — Нинив поклати презрително глава и изгледа Егвийн. — Може би не трябваше да се изненадвам от телешкия идиотизъм на вас тримата, но все си мислех, че някои други са по-разсъдливи.

Егвийн почти се беше скрила зад гърба на Перин.

— Оставих бележка — промълви тя плахо и придърпа качулката на пелерината си сякаш се боеше да не се види разплетената ѝ коса. — В нея обясних всичко.

Ранд въздъхна. Премъдрата вече се канеше да подхване своята словесна битка и ако се съдеше по всичко, тя щеше да бъде първокласна. Ако заложеше на гнева си — ако заявеше, че смята да ги върне в Емондово поле каквото и да ѝ разправят — щеше да е почти невъзможно да я накарат да отстъпи. Той отвори уста.

— Бележка! — почна Нинив, но в този момент Моарейн каза:

— Все пак двете трябва да си поговорим, Премъдра.

Ако в този момент Ранд можеше да се спре, щеше да го направи. Но думите се заизливаха самички.

— Всичко това е много добре, но не променя нищо. Ние не можем да се върнем. Трябва да продължим... — Гласът му заглъхна почти до шепот. Премъдрата и Айез Седай бяха вперили очи в него. Гледаха го така, сякаш беше заговорил посред село за работите на Женския кръг, сякаш се беше забъркал в неща, които не са в неговия периметър.

— Премъдра — каза Моарейн. — Трябва да ми повярваш, че с мен те са в по-голяма безопасност, отколкото ако се върнат в Две реки.

— Безопасност! — Нинив поклати пренебрежително глава. — Нали ти ги доведе тук при тези Бели плащове. Същите Бели плащове, които, ако са верни думите на веселчуна, могат да им навредят тъкмо заради теб. Кажи ми, защо да са в по-голяма безопасност, Айез Седай.

— Има много опасности, от които не мога да ги предпазя — съгласи се Моарейн. — Както и ти не би могла да гк предпазиш, ако ги удари някоя мълния, когато се върнат в село. Но не мълнията е това, от което те трябва да се страхуват, нито Белите плащове. Те са застрашени от Тъмния и слугите на Тъмния. От това аз мога да ги защита. Докосването до Верния извор, докосването на сайдар ми осигурява тази защита, както и на всяка Айез Седай. — Устните на Нинив се свиха скептично. Тези на Моарейн също се свиха, от гняв, но тя продължи с твърд тон, на границата на търпението. — Дори онези нещастни мъже, които разбират, че могат да владеят Силата, за кратко време придобиват тази способност, въпреки че сайдин понякога предпазва, а понякога покварата ги прави още по-уязвими. Но аз, както и всяка друга Айез Седай, мога да разпростра своята защита над хората, които са близо до мен. Никой Чезнец не може да им навреди, докато са така близо до мен, както са сега. Никой тролок не може да се приближи на четвърт миля, без Лан да го усети или да усети злото, което се излъчва от него. Можеш ли ти да им предложиш и половината от всичко това, ако се върнат с теб в Емондово поле?

— Това са плашила — отвърна Нинив. — В Две реки имаме една поговорка. „Дали мечката ще победи вълка, или вълкът ще победи

мечката, винаги страда заекът.“ Отидете си някъде с това ваше единоборство и оставете хората от Емондово поле на мира.

— Лан — промълви Моарейн след миг мълчание, — излезте и ни оставете за малко насаме с Премъдрата. — Лицето ѝ остана безстрастно. Нинив се намести край масата, сякаш готова за решително сражение.

Излязоха. Лак се облегна на стената. Дори без плаща си с променящите се цветове беше застанал така неподвижно, че човек не можеше да го забележи, докато не се блъснеше в него.

Веселчунът промърмори за по-добри неща, с които можел да запълни времето си, и ги остави, подмятайки строго през рамо на момчетата:

— И запомнете какво ви казах.

Никой друг не беше склонен да се оттегли.

— Какво искаше да каже? — попита ги Егвийн разсеяно, приковала очи към вратата, зад която бяха останали Моарейн и Нинив. Момичето продължаваше да опипва косата си, разкъсвана между необходимостта да прикрива факта, че не е сплетена, и желанието да свали качулката от главата си.

— Даде ни някои съвети — каза Мат.

Перин го изглежда свирепо.

— Каза да не си отваряме устата преди да сме преценили добре какво се каним да кажем.

— Този съвет никак не е лош — отвърна Егвийн, но нямаше вид на особено заинтересувана.

Ранд потъна в собствените си мисли. Възможно ли беше Нинив наистина да е част от това? Как стана така, че всички те се оказаха въввлечени в тази история с тролоци и Чезнещи, и с появяващия се в сънищата им Баал-замон? Това беше лудост. Той се зачуди дали Мин е казала на Моарейн за Нинив. И какво ли си говореха двете вътре?

Вратата най-сетне се отвори. Нинив излезе и се спря сепната, като видя Лан. Стражникът промърмори нещо, което я накара да тръсне сърдито глава.

После се обърна към Ранд и той едва сега забеляза, че останалите тихо се измъкват. Никак не му се щеше да остане насаме с Премъдрата, но вече не можеше да го избегне, след като Нинив го

прикова с поглед. „Определено изучаващ поглед — помисли си той озадачен. — Какво ли са си казали?“

Тя кимна към меча на Трам.

— Това, изглежда, ти подхожда, въпреки че бих предпочела да не е така. Пораснал си, Ранд.

— За една седмица? — Той се засмя, но смехът му прозвуча пресилено и тя поклати глава, сякаш не беше я разбрал. — Тя успя ли да те убеди? — попита той. — Това наистина е единственият изход. — Замълча, сетил се за „искрите“ на Мин. — Ти тръгваш ли с нас?

Нинив го изгледа с широко отворени очи.

— Да тръгвам с вас? Откъде накъде? Марва Мален дойде в село от Девенов просек да наглежда нещата, докато се върна, но ще иска да се прибере веднага. Все още се надявам да проявите разум и да се приберете с мен.

— Не можем. — Стори му се, че нещо помръдна край все още отворената врата, но двамата си бяха все така сами в коридора.

— Ти вече ми го каза, тя също. — Нинив се намръщи. — Ако тя не беше замесена в това... Човек не бива да се доверява на една Айез Седай, Ранд.

— Струва ми се, че си ни повярвала — каза той бавно. — Какво е станало на селското събрание?

Нинив се озърна към вратата, преди да му отговори. Сега там не се виждаше нищо.

— Мудна работа, но няма нужда тя да разбира, че не можем да се оправим сами в селото си. В едно съм сигурна: докато сте с нея, всички вие сте в опасност.

— Нещо е станало — настоя той. — Защо искаш да се върнем, щом допускаш, че има поне малка вероятност да се окажем прави? И защо тъкмо ти? Могло е да пратят по-скоро самия кмет, отколкото Премъдрата.

— Ти наистина си пораснал — усмихна се тя и за миг веселостта ѝ го смути. — Спомням си как доскоро не можеше и да ти хрумне да ме питаш къде съм решила да ходя или какво смятам да правя. И това беше само преди седмица.

— Не разбкрам защо си дошла тъкмо ти.

Тя отново се озърна към притворената врата, след което го хвана под мишница.

— Да се поразходим малко и да поговорим. — Той се остави да го поведат и когато се отдалечиха достатъчно от стаята; за да не бъдат чути, тя продължи: — Както ти казах, събранието беше мудро. Всички се съгласиха, че някой трябва да тръгне да ви издири, но селото се раздели на две групи. Едни настояваха, че трябва да ви спасим, въпреки че се разгоря остър спор как трябва да стане това, като се има предвид, че сте тръгнали с... с такива като нея.

— Значи другите са повярвали на Трам?

— Не съвсем. Но те също смятаха, че не бива да сте със странници, особено с такива. Тъй или иначе, почти всеки мъж държеше да се включи в групата. Трам и Бран ал-Вийр със служебния си знак, везните, както и Харал Люхан, но Алзбет го накара да си седне на задника. Дори и Кен Буйе. Дано Светлината ме пази от мъже, които мислят с космите на гърдите си. Макар че не знам дали изобщо има други. — Тя изсумтя неприкрито и го погледна с укор. — Така или иначе, разбирах, че не можем да си позволим да се бавим повече, докато най-после вземат някакво решение, и някак... някак бях сигурна, че не можем да чакаме толкова. Затова свиках Женския кръг и им казах как трябва да се постъпи. Не мога да кажа, че им хареса, но разбраха, че съм права. И тъкмо затова съм тук — защото мъжете в Емондово поле са твърдоглави празни кратуни. Те сигурно още продължават да спорят кого да изпратят, макар че заръчах да им кажат, че ще се погрижа за вас.

Разказът на Нинив обясняваше появата ѝ, но с нищо не го успокои. Тя все още беше решена да ги отведе със себе си.

— Какво ти каза тя вътре? — попита той. Моарейн сигурно беше защитила всяко свое твърдение, но ако беше пропуснала нещо, той щеше да се досети.

— Горе-долу същото — отвърна Нинив. — И искаше също така да разбере нещо за вас, момчетата. Да види дали би могла да разбере причината, поради която вие... сте привлекли съответното внимание... така се изрази. — Замлъкна за момент и го изгледа накриво. — Опитва се да го прикрие, но най-много държеше да разбере дали някой от вас не е роден извън Две реки.

Лицето му изведнъж се опна като кожа на тъпан. Той успя да се изсмее хрипливо.

— Тя май си мисли налудничави неща. Надявам се си я убедила, че всички сме родени в Емондово поле.

— Разбира се — отвърна тя. Мълчанието ѝ, преди да отговори, продължи само едно тупване на сърцето му, толкова кратко, че нямаше и да го забележи, ако не я следеше внимателно.

Той се замисли какво да ѝ каже, но езикът му сякаш беше станал оловен. „Тя знае.“ Тя беше Премъдрата, в края на краищата, а от Премъдрата се очакваше да знае всичко за всеки от селото. „Ако тя знае, значи онова не е било само бълнуване от треската. О, Светлината да ми помогне дано, татко!“

— Добре ли си? — попита Нинив.

— Той каза... каза, че аз... не съм бил негов син. Когато бълнуваше... в треската. Каза, че ме е намерил. Мислех, че е само...

Гърлото му започна да гори и се наложи да млъкне.

— О, Ранд! — Тя хвана лицето му с длани. Трябваше да се надигне на пръсти, за да го направи. — Когато са в треска, хората говорят странни неща. Неща, които не са нито верни, нито възможни. Слушай. Трам ал-Тор е избягал от селото да търси приключения, когато е бил момче, не по-голям от теб сега. Спомням си когато се върна в Емондово поле, вече възрастен, с червенокоса чужденка за жена и с бебе в пеленки. Спомням си как Кари ал-Тор люшкаташе това бебе в ръце с толкова любов и радост, колкото не съм виждала у нито една друга жена в село. Нейното дете, Ранд. Това беше ти. А сега забрави тези глупости.

— Разбира се — смотолеви той. „Значи съм роден извън Две реки.“ — Разбира се. — Сигурно Трам е сънувал нещо в треската си, а може и да е намерил някакво бебе след някаква битка. — Защо не ѝ го каза?

— Това не е работа на една чужденка.

— Някой друг от нас роден ли е извън село? — Веднага щом изтърси въпроса, той поклати глава. — Не, не ми отговаряй. Това не е и моя работа. — Но щеше да е добре да разбере дали Моарейн проявява някакъв особен интерес към него, извън интереса, който проявяваше към всички тях. „Дали?“

— Прав си, не е твоя работа — съгласи се Нинив. — Би могло да не означава нищо. Тя сигурно просто търси някаква причина, каквато и

да е причина, поради която онези неща ви преследват. Защо преследват всячки вас.

Ранд успя да се усмихне.

— Значи все пак вярваш, че ни преследват.

Нинив поклати сърдито глава.

— Откакто си с нея, очевидно си се научил да извърташ думите.

— Какво смяташ да правиш? — попита той.

Тя го изгледа изпитателно. Този път той срещна погледа ѝ без боязън.

— Най-напред смятам да си взема баня. А за другото ще видим. Нали така?

ГЛАВА 17

СЪГЛЕДВАЧИ И ПРЕСЛЕДВАЧИ

Ранд се запъти към общата зала. Имаше нужда да послуша хорски смях, за да забрави какво му беше казала Нинив, както и за неприятностите, които тя можеше да им причини.

Помещението наистина беше претъпкано, но никой не се смееше, въпреки че всеки стол и пейка бяха заети и имаше много хора, облеgnати на стените. Том отново беше устроил представление, изправен на една маса, опряна на задната стена, и това бе достатъчно, та голямата зала да се напълни с посетители. Това, което изпълняваше, отново беше откъс от „Великия лов на Рога“, но, разбира се, никой не възразяваше. Толкова много приказки имаше да се разкажат за всеки един от Ловците и толкова много Ловци, за които да се разказва, че нямаше две сказания, които да си приличат. В един непрекъснат разказ всичко би отнело повече от седмица. Единственият звук, който се смесваше с гласа на веселчуна и музиката на лютнята му, беше прашенето на огъня в камините.

— ...към осемте краища на света яздеха ловците, към осемте стълба на Небесата, там, откъдето духат ветровете на времето и където съдбата сграбчва за перчема и великия, и нищожния. А най-великият сред ловците е Рогош Талмурски, Рогош Орловото око, прославен в двора на Върховния крал, от когото се плашат дори по склоновете на Шайол Гул... — Ловците, разбира се, до един бяха могъщи герои.

Ранд мерна двамата си приятели и седна до Перин, който му направи място на ръба на пейката. Миризмата, която се носеше откъм кухнята, му напомни, че е гладен, но дори хората, пред които имаше храна, бяха забравили за нея. Прислужничките, които трябваше да сервират, стояха като замръзнали, изпаднали в унес, скръстили ръце на престилките си и зяпнали веселчуна, и изглежда, никой не се сърдеше. Беше им по-хубаво да слушат, отколкото да ядат, колкото и вкусна да беше храната.

— ...От самия ден на раждането ѝ Тъмния беше белязал Блес за своя. Но не така смяташе тя, нямаше да стане от Блес Матучинска Приятелка на мрака! Силна е тя, яка като върбов клон, красива като розата. Златокосата Блес. Готова е да умре, но не и да се покори. Но чуйте! Екнат тръбите над градските кули, гордо бронзът им блести. Възвестяват глашатаите, че в кралския ѝ двор е дошъл герой. Тътнат барабани и пеят цимбали! Рогош Орловото око е дошъл да отдаде почест...

„Облогът на Рогош Орловото око“ свърши, но Том млъкна само колкото да отпие от халбата ейл и се впусна в „Защитата на Лиан“. На свой ред това сказание бе последвано от „Падането на Алет-Лориел“, „Мечът на-Гайдал Каин“ и „Последната езда на Буад Албаински“. Паузите ставаха все по-дълги и вечерта отминаваше, и когато Том замени лютнята си с флейтата, всички разбраха, че за тази вечер е дошъл краят на разказването на легенди. Двамина музиканти с барабан и ксилофон се присъединиха към Том.

Тримата младежи започнаха да пляскат с ръце в ритъма на „Вятъра, който клати върбата“, и не бяха единствени. Тази песен беше много популярна в Две реки, и както изглежда — в Бейрлон също. Тук-там гласове дори подхванаха думите.

*„Любовта си отиде, отнесена
от вятъра, който клати върбата,
и е обрулена земята
от вятъра, който клати върбата.
Но аз ще я стая у себе си,
в сърцето и в най-скъпия си спомен.
Ще укрепи душата ми като стомана,
ще стопли любовта сърцето ми,
застанал съм там, където нявга
пяхме, сред студа на
вятъра, който клати върбата.“*

Следващата песен не беше толкова тъжна. Всъщност в сравнение с предишната беше дори весела, което веселчунът може би целеше съзнателно. Хората се размърдаха, за да разчистят масите от пода и да

отворят място за танци. Първият танц завърши със смях и танцуващите освободиха мястото за други желаещи.

Том изсвири началните ноти на „Диви гъски полетели“ и спря, за да могат всички желаещи да заемат място на дансинга.

— Мисля да пробвам няколко стъпки — каза Ранд и скочи. Перин щръкна зад него. Мат реагира най-бавно от тримата и му се наложи да остане да пази наметалата им, както и меча на Ранд и секирата на Перин.

Танцуващите се подредиха в две дълги редици една срещу друга, мъжете от едната страна, жените от другата. Първо барабанът, а после ксилофонът подхванаха ритъма и всички танцуващи започнаха да приклякат. Момичето срещу Ранд, чиято тъмна коса, сплетена в плитки, му напомни за дома, му се усмихна срамежливо, но в последвалото ѝ намигане нямаше и капчица свян. Флейтата на Том се вля в мелодията и Ранд пристъпи напред да посрещне тъмнокосата девойка; тя извърна хубавата си главица и се засмя, а той я завъртя и я подаде на следващия мъж в редицата.

Всички в залата се смееха, забеляза Ранд, докато танцуваше със следващата си партньорка, една от прислужничките — всички освен някакъв непознат, сгушен край една от камините. И този непознат беше с белег, който пресичаше лицето му от едното слепоочие до челюстта от другата страна, разцепваше носа му и единият край на устата му беше провиснал надолу. Човекът улови погледа му и направи гримаса, принуждавайки Ранд да отмести смутено очи. Може би с този белег човекът просто не можеше да се смее.

Той прихвана следващата си партньорка, която се беше завъртяла, и вихрено я подхвърли към мъжа зад себе си, преди да продължи. Още три жена преминаха в танц през ръцете му, докато музиката набираше скорост, след което той отново се озова пред първото тъмнокосо момиче за бърза обиколка из дансинга, в която редиците напълно се объркаха. Тя отново се засмя и му намигна предизвикателно.

Мъжът с белега го гледаше навъсено. Той обърка стъпката и бузите му пламнаха. Нямаше никакво желание да смуцава непознатия. Дори не беше си и го помислил, когато го погледна. Той се извъртя да посрещне следващата си партньорка и забрави за мъжа. Следващата жена, която танцът подхвърли в ръцете му, се оказа Нинив.

Той обърка стъпката и за малко щеше да я настъпи. Тя се извъртя достатъчно елегантно и се усмихна.

— Смятах, че си по-добър танцор — засмя се Премъдрата и двамата отново смениха партньорите си.

Остана му само миг, за да влезе отново в ритъм, преди да се разменят, и този път се оказа, че танцува с Моарейн. Колкото и да се чувстваше несръчен в прегръдката на Нинив, беше нищо в сравнение с това, което изпита от близостта на Айез Седай. Тя ловко се завъртя около него и роклята ѝ се завихри около стройното ѝ тяло; а той за малко щеше да се сгъне на две. Тя му се усмихна съчувствено, от което той се почувства още по-зле, отколкото ако му беше помогнала. С огромно облекчение посрещна новата си партньорка в общата плетеница на танца, въпреки че тя се оказа Егвийн.

Успя някак да си възвърне самочувствието — в края на краищата беше танцувал с нея четири години. Косата ѝ все така се вееше несплетена, но я беше стегнала с червена лента. „Вероятно все още не може да реши на коя от двете да достави удоволствие, на Моарейн или на Нинив“ — помисли си той кисело. Устните ѝ бяха разтворени и тя сякаш се канеше да му каже нещо, но не проговори, а той нямаше желание да я заговори пръв. Не и след като го беше отрязала при предишния му опит в трапезарията. Двамата се погледнаха хладно и се разделиха във вихъра на танца, без да си промълвят нито дума.

Ранд с облекчение се върна на пейката, когато рилът свърши. Докато седаше, музиката засвири друг танц. Мат побърза да се включи, а Перин уморено се отпусна на пейката до него.

— Видя ли я? — почна Перин. — Видя ли я?

— Коя точно? — попита Ранд. — Премъдрата или... госпожа Алис? Аз танцувах и с двете.

— И с госпожа Алис ли? — възкликна Перин. — Аз танцувах само с Нинив. Не съм и предполагал, че изобщо танцува. На село никога не се е включвала в танци.

— Ха — каза Ранд. — Представиш ли си какво би казал Женският кръг, ако види Премъдрата да танцува?

Танците и песните продължиха до среднощ. Прислужничките най-после се сетиха за задълженията си. Ранд с радост загълта горещата гозба, която му поднесоха. Всички се нахвърлиха върху храната. Ранд се включи в още три танца и този път се справи по-

добре, когато отново се озова в прегръдката на Нинив и на Моарейн. Сега и двете го похвалиха, че танцува добре, от което той загуби дар слово. Потанцува малко и с Егвийн; тя го изгледа с тъмните си очи, сякаш се канеше да му каже нещо много важно, но не промълви и дума. Той също така остана безмълвен, но беше сигурен, че не се е намръщил, докато ѝ правеше компания, каквото и да му разправяше Мат след това, когато се върна на пейката.

Някъде към полунощ Моарейн се оттегли. Егвийн хвърли припрян поглед от Айез Седай към Нинив, след което забърза след нея. Премъдрата изгледа и двете с неразгадаем израз, след което нарочно се включи в още един танц, преди и тя да напусне с вид, сякаш е спечелила една точка в спора си с Айез Седай.

Скоро след това Том започна да прибира флейтата си, спорейки добродушно с онези, които настояваха да остане още малко. Лан се появи, за да подкани Ранд и останалите да си лягат.

— Налага се да тръгнем по-рано — каза им Стражникът, надвесен над тях, за да могат да го чуят въпреки шума. — И освен това трябва да се съберем всички.

— Някакъв непознат непрекъснато ме гледа — оплака се Мат. — Мъж с белег през лицето. Мислиш ли, че може да бъде някой от... някой от приятелите, за които ни предупреди?

— Така ли? — каза Ранд и показа с пръст през носа си към долния край на устата. — И мен ме гледаше. — Той хвърли поглед към залата. Някои от хората напускаха, но повечето се бяха скупчили около Том. — Вече го няма.

— Забелязах го — каза им Лан. — Според господин Фич той е съгледвач на Белите плащове. Няма причини да се безпокоим. — Сигурно беше така, но Ранд усещаше, че нещо тревожи Стражника.

Хвърли крадешком поглед към Мат, чието лице беше напрегнато, както винаги, когато криеше нещо. „Съгледвач на Белите плащове. Нима Борнхалд толкова държи да ни спипа?“

— Значи тръгваме рано? — попита той. — Колко рано? — Може би щяха да се измъкнат преди работата да стане сериозна.

— Призори — отвърна Стражникът.

Щом напуснаха общата зала, към тях въодушевен се присъедини Том. Когато се запътиха към стълбите, физиономията на Лан отново стана безизразна.

— Къде спи Нинив? — попита Мат. — Господин Фич каза, че ни е дал последните свободни стаи.

— В стаята на госпожа Алис и момичето — отвърна Том.

Перин подсвирна през зъби, а Мат измърмори:

— Кръв и пепел! Не бих пожелал да съм на мястото на Егвийн срещу всичкото злато на Кемлин!

— Ще ида да пийна малко мляко — каза Ранд. Може би това щеше да му помогне да заспи. „Може би няма да сънувам кошмари тази нощ.“

Лан го изглежда накриво.

— Тази нощ нещо не е наред. Не се отдалечавай много. И запомни, тръгваме независимо дали си достатъчно буден да седиш на седлото, или ще се наложи да те вържем за него.

Стражникът тръгна нагоре по стълбите, останалите го последваха. Ранд остана сам в коридора. След като допреди малко беше с толкова много хора, сега наистина се почувства самотен.

Забърза към кухнята, където една от прислужничките му напълни чаша мляко.

Когато излезе от кухнята, една черна фигура тръгна към него по коридора, вдигайки бледите си ръце, за да свали тъмната качулка, покриваща лицето ѝ. Плащът оставаше неподвижен въпреки движението на фигурата, а лицето... Беше човешко лице. но слузесто и бяло, като гол охлюв под камък, и безоко. От мазната черна коса до тъмните бузи всичко беше гладко като черупка на яйце. Ранд се задави и разплиска млякото.

— Ти си един от тях, момче — каза Чезнещият с хриплив шепот.

Ранд изгърва чашата и отстъпи. Не можеше да се измъкне от това безоко лице; погледът му беше прикован, а стомахът му — свит на топка. Опита се да извика за помощ, да изкрещи; гърлото му беше пресъхнало. Гърдите го заболяха.

Чезнещият се плъзна към него. Движенията му бяха плавни, смъртно изящни, като на нападаща змия, и това подобие се усилваше от застъпващите се черни люспи на бронята по гърдите му. Тънките безкръвни устни се бяха изкривили в жестока усмивка, бледата кожа на мястото на очите го правеше да изглежда още по-зловещ.

— Къде са другите? Знам, че са тук. Говори, момче, и ще те оставя да живееш.

Гърбът на Ранд опря в стената. Нямаше накъде да отстъпва. Гледаше безпомощно как мърдраалът пристъпва към него.

— Говори, казах, или...

Някъде над тях, откъм стълбището, се чу бърз тропот на ботуши. Мърдраалът млъкна и се извърна. Мъртвият му плащ висеше във въздуха. В мъртвешки бялата му ръка се появи меч, острието беше черно като плаща му. Светлината в коридора сякаш помръкна. Тропотът на ботушите стана по-силен и Чезнецият отново се извърна към Ранд, толкова гъвкаво, сякаш беше без кости. Черното острие се вдигна, тънките устни се извиха и се озъбиха.

Разтреперан, Ранд разбра, че ще умре. Тъмната като среднощен мрак стомана просветна към главата му... и спря.

— Ти принадлежиш на Великия властелин на Мрака. — Хрипливият възглас отекна като стържене на нокти по каменна плоча. — Ти си негов.

Чезнецият се завъртя като черна сянка и се понесе по коридора все по-далеч от Ранд. Сенките в дъното на коридора се протегнаха да го поемат и той се стопи в тях.

Лан скочи от няколкото последни стъпала, вдигнал меча си.

— Чезнец — изпъшка момъкът. — Това беше... — Изведнъж се сети за меча си. Изправен пред мърдраала, съвсем беше забравил за него. Сега опипа с пръсти знака на чаплата, въпреки че вече беше късно. — Избяга натам!

Лан му кимна разсеяно. Изглежда, се вслушваше в нещо друго.

— Да, отива си. Изчезва. Вече е късно да го преследвам. Тръгваме веднага, овчарю.

Още ботуши изтопуркаха по стълбите и дойдоха Мат, Перин и Том, натоварени с одеяла и дисаги.

— Тръгваме ли? — попита Ранд. — Сега? През нощта?

— Искаш да почакаш Получовекът да се върне ли, овчарю? — попита нетърпеливо Стражникът. — Или половин дузина от тях? Сега той вече знае къде сме.

— Аз също ще дойда с вас — каза Том на Стражника. — Стига да не възразявате. Твърде много хора видяха, че пристигнах с вас. Боя се, че до утре този град ще стане неподходящо място за човек, известен като ваш приятел.

— Ако желаеш, можеш да тръгнеш с нас или да запрашиш към Шайол Гул, веселчуне. Все ми е едно. — Ножницата на Лан изтреця от силата, с която той прибра меча си.

Дойде един от конярите, после се появи Моарейн заедно с господин Фич, а зад тях Егвийн. И Нинив също. Егвийн изглеждаше изплашена, а лицето на Премъдрата се беше вкаменило от гняв.

— Чуй ме добре — говореше Моарейн на ханджията. — Тази сутрин със сигурност ще си имаш неприятности. Мраколюбци, може би, може да се окаже и по-лошо. Когато се случи, веднага им кажи, че сме си заминали. Не оказвай никаква съпротива. Каквито и да са, просто им кажи, че сме си заминали през нощта и те не би трябвало да те безпокоят повече. Те гонят нас.

— Вие за мен не се притеснявайте — отвърна ѝ безгрижно господин Фич. — Ни най-малко. Да дойде само някой да ми създава неприятности заради мои гости... е, ще ги изхвърлим с момците като едното нищо. Като едното нищо. И няма и думичка да чуят от мен, нито накъде сте тръгнали, нито кога, нито дали изобщо сте били тук. А сега трябва да видя какво става с конете ви. Нито дума няма да чуят за вас. Нито думичка!

И тръгнаха към конюшната.

— Твърдоглав мъж — въздъхна отчаяно Моарейн. — Няма да ме послуша.

— Смятате ли, че тролоците могат да нахълтат тук да ни търсят? — попита Мат.

— Тролоци! — срязва го Моарейн. — Разбира се, че не! Има други неща, от които трябва да се боим, не на последно място как са ни намерили. Чезнещия няма да допусне, че сме останали тук, след като вече ни е намерил, но господин Фич се отнася твърде безгрижно към Мраколюбците. Представа си ги като някакви отрепки, които се крият в сенките, но Мраколюбци могат да се намерят в дюкяните и по улиците на всеки град, както и в най-висшите градски съвети. Мърдраалът може да ги изпрати, за да се опита да разбере какви са ни плановете.

Тръгнаха към конюшната и Ранд попита Нинив:

— Значи все пак тръгваш с нас? — „Мин беше права.“

— Наистина ли имаше нещо тук долу? — попита го тя тихо. — Тя каза, че било... — Изведнъж Нинив млъкна и го изгледа.

— Чезнец — отвърна ѝ той. Изненада се, че можа да го произнесе толкова спокойно. — Нападна ме в коридора, а после дойде Лан.

— Може би наистина нещо ви преследва. Но аз дойдох, за да се уверя, че ще се върнете здрави и читави в Емондово поле, всички, и няма да ви оставя, докато това не стане. Няма да ви оставя сами с такива като нея.

В прозорците на конюшната заиграха светлини. Ратаите вече оседлаваха конете.

— Мъч! — чу се гласът на ханджията. — Размърдай се!

Скоро тръгнаха. В този час на нощта улиците на Бейрлон бяха пуси. Само тук-там по някой смътен отблясък се прокрадваше през плътно затворените кепенци на прозорците. От време на време пролайваше куче. Никакъв друг звук не смущаваше нощния покой освен тропота на копитата и вятъра, свирещ по покривите. Ездачите потънаха в мълчание, всеки сгушен в наметалото си и вгълбен в собствените си мисли.

Стражникът ги поведе, както обикновено, а Моарейн и Егвийн го следваха плътно. Нинив яздеше близо до момичето, а останалите оформиха тила, скупчени плътно един до друг.

Пред Кемлинската порта Лан слезе от коня си и почука на вратата на малката тухлена постройка, прилепена към крепостната стена. Отвътре излезе сънен пазач. Когато Лан го заговори, сънливостта му изчезна и той изгледа Стражника и групата зад него.

— Искате да излезете? — възкликна той. — Сега? Посред нощ? Вие сте луди!

— Освен ако няма някаква заповед от Управителя, която да ни забранява да го направим — обади се Моарейн.

— Не съвсем, госпожо — отвърна ѝ пазачът и се взря свъсен към нея, опитвайки се да различи лицето ѝ. — Но портите са затворени от залез до изгрев слънце. Никой не може да влиза в града освен през деня. Такава е заповедта. Но все едно, навън е пълно с вълци.

— Никой не може да влиза, но нищо не е казано за излизащите — заяви Моарейн, сякаш с това въпросът приключваше. — Виждате ли? Ние не искаме от вас да нарушавате заповедта на Управителя.

Лан пусна нещо в ръката на пазача и промърмори:

— Заради безпокойството.

— Е, тогава — изхъмка пазачът, погледна златната монета в шепата си и бързо я мушна в джоба си. — Май сте прави, заповедта не се отнася за напускащите. Почакайте малко. — Той пхна главата си в прозорчето на ниската пристройка. — Арин! Дар! Елате да ми помогнете да отворим.

Изведнъж откъм тъмната улица се чу хладен глас:

— Какво е това? Не е ли заповядано тези врати да стоят затворени до изгрев слънце?

Петима мъже изникнаха на светлината, струяща през прозорчето на караулката. Качулките прикриваха лицата им, но златните слънца на лявата им гръд недвусмислено издаваше кои са. Мат измърмори нещо под носа си.

— Това не е ваша работа — отвърна им войнствено пазачът. Белите качулки се извърнаха към него и той продължи малко покротко: — Тук Чедата нямат власт. Управителят...

— Чедата на Светлината — заговори спокойно първият Бял плащ — имат власт навсякъде, където хората вървят в Светлината. — После се обърна към Лан и се взря в лицето му.

Стражникът не помръдна. Всъщност изглеждаше съвсем отпуснат. Много малко хора можеха да изглеждат толкова спокойни пред Чедата. Белият плащ заговори отново, тонът му беше изпълнен с подозрителност:

— Що за хора са тези, които искат да напуснат градските стени в такова време, посред нощ? При толкова вълци отвън и онази твар на Тъмния, дето лети над града? — Той мерна с очи завързаната през челото на Лан кожена лента, която придържаше дългата му коса. — Северняк си, нали?

Ранд се приведе боязливо в седлото си. Драгхар! Сигурно беше това, освен ако мъжът не беше нарекъл твар на Тъмния нещо, за което той нямаше представа. След Чезнеция можеше да очаква появата на драгхар, но в момента нямаше време да мисли и за това. Стори му се, че позна гласа на Белия плащ.

— Пътници сме — отвърна спокойно Лан. — Не представляваме интерес за вас.

— За Чедата на Светлината всеки представлява интерес.

Лан леко поклати глава.

— Наистина ли държите да си навлечете още неприятности с Управителя? Той ограничи броя ви в града, дори пусна патрул да ви следи по улиците. Какво ли ще направи, когато разбере, че притеснявате почтените граждани край градските порти? — Той се обърна към пазачите, които вече бяха отворили вратата наполовина. — А вие защо спряхте?

— Управителят не знае какво става под носа му — възкликна Белият плащ. — Тук има зло, което той не вижда, нито надушва. Но Чедата на Светлината виждат. — Пазачите се спогледаха. Изглежда, съжаляваха, че са оставили пиките си в караулката. — Чедата на Светлината надушват злото. — Очите на Белия плащ се извърнаха към останалите пътници. — Надушваме го и го изкореняваме. Където и да е то.

Ранд се опита да се сниши още повече, но движението му само привлече вниманието на мъжа.

— Да видим какво имаме тук? Някой, който не желае да бъде забелязан, а? — Мъжът свали качулката на белия си плащ и Ранд се озова лице в лице с човека, когото вече бе познал по гласа. Борнхалд кимна с явно задоволство. — Пазачо, спасих те от голяма неприятност. Тези, на които се канеше да помогнеш да избягат от Светлината, са Мраколюбци. За теб трябва да се докладва на Управителя или може би да бъдеш даден на Разпитвачите, за да разберат какви са били истинските ти намерения тази нощ. — Той млъкна и изглежда изплашения пазач; думите му очевидно бяха произвели желанието ефект. — Не би искал това, нали? По-добре да отведа в нашия стан тези обесници, за да бъдат разпитани в Светлината?

— В стана си ли смяташ да ме отведеш, белодрешко? — изведнъж отекна гласът на Моарейн, едновременно от всички страни. — Мен ли ще разпитваш? — Тя пристъпи още крачка напред и внезапно сякаш стана по-висока. — Смяташ да заставаш на пътя ми?

Още една стъпка — и Ранд ахна. Тя наистина беше станала по-висока. Главата ѝ вече се изравни с неговата, така както беше на коня. Сенките се сгъстяваха около лицето ѝ като буреносни облаци.

— Айез Седай! — изкрещя Борнхалд и пет меча изсвистяха от ножниците си, — Умри! — Другите четирима се поколебаха, но той се хвърли напред.

Ранд извика, когато тоягата на Моарейн се вдигна да посрещне острието. Невъзможно беше това фино издялано дърво да устои на силния замах на стоманата. Мечът се удари в тоягата, от удара изхвърчаха искри, Борнхалд отхвърча назад към другарите си и петимата изпопадаха. От меча на Борнхалд, паднал на земята до тях, заструи пушек, острието се огъна и се стопи на мястото, където се беше ударило в тоягата.

— Смееш да ме нападаш! — прокълтя гласът на Моарейн. Около нея се завихриха сенки и я обгърнаха, тя се издигна и надвисна над улицата. Искрящите ѝ очи гледаха надолу — очи на гигант, взрял се в насекоми.

— Тръгвайте! — извика им Лан, сграбчи поводите на кобилата на Моарейн и скочи на седлото си. — Бързо! — И излетя с жребеца си навън като хала.

За миг Ранд остана замръзнал на място, не вярвайки на очите си. Главата и раменете на Моарейн вече стърчаха над крепостната стена. Стражите и Белите плащове боязливо се отдръпнаха от нея. Лицето на Айез Седай се скри в нощта, но очите ѝ, големи като две пълни луни, грееха гневно. Той преглътна, скрита Облак и препусна след останалите.

На петдесет стъпки извън стената Лан ги спря и Ранд се обърна. Фигурата на Моарейн беше надвиснала високо над дървената палисада. Главата и раменете ѝ бяха обкръжени от сребристия ореол на луната. Докато я наблюдаваше с широко отворена уста, Айез Седай премина над стената. Портите започнаха да се затварят панически. Щом стъпи на земята извън крепостната стена, тя отново възвърна нормалния си ръст.

— Задръжте портите! — извика нечий несигурен глас от вътрешната страна на стените. Ранд реши, че трябва да е Борнхалд. — Трябва да ги хванем! — Но пазачите на портата не забавиха скоростта, с която я затваряха. Двете крила се затръшнаха и миг след това тежкият лост се намести с трясък на мяетото си.

Моарейн бързо изтича до Алдийб, погали бялата кобилка по носа и пхна тоягата си в подпръга. Този път на Ранд дори не му трябваше да погледне, за да се увери, че на тоягата ѝ не е останал и белег от стълкновението.

— Ти беше по-висока от великан — промълви без дъх Егвийн, свила се на гърба на Бела. Никой от останалите не проговори, макар че Мат и Перин подкараха конете си по-настрана от Айез Седай.

— Нима? — отвърна разсеяно Моарейн и се метна на седлото си.

— Видях те — възрази Егвийн.

— Човешкият ум може да се подведе нощем. Окоето вижда неща, които не съществуват.

— Не е време за игрички — намеси се сърдито Нинив, но Моарейн я прекъсна.

— Наистина няма време за игрички. Може би току-що загубихме преднината си. — Тя се извърна към портата и поклати глава. — Ако можех поне да съм сигурна, че в небето няма драгхар. Или ако мърдраалът беше наистина сляп. Ако започна да си пожелавам, сигурно ще си пожелае наистина невъзможни неща. Както и да е. Те знаят, че е трябвало да тръгнем, но ако имаме малко късмет, можем да са задържим на една крачка пред тях. Води, Лан!

Стражникът потегли на изток по Кемлинския път, останалите го последваха плътно.

Яздеха леко и бързо, със скорост, на която конете можеха да издържат в продължение на часове дори и без помощта на Айез Седай. Но още преди да са изминали и един час път, Мат извика и посочи назад.

— Вижте!

Всички дръпнаха юздите и се обърнаха.

Пламъци осветяваха нощта над Бейрлон и вятърът разпръскваше искри във въздуха.

— Предупредих го — промълви Моарейн, — но той така и не го прие на сериозно. — Алдийб затанцува на една страна, пригласяйки на безсилието на Айез Седай.

— Ханът ли? — попита Перин. — Откъде сте сигурна?

— Колко съвпадения са ви нужни, за да се уверите? — попита го Том. — Може да е и къщата на Управителя, но не е. Нито е склад или нечия кухненска печка, или сеновала на баба ти.

— Може би Светлината ще ни освети малко тази нощ — подхвърли Лан и Егвийн го изгледа сърдито.

— Как можете да говорите така? Ханът на бедния господин Фич гори! Може да има пострадали!

— Ако са нападнали хана — каза Моарейн, — може би нашето излизане от града и моето... представление са останали незабелязани.

— Освен ако мърдраалът не иска да си помислим точно това — добави Лан.

— Може би. Тъй или иначе, трябва да ускорим ход. Тази нощ няма да има много почивка.

— Казваш го толкова спокойно! — възкликна Нинив. — А онези хора в хана? Сигурно има пострадали, а ханджията ще загуби целия си имот — и всичко това заради теб! Въпреки всичките ти приказки за вървенето в Светлината ти си готова да продължиш, без дори и да помислиш за него. Това, което той търпи сега, е заради теб!

— Заради тези тримата — намеси се ядосано Лан. — Пожарът, ранените, това, че бягаме — всичко е заради тях тримата. Щом трябва да се плати такава цена, значи си струва. Тъмния иска тези ваши момчета, а той не трябва да бъде допускан до нищо, до което се домогва толкова настоятелно. Или ти би предпочела да оставим Чезнеция да ги хване?

— Успокой се, Лан — каза Моарейн. — Успокой се. Премъдра, ти смяташ, че мога да помогна на господин Фич и на хората в хана? Е, права си. — Нинив понечи да каже нещо, но Моарейн махна с ръка и продължи: — Мога да се върна и да му помогна. Не много, разбира се. Това ще привлече вниманието към тези, на които съм помогнала, внимание, за което те никак няма да ми бъдат благодарни, особено след като Чедата на Светлината са в града. А това ще означава, че при вас ще остане само Лан. Той е много добър, но силите му няма да стигнат, ако върху вас връхлети мърдраал и цял юмрук тролоци. Разбира се, можем да се върнем заедно, но това ще напъха всички ви в ръцете на онзи, който е подпалил хана, да не говорим за Белите плащове. Коя възможност би избрала ти, Премъдра, ако беше на мое място?

— Щях да направя нещо — промълви Нинив.

— И най-вероятно щеше да връчиш победата в ръцете на Тъмния — отвърна ъ Моарейн. — Спомни си какво — кого — иска той. Ние сме във война, както в Геалдан, макар че там воюват хиляди, а тук сме само осмина. Ще изпратя на господин Фич злато, достатъчно злато, за да си построи нов хан, злато, чийто произход няма да бъде проследен до Тар Валон. И също така помощ за всички, които са пострадали.

Повече от това само ще им навреди. Не е толкова просто, колкото си мислиш. Давай, Лан.

Стражникът отново ги поведе.

От време на време Ранд се озърташе назад. Единственото, което виждаше, бяха отблясъците от пожара в нощните облаци, а после и това се изгуби в мрака. Надяваше се, че Мин не е пострадала.

Стражникът най-сетне сви встрани от утъпкания черен път и слезе от коня. Ранд прецени, че остават не повече от два часа до зазоряване.

— Един час — предупреди ги Лан, докато всички се загръщаха в одеялата. — Един час и трябва отново да тръгнем.

След няколко минути Мат прошепна едва доловимо:

— Какво ли е направил Дав с онзи язовец? — Ранд мълчаливо поклати глава и Мат се поколеба, след това добави: — Знаеш ли, Ранд, мислех, че вече сме в безопасност. Откакто прекосихме Тарен нямаше и следа от заплаха, при това се намираме в град, обкръжен от стени. Мислех си, че сме в безопасност. А после онзи сън. И Чезнец. Дали изобщо някога ще бъдем в безопасност?

— Не и преди да сме стигнали в Тар Валон — отвърна Ранд. — Тя така каза.

— А дали и тогава ще бъдем в безопасност? — намеси се тихо Перин.

— Мисля, че е по-добре да поспим — прозя се Ранд. — Дори да останем будни, няма да можем да си отговорим на тези въпроси.

ГЛАВА 18

КЕМЛИНСКИЯТ ПЪТ

Кемлинският път не се различаваше много от Северния път през Две реки. Разбира се, беше значително по-широк и си личеше, че е много по-използван.

От време на време Лан ги оставяше да починат на върха на някой хълм, откъдето имаше ясна видимост напред и назад по пътя, както и към околностите. Стражникът оглеждаше местността, докато останалите изтягаха крака или присядаха под дърветата да хапнат.

— Доскоро обичах сирене — каза Егвийн на третия ден, след като напуснаха Бейрлон. Седеше, облегната на едно дърво, и се мръщеше на обяда, който отново беше същият като закуската, както и вечерята щеше да е същата като обяда. — Да можехме поне да пийнем чай. Хубав топъл чай. — Тя придърпа пелерината по-плътно около тялото си и се сгуши зад дървото в напразно усилие да се скрие от режещия вятър.

— Чай от живовляк и корен от теменуга — говореше Нинив на Моарейн — е най-подходящ при умора. Прочиства главата и облекчава паренето в схванатите мускули.

— Не се и съмнявам — промърмори Айез Седай и я погледна косо.

Челюстта на Нинив се скова, но тя продължи да ѝ обяснява със същия тон.

— А щом се налага да продължаваме, без да спим...

— Никакъв чай! — скара се Лан на Егвийн. — И никакъв огън! Все още не ги виждаме, но те са някъде зад нас, един-двама Чезнеци с тролоците си, и знаят, че вървим по този път. Няма защо да им показваме къде точно се намираме.

— Ама аз само си мечтаех — оправда се Егвийн.

— Щом знаят, че сме по пътя — попита Перин, — защо не тръгнем направо към Бели мост?

— По пътя е по-бързо — каза Моарейн, прекъсвайки Нинив. — Особено в тази пресечена местност. — Премъдрата въздъхна раздразнено. Ранд се зачуди какво ли целеше. След като първия ден напълно странеше от Айез Седай, през последните два дни Нинив непрекъснато се опитваше да ѝ говори за билки. — Нали виждате как пътят завива — и то е за да заобиколи непроходимите места. Ако се отклоним от него, после можем да се натъкнем на тях пред нас, вместо да са зад гърба ни.

Ранд все още не беше съвсем убеден, а Мат промърмори нещо за „обикаляне“.

— Виждали ли сте някоя ферма тази сутрин? — попита Лан. — Или дори пушек от един-единствен комин? Не сте, защото от Бейрлон до Бели мост е само пустош. А ние трябва да прехвърлим Аринел точно през Бели мост. Това е единственият мост, който прехвърля Аринел южно от Марадон, към Салдеа.

Том изпуктя и духна мустаците си.

— Какво може да ги спре да са оставили някого или нещо, което вече да ни чака при Бели мост?

Откъм запад отекна призивният вой на рог и Лан завъртя глава натам. Ранд усети мразовити тръпки по гърба си. Но част от съзнанието му запази спокойствие, колкото да може да прецени: десет мили, не повече.

— Нищо не може да ги спре, веселчуне — каза Стражникът. — Можем да разчитаме единствено на Светлината и на късмета си. Но сега поне знаем със сигурност, че зад нас има тролоци.

Моарейн изтупа трохите от дланите си.

— Време е да потегляме.

Яхнаха конете и Стражникът и Айез Седай се спогледаха тревожно.

— Ти ги води, Моарейн Седай — промълви Лан. — Ще ви настигна, когато успея. Ако се проваля, ще разбереш. — Той постави ръка на седлото на Мандарб, скочи на гърба му и препусна надолу по хълма, на запад. Рогът прозвуча отново, обадиха се и други.

— Светлината да те закриля, последен владетелю на Седемте кули — промълви Моарейн така тихо, че Ранд едва я чу.

Потеглиха напред. Ранд се обърна веднъж, за да види Лан, но Стражникът вече се беше изгубил сред хълмовете и голите дървеса.

Последен владетел на Седемте кули, така го беше нарекла. Зачуди се какво ли може да означава това. Не вярваше да го е чул някой друг освен него, но забеляза, че Том замислено дъвче мустаци. Явно веселчунът знаеше много неща.

Роговете отново се обадиха зад тях и Ранд помръдна тревожно на седлото си. Този път бяха по-близо — беше сигурен в това. На осем мили. Може би на седем. Мат и Егвийн се озърнаха през рамо, а Перин се беше присвил, сякаш очакваше всеки момент нещо да го удари в гърба. Нинив забърза напред, за да поговори с Моарейн.

— Не можем ли да яздиш по-бързо? — попита тя. — Тези рогове се приближават.

Айез Седай поклати глава.

— А защо според теб ни показват, че са тук? Вероятно за да ни накарат да се разбързаме, без да си дадем сметка какво може да ни очаква отпред.

Продължиха със същия равномерен ход. На равни интервали роговете изреваваха зад тях и всеки следващ звук прозвучаваше все по-близо. Ранд се мъчеше да не мисли колко близо, но мисълта сама нахлуваше в главата му при всеки бронзов вой. „Вече са само на пет мили“ — прецени той, обзет от паника, когато изведнъж се появи Лан, понесъл се в галоп иззад хълма, който току-що бяха отминали.

Той се изравни с Моарейн и дръпна поводите на жребеца.

— Най-малко три юмрука тролоци, всеки предвождан от Получовек. Може и да са пет.

— Ако си бил достатъчно близо до тях, за да ги видиш — обади се притеснено Егвийн, — сигурно и те са те видели. Сигурно те следват по петите.

— Сигурно са го видели — намеси се Нинив. — Не помните ли, че дори аз успях да проследя следата му?

— Тихо — изкомандва Моарейн. — Лан иска да каже, че зад нас има може би около петстотин тролоци. — Последва тягостна тишина, след което Лан проговори отново.

— И ще ни настигнат след по-малко от час.

— Ако са разполагали с толкова много преди, защо не ги използваша в Емондово поле? — промълви Айез Седай. — А ако не са, как са се появили сега?

— Пръснали са се наоколо и ни гонят напред — поясни Лан. — Пред всяка от групите имат съгледвачи.

— Към какво ли ни гонят? — каза Моарейн замислено, Сякаш в отговор на думите ѝ, далече откъм запад прокънтят рог, самотен стон, на който този път се отзоваха други, далече пред тях. Моарейн дръпна поводите и спря Алдийб.

— Какво ще правим сега? — попита ядосано Нинив. — Накъде тръгваме?

— Единственото, което ни остава, е на север или на юг — каза Моарейн. — На юг са Хълмовете на Абшер, обрулени и мъртви, и реката Тарен, която няма как да се прекоси. На север можем да стигнем Аринел преди да падне нощта, а там има шанс да хванем някоя търговска ладия. Стига ледът в Марадон да се е стопил.

— Има едно място, където тролоците няма да дойдат — каза Лан, но Моарейн рязко извърна глава и възрази:

— Не!

Роговете отново изсвириха и конят на Ранд нервно затанцува на място.

— Опитват се да ни изплашат — изръмжа Том. — Опитват се да ни стреснат, за да се паникьосаме и да побегнем. И тогава ще ни спипат.

Главата на Егвийн се извърташе при всеки нов вой на рог, взираше се ту напред, ту назад, сякаш девойката очакваше всеки момент да се появят първите тролоци. Ранд изпитваше желание да направи същото, но се мъчеше да го прикрие. Той приближи Облак до нея.

— Тръгваме на север — заяви Моарейн.

Роговете пак прокънтяха смразяващо.

Колкото и бързо да язدهа, роговете звучаха все по-близо. „Две мили — прецени Ранд. — Може би и по-малко.“

След известно време Лан започна да се озърта и Ранд забеляза, че на лицето му като никога досега се е изписала тревога. Веднъж Стражникът дори се изправи на стремената, за да погледне назад, откъдето бяха минали. Самият Ранд виждаше единствено дървета. Лан отново се смъкна на седлото и несъзнателно отметна края на плаща си, за да освободи дръжката на меч.

Ранд погледна въпросително към Мат, но той само направи гримаса към гърба на Стражника и сви безпомощно рамене.

— Наблизо има тролоци — каза им Лан през рамо. — Най-вероятно. Ако се натъкнем на тях, стойте на всяка цена около мен и правете точно това, което правя и аз.

— Кръв и пепел! — изсумтя Том.

Нинив кимна на Егвийн да се държи до нея.

Ранд се оглеждаше на всички страни и побеснялото му въображение превръщаше всеки сивкав дървесен ствол в тролок. Роговете продължаваха да ехтят все по-близо. И точно зад тях. Беше сигурен в това. Зад тях, и се приближаваха.

Изкачиха поредния хълм.

Под тях, в подножието на хълма, маршируваха тролоци, понесли пръти с вързани в края им въжени примки. Много тролоци. Редицата се простираше надалеч от двете страни, краищата и не се виждаха, а в центъра ѝ, точно пред Лан, яздеше Чезнещ.

Мърдраалът, изглежда, се поколеба, когато хората се появиха на билото на хълма, но в следващия миг измъкна меч си с черно острие и го размахна над главата си. Тролоците се закатериха нагоре.

Ранд преглътна и сръга сивушкото със стремената. Цялата група се понесе в галоп след Стражника. Ранд сам се изненада, като видя извадения меч на Трам в десницата си. Заразен от вика на Лан, той нададе своя собствен:

— Манедерен! Манедерен!

Перин го поде:

— Манедерен! Манедерен!

Но Мат извика:

— Караи ан Калдазар! Караи ан Еллисанде! Ал Еллисанде!

Черният меч замръзна над главата на Чезнещия.

Лан се хвърли срещу мърдраала, а хората врхлетяха срещу бойния ред на тролоците. Острието на Стражника се сблъска с черната стомана от ковачниците на Такандар и издрънча като звън на огромна камбана, ударът отекна в празното пространство, във въздуха блесна синкава светлина.

Човекоподобните същества с животински зурли ги обкръжиха, размахвайки куки и примки. Само Лан и мърдраалът се сражаваха сами; размахваха мечове в кръг, несмущавани от другите, черните им

коне танцуваха един срещу друг, мечовете им отвърщаха на удара с удар. Въздухът около тях просветваше и кънтеше.

Облак завъртя очи, зацвили, изправи се на задните си крака и заудря с копита озъбените мутри. Тромавите туловища се тълпяха рамо до рамо около него. Забил безмилостно пети в хълбоците му, Ранд го подкара право напред, размахвайки меча си съвсем не толкова плавно, както го беше учил Лан, и сечеше, сякаш си пробиваше път сред гъст храсталак. „Егвийн!“ Очите му отчаяно я затърсиха, докато отваряше с меча си пътека през косматите тела, сякаш сечеше гнили трупи.

Бялата кобила на Моарейн се носеше напред и си пробиваше път при най-лекото подръпване на юздите в ръката на Айез Седай. Лицето ѝ беше също толкова каменно като това на Лан. Тя вдигна тоягата си и изведнъж пламъци с рев обгърнаха тролоците и овъглените им туловища започнаха да падат. Нинив и Егвийн препускаха бясно зад Айез Седай, стиснали ножове в ръцете си и оголили зъби също толкова яростно, колкото и обкръжилите ги тролоци. Късите ножове, които бяха измъкнали от поясите си, нямаше да им бъдат от никаква полза, ако някой тролок успееше да се приближи до тях. Ранд се опита да насочи Облак към девойките, но конят изобщо не го слушаше.

Около трите жени се образува просека — тролоците се опитваха да избягат от тоягата на Моарейн, но въпреки отчаяните им усилия да я избегнат, тя ги догонваше. Пламъците пращяха и тролоците виеха от болка и ярост. А над цялото това пращане и вой ехтеше трясъкът от меча на Стражника, блъскащ се в черния меч на мърдраала. Въздухът около тях просветна в синьо. Отново просветна. И отново.

Една от примките, закачена на края на дълъг прът, се наниза на главата на Ранд. Той замахна тромаво и разсече пръта на две, след което стовари меча си върху козята физиономия на тролока, който го държеше. Някаква кука го закачи отзад за рамото и се заби в наметалото му. В паника, с риск да изтърве меча, той се хвана с лявата ръка за седлото, за да се задържи. Облак се изви и изцвили. Ранд отчаяно увисна на седлото и юздите. Усещаше, че се плъзга надолу, малко по малко, дърпан от куката. Облак се извъртя. За миг, почти падайки от седлото, Ранд зърна как Перин се мъчи да измъкне тежката си секира от лапите на трима тролоци. Бяха го хванали за едната мишница и за двата крака. Облак се понесе и единственото, което се мерна пред очите на Ранд, бяха туловищата на тролоците.

Една от тварите се хвърли напред и го задърпа за крака, измъквайки стъпалото му от стремето. Пъшкайки, той изпусна седлото, за да я изблъска. В същото време куката го изхлузи от седлото. Здравостиснатите юзди бяха единственото, което все още го задържаше да не се срине на земята. Облак се изправи на задните си крака и изцвили. В същия момент изведнъж престанаха да го дърпат. Тролокът, който го беше стиснал за краката, го пусна и изпищя. Всъщност всички тролоци запищяха с такъв вой, сякаш всички псета на света бяха полудели.

Тролоците се сриваха на земята, скубейки козината си и дращейки лицата си. Всички до един. Хапеха земята, зъбеха се в нищото и виеха, виеха, виеха.

Тогава Ранд зърна мърдраала. Бе все още изправен на седлото на лудешки затанцувалия си кон и все още размахваше черния си меч, но с разцепена глава.

— Няма да умре до полунощ — извика Том отнякъде. — Няма да умре съвсем. Поне така съм чувал.

— Напред! — изкрещя яростно Лан. Вече беше подбрал Моарейн и другите две жени и ги беше отвел до средата на склона на следващия хълм. — Това не са всички! — И наистина, роговете отново прокънтяха, надмогвайки писъците на изпадащите по земята тролоци, откъм изток, запад и юг.

Невероятно, но Мат се оказа единственият смъкнат от коня си. Ранд се насочи към него, но Мат се измъкна от стегналата го примка, прибра лъка си и се покатери на седлото си без чужда помощ, макар да триеше с ръка ожуления си врат.

Роговете се приближаваха като хрътки, надушили сърна. Хрътки, които ги обкръжаваха. Вече чуваха и гърлените викове на преследвачите. Когато стигнаха билото на следващия хълм, тролоците се появиха на хълма зад тях начело с трима мърдраали. Само сто разтега разделяха двете групи.

Сърцето на Ранд се сви. „Трима!“

Черните мечове на мърдраалите се надигнаха като един. Тролокската гмеж закипя надолу по склона, чуха се победоносни резове.

Моарейн спря и се смъкна от гърба на Алдийб. С невъзможно спокойствие измъкна нещо от кесията си и го разви. Очите на Ранд

мернаха къс слонова кост. Ангреалът! С ангреала в едната си ръка и тоягата в другата тя пристъпи, застана срещу връхлитащите тролоци и свистящите във въздуха мечове на Чезнещите, вдигна високо тоягата си и я заби в земята.

Земята прокънтя като железен котел, ударен с дървен чук. Кухият тътен замря и изчезна. Миг след това всичко притихна. Всичко наоколо. Дори вятърът стихна. Крясъците на тролоците секнаха, устремът им се забави и спря. За секунда всичко замря в очакване. Бавно тъпият кънтеж се върна, прерасна в глух тътен, надигна се и земята простена и потрепери.

Теренът под копитата на Облак потрепера. Това беше дело на Айез Седай, като в приказките. Ранд съжали, че не е на стотици мили далеч. Треперенето прерасна в трус, от който околните дървета се разклатиха. Сивушкото залитна и едва не падна. Дори Мандарб и останалата без ездач Алдийб се олюляха като пияни и всички трябваше да се хванат за поводи и сбруи, всеки за каквото му попадне, за да се задържат.

Айез Седай стоеше неподвижна на мястото си, вдигнала ангреала. Нито тя, нито забитата в земята тояга помръдваха, въпреки че земята около нея тътнеше. И изведнъж хълмът се разцепи и разбушувалата се земя се понесе към тролоците като вълни на езеро, вълни, които ставаха все по-големи, зариваха сухите храсти, надигаха сухи листа високо във въздуха, нарастваха, превръщаха се в мощни земни талази, търкалящи се към тролоците. По пътя на земната маса дърветата се кършеха като вейки. По отсрещния склон тролоците падаха един върху друг, заливани от разгневилата се земя.

И въпреки това, без да обръщат внимание на надигащата се около тях земя, мърдраалите запристъпваха в редица напред. Катраненочерните им коне не се олюляваха и крачеха в ритъм. Тролоците се търкаляха около черните коне, виеха и ровеха с нокти по склона, който ги издигаше нагоре, но мърдраалите бавно пристъпваха напред.

Моарейн вдигна тоягата си и земята се укроти. Но Айез Седай все още не беше свършила. Този път тя насочи тоягата към седловината между двата хълма и от земята бликна огън, фонтан от пламъци, двадесет стъпки висок. Разпери ръце встрани и огънят лумна вляво и вдясно, докдето стигаше поглед, простря се като стена,

отделяща хората от тролоците. Въпреки че бяха на хълма, горещината накара Ранд да вдигне ръце пред лицето си. Черните коне на мърдраалите, колкото и необичайно силни да бяха, зацвилиха пред пламъците и заотстъпваха.

— Кръв и пепел — отрони Мат.

Внезапно Моарейн залитна и щеше да падне, ако Лан не беше скочил от коня си и не беше притичал, за да я прихване.

— Продължавайте — извика той на останалите. Хрипливият му глас не съответстваше на лекия жест, с който вдигна Моарейн на седлото ѝ. — Този пожар няма да гори вечно. Побързайте! Всяка минута е скъпа!

Огнената стена бучеше, сякаш наистина се канеше да гори вечно, но Ранд не възрази. Полетяха в галоп на север, толкова бързо, колкото можеха да издържат конете. Роговете зад тях пропищяха отчаяно, сякаш разбрали какво е станало, и после замлъкнаха.

Лан и Моарейн скоро ги настигнаха, въпреки че Лан водеше Алдийб за поводите, а Айез Седай се държеше за лъка на седлото с две ръце и се полюшваше немощно.

— Скоро ще се оправя — каза тя, забелязала разтревожените им погледи. Гласът ѝ прозвуча изтощено, но уверено, а погледът ѝ беше все така властен. — Не съм много добра със силите на Земята и Огъня.

Двамата отново застанаха начело и бързо ги поведоха. Ранд си помисли, че Моарейн не би издържала, ако увеличат скоростта. Нинив подкара напред край Айез Седай и започна да я подкрепя с ръка. Известно време, докато яздеха все на север през хълмовете, двете жени си шепнеха нещо, а след това Премъдрата бръкна в пелерината си и подаде на Моарейн малко пакетче. Моарейн го разви и глътна съдържанието му. Нинив ѝ каза още нещо, след което изостана да се изравни с другите, без да обръща внимание на питащите им погледи. Въпреки всичко преживяно от очите на Ранд не убягна, че на лицето ѝ се е изписало задоволство.

Всъщност вече не го интересуваше какво целеше Премъдрата. Десницата му не спираше да глади дръжката на меча и всеки път, когато се усещаше какво прави, той поглеждаше изненадан надолу. „Значи това било истинската битка.“ Не си спомняше много от нея, никакви подробности. Всичко преживяно се сливаше в главата му, в заплетено кълбо от космати лица и страх. Страх и зной. Докато траеше

боят, беше настъпил такъв зной, сякаш беше лятно време по обед. Не проумяваше причината. Сега студеният вятър се мъчеше да вледени дъха му по лицето и потта по тялото му.

Младежът хвърли поглед към двамата си приятели. Мат триеше потта от челото си с ръба на наметалото. Перин, който се взираше напред в нещо, което, изглежда, никак не му харесваше, изобщо не обръщаше внимание на капчиците пот по лицето си.

Хълмовете започнаха да се снишават и теренът ставаше все по-равен, но вместо да ускори, Лан спря. Нинив продължи напред, изглежда, за да се изравни отново с Моарейн, но жестът на Стражника я задържа. Дватамата с Айез Седай продължиха да водят, свели глави един към друг, и от жестовите на Моарейн ставаше ясно, че спорят. Нинив и Том се взираха към тях — Премъдрата се беше навъсила разтревожено, докато веселчунът мърмореше под мустак и от време на време се обръщаше, за да огледа пътя. Всички останали отбягваха да поглеждат към водачите си. Кой знае какво можеше да произлезе от един спор между Айез Седай и Стражник?

След няколко минути Егвийн заговори тихо на Ранд, хвърляйки смутени погледи към все още спорецата двойка.

— Онези неща, които викахте срещу тролоците...

— Какво? — попита Ранд. Сам той се чувстваше малко неловко: бойните викове бяха нещо съвсем подходящо за Стражници, но народът на Две реки не познаваше такива неща, каквото и да им беше говорила Моарейн. — Мат сигурно е чел поне десет пъти сказанието.

— И то отгоре-отгоре — намеси се Том.

Мат изсумтя обидено.

— Но тъй или иначе го каза — продължи Ранд. — Освен това нали трябваше да извикаме нещо. Искам да кажа, човек прави такива неща в подобен момент. Всички чухте Лан.

— И имаме пълно право — добави замислено Перин. — Моарейн твърди, че всички ние сме потомци на народа на Манедерен. Те са се сражавали срещу Тъмния и ние също воюваме с него. Това ни дава право.

Егвийн изсумтя, за да покаже какво мисли за всичко това.

— Не говорех за това. Какво... ти какво викаше, Мат?

Мат сви смутено рамене.

— Не помня. Наистина не помня. Всичко ми беше като в мъгла. Не знам какво беше, нито откъде дойде, или какво означава. — Той се засмя. — Не вярвам да означава нещо.

— Аз пък... мисля, че означава — промълви Егвийн. — Когато извика, си помислих — само за миг — си помислих, че те разбирам. Но след това всичко изчезна. — Тя въздъхна и поклати глава. Може и да си прав. Странно какви неща може да си въобрази човек в подобен момент, нали?

— Караи ан Калдазар — намеси се Моарейн. Всички се втренчиха в нея. — Караи ан Еллисанде. Ал Еллисанде. „За честта на Червения орел. За честта на Слънчевата роза. Слънчевата роза.“ Древният боен вик на Манедерен и бойният вик на нейния последен крал. Ердрийн бил наричан „Слънчевата роза“. — Усмивката на Моарейн обгърна едновременно Егвийн и Мат, въпреки че може би се задържа малко по-дълго на Мат. — Кръвта на коляното на Арад все още е силна в Две реки. Старата кръв все още пее.

Очите на Егвийн се разшириха, на устните ѝ напираше усмивка, която тя се мъчеше да сдържи — не бе сигурна как да възприеме тези думи за старата кръв. Мат обаче беше сигурен, ако се съдеше по намръщаното му лице.

Ранд реши, че се досеща за какво си мисли Мат. Същото, за което си мислеше и той. Ако Мат беше потомък на древните крале на Манедерен, може би тролоците преследваха тъкмо него, а не и тримата. Тази мисъл го накара да се засрами. Бузите му се изчервиха, а когато забеляза гузната гримаса по лицето на Перин, разбра, че и на него му е хрумнало същото.

— Не мога да кажа, че съм чувал подобно нещо досега — отрони Том след минута размисъл, тръсна глава и продължи: — Някой път ще съчиня песен за всичко това, но точно сега... Смятате ли да останем тук през останалата част от деня, Айез Седай?

— Не — отвърна Моарейн и дръпна юздите.

Откъм юг отекна тролокски рог, сякаш за да потвърди думите ѝ. Отвърнаха му други рогове, откъм изток и запад. Конете изпръхтяха и запристъпваха нервно.

— Преминали са през огъня — промълви Лан и се обърна към Моарейн: — Нямах достатъчно сили за това, което възнамеряваш да

сториш. Все още не. Трябва да си отдъхнеш. А в онова място няма да пристъпи нито мърдраал, нито тролок.

Моарейн вдигна ръка да го прекъсне, после безсилно я отпусна и отвърна раздразнено:

— Добре. Може и да си прав, въпреки че бих предпочела да не прибягваме до това. — Тя вдигна тояжката си. — Всички се съберете около мен. Колкото може по-плътно. Още... Добре.

Моарейн размаха тояжката си над главите им и после я насочи на запад. Сухи листа се завихриха във въздуха, сякаш там, накъдето бе посочила, премина вихрушка.

— За тролоците — каза Моарейн — нашата миризма и следи ще изглеждат, все едно че сме тръгнали натам. След време мърдраалите ще го разберат, но дотогава...

— Дотогава — каза Лан — ние ще сме избягали.

— В тоягата ти се крие голяма сила — промълви Егвийн и си спечели презрителното сумтене на Нинив. Моарейн изцъка с език.

— Вече ти обясних, дете. Нещата не притежават сила. Единствената сила произлиза от Верния извор и само живият разум може да я овладее. Това дори не е ангреал, а само средство за съсредоточаване.

— Следвайте ме — подканя ги Стражникът, — И пазете тишина. Ако тролоците ни чуят, всичко ще се развали.

Той отново ги поведе на север, не с онази съкрушителна скорост, с която препускаха досега, а по-скоро с бърз раван, както бяха яздили по Кемлинския път.

Нинив яздеше до Айез Седай. Загрижеността на лицето ѝ се бореше с неприязънта. Долавяше се и още нещо, като че ли Премъдрата се стремеше да постигне някаква своя цел. Раменете на Моарейн бяха отпуснати и тя държеше юздите и седлото си с две ръце, като се олюляваше при всяка стъпка на Алдийб. Беше ясно, че подхвърлянето на лъжливата следа, колкото и да изглеждаше дребно в сравнение с предизвикания земетръс и огнената стена, я беше изцедило и тя не можеше да си позволи да губи повече сили.

На Ранд почти му се дощя да чуе отново воя на роговете. Те поне щяха да им подскажат на какво разстояние са изостанали тролоците. И Чезнещите.

Час по час се озърташе назад и затова не забеляза какво ги чака отпред. А когато го видя, зяпна стъписан. Някаква огромна безформена маса се извисяваше от двете им страни, докъдето стигаше погледът му и отвъд, висока колкото дърветата, дори по-висока. Какво беше това? Скален рид?

И изведнъж забеляза кула. Да, кула, със странен островърх купол.

— Град! — възкликна той.

И градска стена, а стволите се оказаха стражеви кули по стената. Челюстта му увисна. Стената трябваше да е поне десет пъти по-висока от крепостната стена на Бейрлон. Или петдесет.

— Да, град — обади се Мат. — Но какво търси този град сред леса?

— И без никакви хора — добави Перин. Когато го погледнаха, той посочи към стената. — Ако имаше хора, биха ли оставили лозите да обраснат така по стената? Знаете как пълзящите растения могат да разрушат една стена. Вижте как се е срутила ето там.

— Чудно, що за град е било това — промълви замислено Егвийн. — Какво ли го е сполетяло? Не си спомням подобно нещо на картата на татко.

— Наричал се е Аридол — каза Моарейн. — В годините на Тролокските войни бил съюзник на Манедерен. — Загледана в масивните стени, тя сякаш беше забравила за останалите, дори за Нинив, която я поддържаше на седлото. — По-късно Аридол западнал и това място днес се нарича с друго име.

— Какво име? — попита Мат.

— Тук — обади се Лан и спря Мандарб пред някогашна порта, достатъчно широка, за да могат да минат през нея петдесет души, опрели рамене един до друг. От нея бяха останали само скършените, обвити с диви лози кули; от вратите нямаше и следа. — Влизаме оттук. — В далечината изпищяха тролокски рогове. Лан се обърна към звука, после погледна към слънцето, което почти се беше смъкнало зад върховете на дърветата на запад. — Рабрали са, че следата е фалшива. Хайде трябва да си намерим подслон преди да се е стъмнило.

— Какво име? — отново попита Мат.

— Шадар Логот — каза Моарейн. — Сега се нарича Шадар Логот.

ГЛАВА 19

СЯНКАТА ДЕБНЕ

Натрошени камъни, застинали някога улиците, тракаха под копитата на конете, докато Лан ги превеждаше през града. Целият беше рухнал, според това, което виждаха очите на Ранд, и запуснат, както беше забелязал Перин. Тук-там прелиташе по някой самотен гълъб и сухи, мъртви стръкове се подаваха от пукнатините на стените и от уличната настилка. Покривите на повечето сгради се бяха срутили. От изкорубените стени по улиците се бяха пръснали парчета тухли и камъни. На места стърчаха кули, прекършени като счупени колове. Неравни нацърбени хълмове, обрасли с криви дръвчета, можеха да бъдат останки от дворци или цели квартали.

И въпреки това останките на града бяха толкова внушителни, че дъхът на Ранд секваше. И най-големите сгради в Бейрлон можеха да потънат в сенките на почти всичко, което се виждаше тук. Палати от бял мрамор, увенчани с огромни куполи, пресрещаха отвсякъде погледа му. Всяка от постройките сякаш имаше поне един купол; някои имаха четири или пет, всеки с различна форма. Дълги проходи, обкръжени от колонади, се простираха на стотина разтега, завършвайки пред кули, които сякаш достигаха до небесата. При всяка пресечка се възправяше бронзов фонтан или алабастрова основа на паметник, или пиедестал на статуя. Фонтаните обаче бяха пресъхнали и почти всички статуи бяха рухнали. Но и оцелялото бе толкова величествено, че удивлението му беше напълно оправдано.

„А аз си мислех, че Бейрлон е голям град! Да ме изгори дано, Том сигурно се е скъсал от смях. Моарейн и Лан също.“

Така се беше залисал, че се стресна, когато Лан внезапно спря пред една белокаменна сграда. Не можеше да се определи какво е представлявала тя, когато градът е бил жив и могъщ. От горните й етажи беше останала само куха черупка. Следобедното слънце прозираше през празните рамки на прозорците, стъклата и дървото

отдавна ги нямаше. Но приземният етаж изглеждаше достатъчно запазен.

— Ще свърши работа — каза Моарейн.

Лан скочи от седлото си, свали Айез Седай от нейното и нареди:

— Вкарайте конете. Намерете някаква стая отзад за конюшня. По-бързо, селянчета. — И изчезна във вътрешността на сградата, понесъл Айез Седай на ръце.

Нинив се смъкна от коня си и забърза след него, помъкнала торба с билки и мехлеми. Егвийн я последва. Мъжете останаха навън с отворени усти.

— Хайде да приберем конете — промърмори сърдито Том.

Влязоха в огромно помещение с мръсен под, облицован с плочи и с парцаливи пана по стените. Лан беше сложил Моарейн в един ъгъл и я беше увил в наметалото си. Нинив беше приклепнала край Айез Седай и ровеше в торбата си, която Егвийн държеше отворена пред нея.

— Вярно е, че може и да не я харесвам — говореше Нинив на Стражника, — но помагам на всеки изпаднал в нужда, независимо дали го харесвам, или не.

— Не те обвинявам, Премъдра. Само казах, внимавай с тези твои треви.

Тя го изгледа накриво.

— Факт е, че тя има нужда от моите билки, както и ти. — Гласът ѝ, язвителен поначало, ставаше все по-хаплив. — Факт е, че тя не може да издържи повече дори с нейната Единствена сила и че направи почти всичко, което ѝ беше по силите, и за малко да падне изтощена. Факт е, че сега твоят меч не може да ѝ помогне, Владетелю на Седемте кули. Но моите билки могат.

Моарейн положи немощно длан на рамото на Стражника.

— Успокой се, Лан. Тя не иска да ми навреди. Тя просто не знае.

Стражникът изсумтя презрително.

Нинив спря да рови в торбата си и го погледна намръщено, но този път заговори на Моарейн.

— Има много неща, които не знам. Какво имаш предвид?

— Първо — отвърна Моарейн, — това, от което наистина се нуждаеш, е малко почивка. Второ, съгласна съм с теб. Твоите умения и познания ще се окажат по-полезни за всички нас, отколкото

предполагах. А сега, ако имаш нещо, което да ми помогне да поспя един час и да не ме изтощи...

— Един слаб чай от класица и марена с...

Ранд пропусна последната съставка и последва Том и Перин, които водеха конете. Мат обаче пусна поводите на коня си и се огледа. Освен вратата, през която бяха влезли, имаше още две и той отиде да види накъде водят.

— Улица и някакъв задънен двор — каза той, когато се върна.

— Ще се погрижиш ли най-после за коня си? — подкани го Перин. — Никой няма да ти свърши работата.

Ранд забеляза, че очите на Мат са някак замъглени. Приятелят му вървеше механично, а погледът му сякаш се беше зареял на стотици мили оттук.

— Добре ли си, Мат? — попита го Ранд. Мат свали седлото на коня си и застина като статуя. — Мат? Мат!

Мат се стресна и за малко да изтърве седлото.

— Какво? Ох. Просто... се бях замислил.

— Замислил ли? — изсумтя Перин. — Ти направо беше заспал.

Мат се намръщи.

— Бях се замислил за... какво стана с нас там. За онези думи, които... — Всички се извърнаха към него и той се размърда притеснено. — Ами такова, нали чухте какво каза Моарейн. Сякаш някой мъртъв проговори с устата ми. Това не ми харесва.

— Бойният вик на Аемон — изсмя се Перин. — Да не би да си прероденият Аемон? Като съдя по това как все се оплакваше колко скучно било в Емондово поле, предполагам, че това би ти се харесало — да се окажеш прероден крал и герой.

— Не споменавай това! — изпъшка Том. — Тези думи са опасни и глупави. Мъртвите не могат да се прераждат, нито да се вселяват в телата на живи, и за такова нещо не бива да се говори така безгрижно. Старата кръв, каза тя. Кръвта, а не мъртъв герой. Чувал съм, че това може да се случи. Само съм чувал, но никога не съм смятал, че наистина... Това са твоите корени, момче. Нишка, идваща от дядото на твоя дядо, чак от Манедерен, а може би и от по-рано. Е, сега вече знаеш, че родът ти е стар. Трябва просто да приемеш, че е така, и да си доволен. Повечето хора не знаят за потеклото си нищо освен, че имат баща.

„Някои от нас дори и в това не могат да бъдат сигурни — помисли си с горчивина Ранд. — Може би Премъдрата беше права. О, Светлина, дано да е била права.“

— Да, би трябвало да се радвам — кимна Мат. — Само че... смяташ ли, че това обяснява какво се случи с нас? Тролоците и всичко останало? Искам да кажа... ох, и аз не знам какво точно искам да кажа.

— Мисля, че трябва вече да забравите за това и да се съсредоточите над мисълта как да се измъкнете от тази история здрави и читави. — Том измъкна лулата си. — А аз лично смятам да попуша малко. — Той размаха лулата си и се отдалечи.

— Всички сме заплетени в тази работа, не само само ти — каза Ранд.

Мат потръпна и се изсмя късо.

— Съгласен съм. Слушайте, щом сме обвързани, сега, след като се оправихме с конете, защо не излезем да пообиколим малко този град? Та това е истински велик град, при това без тълпи наоколо, които да те блъскат с лакти и да те ръгат в ребрата. Никой няма да си пъха носа и да ни души какви сме и що сме. Все още остават час-два, докато се стъмни.

— Да не си забравил за тролоците? — каза Перин.

Мат насмешливо поклати глава.

— Не помниш ли, че според Лан те няма да се осмелят да влязат тук? Научи се да слушаш какво казват хората.

— Помня — отвърна му Перин. — И слушам. Този град... Аридол ли беше?... е бил съюзник на Манедерен. Видя ли? Значи слушам.

— Аридол трябва да е бил най-великият град по време на Тролоцките войни — каза Ранд. — Щом като тролоците все още ги е страх от него. Те не се побояха да дойдат в Две реки, а Моарейн каза, че Манедерен била... как го каза тя?... трън в нозете на Тъмния.

Перин вдигна ръце.

— Не споменавайте Пастира на Нощта, моля ви.

— Добре де — засмя се Мат. — Хайде да тръгваме.

— Трябва да попитаме Моарейн — отвърна Перин.

— Да питаме Моарейн? — възкликна Мат. — Смяташ, че тя ще ни пусне да изчезнем от погледа ѝ? А какво да кажем за Нинив? Кръв и пепел, Перин, да беше попитал госпожа Люхан дали да тръгнеш с нас!

Перин неохотно кимна и Мат ухилен се обърна към Ранд.

— А ти какво ще кажеш? Истински град! С дворци! И никакви Бели плащове, които да ни се мотаят в краката.

Ранд го изгледа кръвнишки, но се поколеба само за секунда. Дворците наоколо наистина бяха като от приказка на веселчун.

— Съгласен.

Излязоха тихо на улицата и закрачиха бързо по нея. Когато се отдалечиха от каменната сграда, Мат изведнъж затанцува весело.

— Свободни сме. — Той се засмя. — Свободни сме! Сънували ли сте някога, че ще видите палат като ето онзи? Кажете?

Перин също се засмя, но Ранд сви смутено рамене. Този град нямаше нищо общо с града от първия му сън, но все пак...

— Ако ще разглеждаме нещо, да започваме. Не ни остава много време до мръкване.

По всичко личеше, че Мат иска да види всичко, и неговият ентузиазъм скоро зарази другите двама младежи. Те се закатериха по прашните фонтани, които бяха достатъчно големи, за да поберат всички жители на Емондово поле, влизаха и излизаха от постройки, които си избираха случайно, но винаги най-големите, на които се натъкваха. На някои от тях разбираха предназначението, на други — не. Дворецът си беше дворец, но какво можеше да представлява ето онази сграда с чудовищно големия купол, колкото цял хълм, надвиснал над единственотр кръгло помещение под него? А онова обградено от стени пространство, отворено към небето и достатъчно голямо, за да побере цяло Емондово поле, заобиколено от многобройни редици каменни пейки?

Дворците с техните огромни празни помещения, всяко от които беше достатъчно просторно, за да се побере в него целият хан „Виноструй“ и пак да остане място, караха Ранд да се замисли за хората, които ги бяха обитавали. Струваше му се, че целият народ на Две реки може да се събере под всеки огромен купол, а колкото до онова място с каменните пейки...

Най-сетне дори Мат се умори, колкото и величествени да бяха сградите и се сети, че предната нощ бяха спали само един час.

— Да се връщаме и да поспим малко — предложи Ранд. — Друго не ми трябва.

— Винаги има време за сън — отвърна Мат решително. — Погледни само къде сме. Град в руини. Съкровище.

— Съкровище ли? — Челюстите на Перин изтракаха. — Няма никакво съкровище тук. Нищо няма освен прахоляк.

Ранд заслони очи към слънцето, което се беше превърнало в червена топка, кацнала ниско над покривите.

— Вече става късно, Мат. Скоро ще се стъмни.

— Може наоколо да има някакво съкровище — упорито настоя Мат. — Все едно, щè ми се да се кача в една от тези кули. Виж онази там. Тя е цяла. Обзалагам се, че ако се качим на нея, ще можем да видим на мили околоръст. Какво ще кажете?

— Кулите не са безопасни — чу се глас зад гърба им.

Ранд скочи и бързо се извъртя, хващайки дръжката на меча. Приятелите му се оказаха не по-малко бързи от него.

В сенките сред колоните на горния край на стълбището стоеше някакъв непознат. Той пристъпи напред и вдигна ръка да се предпази от слънчевата светлина.

— Прощавайте — произнесе меко непознатият. — Прекарах доста време сред тъмнината вътре. Очите ми още не са привикнали на светлото.

— Кой сте вие? — попита Ранд. Говорът на непознатия бе някак необичаен дори в сравнение с говора на жителите на Бейрлон. — Какво правите тук? Мислехме, че този град е безлюден.

— Аз съм Мордет. — Мъжът замълча, сякаш очакваше да знаят името му. След като никой от тях не даде знак, че го знае, той измърмори нещо под нос и продължи: — Бих могъл да попитам и вас същото. От много време никой не се е появявал в Аридол. От много, много отдавна. Не бих и предположил, че някой ден ще срещна трима млади мъже да се разхождат по улиците му.

— Ние пътуваме за Кемлин — отвърна Ранд. — Спряхме тук за подслон през нощта.

— Кемлин — повтори бавно Мордет, усуквайки името на върха на езика си, след което поклати глава. — Подслон за през нощта, казваш? Може би ще дойдете с мен.

— Вие не ни отговорихте какво търсите тук? — настоя Перин.

— Ами съкровища, разбира се.

— Намерихте ли някое? — възкликна Мат.

На Ранд му се стори, че Мордет се усмихна, но при тези сенки не можеше да е сигурен.

— Намерих — отвърна мъжът. — Много повече, отколкото очаквах. Много повече. Много повече, отколкото мога да отнеса. Никога не съм предполагал, че ще намеря трима яки младежи. Ако ми помогнете да изнеса това, което мога да натоваря на конете си, можете да си поделите останалото. Толкова, колкото можете да носите. Иначе това, което оставя, тъй или иначе ще изчезне, ще го отнесе някой друг търсач на съкровища.

— Нали ви казах, че в такова място не може да няма съкровища! — възкликна Мат и хукна нагоре по стълбите. — Ще ви помогнем да го изнесете. Само ни отведете при него. — Двамата с Мордет се скриха сред сенките на колонадите.

Ранд погледна Перин и каза:

— Не можем да го оставим сам.

Перин погледна към залязващото слънце и кимна. Двамата предпазливо се заизкачваха нагоре по стъпалата, като Перин разкопча калъфката на секирата си. Ръката на Ранд стисна меча. Мат и Мордет ги чакаха сред колоните. Мордет беше скръстил ръце на гърдите си, а Мат нетърпеливо надничаше вътре.

— Елате — каза Мордет. — Ще ви покажа съкровището. — Той се шмугна вътре и Мат го последва. Не можеха да направят нищо друго, освен да тръгнат след тях.

Коридорът беше сумрачен, но почти веднага след като влязоха, Мордет зави и пое по някакви тесни стъпала, които ту се изкачваха, ту слизаха. Ставаше все по-тъмно и накрая започнаха да се провират сред непрогледен мрак. Ранд опипваше с една ръка стената, без да е сигурен дали под него ще има стъпало, докато кракът му не го напипаше.

— Тук е страшно тъмно — обади се Мат.

— Да, тъмно е — отвърна Мордет. Изглежда, изобщо не се затрудняваше от тъмнината. — По-долу има осветление. Насам.

И наистина, скоро виещото се стълбище се отвори в широк коридор, смътно осветен от редки пушливи факли, поставени в метални скоби по стените. Примигващите им пламъци позволиха на Ранд за пръв път да огледа ясно Мордет, който бързаше напред и ги подканяше да го следват.

В този човек имаше нещо доста необичайно. Но не можеше да определи какво точно. Мордет изглеждаше възпълен, някак си мазен, с тежки клепачи, зад които сякаш криеше нещо. Беше нисък и съвсем плешив, но докато вървеше, изглеждаше сякаш по-висок от тях. Облеклото му определено не приличаше на нищо, което Ранд бе виждал. Впити черни бричове и меки червени ботуши, чиито носове бяха завити настрана към глезените му. Дълга червена дреха, бродирана със златни нишки, и снежнобяла риза с широки ръкави, чиито маншети висяха почти до коленете му. Определено не приличаха на дрехи, с които човек би тръгнал да търси съкровище в един разрушен град. Но не това го правеше толкова странен.

Коридорът свърши в облицовано с плочи помещение и младежът забрави за странностите на водача им. Ахването му отекна, сливайки се с възгласите на приятелите му. Тук светлината също идваше от факли по стените — но се отразяваше хилядократно от златото и скъпоценните камъни, струпани на пода: купища монети и накити, златни потири, блюда и фиали, позлатени и украсени със скъпоценни камъни мечове и ками, всичко това натрупано на купчини, високи до кръста.

С вик Мат се понесе напред и падна на колене пред една от купчините.

— Торби — промълви той без дъх и зарови ръце в златото. — Торби ще ни трябват, за да отнесем всичко това.

— Не можем да отнесем всичко — отвърна Ранд и се огледа безпомощно. Всичкото злато на търговците, донесено в продължение на една година в Емондово поле, не можеше да се сравни и с една хилядна от стойността на само един от тези купове. — Не и сега. Вече почти се стъмни.

Перин измъкна от купчините една двуостра секира, отмахвайки небрежно златните вериги, които се бяха увили около нея. Скъпоценните камъни проблясваха по лъскавата ѝ черна дръжка, по остриетата бяха гравирани със злато изящни фигури.

— Тогава утре — каза той и я надигна ухилен. — Моарейн и Лан ще ни разберат, като им покажем това.

— Не сте ли сами? — каза Мордет. Беше ги пропуснал пред себе си да влезнат в съкровищницата, но сега се приближи до тях. — Кои други са с вас?

Мат, заровен до кръста в несметните богатства, му отвърна разсеяно:

— Моарейн и Лан. Освен това Нинив, Егвийн и Том. Той е веселчун. Отиваме в Тар Валон.

Ранд затаи дъх. Тишината, лъхаща от Мордет, го накара да извърне поглед към него.

Гняв, смесен със страх, беше изкривил лицето на Мордет. Устните му се разкривиха и оголиха зъбите му.

— Тар Валон! — Той размаха стиснатите си юмруци. — Тар Валон! Вие ми казахте, че отивате към този... този... Кемлин! Вие ме излъгахте!

— Ако все още искате — обърна се Перин към Мордет, — можем да се върнем утре да ви помогнем. — Той внимателно остави секирата върху купчината инкрустирани с блестящи камъни оръжия и бижута. — Ако искате.

— Не. Това е... — Дишайки тежко, Мордет заклати глава, сякаш не можеше да реши. — Вземете каквото искате. Освен... Освен...

Изведнъж Ранд осъзна какво го беше притеснявало у този непознат. Пръснатите из помещението факли обграждаха и тримата с пръстен от сенки. Само Мордет... Той сам се изненада, когато го произнесе на глас:

— Вие нямате сянка.

Златният потир падна с трясък от ръцете на Мат. Мордет кимна и за пръв път месестите му клепачи се отвориха напълно. Мазното му лице изведнъж придоби изпит и алчен вид.

— Така. — Той сякаш стана по-висок. — Вече е решено. — Внезапно Мордет се изду като балон, нарасна и главата му се опря в тавана, раменете му докоснаха стените и той изпълни целия край на помещението, преграждайки изхода им. С издути бузи и оголени в зловеща усмивка зъби, той посегна към тях с ръце, достатъчно големи, за да смачкат човешка глава като яйце.

Ранд извика и отскочи назад. Кракът му се закачи в някаква златна верига и той се срина на пода. Мъчейки се да си поеме дъх, той посегна за меча си, отмятайки наметалото, което се беше увило около дръжката му. Виковете на приятелите му се смесиха с дрънченето на фиали и потири, търкалящи се по пода. Изведнъж в ушите на Ранд пропищя болезнен вик.

Младежът най-сетне успя да измъкне меча от канията и се изправи, чудейки се кой ли от приятелите му е изпищял. Перин го изгледа с широко отворени очи, превил гръб и размахал секирата си, сякаш готов да съсече някое дърво. Мат надничаше иззад една от купчините скъпоценности, стиснал в ръка вдигната от пода кама.

В най-сенчестата част на помещението, където на достигаше бледата светлина на факлите, нещо се раздвижи и тримата подскочиха. Беше Мордет, опрял колене до гърдите си и свит в най-далечния ъгъл.

— Измами ни — изпъшка Мат. — Това беше някакъв фокус. Мордет отметна глава и нададе вой. Стените потрепераха и от тях се посипа прах.

— Вие сте мъртви! — извика той. — Всички сте мъртви! — И изведнъж се изправи и полетя срещу тях през залата.

Долната челюст на Ранд увисна и той за малко да изтърве меча. Докато Мордет се носеше във въздуха, тялото му се изтъни като струйка дим, вмъкна се между плочите на стената и изчезна в нея. Последен вик огласи залата:

— Всички сте мъртви...

— Да изчезваме оттук — плахо се обади Перин.

— Ами съкровището — възрази Мат. — Не можем просто така да го оставим.

— Не искам нищо от тези неща — отвърна Перин, като се озърташе наляво и надясно. После извика с все сила: — Това съкровище си е твое, чуваш ли? Няма да вземем нищо от него!

Ранд гневно изгледа Мат.

— Искаш да тръгне след нас ли? Или смяташ да останеш тук и да тъпчеш джобовите си, докато не се върне с още десетина като него?

Мат отчаяно посочи купищата злато и скъпоценности. Но преди да успее да каже нещо, Ранд стисна едната му мишница, а Перин го сграбчи през другата и го задърпаха яростно навън от залата.

Преди да направят и десет стъпки по коридора, бледата светлина зад тях угасна съвсем. Факлите в съкровищницата загасваха. Мат спря да крещи и тримата ускориха ход. Първата факла извън залата примигна и угасна, след нея и следващата. Докато стигнаха виещите се стъпала, вече не се налагаше да влачат Мат. Дори катраненият мрак на стълбището ги накара да се поколебаят само за миг, след което се втурнаха нагоре по стъпалата, викайки с все сила. Кресяха с пълно

гърло, надявайки се да изплашат онова, което сигурно ги дебнеше. Крещяха, за да си напомнят, че все още са живи.

Влетяха в коридора на горния етаж, запрепъваха се през колонадата и накрая, останали съвсем без дъх, се изтъркулиха накуп по стъпалата и стигнаха на улицата.

Ранд, стиснал меча на Трам, се огледа боязливо. Слънцето вече се скриваше над покривите. Сенките, протягащи се към тях като нечий чудовищни ръце, бяха станали още по-черни и изпълваха цялата улица. Той потръпна. Сенките му приличаха на Мордет, който сякаш се протягаше да ги сграбчи.

— Поне се измъкнахме. — Мат се изправи последен и започна да се тупа от прахоляка. Трепереше и сякаш не беше на себе си. — Аз поне...

— Дали? — каза Ранд.

Този път разбираше, че не е само въображението му. По гърба му полазиха мравки. Нещо ги следеше иззад мрака сред колоните горе. Той се завъртя и се втренчи в сградите от другата страна на улицата. И там усети следящи очи. Ръката му стисна още по-здраво дръжката на меча, въпреки че не знаеше с какво може да му помогне оръжието. Дебнещите ги очи сякаш бяха навсякъде. Другите също се заоглеждаха тревожно. Разбра, че и те са го усетили.

— Вървим по средата на улицата — промълви дрезгаво той. Спогледаха се. Двамата му приятели изглеждаха не по-малко изплашени от него. Той преглътна. — Оставаме по средата на улицата, колкото може по-далече от сенките, и вървим бързо.

— Много бързо — съгласи се трескаво Мат.

Невидимите преследвачи продължаваха да са около тях. Или просто имаше твърде много гледащи ги, многобройни чифтове очи, които ги следяха буквално от всяка сграда. Колкото и да се мъчеше, Ранд не забелязваше нещо да се помръдва, но усещаше очите — нетърпеливи, гладни. Не можеше да прецени кое е по-лошото. Хиляда чифта очи или само няколко, които вървят след тях.

В малкото отсечки, където слънцето все още ги достигаше, тримата забавяха ход и се вглеждаха нервно в тъмнината, която продължаваше да се простира напред. Никой от тях не бързаше да влезе пръв сред сенките. Никой не беше сигурен дали в тях не се крие нещо. Присъствието на онези, които ги дебнеха, беше съвсем

осезаемо, особено на местата, където дългите сенки прекосяваха улицата, преграждайки пътя им. През тези тъмни петна притичваха с виковете. На Ранд му се струваше дори че чува нечий сух, хриплив смях.

Най-после, тъкмо когато припадна здрачът, забелязаха пред себе си бялата каменна сграда, която бяха напуснали сякаш преди дни. Дебнещите ги очи внезапно изчезнаха. Без да промълви нито дума, Ранд се забърза, следван от приятелите си, а после тримата се затичаха през глава и се спряха едва след като се шмугнаха в зданието.

В средата на покрития с плочи под гореше слаб огън, чийто дим излизаше през малък отвор в тавана. Тук бяха всички освен Лан. Бяха струпани около огъня и реакциите, с които ги посрещнаха, бяха твърде различни. Егвийн се стресна и хвана гърлото си с две ръце. Когато разбра, че са те, въздишката на облекчение провали усилието ѝ да ги дари с изпепеляващ поглед. Том само промърмори нещо, захапал лулата си, но Ранд долови думата „глупаци“, преди веселчунът отново да им обърне гръб.

— Празноглави телета! — скастри ги Премъдрата. Трепереше от глава до пети, очите ѝ блестяха, по бузите ѝ бяха избили червени петна. — Къде бяхте, в името на Светлината? Къде ви е умът? Какво ви става? Сега Лан обикаля навън да ви търси и ще имате голям късмет, ако не реши да ви вкара малко ум в главата като се върне, както заслужавате.

Лицето на Айез Седай не издаваше никакво вълнение, но при нахлуването им ръката, която беше стиснала наметалото ѝ така, че кокалчетата ѝ бяха побелели, се отпусна. Това, което ѝ беше дала Нинив, явно беше помогнало, защото сега тя изглеждаше много по-бодра.

— Не трябваше да правите това — промълви тя с чист и хладен като водите на Виноструй глас. — Ще го обсъдим по-късно. Нещо трябва да ви е сполетяло навън, иначе нямаше да дотърчите така. Кажете ми.

— Казахте, че е безопасно — оплака се Мат. — Казахте, че Аридол е бил съюзник на Манедерен и че тролоците няма да влязат тук, и че...

Моарейн пристъпи толкова бързо към тях, че Мат замлъкна с отворена уста, а Ранд и Перин се спряха като заковани.

— Тролоци ли? Видели сте тролоци в града?

Ранд преглътна.

— Не бяха тролоци — каза той и тримата започнаха да разказват възбудено един през друг.

Всеки започна от различно място. Мат заразказва от намирането на съкровището, сякаш го беше намерил сам, докато Перин се впусна в обяснения защо преди всичко бяха излезли, без да се обадят на никого. Ранд прескочи направо на онова, което смяташе за най-важно — за срещата им с непознатия. Но и тримата бяха толкова възбудени, че никой не разказваше последователно. Щом някой се сетеше за нещо, го избълваше, без да го интересува редът на събитията или какво приказват останалите. Дебнещите. Сега всички забърбориха за дебнещите.

Така целият им разказ се получи доста объркан, но поне страхът им мина. Егвийн започна да поглежда притеснено към празните прозорци, гледащи към улицата. Навън последните отблясъци на залязващото слънце отслабваха и здрачът се сгъстяваше. Огънят изглеждаше твърде малък и недостатъчно ярък. Том беше извадил лулата от устата си и ги слушаше навел глава, намръщено. Очите на Моарейн блестяха загрижено, но тя се стараеше да не се издаде. Докато...

Изведнъж Айез Седай изсъска и стисна здраво лакътя на Ранд.

— Мордет! Сигурен ли си за това име? Помислете си добре и тримата. Наистина ли се казваше Мордет?

Стъписани от напрегнатия ѝ глас, те промърмориха хорово:

— Да.

— Той докосна ли ви? — попита ги тя. — Даде ли ви нещо, или вие да сте направили нещо за него? Трябва да разбере.

— Не — отвърна Ранд. — Никого не докосна. И не взехме нищо от онези неща.

Перин кимна за потвърждение и добави:

— Той просто се опита да ни убие. Това не е ли достатъчно? Изду се и изпълни половината стая, разкрещя се, че сме мъртви, и после изчезна. — Той махна с ръка да покаже. — Като дим.

Егвийн изстена уплашено.

Мат се дръпна назад кисело.

— Казахте, че сме в безопасност! И че тролоците не стъпват тук. Какво друго можехме да помислим?

— Явно, че изобщо не сте мислили — отвърна тя, възстановила обичайното си хладнокръвие. — Всеки, който умее да мисли, би се пазил от едно място, в което дори и тролоците не смеят да влизат.

— Матови работи — каза Нинив с присъщия си тон. — Все ще измисли някоя глупост, а останалите си загубват и малкото разум, с който са се родили, щом се съберат с него.

Моарейн кимна, но очите ѝ останаха приковани в Ранд и двамата му приятели.

— Към края на Тролокските войни сред тези руини останала да лагерува цяла войска — тролоци, Мраколюбци, мърдраали, Властелини на ужаса, с хиляди. След като не излезли оттук, отвън били изпратени съгледвачи. Съгледвачите намерили оръжия, късове от ризниците им и навсякъде било оплискано с кръв. По стените били издраскани надписи на езика на тролоците, с които в последния си час те призовавали Тъмния да им се притече на помощ. Дошлите по-късно тук хора не намерили нито кръвта, нито надписите. Били заличени. Но Получовеците и тролоците още ги помнят. Затова не смеят да преминат крепостните стени.

— И затова избрахте да се скрием тук? — попита Ранд недоверчиво. — Нямаше ли да е по-безопасно, ако се бяхме опитали да ги изпреварим?

— Ако не бяхте избягали така — отвърна търпеливо Моарейн, — щяхте да разберете, че пратих стражи да пазят сградата. Един мърдраал дори не би разбрал за тяхното съществуване, защото те са предназначени за друго зло, но това, което обитава Шадар Логот, не би могло да ги премине, дори да се приближи до тях. На заранта ще е безопасно да излезем и потеглим — тези същества не могат да понасят слънчевата светлина. Ще се скрият вдън земя.

— Шадар Логот? — повтори колебливо Егвийн. — Нали този град се наричал Аридол?

— Някога се е наричал Аридол — отвърна Моарейн. — И е бил една от Десетте държави, земите, които сключили Втория обет. Държавите, които се възправили срещу Тъмния още в първите дни след Разрушението на света. В дните, когато Торин ал Торен ал Бан бил крал на Манедерен, кралят на Аридол бил Балвен Желязната ръка. В мрака на отчаянието, в разгара на Тролокските войни, когато вече

изглеждало сигурно, че Бащата на лъжите ще победи, в двора на Балвен пристигнал един мъж, който се наричал Мордет.

— Същият мъж? — възкликна Ранд, а Мат допълни:

— Не може да бъде!

Погледът на Моарейн ги накара да млъкнат. В притихналата зала се чуваше само гласът на Айез Седай.

— Скоро след като Мордет се появил в града, той се превърнал в най-довереното лице и бързо станал вторият човек след краля. Мордет шепнел отровни съвети в ухото на Балвен и Аридол започнал да се променя. Аридол започнал да води самостоятелна политика, изолирал се. Започнали да казват, че човек може по-лесно да се разбере с тролоци, отколкото с мъжете на Аридол. Победата на Светлината е всичко. Този боен вик им бил даден от Мордет и мъжете на Аридол го крещели по време на битка, но в делата си изоставили пътя на Светлината.

— Тази история е твърде дълга, за да ви я разказвам цялата, и е твърде тъжна, при това от нея се помнят само откъси, дори в Тар Валон. Как синът на Торин, Каар, дошъл да върне Аридол към Втория обет и как Балвен седял на трона си, чезнещ от болест и с очи, в които блестяла лудостта, и се смееел високо, докато Мордет се усмихвал край него, когато заповядал да убият Каар и останалите посланици като Мраколюбци. Как се стигнало до това принц Каар да се сдобие с прозвището Каар Едноръкия. Как успял да се измъкне от тъмницата на Аридол и избягал сам към Граничните земи, преследван по петите от свръхестествените убийци на Мордет. Как там срещнал Рея, която не знаела кой е той и се омъжила за него, и заплела конците в Шарката, довели до неговата смърт от собствените ѝ ръце, и нейната собствена, от собствената ѝ ръка пред гробницата му, при устието на Алет-лориеел. Как армиите на Манедерен дошли да отмъстят за Каар и заварили портите на Аридол разбити, без нито един жив човек вътре, но нещо витаело сред руините, по-лошо и от смъртта. Не враг съсипал Аридол, а самият Аридол. Подозрителността и омразата породили нещо, което се подхранвало от онова, което го било породило, нещо, което било заключено в основите, над които бил издигнат Аридол. Нарекли го Шадар Логот, или „Мястото, където Сянката дебне“, или по-просто — „Дебнещата сянка“.

— Единствено Мордет не бил погълнат от Машадар, но бил впримчен от Сянката и заедно с Машадар останал да дебне сред тези стени в продължение на дълги векове. И други са го срещали. На някои е повлиял с дарове, които изкривяват ума и омърсяват духа с поквара. Ако успее да убеди някой да го придружи до стените, докдето се простира властта на Машадар, ще може да погълне душата на тази личност. Тогава Мордет ще напусне града, вселил се в тялото на човека, който не просто е умрял, а нещо много по-лошо, и неговото зло отново ще се излее над света.

— Съкровището — изломоти Перин, когато тя замлъкна. — Той искаше да му помогнем да отнесе съкровището при конете му. Лицето му бе измъчено. — Обзалагам се, че конете му щяха да се окажат някъде извън града.

— Но сега сме в безопасност, нали? — попита Мат. — Той не ни даде нищо и не ни докосна. С тези стражи, които сте разположили, сега сме в безопасност, нали?

— В безопасност сме — съгласи се Моарейн. — Той не може да прекоси стражевата линия, също като и всички други обитатели на това място. А и те трябва да се крият от слънчевата светлина, така че щом настъпи денят, ще можем да напуснем безопасно. Сега се опитайте да поспите. Стражите ще ни пазят, докато Лан се върне.

— Той нещо много се забави. — Нинив разтревожена погледна към прозорците. Беше паднал плътен мрак, черен като катран.

— Лан ще се оправи — промълви успокояващо Моарейн, докато опъваше одеялата си край огъня. — Бил е орисан да се сражава с Тъмния още преди да напусне бебешката си люлка. В бебешките му ръце се появил меч. Освен това аз бих разбрала за неговата смърт в мига, в който го сполети, и как се е случило, също както и той за моята. Почпни си, Нинив. Всичко ще бъде наред. — Но докато се загръщаше в завивките си, тя погледна тревожно към изхода, сякаш също се притееняваше, че Стражникът се бави.

Ръцете и краката на Ранд тежаха като олово, а очите му се затваряха сами, но въпреки това сънят не настъпи бързо, а след като настъпи, той започна да сънува, бълнувайки и ритайки одеялата. Събуди се внезапно и се огледа, преди да осъзнае къде се намира.

Луната се беше издигнала високо в небето — последният тънък сърп преди новолуние, и слабият ѝ светлик беше погълнат от нощния

мрак. Всички останали спяха, макар и не спокойно. Егвийн и двамата му приятели се извиваха в завивките си и тихо бълнуваха. Хъркането на Том, друг път равномерно, сега се нахъсваше от отделни несвързани думи. От Лан все още нямаше и следа.

Изведнъж си помисли, че стражите на Айез Седай не са никаква защита. Навън сред мрака можеше да има какво ли не. Каза си, че се държи глупаво, и добави още няколко дървета към догарящите в огнището въглени. Пламъкът беше твърде немощен, за да го сгрее, но поне осигуряваше малко светлина.

Нямаше представа какво го събуди от неприятния сън. Отново беше малко момче, понесъл меч на Трам, и тичаше из празните улици, гонен от Мордет, който крещеше зад гърба му, че искал само ръката му. А наблизо имаше някакъв старец, който през цялото време се кискаше лудешки.

Той легна и заби поглед в тавана. Много му се искаше да поспи, дори при риска от нови кошмари, но този път очите му не се затваряха.

Внезапно Стражникът пристъпи безшумно в помещението. Моарейн се събуди и приседна, сякаш бе звъннала камбана. Лан отвори ръка и пред нея върху плочите на пода издрънчаха три малки предмета. Три кървавочервени знака с формата на рогати черепи.

— В града са проникнали тролоци — каза Лан. — След малко повече от час ще се появят и тук. А Давол са най-лошите от всички. — Той се зае да разбужда останалите.

Моарейн чевръсто почна да прибира завивките си.

— Колко са? Знаят ли, че сме тук? — Гласът ѝ прозвуча спокойно, сякаш в тази новина нямаше нищо обезпокояващо.

— Не мисля — отвърна Лан. — Над сто са, но са толкова изплашени, че са готови да убият всичко, което се движи, могат да се избият и помежду си. Получовеците едва ги удържат — цели четирима само с един юмрук — и дори те, изглежда, не искат нищо друго, освен да преминат през града колкото може по-бързо. Не се пръскат да претърсват и са толкова небрежни, че ако не се намирахме точно на пътя им, щях да реша, че няма защо да се безпокоим от тях.

— Нещо друго има ли?

— Само това — добави Лан замислено. — Мърдраалите са принудили тролоците да влязат в града. Но какво е принудило тях?

Всички слушаха мълчаливо. Том изруга тихо, а Егвийн изплашено попита:

— Тъмния ли?

— Не говори глупости, момиче — сръза я Нинив. — Тъмния е окован в Шайол Гул от Създателя.

— Засега поне — съгласи се Моарейн. — Не, Бащата на лъжите не е тук, но така или иначе трябва да се махаме.

Нинив я изглежда мрачно.

— Да оставим защитата на стражите и да прекосим Шадар Логот нощем?

— Или да останем и да посрещнем тролоците — отвърна Моарейн. — За да можем да ги отблъснем тук, ще ни трябва Единствената сила. Но тя ще унищожи стражите и ще привлече онова нещо, от което те са предназначени да ни пазят. Освен това ще е все едно да вдигнем сигнален огън на всички околни кули за всеки Получовек на двадесет мили околоръст. Не бих искала да напуснем, но сега ние сме плячката, а хрътките диктуват преследването.

— Ами ако извън стените има още? — попита Мат. — Тогава какво ще правим?

— Ще минем на първоначалния ми план — обяви Моарейн. Лан я погледна. Тя вдигна ръка и добави: — Бях твърде изморена, за да го споделя. Но сега си починах, благодарение на Премъдрата. Ще тръгнем към реката. Там мога да вдигна малка защита, която да задържи тролоците и Получовеците, докато успеем да приготвим салове и да я прекосим. Или още по-добре, бихме могли да спрем някой търговски съд, слизащ откъм Салдеа.

Селяните от Емондово поле ги гледаха неразбиращо и Лан поясни:

— Тролоците и мърдраалите ненавиждат дълбоката вода. Тролоците се ужасяват от нея. Нито едните, нито другите могат да плуват. Няма нещо, което един Получовек да ненавижда повече, отколкото вода до кръста, особено ако се движи. Тролците не биха влезли и толова, ако имат възможност да го избегнат.

— Значи стигнем ли до реката, сме спасени? — попита Ранд.

— За мърдраалите ще бъде почти толкова трудно да накарат тролоците да строят салове, колкото да ги прекарат през Шадар Логот.

А ако ги накарат да прекосят така Аринел, половината ще избягат, а останалите ще се издавят.

— Качвайте се на конете — разпореди Моарейн. — Все още не сме стигнали реката.

ГЛАВА 20

ПРАШИНКИ НА ВЯТЪРА

Докато напускаха белокаменната сграда, ги връхлетя мразовит вятър. Подгонени от него, тънки облаци пресичаха сребърния сърп на луната. Лан тихо им нареди да го следват и пое по улицата.

Ранд бдително оглеждаше сградите, покрай които преминаваха. Сенките сякаш се движеха. От време на време се чуваше шушнене на парчета зидария, пометена от вятъра. „Поне очите изчезнаха“ помисли си Ранд. Но успокоението, което изпита, трая само за миг. „Защо изчезнаха?“

Том и хората от Емондово поле се бяха скупчили около него, толкова близко, че можеха да се докоснат. Егвийн беше присвила рамене, сякаш се опитваше да накара Бела да стъпва по-леко по паважа. На Ранд му се искаше дори да не диша. Звукът можеше да привлече нечие внимание.

Изведнъж той осъзна, че пред тях се е отворило пространство, разделящо ги от Стражника и Айез Седай. Сега двамата представляваха два почти неразличими силуета, поне на тридесет разтега пред тях.

— Изоставаме — промърмори той и сръга Облак да тръгне побързо. По улицата пред него се стелеше тънка нишка сребристосива мъгла.

— Спрете! — Задавеният вик беше на Моарейн. Остър и рязък, висок, предназначен да ги закове на място.

Той се поколеба и дръпна юздите на коня. Сега стелещата се мъгла се беше разпростряла по цялата улица и бавно се сгъстяваше, сякаш се изсипваше откъм сградите от двете страни на улицата. Облаците се струпаха и се понесоха напред, когато Егвийн с Том и останалите се доближиха до него. Конете запряхтяха, страхувайки се да пристъпят към мъгливата пелена.

Лан и Моарейн яздеха бавно към мъглата, която се беше издигнала до коленете на конете им, и спряха предпазливо от другата ѝ

страна. Айез Седай огледа белезникавото валмо, което ги беше разделило. Сред мъглата се носеше бледа светлина, която нарастваше, докато мъгливото пипало ставаше все по-гъсто, но не много по-ярко от луната. Конете помръднаха колебливо, дори Алдийб и Мандарб.

— Какво е това? — попита Нинив.

— Злото на Шадар Логот — отвърна Моарейн. — Машадар. Невиждащо, немислещо, движи се из града безцелно, като червей, ровещ в земята. Ако те докосне, загиваш.

Ранд и останалите дръпнаха конете си назад, но не много. Младежът си помисли колко бе искал да се отърве от Айез Седай — а сега тя му се струваще безопасна като родния дом в сравнение с това, което ги заобикаляше.

— Тогава как можем да се съберем с вас? — извика Егвийн. — Можеш ли да убиеш това нещо... и да ни отвориш път?

Смехът на Моарейн беше горчив и къс.

— Машадар е огромен, момичето ми, огромен като самия Шадар Логот. Цялата Бяла кула не би могла да го убие. И да можех да го уязвя с помощта на Единствената сила, колкото да ви пусна да минете, това би привлякло Получовеците като тръбен зов. А Машадар веднага ще се изсипе, за да възстанови това, което съм убила, ще връхлети и сигурно ще оплете всички в мрежата си.

Ранд се спогледа с Егвийн, после попита какво да правят. Моарейн въздъхна, преди да му отговори.

— Не ми харесва, но каквото има да става, ще стане. Това нещо не може да се е разпространило навсякъде. Други улици сигурно са чисти. Виждате ли онази звезда? — Тя им посочи една червеникава звезда ниско на изток. — Вървете по тази звезда и тя ще ви отведе до реката. Каквото и да се случи, движете се към реката. Придвижвайте се колкото се може по-бързо, но най-важното — не вдигайте шум. Не забравяйте, че има тролоци. И четирима Получовеци.

— Но как ще ви намерим? — възрази Егвийн.

— Аз ще ви намеря — каза Моарейн. — Бъдете спокойни, мога да ви намеря. А сега тръгвайте. Това нещо е напълно лишено от разум, но може да надушва храна. — И наистина, от просналата се по улицата между тях белезникава маса се бяха надигнали сребристосиви възета. Те се люшкаха безцелно из въздуха като пипалата на някое сторъко същество на дъното на езеро във Водния лес.

Когато Ранд вдигна глава и надникна през сгъстилата се мъгла, Стражникът и Айез Седай вече бяха изчезнали. Той облиза устни и погледна спътниците си. Всички бяха не по-малко изнервени от него. И нещо по-лошо: всички, изглежда, чакаха някой да тръгне пръв.

Сега пипалата се изпънаха към тях, вече на половината разстояние отпреди, и съвсем не се люлееха безцелно. Бяха избрали пляката си. Той изведнъж усети с пълна сила колко му липсва Моарейн.

Той смуши Облак и сивушкото закрачи, дърпайки юздите, за да му позволят да се затича. Това, че Ранд тръгна пръв, сякаш го превърна негласно във водач и останалите го последваха.

След като бяха останали без Моарейн, сега нямаше кой да ги пази, ако се появеше Мордет. И тролоците. И... Ранд се насили да престане да мисли. Щеше да следва червената звезда. Трябваше да се придържа само към тази мисъл.

На три пъти им се наложи да се връщат, понеже улиците бяха задръстени от срутени камъни и тухли. Ранд дочуваше късото и остро дишане на останалите, на ръба на паниката. Сам той стисна зъби, за да не изпъшка. „Трябва поне да ги накараш да мислят, че не те е страх. Ще свършиш добра работа, празноглав тъпако! Ще успееш да измъкнеш и да спасиш всички.“

На следващата пресечка цяла стена от мъгла беше обляла натрошения паваж, ярка като пълна луна. Никой не изчака. Обърнаха се и препуснаха по-надалеч, без да ги е грижа за шума, който вдигат.

И изведнъж пред тях изникнаха тролоци, на не повече от десет разтега разстояние.

За миг хората и тролоците се спряха, едните не по-малко изненадани от другите. Появиха се още тролоци, после още и още, блъскаха се в предишните, скупчваха се в изумена маса туловища при вида на човешките същества. Но изумлението им трая само миг. Гърленият им вой отекна сред околните здания и тролоците се понесоха напред, заставяйки хората да се пръснат като подплашени пълпъдъци.

— Насам! — извика Ранд, но чу същия вик от още пет гърла. Припряно се озърна през рамо и видя, че спътниците му се пръскат в различни посоки, а тролоците се разделят да ги преследват.

Три от чудовищата се затичаха по петите му, размахали завързаните на дълги прътове въжени примки. Кожата му настръхна като разбра, че тичат почти толкова бързо, колко и конят. Притисна се към врата на Облак и го пришпори.

Улицата пред него се стесняваше, околните сгради се люшкаха като пияни. Празните прозорци се изпълниха със сребриста светлина и от тях започна да се изсипва гъста мъгла. Машадар.

Ранд пак се озърна. Тролоците продължаваха да го следват на не повече от петдесет крачки. Светлината, струяща от мъглата, беше достатъчна, за да ги различи. Сега зад тях яздеше и един Чезнец. Те сякаш не толкова преследваха Ранд, колкото се мъчеха да избягат от Получовека. Пред Ранд от прозорците се протягаха половин дузина мъгливи пипала и се извиваха във въздуха. Облак отметна глава встрани и изцвили, но Ранд впи жестоко пети в хълбоците му и конят диво се понесе напред.

Пипалата се сгъстиха, но той се приведе ниско над Облак, без да поглежда към тях. „Ако някое ме докосне... О, Светлина!“ Пришпори Облак, конят подскочи и се озова сред благословените сенки отсреща. Ранд се обърна назад към избледняващата светлина на Машадар.

Плющящите из въздуха мъгливи пипала бяха преградили половината улица и тролоците се скупчиха неподвижно зад тях, но Чезнеция измъкна камшик и изплющя с него над главите им. Приведени, тролоците се понесоха напред към Ранд. Получовекът се поколеба, черната качулка на плаща му изгледа изпитателно протягащите се напред ръце на Машадар, след което и той се понесе напред.

Сгъстяващите се мъгливи пипала за миг се люшнаха безцелно, след което се изпънаха като пепелянки. Най-малко по две от тях сграбчиха всеки от тролоците и ги окъпаха в сива светлина. Зурлестите им глави се отметнаха назад да извикат, но мъглата обви отворените им уста и проникна навътре, задавяйки воя им. Четири пипала, дебели колкото човешки крак, изплющяха върху тялото на Чезнеция и Получовекът и черният му кон се сгърчиха, сякаш готови да затанцуват, а качулката му падна назад, разкривайки бледото му безоко лице. Чезнецият извресня.

Не се чу звук от този вик, както и от крясъка на тролоците, чу се само някакъв тънък, разкъсващ тъпанчетата вой, сякаш всички рогове

на света изпищяха в ушите на Ранд с целия ужас на света. Облак потръпна, сякаш и той го беше чул, и се понесе още по-бързо напред. Ранд стисна здраво гривата на коня и изпъшка.

Малко след това усети, че повече не чува писъка на умиращия Чезнещ, само тропотът на галопиращия под него кон ехтеше като самотен пронизителен вик. Той дръпна рязко юздите и спря пред една рухнала насред улицата стена.

Присвит на седлото, той се послуша, но не можа да чуе нищо освен пулсиращата в тъпанчетата му кръв. Студена пот беше избила на челото му и той потръпна, когато събудилият се отново вятър развя наметалото му.

Тук-там в небето просветваха звезди, но червената звезда се открояваше ясно. „Дали все още е останал някой жив, за да я види?“ Дали се бяха измъкнали, или ги бяха спипали тролоците? „Егвийн, Светлината да ме ослепи, защо не ме последва?“ Ако бяха живи и се бяха измъкнали, и те щяха да последват звездата. Ако не... Руините се простираха безмерно. Можеше да ги търси с дни, без да успее да намери никого, стига да успее да стои настрана от тролоците. И от Чезнещите, от Мордет и Машадар. Макар и неохотно, младежът реши да тръгне към реката.

Когато сви по пресечката, някакъв камък се срути с трясък от близката стена. Той замръзна на място, спрял дори да диша. В паника си помисли дали да не се върне. Но какво ли го дебнеше отзад?

Измъкна меча и замахна с всичка сила — и с отчаяно усилие успя да спре, преди да нанесе удар. С вик Мат се дръпна назад и за малко да падне от коня и да изтърве лъка си.

Ранд си пое дъх и свали оръжието. Ръката му трепереше.

— Виждал ли си някой от останалите? — попита той задъхано.

— Не... аз... само тролоци. — Мат повтори с разтреперан глас: — Само тролоци. А ти?

Ранд поклати глава.

— Сигурно са тръгнали към реката. Да се опитаме да ги настигнем.

Преди да изминат и стотина разтега, зад тях от дълбините на мъртвия град отекна застрашителният вой на тролокски рог. Друг му отвърна, този път извън крепостните стени.

Скоро двамата се озоваха пред отвор в обвитата в диви лози стена — някога тук беше имало порта, но сега бяха останали само кулите, издигащи се високо в черното небе.

Мат се поколеба пред отвора, но Ранд прошепна:

— Смяташ ли, че вътре е по-безопасно, отколкото навън?

Той самият не забави сивушкото и след миг Мат го последва извън Шадар Логот, като се мъчеше да обхване едновременно с поглед всичко пред себе си. Ранд тихо въздъхна. Устните му бяха пресъхнали. „Ще се справим. Светлината да ни е на помощ, ще се справим.“

Изведнъж зад тях изникна бясно препускащият Том, който им извика в движение:

— Бягайте, глупаци такива!

Миг след това се чуха виковете и трополенето на преследващите го тролоци.

Ранд отново заби пети и Облак се понесе след скопеца на веселчуна. „Какво ще стане, като стигнем до реката без Моарейн? О, Светлина, какво ли е станало с Егвийн!“

* * *

Перин спря коня сред сенките, вгледа се тревожно в отвора в стената пред себе си и опипа с палец острието на секирата. Изходът от рухналия град изглеждаше чист, но той стоеше тук неподвижен от пет минути и продължаваше да го оглежда. Вятърът разроши къдравата му коса и развя наметалото му, но той го придърпа около раменете си, без дори да усеща какво прави.

Знаеше, че Мат и почти всички хора в Емондово поле го смятаха за малко муден в мисленето. Отчасти това се дължеше на ръста му и на старанието му да бъде внимателен с хората — непрекъснато се боеше, че от невнимание може да счупи нещо или да нарани някого, защото беше много по-едър от момчетата, с които беше отраснал — но освен това той наистина предпочиташе да обмисли нещата докрай преди да предприеме нещо. Бързото и непредпазливо мислене неведнъж беше натапяло Мат във вряла вода, а обикновено покрай него напъхваше и Ранд, и самия Перин в казана.

Гърлото му се стегна. „О, Светлина, престани да си мислиш глупости.“ Постара се отново да подреди мислите си. Спасението се криеше единствено във внимателното обмисляне.

Някога пред тази порта трябва да беше имало площад с огромен фонтан по средата. Част от фонтана все още личеше — куп изпочупени статуи сред голям кръгъл басейн, а и откритото пространство около него не беше пострадало много от времето. За да стигне до портата, трябваше да измине почти стотина разтега, като прикритие от следящите го погледи щеше да му бъде само нощта. Тази мисъл също не беше от най-приятните. Спомняше си много добре ужаса от невидимите преследвачи.

Той се замисли за роговете, които беше чул от вътрешността на града преди малко. За малко щеше да се върне назад, помислил, че може би някой от останалите е заловен, но съобрази, че ако са хванати, сам няма да може да се справи. „Не и срещу... колко каза Лан, че са... стотина тролоци и четирима Чезнещи. Моарейн Седай каза да продължим към реката.“

Отново насочи вниманието си към портата. Обмислянето му не доведе до кой знае какъв резултат, но поне успя да вземе решение. Излезе с коня си от дълбоките сенки и се озова на откритото, малко по-светло пространство.

Когато го стори, от другата страна на площада изчаткаха копитата на друг кон и спряха. Той също спря и ръката му напипа секирата. Оръжието обаче не го успокои много. Ако онази тъмна фигура се окажеше Чезнец...

— Ранд? — чу се слаб, колеблив глас.

Младежът въздъхна облекчено.

— Перин съм, Егвийн — отвърна ѝ той също така тихо. Въпреки това му се стори, че гласът му прозвуча прекалено високо.

Двата коня се събраха край фонтана.

— Виждал ли си някой от останалите? — запитаха се едновременно и двамата и си отговориха с тръскане на главите.

— Ще се оправят — промърмори Егвийн и потупа врата на Бела.

— Нали?

— Моарейн Седай и Лан ще се погрижат за тях — отвърна Перин. — Дватама ще се погрижат за всички ни, щом стигнем реката.

— Поне се надяваше, че ще стане така.

Изпита огромно облекчение, след като подминаха портата, колкото и тролоци да се криеха из горите наоколо. Или Чезнещи. Помъчи се да не мисли за това. Голите клони не можеха да скрият водещата ги напред червена звезда, а и вече се бяха измъкнали от Мордет, който го беше изплашил много повече от кръвожадните тролоци.

Скоро щяха да стигнат до реката и да се съберат с Моарейн, а тя на свой ред щеше да ги измъкне от преследващите ги чудовища. Вярваше в това, защото имаше нужда от тази вяра. Вятърът блъскаше клоните. Някъде сред мрака изпищя сова и двамата с Егвийн долепиха конете си плътно един до друг, сякаш да се сгушат на топло. Бяха съвсем сами.

Някъде зад гърба им отново прозвуча тролокски рог, на бързи, призивни резове, подканяйки преследвачите им да бързат. Да бързат. После зад тях се чу гърлено получовешко ръмжене, прекъсвано от протяжния вой на рога. Ръмженето се усили, щом преследвачите им надушиха човешката миризма.

Перин извика „Давай!“ и подкара коня си в галоп. Егвийн го последва и двамата пришпориха конете, без да ги е грижа за шума, който вдигаха, нито за клоните, които ги шибаха през лицата и гърдите.

Докато препускаха през дърветата, водени по-скоро от инстинкта си, отколкото от призрачната звездна светлина, Бела започна да изостава. Перин погледна назад. Егвийн подритваше кобилата и я шибаше с юздите, но нищо не помагаше. Ако се съдеше по виковете, тролоците ги приближаваха доста бързо.

— Побързай! — извика момъкът. Вече можеше да различи мрачните силуети на тролоците, промъкващи се зад тях между дърветата. Зурлестите същества се зъбеха и врецяха, вледенявайки кръвта в жилите им. Той стисна дръжката на секирата и отново я подкани:

— Побързай, Егвийн! Бързо!

Изведнъж конят му изцвили и той започна да пада, изсули се от седлото, а конят се срина под него. Ръцете му се изпънаха напред, за да се хванат за нещо, и той полетя с главата надолу в ледената вода. Беше се озовал на ръба на стръмния бряг на Аринел.

По-скоро усети, отколкото чу нов плясък, и реши, че Егвийн е повторила примера му. Изпръхтя и изплю погълнатата вода. Не беше никак лесно да се задържи на повърхността. Дрехите и наметалото му бяха подгизнали, ботушите му се бяха напълнили с вода. Огледа се за Егвийн, но видя само лунния блясък, развълнуван от бръснещия вятър.

— Егвийн? Егвийн?

Едно копие профуча точно пред него и плисна вода в очите му. Чуха се нови плясъци. Гърлените гласове на тролоците гневно зареваха край речния бряг и той се отказа да я вика повече.

Течението го повлече, но ехтящите резове го следваха по брега, без да изостават. Той разкопча наметалото си и заплува тромаво към отсрещния бряг. Надяваше се, че там поне няма тролоци.

Плуваше, както се беше научил у дома, във вировете и езерцата на Водния лес. Пенеше водата с ръце, риташе с крака и гледаше да държи главата си над водата. Не беше никак лесно. Дори и без наметалото дрехите и ботушите му тежаха почти колкото него самия. А и секирата го дърпаше и заплашваше да го извърти, дори да го завлече към дъното. Неведнъж се поколеба дали да не хвърли и нея. Но всеки път си представяше как ще излезе на другия бряг и ще завари там нови дебнещи го тролоци. Секирата едва ли щеше да му помогне много срещу половин дузина чудовища — едва ли и срещу едно, но все пак беше за предпочитане пред две голи ръце.

След известно време вече не беше сигурен дали ръцете му изобщо ще успеят да вдигнат брадвата. Истинска мъка беше дори да ги движи и с всяко следващо замахване лицето му все по-трудно се подаваше над водата. „Един работен ден в ковачницата не може и да се сравни с това“ — помисли си той изтощен. В този момент изриталият назад крак се опря в нещо. Едва след като изрита отново, разбра какво е. Дъното. Беше стигнал до плиткото. Беше преплувал реката.

Премръзнал, уморен и сам, той се закатери по речния бряг, за да намери някакъв подслон.

* * *

Ранд потупа Облак по врата и му зашепна успокоително. Конят наведе глава и нозете му затанцуваха припряно. Тролоците бяха

изостанали — поне така изглеждаше, — но Облак усещаше вонята им с ноздрите си. Мат яздеше край него с лък в ръка и погледът му предпазливо обхождаше мрака пред тях, докато Ранд и Том заничаха през клоните да не изгубят от очи пътеводната червена звезда. Не беше никак трудно да я държат в полезрението си, въпреки изпречващите се над главите им клони, поне докато препускаха право към нея. Но после срещу тях се появиха нови тролоци и те свиха настрани, а двете групи чудовища се събраха в една и хукнаха след тях. Тролоците успяха да издържат на надпреварата с конете, но само на стотина крачки, след което най-сетне се отказаха от гонитбата и воят зад гърбовете им замря. Но в същото време, след всичките извъртания и завои, бяха изгубили звездата.

— Смятам, че е натам — каза Мат и посочи надясно. — Накрая завихме на север, така че изток трябва да е натам.

— Ето я — извика рязко Том и посочи през преплетените клони вляво, точно към червената звезда. Мат изсумтя нещо под нос.

С периферното си зрение Ранд мерна някакво безшумно движение и иззад едно от дърветата изскочи тролок, размахал примка. Ранд заби пети в хълбоците на коня и той се понесе напред тъкмо в мига, в който зад първата от сенките изникнаха още две. Една от примките се плесна в гърба на Ранд и го накара да потръпне.

Една стрела излетя и прониза едно от звероподобните същества точно между очите, след което Мат се спусна край него и конете им се втурнаха през дърветата. Разбра, че препускат към реката, но не беше сигурен дали това ще ги спаси. Тролоците тропаха след тях, толкова близо, че всеки момент можеха да се пресегнат и да сграбчат опашките на конете им. Ако ги достигнеха още само с половин стъпка, примките им щяха да ги закачат и да ги издърпат от седлата.

Ранд се наведе съвсем ниско към врата на сивушкото, за да добави още малко разстояние между собствения си врат и застрашително люлеещите се примки. Изведнъж се зачуди къде ли беше изчезнал Том. Дали веселчунът не беше решил, че е по-добре да се измъква сам?

Внезапно скопецът на Том изтопурка в нощта зад тримата тролоци. На чудовищата им остана време само колкото да се извърнат изненадани, когато ръцете на веселчуна замахнаха първо назад, а след това напред. Стомана просветна на лунната светлина. Един от

тролоците залитна напред, завъртя се и се срина на земята. Вторият рухна на колене, запищя и протегна двете си ръце към гърба. Третият изръмжа, оголвайки острите си зъби, но след като спътниците му рухнаха, се извъртя и потъна в горския мрак. Ръката на Том отново изплющя като камшик след него, тролокът извресця, после виковете му заглъхнаха в далечината.

Ранд и Мат дръпнаха юздите и зяпнаха веселчуна.

— Отидоха ми най-добрите ножове — промърмори Том, но не си направи труда да слезе и да си ги прибере. — Онзи ще доведе други. Надявам се, че реката не е далече. Надявам се... — Без да довърши на какво друго се надява, той се понесе в галоп и двамата младежи го последваха.

Скоро стигнаха ниския речен бряг. Дърветата растяха до самата черна вода, чиято осветена от луната повърхност леко се вълнуваше от студения вятър. Ранд изобщо не можеше да види отсрещния бряг. Мисълта, че ще трябва да я прекосят на сал в тази тъмница, изобщо не му харесваше, но оставането им тук — още по-малко. „Ако се наложи, ще я преплувам.“

Някъде далече изрева тролокски рог, остър, пронизителен и призоваващ. Беше първият зов на рог, откакто бяха напуснали руините. Ранд се зачуди дали не означава, че някой от спътниците им е заловен.

— Няма смисъл да стърчим тук цяла нощ — каза Том. — Да избираме посока. Нагоре или надолу?

— Но Моарейн и останалите могат да са и нагоре, и надолу — възрази Мат. — Която посока и да изберем, можем да се отдалечим още повече от тях.

— Че можем, можем. — Том сръга скопеца си и го подкара покрай брега. — Че можем, можем. — Ранд погледна Мат, който сви рамене и двамата тръгнаха след него.

Известно време не са забелязваше никаква промяна. Брегът по някои места ставаше по-стръмен, на други по-полегат, но нощта, вятърът и речната вода си бяха все едни и същи, черни и студени. Тролоци нямаше. Това беше единствената разлика, която Ранд с радост отбеляза.

След което забеляза някаква светлинка напред, съвсем мъничка ярка точица. Докато язدهа към нея, прецени, че светлината е високо

над реката, сякаш е окачена на някое дърво. Том ускори ход и започна да си тананика нещо под носа.

Най-сетне успяха да различат източника на светлината. Фенер, закачен на върха на една от мачтите на голяма търговска ладия, привързана за нощувка в малко заливче. Ладията, дълга поне осемдесет стъпки, леко се поклащаше от течението, изпълвайки въжетата, с които беше привързана. По палубата не се забелязваше никакъв човек.

— Виж ти — промълви Том и слезе от коня си. — По-добро е от сала на Айез Седай, нали? — Той стоеше приведен, опрял ръце на бедрата си, и задоволството му си личеше дори сред мрака. — Този съд не изглежда да е предназначен за превоз на коне, но като се има предвид опасността, пред която е изправен и за която ще ги предупредим, капитанът му би трябвало да прояви благоразумие. Само ме оставете аз да поговоря с него. И свалете одеялата и седлата, за всеки случай.

Ранд слезе от коня и започна да развързва вещите си.

— Нали не смяташ да тръгваме без останалите?

На Том не му остана време да му отвърне какво точно смята. Сред оголеното от дървета пространство сякаш от нищото изникнаха два тролока, виещи и размахващи примките си, и след тях още четири. Конете се вдигнаха на задните си крака и изцвилиха. Викове в далечината им подсказаха, че се приближават още.

— На ладията! — извика Том. — Бързо! Оставете всичко! Бягайте! Събуждайте се, глупаци! Тролоци!

Ранд дръпна одеялото и дисагите и бързо последва веселчуна. Прехвърли вещите си през борда, скочи след тях и блъсна някакъв човек, който явно току-що се беше събудил. Мъжът изпъшка и падна, Ранд се стовари отгоре му — и в същия миг един прът с кука се заби в перилото до тях. Из цялата ладия се разнесоха викове, по дъските на палубата затопуркаха крака.

Две космати ръце се хванаха за перилото до пръта и над тях се надигна козя глава. Загубил равновесие, залитайки, Ранд все пак успя да измъкне меч си и замахна. Тролокът изпищя и се дръпна.

По цялата палуба тичаха хора, викаха и сечаха със секири задържащите въжета. Ладията трепна и се понесе по течението. При носа трима мъже се боричкаха с един тролок. Профуча копие,

изсвистяха стрели. Човекът, когото Ранд беше съборил, запълзя по палубата на четири крака и вдигна ръце за пощада:

— Милост! — извика той. — Вземи каквото искаш, цялата ладия вземи, само ме пощади!

Изведнъж нещо удари Ранд в гърба и го събори на палубата. Мечът се плъзна по дъските далеч от протегнатата му ръка. Отворил широко уста, мъчейки се да си поеме дъх, той задрапа с пръсти да го достигне. Мускулите му се отзоваха болезнено бавно. Гърчеше се като охлюв. Човекът, който беше поискал да го пощадят, изгледа изплашено меча и се шмугна в сенките.

Примрял от болка, Ранд успя да се озърне през рамо и разбра, че късметът му е на изчерпване. Един тролок с вълча муцуна се беше подпрял на парапета и се взираше в него. Ранд се мъчеше отчаяно да се добере до дръжката на меча, да се изправи и да побегне, но ръцете и краката му не искаха да му се подчинят. Гърдите му сякаш бяха стегнати в железни скоби. В очите му заиграха сребристи петна. Огледа се панически накъде да побегне, Нямаше накъде.

— Не!

Изведнъж ладията рязко се килна, звярът се изпусна от перилата и плъосна във водата.

Олюлявайки се, Ранд се изправи и вдигна меча си, като за пръв път го стисна с две ръце, както го беше учил Лан, макар да нямаше вече срещу кого да го използва. Пространството черна вода между брега и ладията се увеличаваше бързо. Виковете на тролоците по брега заглъхнаха назад.

Някакъв плещест брадат мъж, облечен в дълго до коленете палто, изтопурка по палубата и изкрещя:

— Гелб! Несчастник такъв! Къде си се скатал, Гелб! — Говореше много бързо, думите му просто се сливаха и Ранд едва го разбираше. — Не мож' се криеш от мене на собствения ми кораб. Бързо ми доведете Гелб тука!

Един от членовете на екипажа се появи с фенер в ръка, други двамина изтикаха напред някакъв дългонос мъж с изпито лице. Ранд разпозна в него човека, който му беше предложил да вземе цялата ладия. Очичките на мъжа заиграха във всички посоки, отбягвайки погледа на якия мъж.

— Не трябваше ли да си на вахта, Гелб? — попита якият.

Гелб изглеждаше искрено изненадан.

— Ама аз бях. Само че ей този ме стресна. — Гелб посочи Ранд. — Аз си стоях на пост, точно както ми каза, когато тоз' скочи и ме перна с един кривак. — Той опипа отока по лицето си, смръщи се от болка и изгледа Ранд кръвнишки. — Щях да го надвия, ама дойдоха тролоците. Той е в съюз с тях, капитане. Мраколюбец. Съюзник на тролоците.

— Съюзник е той на старата ми баба! — изрева капитанът. — Аз не те ли предупредих тебе за последно, Гелб? Като стигнем Бели мост, да ми се махаш от главата! Махай от очите ми, за да не те изхвърля още сега. — Гелб се сви и се отдалечи, а капитанът изръмжа: — Ама и тия тролоци не ме оставят на мира. Защо не ме оставят? Защо?

Ранд се обърна към брега и с изненада забеляза, че той вече не се вижда. Двама мъже от екипажа натискаха кърмилното весло. Във водата се чуваше ритмичен плясък на гребла. Ладията беше поела на път.

— Капитане — обади се Ранд. — На брега останаха наши приятели. Ако се върнете да ги приберем, сигурен съм, че ще ви възнаградят добре.

Кръглото лице на капитана се извърна към Ранд. В този момент се появиха Том и Мат и той обхвана и тях с безизразния си поглед.

— Капитане — почна Том с поклон. — Позволете да ви...

— Я елате долу — каза капитанът. — Да разбера аз к'во ще возя и к'во няма да возя. Хайде.

Капитанът разполагаше със спретната каюта, до която се слизаше по къса дървена стълба. Всичко вътре създаваше впечатление, че си е съвсем на място, чак до палтата и наметалата, окачени на закачалките на вратата. Каютата се простираше по ширината на кораба, с широко легло, вградено откъм единия борд, и тежка маса, монтирана от другата страна. Имаше само един стол с висока черна облегалка и капитанът се разположи на него, като подкани тримата да седнат където пожелаят — по денковете и пейките, които бяха единствената друга мебел. Мат понечи да седне на леглото, но високото прокашляне на домакина го спря.

— Значи — започна капитанът, след като всички се разположиха. — Аз съм Бейл Домон, капитан и собственик на „Вейка“, сиреч този кораб. А вие кои сте и къде сте тръгнали посред нощ, та ми изскачате

така от нищото, и що да не ви хвърля още сега зад борда заради неприятностите, дето ми довякохте на главата?

Ранд примигна изненадано. Да ги хвърли през борда?

Мат припряно понечи да обясни:

— Не искахме да ви създадем неприятности. Ние просто пътуваме за Кемлин и оттам за...

— И оттам — накъдето вятърът ни отвее — намеси се бързо Том. — Така пътуваме ние, веселчуните, като прашинки, подети от вятъра. Аз съм веселчун, нали се сещате, викат ми Том Мерилин. — Той тръсна наметалото си, за да се видят разноцветните му кръпки, сякаш капитанът можеше и да не ги е забелязал. — Тези двама селски сополанковци искат да ми станат чираци, макар че не съм много сигурен дали трябваше да ги взимам със себе си. — Ранд погледна към Мат, който се беше ухилил.

— Дотук добре — отвърна учтиво капитан Домон. — Но това не ми говори нищо. По-лошо. Късметът да ме остави дано, но това място е толкова далече от Кемлин, че за по-далече не мога и да се сетя.

— О, това е дълга история — отвърна Том и тутакси се зае да я разкаже.

Според Том, той бил заклещен от зимата в един рудничарски град в Мъгливите планини, отвъд Бейрлон. Докато бил там, чул разни легенди за съкровище, датиращо от Тролокските войни, скрито в руините на древния град Аридол. По случайност бил узнал местоположението на Аридол от една карта, дадена му от някакъв негов приятел от Иллиан, чийто живот някога бил спасил, и човекът споменал, че тази карта можела да направи Том богат, нещо, на което той не вярвал, докато не чул легендите. Когато снегът се стопил достатъчно, той тръгнал с неколцина спътници, в това число тези двамата кандидати да му станат чираци, и след изнурително и трудно пътуване наистина намерили порутения град. Но се оказало, че съкровището принадлежало на един от самите Властелини на ужаса и тролоците били изпратени от него да приберат имането обратно в Шайол Гул. Почти всяка опасност, на която действително се бяха натъквали — тролоци, мърдраали, драгхарът, Мордет, Машадар — го отправяше от един разказ към друг, въпреки че Том изкарваше нещата така, уж че видиш ли, всички ужасии били насочени специално срещу него и как сам храбро се справял с всички тях. След славни подвизи,

особено от страна на самия Том, те успели да се измъкнат, гонени от тролоците, но през нощта се разделили и най-сетне Том и двете момчета намерили убежище на последното възможно място, прегостоприемната ладия на почитаемия капитан Домон.

Капитан Домон нервно потропваше с пръсти по облегалката на стола.

— На тази приказка малко народ ще повярва. Е, разбира се, аз сам видях тролоците, но...

— Всичко е вярно от игла до конец — увери го Том. — Поне за този, който е преживял всичко това.

— Да сте взели нещо от това съкровище?

Том със съжаление разпери ръце.

— Уви, малкото, което успяхме да отмъкнем, остана на конете ни, но те избягаха, когато се появиха последните тролоци. Всичко, което ми остана, са флейтата и лютнята ми, няколко медни монети и дрехите на гърба ми. Но повярвайте ми, не ви трябва нищо от това съкровище. То е омърсено от Тъмния. По-добре да си остане сред руините или да си го приберат тролоците.

— Значи нямате пари да си платите превоза? Не бих пуснал и родния си брат да пътува с мен, ако не може да си плати, особено ако ми е довялкъл тролоци след себе си да ми трошат перилата и да ме карат да си режа въжетата. Ама защо и аз не ви пусна да преплувате обратно, откъдето сте дошли, и да ми се махнете от главата?

— Нали няма просто така да ни оставите на брега? — каза Мат. — Ами че там гъмжи от тролоци!

— Кой казва, че ще ви закарам на брега? — отвърна сухо капитанът. Изгледа ги за секунда, след което разпери широките си длани. — Бейл Домон е благоразумен човек. Няма да ви хвърля през борда, ако можем да го уредим някак си. Както виждам, един от чираците ти има меч. А пък на мене ми трябва такъв хубав меч, и какъвто съм си добряк, ще ви оставя да пътувате с нас чак до Бели мост.

Том отвори уста да каже нещо, но Ранд го изпревари:

— Не!

Не беше му го дал Том, за да се пазари. Ръката му опипа дръжката и чаплата на нея. Докато го имаше, все едно че Трам беше с него.

Домон поклати глава.

— Е, щом не, не. Но Бейл Домон не вози безплатно, дори да е родната му майчица.

Макар и с неохота, Ранд изпразни джоба си. Вътре нямаше кой знае какво, само няколко петачета и монетата, която му беше дала Моарейн. Подаде ги на капитана. Мат въздъхна и също изпразни джобовете си. Том ги изглежда гневно, но веднага на лицето му грейна усмивка и Ранд не беше сигурен дали не му се е сторило.

Капитан Домон дръпна двете дебели сребърни монети от ръцете на момчетата и извади малки везни и подрънкваща кесия от обкованото с бронз чекмедже на бюрото си. След като ги претегли внимателно, той пусна монетите в кесията си и им върна шепа дребни монети.

— До Бели мост — заяви той и изрядно си отбеляза нещо в обшития с кожа тефтер.

— Много е скъпо — възрази Том.

— Плюс щетите на кораба ми — отвърна кротко капитанът, прибра везните и кесията с пари в чекмеджето и го затвори с доволно изражение. — Плюс още малко за това, че ми доवлякохте тролоците, та да плавам посред нощ при толкоз плитчини, в които мога да заседна.

— Ами останалите? — попита Ранд. — Няма ли да качите и тях? Сигурно вече са стигнали до брега.

Капитан Домон изненадано повдигна вежда.

— Ти да не мислиш, че стоим на едно място? Късметът да ме съсипе дано, вече трябва да сме на три-четири мили оттам, където се качихте. Тролоците накараха хората ми да си плюят на ръцете — а те познават тролоците доста добре, пък и течението също помага. Но все едно, не бих се върнал на брега, та ако ще и родната ми баба да ме чака там. Изобщо няма и да спра, докато не стигнем до Бели мост. Гонили са ме мене тролоци по петите много пъти и преди тази нощ, и не ща да ги виждам повече.

Том се наведе напред заинтригуван.

— Срещали сте тролоци и преди? Скоро ли?

Домон се поколеба, изглежда Том изпод свъсените си вежди, но когато заговори, гласът му беше изпълнен с отвращение.

— Зимувах в Салдеа, веселчуне. Не че горях от желание, но реката замръзна рано и ледът се счупи доста късно. Казват, че от най-

високите кули на Марадон можело да се види Погибелта, ама аз не държа толкоз да я виждам. И там съм бил, и все разправяха за тролоци, нападнали по някоя ферма или нещо такова. Ама тази зима почти всяка нощ пламваше по някоя ферма. Ей, че и цели села понякога, дума да няма. Стигнаха чак до градските стени. И не стига това, ами хората все разправяха, че Тъмния се е разшавал, че иде Последният ден. — Той потръпна и се почеса по тила, сякаш от самата мисъл темето го беше засърбяло. — Чакам момента, когато най-сетне ще стигна при хора, дето мислят, че тролоците са приказки, че това, дето го разправам, са търговски измишльотини.

Ранд беше престанал да слуша. Беше зяпнал в отсрещната стена, замислен за Егвийн и останалите. Никак не му се струваше справедливо, че сега той самият е в безопасност на „Вейка“, докато те все още са някъде навън, в тъмната и студена нощ. Капитанската кабина вече не му се струваше толкова уютна.

След малко веселчунът ги забута с Мат нагоре по стълбата, извинявайки се през рамо на капитан Домон заради невъзпитаните селски сополанковци. Ранд се заизкачва, без да промълви нито дума.

Щом се озоваха на палубата, Том бързо се огледа, за да се увери, че никой не ги слуша, и ги загълча:

— Щях да изплатя превоза ни с няколко песни и разкази, ако вие двамата не бяхте бързали толкова да си показвате сребърниците.

— Не съм толкова сигурен — възрази Мат. — Думите му, че ще ни изхвърли във водата, звучаха съвсем сериозно.

Ранд бавно пристъпи към перилото и се надвеси през него, загледан в обгърнатата в непрогледен мрак река. Не се виждаше нищо наоколо, освен чернота. След минута Том постави ръка на рамото му, но младежът не помръдна.

— Нищо не можеш да направиш, момко. Освен това те сигурно са вече в безопасност с... с Моарейн и Лан. Можеш ли да измислиш някои по-добри от тях, които да ги спасят?

— Опитах се да я разубедея, та да не тръгва с нас — промълви Ранд.

— Направил си каквото си могъл, момко. Никой не може да иска от теб повече.

— Казах й, че ще се грижа за нея. Трябваше да се постарая повече. — Стърженето на веслата и шумоленето на такелажа

припяваха тъжно в нощта. — Трябваше да се постарая повече —
прошепна той.

ГЛАВА 21

ВСЛУШАЙ СЕ ВЪВ ВЯТЪРА

Слънцето хвърли първите си лъчи в дерето недалече от речния бряг, където, до ствола на млад дъб, спеше Нинив. Конят ѝ също спеше с наведена глава и широко разтворени крака. Поводите му бяха увити около китката ѝ. Когато първите слънчеви лъчи докоснаха клепачите му, животното отвори очи и дръпна юздите. Нинив се сепна и се събуди.

За миг се огледа, чудейки се къде се намира, а когато най-накрая се сети, се заозърта още по-диво.

— Светлината да те опази, жено — промърмори тя. — Щом не можеш да останеш будна и една нощ. — После развърза юздите, разтри изтръпналата си китка и се изправи. — Можеше да се събудиш в казана на тролоците.

Сухите листа изшумоляха под краката ѝ, когато се изкачи по брега на дерето и надникна горе. От реката я дяляха само няколко ясенови дървета. Голите им сухи клони ги правеха да изглеждат мъртви. Реката беше пуста. На далечния отсрещен бряг се виждаха пръснати вечнозелени дървета, върбалак и елши и ѝ се стори, че дърветата отвъд са дори по-малко, отколкото от нейната страна. Ако Моарейн и някой от младежите бяха успели да се прехвърлят, се бяха скрили добре. Разбира се, нямаше никакво основание да смята, че са се прехвърлили или са опитали да се прехвърлят точно срещу нея. Можеше да се намират на десетина мили както нагоре, така и надолу по реката. „Ако изобщо са оцелели и са живи след тази нощ.“

Ядосана на себе си, че си е позволила и да помисли такова нещо, тя се плъзна назад в дерето, където бе намерила убежище. Дори преживяната Зимна нощ и битката преди Шадар Логот не я бяха подготвили за последната нощ, за онова нещо — Машадар. Паническото препускане и чуденето дали някой от останалите е оцелял и кога ще се озове сама, лице в лице с някой Чезнещ или срещу тролоци, я бе съсипало. Чувахе в далечината ръмженето и виковете на

тролоците, както и воя на роговете им, който я вледеняваше повече и от студения нощен вятър, но след първия сблъсък сред руините се натъкна на тях само веднъж, и то извън града. Десетина твари сякаш изникнаха от земята на по-малко от тридесет разтега пред нея и моментално я нападнаха, като виеха, крещяха и размахваха куките и примките си. Но когато обърна коня си, те млъкнаха, надигнали муцуните си във въздуха да душат. Тя ги загледа, твърде изплашена, за да побегне, но те ѝ обърнаха гръб и изчезнаха в мрака. И това беше най-ужасното, което преживя.

— Знаят миризмата на тези, които търсят — продума тя на коня си. — И тя не е моята. Изглежда, Айез Седай ще излезе права, Пастира на нощта да я глътне дано.

Взела най-сетне решение, тя тръгна по течението на реката, водейки коня си. Вървеше бавно и предпазливо се озърташе. Това, че снощи тролоците се бяха отказали да я гонят, все още не означаваше, че ще я подминат, ако отново се натъкне на тях. Със същото внимание, с което оглеждаше дърветата, следеше и земята пред себе си. Ако останалите бяха прекосили реката по-надолу от нейното скривалище, щеше да забележи някакви следи. Възможно беше дори да ги намери все още на този бряг. Ако не ги намереше, можеше поне да стигне, рано или късно, до Бели мост, а после да хване пътя от Бели мост за Кемлин и оттам — право към Тар Валон.

Тази перспектива беше достатъчно неприятна. Доскоро почти не беше излизала от Емондово поле. Таренов сал ѝ се беше сторил странен; Бейрлон щеше да я накара да зяпне от удивление, ако не беше толкова загрижена да намери Егвийн и момчетата. Но не позволи тези мисли да я разколебаят. Рано или късно щеше да намери Егвийн. Или да накара Айез Седай да отговаря за онова, което можеше да им се случи. Едното или другото, закле се тя.

Тук-там се натъкваше на следи, и то много, но не можеше да прецени дали тези, които ги бяха оставили, бяха преследвали или бяха преследвани. Някои от следите бяха от ботуши, които можеха да принадлежат както на хора, така и на тролоци. Други бяха от копита — те явно бяха оставени от тролоци. Но така и не намери никакъв ясен знак, който да ѝ подскаже, че се е натъкнала на стъпките на онези, които търсеше.

Беше изминала може би около четири мили, когато вятърът донесе до ноздрите ѝ миризма на пушек. Носеше се по речния бряг по-долу, при това от не много далече. Тя се поколеба за миг, после завърза коня сред няколко ели, които щяха да прикрият животното. Пушекът можеше да издава и присъствието на тролоци, но единственият начин да разбере това беше да погледне. Постара се да не мисли за какво тролоците биха могли да използват огъня.

Приведена, Нинив запритичва от дърво до дърво, кълнейки наум фустите си. Женските дрехи не бяха пригодени за разузнаване. Конско цвилене я накара да спре. Когато най-сетне надникна предпазливо иззад ствола на един ясен, видя Стражника, слизащ от гърба на бойния си жребец в едно малко сечище край брега. Айез Седай седеше на един пън до малък огън, на който току-що беше започнало да кипи котле с вода.

— Всички са изчезнали — чу се мрачният глас на Лан. — Два часа преди изгрев слънце четирима Получовеци са се отправили на юг, доколкото мога да преценя — те не оставят много следи след себе си, — но тролоците са се махнали. Дори труповете, а за тролоците се знае, че не отнасят мъртвите си. Освен да са били гладни.

Моарейн пусна шепа билки в кипналата вода и свали котлето от огъня.

— Възможно е всички да са се върнали в Шадар Логот и той да ги е погълнал, но би било прекалено глупаво да разчитаме на това.

Ароматният дъх на чая се понесе във въздуха към Нинив. „О, Светлина, дано гладният ми стомах не ме издаде.“

— Липсваха ясни следи от момчетата или някой от останалите. Стъпките са твърде омесени, за да се каже със сигурност. — Нинив се усмихна от скривалището си. Провалът на Стражника да я усети беше нейното малко отмъщение. — Но нещо друго е важно, Моарейн — продължи мрачно Лан. — Мога да приема появата на тролоци в Две реки, дори на стотина тролоци. Но това тук? Вчера тук се бяха събрали поне хиляда тролоци, и всички с една цел — да заловят нас.

— Имахме късмет, че не всички се включиха в претърсването на Шадар Логот. Мърдраалите сигурно са се усъмнили, че ще се осмелим да се скрием там, но също така не са искали да се върнат в Шадар Логот, без да претърсят щателно наоколо. Тъмния съвсем не е милостив господар.

— Не се опитвай да се измъкнеш от отговора. Знаеш какво имам предвид. Ако тези хиляда са били тук с цел да бъдат пратени в Две реки, защо не са били изпратени? Отговорът може да бъде само един. Изпратени са били, след като прекосихме Тарен, когато вече е станало ясно, че един мърдраал и сто тролока не са достатъчни. Как? Как са били изпратени? Ако хиляда тролока могат да бъдат прехвърлени толкова далеч на юг от Погибелта толкова бързо и незабелязано да не говорим колко лесно бяха изтеглени след това — дали не могат да бъдат изпратени десет хиляди тролоци в сърцето на Салдеа, или в Арафел, или в Шиенар? Граничните земи могат да бъдат опустошени само за една година.

— Целият свят може да бъде опустошен за пет години, ако не намерим момчетата — отговори просто Моарейн. — Този въпрос също ме тревожи, но нямам отговор за него. Пътищата са затворени и днес не е останала нито една достатъчно силна Айез Седай, която да може да Пътува. Освен ако някой Отстъпник се е освободил. — Дано Светлината не допусне това да стане, нито сега, нито никога — няма нито един човек, който да го може. Във всеки случай не мисля, че и всички Отстъпници заедно биха могли да преместят хиляда тролоци от едно място на друго. Но нека сега-засега да помислим за текущите ни проблеми. За момента всичко друго трябва да почака.

— Момчетата. — Това не беше въпрос.

— Докато ти търсеше, и аз свърших малко работа. Един от тях е прехвърлил реката и е жив. Що се отнася до другите, има някаква тънка следа по течението на реката, но веднага щом я улових, се стопи. Връзката беше прекъснала часове преди да започна да търся.

Свита зад дървото, Нинив се намръщи озадачена.

Лан престана да обикаля около огъня.

— Смяташ ли, че Получовеците, които са тръгнали на юг, може да са ги хванали?

— Възможно е. — Моарейн си наля чай. — Но не мога да допусна възможността да са загинали. Не мога. Не смея. Ти сам знаеш какъв е залогът. Тези млади мъже са ми необходими. Че онзи в Шайол Гул ще ги преследва, го разбирам. Че ще има съпротива вътре в Тар Валон, дори от страна на Амирлинския трон, и това го разбирам. Винаги ще се намерят Айез Седай, които ще приемат само едно решение. Но... — Изведнъж тя остави чашата си на земята, изправи

гръб и се смръщи. — Ако следиш прекалено внимателно вълка промърмори тя, — мишката може да те ухапе за глезена. — След което се извърна към дървото, зад което се криеше Нинив. — Госпожице ал-Мийра, ако желаете, можете вече да излезете от скривалището си.

Ниний се изправи и забърса припряно листата, полепнали по дрехите ѝ. Лан се извърна с лице към дървото веднага щом очите на Моарейн погледнаха натам. Мечът му вече беше в ръката, преди тя да спомене името на Нинив. Сега той го прибра в ножницата с повече сила, отколкото беше необходимо. Лицето му си остана точно толкова равнодушно, каквото беше винаги, но на Нинив ѝ се стори, че около устните му се бяха появили бръчици. Испита задоволство — нали Стражникът не беше забелязал присъствието ѝ.

Но това задоволство продължи само миг. Тя закова очи в Моарейн и пристъпи решително към нея. Искаше ѝ се да може да запази хладнокръвие и спокойствие, но гласът ѝ трепереше от гняв.

— В какво си замесила Егвийн и момчетата? В какви мръсни Айез Седайски заговори смяташ да ги използваш?

Айез Седай вдигна чашата си и спокойно отпи от чая. Но когато Нинив пристъпи още към нея, Лан протегна ръка и препречи пътя ѝ. Тя се опита да го бутне и с изненада установи, че ръката на Стражника се отмести не повече, отколкото би се отместил дъбов ствол. Не че беше слаба, но мускулите му се оказаха железни.

— Чай? — предложи ѝ Моарейн.

— Не, не искам чай. Няма да пия от чая ти, дори да умирам от жажда. Няма да използваш хората от Емондово поле в мръсните си игри.

— Стига приказки, Премъдра. — Моарейн обръщаше повече внимание на чая си, отколкото на Нинив. — Сама можеш да овладееш Единствената сила, ако се потрудиш малко.

Нинив отново се опита да отмести ръката на Лан; тя отново не помръдна и жената реши да не ѝ обръща внимание.

— Остава само да ми кажеш, че съм тролок.

Усмивката на Моарейн бе изпълнена с такава увереност, че ѝ се дощя да я удари.

— Допускаш ли, че мога да се озова лице в лице с жена, която може да се докосва до Верния извор и да прелива Единствената сила, макар и само понякога, без да разбере за нея? По същия начин, както

ти си усетила възможностите на Егвийн. Как мислиш разбрах, че се криеш зад дървото? Ако не бях се разсеяла, щях да знам, че си там още в мига, в който се появи. Разбира се, че не си тролок, след като мога да долавям близостта на злото на Тъмния. Това, което усещам, е Нинив ал-Мийра, Премъдра на Емондово поле, която все още не знае, че владее Единствената сила.

Лан гледаше Нинив с поглед, който никак не ѝ се харесваше; стори ѝ се изненадан и преценяващ, въпреки че лицето му не издаваше нищо. Само очите. Егвийн наистина беше особена — винаги го беше знаела. От Егвийн можеше да се получи великолепна Премъдра. „Те действат заедно — помисли си тя. — Опитват се да ме извадят от равновесие.“

— Не искам да слушам повече за това. Ти...

— Трябва да слушаш — прекъсна я Моарейн твърдо. — Имах някои подозрения, когато се появих в Емондово поле, още преди да те срещна. Хората ми казаха колко притеснена била Премъдрата от това, че не е предсказала закъсняването на пролетта. Разказаха ми колко добра била в предсказването на времето и на посевите. Казаха ми колко добре лекувала, как понякога лекувала рани, които можели да гноясат, така, че от тях не оставал и белег. Единствената лоша дума, която чух за теб, беше от хора, които мърмореха, че си била твърде млада за такава отговорност, и това само подсили подозренията ми. Толкова много умения и толкова млада.

— Госпожа Барран ме научи добре. — Постара се да не поглежда към Лан, но очите му все пак я караха да се чувства неловко, затова се загледа над главата на Айез Седай, към реката. „Как си е позволило селото да клюкарства пред една чужденка!“ — Кой ти каза, че съм прекалено млада? — настоя тя.

Моарейн се усмихна, но не позволи да я отклоняват.

— За разлика от повечето жени, които твърдят, че могат да слушат вятъра, ти наистина можеш, понякога. О, разбира се, това няма нищо общо със самия вятър. Свързано е с елементите Въздух и Вода. И не е нещо, за което човек трябва да бъде учен. То е вродено при теб така, както е вродено и у Егвийн. Но ти си се научила да го държиш под контрол, докато Егвийн все още трябва да се учи. Две минути след като се срещнах с теб очи в очи, вече го бях разбрала. Спомняш ли се как изведнъж те попитах ти ли си Премъдрата? Защо, мислиш? По

нищо не се отличаваше от останалите млади жени в селото, подготвящи се за Празника. Въпреки че търсех млада Премъдра, аз предполагах, че срещна жена поне с десетина години по-възрастна от теб.

Нинив си спомняше много добре тази среща. Тази жена, притежаваща по-голямо самообладание от всяка жена в Женския кръг, облечена по-хубаво от всяка друга жена, която беше виждала, и която я нарече „дете“. А после Моарейн изведнъж примигна и ни в клин, ни в ръкав я попита...

Тя облиза внезапно пресъхналите си устни. И двамата гледаха в нея, лицето на Стражника както винаги бе безизразно като камък, а това на Айез Седай бе изпълнено със симпатия, но въпреки това напрегнато. Нинив поклати глава.

— Не! Не, това е невъзможно. Щях да го знам. Вие просто се опитвате да ме забаламосате, но няма да стане.

— Разбира се, че не го знаеш — отвърна й Моарейн утешаващо. — Не си могла дори и да го подозираш. През целия си живот си чувала само за вслушване във вятъра. Във всеки случай, ти по-скоро си могла да обявиш пред цяло Емондово поле, че си Мраколюбец, отколкото да признаеш пред себе си, дори и в най-дълбоките кътчета на разсъдъка си, че имаш нещо общо с Единствената сила или с ужасните Айез Седай. — На лицето на Моарейн пробяга весела усмивка. — Но аз мога да ти кажа как е започнало.

— Не искам да слушам повече лъжите ти — прекъсна я Нинив, но Айез Седай продължи невъзмутимо:

— Може би някъде преди осем или десет години — възрастта е различна, но винаги е ранна — е имало нещо, което си пожелала повече от всичко на света, нещо, от което си имала голяма нужда. И си го получила. Клон, паднал внезапно, когато е трябвало да се измъкнеш от въртоп в някой речен вир, за да не се удавиш. Приятел, който е оздравял, докато всички останали са смятали, че ще умре. В този момент не си усетила нищо особено, но седмица или десетина дни по-късно е настъпила първата реакция от докосването ти до Верния извор. Сигурно треска и хлад, настъпили отведнъж, които са те свалили в леглото, но са изчезнали само след няколко часа. Никоя реакция, а те също са различни, не продължава повече от няколко часа. Смесват се главоболие, виене на свят и необичайна възбуда, и на човек му се

струва, че е силно замаян. Приливи на замайване, олюляваш се и се препъваш, когато се опитваш да се изправиш и да тръгнеш, а понечиш ли да заговориш, езикът ти се заплита и половината думи излизат от устата ти неясни. Спомняш ли си нещо подобно?

Нинив се срина на земята. Краката ѝ не можеха да я удържат повече. Това трябваше да е някакво съвпадение. Или пък Моарейн просто беше поразпитала повече из Емондово поле, отколкото смяташе тя. Айез Седай явно доста бе разпитвала из селото. Това трябваше да е. Лан ѝ подаде ръка, но тя дори не го забеляза.

— Ще продължа — каза Моарейн, след като Нинив не ѝ отвърна нищо. — В един момент си използвала Единствената сила, за да излекуваш било Перин, било Егвийн. Така се създава взаимна връзка. Можеш да усещаш присъствието на този, когото си изцерила. В Бейрлон ти се появи направо в „Елена и Лъва“, въпреки че той не беше най-близкият хан до която и да е от портите, през които си могла да влезеш. От хората от Емондово поле само Перин и Егвийн се намираха в хана, когато ти пристигна. Перин ли беше, или Егвийн? Или и двамата?

— Егвийн — отрони Нинив.

Винаги беше приемала като даденост това, че понякога може да определи кой идва при нея, дори и да не го вижда. Но едва сега осъзна, че това винаги беше човек, когото бе лекувала и чието изцеряване се беше оказало почти чудодейно. И винаги беше предугаждала кога церовете ѝ ще подействат въпреки очакванията, винаги усещаше със сигурност когато предсказваше, че реколтата ще бъде особено добра или че дъждът ще подрани или закъснее. Досега просто смяташе, че така и трябва да бъде. Не всички Премъдри можеха да слушат вятъра, но най-добрите го постигаха. Така беше твърдяла винаги госпожа Барран и също така винаги беше твърдяла, че Нинив ще стане една от най-добрите.

— Беше получила костна треска. — Тя заби поглед в земята и заговори сякаш на себе си: — Все още чиракувах при госпожа Барран и тя ме прати да се грижа за Егвийн. Бях много млада тогава и не знаех, че Премъдрата се беше погрижила добре за всичко. Беше ужасно — костна треска. Детето беше плувнало в пот, стенеше и се гърчеше и аз направо се чудех защо не чувам, че костите ѝ пукат. Госпожа Барран ми беше казала, че треската ще ѝ мине след някой ден,

но си мислех, че ми го е казала само за да не се плаша. Мислех, че Егвийн умира. Бях я наглеждала още когато беше пеленаче докато майка ѝ беше заета с работа из хана — и се разплаках, защото просто трябваше безпомощно да я гледам как умира. Когато след час госпожа Барран дойде, треската беше минала. Тя се изненада, но се притесни повече за мен, отколкото за Егвийн. Опасявах се да не реши, че съм дала нещо на детето, но бях твърде изплашена, за да си го призная. Винаги съм смятала, че се опитваше да ме успокои, да ме увери, че не съм навредила на Егвийн. Седмица по-късно паднах насред гостната ѝ, треперех и изгарях от треска. Тя ме зави в леглото, но след известно време ми мина.

Тя млъкна и зарови глава в ръцете си. „Айез Седай избра добър пример — помисли си тя. — Светлината да я изгори дано! Аз да съм използвала Силата като някоя Айез Седай. Като мръсна Мраколюбка, като Айез Седай!“

— Извадила си голям късмет — каза Моарейн и Нинив изправи гръб. Лан отстъпи назад, сякаш това, което си говореха двете, не беше негова работа, и се зае да оправя седлото на Мандарб, без дори да поглежда към тях.

— Късмет?!

— Успяла си да установиш, макар и грубо, контрол над Силата, въпреки че докосването до Верния извор те спохожда случайно. Ако не беше успяла, могла е и да те убие. Както вероятно би могла да убие Егвийн, ако ѝ попречиш да стигне до Тар Валон.

— Щом аз съм се научила да я контролирам... — Нинив преглътна с усилие. Беше все едно да признае, че е способна да прави онези неща, с които се занимават Айез Седай. — Щом аз съм се научила да я контролирам, значи и тя ще се научи. Не е необходимо да ходи до Тар Валон и да се забърква във вашите интриги.

Моарейн бавно поклати глава.

— Айез Седай издирват момичета, които са способни да се докосват до Верния извор също толкова ревностно, както и мъжете, които могат да го правят. Това не е заради желанието ни да увеличим броя си — или поне не е само заради това — нито пък от страх, че тези жени могат да злоупотребят със Силата. Грубият контрол над Силата, който те могат да постигнат, рядко се оказва достатъчен, за да може да предотврати сериозни поражения. Особено след като докосването до

Извора е извън възможностите им, без наличието на наставница, и ги спохожда случайно, непреднамерено. И, разбира се, те не могат да бъдат поразени от лудостта, която тласка мъжете да извършват зли или извратени неща. Ние просто искаме да спасим живота им. Живота на онези, които изобщо не могат да установят контрол.

— Треската и студа, които ме сполетяха, не могат да убият никого — настоя Нинив. — Не и за три-четири часа. Сполетявали са ме и друг път подобни неща, но и те не могат да убият никого. А след няколко месеца и те спряха. За това какво ще кажеш?

— Това са били само реакции — отговори търпеливо Моарейн. — Всеки път реакцията се приближава все повече до истинското докосване до Извора, докато двете почти не съвпадат. След това повече не се проявяват външни реакции, но става все едно че вътре в теб е навит часовник, който тиктака. Година. Две години. Познавах една жена, при която продължи пет години. От четири жени, които притежават тази способност като теб и Егвийн, три умират, ако не ги намерим и обучим. Не е така ужасна смърт, както при мъжете, но не е и приятна, както не е приятна никоя смърт. Конвулсии. Писъци. Трае с дни, и започне ли веднъж, нищо не може да се направи, за да се прекрати, дори да се съберат всички Айез Седай на Тар Валон на едно място.

— Лъжеш. Ти си разпитвала в Емондово поле. Просто си разбрала за премахването на треската на Егвийн, за моята треска и всичко останало.

— Знаеш, че не съм — отвърна й спокойно Моарейн.

Твърде неохотно, по-неохотно, отколкото би направила каквото и да е в живота си, Нинив кимна. Това беше последното й твърдоглаво усилие да отрече нещо, което беше очевидно, и нямаше никаква полза от това упорство, колкото и да беше неприятно. Първата чирачка на госпожа Барран беше умряла точно по същия начин, както го описа Айез Седай, когато Нинив все още си играеше с кукли, а преди няколко години така бе умряла и една млада жена в Девенов просек. Тя също беше чирачка на Премъдрата и можеше да се вслушва във вятъра.

— Струва ми се, че у теб се крие огромна мощ — продължи Моарейн. — С обучение ти би могла да станеш по-силна и от Егвийн, а за нея съм убедена, че може да се превърне в една от най-могъщите Айез Седай от векове насам.

Нинив се дръпна от Айез Седай, сякаш я беше нападнала усойница.

— Не! Не искам да имам нищо общо с... — Тя се сви и гласът ѝ стана плах. — Ще те помоля да не казваш на никой друг за това. Моля те. — Последните думи почти заседнаха в гърлото ѝ. По-скоро предпочиташе да се появят отново тролоци, отколкото да се моли на тази жена. Но Моарейн само ѝ кимна разбиращо и духът ѝ отчасти се възвърна. — Но всичко това не обяснява какво искаш от Ранд, Мат и Перин.

— Не аз, Тъмния ги иска — отвърна Моарейн. — А когато Тъмния иска нещо, аз му се противопоставям. Може ли да се измисли по-просто основание, или по-добро? — Тя допи чая си и изглежда Нинив, присвила очи над ръба на чашата. — Лан, трябва да тръгваме. На юг, струва ми се. Страхувам се, че Премъдрата няма да ни придружи.

Устните на Нинив се свиха при тона, с който Айез Седай произнесе „Премъдрата“; сякаш този тон ѝ намекваше, че е обърнала гръб на големите неща заради някакви дреболии. „Тя не иска да остана с тях. Опитва се да ме накара да си тръгна, да се прибера вкъщи и да оставя младежите с тях.“

— О, да, ще тръгна с вас, разбира се. Вече не можеш да ме изключиш от всичко това.

— Никой не би се и опитал да те изключи — каза Лан, който се беше върнал при тях. Той изпразни котлето върху огъня, разбърка с пръчка загасените въглени и попита Моарейн: — Част от Шарката?

— Може би — отвърна тя замислено. — Трябваше да поговоря с Мин.

— Виждаш ли, Нинив... ти си добре дошла, ако искаш да продължиш с нас. — В начина, по който Лан произнесе името ѝ, се долавяше известно колебание, намек за неизречено „Седай“.

Нинив се наежи, взимайки този тон за подигравка, и отново се наежи от начина, по който си говореха двамата пред нея — за неща, за които тя не знаеше нищо — без да проявят учтивост да ѝ ги обяснят, — но не искаше да им достави удоволствие, като ги попита.

Стражникът продължи с приготовленията. Движенията му бяха толкова премерени и ловки, че съвсем скоро беше готов, опаковал и

натоварил багажа зад седлата на Мандарб и Алдиеб. После каза на Нинив:

— Ще доведе коня ти.

Той се запъти към речния бряг и тя го изпрати с усмивка. След като го беше наблюдавала, без да я забележи, сега той щеше да се помъчи малко, докато намери коня ѝ без нейна помощ. Щеше да разбере, че не е оставила почти никакви следи, докато се промъкваше към тях. Щеше да е истинско удоволствие, когато се върнеше с празни ръце.

— Защо на юг? — обърна се тя към Моарейн. — Чух да казваш, че едно от момчетата е прехвърлило реката. Но как разбра?

— Дадох на всяко от момчетата по един талисман, по една монета. Така създадох своеобразна връзка между тях и мен. Докато са живи и пазят монетите, ще мога да ги намеря. — Нинив погледна натам, където беше изчезнал Стражникът, но Моарейн поклати глава. — Не е по този начин. Това само ми позволява да знам дали все още са живи и да ги намеря, ако се случи да се разделим. Не смяташ ли, че беше благоразумно при тези обстоятелства?

— Нищо, което свързва теб с някого от Емондово поле, не би могло да ми харесва — отвърна упорито Нинив. — Но щом ще ни помогне да ги намерим...

— Ще помогне. Ако можех, първо бих прибрала младежа, който е прехвърлил реката. — За миг в гласа на Айез Седай се долови безсилие. — Той е само на няколко мили от нас. Но не мога да си позволя да губя време. Той би трябвало без проблеми да се добере и сам до Бели мост, след като там няма тролоци. Двамата, които са продължили по течението на реката, може би имат по-голяма нужда от мен. Те са загубили монетите си, а мъдраалите или ги преследват, или ще се опитат да ги заловят при Бели мост. — Тя въздъхна. — Първо трябва да се погрижа за тези, които са в по-голяма опасност.

— Мъдраалите може да... може да са ги убили — промълви Нинив.

Моарейн леко разтърси глава, отхвърляйки това предположение като твърде елементарно. Нинив стисна устни.

— А Егвийн? Ти дори не спомена за нея.

— Не знам — призна Моарейн. — Но се надявам, че е жива и здрава.

— Не знаеш? Надяваш се? След всички тези приказки как ще я отведеш в Тар Валон, сега тя може да е мъртва и на теб ти е все едно?

— Бих могла да започна да я търся и така да оставя на мърдраалите повече време, преди да пристигна и да помогна на двамата младежи. Не забравяй, че Тъмния иска тях, а не Егвийн. Тролоците не биха се занимавали с Егвийн, след като са изпуснали главната си плячка.

Нинив си спомни за своята среща с чудовищата, но не пожела да признае разумните основания на Моарейн.

— Значи най-доброто, което можеш да ми предложиш, е да се надявам, че тя може би е жива, ако е имала късмет. Жива, но може би сама, изплашена и може би ранена, на дни разстояние от найблизкото село или от каквато и да е друга помощ, освен нас самите. И смяташ да я изоставиш.

— Би могла да е в безопасност заедно с момчето отвъд реката. Или да е потеглила за Бели мост с другите двама. Така или иначе, тук няма повече тролоци, които да я заплашват. А тя е силна, умна и напълно способна сама да се добере до Бели мост, ако се наложи. Ти какво би предпочела — да останем тук, заради възможността да се нуждае от нашата помощ, или да се опитаме да помогнем на онези, които със сигурност се нуждаят от помощта ни? Би ли настояла да остана да я търся и да оставя момчетата — и мърдраалите, които със сигурност ги преследват — да се отдалечат още повече? Колкото се надявам Егвийн да е в безопасност, Нинив, толкова и трябва да се боря срещу Тъмния, и засега това предопределя посоката на пътя ми.

Тонът на Моарейн остана все така спокоен, докато ѝ разясняваше ужасно трудния си избор. На Нинив ѝ се дощя да ѝ изкрещи. Тя примигна, за да махне сълзите от очите си, и извърна глава, за да не ги забележи Айез Седай. „О, Светлина, една Премъдра трябва да се погрижи за всичките си хора. Защо трябва да правя такъв избор?“

— Ето го и Лан — каза Моарейн, като надигна пелерината си я уви около раменете си.

Ударът за Нинив вече беше твърде нищожен, когато видя Стражника, повел коня ѝ сред дърветата. Все пак стисна устни, когато той ѝ подаде юздите. Щеше поне малко да ѝ се вдигне духът, ако беше забелязала и най-незначителния признак на тържество върху тази негова каменна физиономия. Очите му само за миг се разшириха, като

видя лицето ѝ, и тя извърна глава да изтрие сълзите по бузите си. „Как смее да ми се подиграва, че плача?“

— Тръгваш ли с нас Премъдра? — попита я хладно Моарейн.

Тя за последен път бавно огледа гората, чудейки се дали Егвийн все пак не е някъде наоколо, после въздъхна и се качи на седлото. Лан и Моарейн вече бяха яхнали конете си и потегляха на юг. Тя ги последва, изпънала гръб, отказвайки се да погледа назад. Вместо това прикова очи в Моарейн. Айез Седай изглеждаше толкова уверена в своите сили и в намеренията си, но ако не намереха Егвийн и момчетата, всички, живи и здрави, цялата ѝ сила нямаше да я защити. „И аз мога да я използвам, жено! Ти самата ми го каза. Мога да я използвам срещу теб!“

ГЛАВА 22

ИЗБРАНАТА ПОСОКА

Перин се събуди много след изгрев слънце. Не се забелязваше никакво движение. Утринта беше студена и тиха. Ако имаше тролоци на източния бряг на Аринел, то те не се движеха, поне не близо до него. Той си пое дълбоко дъх, за да се успокои, и изчака още няколко секунди, докато сърцето му престане да тупти възбудено.

Храсталакът, който го заобикаляше, беше първият подслон, на който се бе натъкнал през нощта. Беше твърде нисък, за да му осигури прикритие срещу нечий търсещ поглед, ако се изправеше в цял ръст. Той запълзя на четири крака към края на храсталака и легнал по корем, започна да оглежда речния бряг.

Пронизващият нощен вятър беше утихнал до лек повей, от който водната повърхност едва се вълнуваше. Реката течеше спокойна и праана. И широка. Сигурно достатъчно широка, за да не може някой Чезнец да я прекоси. Отсрещният бряг изглеждаше като непрекъснат низ от гъста дъбрава, докдето му стигаха очите, и нагоре, и надолу по реката. Там също така не се забелязваше никакво движение.

От коня му нямаше и следа. Той се надяваше, че животното е успяло само да преплува реката — но той така или иначе беше навикнал повече да ходи, отколкото да язди, а ботушите му бяха здрави и добре подковани. Нямаше нищо за ядене, но прашката все още беше увита около кръста му, а и с помощта на няколкото примки в джоба си можеше лесно да си хване някой заек. Всичко, необходимо за запалване на огън, беше загубено заедно с дисагите му, но той знаеше как да се справи с това положение.

Очите му проследиха мощното течение на Аринел. Той не беше по-добър плувец от Егвийн. Ако и тя беше успяла да се прехвърли... Не, не ако. Мястото, където тя трябваше да е прекосила, сигурно беше по-надолу по течението. Той забарабани с пръсти по земята, претегляйки и премисляйки.

След като най-сетне взе решение, без да се бави вдигна секирата и пое надолу покрай течението.

Растителността от тази страна на Аринел не беше толкова гъста, колкото по западния бряг. Горските шубраци бяха разкъсани от участъци, които, ако пролетта не беше закъсняла, сега трябваше да са зелени ливади. Покрай самата река шубраците не бяха гъсти и предлагаха слабо укрите, но то бе единственото, с което разполагаше в момента.

Младежът притичваше приведен от един до друг шубрак, като се хвърляше по очи сред дърветата и бдително оглеждаше и двата бряга. Стражникът им беше казал, че реката ще бъде здрава преграда срещу Чезнещи и тролоци, но дали наистина беше така? Ако го забележеха, може би щяха да преодолеят неохотата си да прекосят дълбоките води.

По този начин той измина няколко мили и в един момент, по средата на пътя до примамващия го подслон на някакъв върбалак, внезапно спря, изсумтя и зяпна в земята. Върху кафеникавата ланска трева ясно личаха, точно под носа му, изровени късове пръст и се виждаше отпечатък от конско копито. Лицето му се озари от усмивка. Някои от тролоците бяха с копита, но се съмняваше, че сред тях има и такива с конски копита, особено подковани със здравите подкови на майстор Люхан.

Забравил за възможността да го дебнат откъм отсрещния бряг, той затърси още следи. Сплъстеният килим на ланската трева не задържаше добре отпечатъци, но острото му зрение все пак ги намери. Едва доловимата нишка го поведе право към гъст шубрак от храсталаци и кедри, по-надалече от брега, издигащ се като стена срещу вятъра или нечий търсещ взор. Над всичко това се издигаше мощната корона на смърч.

Все така ухилен, той си отвори път през сплетените клони, без да се притеснява от шума, който вдига. Изведнъж краката му стъпиха на оголен от храсталаци участък под ствола на смърча — и той спря. Егвийн се беше присвила с гръб към Бела зад един малък огън и стискаше един дебел клон.

— Трябваше да ти извикам — промълви той смутено и сви рамене.

Тя пусна тоягата, затича се и го прегърна.

— Мислех, че си се удавил. Дрехите ти още са мокри. Сядай тук до огъня и се стопли. Загубил си коня си, нали?

След като се остави да го избута до огъня, Перин потри ръце над пламъците, благодарен на топлината, докато тя извади от дисагите си омазнен пакет и му подаде къшей хляб и парче сирене. Пакетът беше увит толкова здраво, че беше останал сух. „Притесняваше се за нея, а тя се е справила по-добре и от теб.“

— Бела ме пренесе — каза Егвийн и потупа рунтавата кобила по врата. — Измъкна ме от тролоците и просто преплува с мен. — Тя млъкна. — Не виждам никой от останалите, Перин.

Той долови премълчания въпрос. Погледна със съжаление пакета, който тя отново уви, и облиза последните трохи по пръстите си, преди да отговори:

— Не съм виждал никой освен теб. Нито Чезнещи, нито тролоци. Няма никой.

— С Ранд би трябвало всичко да е наред — каза Егвийн и бързо добави: — Всички би трябвало да са се оправили. Няма начин. Може би сега ни търсят. Сигурно ще ни намерят всеки момент. В края на краищата Моарейн е Айез Седай.

— Непрекъснато ми го напомнят — отвърна Перин. — Да ме изгори дано, бих искал да го забравя.

— Не те чух да се оплакваш, когато тя попречи на тролоците да ни спипат — сряза го Егвийн.

— Просто бих предпочел да се справим и без нея. — Усетил твърдия ѝ поглед, той неловко сви рамене. — Но предполагам, че няма да можем. Мислих по този въпрос. — Тя повдигна вежди, но той знаеше, че буди удивление у хората, когато предложи нещо. Дори когато предложенията му бяха не по-лоши от техните, те никога не забравяха колко бавно тече мисълта му в сравнение с тяхната. — Можем да изчакаме, докато Лан и Моарейн ни намерят.

— Разбира се — прекъсна го тя. — Моарейн Седай каза, че ще ни намери, ако се разделим.

Той я изчака да свърши, след което продължи.

— Но тролоците могат да ни намерят преди нея. Моарейн може да е загинала. Всички може да са загинали. Не, Егвийн. Съжалявам, че трябва да го кажа, но всички може да са загинали. Надявам се, че са живи. Надявам се, че ще намерят този огън всеки миг. Но надеждата е

като сламка, когато потъваш. Просто не е достатъчна, за да се измъкнеш от въртопа.

Егвийн затвори уста и го изгледа учудена. Най-сетне промълви:

— Искаш да продължим надолу по реката и да стигнем до Бели мост? Ако Моарейн Седай не ни намери тук, ще ни потърси там. Това ли искаш да кажеш?

— Струва ми се — каза той бавно, — че трябва да тръгнем тъкмо към Бели мост. Но Чезнещите сигурно също ще се досетят. Ще ни потърсят точно там, а този път с нас не е нито Айез Седай, нито Стражникът, за да ни защитят.

— Да не би да искаш да тръгнем в друга посока, както предлагаше Мат? Да се скрием някъде, където Чезнещи и тролоци не биха могли да ни намерят? Както и Моарейн Седай?

— Не че не съм обмислял и това — отвърна той тихо. — Но всеки път, когато си помислим, че сме се измъкнали, Чезнещите и тролоците ни намират. Вече не знам дали изобщо има място, където можем да се скрием от тях. Колкото и да не ми харесва, имаме нужда от Моарейн.

— В такъв случай не те разбирам, Перин. Накъде предлагаш да тръгнем?

Той примигна изненадан. Тя очакваше отговор от него. Чакаше той да ѝ каже какво да правят. Никога досега не му беше хрумвало, че тя може да очаква от него да бъде водачът. Егвийн не обичаше да прави неща, които някой друг беше намислил, и никога не позволяваше друг да ѝ казва какво да прави. Освен може би Премъдрата, при това, според него и в този случай тя понякога негодуваше. Той оглади пръстта пред себе си с длан и се закашля дрезгаво.

— Ако сега ние с теб сме тук, а това тук е Бели мост — той заби пръст в земята на две точки, — тогава Кемлин трябва да се намира някъде тук. — Той направи трета точка, встрани от двете.

Замълча, загледан в трите точки. Целият му план се основаваше на онова, което беше запомнил от старата карта на баща ѝ. Майстор ал-Вийр им беше казвал, че тази карта не е много точна, пък той не беше я разглеждал по-внимателно от Ранд или Мат. Но Егвийн не възрази. Продължаваше да го гледа, свила ръце в скута си.

— Кемлин? — Гласът ѝ прозвуча стреснато.

— Кемлин. — Той изписа черта между две от точките. — Далеч от реката и направо. Никой не би очаквал това. Ще ги изчакаме в Кемлин.

Той изтупа ръцете си и зачака. Смяташе, че планът му е добър, но беше сигурен, че ще му възрази. Очакваше, че тя ще поеме водачеството. Винаги беше успявала да го принуди да прави неща, които тя решаваше, и сега нямаше нищо против да е така.

Но за голяма негова изненада тя кимна.

— Би трябвало да има някакви села наоколо. Можем да попитаме за посоката.

— Това, което ме притеснява — отвърна Перин, — е какво ще правим, ако Айез Седай не ни намери там. О, Светлина, можех ли и да си помисля преди няколко дена, че ще ми се наложи да се тревожа за такова нещо? Ами ако тя не дойде в Кемлин? Може би смята, че сме загинали. Може би ще отведе Ранд и Мат право в Тар Валон.

— Моарейн Седай каза, че може да ни намери. — Гласът на Егвийн прозвуча убедено. — След като може да ни намери тук, може да ни намери и в Кемлин, и ще го направи.

Перин кимна замислено.

— Щом казваш. Но ако не се появи в Кемлин до няколко дни, тръгваме за Тар Валон и се представяме пред Амирлинския трон. — Той си пое дълбоко дъх. „Само преди две седмици дори не беше виждал жива Айез Седай, а сега говориш за Амирлинския трон. О, Светлина!“ — Според Лан от Кемлин имало хубав път. — Той погледна отново хартиения пакет до Егвийн и се закашля. — Какво ще кажеш за още малко хляб и сирене?

— Това пътуване може да продължи дълго — отвърна му тя. — Дано имаш по-голям късмет с примките от мен. Но поне огънят се оказа лесен. — Тя се разсмя тихо, сякаш беше казала някоя шега, и прибра пакета в дисагите си.

Явно водачеството му имаше някои граници. Стомахът му отново изкъркори.

— В такъв случай — каза и се изправи — можем да тръгнем веднага.

— Но ти все още си мокър — възрази тя.

— Ще изсъхна в движение — отвърна ѝ Перин решително и зарита пръст върху огъня. Щом той беше водачът, трябваше вече да

действия. Вятърът от реката се усилваше.

ГЛАВА 23

ВЪЛЧИЯТ БРАТ

От самото начало Перин си даде сметка, че пътуването им няма да е никак лесно. Започна се с настояването на Егвийн да се редуват на гърба на Бела. Тя каза, че не знаят колко дълъг ще е пътят им, но че според нея е твърде далече, за да язди само тя. Беше стиснала челюсти и го гледаше с немигащи очи.

— Твърде съм едър, за да яздя Бела — отвърна той. — При това съм свикнал да вървя пеш и го предпочитам.

— Какво, а аз не съм ли свикнала? — сръза го Егвийн.

— Нямах предвид...

— Значи само аз да се схващам от язденето? А след като повървиш, докато краката ти откажат да те държат, аз да се грижа за теб, така ли?

— Добре, така да бъде — въздъхна той, разбрал, че иначе няма да може да я спре. — Но ти яздиш първа. — Тя се смръщи, но той не й позволи да му възразява. — Ако не се качиш сама на седлото, ще се наложи да те кача аз.

Тя го погледна изненадано и на устните ѝ се изписа бегла усмивка.

— В такъв случай... — Сякаш беше готова да се разсмее, но все пак се качи.

Той изсумтя под нос и тръгнаха. В сказанията водачите никога не изпадаха в подобно положение.

Егвийн наистина настояваше да се редуват в язденето и когато той се опитваше да откаже, го тикаше насила на седлото. Ковашкият занаят беше направил тялото му доста едро, а и Бела не беше достатъчно плещеста като другите коне. Всеки път, когато сложеше крак в стремето, рунтавата кобила обръщаше глава и го поглеждаше с неприкрито недоволство. Дреболии, но го дразнеха. Скоро започна да се мръщи всеки път, когато Егвийн обявяваше:

— Твой ред е, Перин.

В сказанията водачите рядко се цупеха и никога не ги караха да правят нещо насила. Но, прецени той, в сказанията те никога не бяха си имали работа с момичета като Егвийн.

Запасите им от хляб и сирене наистина бяха твърде оскъдни и свършиха още първата вечер. Когато спряха, Перин постави примки по местата, където според него се виждаха следи от зайци — бяха стари, но си струваше да опита — докато Егвийн се залови да стъкми огън. След като приключи с примките, реши да си опита късмета и с прашката, докато все още е светло. Не бяха виждали и следа от нещо живо наоколо, но... като по чудо почти веднага се натъкна на едно мършаво зайче. Толкова се изненада, когато зверчето изникна от един храст точно под краката му, че за малко да му избяга, но успя да го спипа точно когато се опитваше да се скрие зад едно дърво.

Когато се върна в бивака, понесъл зайчето за ушите, Егвийн вече беше начупила съчки и стъкмила огъня. Сега се беше надвесила на колене над огъня и бе притворила очи.

— Какво правиш? Човек не може просто да си пожелае огън.

Егвийн подскочи на първата му дума, извърна се и го изгледа, стиснала гърлото си с ръка.

— Ти... стресна ме.

— Имах късмет — обяви той и вдигна заека да ѝ го покаже. — Извади си кремъка и желязото. Тази нощ поне ще похапнем добре.

— Нямам кремък — отвърна бавно тя. — Беше в джоба ми, но е паднал в реката.

— Тогава как?...

— Беше толкова лесно край брега, Перин. Просто както ми го показва Моарейн Седай. Просто сякаш се пресегнах и... — Тя направи жест, сякаш хващаше нещо, след което отпусна ръката си с въздишка. — Но сега не мога да го улова.

Перин облиза устни.

— С... Силата? — Тя кимна и той я зяпна изумен. — Ти луда ли си? Искам да кажа... Единствената сила! Не можеш ей така да си играеш с такова нещо.

— Беше толкова лесно, Перин. Мога да го направя. Мога да преливам Силата.

Младият мъж си пое дълбоко дъх.

— Ще запаля с триене, Егвийн. Обещай ми, че няма да опитваш това... това нещо повече.

— Не мога да го направя. — Тя го изгледа с такава твърдост, че той въздъхна. — Ти би ли се отказал от своята секира, Перин Айбара? Би ли се съгласил да тръгнеш с една ръка вързана на гърба ти? Няма да го направя!

— Ще запаля огъня с триене — повтори той отчаяно. — Поне тази нощ не го опитвай повече. Моля те.

Тя се съгласи, макар и неохотно, и дори след като заекът беше изпечен на шиш над пламъците, имаше чувството, че би се справила по-добре. След това се опитваше всяка вечер, въпреки че най-доброто й постижение беше да предизвика тънка струйка пушек, която веднага изчезваше. След всеки свой опит го изглеждаше предизвикателно дали няма да каже нещо, но той благоразумно държеше устата си затворена.

След първата вечер дълго караха на горски грудки и някой и друг покарал филиз. При положение че времето все още беше студено, а пролетта така и не идваше, нито грудките, нито филизите бяха много. Никой от двамата не се оплакваше, но не минаваше ядене, без да въздъхнат, мечтаейки си за хапка сирене и дори мирис на хляб. Веднъж се натъкнаха на гъби — сърненки, от най-добрите — и това им се стори голяма находка. Докато ги ядяха, се смееха и си разказваха най-различни истории от Емондово поле, които винаги започваха с „А помниш ли, когато...“, но гъбите свършиха бързо, както и смехът им. Не намираха нищо забавно в глада си.

Който от двамата вървеше пеша, носеше прашката, но не се виждаше нито заек, нито катерица. Примките, които поставяха толкова грижливо вечер, си оставаха празни на заранта, а те не смееха да се задържат на едно място през деня, за да си уловят нещо. Не знаеха колко път им остава до Кемлин и нямаше да се чувстват в безопасност, докато не стигнеха дотам, ако изобщо стигнеха.

Струваше му се, че се придвижват с добра скорост, но след като продължаваха да се отдалечават от Аринел, без да се натъкват нито на село, нито дори на някоя самотна ферма, където да могат да попитат за посоката, съмненията в правотата на собствения му план започнаха да нарастват. Егвийн продължаваше външно да се държи точно толкова самоуверено, колкото в началото на пътя им, но той беше сигурен, че

рано или късно ще му каже, че е било по-добре да рискуват да срещнат тролоците, отколкото да се скитат така.

Релефът се промени в гъсто обрасли с гори хълмове, също така стиснати от хватката на дълго проточилата се зима, както и навсякъде. А ден по-късно хълмовете отново преминаха в равнинна местност, като гъстите лесове се прекъсваха от заблатени пространства, повече от миля широки. В рововете и деретата все още се забелязваха снежни преспи, въздухът беше мразовит заран, а вятърът — студен непрекъснато. Никъде не се виждаше нито път, нито разорани ниви или пушек на комин в далечината, или какъвто и да било друг знак за човешки живот — във всеки случай знак, че тук все още обитават хора.

Веднъж на върха на един хълм се натъкнаха на останки от крепостна стена. Гората отдавна беше погълнала укреплението — дървета бяха поникнали сред камънаците и големите каменни блокове бяха оплетени от диви лози. Друг път на пътя им се появи каменна кула с рухнал връх, обрасла с мъх. Но така и не намираха някое място, където скоро да се бяха появявали хора. Споменът за Шадар Логот ги караше да заобикалят руините и да ускоряват хода си, докато отново не навлязат сред места, в които сякаш никога не беше стъпвал човешки крак.

Кошмари изтощаваха неспокойния сън на Перин. Гонеше го Баал-замон, преследваше го през лабиринти, мъчеше се да го улови, но Перин така и не се оказваше лице в лице с него, доколкото можеше да си спомни, след като се събудеше. Егвийн на свой ред се оплакваше от сънища за Шадар Логот, особено след онези две нощи, когато бяха намерили изоставеното укрепление и рухналата кула. Перин продължаваше да следва плана си неотстъпно, дори когато се събуждаше посред нощ, плувнал в пот и треперещ. Тя очакваше от него да стигнат безопасно до Кемлин, а не да споделя с нея тревоги, за чието предотвратяване не можеха да сторят нищо.

Когато усети миризмата, той вървеше до главата на Бела и се чудеше дали ще намерят тази вечер нещо за ядене. В същия момент ноздрите на кобилата се разшириха и тя извърна глава, но той я стисна за юздите, преди да успее да изцвили.

— Пушек е — каза възбудено Егвийн, наведе се от седлото и вдиша дълбоко. — Някой си пече нещо. Заек.

— Може би — отвърна предпазливо Перин и нетърпеливата ѝ усмивка се стопи.

Той прибра прашката и хвана извитата като полумесец брадва. Беше си истинско оръжие, но нито скришните му тренировки в задния двор на ковачницата, нито няколкото урока на Лан го бяха научили да я използва както трябва. Даже и битката пред Шадар Логот му се струваше твърде незначителна, за да му вдъхне увереност. А и никога нямаше да постигне онази „празнота“ на ума, за която говореха Ранд и Стражникът.

— Почакай ме тук — каза тихо. — Тя се начумери, но той я прекъсна: — И пази тишина!

Тя кимна, макар и с нежелание, но все пак се съгласи. Перин за миг се зачуди защо това не ставаше, когато се опитваше да я накара да продължи да язди вместо него. Пое си дълбоко дъх и тръгна предпазливо към източника на пушека.

Не беше се скитал толкова много из горите около Емондово поле, колкото Ранд и Мат, но и той нерядко беше ловувал зайци. Притичваше внимателно от дърво до дърво, почти без да издава шум, с изключение на някой и друг настъпен клон, който изпукваше под тежките му нозе. Скоро се озова зад един дебел дъбов ствол. Надникна. Пред него се виждаше бивак. Слаб мъж с лице, загрубяло от слънцето, се беше облегнал на един пън недалече от огъня.

Поне не беше тролок. Но беше най-странният човек, който Перин беше виждал през живота си. Преди всичко, цялото му облекло, изглежда, беше съшито от животински кожи, без да е свалена козината, чак до ботушите и странната плоска и кръгла шапка на главата му. Наметалото представляваше шантав юрган, съшит от заешка и катерича кожа; гащите му, изглежда, бяха скроени от кожи на кафяви и бели кози. Сбрана на тила му със суха животинска жила, прошарената му кафява коса се спускаше до кръста. Гъста брада растеше до гърдите му. На колана му висеше дълъг нож, почти колкото меч, а на един близък клон беше окачен лък.

Мъжът се беше изтегнал със затворени очи, явно спеше, но Перин не помръдна от скривалището си. Над огъня на непознатия бяха окачени три шиша и на всеки от тях беше набит по един заек, препечен до кафяво. От време на време от тях върху жаравата със съсък капваше мазнина. Устата му се изпълни със слюнка.

— Докога ще си играем на криеница? — Мъжът отвори едното си око и се взря към скривалището на младежа. — По-добре ще е ти и приятелката ти да дойдете тук и да хапнете някой залък. От два дни не съм ви виждал да ядете кой знае какво.

Перин се поколеба, след което бавно се изправи, все още стиснал здраво дръжката на брадвата.

— Следите ме от два дни?

Мъжът се изсмя гърлено.

— Да, следя те. Както и онова хубаво момиченце. Разиграва те като див петел. Предимно ви слушам. От трима ви конят май е единственият, който не топурка толкова шумно, че да се чуе на няколко мили околоръст. Ще я поканиш ли все пак, или смяташ да изядеш целия заек сам?

Перин се ядоса. Знаеше, че не вдига много шум. Във Водния лес човек не можеше да се приближи достатъчно до някой заек, за да го удари с прашката, ако вдига много шум. Но миризмата на печеното заешко му напомни, че и Егвийн е гладна, да не говорим, че го чакаше да разбере дали не са надушили огън на тролоци.

Той пхна дръжката на брадвата в кожената халка на колана си и извика:

— Егвийн! Всичко е наред! Наистина е заешко! — Подаде ръка и се представи малко по-спокойно: — Аз съм Перин. Перин Айбара.

Мъжът огледа ръката му, преди да я поеме неловко, сякаш не беше свикнал да се здрависва.

— На мен ми викат Илиас — каза той: — Илиас Мачира.

Перин ахна и за малко да изтърве ръката на Илиас. Очите на мъжа бяха жълти като злато. Някакъв смътен спомен прониза съзнанието на Перин. Единственото, което можа да съобрази в момента, беше, че очите на всички тролоци, които беше виждал, бяха почти катраненочерни.

Егвийн се появи, повела предпазливо Бела за юздите. Докато Перин я представяше на Илиас, очите ѝ непрекъснато шареха към зайците над огъня и когато Илиас ги подкани да хапнат, тя охотно се зае да уважи поканата му. Перин се поколеба само минутка преди да се присъедини към гощавката.

Илиас изчака мълчаливо да се нахранят. Перин беше толкова гладен и късаше мръвките толкова горещи, че трябваше да ги подмята

от ръка на ръка, докато изстинат достатъчно, за да ги хапне. Денят се стопи в преднощен здрач, след което безлунният мрак се схлупи над всичко около огъня, Тогава вече започнаха да се хранят по-бавно и Елиас най-сетне заговори.

— Какво търсите тук? Една къща няма на петдесет мили околоръст.

— Тръгнали сме за Кемлин — отвърна Егвийн. — Може би вие ще можете... — Веждите ѝ се вдигнаха студено, когато Елиас отметна глава и се разсмя гърлено. Перин го зяпна, надигнал заешка кълка към устата си.

— Кемлин ли? — изхриптя Илиас през сълзи. — Посоката, която сте избрали, и по която вървите от два дни, ще ви отведе на стотина мили на север от Кемлин.

— Смятахме да питаме за посоката — опита се да ги защити Егвийн. — Просто досега не намерихме никакво село или ферма.

— Няма и да намерите — отвърна през смях Илиас. — Както сте тръгнали, можете да си вървите чак до Гръбнака на света, без да срещнете друг човек. Разбира се, ако успеете да изкачите Гръбнака — може да стане на някои места — можете да се натъкнете на хора в пустинята Айил, но там никак няма да ви хареса. Ще се изпечете денем, ще замръзвате нощем и ще умирате от жажда по всяко време. За самите айилци е трудно да намерят вода в пустинята, а пък и те никак не си падат по чужденци. Да, никак не си падат по чужденци. — Той отново избухна в бурен смях, като този път буквално се затъркаля по земята. — Ама съвсем не си падат! — Отново се задави от смях.

Перин се помръдна неловко на мястото си. „Дали не сме седнали да се храним с луд човек?“

Егвийн се намръщи, но изчака, докато смехът на Илиас позатихне, след което каза:

— Може би вие ще ни покажете пътя. Изглежда, вие знаете много повече от нас.

Илиас спря да се смее, намести кръглата си козинява шапка и я изгледа изнод смръщените си вежди.

— Не си падам много по хората — отвърна мъжът равнодушно. — Градовете са пълни с хора. Избягвам и селата, дори и фермите, освен ако нещо не ми потрябва. Селяните и фермерите не обичат

приятелите ми. И на вас нямаше да помогна, ако не се скитахте наоколо съвсем безпомощни.

— Но поне можете да ни кажете накъде да тръгнем — настоя тя. — Ако ни насочите към най-близкото село, дори да е на петдесет мили, там сигурно ще ни покажат накъде е Кемлинския път.

— Стойте мирно — предупреди ги Илиас. — Приятелите ми идват.

Бела изведнъж изцвили от страх. В тъмната гора около тях изникнаха сенки. Бела се изправи на задните си крака и изцвили.

— Успокойте кобилата — каза Илиас. — Няма да я нападнат. Нито вас, ако стоите мирно.

В светлината на огъня пристъпиха четири вълка. Рунтави, високи до човешки кръст силуети, чиито челюсти можеха спокойно да скършат нечий крак. Сякаш хората изобщо ги нямаше, те се приближиха до огъня и налягаха. Светлината на огъня се отрази в очите на още вълци, които ги бяха обградили отвсякъде.

„Жълти очи“ — помисли си Перин. Като очите на Илиас. Това се беше мъчил да си спомни. Той огледа предпазливо обградилиите го вълци и попипа дръжката на брадвата си.

— Аз не бих го направил — каза Илиас. — Ако си помислиш да им навредиш, ще престанат да се държат приятелски с вас.

Перин забеляза, че четирите вълка са вперили погледи в него. Кожата му настръхна. Той внимателно свали ръка от дръжката. Стори му се, че усеща как напрежението сред вълците спада. Ръката му трепереше. Егвийн се беше вцепенила. Един от вълците, с почти черна козина и малко по-бледо, сивкаво петно на муцуната, беше прилегнал толкова близо до нея, че почти я допираше.

Бела беше спряла да цвили. Стоеше трепереща и въртеше глава, мъчейки се да обхване с очите си всички вълци едновременно. От време на време подритваше назад, сякаш искаше да им покаже, че ако ѝ се наложи, ще продаде скъпо живота си. Вълците сякаш не обръщаха никакво внимание нито на нея, нито на останалите. Бяха изплезили езици, отпуснати край огъня.

— Добре — каза Илиас. — Сега е по-добре.

— Те питомни ли са? — попита Егвийн плахо. — Да не са... домашни?

Илиас изсумтя.

— Вълците не могат да станат питомни, момиче, дори толкова, колкото хората. Те просто са мои приятели. Правим си дружина с тях, ловуваме заедно, говорим си. Просто като приятели. Така ли е, Пъструша? — Една вълчица, чиято козина преливаше в стотици оттенъци на сиво, тъмно и светло, извърна глава и го погледна.

— Вие разговаряте с тях? — ахна Перин.

— Не може да се нарече точно разговор — отвърна бавно Илиас. — Думите нямат значение, а и не винаги са точни. Името ѝ не е точно Пъструша. Всъщност истинското ѝ име означава игра на сенки сред горска поляна призори сред зима, когато вятърът свири в сухата трева, и вкус на лед, когато водата докосва езика ти, и снежен повеи преди нощна виелица. Но и този превод не е съвсем точен. Не можеш да го изразиш с думи. По скоро е въпрос на усещане. Така си говорят вълците. Другите трима са Горньо, Скокливец и Вятър.

Горньо имаше стар белег от изгоряло на рамото си, което, изглежда, обясняваше името му, но нищо по външността на другите два звяра не показваше на какво дължат имената си.

— Как... как се научихте да разговаряте с вълците, Илиас? — попита Перин.

— Те го откриха — отвърна Илиас. — Не аз. Поне в началото. Както разбирам, винаги става така. Вълците те намират, а не ти тях. Някои хора решиха, че ме е хванал Тъмния, защото където и да отидех, около мен се появяваха вълци. Известно време май и аз си мислех същото. Повечето порядъчни хора започнаха да ме отбягват, а тези, които ме търсеха, съвсем не бяха от хората, с които тъй или иначе бих искал да си имам работа. После забелязах, че вълците някак си разбират какво мисля и че откликват на това, което е в ума ми. Това беше истинското начало. Те проявяваха любопитство към мен. Обикновено вълците усещат човешко присъствие, но не по този начин. Те се радваха, че са ме намерили. Те казват, че е минало много време, откакто са ловували заедно с хората, а когато те казват много време, усещането, което получавам, е като някакъв студен вятър, духащ по целия път от Първия ден досега.

— Никога не съм чувала хора да ловуват с вълци — каза Егвийн.

Гласът ѝ не беше съвсем спокоен, но това, че вълците просто си лежах кротко, изглежда, ѝ възвърна донякъде увереността. И да беше я чул, Илиас с нищо не го показва.

— Вълците помнят нещата по различен от хората начин — отвърна той. Странните му очи се премрежиха, сякаш самият той се бе понесъл по течението на паметта. — Всеки вълк помни историята на всички вълци, или поне очертанията ѝ. Както вече ви казах, не мога да го изразя много добре с думи. Те помнят как са тичали след плячка редом с хората, но това е било толкова отдавна, че прилича поскоро на сянка на сянката, отколкото на спомен.

— Това е много интересно — каза Егвийн и Илиас я изглежда остро. — Не, ама наистина. Наистина е интересно. — Тя облиза устни. — Можете ли... можете ли да ни научите да говорим с тях?

Илиас отново изсумтя.

— Такова нещо не може да се научи. Някои просто го правят. Други не могат. Те казват, че той може. — Мъжът посочи Перин.

Перин изглежда пръста на Илиас, сякаш беше нож. „Този наистина е луд.“ Вълците отново бяха извърнали очи към него. Той се помръдна неловко.

— Значи казвате, че сте тръгнали за Кемлин — каза Илиас. — Но това все още не обяснява как сте се озовали тук, на дни разстояние от всякакви хора. — Той придърпа козинявото си наметало, прилегна настрана и зачака отговор.

Перин хвърли поглед към Егвийн. Бяха съчинили една история, в случай че се срещнеха с хора, за да обяснят закъде пътуват, без да си навлекат неприятности. Така, че никой да не може да разбере откъде са всъщност и накъде наистина отиват. Кой знае коя непредпазлива дума можеше да бъде чута от ухото на някой Чезнец? Бяха я обмисляли всеки ден, като я разнищаха и я украсяваха с безобидни подробности. И бяха решили, че ще я разказва Егвийн. Тя се оправяше с думите по-добре от него и твърдеше, че винаги може да познае кога той лъже — по лицето му.

Егвийн веднага започна да разказва заучено. Идвали от север, от Салдеа, от едни ферми извън някакво малко градче. Преди това никой от тях не бил излизал на повече от двайсетина мили от дома. Но били чували разказите на веселчуни и приказките на търговци и искали да видят света. Кемлин и Иллиан, Морето на бурите и може би също така приказните острови на Морския народ.

Перин я слушаше доволен. Дори и Том Мерилин не можеше да измисли по-добра приказка от малкото нещо, които знаеха за света

извън Две реки, нито по-подходяща за техните нужди.

— От Салдеа, казваш, а? — отрони Илиас, след като тя завърши разказа си.

Перин кимна.

— Точно така. Мислехме първо да видим Марадон. Аз, разбира се, много исках да видя краля. Но престолнината щеше да е първото място, където бащите ни щяха да ни потърсят.

Това беше неговата част от измислената им история, за да даде да се разбере, че никога не са стъпвали в Марадон. Така никой нямаше да очаква от тях да знаят нещо за града, ако се случеше да се натъкнат на някой, който е бил там. Всичко това беше твърде далече от Емондово поле или събитията през Зимната нощ. Никой, който чуеше правдоподобния им разказ, нямаше да има повод и да помисли за Тар Валон или за Айез Седай.

— Голяма история — кимна Илиас. — Да, голяма история. Някои неща в нея бяха погрешни, но главното е, че както твърди Пъструша, всичко това е куп лъжи. От първата до последната дума.

— Лъжи ли? — възкликна Егвийн. — Че защо да ви лъжем?

Жълтите очи на вълците се взираха в двамата младежи от Емондово поле, без да мигат.

Перин не каза нищо, но ръката му неволно се пресегна към дръжката на секирата. Четирите вълка мигновено се изправиха и ръката му замръзна. Не издадоха никакъв звук, но яките им вратове настръхнаха. Един от вълците сред дърветата нададе сърдит вой. Други му отвърнаха — пет, после десет, двадесет, докато мракът не се изпълни с вълчи вой. След което също така внезапно млъкнаха. Студена пот потече по лицето на Перин.

— Ако смятате... — почна Егвийн, — ако смятате, че лъжем, може би ще предпочетете да си направим бивак отделно, далече от вашия.

— В други случаи бих предпочел точно това, момиче. Но точно сега искам да ми кажете за тролоците. И за Получовеците. — Перин се помъчи да не се издаде и се надяваше, че опитът му е по-успешен от този на Егвийн. Илиас продължи със спокоен тон. — Пъструша твърди, че е подушила Получовеците и тролоците в умовете ви, докато разказвахте тази глупава история. Всички са ги подушили. По някакъв начин сте се забъркали с тролоци, както и с Безоките. Вълците мразят

тролоците и Получовеците повече от горски пожар, повече от всичко друго, и да ви призная, аз също.

— Горньо иска просто да приключат с вас — продължи Илиас. — Тъкмо тролоците са му оставили този белег, когато бил на по-малко от година. Той казва, че пляквата е оредяла и че вие сте по-тлъсти от която и да е сърна, която е виждал от месеци, и че трябва да приключим с вас. Но Горньо винаги е нетърпелив. Защо все пак не ми разкажете за това? Надявам се, че не сте Мраколюбци. Не обичам да убивам хора, след като съм ги нахранил. Просто го разберете — те ще усетят, ако лъжете, а дори и Пъструша е не по-малко изнервена от Горньо. — Очите му, жълти като на вълк, не мигаха повече от техните. „Ама те наистина са вълчи очи“ — помисли си Перин.

Усети, че Егвийн го гледа, очаквайки той да реши какво да правят. „О, Светлина, виж как се оказа, че отново съм водачът.“ Още в самото начало бяха решили, че не могат да рискуват да разкажат истинската си история на никого, но сега той не виждаше никаква възможност да се измъкнат, дори и да успееше да вдигне брадвата преди...

Пъструша изръмжа гърлено и ръмженето ѝ беше подето от другите три вълка край огъня, а после и от останалите, скрити в мрака наоколо.

— Добре — каза бързо Перин. — Добре! — Ръмженето рязко спря. — Всичко започна няколко дни преди Зимната нощ — почна Перин. — Когато нашият приятел Мат забеляза един мъж в черен плащ...

Илиас изобщо не промени изражението или позата си, но начинът, по който беше наклонил главата си, подсказваше, че слухът му е наострен. Четирите вълка седяха кротко, докато Перин разказваше. Имаше чувството, че и те слушат внимателно. Разказът беше дълъг и той не пропусна почти нищо. Премълча единствено за съня който беше споходил него и двамата му приятели в Бейрлон. Изчака да види дали вълците ще забележат този пропуск, но те само го гледаха. Пъструша изглеждаше отново настроена приятелски. Горньо беше сърдит. Когато свърши, гласът му беше пресипнал.

— ...и ако тя не ни намери в Кемлин, ще продължим сами до Тар Валон. Нямаме никакъв друг избор освен да получим помощ от Айез Седай.

— Тролоци и Получовеци толкова далече на юг — промълви замислен Илиас. — Виж, това си струва да се обмисли. — Той зарови с ръка зад себе си и подхвърли на Перин мях с вода, без дори да го поглежда. Изглеждаше потънал в размисъл. Изчака, докато Перин пийне, и след като наби обратно чепа, отново заговори: — Не се разбирам много с Айез Седай. Червената Аджа, онези, дето търсят мъже, които са се забъркали с Единствената сила — веднъж те искаха да ме опитомят. Казах им в очите, че са Черна Аджа. Служите на Тъмния, им казах, а на тях това никак не им хареса. Не успяха обаче да ме хванат, понеже се скрих в горите, но че ме търсиха, търсиха ме. И още как. Като заговорихме за това, съмнявам се, че след тази работа Айез Седай биха се отнесли добре с мен. Наложил ми се да убия двама Стражници. Лоша работа е това, да ви кажа, да убиеш Стражници. Не ми хареса.

— Това говорене с вълците — промълви Перин. — То... има ли нещо общо със Силата?

— Разбира се, че няма — изръмжа Илиас. — Тяхното опитомяване нямаше хич да ми подежда, но ми скъсаха нервите, докато се опитвах да ме хванат. Това — моето — е стара работа, момче. По-стара от Айез Седай. По-стара от всички, които са използвали Единствената сила. Стара като човешкия род. Стара като вълците. На тях също не им харесва, на Айез Седай имам предвид. Това, че стари неща отново се връщат. А аз не съм единственият. Има и други неща, други хора. Това Айез Седай много ги изнервя, мърморят, че се рушали древни граници. Нещата се разпадали, казват. Страх ги е, че Тъмния може да се измъкне от оковите, от това ги е страх. Така, както ме гледаха, човек можеше да помисли, че аз съм виновен. Амирлинският трон... Аааах! Гледам да стоя настрана от тях, настрана от приятели на Айез Седай също. Ти също ще го направиш. Не си глупав.

— Нищо друго не ми се ще толкова, колкото да съм по-настрана от Айез Седай — потвърди Перин.

Егвийн го изгледа сърдито, но не продума нищо. Перин продължи:

— Ние обаче нямаме никакъв избор. Преследвах ни тролоци, Чезнеци и драгхар. Всичко, с изключение на Мраколюбци. Не можем

нито да се скрием, нито да се борим сами. И кой ще ни помогне тогава? Кой друг освен Айез Седай е достатъчно силен?

За известно време Илиас не проговори, само гледаше вълците, най-вече Пъструша и Горньо. Перин нервно се размърда — мъчеше се да не гледа към тях. Когато все пак ги поглеждаше, имаше чувството, че Илиас и вълците си говорят нещо. Макар и да нямаше нищо общо със Силата, не му се искаше да се забърква в това. „Сигурно си правеше някаква безумна шега с мен. Не мога да говоря с вълци.“ Един от вълците, Скокливец, както му се стори, го погледна и сякаш му се ухили. Той се учуди как ли му беше улучил името.

— Можете да останете с мен — каза най-сетне Илиас. — С нас. — Егвийн вдигна вежди, а челюстта на Перин провисна. — Можете ли да измислите нещо по-безопасно за себе си? — попита ги предизвикателно Илиас. — Тролоците биха дали всичко, за да могат да убият някой вълк-единак, но усетят ли глутница, бягат като попарени. А няма защо да се тревожите и за Айез Седай. Те не идват в тези лесове.

— Не знам. — Перин едва се сдържаше да не погледне вълците, застанали от двете му страни. — Впрочем не са само тролоците.

Илиас хладно се изсмя.

— Виждал съм глутница, която унищожи и един от Безоките. Половината глутница загина, но не се отказаха. Тролоци или мърдраали, за вълците е все едно. Всъщност те искат теб, момче. Чували са за други мъже, които могат да говорят с вълци, но ти си първият, когото срещат след мен. Освен това приемат и приятелката ти и тук с нас вие ще бъдете в по-голяма безопасност, отколкото в който и да е град. В градовете има Мраколюбци.

— Слушайте — почна притеснено Перин. — Престанете да повтаряте това. Аз не мога... да правя това... което вие правите, което казвате, че...

— Както искаш, момче. Играй ролята на коза, ако така предпочиташ. Не искаш ли да си в безопасност?

— Не искам да се лъжа. Няма за какво да се лъжа. Искаме само...

— Ние отиваме в Кемлин — заговори решително Егвийн. — И оттам в Тар Валон.

Перин затвори уста и сърдитите им погледи се срещнаха. Разбираше, че тя приема неговото водачество, когато пожелае, и не го приема, когато не иска, но поне можеше да го остави да отговори за себе си.

— А ти, Перин? — зададе си той гласно въпрос и сам си отговори. — Аз ли? Ами, чакай да помисля. Да. Да, мисля, че трябва да продължим. — Той й се усмихна. — Е, Егвийн, така ставаме двама. Мисля, че по този въпрос съм съгласен с теб. Добре щеше да е все пак най-напред да го обсъдим, преди да решим, нали?

Тя се изчерви, но продължаваше все така упорито да стиска устни.

Илиас изсумтя.

— Пъструша казва, че вие сами трябва да решите. Казва също, че момичето е вкоренено здраво в човешкия свят, докато ти стоиш някъде по средата. При тези обстоятелства май ще е по-добре да тръгна на юг с вас. Иначе ще умрете от глад или ще се загубите, или...

Внезапно Горньо се изправи и Илиас извърна очи и изгледа едрият звяр. Миг след това Пъструша също стана и също погледна Горньо в очите. Сцената замръзна за секунда, след което Горньо се обърна и изчезна в нощта. Пъструша се отърси и отново прилегна на мястото си, сякаш нищо не се беше случило.

Илиас срещна питащия поглед на Перин.

— Тази глутница я командва Пъструша — обясни той. — Някои от мъжкарите могат да я надвият, ако се сбият, но тя е най-умната и те го знаят. Неведнъж е спасявала глутницата. Но Горньо смята, че глутницата просто си губи времето с вас тримата. Той е обсебен от омразата си към тролоците и ако толкова на юг са се появили тролоци, иска веднага да тръгне, за да ги избие.

— Напълно го разбираме — промълви Егвийн. — Ние наистина можем да се оправим и сами... стига да ни насочите, разбира се.

Илиас махна с ръка.

— Нали ви казах, че Пъструша води тази глутница! Призори ще тръгна с вас на юг, и те също.

По изражението на Егвийн си личеше, че това не е най-добрата вест, която й се иска да чуе.

Перин приседна и се умълча. Сега просто усещаше напускането на Горньо. При това белязаният мъжкар не беше сам. Дузина други,

млади мъжкери, се бяха понесли след него. Искаше му се да повярва, че Илиас просто беше развинтил въображението му, но не можеше. И тъкмо преди заминаването на вълците да заглъхне в ума му, той усети в главата си мисъл, която идеше от Горньо, остра и ясна, сякаш беше негова собствена. Омраза. Омраза и вкус на кръв.

ГЛАВА 24

ПО ТЕЧЕНИЕТО НА АРИНЕЛ

Някъде в далечината капеше вода. Капките отекваха кухо и монотонно, отново и отново. Източникът им се губеше в безкрая. Навсякъде около него имаше каменни мостове и незащитени с перила рампи, спускащи се от широки, увенчани с плоски покриви каменни шпилове, излъскани, гладки и инкрустирани с червено и златно. Ниво след ниво, лабиринтът се простираше нагоре и надолу сред мрачината, не се виждаше нито началото, нито краят му. Всеки мост водеше до каменна спирала, всяка рампа — до друга спирала, до друг мост. Накъдето и да погледнеше Ранд, докъдето и да стигнеше погледът му в здрачината, беше все едно и също, нагоре, както и надолу. Светлината не беше достатъчна, за да види всичко ясно, и това като че ли го радваше. Някои от рампите отвеждаха към площадки, които трябваше да се намират точно над другите, но бяха отдолу. Не можеше да различи основата на нито една от тях. Той продължаваше напред, търсейки изхода, знаейки, че това е илюзия. Всичко беше илюзия.

Познаваше илюзията. Беше я следвал твърде много пъти, за да не я познава. Колкото и надалече да стигаше, нагоре и надолу, в която и да е посока, около него се виждаше само блестящ камък. Камък и влага на прясно разровена земя изпълваше въздуха с болезнената сладост на гнило. Миризмата на отворена гробница. Мъчеше се да не диша, но тази миризма изпълваше ноздрите му, проникваше мазна в порите на кожата му.

Далеч пред него нещо изпърха и той замръзна, опрян плътно в гладката стена до върха на един от шпиловете. Мястото съвсем не беше подходящо за укритие. Можеха да го забележат от хиляди места. Сянка изпълни въздуха, но нямаше други сенки, в които да се скрие. Светлината не бликаше от светилници, фенери или факли; просто я имаше, сама за себе си, сякаш се изсипваше от въздуха. Достатъчна, за да вижда, щом привикне. Достатъчна, за да го видят. Но нейната неподвижност не му предлагаше закрила.

Онова пред него отново изпърха и този път той го различи ясно. Мъж, донесъл се по далечната рампа, без да го е грижа, че няма перила и че под него зее бездънна пропаст. Плащът му се вееше с всяка негова уверена стъпка и главата му се извърещаше — търсеца, търсеца. Разстоянието беше твърде голямо, за да може Ранд да различи в мрака нещо повече от силуета му, но не беше нужно да е по-близо, за да знае, че плащът е с аления цвят на прясна кръв и че търсещите очи греят като нажежени пещи.

Очите му се опитаха да проследят лабиринта, за да прецени колко разклонения са нужни на Баал-замон, преди да го достигне, но се отказа. Беше безполезно. Тук разстоянията мамеха — още един урок, който трябваше да усвои. Това, което му се струваше твърде далечно, можеше да се достигне още на следващия ъгъл; това, което изглеждаше твърде близко, можеше да се окаже недостижимо. Единственото, което трябваше да прави, както беше от самото начало, бе да се движи непрекъснато. Да продължи да се движи, без да мисли. Знаеше, че да се мисли е опасно.

И все пак, докато се обръщаше да побегне от далечния силует на Баал-замон, не можа да се сдържи да не помисли за Мат. Дали и Мат беше някъде тук, сред лабиринта? „Или има два лабиринта и два Баал-замона?“ Съзнанието му пропъди тази мисъл. Беше твърде ужасна, за да се справи с нея. „Дали и тук е като в Бейрлон? Тогава защо не може да ме намери?“ Така беше малко по-добре. Малко утешение. „Утешение? Кръв и пепел, що за утешение може да е това?“

Само на две-три места почти се бяха събрали, но той не си спомняше къде. Иначе, в продължение на дълго, дълго време — колко дълго? — той беше успявал да избяга, докато Баал-замон безрезултатно го преследваше. Дали и това беше като в Бейрлон, или беше само поредният кошмар, просто един лош сън, който може да споходи всеки човек?

И внезапно за миг — толкова кратък миг, колкото да си поеме дъх — той разбра защо е опасно да мисли. Както преди, всеки път, когато си позволяваше да помисли, че това, което го заобикаля, е само сън, въздухът се сгъстяваше, залепваше се на очите му. Превръщаше се в желе и го стягаше. Само за миг.

Грапавият зной пареше кожата му, гърлото му отдавна беше пресъхнало. Колко ли време беше минало? Потта по лицето му се

изпаряваше, преди да закапе, очите му горяха. Над него — и не чак толкова високо над него — яростно вряха стоманеносиви облаци, пронизани с черни нишки, но никакъв полъх не раздвижваше трънения лабиринт. За миг си помисли, че нещата около него са се променили, но и мисълта се изпари в зноя. Беше тук твърде дълго. И беше опасно да мисли, знаеше го.

Гладки камъни, бледи и закръглени, оформяха паваж. Бяха полузаровени в спечената прах, която се надигаше на облачета при най-лекото докосване на стъпалата му. Проникваше в ноздрите му и заплашваше да го накара да кихне и с това да разкрие местоположението си. Когато се опита да вдиша през устата си, прахта се наби в гърлото му и го задави.

Това място беше опасно. И това го разбираше. Виждаше пред себе си три сводести отвора сред стената от тръни, а после пътят завиваше и изчезваше в далечината. Баал-замон можеше да се появи всеки момент през който и да е от тези отвори. Вече се беше появявал на два или три пъти, макар той да не си спомняше много, освен че се беше измъкнал... някак. Опасно беше да мисли много.

Задъхан от жегата, той спря, за да огледа трънливата стена. Гъсто сплетени храсти, кафяви и оголени като смъртта, с жестоки черни бодли. Беше твърде висока, за да надникне над нея, и твърде гъста, за да се взре през нея. Предпазливо докосна стената с длан и изохка. Един от тръните се заби в пръста му и го опари като нажежена игла. Олюля се назад, закачайки с петите си камъните на настилката, разлюля ръката си и от нея пръснаха едри капки кръв. Паренето започна да затихва, но цялата му длан запулсира.

Внезапно забрави за болката. Петата му беше изровила един от гладките камъни, беше го изритала извън сухата пръст. Той зяпна към него и очите му срещнаха две празни очни кухини. Череп. Човешки череп. Взря се надолу по пътеката, към всички гладки белезникави камъни — всички до един си приличаха. Припряно помръдна стъпалата си, но не можеше да ги придвижи, без да стъпи върху тях, и не можеше да остане на място, без да стои върху тях. Смътна мисъл се оформи в ума му — че нещата може би не са точно такива, каквито изглеждат, но той веднага я изтласка от главата си. Тук беше опасно да се мисли.

Потръпна и се овладя. Да остане на едно място също беше опасно. Това беше едно от нещата, които смътно разбираше. Засмука пръста си и тръгна нанякъде — тук нямаше значение накъде вървиш.

Спомни си, че можеш да излезеш от един лабиринт, като завиваш непрекъснато в една и съща посока. При първия отвор сред трънливата стена зави надясно, после отново надясно, и отново. И се озова лице в лице с Баал-замон.

По лицето на Баал-замон пробягна изненада. Кървавочервеният му плащ се разлюля и той спря. В очите му горяха пламъци, но сред зноя на лабиринта Ранд почти не усети горещината им.

— Докога смяташ, че можеш да ми убягваш, момче? Докога мислиш, че можеш да избягваш съдбата си? Ти си мой!

Ранд залитна и се учуди защо ръката му посяга към колана, сякаш търси дръжката на меч.

— Светлината да ми е на помощ! — промърмори той. — Светлината да ми е на помощ. — Но не можеше да си спомни какво точно означава това.

— Светлината няма да ти помогне, момче, нито Окоето на света ще ти послужи. Ти си ловната ми хрътка и ако не следваш волята ми, ще те удуша с тялото на Великата змия!

Баал-замон протегна ръка към него и внезапно Ранд се сети как да се измъкне — призрачен, полуразмътен спомен изкрещя в съзнанието му за опасност, опасността да бъде докоснат от Тъмния, несравнима с нищо друго.

— Сън! — извика Ранд. — Това е сън!

Очите на Баал-замон се разшириха от удивление и гняв, после въздухът около него потрепна, очертанията му се замъглиха и той изчезна.

Ранд се обърна и се втренчи в собствения си образ, отразен хилядократно. Десетхилядократно. Над него бе надвиснал черен мрак, черен мрак под нозете му, но навсякъде около него се възправяха огледала, огледала, нагласени под всевъзможни ъгли, огледала, докдето стигаше погледът му, и всички показваха него, приведен, виращ се с широко отворени очи, изплашен.

През огледалата пробягна червеникава сянка. Той се извъртя, мъчейки се да я догони с поглед, но във всяко от огледалата тя се плъзгаше след собствения му образ и след това изчезваше. После

отново се появи, този път не като сянка. Баал-замон крачеше сред огледалата, десет хиляди Баал-замоновци, дебнещи, пресичащи огледалните повърхности, отново и отново.

Усети, че се визира в собствения си лик. Образът на Баал-замон бе надвиснал зад неговия, визираше се в него. Без да вижда, но виращ се. Във всяко огледало пламъците в очите на Баал-замон пращяха зад него, опипваха, поглъщаха, растяха алчно. Дося му се да изкрещи, но гърлото му беше сковано. Само едно лице се виждаше сега в тези огледала. Собственото му лице. Лицето на Баал-замон. Едно лице.

* * *

Ранд се сгърчи конвулсивно и отвори очи. Тъмнина, съвсем слабо приглушена от бледа светлина. Грубо вълнено одеяло го покриваше до раменете. Под дланите си усети гладки дъски. Дъски на палуба. Такелажни въжета проскърцаха в тихата нощ. Той въздъхна тежко. Беше на палубата на „Вейка“. Беше свършило... Поне за тази нощ.

Без да се замисля, той опря пръст на устните си. Когато усети вкуса на кръвта, дъхът му отново секна. Бавно вдигна ръка към лицето си — толкова, че да може да вижда на смътната лунна светлина, и видя капчицата кръв на върха на пръста си. Кръв от убождането на трън.

* * *

„Вейка“ бавно се носеше по течението на Аринел. Духаше силен вятър, но от посоки, които правеха използването на платната безполезно. Въпреки усилията на капитан Домон да увеличат скоростта, ладията едва се влачеше. Нощем някой от екипажа заставаше на носа с фенер и осветяваше пътя, подвикваше за дълбочината на кърмчията и течението носеше ладията надолу срещу вятъра, с прибрани гребла. По Аринел нямаше скали, от които да се боят, но плитчините и наносите бяха в изобилие и ладията можеше да заседне. През деня тежките гребла работеха от сутрин до здрач, но

вятърът се бореше с тях, сякаш се мъчеше да избута ладията назад, срещу течението.

Не спираха край брега нито през деня, нито нощем. Бейл Домон караше напред, без да жали нито съда, нито екипажа си, опъвайки се на насрещните ветрове и ругаейки мудната скорост. Караше се на гребците, че са непохватни слабаци, и ги заплашваше при всеки погрешен тласък на греблата, описвайки с ниския си хриплив глас високите десет стъпки тролоци, които ще се качат на борда и ще им прегризат гърлата. В първите два дни това беше повече от достатъчно да накара всички да се размърдат. Но след това уплахата от възможно нападение на тролоците започна да заглъхва и хората започнаха да мърморят, че им се полагало все пак по някой и друг час да се поразгъпчат на брега и колко опасно било да се мъкнат по реката по тъмно.

Екипажът ръмжеше през зъби и непрекъснато се оглеждаше, за да се увери, че капитан Домон го няма наблизо да ги чуе, но той, изглежда, чуваше всичко, което се говореше на ладията му. Всеки път, когато ропотът нарастваше, той без много приказки изваждаше подобния на коса меч и злокобно закривената секира, които се бяха оказали на палубата след нападението. Окачваше ги на мачтата за час-два и онези, които бяха получили рани, сочеха превръзките си и мърмореха, при което ропотът заглъхваше... поне за ден-два, след което някой от екипажа отново се сецаше, че тролоците би трябвало да са изостанали вече доста назад, и така кръгът се затваряше.

Ранд забеляза, че Том Мерилин се държи настрана от екипажа, когато започнеха да ръмжат и да мърморят навъсено, въпреки че обикновено потупваше един или друг от мъжете по гърба, разказваше шеги и дърдореше с тях така, че да развесели и най-нацупените. Том следеше всички тези потайни мърморения много внимателно, като си даваше вид, че е улисан в паленето на лулата си или да настройва лютнята, или в нещо друго, но не и че обръща каквото и да било внимание на екипажа. Ранд не разбираше защо го прави. Според него екипажът не обвиняваше толкова тримата, които се бяха появили на борда, гонени от тролоците, колкото Флоран Гелб.

През първите един-два дни мършавият Гелб непрекъснато щъкаше по палубата, спираше до един или друг от членовете на екипажа и повтаряше собствената си версия за нощта, в която Ранд и

другите двама се бяха появили на борда. Гръмките му ругатни по техен адрес се сменяха с жалък хленч, после той отново избухваше и сочеше Том или Мат, и особено Ранд, опитвайки се да прехвърли цялата вина върху тях.

— Чужденци са — хленчеше Гелб и се оглеждаше с едно око да не го зърне капитанът. — Какво знаем за тях? Тролоците дойдоха с тях, това знаем. Те са се съюзили с тях, една стока са.

— Късметът да ми се скапе дано, млъкни, Гелб — изръмжа му един от мъжете, чиято коса беше сплетена на плитка и на бузата му личеше татуирана малка синя звезда. Дори и не погледна Гелб, докато навиваше едно дълго въже на палубата, застъпвайки го с боси крака. Всички моряци бяха боси, въпреки студа, понеже ботушите се пързалиха по влажните дъски. — Ако те оставя още да дрънкаш, и майка си ще наречеш Мраколюбец. Я се пръждосвай! — Той се изплю върху крака на Гелб и отново се зае с въжето.

Всички от екипажа помнеха за дежурството, което Гелб беше проспал, и отговорът на мъжа с плитката беше от най-учтивите, които кльошавият човечец беше получил. Никой не искаше да си има работа с него. Скоро започнаха да му възлагат отделни задачи, и то най-мръсната работа, като например да изстърже мазните гърнета в камбуза или да пропълзи по корем в трюма и да провери дали не са се появили течове. Скоро той вече не говореше с никого, раменете му се изгърбиха болнаво и той млъкеше обидено, като ударен през лицето — колкото повече хора го гледаха, толкова по-обидена изглеждаше физиономията му, въпреки че хората само изсумтяваха, щом го погледнеха. Но когато очите му попаднеха на Ранд или на Мат и Том, по дългоносото му лице проблясваше убийствена омраза.

Когато Ранд спомена пред Мат, че Гелб рано или късно ще им причини някоя неприятност, Мат се озърна и отвърна:

— Можем ли изобщо да се доверим на някой от тях?

След това приятелят му се отдалечи и си намери едно ъгълче, където да се уедини. От онази нощ в Шадар Логот Мат твърде често се усамотяваше. Сигурно го бяха налегнали мрачни мисли.

— Неприятностите, ако ни сполетят, няма да дойдат от Гелб, момче — каза Том на Ранд. — Поне засега. Никой от екипажа няма да го подкрепи, а на него не му стиска да опита нещо сам. Но виж, останалите... Самият Домон, изглежда, смята, че тролоците

преследват лично него, но другите вече си мислят, че тази опасност е останала назад. В един момент могат просто да решат, че им е писнало. Ако ме питаш, едва се сдържат. — Той опипа пъстрото си наметало и на Ранд му се стори, че проверява скритите из джобовете си ножове — следващата серия от „най-добрите ножове“. — Ако се разбунтуват, момче, няма да оставят жив човек, който да разкаже какво е станало. Законите на кралицата може и да нямат такава сила толкова далече от Кемлин, но дори един селски кмет може да предприеме нещо срещу тях.

Оттогава Ранд също започна да се пази да не го забележат, докато наблюдаваше поведението на екипажа.

Том правеше, каквото можеше, за да отклони моряците от мисли за бунт. Всяка заран и всяка вечер им разказваше сказания и им свиреше всичко, за което го помолеха. За да поддържа впечатлението, че Ранд и Мат искат да му бъдат чираци и да усвоят от него занаята на веселчун, всеки ден отделяше по малко време за уроци, и това също беше някаква форма на забавление за екипажа. Разбира се, не даваше на никой от двамата младежи да пипат лютнята и уроците им по свирене с флейта караха зрителите да се мръщят кисело, поне в началото, и предизвикваха бурен смях от страна на екипажа.

Учеше ги също така как да разказват някои от по-лесните истории, на някои елементарни акробатични премятания и, разбира се, на жонглиране. Мат все се оплакваше от трудните изисквания на Том, но старият веселчун изпуктяваше под мустак и го поглеждаше ядосано изпод гъстите си вежди:

— Не знам как да се преструвам на учител, момче. Мога или да ви уча на нещо, или не. Хайде! Дори една селска тиква като теб би трябвало да може поне да се изправи на ръце. Вдигай си задника.

Моряците, които в момента нямаха работа, се събираха на групичка и присядаха по палубата в полукръг около тримата. Някои дори се опитваха да изпълнят упражнението, което показваше Том, и се смееха на собствената си непохватност. Гелб стоеше настрана и ги гледаше мрачно, изпълнен с омраза към всички.

По-голямата част от деня Ранд прекарваше загледан към брега. Не че сериозно очакваше да види Егвийн или някой от останалите, но ладията се движеше толкова бавно, че понякога го обземаха такива

надежди. Можеха да се изравнят с тях дори без те да яздят прекалено бързо. Стига да се бяха спасили. Стига да бяха все още живи.

Реката се проточваше все напред, без никакви признаци за живот, без да се появи някой друг плавателен съд. Но това не означаваше, че нямаше какво да се види и да предизвика човешкото удивление. По средата на първия ден Аринел преминаваше между високи брегове, в които бяха изваяни статуи на мъже и жени, високи стотина стъпки, с корони на главите — образи на крале и кралици. В тази кралска процесия нямаше и два образа, които да си приличат, и очевидно дълги години отделяха първите от последните. Вятърът и дъждът бяха изгладили тези от северната страна и чертите им едва личаха, но ставаха все по-ясни и релефни, докато се придвижваха на юг. Вълните на реката се плискаха в нозете на статуите, нозе, превърнати в безформени буци, дори тези на сравнително най-отскорошните статуи. „От колко ли време стоят тук? — чудеше се Ранд. — Колко ли време е било нужно, за да отмие реката толкова камък?“ Никой от екипажа дори и не вдигаше поглед от работата си, за да ги погледне. Бяха ги виждали много пъти.

Когато източният бряг отново се сниши в степ, тук-там прошарена от горски шубраци, слънчевата светлина огря нещо далечно.

— Какво ли е това? — зачуди се гласно Ранд. — Прилича на метално.

Капитан Домон, който минаваше покрай него, се спря и също се загледа, присвил очи в далечния блясък.

— Метал е, как иначе — рече той. — Метална кула. Виждал съм я отблизо и я знам добре. Търговците по реката я използват за ориентир. Както се движим, ще сме при Бели мост след десетина дни.

— Метална кула ли? — възкликна Ранд, а пък Мат, който седеше с кръстосани крака, облегнат на една бъчва, вдигна глава и се заслуша.

— Аха — каза капитанът. — Блестяща стомана, като я видиш и пипнеш, но няма и петънце ръжда по нея. Двеста стъпки ще да е висока, голяма колкото къща, и нито един белег по нея, нито някакъв отвор.

— Бас държа, че вътре се крие съкровище — обади се Мат. Беше се изправил и се взираше към далечната кула. — Подобно нещо трябва да е направено, за да крие някакви големи ценности.

— Като нищо, момко — изръмжа капитанът. — От мен да знаеш, че по света има много по-странни неща от това. На Тремалкинг, един от островите на Морския народ, има една каменна ръка, петдесет стъпки висока, щръкнала на върха на един хълм. Ако някъде по света има съкровище, то ще да е там, но хората на острова хич и не щат да копаят на това място. Морският народ не се интересува от нищо друго, освен да плава с корабите си и да търси Корамоор, своя Избран.

— Аз бих копнал — каза Мат. — Колко далече е този... Тремалкинг? — Група дървета прикриха далечната кула, но той продължаваше да се взира натам, сякаш все още я виждаше.

Капитан Домон поклати глава.

— Не, момко, не съкровищата те карат да обикаляш света и да гледаш. Ако намериш шепя злато или скъпоценностите на някой мъртъв крал, добре, но това, което те влече към хоризонта, са странностите. В Танчико — това пък е едно пристанище на Аритския океан — част от двореца на Панарха бил издигнат още по времето на Приказния век, така разправят. Там има една стена, на която са изрисувани животни, каквито никой жив човек не е виждал.

— Всяко дете може да ти нарисува животно, което никой не е виждал — прекъсна го Ранд, но капитанът се изкиска.

— Така е, момко, че може, може. Но може ли едно дете да ти направи кокалите от тези животни, кажи де? А в Танчико ги пазят, закрепил са ги един за друг, както е било животното. Показват ги в една част на двореца на Панарха, та да може всеки да ги види. Хиляди чудеса е оставило Разрушението след себе си, а и след него е имало половин дузина империи, всяка от които съперничела на Артур Ястребовото крило, и всяка от тях е оставила неща, които си струва човек да види и пипне. Светещи пръчки, ширит, тънък като бръснач, и сърцекамък. Кристална решетка, която покрива цял остров, и бучи, щом се вдигне луната. Планински връх, хлътнал като купа, а в средата му сребърен шпил, щръкнал на сто разтега, и всеки, който пристъпи на една миля до него, умира. Покрити с ръжда руини, парчетии, разни неща, извадени от морското дъно, неща, за които не се споменава и в най-старите книги. Няколко такива нещица и аз съм си събрал. Неща, за които не можеш и да сънуваш, по толкова места, колкото не можеш да обиколиш и за десет живота. Това са странните работи, дето те бутат все напред.

— И ние сме изравяли разни кости в Пясъчните хълмове — промълви замислено Ранд. — Странни кости. Веднъж намерихме скелет от някаква риба — мисля, че е било риба — голяма колкото „Вейка“. Някои казваха, че не било на добро да ровим из пясъците.

Капитанът го изгледа навъсено.

— Едва-що сте тръгнали по света, момко, а вече мислиш за дома. Светът ще те закачи с кука също като риба. Ще видиш само как ще хукнете да гоните вятъра... а ако някой ден се върнете, селцето ви ще се окаже твърде малко, за да може да ви задържи.

— Не! — възрази Ранд. Откога ли не беше си помислял за дома? За Емондово поле? Ами за Трам? Трябваше да са минали само дни. Но сякаш бяха месеци. — Аз ще се върна у дома един ден, когато мога. Ще паса овцете като... като баща ми, и никога повече няма да напусна. Нали, Мат? Веднага, щом можем, ще се върнем вкъщи и ще забравим, че всичко това изобщо съществува.

С видимо усилие Мат отмести поглед от речния бряг. Кулата вече не се виждаше.

— Какво? Ах, да. Да, разбира се. Ще се върнем у дома. Разбира се. — После Ранд го чу как промърмори под нос: — Той просто не иска някой друг да тръгне за съкровището. — Изглежда, Мат дори не усети, че го каза на глас.

След три-четири дни Ранд се качи на върха на мачтата. „Вейка“ леко се носеше напред, но горе, на петдесет стъпки над реката, този плавен ход клатушкаше върха на мачтата напред-назад в широка дъга. Той отметна глава и се засмя срещу вятъра, духащ в лицето му.

Оттук ладията приличаше на голям дванадесетокрак паяк, пълзящ по повърхността на Аринел. И друг път се беше качвал толкова високо, по дърветата в Две реки, но този път нямаше клони, които да му пречат да вижда. Всичко по палубата — моряците, приведени над греблата, коленичилите по палубата мъже, лъскащи дъските с гладки камъни, хората, които оправяха въжетата и брезентовите покривала на товарите — всички изглеждаха толкова странно отгоре, някак сплеснати и четирикраки, че той прекара почти цял час да ги гледа и да се кикоти.

После погледът му бе привлечен от бавно движещите се назад брегове. Изглеждаше точно така, сякаш той самият стоеше неподвижно, само дето се полюшваше плавно напред-назад, докато

бреговете бавно се плъзгаха назад и дърветата и хълмовете маршируваха в шпалир край него. Той беше неподвижен, а целият свят минаваше край него, отдавайки му почит.

В един внезапен импулс той се изправи и разпери ръце, без да се е хванал за нищо. Задържа се така три пълни дъги, след което изведнъж залитна. Ръцете и краката му се размахаха във въздуха и той политна надолу. Успя да се хване за някакво въже, увисна и се разсмя високо. Вдишваше на едри глътки студения чист вятър и се смееше.

— Момко — извика му дрезгаво Том отдолу. — Ей, момко, ако си решил да си прекършиш глупавия врат, внимавай поне да не паднеш върху мен.

Ранд погледна надолу. Том беше увиснал на въжената стълба точно под него и мрачно го гледаше. Веселчунът, както и той самият, беше оставил наметалото си на палубата.

— Том — извика му той радостно. — Том, кога се качи чак дотук?

— Когато престана да обръщаш внимание на хората, дето ти викат отдолу. Да ме изгори дано, момче, накара всички да си помислят, че си се побъркал.

Той отново погледна надолу и се изненада, като забеляза, че всички по палубата са вдигнали погледи към него. Единствен Мат, седнал с кръстосани крака на мостика, с гръб към мачтата, не го гледаше. Дори гребците бяха вдигнали очи към него и бяха спрели да гребат. И нямаше кой да ги наругае. Ранд извърна глава и надникна под мишница към кърмата. Капитан Домон стоеше край кърмилния лост, свил яките си юмруци на бедрата си, и гледаше сърдито към върха на мачтата. Младежът отново се извърна и се ухили на Том.

— Значи искаш да сляза?

Том закима енергично.

— Ще ти бъда безкрайно благодарен.

— Добре.

Младежът люшна краката си напред, праметна едното си коляно през дебелото въже, изпънато от мачтата до носа, след което го прихвана със сгънат лакът и го стисна с длани. Бавно, а после с нарастваща скорост, се плъзна надолу. Удари палубата със стъпалата си малко преди носа, точно пред Мат, пристъпи крачка напред да запази

равновесие и се обърна към ладията с широко разперени ръце, както превеше веселчунът след своите акробатични изпълнения.

Екипажът плахо изръкопляска, но Ранд се взря изумен в Мат, по-скоро в онова, което Мат държеше, скрито от очите на всички други, до гърдите си. Извита кама в златна ножница, украсена със странни символи. Фина златна нишка обвиваше дръжката, увенчана с голям рубин. Извитият напречник представляваше две преплетени златни змии, оголили зъбите си.

Мат продължи да плъзга камата навътре и извън ножницата, без да го забелязва. Очите му се взираха някъде в безкрая. Изведнъж погледът му се фокусира на Ранд, той се стресна и мушна камата под дрехата си.

— Това откъде си го взел? — попита Ранд. Мат не отвърна нищо и бързо се огледа да не би да има още някой наблизо. Като по чудо все още бяха сами. — Нали не си го взел от Шадар Логот?

Мат го зяпна.

— Ти си виновен. Ти и Перин. Двамата ме задърпахте, а аз вече я бях взел. Не ми я е дал Мордет. Сам я взех, така че предупрежденията на Моарейн за даровете му не се броят. Нали няма да кажеш на никого, Ранд. Могат да се опитат да ми я вземат.

— На никого няма да кажа — обеща Ранд. — Смятам, че капитан Домон е честен човек, но за това нещо не бих казал, особено пък на Гелб.

— На никого — настоя Мат. — Нито на Домон, нито на Том, на никого, чуваш ли? Ранд, ние сме единствените двама от Емондово поле, които останахме. Вече не можем да си позволим да се доверяваме на никого.

— Мат, Егвийн и Перин са живи. Сигурен съм, че са живи. — Мат го погледна засрамено. — Но ще пазя тайната ти. Само между нас двамата. Сега поне няма защо да се притесняваме за пари. Можем да я продадем на достатъчно добра цена и да пътуваме до Тар Валон като крале.

— Разбира се — отвърна Мат след дълга пауза. — Ако се наложи. Просто не казвай на никого.

— Обещах ти вече. Слушай, откакто сме на лодката, имал ли си други сънища? Като онзи в Бейрлон? Това е първата възможност да поговорим насаме.

Мат извърна глава настрана и го погледна косо.

— Може би.

— Какво значи това „може би“? Или си имал кошмари, или не си.

— Добре де, добре, имах. Не искам да говоря за това. Не искам дори да си помисля за това. Няма полза.

Преди някой от двамата да успее да каже още нещо, към тях се приближи Том, праметнал плаща си през рамо. Вятърът развяваше дългата му коса, мустаците му сякаш бяха настръхнали.

— Едва успях да убедя капитана, че не си се побъркал — обяви той — Че това е част от тренировката ти. Този твой глупав номер, дето се плъзна по въжето, помогна. Добре че не си прекърши глупавия врат все пак.

Очите на Ранд проследиха въжето нагоре и челюстта му увисна. Той наистина се беше спуснал по това! И беше седял на върха...

Изведнъж си представи, че се вижда горе, разперил широко ръце, и сам се уплаши. Том го гледаше замислено.

— Не знаех, че се справяш толкова добре с височините, момко. Сигурно ще можем да поиграем в Иллиан или в Ебу Дар, а защо не и в самия Тийр. Хората в големите градове на юг обичат да гледат въжеиграчи и акробати.

— Ние продължаваме за... — В последния миг Ранд се сети да се огледа да не би някой да ги слуша. Неколцина от екипажа гледаха към тях, в това число и Гелб, с вечната му намръщена физиономия, но никой не беше достатъчно близо, за да чуе думите му. — За Тар Валон — довърши той. Мат присви рамене, сякаш на него лично му беше все едно накъде ще продължат.

— Засега, момко — каза Том и приседна до тях. — Но утре... кой знае? Такъв е животът на веселчуна. — И той измъкна от широките си зъкави три разноцветни топки. — След като успях да те сваля от въздуха, сега ще поработим малко тройно кръстосано премятане.

Ранд отново вдигна поглед към мачтата и потръпна. „Какво става с мен? О, Светлина, какво става с мен?“ Трябваше да го разбере на всяка цена. Трябваше да се добере до Тар Валон преди наистина да полудее.

ГЛАВА 25

ПЪТУВАЩИЯТ НАРОД

Бела пристъпваше кротко под бледото слънце, сякаш трите вълка, пристъпващи зад нея, бяха съвсем обикновени селски псета. Но начинът, по който от време на време извърташе бялото на очите си към тях, показваше, че съвсем не изпитва подобни чувства. Егвийн, на гърба на кобилата, не се чувстваше много по-добре от близостта им. Момичето непрекъснато поглеждаше накриво към вълците и от време на време се извърщаше на седлото. Перин беше сигурен, че търси с поглед останалата част от глутницата, макар че тя сърдито отрече, когато той си позволи да ѝ го подхвърли, отрече, че се бои от вълците, както и че я тревожи къде е останалата глутница и какво ли се кани да прави с тях. Отричаше, но продължаваше да се оглежда, присвила очи и облизвайки боязливо устни.

Останалата част от глутницата ги следваше на голямо разстояние. Можеше да ѝ го каже. „Каква полза, дори и да ми повярва? Особено пък ако ми повярва.“ Той самият не смяташе да отваря тази торба със змии, докато не му се наложи. Не искаше и да си помисля как го знаеше. Облеченият в животински кожи мъж крачеше бързо пред тях и понякога сам приличаше на вълк. Той никога не се обръщаше, когато се появяваха Пъструша, Скокливец и Вятър, но винаги знаеше, че са се появили.

На заранта първия ден селянчетата от Емондово поле се събудиха рано и видяха, че Илиас пече нови зайци и ги гледа равнодушно над рунтавата си брада. С изключение на Пъструша, Вятър и Скокливец, други вълци не се виждаха.

— Те са наоколо — беше отвърнал Илиас, когато Егвийн го попита къде се е дянала останалата част от глутницата. — Но са достатъчно близо, за да ни се притекат на помощ, ако се наложи. И достатъчно далеко, за да избегнат неприятности с хора, на които можем да се натъкнем. Когато двама души се съберат на едно място,

рано или късно възникват неприятности. Ако ни потрѣбват, бързо ще дойдат.

Нещо се промъкна в дъното на съзнанието на Перин и той изпусна опечената заешка мръвка. Посока, която смътно беше усетил. „Разбира се! Точно натам са...“ Горещите сокове в устата му изведнъж загубиха вкус. Той си взе от грудките, които Илиас беше изпекъл върху жарта — имаха донякъде вкус на ряпа, — но апетитът му не се върна.

Когато потеглиха, Егвийн настоя всеки да язди поред и този път Перин дори не си направи труд да спори с нея.

— Първо си ти — отвърна ѝ той.

Тя кимна.

— А след това ти, Илиас.

— Моите крака са си достатъчно добри да ме носят — отвърна Илиас, погледна към Бела и кобилата го изгледа с бялото на очите си, сякаш беше един от вълците. — Освен това не мисля, че на нея ще и се понрави.

— Това са глупости — отвърна решително Егвийн. — Няма смисъл да упорстваш. Най-разумно е всеки да язди поред. Според собствените ти думи, предстои ни много път.

— Казах не, момиче.

Тя си пое дълбоко дъх и Перин се зачуди дали и в този случай ще успее да се наложи, както се беше справила със самия него, но изведнъж си даде сметка, че тя стои с отворена уста, без да може да промълви и дума. Илиас я гледаше, просто я гледаше с жълтите си вълчи очи. Егвийн отстъпи крачка назад от кокалестия мъж, облиза устни и отстъпи още една крачка. Още преди Илиас да е извърнал глава, тя беше отстъпила чак до Бела и се покатери на гърба на кобилата. Когато възрастният мъж се обърна да ги поведе на юг, на Перин му се стори, че и усмивката на лицето му до голяма степен наподобява вълча.

Три денонощия продължаваха да пътуват по същия начин, като вървяха и яздеха на югоизток през целия ден и спираха за почивка чак когато настъпеше здрач. Илиас, изглежда, презираше припряността на градските хора, но не смяташе за нужно да си губят времето, след като трябваше да стигнат някъде.

Трите вълка се мяркаха рядко. Всяка нощ идваха за малко край огнището, а понякога се показваха пред очите им и през деня,

появявайки се почти изневиделица, когато най-малко ги очакваха, след което също така ненадейно изчезваха от погледа им. Перин обаче знаеше, че са наоколо, и знаеше също така къде. Знаеше, когато се впускаха напред да разузнат пътя или когато оставаха зад тях, за да проверят оставените следи. Знаеше, когато изоставеха ловуването на глутницата и Пъструша привикваше част от глутницата да я изчакат. Понякога трите вълка избледняваха в съзнанието му, но много преди да се появят отново в полезрението им, той разбираше, че са се върнали. Дори когато дърветата наоколо се разреждаха на пръснати малки дъбрави сред огромни поляни, покрити с кафеникава ланска трева, те се превръщаха в призраци, когато не искаха да ги виждат, но той по всяко време можеше да посочи с пръст точно къде се намират. Не знаеше как го разбира и се мъчеше да се убеди, че въображението му си прави лоши шеги, но и това не помагаше. Знаеше къде са, точно както го знаеше и Илиас.

Мъчеше се да престане да мисли за вълците, но те въпреки всичко проникваха в мислите му. Откакто беше срещнал Илиас и вълците, не беше сънувал Баал-замон. Сънищата му, доколкото можеше да си ги спомни, докато вървеше през деня, бяха за най-обикновени неща, такива неща, които можеше да сънува и у дома... преди Бейрлон... прези Зимната нощ. Най-обикновени сънища — с едно допълнение. Във всеки сън, за който си спомняше, винаги имаше един момент, в който — било когато изправяше гръб в ковачницата на майстор Люхан, за да изтрие потта от челото си, или когато оставяше танците с момичетата на Моравата, или вдигаше очи от книгата край огнището, било когато се намираше на открито или под покрив, винаги край него имаше вълк. Винаги можеше да се опре на вълчи гръб и той винаги знаеше това — в сънищата му тази близост изглеждаше съвсем в реда на нещата, дори край масата на госпожа Люхан за вечеря — жълтите вълчи очи бдително оглеждаха онова, което можеше да дойде, предпазваха го от онова, което можеше да го сполети. Само когато се събуждаше, тези сънища му се струваха странни.

Три дни пътуваха така, като Пъструша, Скокливец и Вятър им носеха зайци и катерици, а Илиас им показваше растения, които според него ставаха за ядене. Веднъж един заек изскочи почти под копитата на Бела; докато Перин успее да пхне камък в прашката си, Илиас го прониза с дългия си нож от двадесет крачки разстояние. Друг

път Илиас улучи с лъка си в крилото един тлъст фазан. Сега се хранеха много по-добре, отколкото докато се скитаха сами, но Перин беше готов отново да се примири с оскъдните дажби, стига това да означаваше по-различна компания. Не знаеше какво изпитва Егвийн по този въпрос, но той лично беше готов да ходи и гладен ако можеше да мине без близостта на вълците. Три дни, до късно следобед на третия ден.

Пред тях се простираше гора. Слънцето се бе снишило на запад и хвърляше коси сенки вдясно от тях, вятърът отново набираш сила. Перин усети, че вълците са изостанали на четвърт миля зад тях и ги следват бавно. Не бяха нито подушили, нито забелязали нещо опасно по пътя им. Беше ред на Егвийн да язди Бела. Вече трябваше да потърсят удобно място за нощния си бивак и гората пред тях щеше да им свърши работа.

Когато се приближиха до дърветата, срещу тях изскочиха три мастифа. Кучетата бяха с плоски муцуни, едри и яки, поне колкото вълците, ръмжаха и лаеха яростно, оголили зъби. Спряха се, щом излязоха на откритото, на не повече от тридесетина крачки от тримата човеци. Тъмните им очи светеха убийствено.

Бела, която вече беше на ръба на нервите си от вълчата близост, изцвили, изправи се на задните си крака и за малко да хвърли Егвийн от седлото, но Перин тутакси завъртя заредената си прашка над главата. Нямаше нужда да вади секира срещу кучета. Един камък, запратен в ребрата, и и най-злото куче щеше да подвие опашка и да побегне.

Илиас махна с ръка към него, без да сваля поглед от настръхналите песове.

— Шшт! Няма нужда от това!

Перин се намръщи озадачен, но отпусна прашката. Егвийн успя да овладее Бела. И тя, както и кобилата, гледаха предпазливо застаналите пред тях, сякаш застинали за скок песове.

Козината на трите мастифа беше настръхнала, ушите им се бяха свили назад. Изръмжаха така, сякаш земята се тресеше. Внезапно Илиас вдигна пръст на височината на рамото си и изсвири дълъг, пронизителен писък, който се вдигаше все по-високо и по-високо, безкрайно. Ръмженето на кучетата се накъса. Песовите отстъпиха,

завиха и извърнаха глави, сякаш искаха да продължат напред, но нещо ги задържахше. Очите им останаха приковани към пръста на Илиас.

Илиас бавно започна да снишава ръката си и високите тонове на свиренето му започнаха да се снишават заедно с нея. Кучетата се отпуснаха, легнаха по корем на земята, изплезиха дългите си езици и заразмахваха опашки.

— Видя ли — каза Илиас и се приближи към кучетата. — Няма нужда от оръжия. — Мاستифите заблизаха ръцете му и той ги почеса по главите. — Само изглеждат злобни, но всъщност не са. Искането само да ни сплашат и нямаше да ни ухапят, освен ако не се опитаме да влезем сред дърветата. Все едно, вече няма от какво да се плашите. Можем да се доберем до следващия шубрак преди съвсем да се е стъмнило.

Егвийн го гледаше зяпнала.

Като продължаваше да гали кучетата зад ушите, Илиас огледа горичката.

— Тук трябва да са отседнали Туатан. Пътуваният народ. — Младешите гледаха неразбиращо и той добави: — Калайджиите.

— Калайджиите ли? — възкликна Перин. — Винаги съм искал да ги срещна. Понякога спират на стан отвъд Таренов сал, но доколкото знам, никога не са слизали в Две реки. Не знам защо.

— Може би защото хората от Таренов сал са не по-малки крадци от Калайджиите — изсумтя Егвийн. — Бездруго някой ден ще свършат, обирайки се едни други с вързани очи. Господин Илиас, ако наблизко наистина има Калайджии, няма ли да е по-добре да продължим? Не искаме да ни откраднат Бела, а и... е, не че кой знае какво, но всеки знае, че Калайджиите са готови да ти откраднат всичко.

— Включително и бебета ли? — попита я сухо Илиас. — Отвличат деца и разни други подобни? — Момичето се изчерви. И такива работи се говореха понякога, но главно от хора като Кен Буйе, от Конгарови и Коплинови. Колкото за другото, всеки го знаеше. — Калайджиите понякога ме ядосват, но не крадат повече от другите хора. Всъщност много по-малко от някои, които познавам.

— Илиас, скоро ще се стъмни — обади се Перин. — Трябва да спрем някъде на бивак. Защо не при тях, ако ни приемат? — Госпожа Люхан имаше оправен от Калайджии котел, за който твърдеше, че бил по-добър и от нов. Майстор Люхан не остана много доволен от

хвалбите ѝ за майсторството на Калайджиите, но Перин не бе съгласен с него. Сега долови известна неохота в изражението на Илиас и попита: — Има ли някаква причина да не го правим?

Илиас поклати глава, въпреки че неудоволствието му си личеше.

— Защо пък не. Просто не обръщайте много внимание на приказките им. Само глупости говорят. В повечето случаи се държат съвсем естествено и свободно, но понякога отдават прекалено значение на формалностите, затова ще правите каквото правя аз. И си пазете тайните. Няма нужда да разказвате на целия свят за всичко.

Кучетата тръгнаха кротко около тях, махайки с опашки. Перин усещаше близостта на вълците съвсем смътно и разбра, че те няма да влязат в гората. Не че се бояха от кучетата — към тях те се отнасяха с презрение, затова, че са се отказали от свободата си, заради удобството да спят край огъня — но отбягваха хората.

Илиас крачеше уверено, сякаш знаеше пътя, и скоро стигнаха фургоните на Калайджиите.

Като всеки друг в Емондово поле, Перин беше чувал много неща за Калайджиите, макар и да не беше ги виждал досега. Таборът им се оказа точно такъв, какъвто си го беше представял. Фургоните им представляваха малки къщички на колела, високи дървени кутии, лъснати с глеч и боядисани в ярки цветове, червено и синьо, жълто и зелено, и някои оттенъци, за които дори нямаше имена. Хората от пътуващия народ се бяха улисали в ежедневни занимания — готвеха, плетяха, дундуркаха дечица, сплитаха конски сбруи. Дрехите им бяха още по-пъстри и от фургоните — и изглеждаха подбрани съвсем безразборно; понякога навлеченото върху кожен брич палто или шалът, с който беше наметната някоя рокля, изглеждаха толкова ярки и несъответстващи си едно с друго, че човек го заболяваха очите. Приличаха на пеперуди, разлетели се сред поляна с диви цветя.

Неколцина мъже, пръснати из табора, свиреха на цигулки и флейти, а няколко младежи танцуваха по ливадата. Покрай огньовете, на които вряха казани с храна, щъкаха деца и кучета. Кучетата бяха все мастифи, като онези, които ги бяха пресрещнали, но дечицата ги дърпаха за ушите и опашките, катереха се по гърбовете им и кучетата май нямаха нищо против грубите им закачки. Тримата им посрещачи крачеха с Илиас, изплезили езици, и го поглеждаха така любовно, сякаш им беше най-добрият приятел. Перин поклати глава. Въпреки

всичко му се струваха достатъчно големи, за да ти прегризат гърлото, без дори да вдигат предните си лапи от земята.

Изведнъж музиката секна и той усети, че всички Калайджии са зяпнали към него и спътниците му. Дори хлапетата и кучетата останаха на място и ги загледаха боязливо, сякаш готови да побягнат.

За миг се възцари пълна тишина, после един жилав мъж, сивокос и нисък, пристъпи напред и се поклони на Илиас. Беше облечен в червено сетре с висока яка и торбести яркозелени гащи, чиито крачоли бяха пъхнати във високите му до коленете ботуши.

— Добре сте дошли край огньовете ни. Да знаете случайно песента?

Илиас се поклони по същия начин, притиснал двете си длани към гърдите си.

— Вашето гостоприемство стопля душата ми, Махди, тъй както вашите огньовете стоплят плътта, но не знам песента.

— Тогаз ще продължим да я търсим — каза сивокосият мъж. — Както е било, тъй и ще бъде, стига да помним. Ще търсим и ще я намерим. — Той махна усмихнато с ръка към огньовете и гласът му прозвуча по-весело: — Храната е почти готова. Заповядайте при нас.

Сякаш това беше някакъв сигнал, музиката отново закънтя, а децата отново подхванаха веселото си боричкане с кучетата. Всеки в стана отново се залови с онова, което правеше, сякаш новодошлите бяха техни отдавнашни приятели.

Сивокосият мъж обаче се поколеба и погледна Илиас.

— Твоите... другите ти приятели? Те ще останат ли настрана? Много плашат бедните ни кучета.

— Ще останат настрана, Рен. — Илиас поклати глава с лека насмешка. — Трябва да си го разбрал вече.

Сивокосият вдигна ръце, сякаш искаше да каже, че на този свят нищо не е сигурно. Когато се обърна и ги поведе към табора, Егвийн слезе от кобилата и се приближи до Илиас.

— Вие двамата приятели ли сте?

— Познаваме се — отвърна кратко облеченият в кожи мъж.

— Той Махди ли се казва? — попита Перин.

— Казва се Рен — изсумтя Илиас. — Махди е титлата му. Търсач. Той е водачът на този табор. Можете да го наричате Търсач, ако другото ви се струва странно за произнасяне. Няма да се сърди.

— А какво беше онова за песента? — попита Егвийн.

— Това е, заради което пътуват — отвърна Илиас. — Или поне така твърдят. Търсят една песен. Това е, което търси Махди. Казват, че са я изгубили по времето на Разрушението на света и че когато я намерят, раят на земята от времената на Приказния век щял да се върне отново. Не им е ясно как точно тази песен ще върне рая, но я търсят от близо три хиляди години, почти от самото Разрушение. Предполагам, че ще продължат да я търсят чак докато Колелото престане да се върти.

В този момент стигнаха до огъня на Рен в средата на бивака. Фургонът на Търсача беше жълт, с червени шарки, спиците на високите му колелета също се редуваха в червено и жълто. Една дебела жена, посивяла като Рен, но все още с гладки румени бузи, излезе от фургона и оправи плетения син шал на раменете си. Блузата ѝ беше жълта, а полата червена, и двете ярки. Комбинацията от цветове накара Перин да примигне.

Щом видя хората, придружаващи Рен, жената слезе с добродушна усмивка. Казваше се Ила. Беше с една глава по-висока от мъжа си и скоро накара Перин да забрави за цветовете на дрехите ѝ. В нея имаше нещо майчинско, твърде близко до поведението на госпожа ал-Вийр, и още с първата ѝ усмивка младежът се почувства наистина добре дошъл.

Ила поздрави Илиас като стар познат, но някак сдържано, което сякаш оскърби Рен. Илиас ѝ отвърна със суха усмивка и кимване. Перин и Егвийн се представиха и тя плесна подадените от тях ръце в двете си длани с повече топлина, отколкото прояви към Илиас, а Егвийн дори прегърна.

— Виж ти, какво мило дете — продума майчински жената, хвана брадичката на Егвийн и ѝ се усмихна. — И, както ми се струва, е премръзнало до кости. Седни тук, по-близо до огъня, Егвийн. Заповядайте, седнете всички. Вечерята е почти готова.

Докато Перин и останалите присядаха, някакъв строен младеж със зелени ленти по дрехите пристъпи край огъня. Той прегърна Рен и целуна Ила по бузата, след което огледа хладно Илиас и спътниците му. Беше почти на същата възраст като Перин и се движеше така, сякаш краката му всеки момент щяха да затанцуват.

— Е, Ейрам — усмихна му се мило Ила, — да не си решил да похапнеш със старите си дядо и баба? — Тя погледна усмихнатото

Егвийн, докато се надвесваше да разбърка едно от котлетата над огъня. — Чудя се защо ли?

Ейрам се приведе и клекна срещу Егвийн.

— Аз съм Ейрам — каза ѝ той тихо и доверително. Явно не го интересуваше никой друг около огъня. — Очаквах първата роза на пролетта, а сега я намирам край огнището на дядо ми.

Перин очакваше, че Егвийн ще се изкикоти, но забеляза, че тя се е вгледала в Ейрам. Той отново го погледна. Трябваше да признае, че Ейрам беше много красив. Само след минутка Перин се сети на кого му напомня. На Уил ал-Сеен, който караше всички момичета да зяпват и да си шепнат зад гърба му, където и да се появяше, от Девенов просек до Емондово поле. Уил ухажваше всички моми и винаги успяваше да убеди всяка, че просто проявява учтивост към останалите.

— Тези ваши кучета — проговори високо Перин и Егвийн се стресна. — Големи са като мечки. Как оставяте децата да си играят с тях?

Усмивката на лицето на Ейрам угасна, но след като извърна поглед към Перин, отново цъфна на лицето му.

— Бъди спокоен, няма да те ухапят. Правят го нарочно, колкото да сплашат някоя напаст, ако идва насам, и да ни предупредят, но иначе са обучени според Пътя на листото.

— Пътя на листото ли? — промълви Егвийн. — Това пък какво е?

Ейрам посочи към дърветата, без да отмества поглед от нея.

— Листото живее толкова, колкото му е предопределено, и не се бори с вятъра, когато го отнесе. Листото не вреди никому и най-накрая пада, за да подхрани нови листа. Така би трябвало да постъпват всички мъже. И жени.

Егвийн го изгледа и на бузите ѝ се появи руменина.

— Но какво означава всичко това? — попита Перин.

Ейрам го изгледа раздразнено, но този път му отговори Рен.

— Това означава, че никой човек не бива да наранява друг човек, по каквато и да било причина. — Очите на Търсача се преместиха на Илиас. — Жестокостта няма никакво оправдание. Никакво. Никога.

— А ако някой ви нападне? — настоя Перин. — Ако някой ви удари или се опита да ви ограби или да ви убие?

Рен въздъхна някак търпеливо и примирено, сякаш Перин не разбираше това, което беше очевидно.

— Ако някой ме удари, просто ще го попитам защо е пожелал да го направи. Ако отново поиска да ме удари, бих избягал от него, както бих постъпил, ако поиска да ме обере или да ме убие. По-добре е да го оставя да вземе, каквото иска, дори живота ми, отколкото аз сам да извърша жестокост. И бих се надявал, че той не е пострадал много.

— Но вие казахте, че не бихте го наранили — каза Перин.

— Аз не бих, но насилието наранява онзи, който го прилага, не по-малко от жертвата му. — Перин го погледна със съмнение. — Можеш да съсечеш едно дърво със секирата си — каза Рен. — Секирата прилага насилие над дървото и остава без поражения. Така ли е според теб? Дървото е меко в сравнение със стоманата, но острата стомана се затъпява, докато сече, а мъзгата на дървото я прояжда и я кара да ръждяса. Силната секира извършва насилие над безпомощното дърво, но то също я уврежда. Така е и при хората, само че при тях се поврежда духът.

— Но...

— Стига вече — изръмжа Илиас. — Рен, не стига че непрекъснато се опитвате да обърнете във вратата си селските младежи — това ви създава грижи почти навсякъде, където отидете, нали така? — но аз не съм довел със себе си тези двамата, за да ги обработваш. Престани.

— И да ги оставим на теб ли? — намеси се Ила, която стриваше сухи билки между дланите си и ги пускаше в едно от котлетата. Гласът ѝ беше спокоен, но триеше билките някак ядосано. — Като теб ли ще ги научиш — да убиват или да умрат? Към онази ли орис ще ги поведеш, която сам търсиш? Да умреш сам и гарваните и... твоите приятели да ти разкъсат месата?

— Успокой се, Ила — търпеливо я прекъсна Рен, все едно че беше чувал тези приказки поне сто пъти, — Той е добре дошъл гост край огнището.

Ила се примири, но Перин забеляза, че не се извини. Вместо това тя изгледа тъжно Илиас и поклати глава, след което изтупа длани и се зае да примъква лъжици и глинени паници от един червен сандък, окачен отстрани на фургона.

Рен отново се извърна към Илиас.

— Стари ми приятелю, колко пъти трябва да ти обяснявам, че не се опитваме да обръщаме никого във вярата си? Когато хората по селата проявят любопитство как живеем, отговаряме на въпросите им. Най-често ни разпитват младите, и наистина, понякога някои от тях тръгват с нас по пътя, но всички го правят по собствена воля.

— Опитай се да кажеш това на някоя фермерска жена, която току-що е разбрала, че синът или щерка ѝ е тръгнала с вас — отвърна сърдито Илиас. — Затова по-големите градове дори не ви дават да вдигнете стан наблизо. Селата се примиряват с вас, защото им оправяте съдовете, но градовете нямат нужда от това и не искат да уговаряте младежите им да бягат.

— Не мога да кажа какво не позволяват градовете. — Търпението на Рен изглеждаше неизтощимо. Него сякаш нищо не можеше да го ядоса. — В градовете, разбира се, винаги се намират жестоки хора. Тъй или иначе, не мисля, че песента може да бъде намерена в някой град.

— Не исках да ви обидя, Търсачо — заговори бавно Перин. — Но... Вижте, не че търся повод за насилие. Не помня да съм се борил с някого от години, освен по състезания на някой празник. Но ако някой ме удари, струва ми се, че ще отвърна на удара му. Ако не го направя, само ще го окуража да си мисли, че може да ме удря всеки път, когато му хрумне. Някои хора си мислят, че могат да се възползват от другите, и ако не им дадеш да разберат, че не могат, те просто ще досаждат на всеки, когото смятат за по-слаб от себе си.

— Някои хора — въздъхна тежко Ейрам — просто не могат да се отърват от простите си инстинкти. — Докато го изговаряше, го измери с поглед, който подсказваше, че съвсем няма предвид кавгаджиите, за които говореше Перин.

— Бих се обзаложил, че и ти самият не си — отвърна му Перин и лицето на Ейрам се стегна по начин, който нямаше нищо общо с Пътя на листото.

— Струва ми се много интересно — намеси се Егвийн, след като изгледа гневно приятеля си — да срещна човек, който не смята, че мускулите могат да решат всеки проблем.

Самочувствието на Ейрам се възвърна, той се изправи и каза:

— Позволи ми да ти покажа нашия бивак. Ей там танцуваме.

— Виж, това би ми харесало — отвърна тя с усмивка.

— Но вечерята е готова, Ейрам — обади се Ила.

— Ще хапна при мама — отвърна Ейрам през рамо и хвана Егвийн за ръка. — Двамата ще хапнем при мама. — И той хвърли победоносна усмивка към Перин. Егвийн се затича със смях след него.

Перин понечи да ги последва, но спря. Едва ли приятелката му щеше да пострада, след като таборът следваше Пътя на листото, както беше казал Рен. Той се обърна към Рен и Ила и каза:

— Съжалявам. Аз съм ваш гост и не биваше да...

— Не говори глупости — успокои го Ила. — Вината беше негова, не твоя. Седни спокойно и се нахрани.

— Ейрам е труден момък — добави тъжно Рен. — Иначе е добро момче, но понякога си мисля, че намира Пътя на листото за труден. С някои е така. Моят огън е и ваш. Заповядайте.

Перин бавно приседна. Чувстваше се неловко.

— Какво става с тези от вас, които не могат да следват Пътя? — попита той.

Рен и Ила се спогледаха загрижено, после Рен му отвърна:

— Напускат ни. Изгубените се заселват по селата.

Ила се загледа натам, накъдето се бе затичал внукът ѝ.

— Изгубените не са щастливи. — Старицата въздъхна, но когато им поднесе паниците и лъжиците, лицето ѝ отново се беше смирило.

Перин заби поглед в земята и всички замълчаха, докато Ила пълнеше паниците с гъста зеленчукова супа и им ги подаваше заедно с комати топъл и пухкав хляб. Не проговориха и докато се хранеха. Супата беше превъзходна и Перин изяде цели три паници. Илиас, забеляза той с усмивка, излапа четири.

След вечерята Рен напълни лулата си, а Илиас извади своята и я натъпка с табака от мазната кожена кесия на Махди. След като паленето, тъпченето и повторното припалване на лулите приключи, двамата се отпуснаха в блажено мълчание. Ила извади кълбо прежда и се залови да плете. Слънцето леко припламваше над върховете на дърветата на запад. Таборът се приготвяше да посрещне нощта, но суматохата не стихна, само се промени. Музикантите, които свиреха, когато тримата влязоха в стана, бяха заменени от други и още повече хора затанцуваха край светлините на огньовете, а сенките им се замятаха по фургоните. Някъде сред табора се надигна хор от мъжки гласове. Перин се отпусна на земята и скоро се унесе в дрямка.

След малко Рен се обади:

— Срещал ли си някой от Туатан, Илиас, откакто се видяхме миналата пролет?

— Не — отвърна Илиас, стиснал лулата със зъби. — Нали знаеш, че не обичам да се събирам с хора.

Рен се изкикоти.

— Особено с хора, които живеят живот съвсем различен от твоя, а? Не, стари ми приятелю, не се тревожи. Отдавна, преди много години съм изгубил надежда, че ще последваш Пътя. Но откакто се срещнахме за последен път, чух една история, която сигурно ще те заинтригува. На мен ми се стори много интересна, а след това я чувах отново и отново, всеки път, когато се срещяхме с други от Народа.

— Слушам те.

— Тази история започва преди две години, с един от нашите табори, който прекосил пустинята откъм северния път.

Очите на Перин се отвориха.

— Пустинята ли? Айилската пустиня? Те са прекосили Айилската пустиня?

— Някои хора могат да навлязат в Айилската пустиня, без никой да ги притесни — каза Илиас. — Веселчуни, амбуланти, ако са честни. Туатан прекосяват пустинята непрекъснато. Търговци от Кайриен, преди Дървото и Айилската война.

— Народът на Айил ни отбягва — вметна тъжно Рен. — Макар мнозина от нашите да са се опитвали да разговарят с тях. Наблюдават ни от разстояние, но няма да се приближат до нас, нито биха ни позволили да се приближим до тях. Понякога съм се чудил дали те не знаят песента, макар да ми се струва, че едва ли е възможно. Нали знаете, хората на Айил не пеят. Не е ли странно това? Освен бойни песни и панихидите им за убитите. Чувал съм ги да пеят над телата на убитите си, както и да оплакват тези, които са убили. Тази тяхна песен може да накара и камъните да заплачат. — Ила, която се беше заслушала, кимна в знак на съгласие, без да спира да плете.

Перин бързо започна да премисля. Досега му се струваше, че Калайджиите би трябвало непрекъснато да се боят, при всичките тези приказки за бягането от чуждата жестокост, но никой, който се страхува, не би и помислил да прекоси Айилската пустиня. Според

това, което беше чувал, никой, който има ум в главата си, не би се опитал да прекоси Пустинята.

— Ако това е някаква история за песен... — почна Илиас, но Рен поклати глава.

— Не, приятелю. И аз не съм сигурен за какво е точно. — Той насочи цялото си внимание към Перин. — Младите Айил често пътуват до Погибелта. Някои от младите им хора тръгват сами, като си мислят, че са призвани да убият Тъмния. Повечето тръгват на малки групи. Да избиват тролоци. — Рен тъжно поклати глава и продължи мрачния си разказ. — Преди две години един наш табор, който прекосявал пустинята на около сто мили от Погибелта, се натъкнал на една от тези групи.

— Млади жени — намеси се Ила, не по-малко тъжно от съпруга си. — Почти момичета.

Перин ахна от изненада. Илиас се усмихна кисело.

— Момичетата Айил не са длъжни да гледат къща или да готвят, ако не искат, момко. Тези, които предпочитат да станат воини, се присъединяват към едик от бойните им кланове, Фар Дарейз Май, Деви на копието, и се сражават редом с мъжете.

Перин поклати глава и Илиас се изсмя.

Рен отново подхвана разказа си. Гласът му бе изпълнен със смут и неприязън.

— Всички млади жени били избити с изключение на една, но и тя вече умираше. Допълзяла до фургоните. Станало ясно, че разбирала, че са Туатан. Омразата ѝ надмогнала болката, но тя носела толкова важно за нея послание, че трябвало да го предаде някому преди да умре, дори и тези някои да са били нашите хора. Мъжете тръгнали да видят дали не могат да помогнат на някоя от останалите — кръвта ѝ била оставила следи по пясъка, — но всички били мъртви, а редом с тях — тройно повече мъртви тролоци.

Илиас подпря гръб в дървото и лулата му увисна между зъбите.

— На сто мили в Пустинята? Невъзможно! Джевик Кешар, така тролоците наричат Пустинята. Загиващата земя. Те не биха навлезли на сто мили в Пустинята, та ако ще всички мърдраали от Погибелта да ги подкарат.

— Ти, изглежда, знаеш доста за тролоците, Илиас — вметна Перин.

— Продължавай — изръмжа Илиас на Рен.

— По трофеите, които Айил носели със себе си, ставало ясно, че се връщали от Погибелта. Тролоците ги преследвали, но ако се съдело по оставените следи, малцина от тях успели да се върнат, след като избили Айил. Колкото до момичето, то не позволило никой да я докосне, дори да превържат раните ѝ. Но сграбчила Търсача на табора за сетрето и ето какво му казала, дума по дума: „Листогризака е намислил да заслепи Окоето на света, Изгубени. Намислил е да съсече Великата змия. Предупреди хората, Изгубени. Заслепителя на зрака иде. Кажи им да въстанат насрещу Оня, що иде с утрото. Кажи им...“ — и издъхнала. Листогризака и Заслепителя на зрака обърна се Рен към Перин — са айилските имена за Тъмния, но от това, което е казала, не разбирам и дума. Но въпреки това тя го е смятала за достатъчно важно, за да се доближи до онези, които очевидно е презирала, и да им го съобщи преди да издъхне. Но на кого? Ние сме сами за себе си, Народа, но не ми се струва, че е било предназначено за нас. За айилците? Те не биха ни оставили да им го предадем, дори и да се опитаме. — Той въздъхна тежко. — Нас да нарече Изгубени. Дотогава и не знаех колко всъщност ни мразят.

Ила остави плетивото в скута си и нежно го погали по главата.

— Нещо, което трябва да са разбрали в Погибелта — отрони замислено Илиас. — Да съсече Великата змия? Да убие самото Време? И да ослепи Окоето на света? Все едно да каже, че иска да умъртви скала. Може да е бълнувала, Рен. Ранена и умираща, може просто да е загубила представа за реалността. Може дори да не е разбрала, че това са били ваши хора.

— Знаела е какво казва и на кого го казва. За нея е било нещо много по-важно от собствения ѝ живот. А ние дори не можем да го разберем. Когато ви видях да влизате в стана ни, помислих си, че може би ще намерим най-сетне отговора, тъй като ти си бил... Илиас бързо му махна с ръка и Рен премълча онова, което се канеше да каже — тъй като си приятел и знаеш много необикновени неща.

— Но за това не знаех нищо — отвърна Илиас с тон, който сложи край на разговора. Сега тишината около лагерния огън се нарушаваше само от музиката и смеховете, отекващи в табора.

Облегнал рамене на едно от дърветата край огъня, Перин се мъчеше да отгатне смисъла на посланието. Но и за него то беше не по-

малко безсмислено, отколкото за Рен и Илиас. Окото на света. Това го беше сънувал, и то неведнъж, но за тези сънища не искаше и да си помисли. Но виж, Илиас... В това се съдържаше някакъв въпрос, на който му се искаше да намери отговор. Какво се канеше да спомене Рен за брадатия мъж и защо Илиас така рязко го прекъсна? Опита се да си представи как ли изглеждат айилските момичета — навлизащи в Погибелта, там, където се осмеляваха да проникнат само Стражници, доколкото беше чувал; да се сражават с тролоци... и чу Егвийн — връщаше се и си тананикаше нещо.

Изправи се да я посрещне. Тя бързо се спря, наклонила глава настрани. В тъмното той не можа да види лицето ѝ.

— Дълго те нямаше — каза той. — Добре ли се забавлява?

— Ядохме при майка му — отвърна тя. — А после потанцувахме... и се посмяхме. Не бях танцувала цяла вечност.

— Той ми напомня за Уил ал-Сеен. Винаги си проявявала достатъчно разум да не допуснеш Уил да ти завърти главата.

— Ейрам е добро момче и е много забавен — отвърна му тя твърдо. — Успя да ме развесели.

Перин въздъхна.

— Извинявай. Радвам се, че си се позабавлявала и си могла да потанцуваш.

Внезапно тя го прегърна и заплака на рамото му. Той неловко я погали по косата. „Ранд на мое място щеше да знае как да постъпи“ — помисли си Перин. Ранд се оправяше много по-лесно с момичетата. Не като него, дето никога не знаеше какво да направи и какво да каже.

— Казах ти, че съжалявам, Егвийн. Наистина се радвам, че ти е било приятно да потанцуваш. Наистина.

— Кажи ми, че са живи — изхлипа тя на гърдите му.

— Какво?

Тя се отдръпна и го погледна в очите.

— Ранд и Мат. И останалите. Кажи ми, че са живи.

Той вдиша дълбоко и се огледа нерешително в околния мрак.

— Живи са — отрони най-сетне Перин.

— Добре. — Тя бързо се почеса по брадичката. — Това исках да чуя. Лека нощ, Перин. И лек сън. — Повдигна се на пръсти, целуна го по бузата и се шмугна покрай него, преди да успее да ѝ отвърне.

Той се извърна и я изгледа. Ила се изправи да я посрещне и двете жени се запътиха към фургона, говорейки си тихо. „Ранд щеше да го разбере — помисли си Перин, — но аз не мога.“

Тънкият сребрист сърп на младата луна се издигна над хоризонта, далече в нощта завиха вълци. Той потръпна. Утре щеше да има достатъчно време да мисли за вълците. Грешеше. Те го чакаха, за да го поздравят в съня му.

ГЛАВА 26

БЕЛИ МОСТ

За всеобща радост последните колебливи тонове на онова, което трябваше да мине за „Вятъра, който клати върбата“, заглъхнаха и Мат свали от устата си гравираната със злато и сребро флейта на Том. Ранд, от своя страна, свали ръце от ушите си. Един моряк, който навиваше въже на палубата близо до тях, въздъхна облекчено. За миг единствените звуци около тях останаха плисъкът на вълните, ритмичното проскърцване на греблата и виенето на силния вятър. Вятърът духаше право срещу носа на „Вейка“ и безполезните платна, както в повечето случаи, бяха прибрани.

— Би трябвало да съм ти благодарен — изтърси най-сетне Том, — че ми показва колко вярна е старата поговорка. Колкото и да го учиш, прасето никога няма да засвири на флейта. — Морякът избухна в смях, а Мат надигна флейтата, сякаш се канеше да го удари с нея по главата. Том ловко измъкна инструмента от юмрука му и го прибра в кожения калъф. — Все си мислех, че вие, овчарите, си убивате времето, като надувате гайди и цафари, докато пасете стадата си. Сега вече разбрах, че трябвз да вярвам само на онова, което съм разбрал от първа ръка.

— Ранд е овчар — изсумтя Мат. — Той свири на гайда, не аз.

— Е, тъй де, той поне вдъхва известни надежди. А ти, момче, ти май по-добре да наблегнеш на жонглирането. Поне за това имаш известен талант.

— Том — намеси се Ранд. — Не разбирам защо се мъчиш толкова упорито. — Той хвърли поглед към моряка и сниши глас. — В края на краищата, ние всъщност нямаме намерение да ставаме веселчуни. Правим го само за да се прикрием, докато намерим Моарейн и другите.

Том дръпна мустака си и се загледа умислено в меката тъмнокафява кожа на калъфа на флейтата.

— Ами ако не ги намерим, момче? Не може да се каже със сигурност дори дали са живи.

— Живи са — отвърна му убедено Ранд и се обърна към Мат, за да подири подкрепа от него, но Мат беше сбърчил вежди и беше стиснал устни, а очите му се бяха забили в палубата. — Добре де, кажи и ти нещо — подкани го Ранд. — Какво си се нацупил толкова, че не можеш да свириш на флейта! И аз не се справям много добре. Пък и не знам някога да си искал да свириш на флейта.

— Ами ако са загинали? — промълви тихо Мат. — Трябва да се примирим с фактите, нали?

В този момент дежурният на мостика извика:

— Бели мост! Бели мост!

Ранд обаче остава втренчен в лицето на приятеля си. Искаше да му каже толкова неща, за които не можеше да намери подходящи думи. Двамата бяха длъжни да вярват, че другите са оцелели. Трябваше да вярват. „А защо? — попита го един тъничък глас от дълбините на съзнанието му. — За да стане всичко като в някой от разказите на Том ли? Героите намират съкровището, побеждават злодея и заживяват дълго и щастливо, така ли? Но някои от разказите му не свършват така. В някои героите загиват. А ти герой ли си, Ранд ал-Тор? Герой ли си ти, овчарче?“

Мат внезапно се изчерви и отмести поглед. Освободил се от мислите си, Ранд скочи и се запъти към перилото, сред бъркотията по палубата. Мат бавно тръгна след него. Моряците се бяха разбързали. Босите им крака кънтяха по палубата. Някои мъкнеха големи кожени торби, натъпкани до пръсване с вълна, други оправяха въжета, дебели колкото китката на Ранд. Въпреки привидната суматоха всички вършеха работата си с увереността на хора, правили тези неща поне хиляда пъти, но капитан Домон подвикваше нареждания и ругаеше онези, които според него се пипкаха и не изпълняваха задълженията си достатъчно енергично.

Цялото внимание на Ранд беше приковано в онова, което се простираше пред тях и което се откри ясно пред очите му, след като загърбиха плавателния завой на Аринел. Беше чувал много песни, разкази, и приказки на амбуланти, но сега легендата се откриваше пред очите му.

Арката на Бели мост се издигаше високо над просторната река, два пъти по-високо от мачтата на „Вейка“, ако не и повече, и от единия си край до другия блестеше в млечнобяло под слънчевите лъчи. Тънки

като паешки крака пилони от същия материал стояха забити сред мощното течение и изглеждаха твърде крехки, за да могат да поддържат тежината на широкия мост. А той сякаш беше цял, сякаш издялан от един-единствен камък или изчукан от ръката на великан, просторен и съвършен, скочил над реката с въздушно изящество, което принуждаваше очите да забравят действителните му размери. Като цяло, в сравнение с него, градът, проснал се в източния му край, приличаше на джудже, макар че всъщност този град, който носеше същото име, беше много по-голям от Емондово поле. Малки лодки гъмжаха из Аринел, рибари хвърляха мрежите си. И над всичко това се извисяваше и грееше Бели мост.

— Изглежда като от стъкло — промълви Ранд.

Капитан Домон се спря зад него и пъкна палци в дебелия си кожен колан.

— Не ще да е, момко. От каквото и да е, не ще да е от стъкло. Колкото и дъжд да падне, не става хлъзгав. И най-остроото длето в най-здравата ръка не може да го одраска.

— Останка от Приказния век — каза Том. — Винаги съм смятал, че е оттогава.

— Може — изсумтя капитанът. — Ама все още върши работа. Може и някой друг да го е вдигнал. Не е нужно да е работа на Айез Седай. Разшавай си кълките, глупак такъв! — изруга той някого от хората си и се забърза към кърмата.

Ранд се загледа с още по-голямо удивление. „От Приказния век.“ Или пък дело на Айез Седай? Значи затова капитан Домон беше толкова кисел, въпреки всичките си приказки за странностите на света. Работа на Айез Седай. Едно е да го чуеш, друго — да го видиш и пипнеш. „Ти сам знаеш това много добре, нали?“ За миг му се стори, че някаква сянка потрепна сред млечнобялата структура на моста. Той извърна поглед към приближаващите се към тях кейове, но мостът продължаваше да се извисява в полезрението му.

— Успяхме, Том — промълви той и се засмя насила. — И нямаше никакви бунтове.

Веселчунът само изпръхтя под мустак, но двама от моряците наблизко погледнаха сърдито Ранд. Смехът му секна и той се постара да не поглежда повече към тях.

„Вейка“ плавно изви към брега, до първия кей, чиито дебели греди се опираха върху тежки насмолени дървени колове, и спря. Неколцина моряци на палубата подхвърлиха въжета на мъжете на кея и те със замах ги прикрепиха към пилоните, докато в същото време други от екипажа спуснаха във водата дебели кожени торби, за да омекотят сблъсъка на корпуса с коловете на кея.

Още преди ладията да бъде завързана за кея, в края му се появиха карети, високи и боядисани в лъскаво черно. На вратите на всяка бяха изписани със златни или пурпурни букви имена. И щом рампата се спусна, по нея забързаха пътниците от каретите — мъже с гладки лица, облечени в дълги кадифени палта, копринени плащове и платнени пантофи, а след всеки от тях крачеше простовато облечен слуга, понесъл обковано с желязо ковчеже.

Те пристъпиха с нагласени усмивки към капитан Домон, но усмивките им се стопиха, когато той внезапно изрева:

— Ти! — И посочи с пръст Флоран Гелб, който тъкмо се опитваше да слезе незабелязан на кея, — Да не съм те видял повече!

Гелб присви рамене, изгледа с дива омраза Ранд и приятелите му, особено Ранд, изруга и си тръгна. Капитанът, мило усмихнат, се обърна към търговците, които също се усмихваха, сякаш нищо не ги беше прекъснало.

По командата на Том Мат и Ранд започнаха да събират багажа си. Не че имаха кой знае какво да прибират освен дрехите на гърба си. Ранд взе одеялото си, дисагите и бащиния си меч. За миг задържа меча в ръцете си и мъката по родния край го жегна така, че очите му запариха. Не знаеше дали изобщо ще види Трам отново. Или дома си? „Целият ти живот ще премине в тичане, в тичане и страх от собствените ти сънища.“ Той въздъхна, сви рамене и пристегна колана с меча на кръста си.

По кея нямаше много хора, а повечето от тези, които се мяркаха, бяха пристанищни работници, рибари, оправящи мрежите си, и неколцина по-добре облечени граждани, дошли да видят първата ладия, пристигнала тази година от Салдеа. Егвийн, Моарейн и Лан обаче ги нямаше.

— Можи би просто не са дошли на пристанището — каза той.

— Може би — отвърна сухо Том, докато нагласяваше багажа на гърба си. — Вие двамата да си отваряте очите за Гелб. Може да ни

създаде някоя неприятност. Трябва да минем през Бели мост толкова тихо, че никой да не си спомня, че сме били тук пет минути след като го напуснем.

Капитан Домон остави за малко търговците и препречи пътя на Том.

— Да не сте решили да ме оставите, веселчуне? Дали пък не ще успея да ви уговоря да продължите с мен? Аз продължавам надолу към Иллиан, а там народът знае как да уважи веселчуните. Едва ли ще се намери по-добро място по света за вашето изкуство. Ще ви докарам там тъкмо навреме за празника Сефан. Състезанията, нали знаеш. Сто златици за най-добрия разказвач на „Великия лов на Рога“.

— Голяма е тази награда, капитане — отвърна му Том със заучен поклон и заметна широко пъстрото си наметало, при което всичките кръпки се смесиха в дъга. — И състезанията са велики, не случайно там се стичат веселчуни от всички краища на света. Но — добави той сухо, — боя се, че не можем да си позволим превоза при тези твои цени.

— А, колкото за това... — Капитанът извади кожена кесия от джоба на сетрето си и я подхвърли на Том. — Вашата такса и още малко отгоре. Щетите не се оказаха толкова големи, колкото мислех, а вие заработихте пътя си, че и повече, с твоите разкази и с лютнята. Бих могъл да уредя още толкова, ако речете да останете на борда до Морето на бурите. Оттам ще ви закарам покрай брега до Иллиан. Един добър веселчун може да натрупа там цяло състояние.

Том се поколеба, претегляйки кесията в ръката си, но Ранд се намеси:

— Имаме среща с приятели тук, капитане, а после заедно ще продължим към Кемлин. Ще трябва някой друг път да видим Иллиан.

Устата на Том се изкриви кисело, той изпухтя под мустак и пхна кесията в джоба си.

— Може би ще дойдем, ако хората, с които трябва да се срещнем, не са тук, капитане.

— Ясно — отвърна разочарован Домон. — Ама си помислете. Колко лошо, че не мога да задържа Гелб на борда, за да отвлеча гнева на останалите. Мисля, че ще трябва да подкарам по-полека, дори ако това ми струва три пъти по-дълго пътуване до Иллиан. Е, дано тези тролоци наистина да са гонили вас.

Ранд примигна, но не каза нищо. Мат обаче не беше толкова предпазлив.

— Защо смятате, че не са гонили нас? — настоя той. — Бяха дошли за същото съкровище, за което и ние.

— Може и тъй да е — избоботи капитанът, почеса брада с дебелия си пръст и посочи джоба, в който Том беше пъхнал кесията. — Двойно ще ви дам, ако се върнете да разтушавате хората ми, та да не мърморят колко ги тормозя. Помислете си. Потеглям утре заран, при изгрев слънце. — И се обърна и закричи към търговците.

Том все още се колебаеше, но Ранд го забута към рампата, без да му даде възможност да възрази, и веселчунът се остави да го поведат. Сред множеството по кея се разнесе шепот, когато хората забелязаха покритото с цветни крпки наметало на Том. Някои подвигнаха дали ще прави представление и къде. „Дотук с незабелязаната ни поява“ — помисли си отчаяно Ранд. До залез слънце из целия Бял мост щеше да се разнесе мълвата, че в града е пристигнал веселчун. Той подкара Том по-бързо и веселчунът, мълчалив и нацупен, дори и не се опита да забави крачка, за да се поперчи малко заради вниманието, с което го удостояваха хората.

Кочияшите на каретите изгледаха с любопитство Том от високите си капри, но явно достойнството на службата не им позволяваше да викнат след него. Без да има никаква представа къде точно отиват, Ранд тръгна по улицата, която минаваше успоредно на речния бряг и се спускаше под моста.

— Трябва на всяка цена да намерим Моарейн и останалите — каза той. — И колкото се може по-скоро. Трябваше да се сетим да подменим наметалото на Том.

Том изведнъж разтърси рамене и закова на място.

— Някой ханджия би могъл да ни каже дали са тук, или са минали през града. Ханджиите знаят всички новини и клюки. Ако не са тук... — Той погледна Ранд и Мат. — Ако не са тук, трябва да си поговорим. — На Ранд и Мат им се наложи да побързат, за да не изостанат.

В центъра на града имаше голям площад, застлан с камъни, изтрити от поколения пешеходци и колелета на каруци. Странноприемници обграждаха площада, а също и магазини, все високи сгради от червени тухли, с табели на входа, носещи същите

имена като онези, които Ранд беше прочел на вратите на каретите на кея. Том нахълта в един от хановите, сякаш го беше избрал напосоки. Клатената от вятъра табела над вратата представяше олюляващ се мъж с вързоп на гърба от едната страна, и същия мъж, положил глава на възглавница от другаа, а надписът отдолу гласеше: „Отдох за пътника“.

Дневната се оказа празна, с изключение на самия ханджия, който точеше ейл от едно буре, и двама мъже с груби дрехи на пристанищни работници, които бяха забили унили погледи в халбите си седяха на една маса в дъното на помещението. Само ханджията вдигна глава да ги погледне, когато влязоха. Висока до рамото стена разделяше на две цялото пространство от дъното до входа, с маси и запалени от двете страни камини. Ранд разсеяно си помисли дали всички ханджии по света са шишкави и плешиви.

Потривайки енергично ръце, Том заговори ханджията за лошото време през тази късна зима и поръча греяно вино с пипер, след което тихо добави:

— Има ли къде да седнем с двамата ми приятели, за да можем да си говорим насаме?

Ханджията кимна към ниската стена.

— От другата страна е най-доброто, което мога да ви предложа, освен ако не решите да наемете стая. Разделил съм го така заради моряците, дето идват от реката. Все става така, че половината екипажи не понасят другата половина. Не ми се ще да ми разнебитят имота, като се сбият, затова ги държа отделени. — Той през цялото време оглеждаше наметалото на Том и след като свърши, килна глава и го изгледа пресметливо: — Ще останете ли? От доста време не се е мяркал веселчун тъдява. Хората ще платят добри пари за нещо, което би отвлякло за малко ума им от грижите. Готов съм дори да отстъпя от цената за стаята и храната ви.

„Незабелязани“ — помисли си унило Ранд.

— Вие сте твърде щедър — отвърна Том с поклон. — Може и да се възползвам от предложението ви. Но засега искаме само малко спокойствие.

— Ей сега ще ви приготвя виното. Тук един веселчун може да изкара добри пари.

Всички маси от другата страна на стената се оказаха празни, но Том избра онази, която се намираше точно по средата на помещението.

— Така никой няма да може да ни подслушва, без да го забележим — обясни той на младежите. — Чухте ли го оня? Щял да сваля от цената. Само да седя тук, и ще му удвоя клиентелата. Всеки честен ханджия в такъв случай би предложил на един веселчун безплатна стая, храна, че и нещо отгоре.

Незастланата с покривка маса далеч не изглеждаше чиста, а подът не беше помитан от дни, ако не и от месеци. Ранд направи кисела гримаса. Господин ал-Вийр не би оставил хана си в такова състояние.

— Тук сме само заради информацията. Нали се разбрахме?

— Но защо точно тук? — настоя Мат. — Минахме и покрай други ханове, които ми се сториха много по-чисти.

— Право от моста — обясни Том — тръгва Кемлинският път. Всеки, който мине по моста, минава през този площад, освен ако не дойде по реката, а ние знаем, че вашите приятели не са могли да дойдат по нея. Ако тук не знаят нещо за тях, значи никой не знае. Оставете ме аз да говоря. Това трябва да се направи внимателно.

В този момент се появи ханджията с три нащърбени калаени халби. Дебелият мъж отри мръсната маса с още по-мръсна кърпа, стовари халбите и прибра парите на Том.

— Ако останете, няма да плащате за пиенето. Виното ми е добро. Усмивката на Том едва докосна устните му.

— Ще си помисля, добри стопанино. Какви са новините тъдява? Отдавна не сме чували нищо.

— Какви ли? Ами че големи. Големите новини.

Ханджията праметна кърпата през рамо, издърпа свободния стол, седна, въздъхна дълбоко и им заразправя колко хубаво било да може човек да си почине. И продължи да им се оплаква с подробности от краката си, от шипове и бодежи, колко дълго му се налагало да стои прав и в какво си киснел краката всяка вечер, докато Том не намекна още веднъж за новините, след което „добрият стопанин“ — казваше се Бартим — смени темата, без дори да се спира.

Новините се оказаха точно толкова големи, колкото беше заявил. Логаин, Лъжедракона, бил пленен след едно голямо сражение край Лугард, докато се опитвал да прехвърли войските си от Геалдан към

Тийр. Пророчествата, нали разбирате? Том кимна и той продължи. Пътищата на юг били претъпкани с хора, тези, които имали късмет да се спасят, нарамили кой каквото може на гръб. Хиляди души бягали в различни посоки.

— Никой — ухили се кисело Бартим — не е поддържал Логаин, разбира се. Е, поне сега няма да се намери ни един, който да си го признае. Само бежанци, търсят убежище, където да преживеят някак, докато отминат бедите.

В пленяването на Логаин, разбира се, участвали Айез Седай. Като спомена това, Бартим се изплю на пода и после отново се изхрани, след като им обясни, че водели Лъжедракона към Тар Валон. Той, Бартим, бил свестен човек, и ако питали него, Айез Седай можели преспокойно да си отидат в Погибелта, откъдето са дошли, и да си вземат целия Тар Валон с тях. Ако зависело от него, той нямало да се приближи до някоя Айез Седай и на хиляда мили разстояние. Разбира се, те спирали по пътя си във всяко село и град, за да покажат Логаин на хората, поне така разправяли. За да покажат на хората, че Лъжедракона е пленен и че светът отново е читав. Виж, това той много искал да го види, дори за целта да трябвало да се приближи до Айез Седай. За малко сам щял да тръгне за Кемлин.

— Ще го заведат там да го покажат на кралица Мургейз. — Ханджията докосна с пръст челото си в знак на почит. — Никога не съм виждал кралицата. Човек би трябвало да си види кралицата, не мислите ли?

Логаин можел да прави „неща“ и начинът, по който завъртя очи и езикът му се плъзна по устните, показва красноречиво за какви „неща“ става дума. Той бил виждал последния Лъжедракон, преди две години, когато го превеждали през района, но това бил само някакъв обикновен тип, който си въобразил, че може да стане крал. Тогава нямало нужда от намесата на Айез Седай. Войниците го карали окован в един фургон с решетки. Бил някакъв начумерен тип, който стенел в клетката, докато хората го замеряли с камъни и го ръгали с тояги. Много го ръгали и войниците изобщо не се намесвали да го защитят, стига озверелите хора да не го убият. Така било най-добре, за да се уверят хората, че не е нищо особено. Той не можел да прави „неща“. Но виж, тоя Логаин бил друга работа.

Ранд го слушаше с жив интерес. Когато Падан Фейн донесе вестта за Лъжедракона в Емондово поле — за мъж, който наистина владее Единствената сила, това се беше превърнало в най-голямата новина, дошла в Две реки от години. Какво се беше случило по-нататък, той не знаеше, но това събитие беше толкова голямо, че хората щяха да говорят за него с години и да го разказват на внуците си. Бартим сигурно щеше да разказва на своите, че сам той е видял Логаин, независимо дали наистина го беше видял. Никой обаче нямаше и да си помисли, че случилото се с няколко селянчета от Две реки си струва изобщо да се обсъжда, освен самите обитатели на Две реки.

— Това — каза Том — ще да е нещо, достойно за разказ, разказ, който бих могъл да разправам хиляда години. Толкова съжалявам, че не съм бил там. — Гласът му прозвуча съвсем искрено и Ранд си помисли, че веселчунът не се преструва. — Може пък и да се опитам да го видя. Не ни казахте накъде са тръгнали. Дали няма и други пътници тъдява? Те може би ще знаят посоката.

Бартим небрежно махна с косматата си ръка.

— На север, това е, което се знае. Ако искате да го видите, трябва да тръгнете към Кемлин. Толкова знам, а ако има нещо да се узнае тук в Бели мост, аз ще го знам.

— Не се и съмнявам — отвърна като по ноти Том. — Предполагам, че оттук минават много пътници. Вашата табела привлече окото ми още от стъпенките на Бели мост.

— Не само откъм запад, ще ви кажа. Преди два дни тук отседна един човек, от Иллиан, с прокламация, цялата увита с разните там ленти и запечатана с оловни печати. Прочете я наред площада. Каза, че е тръгнал чак за Мъгливите планини, а ако проходите били отворени, и до Аритския океан. Каза, че били пратили хора да я прочетат по всички земи на света. — Ханджията поклати глава. — Мъгливите планини. Чувал съм, че са покрити с мъгла през цялата година и че в мъглата се криели такива неща, които могат да ти смъкнат месата от кокалите, докато се сетиш да побегнеш. — Мат неволно се изкиска и Бартим го изгледа накриво.

Том се наведе през масата, беше напрегнат.

— И какво се казваше в тази прокламация?

— Ами за лова на Рога, разбира се — възкликна Бартим. — Не ви ли го казах? Гражданите на Иллиан призовават всеки, който е готов да обрече живота си на този лов, да отиде в Иллиан. Представяте ли си? Да обречеш живота си на една легенда! Е, все ще се намерят някои глупци. Винаги се намират глупци за такива неща. Този тип твърдеше, че идеалният край на света. Последната битка с Тъмния. — Той се изхили, но прозвуча някак глухо, като смях на човек, който се мъчи сам да се убеди, че наистина има за какво да се смее. — Представяте ли си, те смятат, че Рогът на Валийр трябва да бъде намерен, преди това да се случи. Какво да мисли човек за това? Разбира се, аз сам не знам дали бих спорил с тях след такава зима. Зимата, както и този Логаин, а и другите двама преди него. Защо всички тези хора напоследък все твърдят, че са Дракона? А и тази зима... Тук трябва да има нещо. Ти какво мислиш?

Том, който сякаш не го чуваше, започна да рецитира почти на себе си:

*В последна битка безутешна
насрещу падащата нощ
на страж ще се възправят планините,
и мъртвите от гроба ще въстанат,
че не е гробът праг пред моя зов.*

— Ето това е — ухили се Бартим, сякаш вече си представяше тълпите посетители, които му дават парите си, докато слушат Том. — Ето това е. „Великият лов на Рога“. Това да им кажеш, и ще нависнат тук от гредите на тавана. Всички в града са чули за прокламацията.

Том продължаваше да се рее някъде на хиляди мили оттук, така че Ранд реши да се намеси:

— Ние търсим едни приятели, които трябва да са минали оттук, от запад. Имаше ли много странници през последните една-две седмици?

— Ами... имаше — отвърна Бартим замислено. — Тук винаги има странници, както от изток, така и от запад. — Той изведнъж стана малко по-предпазлив и започна да ги оглежда един по един. — Как изглеждат тези ваши приятели?

Ранд отвори уста, но Том, върнал се внезапно оттам, където се беше отнесъл, го изглежда остро, за да го накара да млъкне. Веселчунът въздъхна раздражено и се обърна към ханджията:

— Двама мъже и три жени — отрони той неохотно. — Може да са заедно, а може и да не са. — Направи им грубо описание, като ги обрисова само с по няколко думи, достатъчно за всеки, който ги е видял, да ги разпознае, без да издава що за хора всъщност бяха.

Бартим потри плешивото си теме и бавно се изправи.

— Забрави за представлението си тук, веселчуне. Всъщност ще ви бъда много благодарен, ако си изпиеите набързо виното и напуснете. Напуснете веднага Бели мост, ако имате ум в главите.

— Да не би и някой друг да е питал за тях? — Том бавно отпи от халбата си, сякаш отговорът на въпроса му беше най-незначителното нещо на този свят, след което вдигна вежда и изглежда ханджията. — Кой ли може да е?

Бартим отново прокара пръсти по плешивото си теме и изсумтя:

— Преди седмица, доколкото си спомням, по моста дойде един мъж. Един такъв, като невестулка. Луд беше, всички така смятаха. Все си говореше нещо сам и не спираше да крачи, даже като застане на място. Та той питаше за същите хора... за някои от тях. Пита, сякаш е нещо много важно, пък после се държи така, сякаш отговорът изобщо не го интересува. Ту рече, че трябвало да остане тук, за да ги чака, ту че трябвало да продължи, щото много бързал. Ту скимти и моли за милостиня, ту започне да се перчи, сякаш е крал. Един-два пъти за малко да го набият. Стражата щеше да го прибере като едното нищо в тъмницата, заради собствената му безопасност. После взе че продължи за Кемлин, като все си говореше на себе си и ревеше. Побъркан, нали ви казвам.

Ранд погледна смутено Том и Мат, но двамата само поклатиха глави. Дори този човек да беше търсил точно тях, описанието му не напомняше за никой от хората, за които можеха да се сетят.

— Сигурен ли сте, че е питал за същите хора? — попита Ранд.

— За някои от тях. За онзи, воина, и за жената в коприна. Но не те го интересуваха толкова. Най-вече разпитваше за три селски момчета. — Погледът му се плъзна по Ранд и Мат и се отмести толкова бързо, че Ранд не бе сигурен дали наистина го е видял, или само му се

е сторило. — Държеше да ги намери на всяка цена. Но си беше луд, нали ви казах.

Ранд потръпна и се замисли кой ли може да е бил този луд и защо е търсил тях. Мраколюбец? Нима Баал-замон е използвал луд, за да ги издири?

— Тоя беше луд, но виж, другият... — Очите на Бартим зашариха уплашено и езикът пробяга по устните му, сякаш не можеше да намери достатъчно слюнка, за да ги овлажни. — На следващия ден... На следващия ден за пръв път се появи другият...

— Другият ли? — отрони Том.

Бартим се озърна, въпреки, че помещението беше съвсем празно. Дори се надигна на пръсти и надникна през стената. Когато най-сетне проговори, речта му потече бързо и в шепот.

— Целият в черно. Държи качулката си спусната, та да не можеш да видиш лицето му, но усещаш като те гледа, все едно че са ти пъхнали ледунка зад врата. Той... той ми проговори. — Той пак се огледа уплашено. — Гласът му беше като змия, плъзнала по сухи листа. Честно, стомахът ми стана на лед. Всеки път, като се върне, пита едно и също. Същото, дето питаше и лудият. Никой не може да го види как идва — просто се появява ей тук отведнъж, кога денем, кога нощем, и като те погледне, замръзваш на място. Хората взеха да се озъртат през рамо. Най-лошото е, че пазачите на портите разправят, че не са го виждали нито да влиза, нито да излиза от града.

Ранд се помъчи да си придаде равнодушен израз. Стисна челюсти, докато зъбите не го заболяха. Мат се навъси, а Том заби поглед в чашата си. Думата, която никой от тримата не искаше да изрече, бе увиснала във въздуха помежду им. Мърдраал.

— Струва ми се, че ще го запомня за цял живот, ако срещна такъв — отрони Том след дълга пауза.

Бартим заклати глава.

— Да ме изгори дано, ще го запомниш, и още как! Светлината ми е свидетел, че ще го запомниш. Той... той питаше за същите, за които и лудият, само каза, че с тях имало и едно момиче. И — той погледна Том накриво — и един белокопос веселчун.

Веждите на Том се вдигнаха. Изненадата му, поне според Ранд, изглеждаше съвсем непресторена.

— Белокос веселчун ли? Е, аз едва ли съм единственият позастарял веселчун на този свят. Уверявам те, че не познавам този човек и няма никаква причина той да е търсил точно мен.

— Може и така да е — отвърна Бартим унило. — Не го каза с много думи, но останах с чувството, че ще е много недоволен, ако някой се опита да помогне на тези хора или да ги скрие от него. Ще ви кажа какво му рекох. Рекох му, че не съм виждал ни един от тях, нито съм чувал за тях, и то си е точно така. Ни един от тях — натърти той.

Внезапно ханджията тръсна парите на Том на масата.

— А вие да си допивате виното и да се махате. Нали тъй? Нали тъй? — След което стана и бързо се отдалечи от масата им.

— Чезнещ — изпъшка Мат. — Трябваше да се досетим, че ще ни потърсят и тук.

— И ще се върне — каза Том тихо. — Предлагам да се връщаме бързо на ладията и да се възползваме от предложението на капитан Домон. Те ще се впуснат да ни търсят по Кемлинския път, а ние вече ще сме се отпрашили за Иллиан, на хиляди мили от там, където биха могли да ни очакват.

— Не — каза твърдо Ранд. — Или изчакваме Моарейн и останалите тук, в Бели мост, или тръгваме за Кемлин. Едно от двете, Том. Нали така решихме?

— Това е лудост, момче! Нещата се промениха. По-добре ме послушайте. Каквото и да разправя този ханджия, когато мърдраалът го погледне отново, ще му разкаже всичко за нас, чак до това какво сме пили и колко прах е имало по ботушите ни. — Ранд потръпна, като си спомни за безокия поглед на Чезнещия. — Колкото за Кемлин... Да не мислите, че Получовеците не знаят, че искате да стигнете до Тар Валон? Моментът е много подходящ да тръгнем с капитан Домон.

— Не, Том. — Ранд вложи известно усилие, за да придаде твърдост на гласа си, докато си мислеше как може да се озове на хиляди мили от мястото, където Чезнещите го търсят, но си пое дъх и успя да повтори решително: — Не.

— Помисли си, момче! Иллиан! Няма по-величествен град в целия свят. И Великият лов на Рога! Не е имало Лов на Рога от близо четиристотин години. Цял нов цикъл сказания, чакащи някой да ги сътвори. Само си помисли! Човек не би могъл и да мечтае за такова нещо. Докато онези се сетят накъде си тръгнал, вече ще си стар,

побелял, и ще си толкова уморен от гледането на внуци, че ще ти е все едно дали ще те намерят, или не.

На лицето на Ранд се беше изписало упорство.

— Колко пъти трябва да ти кажа не? Те ще ни намерят, накъдето и да тръгнем. В Иллиан също ще ни чакат Чезнещи. А как ще можем да се отървем от кошмарите си? Аз искам да разбера какво става с мен, Том, и защо. Аз тръгвам за Тар Валон. С Моарейн, ако мога. Без нея, ако се наложи. Сам, ако трябва. Но трябва да разбера.

— Но Иллиан, момче! И безопасен път по реката, докато те ви търсят в съвсем друга посока. Кръв и пепел, момче, ти буден ли си, или сънуваш?

Ранд не отвърна нищо. „Сънувам ли? А може ли един сънуван трън да ти изкара кръв на пръста?“ Почти му се дощя да разкаже на Том за последния си сън. „Смееш ли да го кажеш на когото и да било? Баал-замон е в сънищата ти, но какво има между съня и реалността? На кого би посмял да кажеш, че Тъмния те докосва?“ Том, изглежда, разбираше. Лицето на веселчуна се отпусна.

— Дори онези сънища, момко. Все пак те са си сънища, нали? В името на Светлината, Мат, кажи му. Знам, че ти поне не искаш да ходиш в Тар Валон.

Лицето на Мат почервения, отчасти от объркване, отчасти от гняв. Той се въздържа да погледне към Ранд и вместо това изгледа Том свъсено.

— А ти какво все се бъркаш и ни досаждаш? Искаш да се върнеш на кораба? Ами че върви. Ние сами ще се погрижим за себе си.

Слабите рамене на веселчуна се разтресоха от тих смях, но гласът му си остана напрегнат и сърдит.

— Смятате, че знаете достатъчно, за да можете да се измъкнете, така ли? И сте готови да отидете в Тар Валон и да се предадете в ръцете на Амирлинския трон? А можете ли поне да отличите една Аджа от друга? Светлината да ме изгори, момче, когато си сигурен, че поне можете да стигнете до Тар Валон сами, тогава ще ми кажеш да си вървя.

— Махай се — изръмжа Мат и пхна ръка под наметалото си. Ранд изумен осъзна, че приятелят му е стиснал камата от Шадар Логот и че може би е готов да я използва.

От другата страна на ниската стена, преграждаща залата, избухна дрезгав смях и нечий насмешлив глас заговори високо.

— Тролоци ли? Що не си сложиш веселчунско наметало, човече! Ти си пиан! Тролоци! Тия ги разправят само в Граничните земи!

От думите се изливаше гняв. Дори Мат се извърна към стената, ококорил очи.

Ранд се изправи, колкото да надникне през стената, и веднага се сниши, почувствал парене в корема. От другата страна на масата с двамата работници в дъното седеше Флоран Гелб. Двата му се смееха, но продължаваха да го слушат. Бартим триеше една от масите, която определено се нуждаеше от това, без да поглежда към Гелб и другите двама, но и той се вслушваше.

— Гелб — прошепна Ранд и двамата му приятели настръхнаха. Том бързо огледа тяхната страна на помещението.

Отвъд стената се намеси тънкият глас на втория мъж.

— Не-не, че е имало тролоци, имало е. Но всички са ги избили по време на Тролокските войни.

— Приказки от Граничните земи! — повтори първият.

— Истина е, казвам ви — възрази обидено Гелб. — Сам аз съм ходил до Граничните земи. Виждал съм тролоци, а че и тия бяха тролоци съм толкоз сигурен, колкото че седя тук до вас. Ония тримата разправяха, че тролоците ги преследвали, но на мен такива не ми минават. Затова напуснах „Вейка“. Имах някои подозрения към Бейл Домон за известно време, но за ония тримата съм сигурен, че са Мраколюбци. Казвам ви... — Смях и груби подмятания заглушиха останалата част от онова, което говореше Гелб.

Ранд се зачуди колко ли им остава, докато ханджията чуе описанието на „ония тримата“? Ако вече не го беше чул. Ако вече не го бе свързал с тримата непознати, с които беше говорил преди малко. Единствената врата откъм тяхната половина на общата зала щеше да ги прекара право покрай масата на Гелб.

— Може би корабът не е толкова лоша идея — промърмори Мат, но Том поклати глава.

— Вече е. — Веселчунът заговори тихо и бързо. Докато говореше, извади кожената кесия, която му беше дал капитан Домон, и припряно раздели съдържанието ѝ на три равни купа. — Тази история ще плъзне из целия град само за час, независимо дали някой ще

повярва, или не, а Получовекът може да я чуе всеки момент. Домон няма да потегли преди заранта. В най-добрия случай тролоците ще го преследват по целия му път до Иллиан. Е, по някаква си своя причина той почти го очаква, но това на нас с нищо няма да ни помогне. Не ни остава нищо друго освен да бягаме — да си плюем на петите и да бягаме колкото се може по-бързо.

Мат бързо мушна парите, които Том избута към него, в джоба си. Ранд прибра своята купчина малко по-бавно. Домон им беше дал равностойно количество сребро, но Ранд, без сам да знае защо, съжали, че монетата на Айез Седай я няма. Пъхна своя дял в джоба си и погледна въпросително веселчуна.

— В случай че се разделим... — почна Том, — е, най-вероятно няма, но ако все пак се случи... тогава вие двамата ще се справите и сами. Добри момци сте. Само гледайте да се държите по-настрана от Айез Седай, с цената на всичко.

— Мислех, че тръгваш с нас — каза Ранд.

— Тръгвам, момче, тръгвам. Но сега те са вече наблизо и само Светлината знае какво ще стане. Все едно. Едва ли ще се случи нещо чак толкова... — Том замълча, изглежда Мат и рече сухо: — Вече не възразяваш да остана с вас, нали?

Мат сви рамене.

— Просто нервите ми не издържат. Май никога няма да се измъкна от всичко това. Тъкмо спрем да си поемем дъх, и те отново се появяват, за да ни спипат. Чувствам се, сякаш някой непрекъснато занича в тила ми. Какво ще правим сега?

Смехът отвъд стената избухна отново, прекъсван от Гелб, който се мъчеше гръмко да убеди двамата мъже, че им говори истината. „Колко още?“ — зачуди се Ранд. Рано или късно Бартим щеше да свърже тримата от неговия разказ с тях.

Том издърпа леко стола си и се изправи, като се стараеше да стъпва леко приведен. Никой от другата страна на стената нямаше да го забележи, ако хвърлеше случайно поглед към тях. Махна с ръка да го последват и прошепна:

— Тихо.

Прозорците от двете страни на камината в тяхната половина на помещението гледаха към някаква уличка. Том внимателно огледа единия прозорец, преди да вдигне кепенеца му, само колкото да могат

да се промушат през него. Той съвсем леко изскърца, нямаше да се чуе и на три стъпки от масата отвъд стената, където се водеше изпълненият с насмешки и кикот спор.

Щом се озоваха на улицата, Мат забърза напред, но Том го дръпна за ръката.

— Не толкова бързо! Не и преди да сме сигурни какво правим.

Том затвори прозореца и се озърна да огледа уличката.

— Защо правиш всичко това? — отново настоя Мат. — За теб ще е по-безопасно, ако ни оставиш. Защо толкова държиш да останеш с нас?

Том го изглежда.

— Имах един племенник, Овин — промълви той уморено и присви рамене. Свали навитото си одеяло и постави върху него калъфите с инструментите. — Единственият син на брат ми, единственият ми жив роднина. Той се забърка с Айез Седай, но тогава бях твърде зает с... с други работи. Не знам какво щях да направя, но когато най-накрая се опитах, беше твърде късно. Овин умря след няколко години. Може да се каже, че Айез Седай го убиха. — Той се изправи, без да поглежда към тях. Гласът му не трепна, но Ранд мерна сълзи в очите му. — Ако успея да ви предпазя от Тар Валон, може би ще престана да мисля за Овин. Изчакайте тук. — Продължавайки все така да избягва да ги погледне, той забърза към площада и се скри от очите им.

Мат понечи да тръгне след него, но спря.

— Не може да си ги остави — промълви той и докосна калъфите с лютнята и флейтата. — Ти вярваш ли на тази история?

— Какво ти става напоследък, Мат? — попита Ранд. — Не беше такъв. Не съм те чувал да се засмееш от няколко дни.

— Не ми харесва да ме гонят като див заек — сръза го Мат. После въздъхна и се озърна боязливо. — Извинявай. От бягането е, от всичките тези непознати и... просто от всичко. Непрекъснато се стряскам. Погледна някого и не мога да се отърва от мисълта дали няма да ни издаде на Чезнещите, или да ни измами, или да ни окраде, или... О, Светлина, Ранд, та нима ти не си изнервен?

— Прекалено съм изплашен, за да съм изнервен — изсмя се Ранд.

— Какво смяташ, че са направили Айез Седай с племенника му?

— Не знам — отвърна притеснено Ранд. Знаеше за само една неприятност, която можеше да докара един мъж дотам, че да се забърка с Айез Седай. — Не е като нас, предполагам.

— Да, сигурно не е.

Известно време останаха умълчани. Ранд вече не беше сигурен от колко време чакат. Няколко минути сигурно, но на него му се струваше цял час. Чакаха да се върне Том, чакаха Бартим и Гелб да отворят прозореца и да ги обявят за Мраколюбци. А след това някакъв мъж влезе в уличката. Висок мъж. Качулката на черното му наметало беше дръпната напред и прикриваше лицето му, а наметалото беше черно като самата нощ.

Ранд стисна дръжката на меча толкова здраво, че кокалчетата на пръстите го заболяха. Мат също се изправи, приведе се и бръкна под наметалото си.

Човекът запристъпва право към тях и гърлото на Ранд се свиваше с всяка негова поредна стъпка. Внезапно мъжът се спря и отметна качулката. Беше Том.

— Е, щом и вие не можахте да ме познаете — ухили се веселчунът, — значи добре съм се маскирал за градските порти.

Избута ги и почна да прехвърля разни неща от старото си наметало в новото си облекло — толкова ловко, че Ранд не можеше да различи какво изважда и какво прибира. Забеляза, че новото наметало всъщност е тъмнокафяво. Кафяво, не черно. Мат продължаваше да държи ръката си под дрехата и така се беше втренчил в гърба на Том, сякаш беше готов да използва скритата си кама.

Том ги изгледа сърдито и изсумтя:

— Ей, няма време да си играем на плашене. Излизаме един по един, така, че да се виждаме. Ти не можеш ли малко да се поизгърбиш, Ранд? Така, както си щръкнал, си като знаме. — Той преметна вързоп на гръб и отново смъкна качулката над лицето си. Изобщо не приличаше на белокос веселчун. По-скоро имаше вид на някой от многото пътници, беден човек, който не може да си позволи кон, да не говорим за карета. — Хайде, тръгваме. Вече загубихме много време.

Ранд нямаше нужда да го убеждават, но въпреки това се поколеба преди да излезе на площада. Никой от редките минувачи не им обръщаше внимание — повечето дори не ги поглеждаха, — но раменете му, се бяха стегнали на възел и той очакваше всеки момент

някой да го посочи и да викне, че е Мраколюбец, което щеше да превърне хората наоколо в тълпа, готова за убийство. Очите му пробягаха по откритото пространство, над хората, улисани в суровото си ежедневие — и когато отново се върнаха на площада, мърдраалът вече го беше прекосил наполовина.

Дори и не се опита да размишлява откъде ли се е появил. Но съществото закричи към тримата с бавна и зловеща крачка, като хищник, приковал жертвата си с поглед. Хората боязливо се заотдръпваха от силуета с черния плащ, избягваха да погледнат към него. Площадът някак изведнъж опустя.

Ранд замръзна. Опита се да призове празнотата, но беше все едно да хванеш дим. Невидимият поглед на Чезнеция го прерязваше до костите.

— Не гледайте в лицето му — промърмори Том. Гласът му беше дрезгав и скършен, сякаш със сила измъкваше думите от гърлото си. — Светлината да ви изгори, не го гледайте в лицето!

Ранд се насили да извие очите си настрана — и почти изстена: сякаш в лицето му се беше впила пиявица — но дори когато заби поглед в камъните на паважа, продължаваше да вижда приближаващия се мърдраал. Беше като котка, играеща си с мишки, развеселена от напразните им усилия да избягат. Чезнецият вече преполовяваше разстоянието помежду им.

— Така ли ще стоим? — изхриптя Ранд. — Трябва да бягаме... да се измъкнем. — Но не можеше да накара краката си да помръднат.

Мат бе измъкнал камата с рубина на дръжката; ръката му трепереше. Зъбите му се бяха оголили от ярост и страх.

— Мислиш... — Том спря да преглъща и продължи дрезгаво. — Мислиш, че можеш да го надвиеш, така ли, момче? — Старецът започна да мърмори на себе си. Единствената дума, която Ранд успя да долови, беше „Овин“. Внезапно Том изръмжа: — Не трябваше изобщо да се замесвам с вас, момчета. Не трябваше. — Той смъкна вързопата си и го хвърли в ръцете на Ранд. — Погрижи се за това. Като кажа „бягай“, бягате и няма да спирате чак до Кемлин. „Кралски благослов“. Това е хан. Запомнете това в случай... просто го запомнете.

— Защо... — почна Ранд. Мърдраалът вече беше на не повече от двадесетина крачки. Краката на младежа сякаш бяха станали оловни.

— Просто го запомнете! — изръмжа Том. — „Кралски благослов“. Сега БЯГАЙТЕ!

И ги блъсна назад. Ранд побягна, Мат хукна след него.

— БЯГАЙТЕ! — Том скочи напред с гърлен, безсловесен рев. Право срещу мърдраала. Ръцете му политнаха в плавен жест, сякаш поемаше овациите на публиката за най-доброто си представление, в китките му се появиха две ками. Ранд се закова на място, но Мат го задърпа.

Чезнещият беше не по-малко изненадан. Ленивата му походка замря в полукракча, ръката му посегна към дръжката на черния меч, увиснал на кръста му, но дългите крака на веселчуна бързо преодоляха разстоянието, което ги делеше. Том връхлетя върху мърдраала преди черното острие да изпълзи наполовина от ножницата и двамата с трясък се срутиха сред площада. Неколцината все още останали минувачи се изпокриха.

— БЯГАЙТЕ! — Ослепително синя мълния прониза въздуха и Том изкрещя, но дори сред крясъка успя да извика отново: — БЯГАЙТЕ!

Ранд се подчини. Крясъците на веселчуна го подгониха.

Притиснал вързопа на Том до гърдите си, той се затича с всичка сила. Паника се плъзна от площада през целия град, докато Ранд и Мат тичаха, понесени на вълната на ужаса. Продавачи оставяха стоката си и се скриваха в дюкяните си при вида на лудо тичащите младежи. Издрънчаха кепенци, изплашени лица надничаха през прозорците на къщите и бързо се скриха. Градът вреше като разровен мравуняк.

Когато приближиха градските порти, Ранд внезапно се сети за онова, което Том му беше подхвърлил за ръста му, и без да забавя ход, се сгърби, като се постара да не си личи, че го прави нарочно.

Портите бяха отворени. Двама пазачи със стоманени шлемове и ризници до кръста, навлечени върху грубите им червени куртки с бели яки, стискаха алебардите си и гледаха притеснено към града. Единият изглежда подозрително Ранд и Мат, но те не бяха единствените, които тичаха навън. Заедно с тях се изсипваше мощен поток изплашени хора, задъхани мъже, разхлипащи жени, понесли бебета и влачещи разплакани дечица, пребледнели майстори, още не свалили престилките си, стиснали инструментите си в ръце.

„И накъде ли са се запътили? — помисли си Ранд зашеметен. — Том. О, Светлината да ме спаси дано, Том!“

Продължиха да тичат, докато и последният от избягалите през градските порти изостана зад тях, и още, чак докато градът се скри от погледа им.

Най-сетне Ранд рухна на колене на земята. Пътят се простираше празен пред тях и се губеше сред голи дървеса. Мат го задържа.

— Хайде. Хайде — подканяше го задъхано Мат. Кална пот се стичаше по лицето му. — Не бива да спираме.

— Том — промълви Ранд. Ръцете му стиснаха вързоп с наметалото и вещите на веселчуна. — Том!

— Той е мъртъв. Сам видя. Сам чу. О, Светлина, Ранд, той е мъртъв!

— Ти смяташе, че Егвийн, Моарейн и останалите също са мъртви. Ако са мъртви, защо мърдраалите продължават да ги търсят? А?

Мат падна на колене до него.

— Добре. Те може би са живи. Но Том... ти видя! Кръв и пепел, Ранд, същото може да сполети и нас.

Ранд бавно кимна. Пътят зад тях все още беше празен. Почти очакваше — надяваше се поне — Том все пак да се появи, забързан, пухтящ под мустаците си, за да им покаже каква беля са му те двамата. „Кралски благослов“ в Кемлин. Той с мъка се изправи и метна вързоп на Том на гърба си. Мат го изгледа боязливо, с присвити очи.

— Да тръгваме — въздъхна Ранд и пое по пустия Кемлински път.

ГЛАВА 27

ПРИБЕЖИЩЕ В БУРЯТА

Перин се дразнеше заради изгубеното време, прекарано с Туатан в ленивото пътуване на югоизток. Пъстроцветните фургони не завъртаха колелата си преди слънцето да се е вдигнало високо над хоризонта и спираха рано следобед, ако намереха удобно място за бивак. Кучетата подтичваха край фургоните, а много често и хлапетиите с тях. Никак не им беше трудно да ги следват. Всяко подмятане, че могат да продължат напред или да побързат, се посрещаше със смях или с думите:

— И какво, да си изморим конете ли?

Изненада се, като разбра, че Илиас не споделя чувствата му. Илиас не искаше да се вози на фургоните — предпочиташе да ходи пеш, като понякога вървеше в челото на колоната, но никога не предложи да ги напуснат, нито настояваше да продължат напред.

Странният брадат мъж със странните кожени дрехи беше съвсем различен от деликатните Туатан. Дори когато не бяха отседнали на бивак, човек не можеше да сбърка Илиас с никой друг от Народа, и не само заради дрехите му. Илиас крачеше с ленивата походка на вълк, която само се подчертаваше от кожите и кожената му шапка, и излъчваната от него опасност изглеждаше толкова естествена, колкото жегата, излъчвана от огън, и това правеше отликата му от Пътуващия народ доста ярка. Млади или стари, всички от Народа стъпваха с радост по земята. В походката им не се долавяше притеснение от предстояща опасност, а само наслада. Дечицата, разбира се, щурееха наоколо, изпълнени с чистия порив на самото движение, но сред Туатан белобрадите старци и бабите също стъпваха леко и ходът им напомняше за тържествен танц. Целият Народ сякаш всеки миг бе готов да затанцува, дори когато стояха на място, дори в редките минути, когато таборът не бе огласян от музика. Цигулки и флейти, ксилофони и цитри, и барабани — всичко се смесваше в разногласна хармония около фургоните им почти всеки час, било когато стануваха,

или когато се движеха. Радостни песни и бликащ смях, тъжни песни — събудеше ли се някой в табора, екваше музика.

Край всеки фургон, до който се спираше Илиас, го посрещаха приятелски кимания и усмивки. Край всеки огън, до който приседнеше, го срещаше блага дума. Сигурно това беше ликът, който Народът винаги показваше на външни хора — открити, усмихнати лица. Но Перин беше усетил, че зад тази повърхност се крие боязливостта на полуопитомена сърна. Нещо дълбоко се криеше зад усмивките, предназначени за двамата от Емондово поле, нещо, което издаваше безпокойство. И което започна да изчезва едва след като минаха много дни. Но спрямо Илиас тази боязливост беше по-силна. Когато не ги гледаше, те го проследяваха неприкрито, сякаш притеснени какво ли може да им стори. Когато преминаваше през табора, стъпалата им, готови да затанцуват, бяха готови да побягнат.

Илиас определено не се чувстваше по-удобно с техния Път на листото, отколкото те от неговото присъствие, и непрекъснато свиваше уста. Не точно от снисхождение и определено не от презрение, по-скоро сякаш му се искаше да бъде някъде другаде, но не и с тях. Но въпреки това всеки път, щом Перин надигнеше глас да ги напуснат, Илиас му изшъткваше, че е добре да си починат малко, само още няколко дни.

— Вие сте преживели трудни времена преди да ме срещнете — отговори Илиас на третия или четвъртия път. — А ви очакват още по-големи трудности. — Той се усмихна, с уста, пълна с парче от изпечения от Ила сладкиш. Жълтоокият му поглед бе някак си разсеян дори когато се усмихваше. Може би дори повече, когато се усмихваше — усмивката рядко озаряваше очите му на хищник. Илиас се беше изтегнал край огъня, както обикновено отказвайки да седне на пъновете, примъкнати за тази цел. — Не бързай толкова да се напъхаш в ръцете на Айез Седай.

— Ами ако Чезнеците ни намерят тук? Какво би могло да ги задържи, ако просто си стоим така и ги чакаме? Три вълка не могат да ги задържат, а Пътуващият народ няма да ни помогне много. Та те няма да защитят дори себе си. Тролоците просто ще ги изколят, и това ще стане по наша вина. Все едно, рано или късно ще трябва да ги напуснем. По-добре рано.

— Нещо ми подсказва да изчакаме. Само още няколко дни.

— Нещо? Какво нещо?

— Отпусни се, момко. Приеми живота такъв, какъвто е. Бягай, когато се наложи, бий се, когато трябва, почивай, когато можеш.

— Какво искаш да кажеш с това „нещо“?

— Я си хапни малко сладкиш. Ила не ме харесва, но не мога да отрека, че ме храни добре, когато им дойда на гости. В станове на Народа винаги ще намериш добра храна.

— Какво е това „нещо“? — настоя Перин. — Ако знаеш нещо, а не ни го казваш...

— Нещо — отрони Илиас и сви рамене, сякаш той самият не го разбираше напълно. — Нещо ми подсказва, че е много важно да се изчака. Само още няколко дни. Не изпитвам често такива предчувствия, но съм се научил да им се доверявам, когато ме сполетят. Спасявали са ми живота неведнъж. Този път е някак си по-различно, но е важно. Усещам го. Ако искаш да побегнеш, бягай. Но без мен.

И това беше всичко, което казваше, колкото и пъти да го подпитваше Перин. Изтягаше се, разговаряше с Рен, похапваше, похъркваше, нахлупил странната си капа над очите, и отказваше да спорят повече за евентуално напускане на табора. Нещо му подсказвало да изчакат. Нещо му подсказвало, че е важно. Не можел да каже точно кога щял да дойде моментът да си тръгнат. Не се коси, момко, Опитай от гозбата. Отпусни се.

Перин така и не успяваше да се отпусне. Нощно време обикаляше около шарените фургони, загрижен дори заради това, че никой друг не намира никакво основание за тревога. А Туатан пееха и танцуваха, готвеха си и се хранеха край лагерните си огньове — сушени плодове и орехи, диви ягоди и зеленчуци — месо не ядяха — и продължаваха да се занимават с хилядите си домашни работи, сякаш световните дела изобщо не ги притесняваха. Децата им тичаха и играеха навсякъде, катереха се по дърветата, смееха се и се търкаляха по земята с кучетата. Пълно безгрижие. Тук нищо на света не можеше да разтревожи никого.

Като ги гледаше, краката го засърбяваха да стане и да си тръгне. „Да си заминем, преди да сме довели преследвачите си при тях. Те ни приеха, а ние се отплащаме на добротата им, като ги застрашаваме. Те

поне имат основание да живеят с леко сърце. Нищо не ги преследва. Виж, нас тримата...”

Трудно беше да заговори Егвийн. Тя или си говореше с Ила, или танцуваше с Ейрам под звуците на флейти, цигулки и барабани, под звуците на мелодиите, които Туатан бяха събрали от целия свят, или на резките, пронизителни песни на самия Пътуващ народ, резки, независимо дали бяха бързи, или бавни. Знаеха много песни. Някои от тях беше чувал у дома, макар много често да се оказваха с различни имена от тези, с които бяха известни в Две реки, и с различни думи. „Три момичета в ливадата“ например Калайджиите наричаха „Хубави девойчета танцуват“ и според тях „Вятъра от север“ се наричала „Силен дъжд вали“ в някои земи и „Завръщането на Берин“ в други. Когато ги помоли, без да се замисля, да му изпеят „Калайджията ми взе котлите“, те изпопадаха от смях. Знаеха я, но под името „Захвърли перцата“.

Той можеше да разбере желанието на Егвийн да танцува. У дома, в Емондово поле, никой не го смяташе за много добър танцьор, но тези песни просто те дърпаха за краката и той никога досега не беше танцувал толкова дълго, толкова всеотдайно и толкова хубаво. Танците направо го омайваха и караха кръвта му да пулсира в ритъм с барабаните.

На втората вечер Перин за пръв път видя жените, танцуващи на някои от по-бавните мелодии. Огньовете тлееха и нощта бе прилегнала ниско над фургоните, а пръстите на свирачите потупваха по барабаните в лек, бавен ритъм. Най-напред един барабан, после втори, докато всички барабани в табора не подхванаха същия тих, настоятелен тътен. Настъпи пълна тишина, кънтяха само барабаните. Някакво девойче в червена рокля се понесе в светлината, развяло големия си плетен шал. В косата си беше сплела нишки с мъниста. Изрита обувките си настрана. Флейта подхвана мелодията, тихо зави, и момичето затанцува. Протегна ръце и шалът се развя зад гърба ѝ; бедрата ѝ се залюляха, голите ѝ стъпала заситниха под ритъма на барабаните. Тъмните очи на девойчето се приковаха в Перин, усмивката ѝ изгря полека на устните ѝ, бавна като танца ѝ. Завъртя се в кръг пред него, като му се усмихваше през рамо.

Той преглътна с мъка. Топлината, избила на лицето му, съвсем не беше от огъня. Второ момиче се присъедини към първото, ресните на

шалове им се поклащаха с барабанныя ритъм и бавното полюшване на бедрата им. И двете му се усмихваха. Той се окашля дрезгаво. Страх го беше да се огледа; лицето му беше почервенияло като цвекло и всеки, който не следеше танца на девойките, сигурно в този миг наблюдаваше него и му се смееше. Беше сигурен в това.

Такова нещо не беше му се случвало в Емондово поле. Танцуването с момичета на Моравата въобще не можеше да се сравни с това, което изпитваше сега. Изведнъж му се прииска вятърът да задуха по-силно, за да го охлади.

Момичетата отново затанцуваха пред очите му, само че вече бяха станали три. Едната му намигна лукаво. Очите му се заматаха трескаво. „О, Светлина — помисли си той. — Какво да правя? Какво би направил Ранд на мое място? Той се оправя по-добре с момичетата от мен.“

Танцуващите момичета тихо се засмяха; мънистата подрънкваха, когато те докосваха с пръсти дългите си коси, спускащи се по раменете им, и на Перин му се стори, че лицето му ще пламне. После към девойките се присъедини една малко по-възрастна жена, за да им покаже как трябва да се играе. Той изстена, предаде се и притвори очи. Дори за затворените му клепачи насмешливият им смях го гъделичкаше. Дори през затворените си клепачи продължава да ги вижда. По челото му потече пот и той отново пожела вятърът да духне по-силно.

Според Рен момичетата не танцували често точно този танц, а и жените го правели рядко, а според Илиас те нарочно го играели напоследък всяка вечер — заради Перин.

— Би трябвало да ти благодаря — каза му Илиас една вечер. — При вас, младите, е друго, но на стар човек като мен му трябва малко повече от един огън, за да му се стоплят кокалите. — Перин го изглежда сърдито. Когато Илиас се отдалечи от него, по изгръбената му стойка си личеше, че му се смее негласно.

Перин скоро привикна да не измества засрамен очи от танцуващите жени и момичета, макар че намигванията и усмивките им продължаваха да го изкушават. Една, да речем, както и да е — но пет или шест, и всички наоколо те гледат... Той така и не успя да надмогне сваяна си и да престане да се изчервява.

А после и Егвийн започна да учи танца. Две от момичетата, които го бяха танцували първата вечер, се заловиха да ѝ показват, пляскайки с ръце в ритъм, докато тя повтаряше заплетените стъпки, а заетият от някого шал се развяваше около нея. Перин понечи да каже нещо, но после реши, че ще е по-разумно да не си хаби езика. Когато момичетата прибавиха вълнистите поклатания на бедрата, Егвийн се разсмя и трите девойки с кикот се олюляха една друга в прегръдките си. Но Егвийн беше настояща, очите ѝ блестяха, на бузите ѝ избиха червени петна.

Ейрам следеше танца ѝ със зноен, жаден поглед. Стройният хубав млад мъж ѝ беше подарил гердан със сини мъниста, който тя носеше непрекъснато. (Напоследък усмивките на Ила, когато за първи път бе забелязала интереса, проявяван от внука ѝ към Егвийн, се бяха сменили със загриженост.) Перин реши да следи внимателно младия Ейрам.

Веднъж успя да засече Егвийн сама край един фургон и ѝ каза:

— Весело ти е, нали?

— А защо да не ми е весело? — Тя попипа сините мъниста на шията си и се усмихна. — Не е нужно всички да се стараем да сме толкова нещастни като теб. Нямаме ли малко право да си доставим радост?

Ейрам стоеше недалече от тях — той никога не се отдалечаваше от Егвийн, — скръстил ръце на гърдите си, и се усмихваше: хем лукаво, хем предизвикателно. Перин сниши глас:

— Мислех, че държиш да стигнеш до Тар Валон. Никои тук няма да те научи как да станеш Айез Седай.

Егвийн отметна глава.

— А аз си мислех, че не искаш да стана Айез Седай.

— Кръв и пепел, ти вярваш ли, че тук сме в безопасност? Някой Чезнещ може да ни намери всеки момент.

Ръката ѝ, стиснала мънистата, трепна.

— Каквото има да става, ще стане, независимо дали ще напуснем утре, или след седмица. Убедена съм в това. Наслаждавай се, Перин. Може това да се окаже последната възможност да се порадваме на живота.

Тя го погали тъжно с пръсти по бузата. А после Ейрам ѝ протегна ръка и тя се понесе засмяна към него. Докато двамата тичаха

към свирещите цигулки, хванати за ръце, Ейрам го изглежда победоносно през рамо, сякаш му каза: „Тя не е твоя, но ще стане моя“.

Твърде силно им влияеше магията на Народа, помисли си Перин. „Илиас е прав. Не им е нужно да те убеждават в Пътя на листото. Той сам се просмуква в теб.“

Вечерта Ила го погледна как се присвива под студения вятър и измъкна от фургона дебел вълнен плащ. Той се зарадва, че плащът беше тъмнозелен, а не червен или яркожълт. Когато го наметна на раменете си, се изненада, че му е съвсем по мярка, но Ила промърмори:

— Можеше да стои и по-добре. — И хвърли бърз поглед към секирата на колана му. Очите ѝ бяха пълни с тъга, въпреки усмивката на устните ѝ. — Можеше да стои и по-добре.

Всички Калайджии бяха такива. Усмивките не слизаха от лицата им, те никога не се поколебаваха да го поканят да приседне до тях да пийнат или да послушат музика, но очите им винаги поглеждаха към секирата и той усещаше какво си мислят. Не инструмент, а оръжие. Насилието над друг човек никога не може да има оправдание. Пътят на листото.

Понякога му се дощяваше да им закрещи, че на този свят има тролоци и Чезнещи. Че има такива, които са готови да смачкат всяко листо. Че Тъмния е тук и че Пътят на листото ще изгори в очите на Баал-замон. И упорито продължаваше да носи секирата на кръста си, дори отмяташе плаща си, та да я виждат. От време на време Илиас поглеждаше присмехулно към оръжието, увиснало тромаво на хълбока му, и се ухилваше, а жълтите му очи сякаш четяха мислите му. Това почти го караше да загърне секирата. Почти.

Макар таборът на Туатан да беше извор на непрестанно раздразнение, тук сънищата му поне бяха по-нормални. Понякога се събуждаше, плувнал в пот, след като беше сънувал тролоци и Чезнещи, нахлули в стана: цветните като пролетна дъга фургони пламнали като клади от хвърлените в тях факли, хората, падат сред локви кръв, мъже, жени и деца тичат и пицят и загиват, без да оказват никаква съпротива, без да се опитват да се защитят от съскащите като коси мечове на чудовищата. Нощ след нощ скачаше и се събуждаше сред мрака, задъхан, стиснал дръжката на секирата, докато не осъзнаеше, че фургоните не са обгърнати в пламъци, че наоколо няма никакви

окървавени животински муцуни, озъбени над разкъсани и сгърчени, търкалящи се по земята човешки тела. Ако изобщо имаше някакво място за Тъмния в неговите сънища, то тези бяха най-подходящи, но такова място нямаше. Никакъв Баал-замон. Просто най-обикновени кошмари.

Ала когато беше буден, усещаше присъствието на вълците. Те стояха надалече от стана, а също и от кервана, когато се движеха, но той винаги знаеше, че са наоколо. Усещаше презрението им към кучетата, бранещи табора на Туатан. Шумни животни, техни бивши събратя, отдавна забравили за какво са предназначени челюстите им, забравили вкуса на топла кръв; можеха да уплашат хора, но щяха да легнат и да се предадат, само да се появеше глутницата. С всеки следващ ден усещането за тяхното присъствие ставаше все по-остро и ясно.

С всеки следващ залез Пъструша ставаше все по-нетърпелива. След като Илиас толкова държеше да свършат тази работа с отвеждането на човеците на юг, значи тя трябваше да се свърши — но стига с това бавно пътуване. Вълците бяха привикнали да скитат волно и на нея никак не й харесваше да остава далече от глутницата си за дълго. Нетърпеливост изгаряше и Вятър. По тези места ловът беше съвсем оскъден, а той мразеше да се храни с полски мишки, плячка, подходяща само за кутрета, докато се учат да ловуват, както и за престарели единаци, които не могат вече да свалят сърна или елен. Понякога на Вятър му се струваше, че Горньо беше прав: да оставим човешките грижи на човеците. Но той избягваше подобни мисли, когато Пъструша беше наблизо, и още повече в присъствието на Скокливец. Скокливец беше посивял, покрит с белези ветеран, безстрастен с познанията, придобити от времето, с хитрост, която до голяма степен компенсираше онова, което възрастта му беше отнела. За човеците му беше все едно, но Пъструша държеше тази работа да се свърши и Скокливец щеше да чака, докато тя чака, и да тича, когато тя тича. Вълк или човек, бик или мечка, каквото и да заплашеше Пъструша, щеше да срещне челюстите на Скокливец, които да го пратят във вечния му сън. В това се състоеше целият живот на Скокливец и тъкмо то караше Вятър да бъде предпазлив, докато Пъструша сякаш не обръщаше внимание на мислите и на единия, и на другия.

Всичко това Перин усещаше ясно в ума си. И трескаво желаше да се озоват най-сетне в Кемлин и да тръгнат с Моарейн към Тар Валон. Дори и да не намереше там отговори, поне всичко това щеше да свърши. Илиас го поглеждаше и сякаш четеше мислите му.

Този път сънят започна по-леко, отколкото другите напоследък. Той седеше край кухненската маса на Алзбет Люхан и точеше секирата с камък. Госпожа Люхан никога не позволяваше да се върши ковашка работа, нито каквото и да е, което намирисваше на ковачница, в къщата. Майстор Люхан дори трябваше да изнася кухненските й ножове извън дома, за да ги наточи. Но сега тя готвеше гозба на огнището и не го сгълча заради секирата. Нищо не му каза дори когато един вълк пристъпи в къщата и прилегна на пода, между Перин и вратата към двора. Перин продължаваше да точи брадвата. Скоро, съвсем скоро щеше да дойде моментът да я използва.

Внезапно вълкът се изправи и изръмжа гърлено, гъстата козина по гърба му настръхна. В кухнята, откъм двора, пристъпи Баал-замон. Госпожа Люхан продължаваше да се занимава с готвенето.

Перин скочи и вдигна секирата, но Баал-замон не обърна внимание на оръжието му, а се загледа във вълка. На мястото на очите му заиграха пламъци.

— Това ли трябва да те пази? Е, срещал съм го и преди. Много пъти преди.

Той посочи напред с кривия си пръст, а вълкът зави и от очите, ушите, устата и кожата му избухнаха пламъци. Воня на изгоряло месо и козина изпълни кухнята. Алзбет Люхан вдигна капака на гърнето и разбърка гозбата с дървената лъжица.

Перин изтърва секирата и скочи напред, мъчейки се да загаси пламъците с ръце. Вълкът се разсипа на черна пепел в дланите му. Втрещен в безформената купчина върху прясно пометения под на госпожа Люхан, той заотстъпва. Дося му се да изтрие мазните сажди от дланите си, но при мисълта, че ще полепнат по дрехите му, стомахът му се преобърна.

— Остави ме! — изкрещя той. Госпожа Люхан изтръска лъжицата на ръба на гърнето и отново го захлупи, като си мърмореше тихо.

— Не можеш да избягаш от мен — каза Баал-замон. — Не можеш да се скриеш от мен. Ти си онзи и си мой. — Зноят от

пламъците в очите му накара Перин да заотстъпва през кухнята, докато не опря гръб в стената. Госпожа Люхан отвори капака на фурната, за да нагледа хляба. — Окоето на света ще те погълне — каза Баал-замон. — Бележа те за свой! — Той замахна със сгърчената си длан, сякаш да хвърли нещо; пръстите му се разтвориха и към лицето на Перин полетя гарван.

Черният клон разкъса лявото му око и Перин изпищя... и се изправи, стиснал лицето си в длани, обкръжен от притихналите фургони на Пътуващия народ. Разтвори бавно ръце. Нямаше болка, нито кръв. Но си я спомняше, спомняше си пронизалата го ужасна болка.

Потръпна и изведнъж видя Илиас, приклепнал в предутринния здрач, протегнал ръка към него, сякаш се канеше да го разтърси, за да се събуди. Отвъд дърветата, под които стояха фургоните, виеха вълците — вой от три гърла. И той усети онова, което изпитваха. „Пламък. Болка. Пламък. Омраза. Омраза! Убий!“

— Да — промълви тихо Илиас. — Време е. Ставай, момче. Време е да си тръгваме.

Все още замаян, Перин се измъкна от завивките си. Докато навиваше одеялото си, от фургона излезе Рен, триейки сънливо очи. Търсача погледна към небето и единият му крак замръзна във въздуха над стъпалото. Само очите му се движеха, докато гледаше напрегнато в небето, макар Перин да не разбираше в какво се визира. На изток няколко облака бяха увиснали неподвижно, прошарени отдолу с розови нишки от слънцето, което всеки миг щеше да изгрее, но нищо друго не се виждаше.

Илиас се върна с оскъдните си лични вещи и Рен слезе по стълбичката.

— Трябва да променим посоката на пътя си, стари приятелю. — Търсача отново погледна притеснено към небето. — Днес тръгваме в друга посока. Ще дойдете ли с нас? — Илиас поклати глава и Перин кимна в подкрепа, сякаш бяха обсъдили всичко. — Е, тогава се пазете, приятелю. Има нещо в този ден... Смятам, че фургоните ни ще тръгнат на изток. Може би чак до Гръбнака на света. Може би ще намерим някой стеддинг и ще останем в него за известно време.

— Бедите никога не спхождат стеддинг — съгласи се Илиас. — Но Огиер никак не са отворени за странници.

— Всички са отворени за Пътуващия народ — отвърна Рен и се засмя. — Освен това, дори и Огиер имат котли и разни други неща за калайдисване. Хайде, да похапнем за закуска и ще поговорим.

— Няма време — отвърна Илиас. — Ние също трябва да тръгнем, и то скоро. Колкото се може по-скоро. Изглежда, днес е подходящ ден за тръгване.

Рен се постара да го убеди да останат поне да похапнат, а когато Ила се появи от фургона с Егвийн, тя също започна да го убеждава, макар и не толкова настоятелно. Изричаше всички подходящи за случая думи, но с някаква скована учтивост, и беше повече от ясно, че ще се радва да види най-сетне гърба на Илиас, ако не и този на Егвийн.

Най-сетне Рен вдигна безпомощно ръце.

— Е, добре. Не помня някога да съм пускал гост да си отиде от табора без прощален пир, но... — Той отново погледна боязливо към небето. — Е, струва ми се, че и ние самите трябва да потеглим рано. Може би ще ядем по пътя. Но поне си вземете сбогом с всички.

Илиас понечи да възрази, но Рен вече се беше забързал от фургон на фургон и скоро целият табор се събра, всички бяха облекли шарените си дрехи — такъв шемет от цветове, в сравнение с който червено-жълтият фургон на Рен и Ила изглеждаше почти безцветен. Едрите песове се мушкаха сред множеството, изплезили дълги езици, и се оглеждаха за някой желаещ да ги почеше зад ушите, докато Перин и останалите търпеливо се ръкуваха с всеки поотделно и следваше прегръдка след прегръдка. Момичетата, които бяха танцували всяка нощ, не се задоволяваха само с ръкуване и прегръдките им намираха Перин изведнъж да му се прииска да остане — докато не усети, че всички го гледат, от което лицето му придоби цвета на фургона на Търсача.

Ейрам придърпа Егвийн настрана. Перин не можеше да чуе какво ѝ говори, но тя тръскаше глава, отначало бавно, после все по-рязко, а той правеше умолителни жестове. Лицето му се променяше, от молба към убеждение, но тя продължаваше упорито да клати глава, докато Ила не я освободи от внука си, като му подвижна сърдито. Начумерен, Ейрам тръгна нанякъде, пропускайки останалата част от сбогуването. Ила го изгледа, колебаейки се дали да му извика да се върне. „Тя също изпитва облекчение — помисли си Перин. — Облекчение, че няма да тръгне с нас... с Егвийн.“

— Дойдохте в мир — изрече напевно Рен накрая и се поклони тържествено. — Тръгнете си в мир. Огньовете ни ще ви срещнат винаги с добре дошли, в мир. Пътят на листото е мир.

— Мир вам, завинаги — отвърна Илиас. — И на целия ви Народ. — Той се поколеба и допълни: — Аз ще намеря песента, или друг ще я намери, но песента ще се запее, тази година или догодина. Както е било нявга, и както ще бъде, свят без край.

Рен примигна изненадан, а Ила беше съвсем сащисана, но всички останали Туатан промърмориха в отговор:

— Свят безкрай. Свят и време безкрай. — Рен и жена му побързаха да го повторят след останалите.

И тогава наистина настъпи мигът да си тръгнат. Още няколко последни сбогувания, още няколко последни напомняния да се пазят, няколко последни усмивки и намигания, и ето че те вече започнаха да се отдалечават от табора. Рен ги придружи чак до края на гората, а две от кучетата махаха опашки край него.

— Наистина, стари приятелю, трябва много да внимавате. Този ден... Проклетия някаква е тръгнала по света, боя се, а колкото и да се преструваш, ти не си толкова проклет, че да не те погълне.

— Мир вам — каза Илиас.

— И вам — тъжно отекна гласът на Рен. След като той се отдалечи, Илиас се навъси, забелязал, че двамата го гледат с интерес.

— Не че вярвам в тази тяхна глупава песен — изръмжа той. — Но нямаше нужда да ги натъжаваме, като объркаме церемонията им, нали? Казах ви, че понякога много държат на ритуалите си.

— Разбира се — учтиво отвърна Егвийн. — Изобщо нямаше нужда.

Илиас извърна глава и промърмори нещо под нос. Пъструша, Вятър и Скокливец се появиха, за да поздравят Илиас, без да се подмазват като песовете от табора, но с достойнство, като равни с равен. Перин долови какво се таи в главите им. „Очи-огън. Сърцезъб. Смърт. Сърцезъб.“ Перин разбираше какво означава това. Тъмния. Говореха за съня му. И за собствения си сън.

Той потръпна, а вълците се понесоха напред, за да огледат пътя. Беше ред на Егвийн да язди Бела и той закричи до нея. Както обикновено, водеше ги Илиас: крачеше енергично и стъпките му сякаш поглъщаха пътя пред него.

Перин не искаше да мисли за съня си. Досега беше смятал, че вълците ги пазят от всички опасности. „Не съвсем. Приеми. С цяло сърце. С цял разум. Още се съпротивляваш. Съвсем — само когато приемеш.“

С усилие той изтласка вълците от главата си и примигна изумен. До този момент не знаеше, че може да го направи. Реши да не ги пуска да се върнат отново. „Дори и в сънищата ли?“ Не беше сигурен дали последната мисъл е негова собствена, или вълча.

Егвийн все още носеше гердана със сини мъниста, който ѝ беше подарил Ейрам, и клонче с яркочервени листа, вплетено в косата ѝ, също дар от младия туатанец. Че Ейрам се беше опитал да я убеди да остане с Пътуващия народ, в това Перин не се и съмняваше. Радваше го, че тя не се беше поддала, но все пак му се искаше да не гали мънистата на шията си с такава нежност.

Най-сетне той ѝ проговори:

— Какво толкова разговаряше с Ила? Всеки път, когато не танцуваше с онзи дългокракия, говореше с нея, сякаш си споделяхте някаква кой знае каква тайна.

— Ила ме съветваше как да бъда жена — отвърна му разсеяно Егвийн.

Той се разсмя, а тя го погледна заплашително, но Перин не забеляза гневния ѝ поглед.

— Съветвала! На нас никой не ни казва как да бъдем мъже. Ние просто сме.

— Аха — отвърна Егвийн. — Значи затова се справяте толкова лошо.

Пред тях отекна гръмкият кикот на Илиас.

ГЛАВА 28

СТЪПКИ ВЪВ ВЪЗДУХА

Нинив се взря захласната в онова, което се разкри пред очите ѝ надолу по реката: Бели мост, блеснал с млечния си цвят под лъчите на слънцето. „Още една легенда — каза си тя, поглеждайки към Стражника и Айез Седай. — Поредната легенда, а те сякаш дори и не я забелязват.“ И реши да не се удивлява повече. „Ще ми се смеят, ако ме видят как съм зяпнала като някоя селска тиква.“

От онази утрин, след Шадар Логот, когато намери Моарейн и Лан на брега на Аринел, между нея и Айез Седай не беше имало никакъв по-сериозен разговор. Говореха си, разбира се, но нищо съществено, поне според Нинив. Опитите на Моарейн да я убеди да отиде в Тар Валон например. Тар Валон. Добре, ще отиде там, ако се наложи, и ще мине през тяхното обучение, но не заради онова, което Айез Седай си въобразяваше. Ако Моарейн е въвлякла в някоя беда Егвийн и момчетата...

Понякога, въпреки волята си, Нинив се улавяше, че мисли какво би направила една Премъдра с Единствената сила. Какво би направила тя самата. Но колкото пъти се усетеше, че в главата ѝ се върти подобна мисъл, лумналият ѝ гняв я изпепеляваше. Силата беше нещо мръсно. Тя не биваше да има нищо общо с нея. Освен ако не се наложеше.

Прокълнатата жена само ѝ говореше как щяла да я отведе в Тар Валон за обучение. Не искаше да ѝ каже нищо друго! Не че тя самата държеше да научи нещо повече.

— Как смяташ все пак да ги намериш? — беше я попитала тя настоятелно.

— Както вече ти обясних — бе отвърнала Моарейн, без да си направи труда да обърне очи към нея. — Ще разбере, когато се окажа близо до двамата, които са изгубили монетите си. Колкото повече време минава, толкова по-близо трябва да съм до тях, но ще разбере. Що се отнася до онзи, който все още пази талисмана си, докато е у него, мога да го проследя през половината свят, ако се наложи.

— А след това? Какво смяташ да правиш, когато ги намериш, Айез Седай? — И за миг не можеше да допусне, че Айез Седай би била толкова настояща, ако нямаше никакви кроежи, свързани с тях.

— Тар Валон, Премъдра.

— Тар Валон, Тар Валон. Само това казваш и вече започвам да...

— Част от обучението, което ще получиш в Тар Валон, Премъдра, ще те научи как да държиш под контрол собствения си нрав. Нищо не можеш да направиш с Единствената сила, когато чувствата властват над разума ти.

Само да можеше да се отърве някак от тази жена! Лан, сам за себе си, беше по-добър — един Стражник би трябвало да се справи с това, което е необходимо, казваше си тя припряно, и усещаше как изведнъж се изчервява.

От друга страна, Лан я дразнеше дори повече от Моарейн. Тя не можеше да разбере как бе успял толкова лесно да влезе под кожата ѝ. Той рядко казваше нещо — понякога не повече от дузина думи на ден — и никога не взимаше участие в... дискусиите между нея и Моарейн. Често се оказваше встрани от двете, докато проучваше терена, но дори когато беше с тях, се държеше малко настрана и ги наблюдаваше, сякаш гледаше дуел. В такива моменти на Нинив не ѝ се искаше да ги гледа така. Ако това наистина беше дуел, тя досега не беше спечелила и една точка, докато Моарейн дори нямаше вид да е забелязала, че е влязла в битка. Нинив спокойно можеше да мине без студените му сини очи, дори без мълчаливото му присъствие.

Освен това я гнетеше някакво тягостно чувство и тя усещаше, че то е надвиснало и над Моарейн и Лан, колкото и да се правеха на невъзмутими. Тя усещаше, че под спокойната си външност час след час двамата се стягат все по-силно и по-силно, като пружини, натегнати до крайност. Моарейн сякаш се вслушваше в неща, които не съществуваха, и онова, което чуваше, белязваше с нова бръчка челото ѝ. Лан оглеждаше бдително леса и реката, сякаш очакваше клопки и засади.

Отчасти я радваше, че не е единствената, която изпитва това тягостно и тревожно чувство, че светът сякаш е замрял на ръба на пропаст — щом и те го изпитваха, значи беше истинско — но от друга страна, не желаше нищо повече освен всичко да се окаже плод на въображението ѝ.

— Няма нищо — отвърна ѝ спокойно Лан, когато ги попита. Не обърна очи към нея, докато говореше; очите му не преставаха да оглеждат. А после, в противоречие с току-що казаното, добави: — Ти май трябва да се върнеш в Две реки, когато стигнем до Бели мост и пътя за Кемлин. Тук е твърде опасно. Но нищо не би те спряло да се върнеш. — Това беше най-дългата фраза, произнесена от него в този ден.

— Тя е част от Шарката, Лан — сгълча го Моарейн. Нейният поглед също се беше зареял нанякъде. — Това е Тъмния, Нинив. Бурята ни е оставила... поне засега. — Тя вдигна ръка като да опипа въздуха, после несъзнателно я изтри в дрехата си, сякаш беше докоснала нещо мръсно. — Но той все още наблюдава — въздъхна тя — и погледът му става все по-остър. Не нас, света гледа той. Колко ли време остава преди да се окаже достатъчно силен, за да...

Нинив присви рамене; изведнъж почти усети с кожата си, че някой се вира в гърба ѝ. Точно такива обяснения предпочиташе да не чува от Айез Седай.

Лан разузнаваше пътя пред тях, но докато по-рано той избираше посоката, сега това правеше Моарейн, толкова сигурна, сякаш следваше някакви невидими следи, стъпки във въздуха, мирис на спомен. Лан само проверяваше пътя, който тя определяше, за да е сигурен, че не ги грози никаква опасност. Нинив имаше чувството, че дори той да каже, че пътят не е безопасен, Моарейн пак ще настоява да продължат по него. Право покрай реката, до...

Нинив се стресна и се отърси от мислите си. Намираха се в основата на Бели мост. Бледата арка блестеше на слънчевата светлина като млечна паяжина, увиснала над Аринел. Теглото на един човек можеше да я срути, да не говорим за кон. Със сигурност щеше да рухне всеки миг от собствената си тежест.

Лан и Моарейн продължиха спокойно напред и нагоре по блестящия бял подстъп и после по самия мост, копитата чаткаха, не като стомана върху стъкло, а като стомана върху стомана. Повърхността на моста определено изглеждаше хлъзгава като стъкло, като мокро стъкло, но осигуряваше на конете твърда, сигурна основа.

Нинив се насили и тръгна след тях, но още с първата крачка зачака мостът да се разклати под тях. „Ако можеше от стъкло да се изплете дантела — помисли си тя, — щеше да изглежда точно така.“

Едва след като прекосиха почти целия мост, тя усети парливия мирис на изгоряло, изпълнил въздуха. А малко след това видя откъде идва.

Около площада в основата на Бели мост, на мястото на половин дузина сгради бяха останали купища почернели греди, от които се виеха тънки струи дим. Мъже в груби червени палта и покрити със сажди брони патрулираха по улиците, но преминаваха бързо, сякаш се опасяваха да не би да намерят нещо, и докато крачеха, непрекъснато се озъртаха през рамо. Граждани — малцината, които можеха да се срещнат навън — почти тичаха, присвили глави между раменете си, сякаш нещо ги гонеше.

Лан изглеждаше мрачен, по-мрачен дори от обичайното, душеше намръщен във въздуха и ръмжеше под носа си.

— Колелото тъче така, както пожелае — промърмори унило Моарейн. — Ничие око не ще види Шарката преди да е изтъкана.

В следващия миг тя вече беше слязла от Алдийб и разговаряше с хората из града. Въпроси не задаваше; изказваше състрадание и за изненада на Нинив, то изглеждаше съвсем искрено. Хора, които иначе се отдръпваха от Лан в желанието си да стоят по-настрана от всякакъв чужденец, се спираха да поговорят с Моарейн. Самите те се изненадваха от това, което правеха, но въпреки волята си изливаха душите си, поне донякъде, пред ясения поглед и утешителния глас на Моарейн. Очите на Айез Седай сякаш споделяха човешката им мъка, подсилваха объркването им и езиците се развързваха.

Но въпреки това я лъжеха доста. Повечето. Някои отричаха, че изобщо ги е сполетяла някаква беда. Нищо не се било случило. Моарейн споменаваха за изгорелите здания около площада. Всичко си било наред, настояваха те, и се взираха през онова, което не искаха да видят.

Някакъв дебелак разговаряше с нея с престорена сърдечност, но бузите му потръпваха при всеки шум зад гърба му. С усмивка, която непрекъснато помръкваше, той държеше на това, че някаква улична лампа се обърнала и причинила пожар, който се понесъл бързо от вятъра, преди да успеят да сторят нещо. Само един поглед подсказа на Нинив, че това е лъжа.

Чуваха почти толкова различни версии, с колкото хора говореха. Няколко жени снишиха заговорнически гласове. Според тях всъщност

цялата работа била в това, че в града имало някакъв мъж, който се бил замесил с Единствената сила. Време било да извикат Айез Седай; и да се побърза, смятаха те, каквото и да разправят мъжете за Тар Валон. Нека Червената Аджа да се намеси, за да се оправят нещата.

Един човек твърдеше, че били нападнати от бандити, друг им обясни, че имало бунт на Мраколюбците.

— Тия, дето искат да видят Лъжедракона, нали знаете — уверяваше ги мрачно той. — Има ги из целия град. Мраколюбци, до един.

А други пък говореха за някаква беля — трудно можеха да обяснят каква точно, — дошла по реката на някаква ладия.

— Показахме им — измърмори някакъв дългонос мъж и потри нервно ръце. — Да си го пазят онова нещо в Граничните земи, където му е мястото. Слязохме при кейовете и... — Той млъкна толкова рязко, че зъбите му изтракаха, и побягна.

Ладията си заминала — това поне разбраха от други. Срязали въжетата и запрашили по течението веднага щом тълпата се изсипала на пристанището. Нинив се зачуди дали Егвийн и момчетата са били на борда. Една жена спомена, че с ладията пристигнал и някакъв веселчун. Ако това е бил Том Мерилин...

Тя сподели мнението си с Моарейн, че някои от младежите от Емондово поле може би са избягали с ладията. Айез Седай я изслуша търпеливо и каза:

— Може би. — Но по тона ѝ си личеше, че се съмнява.

На площада все още имаше една оцеляла странноприемница, чието общо помещение беше разделено на две с висока до раменете стена. Моарейн влезе, спря се и опипа въздуха с ръка. Усмихна се на това, което долови, но не каза нищо.

Изядоха си храната мълчаливо. Тишина цареше не само на тяхната маса, но из цялата зала. Шепата хора, които се хранеха вътре, се бяха съсредоточили в блюдата си, погълнати от собствените си мисли. Ханджията, който триеше масите с края на дългата си престилка, непрекъснато си мърмореше нещо, но толкова тихо, че не можеха да го чуят. Нинив си помисли, че няма да е приятно да останат да преспят тук. Дори въздухът беше натежал от страх.

Когато отместиха блюдата си, лъснати до блясък с последните хапки хляб, на прага се появи един от войниците с червени униформи.

Напомни ѝ за кекавото старче Кен Буйе, когато се опитваше да важничи като член на Селския съвет.

Лан му отдели само един бегъл поглед и изсумтя:

— Милиция. Полза никаква.

Войникът бавно огледа помещението и очите му се спряха на тяхната маса. Той се приближи към тях, след което ги запита на един дъх кои са, по каква работа са тук и колко време смятат да останат.

— Тръгваме веднага щом си допия ейла — отвърна Лан, отпи бавно и изгледа войника. — Светлината да освети кралица Мургейз.

Мъжът в червената униформа понечи да каже нещо, но погледът му срещна очите на Лан и той отстъпи крачка назад. Бързо се овладя и погледна към Моарейн и Нинив. За миг тя си помисли, че сигурно ще направи някаква глупост, за да не изглежда страхливец пред две жени. Доколкото съдеше от личен опит, мъжете често се държаха като идиоти в подобни случаи. Но твърде много неща се бяха случили в Бели мост, така че доброволецът от градската милиция отново погледна Лан и премисли. Лицето на Стражника си оставаше все така безизразно, сините му очи — все така много студени.

Доброволецът кимна енергично.

— Постарайте се. Твърде много странници се мяркат напоследък. — Той се обърна и си тръгна, оглеждайки наперено наоколо. Никой от посетителите в хана не му обърна внимание.

— Какво ще правим сега? — попита Нинив. Настроението, царящо тук, я накара да сниши глас: — Нали тръгваме след ладията?

— Първо трябва да намеря онзи, когото съм сигурна, че мога да намеря, а той сега е някъде северно от нас — каза Моарейн. — Във всеки случай, не смятам, че другите двама са тръгнали по реката. — Смътна усмивка на задоволство се мерна на устните ѝ. — Те са били в тази зала, може би вчера, най-много преди два дни. Уплашени са били, но са напуснали живи. Следата нямаше да остане без това силно чувство.

— Кои двама? — Нинив се наведе над масата. — Знаеш ли кои са? — Айез Седай съвсем леко поклати глава и Нинив се отдръпна. — Ако са били тук преди ден-два, защо не тръгнем първо след тях?

— Знам, че са били тук — заяви Моарейн с отвратителния си невъзмутим глас. — Но не мога да кажа дали са тръгнали на изток, на север или на юг. Вярвам, че са достатъчно умни, за да тръгнат на

изток, към Кемлин, но не знам, и при липсата на талисманите им няма да знам къде са, докато не се озова може би на половин миля от тях. За два дни те биха могли да изминат двадесет мили, или четиридесет, в която и да е посока, ако страхът ги е подтикнал, а те определено са се бояли от нещо, когато са тръгнали оттук.

— Но...

— Премъдра, колкото и да са се уплашили, в каквата и посока да са побягнали, вероятно ще си спомнят за Кемлин и тъкмо там ще ги намеря. Но ще помогна на онзи, когото мога да намеря сега. Първо на него.

Нинив отново отвори уста, но Лан я прекъсна тихо:

— Имало е причина да се уплашат. — Той се огледа и заговори още по-тихо: — Тук е имало Получовек. — Той се намръщи, както когато бяха на площада. — Все още го надушвам навсякъде.

— Аз също искам да намеря момчетата — каза Нинив. — Но какво ще ми кажеш за Егвийн? Ти така и не спомена за нея, а когато те попитам, не ми обръщаш внимание. Мислех, че се каниш да я отведеш в... — тя погледна към другите маси и сниши глас — в Тар Валон.

За момент Айез Седай заби очи в масата, а когато ги вдигна и я погледна, Нинив се сепна и се дръпна — толкова ярост имаше в тях, че сякаш бяха светнали.

— Надявам се да намеря и Егвийн жива и здрава — хладно каза Айез Седай. — Не се отказвам лесно от млади жени с толкова големи заложи. Но ще стане така, както го изтъче Колелото.

Нинив усети, че стомахът ѝ се е свил на топка. „И аз ли съм една от тези млади жени, от които не се отказваш? Ще видим, Айез Седай. Светлината да те изгори дано, ще видим.“

ГЛАВА 29

ОЧИ БЕЗ ЖАЛОСТ

Илиас ги дърпаше настойчиво напред, сякаш искаше да преодолеят загубата на време с Пътуващия народ. Но въпреки бързането сега той вземаше такива предпазни мерки, за които преди не беше и помислял. Нощем палеха огън само там, където можеха да се намерят сухи дървета по земята. Не даваше и клонче да отчупят от здраво дърво. Огньовете, които кладеше, бяха малки, винаги скрити в дупка, изкопана грижливо, като преди това изрязваше дебел чим. Щом си приготвеха вечерята, заравяше въглените и ги покриваше с чима. Всеки път преди отново да потеглят, още в сивкавата предутрин, оглеждаше бивака сантиметър по сантиметър, за да е сигурен, че не е останала следа от това, че някой е пренощувал тук. Дори наместваше обърнати камъни и изправяше стъпкани стръкове по земята. Правеше го бързо и това не отнемаше повече от пет минути, но не тръгваха преди да остане доволен.

Перин не смяташе, че тези предпазни мерки ще го отърват от сънищата, но когато си помислеше от какво могат да ги отърват, предпочиташе да си остане само със сънищата. Първия път Егвийн смутено попита дали са се върнали тролоците, но Илиас само поклати глава и ги подкани да побързат. Перин не каза нищо. Той знаеше, че наблизо няма тролоци. Вълците надушваха само трева, дървета и дребни животни. Не страх от тролоците тласкаше Илиас напред, но онова друго нещо, за което дори и Илиас не беше сигурен. Вълците също не знаеха какво е то, но долавяха настойчивата предпазливост на Илиас и започнаха да разузнават, сякаш заплахата гк следваше по петите или ги чакаше, скрита в засада зад следващото възвишение.

Теренът скоро премина в издължени ниски възвишения, твърде ниски, за да се нарекат хълмове. Пред тях се простираше земя, осеяна със смрадливи бурени, полюшвани от източния вятър. Горските шубраци ставаха все по-редки. Слънцето се издигаше лениво, без да топли.

Илиас не говореше и непрекъснато се озърташе, понякога се взираше втренчено, сякаш виждаше нещо друго, а не грубата суха трева. Но дори и да виждаше нещо, Перин и вълците не го забелязваха. Лицето на Илиас се смръщваше все повече, въпреки че той не казваше нито защо трябва да бързат толкова, нито от какво се опасява.

Понякога на пътя им се изпречваше рид, по-дълъг от останалите, на мили на изток и на запад. В такива случаи дори Илиас трябваше да се съгласи, че заобикалянето му би ги отвело твърде далече от основното им найравление. Но не им разрешаваше просто да го пресекат. Оставяше ги в подножието на склона, изпълзяваше по корем до билото и оттам надничаше толкова внимателно, сякаш вълците не бяха разузнали терена само десетина минути преди това.

„Вълците ще ни предупредят, ако има някаква опасност — мислеше Перин. — Би било чудесно, ако са се махнали, ако просто са изчезнали, но точно сега... точно сега те ще ни предупредят. Какво толкова търси този човек? Какво?“

След дълго оглеждане Илиас им махваше да продължат след него. Всеки път теренът пред тях се оказваше чист. Всеки път, до следващия рид, който не можеха да заобиколят. При третия такъв рид Перин не издържа и каза:

— Аз... Аз идвам с теб.

— Сниши се — каза му само Илиас.

Когато почти стигнаха билото, Илиас бързо посочи надолу, просна се по корем на земята и пропълзя последните няколко метра. Перин го последва.

На самия връх Илиас свали шапката си и предпазливо вдигна глава. Перин също надникна през няколкото трънливи стръка бурени, но не забеляза нищо освен същата хълмиста равнина, която се простираше и зад тях. Долният скат беше оголен, чак в ниското бяха щръкнали група дръвчета, може би на половин миля южно от рида. Вълците сигурно вече бяха минали през тях и не бяха надушили никакви следи от тролоци или мърдраали.

На изток и запад, доколкото Перин можеше да прецени, теренът беше същият, същата вълниста степ, тук-там осеяна с шубраци. Не се забелязваше никакво движение. Вълците се намираха може би на повече от миля пред тях и той трудно долавяше присъствието им. Те не

бяха забелязали нищо, когато бяха преминали през този участък. „Какво търси той? Тук няма нищо.“

— Само си губим времето — промълви Перин и понечи да се надигне, но в този момент от горичката под тях се издигна ято гарвани. Петдесетина, може би сто черни птици, които закръжиха в спирала към небето. Младежът замръзна. „Очите на Тъмния. Дали са ме забелязали?“ По лицето му потекоха струйки пот.

Сякаш пронизани от една и съща мисъл, всички гарвани рязко се понесоха в една посока. На юг. Ятото се скри зад следващото възвишение. На изток от друг шубрак се надигна друго ято. Черната маса се завъртя два пъти в кръг и също се насочи на юг.

— От това ли се боеше? — попита Перин. — Защо не ни каза нищо? Защо вълците не ги забелязаха?

— Вълците не се заглеждат много-много по дърветата — изръмжа Илиас. — Но не, не това търсех. Вече ви казах. Не знам какво... — Далече на запад, над друга група дървета, се издигна черен облак и се понесе на юг. Бяха твърде далече, за да се различат отделните птици. — Не са много, слава на Светлината. Още не знаят. Дори след... — Той се обърна и погледна в посоката, откъдето бяха дошли.

Перин преглътна. Дори след съня. Това имаше предвид Илиас.

— Не са много ли? — каза той. — На село човек за цяла година не може да види толкова много гарвани.

Илиас поклати глава.

— В Граничните земи съм виждал хиляди гарвани в едно ято. — Той продължаваше да се взира на север. — Шшт, тихо.

И тогава Перин също усети усилието му да достигне със съзнанието си до далечните вълци. Илиас искаше Пъструша и спътниците ѝ да прекратят разузнаването си напред и бързо да се върнат и да огледат следите, които бяха оставили. Напрегнатото му лице се изпъна още повече от усилието. Вълците бяха толкова далече, че Перин не можеше да ги усети. „Бързай. Внимавай към небето. Бързай.“

Перин смътно долови отговора, далеч откъм юг. „Идваме.“ В съзнанието му проблесна образ — тичащи вълци, вдигнали муцуни срещу вятъра, забързани, тичащи все едно че ги гони пожар, тичащи — проблесна и след миг изчезна.

Илиас се отпусна и си пое дъх.

— Смяташ ли, че зад нас има още гарвани? — попита Перин.

— Би могло — отвърна разсеяно Илиас. — Понякога го правят. Знам едно място, стига да можем да стигнем дотам преди мръкване. Все едно, трябва да продължим, докато съвсем се стъмни, дори и да не стигнем. Но не можем да се движим толкова бързо, колкото ми се иска. Не можем да си позволим да се приближим твърде много до гарваните пред нас. Но ако са и зад нас...

— Защо по мръкване? — каза Перин. — Какво място? Където ще сме в безопасност от гарваните ли?

— Да, в безопасност от гарваните — повтори Илиас. — Гарваните спят нощем. Няма защо да се притесняваме от гарваните, че ще ни намерят по тъмно. Дано Светлината реши гарваните да са ни единствената грижа. — Той надникна още веднъж през билото, след което се надигна и даде знак на Егвийн да се изкачи с кобилата. — Но до мръкване има още много време. Трябва да продължим. — Той се затича бързо надолу по склона. — Хайде, по-живо, да ви изгори дано!

На следващото било историята се повтори. С една разлика обаче. Внезапно от групата дървета малко на запад от тях изскочи лисица и се затича бясно. От клоните след нея се изсипа ято гарвани плясъкът на крилете им почти заглушаваше отчаяния писък на лисицата. Черният вихър закръжи и се спусна над зверчето. Лисицата се понесе назад към горичката, а гарваните пляскаха с криле около и над нея и пърхащата им черна маса се сгъстяваше, докато не я покри напълно. После внезапно, също както се бяха спуснали, гарваните се издигнаха, закръжиха и се скриха зад следващото възвишение на юг. На мястото на лисицата остана жалка купчина разкъсана червеникавокафява козина.

Перин преглътна с мъка. „О, Светлина! Могат да направят същото и с нас...“

— Хайде! — изръмжа Илиас и се изправи със скок. Махна към Егвийн да ги последва и без да чака, се затича към дърветата. — Хайде по-живо, да ви изгори дано! — извика им той през рамо. — По-живо!

Егвийн препусна с Бела по склона. Когато мина покрай останките от лисицата, лицето ѝ пребледня.

Илиас стигна края на горичката и им замахна да побързат. Перин се опита да се затича още по бързо и се препъна. Размаха ръце и едва

се задържа да не забие нос в земята. „Кръв и пепел! Бягам с всички сили!“

От гората изпърха самотен гарван, зави над тях, изграчи и полетя на юг. После внезапно увисна във въздуха и се строполи на земята. Перин зяпна — и след това видя прашката, увиснала в ръката на Егвийн. Тя му се ухили смутено.

— Недей да стоиш като пън! — извика Илиас.

Перин се засили към дърветата, отскачайки встрани, за да не го стъпчат Бела и Егвийн.

Далеч на запад, почти извън полезрението им, високо във въздуха се издигаше някаква тъмна мъгла. Перин усети, че вълците са тръгнали в тази посока. Тъмната мъгла се завихри на север, сякаш преследваше вълците, после се завъртя и се насочи на юг.

— Мислиш ли, че са ни забелязали? — попита Егвийн. — Вече почти бяхме стигнали дърветата! Не биха могли да ни видят от такова разстояние, нали? Могат ли? От толкова далече?

— Ние нали ги видяхме — отвърна сухо Илиас. Перин помръдна неловко, а Егвийн изхлипа уплашено. — Ако ни бяха видели — изръмжа Илиас, — щяха да се спуснат върху нас, както върху онази лисица. Мисли, ако искаш да оцелееш. Страхът ще те убие, ако не можеш да го контролираш. Хайде!

Илиас ги поведе на запад. Дъхът на Перин секна — така май следваха гарваните. Но Илиас дърпаше неуморно напред и не им оставаше нищо друго, освен да го следват. В края на краищата Илиас знаеше някакво безопасно място. Някъде. Нали така им бе казал.

Изтичаха до следващия хълм, изчакаха, докато гарваните се махнат, и отново продължиха. Пак изчакаха и отново побягнаха. Гърдите на Перин се надигаха и свиваха тежко и той гълташе въздух всеки път, когато му оставаха няколко минути на билото на поредния хълм, оставяйки Илиас да оглежда сам. При всяко спиране Бела стоеше свела глава, с потръпващи ноздри. Страхът ги обливаше и Перин не можеше да прецени дали го контролира, или не. Искаше му се само вълците да им съобщят има ли нещо зад тях, и ако има, какво е то.

Пред тях имаше безброй гарвани. Вляво и вдясно черните ята се издигаха и поемаха на юг. На няколко пъти тримата успяваха да се скрият в поредната горичка само няколко мига преди гарваните да се издигнат.

По пътя видя не едно доказателство за това какво правят. Зяпна ужасен останките на разкъсан заек. Главата бе с изкълвани очи, краката и вътрешностите бяха пръснати около нея. Видя и птици, накълцани на безформени пернати купчини. И още две лисици.

Спомни си какво беше казал Лан. Че всички твари на Тъмния изпитват удоволствие от убийството. Че силата на Тъмния е смъртта. И ако гарваните ги намереха? Безжалостни очи, блеснали като черни мъниста. Кълвящи човки, напирани към лицата им. Човки, остри като игли, от които капе кръв. Стотици. В главата му изникна отворителен образ. Куп гарвани, висок колкото цял хълм, кипнал като ято мухи, блъскащи се над няколко окървавени трупа.

Изведнъж образът се смени с други, всеки от които проблясваше ясно само за миг, а после избледняваше, заменен от следващ. Вълците се бяха натъкнали на гарвани на север. Грачешките птици се спускаха, отлитаха и отново налитаха. С всеки нов налет от клюновете им капеше кръв. Озъбени, вълците се кривяха и скачаха нагоре, извпваха се във въздуха, разтворили челюсти. Отново и отново Перин усещаше вкуса на разкъсана перушина, зловонния вкус на пърхащи гарвани, скършени живи, усещаше болката от кълвящите клюнове по цялото си тяло. Внезапно гарваните се пръснаха и се завихриха нагоре, грачейки яростно. Вълците не можеха да загинат толкова лесно като лисиците, а при това имаха задача. Вятър облиза раната на левия си преден крак. Нещо не беше наред с очите на Скокливец. Без да обръща внимание на собствените си рани, Пъструша ги накара да се скупчат около нея и трите звяра се понесоха в посоката, в която бяха изчезнали гарваните. Кръв бе оцапала козината им. „Идем. Пред нас опасност.“

Жълтите очи на Илиас не изразяваха нищо, но Перин разбра. „Чака ме. Чака да призная, че усещам вълците.“

— Гарвани — изпъшка неохотно Перин. — Зад нас.

— Той беше прав — въздъхна Егвийн. — Можеш да говориш с тях.

Перин чувстваше краката си като железни буци, но по-лошо бе да знае, че Егвийн го гледа. Очите й издаваха, че тя вече знае в що за същество се е превърнал той. „Какво е станало с теб? Омърсен, Светлината да ме ослепи дано! Прокълнат!“

Илиас не спираше, нито забавяше. Подканяше ги и ги теглеше напред, и ги държеше толкова близо до гарваните, трупащи се на юг, че

според Перин беше достатъчно само една птица да погледне назад.

— По-живо, да ви изгори дано! Да не мислите, че ще се справите по-добре от лисиците, които изкълваха, ако ни хванат? Още малко! Само още малко! Да ви изгори дано, защо си мислех, че вие, селските младежи, сте по-издръжливи? Че работите по цял ден и танцувате по цяла нощ. Май само спите по цял ден и после по цяла нощ. Хайде, размърдайте проклетите си крака!

Започнаха да се спускат от билата на хълмовете веднага щом последният гарван изчезваше зад следващото. След това — още щом последните криле изпърхваха почти над самия хълм. „Само ако една птица се огледа назад...“

„Ще загинем — помисли си Перин, докато се препъваше и тичаше. — Разкъсани като лисиците.“ Опипа секирата си, после посегна към прашката. Тя щеше да свърши повече работа. Недостатъчно обаче. Не и срещу сто гарвана. Сто връхлитащи цели. Сто тракащи човки.

— Твой ред е да яздиш, Перин — каза уморено Егвийн.

— След малко — изпъшка той. — Все още мога да издържа няколко мили. — Тя кимна и остана на седлото. „Тя наистина е уморена. Да ѝ го кажа ли? Или да я оставя все още да се надява, че има шанс да се спасим? Още един час надежда, макар и да е обречена, или един час отчаяние?“

Илиас отново го изглежда, без да каже нищо. Сигурно знаеше, но не искаше да го каже. Перин отново извърна очи към Егвийн и примигна, за да спре горещите сълзи. Напипа секирата си и си помисли дали ще му стигне кураж. В последните минути, когато гарваните се спуснеха върху тях, дали щеше да има куража да ѝ спести смъртта, сполетяла онази лисица? „Светлината дано ми даде сила!“

Изведнъж гарваните пред тях като че ли изчезнаха. Перин все още различаваше тъмните им рояци далече на изток и на запад, но пред тях... нищо. „Къде ли се скриха?“

Внезапно странен хлад обля тялото му, студена и ясна тръпка, сякаш беше скочил във водите на Виноструй посред най-лютата зима. Този студ го прониза, премина като вълна през него и сякаш отнесе част от умората, малко от болката в краката му и паренето в гърдите му. Усещаше се зад... нещо. Не можеше да каже какво, но се чувстваше по-различно. Олюля се, спря и се огледа изплашен.

Илиас го погледна, погледна и двамата и в очите му пробяга весела светлинка. Виж, той знаеше какво става, Перин беше сигурен в това. Но само ги гледаше.

Егвийн дръпна юздите на Бела и се огледа колебливо, отчасти изненадана, отчасти изплашена.

— Това е... странно — прошепна тя. — Имам чувството, че изгубих нещо. — Дори кобилата беше вдигнала глава в очакване, с разтворени ноздри, сякаш беше надушила купа прясно окосено сено.

— Какво... какво е това? — попита Перин.

Изведнъж Илиас се изкиска гръмко.

— Убежище, разбира се. Успяхме, глупаци такива! Никой гарван няма да прекоси тази черта... във всеки случай никой, който носи очите на Тъмния. Един тролок може да влезе тук само ако го натикат насила. Айез Седай също. Единствената сила тук не действа — тук те не могат да докоснат Верния извор. Не могат дори да усетят Силата, все едно че е изчезнала. От това направо ги засърбява отвътре. Тук е безопасно.

Теренът не изглеждаше с нищо по-различен от нагънатите хълмове и ридове, през които бяха тичали целия ден. След това Перин забеляза някакви зелени филизи сред тревата — и те бяха оскъдни, едва-едва покарали, но все пак бяха повече, отколкото другаде. А и помалко бурени се забелязваха сред тревата. Не можеше да си представи какво е това, но имаше... имаше нещо особено в това място. И думите на Илиас събудиха някакъв смътен спомен в главата му.

— Какво е това? — попита Егвийн. — Чувствам... какво е това място? Никак не ми харесва.

— Стеддинг! — изрева Илиас. — Никога ли не сте слушали сказания? Разбира се, тук не е имало Огиер от три хиляди години, не и след Разрушението на света, но всъщност стеддингът създава Огиер, а не обратното.

— Това... това е само легенда — заекна Перин. Според сказанията стеддинг бяха райски места, убежище както от Айез Седай, така и от създанията на Тъмния.

Илиас се ухили. По нищо не личеше, че е тичал почти цял ден.

— Хайде. Тогава да навлезем по-дълбоко в тази легенда. Гарваните не могат да ни последват, но могат да ни забележат, ако сме близо до ръба, и да ни обкръжат.

— Защо просто... не останем тук? — изпъшка Перин. — Ако това е наистина... стеддинг. Тук сме в безопасност. Никакви тролоци. Никакви Айез Седай. Защо не... просто да останем... докато всичко свърши? — „Може би и вълците няма да могат да влязат тук.“

— И колко ще продължи това? — изгледа го изпод вежди Илиас. — А какво ще ядете? Трева, като коне? Освен това има и други, които знаят това място, а нищо не задържа хората извън него, дори и да са от най-лошите. А и наоколо има само едно място, където може да се намери вода. — Той се намръщи и огледа местността, поклати глава и промърмори нещо. Перин усети, че зове вълците. „Бързай. Бързай.“ — Рисуваме между няколко злини, а гарваните са една от тях. Хайде. Остават само една-две мили.

Перин пак изпъшка.

Тръгнаха. По ниските хълмове започнаха да се показват големи канари, груби буци сив, покрит с лишеи камък, наполовина заровен в земята, някои по-високи от къщи. Повечето бяха почти скрити от къпинак и храсти. Тук-там стърчеше по някой зелен филиз, напомнящ, че това място е особено. Каквато и рана да беше поразила земята наоколо, тя беше поразила и това място, но тук сякаш раната не беше толкова дълбока.

Изкачиха поредното възвишение и в основата на хълма блесна вода. Всеки от тях можеше да я прекоси на две крачки, но водата беше достатъчно бистра и чиста, за да се види пясъчливото дъно под нея, като през гладко стъкло. Дори Илиас се забърза по склона.

Когато стигна до извора, Перин се просна на земята и жадно залочи. Задави се от студената вода, избликнала от недрата на земята, и Егвийн го затупа по гърба. Той отново се наведе и залочи. „Никакви въпроси. Не сега. Никакви обяснения. Никога.“

— Ако някой иска да яде, да дойде да ми помогне — извика Илиас.

Докато приготвяха оскъдното си ядене, се смееше и сипеше шегите. Егвийн действаше чевръсто. Нищо не беше им останало освен сирене и сушено месо. Не бяха имали време да ловуват. Но чай поне имаше в изобилие. Перин също взе участие в приготовленията, но без да обели и дума. Усещаше погледа на Егвийн върху себе си, долавяше нарастващата тревога на лицето ѝ, но избягваше да срещне очите ѝ. Смехът ѝ постепенно заглъхна, шегите ѝ ставаха все по-редки и все по-

напрегнати. Илиас ги гледаше, без да казва нищо. Ведрото им настроение се стопи и те започнаха да се хранят мълчаливо. Слънцето на запад почервеняваше.

„По-малко от час до залеза. Ако не беше стеддинг, всички вече щяхме да сме мъртви. Щеше ли да я спасиш? Щеше ли да я посечеш като храст? На храстите не им тече кръв, нали? Нито крещят, нито те гледат в очите, и не те питат защо?“

Усещаше, че нещо му се смее, дълбоко в съзнанието му. Нещо жестоко. Не беше Тъмния. Почти съжали, че не беше той. Не беше Тъмния. Беше самият той.

За пръв път Илиас наруши собствените си правила за кладенето на огън. Наоколо нямаше дървета, но той начупи сухи клони от храстите и стъкми огън до една скална издатина, щръкнала над хълма. По пластовете сажди, покриващи канарата, Перин можа да прецени, че мястото е използвано от много поколения пътници.

Това, което се виждаше от голямата скала над земята, представляваше нещо закръглено, леко скосено в единия край, там, където грубата повърхност бе обрасла със стар кафеникав мъх. Цепнатините и дупките, изровени от дъждовете, изглеждаха странни, но той беше твърде потънал в унинието си, за да се удивлява. Егвийн обаче огледа с любопитство скалата и каза:

— Това... ми прилича на око.

Перин примигна. Наистина приличаше на око, въпреки дебелия слой сажди.

— Да, око е — каза Илиас. Той седеше с гръб към огъня и скалата и оглеждаше местността, докато дъвчеше къс сухо месо, твърдо като кожа. — Окото на Артур Ястребовото крило, Окото на самия Върховен крал. До това се е свела, в края на краищата, цялата му власт и слава. — Каза го някак разсеяно. Дори дъвченето му беше разсеяно. Очите и цялото му внимание бяха съсредоточени към околните хълмове.

— Артур Ястребовото крило! — възкликна Егвийн. — Шегуваш се! Това изобщо не е око. Откъде накъде ще вземе някой да изсича окото на Артур Ястребовото крило на тази скала, точно тук?

Илиас й хвърли поглед през рамо и промърмори:

— Какво ви учат вас, селските хлапетии? Артур Ястребовото крило, Върховният крал, обединил всички земи от Великата погибел

до Морето на бурите, от Аритския океан до пустинята Айил, дори и някои територии отвъд Пустинята. Изпратил войски даже отвъд Аритския океан. Според сказанията той властвал над целия свят, но и това, над което наистина се простираше властта му, било предостатъчно за един човек. И установил мир и справедливост над своите владения.

— Всички били равни пред закона — промълви Егвийн. — И никой човек не вдигал ръка срещу друг.

— Значи сте слушали сказанията все пак — изсумтя Илиас. — Артур Ястребовото крило наистина установил мир и справедливост, но го постигнал с огън и меч. Всяко дете можело да язди само с торба злато на гръб от Аритския океан до Гръбнака на света, и нито за миг да не го сполети никаква опасност, но правосъдието на Върховния крал било твърдо като скала спрямо всеки, който можел да оспори властта му, дори заради това, че е такъв, какъвто е, или защото би могъл и да си помисли, че може да я оспори. Да, обикновеният народ получил мир, справедливост и пълен корем, но кралят подложил Тар Валон на двадесетгодишна обсада и обявил награда от хиляда златни крони за главата на всяка Айез Седай.

— Мислех, че не обичаш Айез Седай — каза Егвийн.

Илиас ѝ отвърна с кисела усмивка.

— Няма значение какво обичам или не обичам, момиче. Артур Ястребовото крило бил горделив глупак. Една лечителка Айез Седай можела да го спаси, когато съвсем се поболял — или бил отровен, според някои — но всички Айез Седай били обградени зад Блестящите стени и използвали цялата си Сила, за да задържат армията му, чиито лагерни огънове превръщали нощта в ден. Но той все едно нямало да позволи никоя от тях да се доближи до него. Той мразел Айез Седай не по-малко, отколкото мразел Тъмния.

Егвийн стисна устни, а когато проговори, единствените ѝ думи бяха:

— Какво общо има всичко това с въпроса дали това нещо тук е окото на Артур Ястребовото крило?

— Общото е ето какво, момиче. След като установил мир навсякъде освен в земите отвъд Аритския океан, след като толкова многобройни поданици го посрещали с възторг навсякъде, където отивал — а те наистина го обичали, нали разбирате, понеже той бил

суров човек, но не и спрямо простия народ — той решил, че е дошло времето да си издигне столица. Нов град, който да не е свързан с никоя стара кауза, фракция или съперничество. Тук щял да го издигне той, в самия център на земята, обкръжена от моретата, Пустинята и Погибелта. Тук, където никоя Айез Седай не би пристъпила драговошно, нито би могла да използва Единствената сила, ако влезе. Столица, от която един ден над целия свят да се възцари мир и справедливост. Когато чули това, обикновените хора събрали достатъчно пари, за да му издигнат паметник. За повечето от тях той бил само мъничко по-долу от Създателя. Малка стъпка. Съвсем мъничка. Пет години отнело, докато паметникът бъде изсечен и издигнат. Статуя на самия Артур Ястребовото крило, сто пъти по-голяма от естествения му ръст. Издигнали я точно тук, а градът трябвало да се въздигне около нея.

— Но наоколо няма никакъв град — изсумтя Егвийн. — Ако е имало град, все щеше да остане нещо. Каквото и да е.

Илиас кимна, без да откъсва бдителното си око от околните хълмове.

— Наистина не е имало. Артур Ястребовото крило умрял в деня, в който статуята била завършена, а синовете му и другите му роднини започнали битки заради трона. Статуята останала самотна сред тези хълмове. Синовете, племенниците и братовчедите му измрели и последната кръв на Ястребовото крило изчезнала от лицето на земята — освен може би неколцина от онези, които прехвърлили Аритския океан. Имало такива, които били готови да изтрият дори паметта за него, стига да можело. Книги били изгаряни само защото в тях се споменавало името му. Накрая не останало нищо от него освен сказанията, повечето от които погрешни. До това се свела безмерната му слава.

— Битките, разбира се, не престанали, само защото Ястребовото крило и неговите близки изгинали — продължи Илиас. — Все още оставал за превземане тронът му и всеки владетел или владетелка, които могли да съберат войска, го желали. Така започнада Стогодишната война. Продължила всъщност сто двадесет и три години. Мнозина придобили дял от владенията му, но никой не успял да спечели цялото и някъде през онези години статуята била съборена. Сигурно не могли да понесат да се сравняват повече с него.

— Отначало звучеше така, сякаш го презираш — каза Егвийн. —
А сега говориш, сякаш му се възхищаваш.

Илиас я погледна безизразно.

— Пийни още малко чай, ако искаш. Трябва да загасим огъня
преди да се е мръкнало.

Сега вече Перин ясно различаваше окото, въпреки сумрачната
светлина. Беше по-голямо от човешка глава, а сенките, които падаха
върху него, го правеха да прилича на гарваново око, твърдо, черно и
безжалостно. И той съжали, че не бяха намерили някое друго място за
преспиване.

ГЛАВА 30

ДЕЦА НА СЯНКАТА

Перин слезе до извора. Вече притъмняваше и нощният вятър се надигаше откъм изток. Той измъкна секирата от каишката на колана си и я огледа. Ясеновата дръжка беше дълга колкото ръката му, хладна при допир. Мразеше я. Срамуваше се колко се беше гордял с тази секира в Емондово поле. Преди да знае какво би могъл да пожелае да направи с нея.

— Толкова ли я мразиш? — промълви Илиас зад него.

Стреснат, Перин насмалко да замахне, преди да разбере кой му говори.

— И ти ли можеш да четеш ума ми? Като вълците?

Илиас го погледна насмешливо.

— И слепец може да прочете лицето ти, момче. Е, кажи си. Мразиш ли момичето? Презираш я? Това ще да е. Готов си да я убиеш, защото я презираш, защото те бави и заради женските си прищявки.

— Егвийн никога не ме е бавила — възрази той. — Винаги е поемала дела си от трудностите. Не я презирам, обичам я. — Той изгледа сърдито Илиас, да не би да му се присмее. — Не така. Искам да кажа, не и като сестра, но тя и Ранд... Кръв и пепел! Ако гарваните ни бяха настигнали... Ако... Не знам.

— Да, щеше да го направиш. Ако тя трябваше да избере как да умре, какво според теб щеше да избере? Един чист удар с брадвата или начина, по който загинаха животните, които видяхме? Аз самият знам какво бих предпочел.

— Но аз нямам право да избирам вместо нея! Няма да й кажеш, нали? За... — Ръцете му се впиха в дръжката на секирата; мускулите му се стегнаха — яки мускули за неговата възраст, укрепнали от дългите часове, в които беше размахвал чука в ковачницата на майстор Люхан. — Мразя го това нещо — изръмжа той. — Не знам какво да правя с него, мъкна го на кръста си като някой глупак. Разбираш ли, едва ли бих могъл да го направя. Когато само си въобразявах какво ли

не, можех да се перча и да се правя, че... — Той въздъхна. — Сега е съвсем различно. Не искам да я използвам повече.

— Ще я използваш.

Перин надигна секирата, за да я хвърли във водата, но Илиас хвана китката му.

— Ще я използваш, момче, и докато ненавиждаш необходимостта да я използваш, ще я използваш много по-умно, отколкото повечето хора. Почакай. Ако някога престанеш да мразиш това оръжие, едва тогава ще настъпи времето да го захвърлиш и да побегнеш в обратната посока.

„Лесно му е да ми говори да почакам. А ако чакам дълго и после не мога да я изхвърля?“

Той отвори уста да попита Илиас, но не успя да каже и дума. Понеже дойде послание от вълците — толкова спешно, че очите му блеснаха от изненада. За миг забрави какво се канеше да каже, забрави, че се кани изобщо да каже нещо, забрави дори как се говори и как се диша. Лицето на Илиас също хлътна като спукан мях, а очите му сякаш се взряха навън и надалече. А после то изчезна, също тъй внезапно, както се беше появило. Беше продължило само един удар на сърцето, но и това беше достатъчно.

Илиас се затече към огъня. Перин безмълвно хукна след него.

— Гаси огъня! — извика тихо Илиас на Егвийн. — Махай го!

Тя скочи на нозе, втренчена объркано в него, след което пристъпи към огъня, но бавно, явно без да разбира какво се е случило. Илиас грубо я избута, грабна котлето с чая, изруга, понеже се опари, но все пак успя да го излее върху огъня. Перин зарита пръст върху свистящите въглени и не спря, докато и последното въгленче не се скри.

— Не можем да скрием, че тук е имало някой — изхриптя Илиас. — Остава ни да побързаме и да се надяваме. Може пък и изобщо да не обърнат внимание. Кръв и пепел, все си мислех, че са гарваните.

Перин бързо оседла Бела.

— Какво има? — попита Егвийн. Гласът ѝ трепереше. — Тролоци ли са? Или Чезнещ?

— Тръгвайте на изток или на запад — каза Илиас на Перин, без да ѝ обръща внимание. — Намерете някое място да се скриете, ще ви намеря веднага, когато мога. Ако видят някой вълк... — Той се понесе

надалече от тях, почти превит на четири крака, и бързо се скри сред припадналите вечерни сенки.

Егвийн припряно събра вещите си, но продължаваше да настоява да получи някакво обяснение от Перин. Гласът ѝ беше настойчив и все по-уплашен с всяка изминала минута. Перин продължаваше да мълчи. Поеха към залязващото слънце. Докато крачеше пред Бела, стиснал брадвата, той ѝ разказа накратко това, което знаеше, като в същото време се оглеждаше за някое място, където да се скрият и да изчакат Илиас.

— Насам идват много мъже, на коне. Запътили са се към извора. Вероятно нямат нищо общо с нас. Това е единствената вода на мили околоръст. Но Пъструша казва... — Той погледна през рамо. Вечерното слънце хвърляше криви сенки върху лицето ѝ, сенки, колто криеха изражението ѝ. „Какво ли си мисли? Дали ме гледа така, сякаш никога не ме е познавала? А познава ли ме изобщо?“ — Пъструша твърди, че ѝ миришат на нещо лошо... Така, както някое бясно куче мирише лошо. — Бистрият извор скоро се скри зад гърба им. Той все още различаваше каменни блокове — отломки от статуята на Артур Ястребовото крило — в сгъстващия се здрач, но не можеше да определи кой беше камъкът, където бяха запалили огъня. — Ще се скрием някъде и ще изчакаме Илиас.

— Защо ще се занимават с нас? — настоя тя. — Това място трябваше да е безопасно. Смятат го за безопасно. О, Светлина, има ли въобще безопасно място някъде?

Перин започна да се оглежда още по-напрегнато за място, където да се укрият. Сигурно не бяха много далече от извора, но здрачът беше станал съвсем гъст. Скоро щеше да стане твърде тъмно, за да могат да вървят. Бледата светлина на залязлото вече слънце огряваше само върховете на хълмовете. Вляво от тях право в небето се извисяваше тъмен силует — голям плосък камък, щръкнал от някакъв хълм.

— Насам — подкани я той.

Младежът се затича към хълма, като се озърташе през рамо да види дали мъжете вече не са се появили.

Огледа скалата — плоски късове, открояващи се под небосвода. Имаше нещо познато в тях — един над друг, с по три чупки... Той се покачи на първия и разбра: пръсти. „Ще се подслоним в ръката на

Артур Ястребовото крило. Може би част от неговата справедливост се е запазила поне тук.“

Махна на Егвийн да го последва. Тя не се и помръдна, затова той се изпързала надолу по хълма, за да ѝ каже какво е намерил.

Егвийн се вгледа нагоре, вдигнала ръка над очите си, и попита:

— Как можеш изобщо да виждаш нещо в тази тъмнина?

Перин отвори уста, но веднага я затвори и се огледа. Слънцето беше залязло отдавна, облаци скриваха пълната луна, но на него все още му се струваше, че усеща пурпурните лъчи на залеза.

— Напилах скалата — отвърна той. — Няма да могат да ни забележат в сянката ѝ, дори да стигнат дотук. — Той хвана поводите на Бела, за да я отведе до подслона под огромната ръка. Направо усещаше в гърба си парещите очи на Егвийн. Докато ѝ помагаше да слезе от седлото, нощта се огласи от викове. Идваха откъм извора. Егвийн постави ръка на рамото на Перин и той долови неизказания ѝ въпрос.

— Видели са Вятър — каза ѝ той неохотно. Трудно му беше да извлече смисъла от мислите на вълците. Нещо като огън. — Носят факли. — Той я накара да седне в основата на пръстите на статуята и се присви до нея. — Разделят се на групи, да търсят. Много са, а вълците са целите в рани. — Постара се да вложи малко повече кураж в гласа си. — Но би трябвало да останат встрани от пътя им, макар и да са ранени, пък и те не предполагат, че сме тук. Хората не виждат това, което не очакват. Скоро ще се откажат и ще се спрат за нощувка.

Илиас беше с вълците и нямаше да ги изостави, докато ги преследваха. „Толкова много ездаци. Толкова настоятелни. Защо са толкова настоятелни?“

Видя, че Егвийн му кима, но в тъмнината тя не го забеляза.

— Ще се оправим, Перин.

„О, Светлина! — помисли си той изумен. — Тя се опитва да успокои мен!“

Викове не преставаха да огласят околността. Факлите примигваха като светли точки в мрака.

— Перин — промълви тихо Егвийн, — ще танкуваш ли с мен в неделя? Ако се върнем дотогава у дома?

Раменете му се разтресоха. Не издаде звук и не знаеше дали плаче, или се смее.

— Да. Обещавам ти. — Ръцете му стиснаха брадвата. Гласът му се сниши до шепот. — Обещавам — повтори той и кимна.

През хълмовете тръгнаха групи конници с факли, по десетина във всяка група. Перин не можеше да определи със сигурност колко са групите. Продължаваха да си подвикват, чуваха се човешки гласове и конско цвилене.

Виждаше всичко от повече от един ъгъл. Самият той се беше прислонил до Егвийн на хълма и наблюдаваше как факлите се движат в нощта като светулки, но същевременно умът му тичаше в нощта заедно с Пъструша, Вятър и Скокливец. Вълците бяха твърде накълвани от гарваните, за да тичат надалече или бързо, затова възнамеряваха да подгонят човеците извън мрака, да ги върнат обратно към убежищата на техните огньове. Хората в края на краищата винаги търсеха закрилата на огньовете си, когато в нощта бродеха вълците. Някои от ездачите водеха допълнителни коне, животните пръхтяха, дърпаха се и кривяха очи уплашено, когато сивите силуети на зверовете се мернеха край тях, цвилеха и се дърпаха от ръцете на мъжете, които ги държаха, пръскаха се във всички посоки и тичаха с всички сили. Конете с ездачи на гърба също цвилеха в паника, когато сивите сенки изведнъж проблясваха пред очите им с озъбени муцуни, а понякога и ездачите им изпищяваха преди челюстите да разкъсат гърлата им. Илиас също беше някъде там, усещаше го по-смътно, дебнеш с дългия си нож в мрака, като двукрак вълк с един-единствен остър зъб. Крясъците нерядко преминаваха в ругатни и проклетия, но издирвачите не се отказваха от начинанието си.

Внезапно Перин осъзна, че хората с факлите следват някаква система. Всеки път, когато няколко от групите се появяха в полезрението му, поне една от тях се оказваше все по-близо до хълма, на който се бяха скрили двамата с Егвийн. Илиас им беше казал да се скрият, но... „Ами ако побегнем? Сигурно ще можем да се скрием в тъмното. Може би.“

Той се извърна към Егвийн, но още в същия момент възможността да вземе решвние му беше отнета. Десетина факли, скупчени една до друга, обиколиха основата на хълма, поклащайки се в ритъм с тропота на конските копита. Остриета на копия проблеснаха под светлината на факлите. Той замръзна, затаил дъх, ръцете му стиснаха дръжката на брадвата още по-силно.

Конниците вече отминаваха хълма, но един от тях извика и факлите се люшнаха назад. Перин отчаяно се замисли накъде могат да се измъкнат. Но само да помръднеха, щяха да ги забележат, ако още не бяха ги видели, а забележеха ли ги, нямаше да имат никакъв шанс да избягат, колкото и да им помагаше тъмнината.

Едва сега, на светлината на факлите, Перин различи белите плащове на Чедата на Светлината. Те държаха факлите си високо и се бяха навели напред в седлата си, като надничаха в дълбоките сенки под пръстите на Артур Ястребовото крило.

— Там има нещо — чу се гласът. Беше твърде висок, сякаш човекът се боеше от онова, което се намираше извън светлината на факлата му. — Казах ви, че някой може да се скрие горе. Онова там не е ли кон?

Егвийн постави ръката си на рамото на Перин. Очите ѝ бяха големи и тъмни. Безмълвният ѝ въпрос беше ясен, въпреки че той не можеше да види чертите ѝ. Какво да правят? Илиас и вълците все още дебнеха, за да им помогнат в мрака. Конете долу пристъпваха нервно. „Ако сега побегнем, те ще ни подгонят по петите.“

Един от Белите плащове извика:

— Ако разбирате човешка реч, слезте и се предайте. Няма да пострадате, ако вървите в Светлината. Ако не се предадете, всички ще бъдете избити. Имате една минута. — Копията се снишиха, дългите им стоманени остриета проблеснаха на светлината на факлите.

— Перин — прошепна Егвийн, — не можем да им избягаме. Ако не се предадем, ще ни убият. Перин?

Илиас и вълците все още ловуваха в мрака. Нов далечен задавен крясък показва, че някой от Белите плащове се е доближил опасно до дебнещата Пъструша. „Ако побегнем...“ Перин поклати глава и се изправи замаян, като изпаднал в транс, и с препъване заслиза към Чедата на Светлината. Чу как Егвийн въздъхна и го последва. „Защо Белите плащове са толкова настоятелни, сякаш страстно ненавиждат вълците? И защо миришат лошо?“ Почти му се стори, че сам подушва лошотата им, когато вятърът лъхна откъм ездачите.

— Хвърли брадвата — викна водачът им.

Перин се затътри към него, запушвайки нос, за да се отърве от миризмата, която му се струваше, че надушва.

— Хвърли я, глупако! — Копието на водача се насочи към гърдите на Перин.

За миг той се загледа в острието — достатъчно остра стомана, за да го прониза до гърба, и внезапно извика:

— Не!

Но не към конника беше отправен вика му.

Скокливец изскочи от нощта и Перин се превърна в едно цяло с вълка. Скокливец, кутрето, което беше виждало как се реят орлите и толкова отчаяно искаше да полети в небето като тях. Кутрето, което се силеше и подскачаше, докато не се научи да скача по-високо от всеки друг вълк, и което така и не забрави порива да се зарее из небето. От нощта връхлетя Скокливец и в скока си остави земята под себе си, понесъл се като орел. На Белите плащове остана само миг да понечат да изругаят, преди челюстите на Скокливец да разкъсат гърлото на мъжа, насочил копието си към Перин. Перин усети скършващия се врат и вкуса на кръв.

Скокливец се приземи леко и отскочи от мъжа, когото бе убил. Кръв беше оплискала козината му — неговата собствена и чужда. На мястото на едното му око зееше дупка. Здравото око срещна за миг погледа на Перин. „Бягай, братко!“ Извъртя се, за да скочи отново, да се зарее за последен път, но едно копие го прикова към земята. Второ острие прониза ребрата му. Той изрита, за да прекърши коловете, които го задържаха. „Да се зарея.“

Болка изпълни Перин и той закрещя. Безсловесен крясък, в който имаше нещо вълче. Без да мисли, скочи напред и продължи да крещи. Всяка мисъл го бе напуснала. Конниците се бяха струпали твърде на гъсто, за да могат да използват копията си. Секирата беше като перце в ръцете му — огромен вълчи зъб от стомана. Нещо се стовари в главата му и той се срути, без да разбира дали умира Скокливец, или самият той.

* * *

„...да се зарея като орлите.“

Охкайки, Перин отвори очи. Главата го болеше, но не можеше да си спомни защо. Примигна и се огледа. Егвийн беше коленичила до

него и го гледаше. Намираха се в някаква квадратна шатра, голяма колкото стая, с груба постелка за под. Лоените светилници в четирите ъгъла на шатрата излъчваха ярка светлина.

— Благодаря на Светлината, Перин — въздъхна тя. — Страхувах се, че са те убили.

Вместо да ѝ отговори, той се загледа в сивокосия мъж, седнал на единствения стол наред шатрата. Сивооко старческо лице, лице, което странно се връзваше в ума му с бялата къса рицарска дреха, извезана със златни нишки, която носеше мъжът, и с лъскавата черна ризница, навлечена върху снежнобялата му долна дреха. Лицето бе добродушно, кротко и изпълнено с достойнство, нещо в него допълваше елегантната суровост на обзавеждането в шатрата. Маса и сгъваемо легло, стойка за умивалник с бял леген и кана, един дървен сандък, гравирани с прости геометрични шарки. Дървените части бяха излъскани до мека патина, а металът блестеше, но не прекалено ярко, и нямаше нищо, което да бие на очи. Всичко в тази шатра имаше вид на майсторска работа, но само човек, който беше виждал майсторска изработка, като майстор Люхан или майсторът на шкафове Айдаер, можеше да го оцени.

Мъжът намръщено гледаше две малки купчинки на масата пред себе си. Перин разпозна съдържанието на собствените си джобове и джобния си нож. Там беше сребърната монета, която му беше дала Моарейн. Свил устни, мъжът вдигна секирата на Перин, после ги погледна.

Перин понечи да се изправи. Остра болка, сковала раменете и крайниците му, го накара да се олюлее. Едва сега разбра, че е вързан — за ръцете и краката. Очите му се обърнаха към Егвийн. Тя сви рамене безпомощно и се изви така, че да може да види гърба ѝ. Няколко връзки бяха увили китките и глезените ѝ и се впираха в плътта ѝ. Късо въже минаваше през връзките около китките и глезените, така, че ако се опиташе да стане, щеше да може само да се свие на колене.

Перин зяпна. Това, че ги бяха вързали, беше достатъчно изненадващо, но пък връзките по тях бяха достатъчни, за да задържат и коне. „За какви ни взимат?“

Сивокосият мъж ги изгледа замислено, като майстор ал-Вийр, когато се опитваше да разреши някакъв труден проблем. Продължаваше да държи брадвата му.

Завесата на входа на шатрата се дръпна и вътре пристъпи един висок мъж. Лицето му беше издължено и изпито, а очите му бяха толкова хлътнали, че сякаш гледаха от пещери. Никакъв излишък на плът нямаше по него, никаква тлъстина.

Перин успя да зърне за миг нощния мрак навън, лагерни огньове и двама стражи с бели плащове на входа на шатрата, а после завесата се върна на мястото си. Новодошлият се изпъна, втренчил поглед напред. Бронята на гърдите му блестеше като сребро на фона на снежнобелия му плащ.

— Милорд-капитан. — Гласът му беше също така твърд като позата му, почтителен, но някак си плосък и безизразен. Сивокосият му махна небрежно.

— Свободно, чедо Биар. Готов ли е отчетът за загубите от това... стълкновение?

— Девет души убити, милорд-капитан, и двадесет и трима ранени, седем от които сериозно. Но всички могат да яздят. Тридесет коне трябва да бъдат отписани. Разкъсани сухожилия! — Последното го подчерта, сякаш това, което беше сполетяло конете, беше по-лошо от загиналите и ранени мъже. — Много от резервните коне са се пръснали. Можем да ги потърсим призори, милорд-капитан, но при тези вълци, които са ги подгонили, ще ни трябват дни, за да намерим всичките. Мъжете, които трябваше да се погрижат за тях, са определени за нощно дежурство, докато стигнем до Кемлин.

— Не разполагаме с дни, чедо Биар — отвърна спокойно сивокосият. — Тръгваме при изгрев слънце. Трябва да пристигнем в Кемлин навреме.

— Както заповядате, милорд-капитан. — Сивокосият хвърли поглед към Перин и Егвийн, след което отново извърна глава встрани.

— И какво имаме да представим срещу това освен тези двама хлапаци?

Биар пое дълбоко дъх и отвърна колебливо:

— Един вълк от тази глутница. Кожата му е одрана, милорд-капитан. От нея може да стане чудесна постелка за шатрата на милорд-капитана.

„Скокливец!“ Без дори да разбира какво прави, Перин изръмжа и се помъчи да се освободи. Въжетата се впиха в кожата му — китките му станаха хлъзгави от кръв, — но не поддадоха.

Едва сега Биар погледна към пленниците. Лицето му беше безизразно като гласа му, но в хлътналите му очи гореше жестока светлина, като пламъците в очите на Баал-замон. Биар ги мразеше, сякаш му бяха врагове от дълги години, а не двама младежи, които дори не беше виждал преди тази нощ.

Устните на Перин се изкривиха в предизвикателна усмивка, когато си представи как зъбите му се впиват в гърлото на този човек.

Внезапно усмивката му замръзна и той разтърси глава. „Моите зъби? Аз съм човек, а не вълк! О, Светлина, трябва да има някакъв край на всичко това!“ Но въпреки това погледът му срещна очите на Биар. Омраза за омраза.

— Не ме интересуват постелките ви от вълча кожа, чедо Биар. — Укорът в гласа на лорд-капитана прозвуча учтиво, но гърбът на Биар отново се изпъна. — Трябваше да ми докладвате какво сме постигнали тази нощ. И дали сме постигнали нещо.

— По моя преценка глутницата, която ни нападна, включва поне петдесет звяра, ако не и повече, милорд-капитан. От тях сме убили двадесет, може би тридесет. Сметнах, че не си струва риска да загубим повече коне, за да издирих и ви представим всички трупове на избитите зверове. Утре заранта ще наредя да ги съберат и да ги изгорим. Тези, които все още не са извлечени в тъмнината. Освен тези двамата в тъмното се криеха поне още дузина. Смятам, че сме се справили поне с четирима или петима, но едва ли ще намерим телата им, като се има предвид склонността на Мраколюбците да изнасят мъртвите си, за да скрият своите загуби. Всичко това прилича на предварително замислена засада, но това повдига въпроса за...

Докато мъжът с изпитото лице продължаваше да докладва, Перин се помъчи да долови Илиас и вълците... но не намери нищо. Сякаш никога не беше могъл да усеща вълчите умове. „Или са загинали, или са ме изоставили.“ Прииска му се да се разсмее, с горчив смях. Най-сетне беше станало това, което бе желал, но на скъпа цена.

Сивокосият се разсмя вместо него, с гръмък, осъдителен кикот, от който на двете бузи на Биар избиха червени петна.

— Значи така, чедо Биар, според вас сме били нападнати от планирана засада, от над петдесет вълка и не по-малко от половин отряд Мраколюбци? Да? Може би ако участвате в малко повече акции...

— Но, милорд-капитан Борнхалд...

— Аз лично бих казал не повече от шест до осем вълка, дете Биар, и вероятно не е имало други хора освен тия двамата. Вие проявявате искрено усърдие, но ви липсва опит извън стените на градовете. Друго е, когато разнасяш Светлината, когато улиците и къщите са далече зад теб. Вълците умеят да създадат впечатлението, че са повече, отколкото всъщност са, особено нощем — а и някои хора също. Шест или осем, струва ми се. — Биар се изчерви още повече. — Освен това подозирам, че са се оказали тук по същата причина, ло която и ние. Заради единствената вода на един ден езда наоколо. Това е много по-просто обяснение, отколкото да подозирате шпиони и предатели сред Чедата, а най-простото обяснение обикновено се оказва най-вярното. Ще го научиш с опита.

Докато той говореше, лицето на Биар стана смъртнобледо. За миг очите му пронизаха двамата пленници.

„Сега ни мрази още повече — помисли си Перин. — Заради това, което му говорят. Но защо ли изобщо ни мрази толкова?“

— Какво мислиш за това? — каза лорд-капитанът, вдигайки секирата на Перин.

Биар взе оръжието, претегли го в ръка и възкликна изненадано. Размаха брадвата и за малко да посече покрива на шатрата. Държеше я така уверено, сякаш се беше родил с брадва в ръка. На лицето му се изписа възхита, но след миг, когато свали брадвата, то отново стана безизразно.

— Великолепно балансирана, милорд-капитан. Изработена простовато, но от много добър занаятчия, може би майстор. — Очите му изгледаха мрачно пленниците. — Не е селяшко оръжие. Един фермер не би могъл да притежава такова нещо, милорд-капитан.

— Да. — Сивокосият се обърна към Перин и Егвийн и ги изгледа уморено, дори леко закачливо, като добър дядо, разбрал, че внучетата му са направили някаква беля. — Аз съм Джефрам Борнхалд — каза им той. — А ти си Перин, както разбирам. Но ти, млада жено, тебе как те викат?

— Аз съм Егвийн.

— Просто Перин и Егвийн — промърмори Борнхалд. — Но ако сте Мраколюбци, ще искате да скриете самоличността си, нали?

Перин се надигна и остана на колене; както го бяха вързали, не можеше да се изправи повече.

— Не сме Мраколюбци — възрази Перин.

Още не беше произнесъл думите си докрай, когато Биар се пресегна към него. Движенията му бяха като на змия. Той видя как дръжката на собствената му секира замахна към него и се опита да се сниши — и само това, че се дръпна, предпази черепа му от пръсване. И все пак от очите му изскочиха искри. По брадичката му потече кръв.

— Нямате право — възкликна Егвийн и изпищя, когато дръжката замахна и към нея. Тя се хвърли настрана и ударът изсвистя във въздуха.

— Ще говорите почтително, когато разговаряте с един Помазаник на Светлината, или ще останете без езици — процеди Биар. Най-лошото беше, че в гласа му не се долавяше никакво чувство. Дори да им отрежеше езиците, това нямаше да му донесе нито удоволствие, нито съжаление. Просто обичайна работа, която трябва да свърши.

— Успокой се, чедо Биар. — Борнхалд отново погледна пленниците. — Предполагам, че не знаете много за Помазаниците, нито за лорд-капитаните на Чедата на Светлината, нали? Не знаете, така си и мислех. Е, поне заради чедото Биар, постарайте се да не спорите, нито да крещите. Не желая нищо друго освен да тръгнете в Светлината, а ако позволите гневът да ви овладее, това никак няма да ви помогне.

Перин вдигна очи към мъжа с хлътналите бузи, застанал пред тях. „Заради чедото Биар?“ Забеляза, че лорд-капитанът не заповяда на Биар да ги остави на мира. Биар срещна погледа му и се усмихна. Усмивката докосна само устните му, но кожата на лицето му се изпъна още повече, докато не заприлича на скелет. Перин потръпна.

— Чувал съм за това нещо. Хора, бродещи с вълци — промълви замислено Борнхалд. — Въпреки че досега не бях го виждал. Хора, за които се предполага, че си говорят с вълците, както и с други създания на Тъмния. Мръсна работа. Това ме кара да се боя, че наистина скоро предстои Последната битка.

— Вълците не са... — Перин млъкна, понеже Биар го срита. Пое си дълбоко дъх и продължи с малко по-спокоен тон: — Вълците не са създания на Тъмния. Те мразят Тъмния. Във всеки случай мразят

тролоците и Чезнещите. — Изненада се, когато забеляза, че мъжът с хлътналото лице кимна сякаш на себе си и вдигна вежди.

— Кой ви каза това?

— Един Стражник — намеси се Егвийн и се присви, срещнала парещите очи на Биар. — Каза ни, че вълците мразят тролоците, а тролоците се боят от вълците. — Перин се зарадва, че приятелката му не спомена за Илиас.

— Стражник — въздъхна сивокосият. — Същество на вещиците от Тар Валон. Какво друго да ви каже, след като той самият е Мраколюбец и слуга на Мраколюбци? Вие не знаете ли, че тролоците имат вълчи муцуни и зъби, и вълча козина?

Перин примигна, мъчейки се да избистри съзнанието си. Тук имаше нещо нередно. Не можеше да подреди мислите си достатъчно, за да го разгадае.

— Не всички — промърмори Егвийн. — Някои от тях имат рога като овни и кози, или клюнове на ястреб, или... или... всякакви други неща.

Борнхалд тъжно поклати глава.

— Аз ви предлагам всякакви възможности, а вие затъвате с всяка следваща дума. — Той вдигна пръст. — Скитате с вълци, същества на Тъмния. — Вдигна втори пръст. — Принавате, че сте се познавали със Стражник, друго същество на Тъмния. Съмнявам се, че ви е казал всичко това просто така. — Трети пръст. — Ти, момче, носиш в джоба си марка от Тар Валон. Повечето мъже извън Тар Валон гледат да се отърват от тях колкото се може по-скоро. Освен ако не служат на вещиците от Тар Валон. — Четвърти. — Носиш оръжие на професионален боец, макар да си се облякъл в селски дрехи. Значи криеш нещо. — Вдигна се и палецът. — Знаете и за тролоците, и за Мърдраал. Толкова далече на юг само неколцина учени хора и онези, които са пътували до Граничните земи, вярват, че те са нещо повече от приказни същества. Да не би да сте били в Граничните земи? Ако да, кажете ми къде? Аз съм пътувал доста из Граничните земи. Добре ги познавам. Не? Аха, добре тогава. — Изражението му говореше красноречиво, че внучетата наистина са направили някаква много голяма беля. — Защо просто не ми кажете истината? Как се е стигнало дотам, че да скитате в нощта с вълци?

Егвийн отвори уста, но Перин забеляза упорито стиснатите ѝ челюсти и разбра веднага, че се готви да разкаже някоя от измислените от двамата преди версии. Това нямаше да свърши работа. Не и сега. Не и тук. Главата продължаваше да го боли и той съжали, че му липсва време да обмисли, но време наистина нямаше. Кой можеше да знае къде беше пътувал този Борнхалд, кои земи и градове познаваше? Ако ги уловеше, че лъжат, нямаше как да се върнат към истината. Тогава Борнхалд щеше да остане убеден, че са Мраколюбци.

— Ние сме от Две реки — каза той бързо.

Егвийн се втренчи в него, но той настоятелно продължи да разказва истината — във всеки случай една от възможните ѝ версии. Двата напуснали Две реки, за да видят Кемлин. По пътя си чули за руините на един велик град, но когато намерили Шадар Логот, се натъкнали на тролоци. Успели да се измъкнат, като прехвърлили река Аринел, но се изгубили. После попаднали на някакъв мъж, който им предложил да ги заведе до Кемлин. Казал им, че името му не било тяхна работа, и не им изглеждал съвсем приятелски настроен, но те имали нужда от водач. Вълците видели за пръв път след появата на Чедата на Светлината. А тази вечер се скрили, за да не бъдат изядени от вълците или убити от хората на конете.

— Ако знаехме, че сте Чедата на Светлината — завърши той, — щяхме да потърсим помощ от вас.

Биар изсумтя невярващо. Перин не се интересувахе от него. Ако беше успял да убеди лорд-капитана, Биар нямаше да може да им навреди. Ясно беше, че Биар щеше да спре и да диша, ако лорд-капитанът му наредеше.

— Във всичко това го няма Стражника — каза сивокосият. Изобретателността на Перин му изневери. Знаеше си, че му трябва време, за да го измисли.

— Него го срещнахме в Бейрлон — намеси се Егвийн. — Градът беше претъпкан с хора, дошли от рудниците в планината след зимата, и вечеряхме с него на една маса.

Перин отново си пое дъх. „Благодаря ти, Егвийн.“

— Върни им вещите, чедо Биар. Без оръжията, разбира се. — Когато Биар го погледна изненадан, Борнхалд добави: — Или може би си от онези, които си позволяват да обират Неосветените, чедо Биар? Лошо нещо е това. Не може човек да бъде крадец и да ходи в

Светлината. — Биар сякаш се мъчеше да се пребори с неверието си, че е възможно някой да предположи такова нещо.

— Значи ще ни пуснете да си отидем? — възкликна изненадана Егвийн.

Перин вдигна глава и се втренчи в лорд-капитана.

— Разбира се, че не, чедо — отвърна тъжно Борнхалд. — Вие може би говорите истината за това, че сте от Две реки, след като познавате Бейрлон и знаете за рудниците. Но Шадар Логот... Това е име, което малко, твърде малко хора знаят, а повечето от тези, които го знаят, са Мраколюбци, а и всеки, който знае достатъчно, за да е научил името му, знае също така, че не бива да стъпва там. Съветвам ви да си измислите по-добра версия, докато пътуваме към Амадор. Ще разполагате с време, защото преди това ще се спрем в Кемлин. И за предпочитане е все пак да кажете истината, чедо. Има свобода само в истината и Светлината.

— Не можете! Това е недопустимо! — обади се Биар, забравил за по-ниския си ранг.

Борнхалд вдигна вежди насмешливо, а Биар се сепна и преглътна.

— Простете ми, милорд-капитан. Забравих се. Покорно моля за извинение и примирено очаквам наказанието си, но както е посочвал неведнъж милорд-капитан, трябва да стигнем до Кемлин навреме, а след като по-голямата част от конете ни за смяна се изгубиха, ще ни е достатъчно трудно да стигнем в срок дори и без да караме пленници със себе си.

— И какво би предложил ти? — попита го спокойно Борнхалд.

— Наказанието за Мраколюбците е смърт. — Равният глас правеше думите на Биар още по-ужасни. Все едно че предлагаше да стъпчат някоя буболечка. — Не може да има мир със Сянката. Няма милост за Мраколюбците.

— Твоето усърдие е похвално, чедо Биар, но както често съм казвал на сина си Дейн, прекаленото усърдие може да доведе до тежък провал, Спомни си, че Догмите също така гласят: „Никой човек не е толкова изгубен, че да не може да бъде върнат в Светлината.“ Те все още могат да бъдат доведени в Светлината, стига да позволят Сянката да бъде повдигната от очите им. Длъжни сме да им дадем тази възможност.

За миг Перин почти изпита симпатия към човека с вид на добър дядо, който ги защитаваше от Биар. А после Борнхалд извърна дядовската си усмивка към Егвийн.

— Ако откажете да стъпите в Светлината, докато стигнем Амадор, ще бъдете принудени да се явите пред Разпитвачите, а в сравнение с тях усърдието на Биар е като вощеница пред лъчите на слънцето. — Гласът на сивокосия звучеше така, сякаш той съжаляваше за това, което трябва да направи, но не може да не изпълни това, което задълженията му, така както ги разбира, повеляват. — Покайте се, отречете се от Тъмния, елате в Светлината, признайте греховете си и кажете какво знаете за тази вълча поквара, и ще бъдете пощадени. Ще си отидете на свобода, за да тръгнете в Светлината. — Погледът му се спря на Перин и той въздъхна тежко. Ледени тръпки побиха младежа. — Но ти, Перин от Две реки. Ти си убил двамина от Чедата. — Той докосна с пръст секирата, която все още държеше в ръката си. — Теб, опасявам се, в Амадор те очаква бесилка.

ГЛАВА 31

ПОСВИРИ ЗА ВЕЧЕРЯТА СИ

Присвил очи, Ранд гледаше облака прах, който се приближаваше към тях. Мат вече оглеждаше плета край пътя. Вечнозелените му листа и здраво преплетения клонак щяха да ги прикрият не по-зле от каменна стена, стига да намереха пролука да минат от другата страна.

Внезапен порив вдигна прах и скри всичко от погледа му. Ранд примигна и намести грубата кърпа на носа и устата си. Беше му я дал един фермер, съсухрен мъж с набраздено от грижи лице.

— Не знам от какво бягате — беше казал той, намръщен угрижено. — И не искам да знам. Разбрахте ли? Аз имам семейство. — Неочаквано фермерът измъкна две кърпи от джоба на сетрето си и им ги бутна в ръцете. — Не е много, но заповядайте. На момчетата ми са. Те си имат други. Не ме познавате, разбрахте ли? Времената са трудни.

За Ранд тази кърпа беше много скъпа. Списъкът с прояви на доброта, който си беше съставил в ума, откакто бяха напуснали Бели мост, не беше много голям и той не вярваше, че ще се удължи много повече.

Мат все още ровеше в плета. Ранд хвана дръжката на меча със знака на чаплата на колана си, после го пусна — ако съсечеше плета, дупката щеше да ги издаде. Облакът прах бързо се приближаваше към тях. Не беше от вятъра. Прахът беше единственото предупреждение, че някой ги приближава. Понякога това можеше да е твърде късно.

— Идвай — тихо му подвикна Мат и сякаш пристъпи направо през плета.

Ранд бързо изтича към него. Някой някога беше изсякъл дупка, отчасти обрасла. От три стъпки изобщо не се виждаше, но като се приближиш, се оказваше, че мрежата от клони е по-рядка. Той се провря, заслушан в тропота на приближаващите се коне.

Сниши се, стиснал дръжката на меча си, докато конниците отминаваха. Пет... шест... седем. С обикновено облекло, но мечовете и копията им издаваха, че не са селяни. Някои бяха с кожени туники с

метални плочки, а двама — със стоманени шлемове. Търговски охранници сигурно, между двете си поредни наемания. Сигурно.

Един от тях случайно извърна очи към плета, докато преминаваше покрай пролуката, и Ранд стисна меча. Мат се озъби безмълвно и се облещи над кърпата си. Беше пъхнал ръка под дрехата си: винаги когато възникнеше опасност, стискаше камата от Шадар Логот. Ранд вече не беше сигурен дали го прави, за да се защити, или да защити камата с рубина. Напоследък Мат често забравяше, че има и лък.

Ездачите отминаха по пътя си в бавен ход, без да бързат особено. Прахолякът проникна през плета.

Ранд изчака, докато тропотът на копитата заглъхне, после надникна предпазливо през дупката. Прашната диря се виеше далече по пътя. На изток небето беше чисто. Той излезе отново на пътя и се загледа към понеслата се на запад прашна колона.

— Не са за нас — промълви той не съвсем убедено.

Мат се измъкна след него и се огледа предпазливо в двете посоки.

— Може би — отрони той. — Може би.

Ранд не беше сигурен какъв смисъл влага, но кимна. „Може би“. Не по този начин беше започнало пътуването им по Кемлинския път.

Дълго след като напуснаха Бели мост, Ранд продължаваше да се оглежда назад. Понякога виждаше нечий силует, който го караше да спира дъх — висок кокалест мъж, забързан по пътя, или дългнеста белокоса фигура на капрата до кочияша на някой фургон, но винаги се оказваше дребен амбулант или фермери, забързани към пазара, никога Том Мерилин. С всеки измкнат ден надеждата му все повече увяхваше.

Движението по пътя беше доста оживено. Фургони и каруци, ездачи и хора, които вървяха пеш. Появяваха се по един или на групи, върволица от фургони на изкупции или дузина конници заедно. Определено хората, пътуващи тук, бяха много повече, отколкото Ранд беше виждал в Две реки.

Повечето пътуваха в същата посока като тях, на изток към Кемлин. Понякога се качваха на каруцата на някой фермер, на късо разстояние, някоя и друга миля, но в повечето случаи вървяха. Ездачи отбягваха; щом забележеха дори и един ездач в далечината, се криеха, докато ги отминат. Никой от тях не беше с черно наметало и всъщност

не се заблуждаваше, че Чезнеция ще се остави да го забележат, че ги приближава, но нямаше смисъл да рискуват. Отначало се страхуваха само от Получовеците.

Първото село след Бели мост толкова много му заприлича на Емондово поле, че Ранд почти се стъписа, когато го видя. Сламени покриви с високи върхове, стопанки по престилки, които клюкарстваха през плетовите, деца, играещи си на селската морава. Косите на жените се спускаха несплетени по раменете им, а и някои други дребни неща бяха по-различни, но като цяло му заприлича твърде много на родния дом. Крави пасяха оскъдната трева по моравата, ята гъски пресичаха важно-важно пътя. Чедата със смях се търкаляха по утъпканата ланска трева. Дори и не поглеждаха към Ранд и Мат. Това нещо също беше по-различно. Непознатите тук не бяха нещо необичайно; двама непознати в повече не можеха да привлекат особено внимание. Селските песове само вдигаха глави и изсумтяваха при преминаването на двамата младежи — нито един не си направи труда да се размърда.

Той усети прилив на мъка по родния край. „На каквото и да ти прилича — заговори един глас от дъното на съзнанието му, — това все пак не е родният ти дом. Дори и да влезеш в някоя от тези къщи, Трам няма да се окаже вътре. А дори и да се окажеше, би ли могъл да го погледнеш в очите? Сега вече знаеш, нали? Освен малките подробности, като какъв точно е произходът ти и кой точно си ти? Не бяха просто сънища, причинени от треската.“ Той присви рамене, за да устои на подигравателния смях, прокълтял в главата му. „Можеш и да се спреш — изхили се гласът. — Едно място или друго, за теб е все едно, след като си отникъде и след като те е белязал Тъмния.“

Мат го задърпа за ръкава, но той се освободи и се загледа към къщите. Не искаше да се спират, но искаше да ги види и да ги запомни. „Толкова прилича на дома, но ти повече няма да видиш това, нали?“

Мат отново го дръпна. Лицето му беше напрегнато и бледо.

— Хайде — промърмори Мат. — Хайде. — Той гледаше към селото, сякаш подозираше, че там се крие нещо. — Хайде. Все още не можем да спираме.

Ранд въздъхна. Все още не бяха много далече от Бели мост. Ако мърдраалът можеше да мине през стените на Бели мост, без да го забележат, значи за него нямаше да представлява никаква трудност да

претърси това малко село. Остави се Мат да го повлече извън селото, докато покритите със слама покриви не останаха далече зад тях.

Пренощуваха под няколко храста, на които все още се вееха старите, изсъхнали листа. Напълниха коремите си със студена вода от близкия поток и легнаха на земята, увити в наметалата си, без огън. Огънят можеше да бъде видян. По-добре да спят на студено.

Обременен със спомените си, Ранд се събуждаше често и всеки път виждаше как Мат мърмори и се мята насън. Той самият не сънуваше, но не спеше добре. „Никога вече няма да видиш родния дом.“

Това бе първата нощ от многото, които прекараха, стопляни само от наметалата си. Не беше и първото им ядене, състоящо се само от студена вода. Имаха пари за няколко вечери в хан, но за легло през нощта им трябваша много повече. Всичко извън Две реки струваше много по-скъпо, и още по-скъпо от тази страна на Аринел, отколкото в Бейрлон. Парите, които им бяха останали, ги пазеха за краен случай.

Един следобед Ранд спомена за камата с рубина на дръжката дали да не я продадат, и Мат го изгледа сърдито.

— Защо толкова държиш да я продадеш? В края на краищата аз си я намерих. Никога ли не си помислял, че мога да искам да си я запазя? Поне за известно време. Ако толкова държиш да продадеш нещо, продай глупавия си меч!

Ранд опипа с длан дръжката със знака на чаплата.

— Този меч ми го даде баща ми. Беше негов. Не бих те помолил да продадеш нещо, което ти го е дал баща ти. Кръв и пепел, Мат, толкова ли държиш да ходиш гладен? Все едно, дори и да намерим някой, който да го купи, колко ще ни донесе един меч? Какво би дал един фермер за този меч? А рубинът би ни осигурил достатъчно средства, за да ни возят по целия път до Кемлин в каляска. Може би чак до Тар Валон. Ще се храним по няколко пъти на ден в хан и ще спим в кревати. Може би все пак не държиш толкова да обиколиш половината свят пеша и да спиш на голата земя?

Мат присви неловко рамене и заби поглед в земята.

— На кого бих могъл да я продам, Ранд? Един фермер би могъл да ни плати с пилета. Не можеш да купиш каляска с пилета. А и дори да я покажа в някое село, сигурно ще си помислят, че сме я откраднали. Светлината знае какво ще ни сполети тогава.

Ранд кимна неохотно.

— Прав си. Съжалявам. Не исках да те карам насила. Просто съм гладен и краката ме болят.

— Моите също. — Двамата отново закрачиха по пътя, още поунило отпреди. Вятърът се надигна и хвърли облаци прах в лицата им. — Прав си. — Мат се закашля.

Виж, фермите им предлагаха от време на време храна и подслон през нощта. Една купа сено беше почти толкова топла, колкото стая с огън, поне в сравнение с това да лежиш под голите трънаци. Понякога Мат пробваше ловкостта си в крадене на яйца, а веднъж дори се опита да издои една крава, оставена без надзор на полето. Но повечето ферми имаха кучета, а кучетата бяха бдителни. Едно бягане на две мили с озверели песове по петите беше твърде голяма цена за няколко яйца.

Не че особено му харесваше, но Ранд предпочиташе да се приближат до някоя ферма открито, посред бял ден. Въпреки това от време на време стопаните насъскваха кучетата си, без да ги оставят да кажат и дума, тъй като слуховете, пък и трудните времена, бяха изнервили стопаните и ги бяха направили подозрителни към всякакви непознати, но често един час сечене на дърва или вадене на вода от кладенеца им осигуряваше храна и постеля, дори тази постеля да се изразяваше в пръсната в обора слама. Но час-два сечене на дърва означаваха час-два бавене в полза на мърдраала. Понякога Ранд се замисляше какво ли разстояние може да преодолее един мърдраал за час. Не можеше да реши дали е по-лошо да губят време, или да вървят гладни, но тревогите на Мат не се свеждаха само до празния корем или вървенето.

— Добре де, какво знаем ние за тях? — попита го настоятелно Мат един следобед, докато чистеха обора в една малка ферма.

— О, Светлина, Мат, а те какво знаят за нас? — Ранд кихна. Работеха съблечени до кръста, по телата им бяха полепнали пот и слама, а около тях се беше вдигнал сламен прахояк. — Това, което знам, е че ще ни предложат печено агнешко и истинско легло за спане.

Мат зарови вилата си в сламата и торта и изгледа накриво фермера, идещ към тях откъм задния край на обора с ведро в едната ръка и столчето си за доене в другата. Мършав старец с огрубяла кожа и рядка сива коса. Поспря се, забелязал как го изгледа Мат, после бързо излезе от обора.

— Намислил е нещо, казвам ти — рече Мат. — Виж само как избягва погледа ми. Защо са толкова приятелски настроени към двама странници, които никога не са виждали? Кажи ми де.

— Жена му каза, че сме ѝ напомняли за внуците им. Ще престанеш ли да се притесняваш? Това, от което трябва да се притесняваме, се намира зад нас. Надявам се.

— Намислил е нещо — промърмори Мат.

Когато свършиха работата си, те се умиха в коритото пред обора и отидоха до къщата. Фермерът ги пресрещна на вратата — беше се облегнал прекалено небрежно на дебелата си тояга. Зад него жена му беше стиснала престилката си и надничаше през рамото му, хапейки устни. Ранд въздъхна — май двамата с Мат вече не им напомняха за внуците им.

— Синовете ни ще дойдат на гости довечера — каза старецът. — И четиримата. Бях забравил. И четиримата ще дойдат. Големи момци. Силни. Всеки момент ще дойдат, кажи-речи вече са дошли. Боя се, че няма да се намери легло за вас, както ви обещахме.

Жената зад него припряно им подаде вързоп.

— Ето. Хляб, сирене, малко туршия и агнешко. Ще ви стигне горе-долу за две яденета. — Сбръчканото ѝ лице ги умоляваше да бъдат така добри да си тръгнат веднага.

Ранд взе вързоп.

— Благодаря ви. Разбирам. Хайде, Мат.

Можеше да бъде и по-лошо. Преди три дни бяха насъскали кучетата си срещу тях още докато работеха. Едва смогнаха да грабнат вещите си и да хукнат. Кучетата, фермерът и двамата му синове, размахали тояги, ги гониха чак до Кемлинския път и още половин миля по него. При това фермерът беше понесъл тежък лък с опната стрела на тетивата.

— И да не се връщате, ей! — беше им извикал зад гърба. — Не знам какво крояхте, но не искам и да виждам повече шавливите ви очи!

Мат беше понечил да се върне, бръкнал под сетретото си, но Ранд го беше задърпал.

— Ти луд ли си? — Мат го изглежда тъпо, но поне продължи да тича.

Понякога Ранд се чудеше дали изобщо си струва да спират по фермите. Колкото повече напредваха, толкова по-подозрителен

ставаше Мат към непознатите им домакини и по-трудно го прикриваше. И все по-малко се стараеше. Храната ставаше все по-оскъдна за една и съща работа, а понякога не им предлагаха дори и обора за преспиване. Но след това пред Ранд се появи разрешение на всички техни проблеми, или поне така му се стори, когато се озоваха във фермата на Гринуел.

Господин Гринуел и съпругата му имаха девет деца, най-голямото от които — дъщеря, около година по-млада от Ранд и Мат. Господин Гринуел беше здрав мъж и при многобройната му челяд сигурно нямаше нужда от допълнителна помощ, но ги огледа от главата до петите, прецени ги по прашните им дрехи и ботуши и изглежда, реши, че винаги може да се намери някаква работа за още два чифта мъжки ръце. Госпожа Гринуел каза, че ако искат да седнат да вечерят на тяхната маса, няма да ги пусне с тези мръсни дрехи. Тя щяла да ги изпере, а някои от старите дрехи на мъжа ѝ щели да им станат, колкото за работа. Усмихна им се, докато казваше всичко това, и за миг напомни на Ранд за госпожа ал-Вийр, макар косата и да беше светлоруса; досега не беше виждал коса с такъв цвят. Дори Мат като че ли престана да бъде толкова напрегнат, щом усмивката ѝ го докосна. Виж, най-голямата им дъщеря беше друга работа.

Тъмнокоса, с големи очи и хубавелка, Елз им се хилеше безсрамно всеки път, когато родителите ѝ ги нямаше наоколо, за да я видят. Докато работеха, местейки бурета и чували с овес в обора, тя висеше на прага, тананикаше си нещо, дъвчеше края на дългата си плитка и ги зяпаше. Особено настойчиво зяпаше Ранд. Той се стараеше да не ѝ обръща внимание, но след няколко минути се наложи да облече ризата, която госпожа Гринуел му беше дала за работа. Беше му тясна в раменете и доста къса, но беше по-добре от нищо. Елз се засмя и той започна да си мисли, че този път, като ги подгонят, няма да бъде по вина на Мат.

„Перин на мое място щеше да знае как да се оправи — помисли си той. — Щеше да изтърси нещо нахално и тя щеше да се разсмее.“ Само че той не можеше да измисли нито нахална реплика, нито някоя шега. Колкото пъти погледнеше към нея, тя му се усмихваше по такъв начин, че ако баща ѝ я видеше, веднага щеше да отвърже кучетата и да ги насъска. Веднъж му подхвърли, че ѝ харесвали високите мъже. Всички момчета из околните ферми били много ниски. Мат му се

ухили гадно. Ранд съжали, че не може да измисли някоя уместна шега, и се опита да се съсредоточи върху работата си.

След вечерята всички се разположиха около домашното огнище, господин Гринуел седна на любимия си стол и започна да тъпче лулата си с табак, а госпожа Гринуел се засуети с плетивата си и ризите на младежите, които беше изпрала. Мат измъкна шарените топки на Том и започна да жонглира. Нямаше въобще и да се сети, ако не бяха децата. Децата започнаха да се смеят, когато се правеше, че ще ги изтърве, и ги улавяше в последния миг. После бурно заръкопляскаха, когато започна да ги мята като фонтан, в осморки и по шест топки в кръг, при което наистина за малко да ги изпусне. Но бяха много радостни, а и господин Гринуел и съпругата му ръкопляскаха с не по-малък възторг от тях. Когато Мат свърши, кланяйки се из стаята почти толкова артистично, колкото би го направил Том, Ранд извади флейтата на веселчуна от кутията.

Не можеше да се докосне до инструмента, без да го жегне мъката. Допирането на пръстите му до изящната изработка със златни и сребърни шарки беше като да се докосне до спомена за Том. Никога не си позволяваше да пипне лютнята, освен колкото да провери, че е здрава и суха — Том винаги беше казвал, че лютнята не е за непохватни селски пръсти — но винаги, когато някой фермер им позволяваше да останат да пренощуват, след вечеря той изсвирваше по някоя и друга мелодия с флейтата. Беше нещо като малко допълнително отплащане към фермера и може би средство да освежи спомена си за Том.

С весело настроение, вече подхранено от жонгльорските изцълнения на Мат, той подхвана „Три момичета в ливадата“. Господин и госпожа Гринуел започнаха да пляска в такт, а по-малките дечица заиграха на пода, дори най-малкият изтърсак, едва проходил, затупка с крачета в ритъма на мелодията. Ранд знаеше, че с такова свирене не би спечелил награда на Бел Тин, но след уроците на Том нямаше да се притесни да участва.

Елз седеше пред огнището, кръстосала хубавите си крака, и когато той свали флейтата от устните си след последния тон, се наведе с въздишка и му се усмихна:

— Толкова хубаво свириш!

Госпожа Гринуел изведнъж спря да плете и погледна дъщеря си изпод вежди, след което измери Ранд с дълъг преценяващ поглед.

Той вече беше вдигнал кутията, за да прибере инструмента, но при нейния поглед за малко да изтърве и флейтата, и кутията. Ако го обвинеше, че ухажва дъщеря й... Притеснен, той вдигна отново флейтата и изсвири друга песен, а после — още една и още една. Госпожа Гринуел продължаваше да го наблюдава. Той изсвири „Вятърът, който клати върбата“, а после „На връщане от долината Таруин“, „Петелът на госпожа Айнора“ и „Старият черен мечок“. Изсвири всички песни, за които можеше да се сети, но тя продължаваше да го гледа изпитателно. Нищо не каза, само го наблюдаваше и от време на време въздишаше тежко.

Накрая господин Гринуел стана и потри доволно ръце.

— Е, това беше голяма радост за нас, но май стана време за лягане. Вие, момци, сте тръгнали на път и разполагате сами с времето си, но сигурно знаете, че в една ферма денят започва много рано. Да ви кажа правичката, момчета, плащал съм добри пари по хановете и за по-лоши забавления от това, което ни предложихте тази вечер. За много по-лоши.

— Мисля, че заслужават да ги наградим, татенце — рече госпожа Гринуел, вдигнала на ръце най-малкото момченце, когато отдавна вече беше заспало. — Оборът не е най-доброто място за спане. Тази нощ могат да преспят в стаята на Елз, а тя ще спи при мен.

Елз направи гримаса. Беше достатъчно предпазлива, за да не вдигне глава да се издаде, но Ранд го забеляза. Стори му се, че майка й също.

Господин Гринуел кимна.

— Да, по-добре ще е, отколкото в обора. Стига да нямате нищо против да спите двамата в едно легло, разбира се. — Ранд се изчерви; госпожа Гринуел продължаваше да го гледа. — Съжалявам, че не мога да чуя повече от свирнята ти с тази флейта. А и твоето жонглиране също си го биваше, момче. Хареса ми. Знаете ли, има една малка работа, в която можете да ми помогнете утре...

— Те сигурно ще искат да си тръгнат рано — намеси се госпожа Гринуел. — Ариен е следващото село по пътя им и ако цскат да си пробват късмета в тамошния хан, ще трябва да вървят цял ден, за да стигнат преди да се е мръкнало.

— Да, госпожо — каза Ранд. — И много ви благодарим.

Тя му се усмихна със стиснати устни, сякаш знаеше много добре, че благодарностите му не са само заради съвета ѝ, нито само заради вечерята и топлото легло.

През целия следващ ден Мат го заяждаше за Елз. Той се опитваше да смени темата и подхвърлянето на Гринуелови за изпълнения по хановите беше единственото, което му хрумна, макар и да му звучеше глупаво. Но когато стигнаха до следващото село, нещата станаха други.

По здрач почукаха на портата на единствения хан в Ариен и Ранд поговори с ханджията. Извири му „Понтон през реката“, която домакинът знаеше под името „Пътя за Дън Арен“, а Мат показва няколко фокуса с топките. Резултатът беше, че спаха в креват и ядоха печени картофи и гореща телешка супа. Беше най-малката стаичка, разбира се, под стряхата, а яденето им го поднесоха след дълга нощ свирене и жонглиране, но все пак си беше постеля под покрив.

Ранд спа добре, въпреки че делеше легло с Мат и неговите нощни бълнувания. На заранта ханджията се опита да ги уговори да останат за още ден-два, но след като не успя, извика един гурелив селянин, който беше пил прекалено много, за да може да се върне предната нощ във фермата си, и час по късно двамата вече се намираха на пет мили на изток, излегнати по гръб върху сеното в каруцата на Езил Форни.

Така продължи пътуването им. С малко повече късмет и ако се повозеха на някоя и друга каруца, те почти успяваха да стигнат, преди да се мръкне, до следващото село или градче. Ако в селото имаше повече от един хан, ханджиите сами ги канеха, щом чуеха флейтата на Ранд и видеха фокусите на Мат с топките. И двамата все още бяха много далеко от изкуството на истински веселчун, но в повечето села хората не бяха и виждали такъв от повече от година. Две или три странноприемници в някое градче означаваха по-хубава стая, с две легла, както и по-щедри порции с по-добри мръвки, а понякога дори им даваха и по някоя пара. На заранта все се намираше някой, който да ги повози — било препил и закъснял да се прибере фермер, било търговец, оценил изпълненията им, който нямаше нищо против да се качат във фургона му. Ранд вече започна да си мисли, че няма да имат

никакви проблеми по пътя до Кемлин. Но точно тогава се озоваха в Четиримата крале.

ГЛАВА 32

ЧЕТИРИМАТА КРАЛЕ

Селището беше по-голямо от повечето села, през които бяха минали, но все пак доста пършиво за такова помпозно име. Както обикновено, Кемлинският път минаваше точно по средата на градчето, още един път идваше от юг. Повечето селища представляваха тържища и сборни места за фермерите от околността, но тук не се мяркаха много фермери. Четиримата крале преживяваше като спирка за търговските кервани на път за Кемлин и към миньорските села в Мъгливите планини отвъд Бейрлон. Пътят от юг поддържаше търговията на Люгард с рудниците на запад; люгардските търговци, запътили се за Кемлин, ползваха по-пряк път. В околността на градчето имаше няколко ферми, почти достатъчни, за да изхранят самите фермери и градчето, а всичко в селището се съсредоточаваше около търговците и техните фургони.

Из Четиримата крале имаше пръснати пространства гола земя, отъпкана до спечена пръст, изпълнени с фургони, подредени плътно, колело до колело, и изоставени, с изключение на отегчените пазачи. Обори и конюшни обграждаха улиците, всички достатъчно широки, за да могат да преминават фургоните, и с дълбоки коловози от непрекъснатото движение на много колела. Нямаше селска морава и децата играеха, като се провираха между фургоните, сподиряни от ругатните на кочияшите. Селски жени, чиито глави бяха покрити с шалове, гледаха в земята и притичваха по улиците, следвани от грубите подмятания на кочияшите, от които Ранд се изчервяваше; дори Мат се стряскаше при някои от тях. Не се виждаха жени, които да си шепнат клюки на комшийския плет; сивкави дървени къщи, залепени една до друга, повечето неваросани. Тежките кепенци на повечето къщи не бяха отваряни от толкова време, че пантите им бяха ръждясали. Над всичко това се носеше глъч, тропот от ковачниците, виковете на кочияши, дрезгав смях от хановите.

Някакъв хан, целият в зелено и жълто, привлече окото на Ранд сред посивелите околни сгради. Колоната фургони продължи да се движи. Никой от кочияшите не забеляза, че той и Мат са слезли — здрачът вече беше паднал и грижата на всички беше да разпрегнат конете и да намерят някой хан, в който да отдъхнат. Ранд се препъна в коловоза и бързо отскочи, за да избегне сблъсъка с клатушкация се в обратна посока тежко натоварен фургон. Някаква жена мина покрай него забързана, без дори да вдигне очи да го погледне.

— Много е странно това място — каза той. Стори му се, че в мъгливия здрач дочува музика, но не можа да определи откъде идва. От хана, вероятно, но не беше сигурен. — Тук нещо не ми харесва. Може би ще е по-добре този път да не се спираме.

Мат го изгледа пренебрежително и извърна очи към небето. Тъмни облаци се съгъстваха над главите им.

— И какво, пак да спим под някой плет ли? Свикнах вече отново да спя на легло, като нормален човек. — Той наостри уши. — Сигурно все в някой тукашен хан няма да имат музиканти. Във всеки случай бих се обзаложил, че никъде нямат жонгльор. — Той праметна лъка си през рамо и се запъти към яркожълтата порта, оглеждайки се с присвити очи. Ранд го последва, изпълнен със смътно подозрение.

Вътре имаше музиканти, но цитрата и барабанът се заглушаваха от дрезгави смехове и пьянски викове. Ранд не се и опита да говори със собственика. В следващите два хана също имаше музиканти и цареше същата оглушителна шумотевица. Мъже в грубо облекло запълваха масите и се препъваха по пода, размахвайки халби и посягайки към слугините, които се измъкваха от пьянските им прегръдки с престорено страдалчески усмивки. Зданията се тресяха от тропота и миришеха на прокиснало — воня на старо, вкиснало вино и неумити тела. От търговците с копринените и кадифените им дрехи с дантелени яки нямаше и следа — частните стаи за вечеря на горния етаж пазеха изнежените им уши от шума. Двамата с Мат само надникнаха в помещенията и изчезнаха. Ранд си помисли, че май наистина няма да имат друг избор, освен да продължат.

Четвъртата странноприемница, „Танцуващият каруцар“, се оказа тиха.

Отвън беше също толкова крещящо ярка като останалите — в жълто, нашарено с червено и жлъчно, режещо очите зелено, макар че

тук боята беше напукана и олющена. Ранд и Мат пристъпиха вътре.

Край масите седяха само десетина души, всеки увесил нос над халбата си и потънал в невеселите си мисли. Работите им определено не вървяха така добре, както по-рано. Прислужници, почти толкова на брой, колкото и клиентите, сновяха около масите просто за да не ги видят, че стоят на едно място.

Някакъв кокалест мъж с дълга сплъстена коса се извърна и ги изгледа презрително, когато прекрачиха прага. Отвън се чу първият глух тътен на приближаваща се буря.

— К'во искате? — Мъжът отри ръце в мазната престилка, увиснала до глезените му. Ранд се зачуди дали мръсотията беше повече по ръцете му, отколкото по престилката. Беше първият мършав ханджия, когото виждаше. — Е? Кажете, ще пиете ли, или ще се пръждосвате, какво сте ме зяпнали?

Изчервен, Ранд се впусна в отработения вече урок:

— Аз съм свирач на флейта, а приятелят ми е страшен жонгльор. За година по-добри от нас няма да видите. За добра стая и добра храна ще ви напълним кръчмата, което ще възмезди малката цена, която ще ви струваме...

— Имам си свирач на ксилофон — отвърна му кисело ханджията.

— Имаш си пияница, Самъл Хейк — рече една от прислужниците, която минаваше покрай него с поднос и две чаши, и се спря, дарявайки Ранд и Мат с широка усмивка. — Повечето време е толкова пиян, че не може да улучи вратата — допълни тя. — Не сме го виждали от два дни.

Без да сваля очи от Ранд и Мат, Хейк небрежно замахна и я цапардоса по лицето. Тя изохка изненадана и падна на мръсния под. Една от чашите се счупи.

— Ще ти удържа за виното и счупената чаша. Донеси им ново пиене. И се разшавай. Хората не плащат, за да ми се мотаете и да мързелувате.

Жената потърка ударената си буза и изгледа убийствено Хейк, но прибра празната чаша и счупените парчета на подноса, след което се отдалечи, без да промълви и дума.

Хейк замислено изгледа Ранд и Мат. Погледът му се плъзна по меча със знака на чаплата и се отмести.

— Слушайте к'во ще ви кажа. Мога да ви предложа два сламеника в склада в дъното. Стайте са много скъпи, за да ви дам някоя току-така. Ще ядете, като си отидат всички. Все ще остане нещо.

Ранд съжали, че в Четиримата крале нямаше още някой хан, който да не бяха проверили. Откакто бяха напуснали Бели мост, много пъти се бяха натъквали на студенина, безразличие или открита враждебност — но не и чак на такава. Каза си, че всичко това е просто заради прахоляка, мизерията и шумотевицата, но от това лошите предчувствия не си отидоха. Мат гледаше Хейк, сякаш очакваше някаква клопка, но не проявяваше никакви признаци, че е готов да се откаже от „Танцуващият каруцар“ заради подслон под някой крайпътен плет. Гръмотевичен тътен разтърси прозорците.

— Съгласни сме и на сламеници, стига да са чисти и да ни дадете по някое чисто одеяло. Но ще ядем два часа преди съвсем да се стъмни, не по-късно, и от най-добрата храна. Ето. Да ви покажем сега какво можем. — Той посегна към калъфа на флейтата, но Хейк поклати глава.

— Не ме интересува. Тая гмеж тука ще хареса всякакви скрибуцане, стига поне малко да напомня за музика. — Очите му отново се плъзнаха по меча на Ранд, тънката усмивка докосна само устните му. — Яжте когато си щете, но ако не довлечете тълпата тук, ще изхвърчите на улицата.

Той кимна през рамо на двама мъже с мрачни лица, които седяха до стената. Те не пиеха, а ръцете им бяха дебели колкото бедрата им. Очите им измерваха Ранд и Мат, равнодушни и безизразни.

Ранд попипа дръжката на меча си и каза:

— Стига да получим това, за което се разбрахме.

Хейк примигна и за миг сякаш и той се притесни. После кимна.

— Каквото аз казах, нали така? Е, почвайте. Никого няма да доведете, ако просто стърчите така.

И се развика към прислужниците да побързат, сякаш в залата имаше поне петдесет души.

На отсрещната страна на помещението, близо до задната врата, имаше малка платформа. Ранд качи на нея една пейка и свали зад нея наметалото си, навитото одеяло и вързопа на Том. Най-отгоре постави меча.

Дали постъпваше правилно, като носеше меча си така открито? Мечовете бяха обичайна вещ, но знакът на чаплата привличаше вниманието на хората и можеше да предизвика подозрения. Не у всеки, но когато някой му обърнеше внимание, това го караше да изпитва безпокойство. Така можеше да остави ясен знак за присъствието си на мърдраала — ако Чезнеците изобщо имаха нужда от подобна следа. Изглежда, нямаха. Във всеки случай изпитваше неохота да го крие. Дал му го беше Трам. Баща му. Докато носеше открито меча, между Трам и него все още съществуваше някаква връзка. Нишка, която все още му даваше правото да нарича Трам свой баща. „Твърде късно“ — помисли си той. Не беше сигурен за какво точно се отнасяше това, но знаеше, че е вярно. „Твърде късно.“

При първите тонове на „Запя петелът“, неколцината посетители вдигнаха глави от чашите си. Дори двамата бабаити, опрели рамене на стената, приседнаха за малко. Всички заръкопляскаха, даже побойниците, и после отново, когато шарените топки на Мат се запремятаха в ръцете му. Навън отново прогърмя. Дъждът още не идваше, но напрежението от предстоящата буря беше ясно доловимо.

Мълвата бързо се разнесе и докато се стъмни, ханът вече бе препълнен с мъже, които се смееха и говореха толкова високо, че самият Ранд едва чуваше какво свири. Само гръмотевичният тътен надмогваше шума в помещението. В прозорците проблясваха светкавици и във временните затишия той смътно долавяше ромона на дъжда по покрива. Мъжете, които продължаваха да прииждат, оставяха мокри следи по пода.

Щом спреше, сред пушека в залата се надигаха гласове — всеки искаше да чуе някоя песен. Доста от заглавията не можеше да разпознае, въпреки че щом започнеха да тананикат, в повечето случаи се сещаше за песента. Беше му се случвало вече и по други места. „Веселият Хаим“ тук беше известна като „Шегата на Реа“, а в едно село преди това я знаеха като „Цветовете на слънцето“. Някои от имената си бяха същите; други се сменяха на всеки десет мили път, а междувременно беше научил и някои нови. „Пияният амбулант“ беше нова, макар на някои места да я наричаха „Калайджия в кухнята“. „Излезли двама крале на лов“ я знаеха като „Тичат два коня“ и под още няколко названия. Изсвирваше онези, които знаеше, и мъжете тропаха по масите за още.

Други пък подвикваха на Мат да покаже още фокуси с топките. Понякога ставаше и бой между онези, които искаха да чуят още песни, и другите, които предпочитаха да погледат жонглиране. Веднъж дори блесна нож, една жена изпищя — един от мъжете се срути от масата с окървавено лице, но Джак и Стром, двамата биячи, скочиха бързо и без да се церемонят, изхвърлиха всички участници в побоя на улицата. Така се оправяха с всяка дандания в заведението. След което гръмките приказки и смях избухваха отново, сякаш не беше станало нищо особено.

Ръцете на посетителите бяха доста шавливи, когато някоя от прислужничките се окажеше недостатъчно предпазлива. Неведнъж на Джак и Стром се налагаше да отърват някоя от жените, макар в тези случаи да не си даваха много зор. Хейк, който крещеше и гълчеше пострадалата жена, се държеше така, сякаш тя сама си е виновна, и разплаканите очи и смутените извинения показваха, че тя приема безропотно това положение. Жените скачаха пъргаво всеки път, когато Хейк се навъсеше, дори и да не гледаше точно към тях. Ранд не можеше да се начуди как изобщо се примиряват с това.

По едно време Хейк погледна към Ранд и Мат и се ухили. След малко Ранд си даде сметка, че Хейк не се усмихва точно на тях; усмивката цъфваше на лицето му всеки път, когато очите му се плъзнеха по ножницата на меча със знака на чаплата. Веднъж, когато Ранд постави инкрустираната със злато и сребро флейта до себе си на пейката, тя също привлече усмивката на домакина.

Следващия път, когато трябваше да си сменят местата с Мат отпред на платформата, той се наведе и прошепна в ухото на приятеля си:

— Хейк ще се опита да ни ограби.

Мат кимна, сякаш това не беше никаква новост.

— Довечера трябва да залостим вратата.

— Да залостим вратата? Джак и Стром могат да разбият всяка врата само с юмруци. Давай да изчезваме оттук.

— Чакай поне да се нахраним. Много съм гладен. Тук не могат да ни направят нищо — добави Мат. Посетителите се развикаха да продължат изпълненията. Хейк ги гледаше гневно. — Впрочем да не искаш да спим отвън в такава нощ? — Поредният гръм оглуши всичко

наоколо и за миг светлината навън стана по-ярка, отколкото лампите в помещението.

— Искам просто да се измъкнем преди да са ни счупили главите — каза Ранд, но Мат вече се беше дръпнал назад да се отпусне на пейката. Ранд въздъхна и подхвана „Пътя за Дън Арен.“ Повечето, изглежда, особено харесваха тази песен. Беше я свирил вече четири пъти, но продължаваха да я искат.

Проблемът беше, че в случая Мат бе прав. Той самият беше много изгладнял. А и не виждаше как Хейк би могъл да им създаде неприятности при тази претъпкана зала, в която хората продължаваха да прииждат. На мястото на всеки, който си излизаше сам или биваше изхвърлен от Джак и Стром, се появяваха нови двама. Всички викаха, че искат жонглиране или да чуят някоя песен, но най-много ги интересуваше пиенето и ако могат да оципят някоя от прислужничките. Един от мъжете обаче се отличаваеше твърде много сред останалите.

Открояваше се във всяко отношение. Търговците очевидно отбягваха запуснатия хан. Доколкото Ранд можеше да прецени, за тях тук дори не можеше да се намери сваятна стая. Клиентите до един бяха с груби дрехи, хора, прекарали целия си живот в тежка работа под слънце и вятър. Но този човек беше с гладка, нежна плът, ръцете му не бяха мазолести, беше облечен в кадифено палто и наметнат на раменете му тъмнозелен кадифен плащ, бродиран със сини копринени ширити. Цялото му облекло беше скъпо и елегантно. Обувките му — меки чизми, а не груби ботуши — изобщо не бяха предназначени за кал и прах.

Този човек се появи, когато навън беше станало съвсем тъмно. Отърси дъжда от плаща си и се огледа, стиснал неодобрително устни. Погледът му бързо обгърна цялата зала и той сякаш се канеше да си тръгне, когато изведнъж вниманието му бе приковано от нещо, което Ранд така и не разбра какво е, и мъжът седна на една току-що опразнена от Джак и Стром маса. Една от прислужничките пристъпи до него и постави на масата му чаша с вино, която той отмести и повече не докосна. Прислужницата побърза да се дръпне от масата му, въпреки че мъжът нито я докосна, нито дори извърна очи към нея. Очевидно нещо в него я караше да се чувства неловко. Другите, на които се случваше да се доближат до него, също го забелязваха.

Въпреки кроткия му поглед всеки път, щом отвън спреше някой фургон и кочияшът, влязъл в хана, понечеше да седне на някой от свободните столове на масата му, достатъчно беше да го погледне и веднага си търсеше друго свободно място. Седеше така, сякаш в шумното и претъпкано помещение нямаше никой друг освен него самия — а също така Ранд и Мат. След което започна да ги наблюдава — сплел окичените си със златни пръстени пръсти. Гледаше ги с усмивка, сякаш изпитваше задоволство, че ги е разпознал.

Ранд спомена това на Мат, докато отново си сменяха местата, а Мат кимна разбиращо.

— И аз го забелязах. Кой ли е? Не мога да се отърва от чувството, че го познавам.

Същата мисъл беше преминала и в съзнанието на Ранд, човъркаше го, но той така и не можеше да си спомни. В същото време беше съвсем сигурен, че никога досега не е виждал това лице.

След като минаха поне два часа, доколкото Ранд можеше да прецени, той прибра флейтата в калъфа и двамата с Мат започнаха да прибират вещите си. Когато заслизаха от платформата, Хейк се затича към тях с лице, изкривено от гняв.

— Време е да хапнем — изпревари го Ранд. — А не искаме да ни откраднат нещо. Ще поръчаш ли на готвачката? — Хейк се поколеба, все още ядосан, мъчейки се да не издава алчния си поглед, който непрекъснато се спираше на меча. Ранд небрежно сложи ръка на дръжката му. — Ако не, можеш и да се опиташ да ни изхвърлиш. — Съзнателно натърти на „опиташ“, а после добави: — Остава още цяла нощ да свирим. Трябва наистина да се подкрепим добре, ако ще продължаваме, за да задържим тази тълпа да си харчи парите в хана ти. Колко смяташ, че ще остане пълна залата, ако вземем че припаднем от глад?

Очите на Хейк се плъзнаха из залата, претъпкана с пияни мъже, готови да изхарчат и последните пари от джобовете си, после той се обърна и викна към кухнята:

— Дайте им ядене! — След което изръмжа: — И да не ми се мотае цяла нощ. Чакам ви тук, да свирите и играете, докато не напусне и последният.

Неколцина от посетителите се развикаха, че искат още музика и жонглиране, и Хейк трътна към тях да ги успокои. Мъжът с кадифения

плащ беше сред тях. Ранд подкани Мат да го последва.

Здрава врата отделяше кухнята от предната част на хана и трополенето на силния дъжд по покрива надмогваше шумотевицата в дневната, освен когато вратата се отвореше, за да мине през нея някоя от прислужниците. Кухнята беше голяма, вътре беше горещо и от фурните и печките се вдигаше пара. В средата имаше голяма маса, отрупана с блюда, вече готови за поднасяне. Няколко прислужнички бяха приседнали на пейката в дъното на помещението, бърбреха си и триеха уморените си крака, а готвачката размахваше черпак пред тях, подчертавайки с жест думите си. Когато Ранд и Мат влязоха, всички вдигнаха глави, но не прекъснаха приказките си.

— Трябва да се измъкнем оттук при първа възможност — каза тихо Ранд, но Мат поклати глава, забил очи в двете чинии, които готвачката вече беше напълнила с телешко с картофи и грах. Тя ги погледна съвсем бегло, продължавайки да бърбри с другите жени, и им подаде две вилици.

— Има време, нека първо се нахраним. — Мат седна на пейката и лакомо залапа.

Ранд въздъхна, но седна до него и също почна да се храни. Коремът му беше празен като просешка кесия и миризмите, изпълнили кухнята, не можеха да го наситят.

Нямаше намерение да подслушва разговора на жените, но някои от думите просто сами стигнаха до ушите му и го накараха да наостри слух.

— Звучи ми шантаво.

— Шантаво или не, така чух. Обиколил половината ханове в града, преди да спре тук. Просто минавал, оглеждал и излизал, без да каже и дума, дори в Кралския хан. Все едно че навън изобщо не вали.

— Може пък да е решил, че тук е най-хубаво. — Това предположение предизвика смях сред жените.

— Откъде ли е дошъл, че да стигне тук чак по тъмно? Човек трябва да е или пълен глупак, или луд, за да тръгне в такова време.

— Не знам дали е глупак, но че е богат, богат е. Чух, че след него дошла още една каляска, само за слугите и багажа му. Ама видяхте ли с какъв плащ е само?

— За мен е малко въздебеличък, но винаги съм казвала, че един мъж никога не е дебел, стига да можеш да щипнеш достатъчно златце

от него. — Жените се запревиваха от кикот.

Ранд изтърва вилицата в чинията си. Една много неприятна мисъл забълбука в главата му.

— Ще се върна след малко — промърмори той и стана. Мат му кимна небрежно, без да спира да яде.

Ранд препаса меча си и тръгна към вратата в дъното на помещението. Никой не му обърна внимание.

Дъждът се изливаше като из ведро. Младежът придърпа наметалото на раменете си, вдигна качулката и тръгна към конюшната. Водната завеса скриваше всичко от погледа му, освен когато светнеше поредната мълния, но той намери онова, за което беше тръгнал. Конете бяха прибрани в конюшната, но двете черни карети бяха отвън. Небето изтрещя, над хана блесна мълния и той можа да разчете надписа на вратите на едната. Ховал Гоуд.

Спомни си къде за последен път беше видял боядисани с черен лак каляски с имената на собствениците им на вратите и мазни, охранени мъже в обшити с коприна кадифени плащове и меки чизми. Бели мост. Един търговец от Бели мост би имал пълно основание да тръгне по Кемлинския път. „Основание, което да го накара да обиколи половината ханове из града преди да избере точно този, в който си ти? Основание, което да го накара да те гледа така, сякаш най-послед е намерил онова, което търси?“

Ранд потръпна и се забърза към хана, шляпайки през дълбоките локви. Когато понечи да влезе, на вратата се изпречи Джак.

— Виж ти, виж ти! Излязъл сам в тъмното. Тъмното е опасно, момченце.

Бяха сами. Ранд се зачуди дали Хейк не е решил да му отнеме меча и флейтата на всяка цена.

Отри водата от очите си с една ръка и стисна дръжката на меча с другата. Фината й кожа прилепна удобно в дланта му.

— Да не би Хейк да е решил, че всички ще стоят само заради вкусното му вино, без други забавления? Ако е тъй, ще решим, че сме си изкарали храната и с това, което направихме досега, и ще си ходим.

Незасегнат от дъжда на прага, едрият мъж кимна към пороя и изсумтя.

— В това време? — Очите му се спряха на меча на Ранд. — Знаеш ли, със Стром се хванахме на бас. Той смята, че това си го

откраднал от старата си баба. Според мен баба ти те е ступала и те е метнала на покрива на кочината да се изсушиш. — Той се ухили. Зъбите му бяха криви и жълти, а усмивката му придаде още по-заплашителен вид. — Докато мине нощта, има още много време, момченце.

Ранд мина край него и Джак му направи път с отвратителен кикот.

Вътре Ранд изтърси наметалото и се отпусна на пейката, от която беше станал преди минути. Мат още ядеше — по-бавно, но много съсредоточено, сякаш се беше зарекъл да изяде всичко до троха, дори и коремът му да се спуска. Джак седна на едно столче до вратата към двора, облегна се на стената и ги загледа. Дори и готвачката не изпитваше особена охота да бъбри в негово присъствие.

— Той е от Бели мост — каза тихо Ранд.

Нямаше нужда да пояснява за кого говори. Мат се извърна към него с мръвка телешко на вилицата. Понеже знаеше, че Джак ги наблюдава, Ранд разбърка яденето в чинията си. Не можеше да изяде и залък повече, даже и да умираше от глад, но се постара да си даде вид, че проявява някакъв интерес към граха, докато разказваше набързо на Мат за каляските и за онова, което си бяха говорили жените, в случай че приятелят му не им беше обърнал внимание.

Очевидно не беше. Мат примигна изненадано и подсвирна, след което изгледа навъсено месото на вилицата си и я хвърли в чинията. Ранд съжали, че дори не си направи труда да не се издава.

— Значи е тръгнал след нас — каза Мат. — Да не е Мраколюбец?

— Може би. Не знам. — Ранд хвърли поглед към Джак и едрият мъж сякаш нарочно се протегна, показвайки мишци, едри като на някой ковач. — Смяташ ли, че можем да се измъкнем покрай него?

— Едва ли, без да вдигне достатъчно шум, за да привлече Хейк и останалите. Знаех си, че не биваше да спираме тук.

Ранд зяпна, но преди да успее да каже нещо, през вратата влетя Хейк. Зад него щръкна едрата фигура на Стром. Джак се изправи пред задната врата.

— Вие цяла нощ ли ще ядете? — викна Хейк. — Не ви храня, за да ми се размотавате.

Ранд погледна приятеля си. „По-късно“ — прошепна му Мат и двамата бързо събраха вещите си под мнителните погледи на Хейк,

Стром и Джак.

Щом влязоха в залата, сред общата глъч избухнаха викове за още свирня и жонгльорски изпълнения. Мъжът с кадифения плащ — Ховал Гоуд — продължаваше да не обръща внимание на никого, макар наполовина да се беше изправил на стола си. Щом Ранд и Мат се появиха, той отново се отпусна и на устните му се появи доволна усмивка.

Ранд пръв зае мястото отпред на платформата, като засвири „Вадя вода от герана“, но умът му съвсем не беше в песента. Никой, изглежда, не забеляза няколкото фалшиви ноти. Мъчеше се да мисли, докато свиреше, как биха могли да се измъкнат и същевременно се стараеше да избягва погледа на Гоуд. Ако той беше тръгнал по дирите им, нямаше много полза да му показва, че са разбрали. Колкото за измъкването...

Досега не беше си давал сметка какъв капан може да се окаже един хан. На Хейк, Джак и Стром дори не им се налагаше да ги следят отблизо. Тълпата веднага щеше да им подсказва, ако той или Мат се опитаха да излязат. Докато залата беше пълна, Хейк нямаше да може да пусне Джак и Стром срещу тях, но в същото време нямаше да могат да избягат, без той да разбере. А и Гоуд следеше всяка тяхна стъпка. Всичко беше толкова смешно, че щеше да се разсмее, ако не беше толкова напрегнат и готов всеки миг да скочи и да побегне. Можеха само да чакат и да се надяват на някаква подходяща възможност.

Когато си размениха местата с Мат, Ранд тихо изръмжа. Мат гледаше гневно към Хейк, Стром и Джак, без въобще да се притеснява дали го забелязват. Всеки път, когато не подхвърляше топките, посягаше и бъркаше под сетрето си. Ранд му изсъска, но той не му обърна внимание. Ако Хейк видеше и рубина, сигурно нямаше да изчака ханът да се опразни. Ако и мъжете в залата го видеха, половината щяха да се притекат на помощ на Хейк.

Най-лошото беше, че Мат все поглеждаше към търговеца от Бели мост — Мраколюбец? — и то два пъти по-гневно, отколкото към останалите, и Гоуд го забеляза. Нямаше начин да не го забележи. Но това ни най-малко не го смути, нито задоволството му помръкна. Напротив, усмихна се още по-неприкрито и кимна на Мат като на стар приятел, след което извърна очи към Ранд и вдигна въпросително вежди. Ранд изобщо не държеше да разбере в какво се състои

въпросът. Стараеше се да не поглежда към мъжа, но разбираше, че за това е твърде късно. „Твърде късно. Отново твърде късно.“

Само едно нещо сякаш разваляше настроението на мъжа с кадифеното наметало. Мечът на Ранд. Беше си го оставил на кръста. Двама-трима от публиката се изправиха, олюлявайки се, да го попитат дали не смята, че свири твърде лошо, та е помъкнал оръжие за защита, но нито един от тях не бе забелязал знака на чаплата върху дръжката. Гоуд обаче я беше забелязал. Бледите му длани се свиха и той я загледа намръщено.

„Най-после нещо хубаво — помисли си Ранд. — Ако е повярвал, че мога да го въртя толкова добре, колкото е красноречив знакът на чаплата, може би ще ни остави на мира. Тогава ще трябва да се притесняваме само от Хейк и двамата му биячи.“ Тази мисъл обаче съвсем не беше успокоителна. С меч или не, Гоуд продължаваше да го наблюдава. И да му се усмихва.

Нощта му се стори дълга колкото цяла година. Всички тези очи, които го следяха: Хейк, Джак и Стром — като лешояди, гледащи овца, затънала в тресавище, Гоуд, който изчакаше — като нещо по-лошо. Започна да му се струва, че всички в залата го наблюдават всеки по някакъв свой, таен повод.

По едно време необходимостта да станат рано, по изгрев слънце, подкани мъжете един по един да започнат да напускат, макар и с неохота. Фермерите разполагаха с времето си, но търговците винаги се притесняваха от излишните престои, за които трябваше да плащат на кочияшите си. В ранните предутринни часове залата посте пенно се изпразни, след като дори и тези, които бяха наели стаи на горния етаж, започнаха да излизат, залитайки, за да се проснат на леглата си.

Последният посетител, който остана, беше Гоуд. Когато Ранд се пресегна към калъфа на флейтата с прозявка, Гоуд се изправи и намести плаща на раменете си. Прислужничките вече бяха започнали да почистват, мърморейки за царящата мръсотия, разлятото вино и парчетиите счупени чаши. Хейк вече заключваше предната врата с голям ключ. Гоуд се спря за миг до ханджията и Хейк извика един от прислужничките да го заведе до стаята му. Мъжът с кадифения плащ се извърна за последно към Ранд и Мат, дари ги със свойска усмивка и се заизкачва по стълбището.

Сега единствено Хейк гледаше към двете момчета. От двете му страни стърчаха Джак и Стром.

Ранд припряно вдигна багажа на раменете си, намествайки го тромаво с лявата ръка, та дясната да му е свободна за меча. Не посегна към него, но искаше да се увери, че му е подръка.

Мат също праметна лъка и оскъдните си вещи през рамо и пъхна десницата си под дрехата си, като държеше под око приближаващите се към тях биячи.

Хейк беше понесъл лоен светилник и за изненада на Ранд им посочи една странична врата.

— Сламениците ви са насам. — Едва доловимата усмивка на устните провали цялото му усилие.

Мат вдигна брадичка към Джак и Стром.

— И ти трябва тия двамата, за да ни покажеш къде ще спим?

— Един имотен човек — отвърна бавно Хейк, като оглади мазната си престилка, — а аз съм имотен човек, трябва винаги да е предпазлив. — Гръмотевичен тътен разтнесе прозорците и той многозначително погледна към тавана. — Искате ли все пак да ви покажа постелите, или не?

Ранд се зачуди какво ли щеше да стане, ако кажеше, че искат да си тръгнат. „Ако поне знаеше малко повече как да въртиш меча от няколкото урока, които ти показва Лан...“

— Хайде, водете ни — кимна той на ханджията. — Не обичам да ми дишат в гърба.

Стром изсумтя, но Хейк кимна учтиво и се извърна към страничната врата, а двамата яки мъжаги се затътриха след него. Ранд вдиша дълбоко и погледна с плаха надежда към вратата на кухнята. Ако Хейк вече беше заключил задната врата, всеки опит да избягат само щеше да предизвика онова, което му се искаше да избегнат. Той унило последва ханджията.

Когато се озова до прага на страничната врата, се спря за миг и Мат се блъсна в гърба му. Сега стана ясно защо Хейк беше помъкнал светилник. Вратата водеше към черен като катран коридор. Само светлината в ръцете на Хейк му даваше кураж да продължи напред. Ако побегнеха, ханджията щеше да ги усети. „И какво ще направи?“ Подът заскърца под ботушите му.

Коридорът завършваше пред груба небоядисана врата. Хейк и биячите му влязоха и Ранд бързо нахълта след тях, преди да са решили да им строят някаква клопка, но Хейк само вдигна светилника над главата си и посочи стаята.

— Ето тук.

Стар склад, беше казал ханджията, и помещението наистина не беше използвано от много време. Прогнили бъчви и изпочупени кафези заемаха половината от пода. На много места от тавана капеха едри капки, а през счупения капак на мръсния прозорец дъждът навяваше свободно. Рафтовете по стените бяха отрупани с мръсни вещи с неясно предназначение и почти по всичко се стелеше дебел слой прах. Присъствието на обещаните сламеници беше истинска изненада.

„Мечът го притеснява. Няма да се опита да ни направи нищо преди да сме заспали дълбоко.“ Ранд нямаше никакво намерение да спи под покрива на Хейк. Смяташе да скочат през прозореца още щом ханджията ги остави сами.

— Ще свърши работа — каза той. Не отмести поглед от Хейк, като следеше ханджията да не подаде някакъв знак на ухилените мъжаги. Едва се сдържа да не оближе пресъхналите си устни. — Остави светилника.

Хейк изръмжа, но го постави на един от рафтовете. Поколеба се, изгледа ги отново и Ранд беше сигурен, че се кани да кимне на Джак и Стром да им скочат, но очите му се спряха оценяващо на меча му и той кимна на двамата си биячи към вратата. Широките им лица се свъсиха изненадано, но те го последваха, без да се обръщат.

Ранд изчака скърцането на стъпките им по прогнилия дъсчен под да заглъхне, след което преброи до петдесет, преди да надникне в коридора. Мракът се нарушаваше само от правоъгълник светлина, който му се стори далечен като луната. Вратата към общото помещение. Преди да си дръпне главата, нещо помръдна в мрака. Джак или Стром, останал да пази.

Бързият оглед на вратата му показва това, което искаше да разбере и което никак не му хареса. Дъските бяха здрави и дебели, но нямаше нито ключ, нито някакъв метален лост, с който да я подпрат. Отваряше се обаче към стаята.

— Мислех, че ще ни скочат — каза Мат. — Какво ли чакат още? — Беше измъкнал камата и я стискаше здраво. Светлината на лампата проблясваше върху острието. Лъкът и колчанът му лежаха забравени на пода.

— Чакат да заспим. — Ранд започна да тършува из търкалящите се по пода бъчви и щайги.

— Защо? Нямах намерение да спиш тук, нали? Давай да скачаме през прозореца и да изчезваме. По-добре мокър, отколкото мъртъв.

— Единият от тях е в коридора. Само да вдигнем шум и ще дотърчат за миг. Мисля, че по-скоро би рискувал да ни нападнат будни, отколкото да ни остави да се измъкнем.

Мърморейки, Мат затършува с него, но в боклуците, въргалящи се в краката им, не можеше да се намери нищо, което да им свърши работа. Бъчвите бяха празни, щайгите натрошени и дори и да струпаха всичко до вратата, нямаше да има пречка за който и да е да я отвори. Но после нещо познато привлече погледа на Ранд на един от рафтовете. Два клина за цепене на дървени трупи, ръждясали и прашни. Той ги взе ухилен.

Нагласи ги припряно под вратата и когато поредният гръмотевичен тътен разтърси хана, ги заби с два отмерени удара на петата си. Гръмотевицата заглъхна и той затаи дъх, вслушвайки се. Чувахе се само трополенето на дъждовните капки по покрива. Не и звук на дъски, скърцащи под нечий тичащи нозе.

— Прозореца — каза той.

Не беше отварян от години, ако се съдеше по прахта, натрупана по рамката. Двамата се напънаха, дърпайки с всяка сила. С всеки следващ сантиметър прозорецът неохотно проскърцваше. Когато отворът стана достатъчно широк, за да се проврат, той се приведе и спря.

— Кръв и пепел! — изръмжа Мат. — Нищо чудно, че Хейк хич не се притесняваше, че ще се измъкнем.

На светлината на лампата проблясваха мокри железни решетки в желязна рамка. Ранд започна да ги бута. Бяха здрави като канара.

— Видях нещо — обади се Мат. Той се запрепъва припряно през боклуците към рафтовете и се върна с един ръждясал лом. Заби края му под желязната рамка и Ранд присви очи.

— Внимавай с шума, Мат.

Мат направи гримаса и изсумтя, но спря. Ранд хвана лома и се постара да намести стъпалата си здраво в нарастващата локва на пода. Навън изтреця и те напънаха. С мъчително скърцане, от което космите по врата на Ранд настръхнаха, желязната рамка се помръдна — на четвърт пръст, ако имаше и толкова. Изравнявайки усилията си с тътените и тряскащите мълнии, те отново и отново занапъваха. Нищо. Четвърт пръст. Отново. Колкото косъм. Нищо. Нищо.

Изведнъж краката на Ранд се подхлъзнаха във водата и двамата се изгърсиха на пода. Ломът издрънча в решетките като гонг. Ранд остана да лежи в локвата, затаил дъх, вслушвайки се. Пълна тишина. Само дъждът.

Мат облиза наранените си кокалчета и го изглежда ядно.

— С такава скорост никога няма да се измъкнем.

Желязната рамка се беше измъкнала от прозореца само колкото да провреш два пръста под нея. Десетки дебели пирони преграждаха тесния отвор.

— Просто трябва да продължим — каза Ранд и се изправи. Но докато наместваше лома под ръба на рамката, вратата изскърца под нечий напън. Клиновете обаче й пречеха да се отвори. Двамата с Мат се спогледаха разтревожено. Мат отново измъкна камата. Вратата пак изскърца.

Ранд си пое дълбоко дъх и се помъчи да придаде тежест на гласа си.

— Върви си, Хейк. Вече се каним да спим.

— Боя се, че грешите. — Гласът беше толкова мазен и изпълнен със самоувереност, че веднага издаваше притежателя му. Ховал Гоуд. — Господин Хейк и неговите... питомци няма да ни безпокоят. Те спят дълбоко и на заранта само ще се чудят къде ли сте изчезнали. Пуснете ме, млади приятели. Трябва да поговорим.

— Нямаме за какво да говорим — извика Мат. — Вървете си и ни оставете да спим.

Гоуд се изкиска зловещо.

— Разбира се, че има за какво да си поговорим. Знаете го не по-зле от мен. Прочетох го в очите ви. Знам какво представлявате, може би по-добре от самите вас. Усещам го как се излива на вълни от вас. Вие вече наполовина принадлежите на моя господар. Престанете да бягате и го приемете. Така нещата за вас ще станат много по-лесни.

Ако онези дърти вещици на Тар Валон ви намерят, ще ви се доще да си прережете гърлата, но няма да можете. Само моят господар може да ви защити от тях.

Ранд преглътна с мъка.

— Не знаем за какво говорите. Оставете ни да спим.

Дъските по пода в коридора заскърцаха. Гоуд не беше сам. Колко ли мъже беше докарал със себе си в двете каляски?

— Престанете да се държите глупаво, мои млади приятели. Знаете. Знаете много добре. Великият властелин на Мрака ви е белязал за свои. Писано е, че когато той се събуди, новите Властелини на ужаса ще бъдат тук, за да го възхвалят. Вие сигурно трябва да сте двама от тях, иначе нямаше да ме пратят да ви намеря. Помислете си. Вечен живот и власт, за каквато не сте и сънували. — Гласът му трепереше — може би от алчността, която сам изпитваше към тази власт.

Ранд хвърли поглед към прозореца тъкмо когато поредната мълния раздра небето, и за малко да простене. Краткото просветване показва мъжете, застанали навън, взиращи се към прозореца, без да обръщат внимание на поройния дъжд, който ги заливаше.

— Това започва да ми омръзва — обяви Гоуд. — Или ще се покорите на моя господар — на вашия господар, — или ще бъдете принудени да се покорите. А това никак няма да ви бъде приятно. Великият Господар на мрака властва над смъртта и може да дарява с живот в смъртта или със смърт приживе, както той избере. Отворете вратата. Тъй или иначе, бягството ви е към края си. Казах, отворете!

Сигурно беше казал и още нещо, защото нечие тежко тяло се стовари върху вратата и тя потрепера.

— Подчинете се — заповяда Гоуд от коридора. — Подчинете се, за да не съжалявате после цяла вечност!

— Ако нямаме избор... — Мат облиза пресъхналите си устни пред изушения поглед на Ранд. Очите му шареха като очи на язовец, попаднал в клопка; лицето му беше пребледняло, той се задъхваше: — Можем да се съгласим на ужким, а после да се измъкнем. Кръв и пепел, Ранд, няма никакъв изход.

Думите сякаш стигнаха до сетивата на Ранд през вълна, натъпкана в ушите му, „Никакъв изход.“ Над главите им отекна мощен тътен. „Трябва да намерим изход.“ Зад вратата Гоуд ги зовеше

настоятелно, молитвено; вратата се приплъзна още един пръст навътре, готова всеки миг да се отвори. „Изход!“

Светлина изпълни стаята и го заслепи. Въздухът около него изрева и лумна. Ранд усети как някаква сила го поде и го блъсна в стената. Срути се на пода, а ушите му закънтяха и всички косми по тялото му настръхнаха. Заше метен, той се олюля и се изправи. Огледа се изумен и не повярва на очите си.

Светилникът се беше катурнал, но продължаваше да гори. Всички бъчви и щайги бяха обгорени и димяха. Прозорецът, с решетките и всичко останало, заедно с по-голямата част от стената, беше изчезнал, оставяйки на мястото си нащърбено отверстие. Покривът беше хлътнал, струйки пушек се съпротивляваха на поройния дъжд по ръбовете на отвора в стената. Вратата се беше измъкнала от пантите и се беше килнала към коридора.

Пристъпвайки като в мъгла, като в някакъв нереален сън, Ранд изправи светилника. Струваше му се, че сега това е най-важното на света.

Купчината изпотрошени щайги изведнъж се разсипа и сред тях се изправи Мат. Той се олюля, примигна и започна да се опипва, сякаш искаше да се увери, че всичко по тялото му все още си е на мястото. Присви очи и погледна Ранд.

— Ранд? Жив си. Помислих, че и... — Той млъкна, прехапа устни и потрепера. Едва след миг Ранд осъзна, че се смее, и то на ръба на истерията.

— Какво стана, Мат? Мат? Какво стана?

Мат потръпна още веднъж и се успокои.

— Мълния, Ранд. Гледах тъкмо към прозореца, когато удари в решетките. Мълния. Не разбирам как... — Той отново млъкна, погледна накриво към килнатата врата и гласът му стана остър. — Къде е Гоуд?

Нищо не помръдваше в тъмния коридор зад вратата. От Гоуд и спътниците му нямаше нито знак, нито звук, въпреки че в мрака можеше и да се крие нещо. Ранд се надяваше, че са загинали, но не можеше да се насили да надникне в черния коридор, за да се увери, дори за това да му предложеха кралска корона. Нищо не помръдваше и долу в нощта, под доскорошната стена. Всички останали стени стояха

здрави и на мястото си. Объркани викове се понесоха откъм горния етаж на хана, последва трополене на тичащи нозе.

— Да се измъкваме, докато все още е възможно — каза Ранд. Набързо очисти багажа им от изсипалите се отломки, хвана Мат за ръката и го задърпа припряно към зейналия към нощта отвор.

Когато първите капки дъжд намокриха лицето на Ранд, над хана изтрещя нова мълния и той се спря нерешително. Хората на Гоуд все още бяха навън, изпадали в локвите, с крака към отвора в стената. Дъждът плющеше в широко отворените им зяпнали към небето очи.

— Какво има? — попита Мат. — Кръв и пепел, нищо не виждам!

— Нищо — отвърна Ранд. „Късмет. Светлината сама... Нима?“ Той потръпна и внимателно поведе Мат през трупове. — Стреснах се от мълнията.

Обърна се само веднъж. Поройният дъжд почти скриваше „Танцуващият каруцар“ от погледа му. Мълнията освети силуета на някакъв мъж — размахваше юмрук към тях двамата и към небето. Дали беше Гоуд, или Хейк, не разбра. Дъждът се изливаше като из ведро. Той се забърза в нощта, вслушвайки се сред рева на бурята дали някой не ги преследва.

ГЛАВА 33

ДЕБНЕЩИЯТ МРАК

Каруцата подскачаше на изток по пътя за Кемлин. Ранд, легнал в сламата се взираше назад. Слънцето, все още скрито зад сивите облаци, продължаваше да виси над главата му, но колата вече трополеше сред поредното селище с къщи от червени тухли, обрасли с лозници. Откакто напуснаха Четиримата крале, селцата бяха все по-нагъсто.

Някои от хората махаха или викаха за поздрав на Хаям Кинч, фермера, на когото беше каруцата. Господин Хинч, мълчалив човек с грубовато лице, им подвикваше по някоя и друга дума през зъби, захапал лулата си. Стиснатите зъби правеха думите му почти неразбираеми, но те звучаха някак ведро и изглежда, хората оставаха доволни. Никой не обръщаше особено внимание на двамата пътници, които селянинът взеше в каруцата си.

Ханът на малкото градче премина пред очите на Ранд. Беше варосан, с покрит със сиви плочи покрив. Пред портата му гъмжеше от хора, които влизаха и излизаха, кимайки си небрежно. Някои се спираха да поговорят. Познаваха се. Селяни преди всичко, ако се съдеше по облеклото им — с ботуши, гамаши и палта, които не се отличаваха много от неговите, макар по тях да личеше малко необичайно за Две реки предпочитание към ярки шарки. Жените носеха големи бонета, прикриващи лицата им, и бели престилки, поръбени с дантели. Може би бяха по-скоро градски хора, а не народ, дошъл от околните ферми. „Има ли някакво значение?“

Той отново се отпусна на сламата, загледан в селото, или градчето. Оградени дворове и подрязани плетове обграждаха пътя, а също малки фермерски къщи, от чиито червени тухлени комини се виеше пушек. Единствените дървета край пътя бяха ниски шубраци, подредени и питомни като в селски двор. Но клоните им стърчаха голи към небето, също толкова изсъхнали като дивите лесове на запад.

Колона от фургони, поели по обратния път, изтрополи по средата на пътя и избута каруцата почти на ръба на платното. Господин Кинч премести лулата в ъгъла на устата си и се изплю през стиснати зъби. Погледна с едно око към страничното колело, да не би да се закачи в плетовете, и продължи напред, като изгледа сърдито кервана на търговците.

Никой от кочияшите, размахващи камшици във въздуха над впряговете с осем коня, никой от охранниците с изпънати лица, подрусващи се на седалките до кочияшите, не хвърляше поглед към каруцата. Ранд проследи със затаен дъх отминаващия керван. Ръката му се задържа под наметалото, стиснала дръжката на меча, докато не ги отмина и последният фургон.

Когато и той се изниза на път към селището, което току-що бяха подминали, Мат се извърна на седалката до селянина и се наведе назад, докато не срещна очите на Ранд. Шалът, който го пазеше от прахта, бе сгънат и завързан ниско на челото, но дори и така той присвиваше очи срещу сивкавата дневна светлина.

— Нещо да си забелязал отзад? — попита той тихо. — Какво ще кажеш за фургоните?

Ранд поклати глава и Мат кимна. Той също не беше видял нещо обезпокоително.

Господин Кинч ги мерна с ъгълчето на окото си, отново премести лулата си и плесна юздите. Конят отново тръгна в раван.

— Още ли те болят очите? — попита Ранд.

Мат опипа шала на главата си.

— Не. Не много. Във всеки случай не, ако не гледам право към слънцето. А ти? По-добре ли си?

— Горе-долу. — Всъщност си даде сметка, че се чувства малко по-добре. Цяло чудо беше, че му мина толкова бързо. Това направо си беше дар на Светлината.

Неочаквано край каруцата премина отряд конници, запътени на запад, след фургоните на търговците. Дълги бели якички висяха над броните на ризниците, плащовете и палтата под тях бяха червени, като униформите на пазачите на портата на Бели мост, но от по-фин плат и по-добре скроени. Коничните им шлемове блестяха като сребърни. Седяха на конете си, изправили гърбове. Тънки червени ленти се

развяваха зад остриетата на дългите им копия, които бяха наклонени под един и същ ъгъл.

Някои от конниците хвърляха поглед към каруцата, докато преминаваха покрай нея в две колони. Всяко лице беше покрито от маска с тънка стоманена решетка. Ранд почувства облекчение, че е скрил меча си под наметалото. Неколцина от конниците кимнаха на господин Кинч, не че го познаваха, просто така. Господин Кинч на свой ред им отвърщаше със същото, но въпреки привидното му равнодушие в кимването му се долавяше одобрение.

Конете вървяха бавно, но като се добавеше и скоростта на каруцата, ги отминаха сравнително бързо. Ранд неволно ги преброи. Десет... двадесет... тридесет... тридесет и двама. Той надигна глава и изгледа отминаващата по Кемлинския път колона.

— Кой са те? — попита Мат отчасти с любопитство, отчасти с подозрение.

— Кралската гвардия — процеди господин Кинч през зъби. Очите му не се отместиха от пътя пред тях. — Няма да стигнат по-далече от Бренския лес, освен ако не са ги извикали. Не е както по-рано. Той дръпна от лулата и добави: — Е, в тия времена някои части от кралството не са виждали гвардейци от година, че и повече. Не е както по-рано.

— Какво правят? — попита Ранд.

Селянинът го изгледа.

— Пазят мира и поддържат закона на кралицата, разбира се. Издирват злосторници и ги изправят пред съда. — Селянинът изпуфка с лулата и добави: — Вие двамата трябва да сте от много далече, щом не познавате кралската гвардия. Откъде сте?

— От много далече — отвърна Мат преди Ранд да успее да се обади. — От Две реки. — Веднага щом го изрече, съжали, че не може да си вземе думите назад. Мисълта му все още не беше се избистрила. Опитват се да се скрият, а споменава име, което можеше да изкънти като камбана в ушите на някой Чезнещ.

Господин Кинч изгледа Мат с крайчеца на окото си и запуфка умълчан с лулата.

— М-да, това наистина е много далече — отрони най-сетне той. — Почти на границата на кралството. Но работите май наистина са

тръгнали на зло, щом като в кралството има хора, които дори не разпознават гвардейците на кралицата. Изобщо не е като едно време.

Ранд се зачуди какво ли щеше да каже господин ал-Вийр, ако някой седне да му обяснява, че Две реки е част от владенията на кралицата. Кралицата на Андор, предположи той. Може би кметът все пак го знаеше — той знаеше много неща, от които Ранд се беше изненаждал — а може би и други го знаеха, но никога не беше чувал някой да го споменава. Две реки си бяха Две реки. Всяко селце се оправяше само със собствените си проблеми и ако се случеше някое затруднение да засегне повече от едно село, Селските съвети го решаваха помежду си.

Господин Кинч дръпна юздите и каруцата спря.

— Аз съм дотук. — Тесен коларски път отвеждаше на север сред ниви, по които зърното все още не беше покълнало, в далечината се виждаха няколко фермерски къщи. — Още два дни и ще стигнете Кемлин. Всеки случай, ако приятелят ти вече може да се държи на крака.

Мат скочи на земята и взе лъка и вещите си, след което помогна на Ранд да се смъкне от задницата на каруцата. Ранд се олюля, но отмести ръката на приятеля си и се опита да направи няколко крачки сам. Все още се чувстваше неуверен, но краката поне го държаха. Дори сякаш ставаха по-силни, докато пристъпваше.

Селянинът не подкара веднага коня си. Изглежда ги продължително, смучейки лулата си.

— Можете да си починете един-два дни в къщата ми, ако искате. Няма да изтървете кой знае какво. Каквато и болест да те е хванала, момко... е, двамата със старата за толкоз години сме изтърпели какви ли не болести, още преди да се родите, а и децата си сме ги лекували от такива болестки. Но като те гледам, не си заразен.

Мат присви очи, а Ранд усети, че се е намръщил. „Едва ли всички са замесени в това. Не е възможно да са всички.“

— Благодарим ви — отвърна той. — Но вече съм добре. Наистина. Колко остава до следващото село?

— Карисфорд ли? Ще го стигнете пеша още преди да мръкне. — Господин Кинч извади лулата от зъбите си и отри замислено устни. — Отначало ви взех за избягали чираци, но сега вече ми се струва, че бягате от нещо много по-сериозно. Не знам какво е. Не ме интересува.

Разбирам ги тези работи и мога да преценя, че не сте Мраколюбци и едва ли ще оберете или нараните някого. Не като някои, дето скиторят по пътищата напоследък. Аз самият съм си имал неприятности веднъж-дваж, когато бях на вашите години. Ако ви потрябва място, където да се скриете за някой и друг ден, фермата ми е на пет мили по този път — той кимна към коларския път — и дотам никой не ходи. Каквото и да ви преследва, едва ли ще ви потърси там. — Той се окашля, сякаш притеснен, че е изговорил толкова много думи наведнъж.

— Откъде знаете как изглеждат Мраколюбците? — сопна се Мат, дръпна се от каруцата и ръката му се мушна под сетрето. — Какво знаете за Мраколюбците?

Лицето на господин Кинч се стегна.

— Е, оправяйте се — каза той и подвикна на коня. Каруцата затрополи по тесния селски път и старецът повече не се обърна. Мат погледна Ранд и навъсеното му лице се отпусна.

— Извинявай, Ранд. Ти имаше нужда от приют да си починеш. Може би ако тръгнем след него... — Той сви рамене. — Просто не мога да се отърва от чувството, че всички са срещу нас. О, Светлина, бих искал да знам защо. Бих искал всичко да свърши. Бих искал... — Гласът му изтъня отчаяно.

— Все още се намират и добри хора — отвърна Ранд. — Не можем да си позволим да спрем, дори и само за почивка, Мат. Освен това не мисля, че има къде да се скрием.

Мат кимна, явно облекчен. Понечи да вземе част от багажа му, но Ранд го спря. Наистина чувстваше краката си вече по-здрави. „Дали нещо ни преследва? — замисли се той, щом закрачиха отново по пътя. — Не, не ни преследва. Очаква ни и ни дебне.“

* * *

Дрехите им подгизнаха само за минути. След час на Ранд вече му се струваше, че и кожата му е подгизнала, но вече бяха оставили Четиримата крале далече зад себе си. В тъмнината Мат беше почти сляп и болезнено присвиваше очи при всяко просветване на поредната мълния. Ранд го водеше за ръка, но въпреки това Мат стъпваше все по-

неуверено. Челото на Ранд се беше набръчкало от тревога. Ако зрението на Мат не се възвърнеше, щяха да пълзят като охлюви.

Мат сякаш долови мрачните му мисли и изпъшка:

— Ранд, няма да ме оставиш, нали? Ако не мога повече да продължа?

— Няма да те оставя. — Ръката на Ранд стисна още по-здраво китката на Мат. — Няма да те оставя, каквото и да се случи. „Светлината дано ни помогне!“ Над главите им изтрещя гръмотевица и Мат се препъна, за малко да падне и да повлече към разкаляната земя и него. — Трябва да поспрем, Мат. Не може да вървим в тая тъмница.

— Гоуд. — Мълния раздра мрака точно пред тях, когато Мат проговори, и трясъкът заглуши всеки друг звук, но в краткия проблясък Ранд различи името на устните на Мат.

— Той е мъртъв. — „Трябва да е мъртъв. О, Светлина, дано да е мъртъв.“

Поведе Мат към някакви храсталаци, които му беше разкрил краткият блясък на мълнията. По тях имаше достатъчно листа, за да им осигурят известен подслон. Не толкова добър, колкото под някое дърво, но не му се искаше да рискува върху тях да се стовари още някоя мълния. Следващия път може би нямаше да имат такъв късмет.

Сгушени един до друг сред храсталаците, те се помъчиха да опънат наметалата си върху клоните и да си направят навес. Беше твърде късно да си въобразяват, че могат да останат сухи, но все щеше да е нещо и ако успееша да спрат непрестанното плющение на дъждовните капки върху главите си. Притиснаха се един до друг, за да се стоплят. И макар да бяха подгизнали целите, скоро се унесоха в сън.

Ранд веднага разбра, че е сън. Отново се намираше в Четиримата крале, но сега селото беше съвсем безлюдно, с изключение на самия него. Фургоните си бяха на мястото, но нямаше нито хора, нито коне, нито кучета. Нищо живо. Той обаче знаеше, че някой го очаква.

Крачеше по изровената от коловози улица. Околните сгради се плъзгаха край него като обвити в мъгла. Щом извърнеше глава към тях, те си бяха на мястото, здрави и стабилни, но погледнеше ли ги с периферното си зрение, отново ставаха неразличими. Сякаш реално съществуваше само онова, което виждаха очите му, и то само докато го виждаха. Беше сигурен, че ако се обърне достатъчно бързо, ще види...

Не, в това не беше сигурен, но го караше да изпитва безпокойство само като си го помислеше.

Пред него изникна „Танцуващият каруцар“. Ярката боя по фасадата му изглеждаше някак сивкава и безжизнена. Влезе вътре. Гоуд беше там, седнал до една маса.

Той го позна само по дрехите, по коприната и кадифето. Кожата на Гоуд беше почервеняла, обгоряла, напукана и на мехури. Лицето му се беше превърнало почти в череп, устните бяха оголени и се виждаха зъбите и венците му. Когато Гоуд извърна глава, част от косата му се изсипа от темето и се превърна в пепел, щом докосна раменете му. Очите му без клепачи зяпнаха Ранд.

— Значи все пак си мъртъв — каза Ранд. Изненада се, че не изпитва страх. Може би беше от осъзнаването, че този път наистина е сън.

— Да — чу се гласът на Баал-замон. — Но той наистина те намери по мое искане. Това старание заслужава някаква награда, не мислиш ли?

Ранд се обърна и откри, че все още може да се страхува, дори и да беше сън. Дрехите на Баал-замон бяха с цвета на засъхнала кръв, а на лицето му се бяха изписали едновременно гняв, омраза и триумф.

— Разбери, момченце, че не можеш да се криеш от мен цяла вечност. Тъй или иначе ще те намеря. Това, което те закриля, в същото време те прави уязвим. Колкото те скрива, толкова и пали сигнален огън за очите ми. Хайде, ела с мен, младоче. — Той протегна ръка към Ранд. — Ако ловните ми кучета се нахвърлят върху теб, няма да бъдат никак милостиви. Те са ревниви към това, в което ще се превърнеш, щом коленичиш в нозете ми. Това е съдбата ти. Ти ми принадлежиш. — Изгорелият език на Гоуд издаде яростен, алчен, гъгнив звук.

Ранд се опита да навлажни устни, но устата му беше пресъхнала.

— Не... — почна той, а след това думите заизлизаха по-леко. — Аз принадлежа само на себе си. Не съм твой. Никога. На себе си. Въпреки твоите Мраколюбци никога няма да ме притежаваш.

Пламъците на лицето на Баал-замон загоряха залата, въздухът се заиздига на вълни от зноя.

— Жив или мъртъв, момченце, ти си мой. Гробът е мое владение. По-лесно мъртъв, но по-добре жив. По-добре за самия теб, момченце.

Живото има повече власт над нещата. — Устата на Гоуд отново изгъгна. — Да, добра ми хрътко. Ето я твоята награда.

Ранд погледна към Гоуд тъкмо навреме, за да види как тялото на мъжа се разсипа на купчина пепел. За миг върху изгореното лице се изписа чувство на върховна наслада, която в следващия миг се превърна в ужас, сякаш беше видял нещо, което не бе очаквал. Празните дрехи на Гоуд се разсипаха на стола и върху купчината пепел на пода.

— Ти си мой, младоче, жив или мъртъв — продължи Баал-замон. — Окоето на света никога няма да ти послужи. Бележа те за свой. — Юмрукът му се разтвори, от него излетя огнена топка, удари се в лицето на Ранд и избухна.

Ранд се сгърчи и се събуди в мрака. През проснатите над главите им наметала се процеждаха дъждовни капки и обливаха лицето му. Ръката му трепна и той опипа бузите си. Кожата го болеше, сякаш бе изгоряла на слънцето.

Внезапно усети, че Мат се гърчи и бълнува. Разтърси го и той се събуди с хленч.

— Очите ми! О, Светлина, очите ми! Той ми взе очите!

Ранд го прегърна.

— Всичко е наред, Мат. Нищо ти няма. Той не може да ни направи нищо. Няма да му позволим. — Мат трепереше и хлипаше. — Не може да ни уязви — прошепна отново Ранд и му се допря да може сам да си повярва. „Това, което те закриля, те прави уязвим. Полудявам.“

Преди да изгреят първите лъчи пороят стихна и с изгрева на слънцето дъждът спря. Облаците обаче си останаха по небето, заплашвайки отново да се излеят, чак докато настъпи истинското утро. Тогава задуха вятър, който отнесе облаците на юг, оголи студеното слънце и ги прониза през подгизналите им дрехи. На практика не бяха спали, но макар и крайно изтощени, свалиха наметалата и отново се затытриха на изток. Ранд стискаше Мат за ръката. След известно време Мат дори се почувства достатъчно добре, за да започне да сумти, че дъждът бил размекнал тетивата на лъка му. Ранд обаче не можеше да го остави да я замени със суха — все още не.

Малко след пладне стигнаха следващото село. Ранд тъжно присви рамене при вида на уютните тухлени къщи и дима, издигащ се

от комините, но сви встрани — трябваше да го заобиколят. После отново се върнаха на пътя. Поне дрехите им, макар и не съвсем изсъхнали, вече бяха само влажни.

Един час след като подминаха селото, някакъв фермер ги качи в полупразната си кола за сено — не чува тропота на колата в разкаляния път.

За изненада на Ранд фермерът дръпна поводите и им предложи да ги повози. Ранд се поколеба, но вече така или иначе не можеше да се скрият, а ако откажеха, мъжът щеше да ги заподозре в нещо нередно и да ги запомни. Той помогна на Мат да се качи на капрата до коларя и сам се метна отзад на колата.

Алпърт Мул беше набит селяк с квадратно лице и големи ръце, загрубели от тежък труд и грижи, и имаше нужда да поговори с някого. Млякото на кравите му секнало, кокошките престанали да снасят, около фермата нямало и едно читаво пасище. За пръв път, откакто се помнел, му се наложило да закупи сено и тази половин кола било единственото, което можал да намери. Чудел се дали тази година изобщо ще може да окоси сено от собствената си земя или да ожъне някакво зърно.

— Кралицата трябва да направи нещо, Светлината да я освети — промърмори той с уважение, но някак си разсеяно.

Почти не поглеждаше към Ранд и Мат, но когато ги свали на разклона за тесния, прорязан от разкалян коловоз коларски път, се поколеба, след което отрони, по-скоро на себе си, отколкото към тях:

— Не знам от какво бягате и не искам да знам. Имам си жена и деца. Разбрахте ли? Имам си челяд. В трудни времена живеем и не мога да помагам на непознати.

Мат понечи да пхне ръка под сетрето си, но Ранд го стисна за китката и той се спря. Застана на пътя и се загледа в селяка, без да каже нищо.

— Като добър човек — продължи Мул — биваше да предложи на две момчета, прогизнали до кожа, да се изсушат и да се постопят край огъня ми. Но времената са трудни, а странниците... Не знам от какво бягате и не искам да знам. Разбрахте ли? Имам си семейство. — Неочаквано той измъкна отнякъде два вълнени шала. — Не е много, но ги вземете. На двете ми момчета са. Те си имат други. И не ме познавате, разбрахте ли? Времената са трудни.

— Никога не сме ви виждали — отзова се Ранд и взе шаловете.
— Вие наистина сте добър човек. Най-добрият, когото сме срещали от доста дни.

Селянинът го погледна изненадан и благодарен, после викна на конете и пое по селския път. Още докато завиваше, Ранд вече бе повел Мат по Кемлинския път.

По здрач вятърът се усили. Мат започна да хленчи кога най-после ще спрат да починат, но Ранд продължаваше да крачи напред, теглейки го след себе си, като се оглеждаше за някакъв по-добър подслон от жалките крайпътни храсталаци. Нощта падна преди да успее да намери нещо достатъчно подходящо. Вятърът стана леден и плющеше в наметалото му. И тогава, сред отчайващо простиращия се пред тях мрак, забеляза мигащи светлини. Село.

Ръката му се плъзна в джоба и напипа няколко монети, които все още пазеше. Повече от достатъчно за храна и постеля за двамата. Топла стая в студената нощ. Ако останеха на открито, при този леден вятър и с влажните си дрехи, най-вероятно онзи, който щеше да ги намери на заранта, щеше да намери само два студени трупа. Трябваше само да се постараят да не привличат повече внимание от това, което беше неизбежно. Никакво свирене на флейта, а и Мат с болните си очи едва ли щеше да може да жонглира. Той отново стисна китката на Мат и го поведе към светлините.

— Кога най-после ще спрем? — отново попита Мат.

— Когато стигнем на топло — отвърна Ранд.

Единственият хан се оказа ниска сграда, само на един етаж, личеше, че към основната постройка през годините са били добавяни нови помещения, без определен план. Предната врата на хана се отвори и отвътре се разнесе весел смях.

Ранд замръзна насред улицата. В главата му отекваше споменът за пиянските смехове в „Танцуващия каруцар“. Той изгледа предпазливо излезлия, който се заклатушка неуверено по улицата, пое дълбоко дъх и отвори вратата. Беше се постарал наметалото му да прикрие добре меча. Заля го вълна мъжки смях. Лампите, окачени по високия таван, правеха помещението ярко и още от пръв поглед той долови голямата разлика с хана на Самъл Хейк. Първо, тук хората не бяха толкова пияни. Залата беше изпълнена с народ — селски хора или граждани, ако не съвсем трезви, то много леко пийнали. Смехът им

беше искрен, макар и някак изнервен. Хората се смееха, за да забравят неволите си, но в гласовете им все пак се усещаше веселие. Беше спретнато и чисто, и топло. Усмивките на прислужничките бяха също така топли и когато се смееха, Ранд усещаше, че го правят искрено.

Самият ханджия беше чист като хана си, с блестящо бяла престилка, стегната около корема му. Ранд с радост отбеляза, че е възпълен — никога вече нямаше да се довери на мършав ханджия. Казваше се Рулан Олвайн — „Винения“. Добра поличба, помисли си Ранд. Напомни му името на хана в Емондово поле. Ханджията ги изгледа от глава до пети, след което учтиво ги прикани да си платят предварително.

— Не че си мисля нещо, нали ме разбирате, но напоследък се навъдиха едни по пътищата, дето хич не можеш да ги хванеш да си платят на заранта. Напоследък май много млади хора са се запътили към Кемлин.

Както беше мокър и изтощен, Ранд въобще не се обиди. Но когато господин Олвайн им спомена цената, очите му се ококориха, а Мат издаде такъв звук, сякаш се беше задавил.

Ханджията съжалително поклати глава и мазнините по гушата му се разтресоха.

— Времената са трудни — въздъхна той. — Малко неща се намират, а това, което още се намира, вече струва пет пъти по-скъпо, отколкото обикновено. Кълна се, че както е тръгнало, след месец ще стане още по-скъпо.

Ранд измъкна парите от джоба си и погледна Мат. Приятелят му стисна упорито устни.

— Под някой плет ли искаш да спим? — попита го Ранд.

Мат въздъхна и неохотно извади своята шепа монети.

След десет минути вече нагъваха вареното, седнали на маса край камината, и тъпчеха паниците с парчета хляб. Порциите не бяха толкова големи, колкото на Ранд му се искаше, но яденето беше горещо и насищаше. Топлината от огнището бавно проникваше в тялото му. Правеше се, че е забил поглед в паницата, но поглеждаше крадешком към вратата. Всички, които влизаха или излизаха, приличаха на обикновени фермери, но това все още не можеше да уталожи опасенията му.

Мат се хранеше бавно, като се наслаждаваше на всяка хапка, въпреки че непрекъснато мърмореше за ярката светлина на лампите. След известно време той измъкна шала, който му беше подарил Алпърт Мул, и го завърза на челото си, като го придърпа надолу, докато очите му почти се скриха. Това привлече няколко погледа, които Ранд предпочиташе да бяха избегнали. Той набързо изпразни паницата си и подкани Мат да го последва, след което попита господин Олвайн за стаята им.

Ханджията се изненада, че искат да се оттеглят толкова бързо, но не каза нищо. Запали свещ и ги отведе през плетеница от коридори до една малка стаичка с две тесни легла. След като ги остави, Ранд стовари багажа си до леглото, просна наметалото си на стола и се изтегна с дрехите върху тюфлека. Дрехите му все още бяха влажни и го бодяха, но ако се наложеше да побягнат, предпочиташе да е готов. Не си свали меча и заспа, стиснал дръжката му.

Кукуригането на петелто събуди рано призори. Той остана излегнат, загледа се в утринните лъчи, процеждащи се през прозорчето, и се зачуди дали да не поспи още малко. Да спи на дневна светлина, когато можеха да тръгнат отново по пътя си. Прозя се и челюстите му изпукаха.

— Ей — възкликна Мат на другото легло. — Мога да виждам! — Той приседна на леглото си и се огледа с присвити очи. — Поне донякъде. Лицето ти все още е малко като в мъгла, но поне те различавам. Знаех си, че ще се оправя. До довечера ще съм съвсем наред.

Ранд също се чувстваше много по-добре. Бяха на цял ден път от Четиримата крале и нито един от хората на Гоуд не се беше появил. Щом отново се съберяха с Айез Седай и Стражника, нямаше повече да се боят от Мраколюбци. Странно с какво нетърпение очакваше сега да се срещнат с Айез Седай. „О, Светлина, видя ли отново Моарейн, ще я разцелувам!“ Засмя се при тази мисъл. Чувстваше се достатъчно добре, за да може да прегледа колко монети са им останали за закуска — за по един голям комат хляб и кана мляко.

Хранеха се в дъното на дневната, когато вътре влезе един младеж. Селянче, както изглеждаше. С наперена походка. Единственият друг човек в помещението беше някакъв старец, който метеше пода и дори и не вдигна поглед.

— Може ли да седна при вас? — попита младежът, сякаш беше казал нещо нередно.

Ранд си помисли дали не иска да сподели закуската им, макар да имаше вид на човек, който е в състояние да си плати сам. Синята му блуза беше бродирана около якичката, а на раменете си носеше тъмносино наметало. Кожените му ботуши не бяха похабени от полска работа, това Ранд можеше да прецени от пръв поглед. Той кимна към свободния стол.

Мат се загледа в непознатия, когато той придърпа стола към масата. Ранд не можеше да прецени дали го гледа сърдито, или просто се мъчи да го види по-добре. Във всеки случай от намръщеното изражение на Мат имаше резултат. Младият селянин почти замръзна и не се осмели да седне, докато Ранд не му кимна отново.

— Как се казваш? — попита Ранд.

— Как се казвам? Как се казвам. Аха... викайте ми Пайтър. — Очите му шареха нервно. — Аа... това не съм го решил сам, нали разбирате. Длъжен съм да го направя. Не исках, но те ме накараха. Трябва да ме разберете. Аз не...

Ранд се напрегна, а Мат изръмжа:

— Мраколюбец.

Пайтър се сгърчи и почти подскочи от стола си, очите му диво зашариха из помещението, сякаш вътре имаше поне петдесет души, които щяха да чуят. По горната му устна избиха капчици пот. Това обвинение беше достатъчно, за да накара всеки да се изпоти, но той не каза нищо в своя защита.

Ранд бавно поклати глава. След Гоуд вече се беше уверил, че Мраколюбците не носят задължително знака на Драконовия зъб на челата си, но като се изключеше облеклото му, този Пайтър спокойно можеше да мине за някой от младежите в Емондово поле. Нищо у него не наемкваше, че е убиец или нещо по-лошо. Никой не би му обърнал особено внимание. Гоуд беше поне... по-различен.

— Остави ни на мира — каза Ранд. — И кажи на приятелите си да ни оставят на мира. Не искаме нищо от тях и те няма да получат нищо от нас.

— Ако не ни оставиш — допълни с гняв Мат, — ще те издам пред всички какъв си. Ще видиш само какво ще си помислят приятелите ти в селото за това.

Пайтър, изглежда, прие заплахата сериозно. Лицето му пребледня.

— Аз... аз чух какво е станало в Четиримата крале. Мълвата се разнесе. Ние можем да чуваме разни неща. Но тук няма никой, който да може да ви устрои клопка. Аз съм сам... и... просто искам да поговорим.

— За какво? — попита Мат, но Ранд го сръза:

— Не ни интересува. — Двамата се спогледаха и Мат сви рамене и повтори:

— Не ни интересува.

Ранд глътна остатъка от млякото в купата си и натика парчето хляб в джоба си. След като парите им почти бяха свършили, това можеше да се омаже единствената им храна.

Но как да напуснат хана? Ако Пайтър разбереше, че Мат е почти сляп, щеше да съобщи на другите... другите Мраколюбци. Веднъж Ранд беше видял с очите си как един вълк бе отделил окуцяла овца от стадото; наоколо се въртяха и други вълци и той не можеше нито да остави стадото, нито да го улучи със стрела от такова разстояние. Щом овцата остана сама, блеейки в ужас и подскачаща в паника на три крака, до вълка единак сякаш от нищото изведнъж се появиха още десет. От този спомен стомахът му се обърна. Но не можеха да останат и тук. Дори Пайтър да им казваше истината, че е сам, колко ли дълго щеше да остане така?

— Време е да тръгваме, Мат — каза той и затаи дъх. Докато Мат понечваше колебливо да стане, той привлече погледа на Пайтър, като се надвеси над него. — Остави ни на мира, Мраколюбце. Няма да повтарям повече. Остави ни на мира!

Пайтър пак преглътна и се изпъна на стола си. По лицето му не беше останала и капчица кръв.

Когато отново погледна към Мат, приятелят му вече беше успял да се изправи и колебливите му движения останаха незабелязани. Ранд припряно метна дисагите и вързопите през рамо, стараейки се да прикрива меча си под наметалото. Може би Пайтър вече знаеше за него. Може би Гоуд беше съобщил на Баал-замон, а Баал-замон беше съобщил на Пайтър; не, едва ли. Струваше му се, че Пайтър има съвсем бегла представа за онова, което се бе случило в Четиримата крале. Тъкмо затова беше толкова изплашен.

Сравнително ярките очертания на рамката на вратата помогнаха на Мат да се насочи натам уверено, така че походката му да не изглежда неестествена. Ранд го последва плътно, молейки се дано приятелят му да не залитне. Благодарен беше, че пътеката пред Мат е отворена и права, без маси и столове, които да се пречат на пътя им.

Зад тях Пайтър изведнъж скочи и извика отчаяно:

— Почакайте! Трябва да почакате.

— Остави ни на мира — процеди през зъби Ранд, без да се обръща. Вече почти бяха стигнали до вратата и Мат все още не беше стъпил накриво.

— Само ме изслушайте! — извика умолително Пайтър и постави ръка на рамото на Ранд, за да го спре.

В главата му закръжиха образи. Тролоците, Мърдраалът, който го заплашваше в „Елена и Лъва“ в Бейрлон. Получовеци навсякъде, Чезнеци, които ги гонят по петите към Шадар Логот, прииждащи за тях в Бели мост. И Мраколюбци, навсякъде. Той се извъртя и замахна.

— Казах, остави ни на мира! — Юмрукът му перна носа на Пайтър.

Мраколюбецът падна по задник и го зяпна. От носа му бликна кръв.

— Няма да се измъкнете — изсъска той. — Колкото и да сте силни, великият Властелин на Мрака е по-силен от вас. Сянката ще ви погълне!

В другия край на общото помещение някой ахна и дръжката на метлата изтрополя на пода. Старецът най-последно беше чул. Стоеше изправен, зяпнал с широко отворени очи Пайтър. Кръвта се беше отцедила от набръчканото му лице и устните му мърдаха, но от тях не излизаше и звук. Пайтър погледна през рамо, след което изруга гневно, скочи, шмугна се през отворената врата и хукна по улицата, сякаш глутница гладни вълци го гонеше по петите. Старецът насочи вниманието си към Ранд и Мат и ги загледа с не по-малък ужас.

Ранд избута Мат от хана и го задърпа извън селото, колкото можеше по-бързо, ослушвайки се за тропот и викове на преследвачи.

— Кръв и пепел — изръмжа отчаяно Мат. — Тия са навсякъде, направо вървят по петите ни. Никога няма да се измъкнем.

— Не, не са — отвърна Ранд. — Ако Баал-замон знаеше, че сме тук, мислиш ли, че щеше да остави работата на тоя тъпанар? Щеше да

прати някой друг Гоуд и двайсет-трийсет биячи. Търсят ни, но няма да знаят точно къде сме, докато Пайтър не им каже, а може би той наистина е сам. Предполагам, че трябва да отиде чак до Четиримата крале.

— Но той каза, че...

— Не ме интересува. — Не беше сигурен кого точно има предвид Мат под „той“, но това не променяше нищо. — Няма да легнем ей така и да ги оставим да ни хванат.

През този ден ги повозиха на късо разстояние шест пъти. Някакъв фермер им каза, че един побъркан старец в хана в Тържището Шеран твърдял, че в селото имало Мраколюбци. Селянинът така се смееше на тази новина, че едва успяваше да говори; непрекъснато триеше сълзи по бузите си. Мраколюбци в Шеран! Това било най-смешното нещо, което бил чувал, откак Акли Фарен се бил напил и преспал на покрива на хана.

Друг човек, майстор колар със закръглено лице, чиито инструменти висяха окачени по ритлите и отзад в колата му лежаха две колелета за каруца, им разказа малко по-различни неща. Двадесет Мраколюбци си били устроили сборище в Шеран. Мъже с изчанчени тела, а жените още по-лоши — мръсни и дрипави. Само като те погледнат, коленете ти омекват и стомахът ти се надига, а като се разсмеят, мръсният им кикот кънти в ушите ти с часове и главата ти все едно че се цепи. Той лично ги видял, но отдалече, достатъчно отдалече, така че не могли да му навредят. Ако кралицата не направела нещо, някой трябвало да извика Чедата на Светлината за помощ. Все някор трябвало да направи нещо.

Въздъхнаха облекчено, когато най-сетне слязоха от колата му.

По залез стигнаха в някакво малко селище, твърде напомнящо за Шеран. Кемлинският път го разделяше точно на две. Преплетени лозници обвиваха тухлените стени на къщите. В селището имаше само един хан, малка постройка, не по-голяма от хана „Виноструй“, със закачена на скоби табела, която се полюшваше от вятъра. Надписът гласеше: „Човек на кралицата“.

Странно, че вече мислеше за „Виноструй“ като за малък. Доскоро този хан за него беше най-голямата сграда на света. Всичко по-голямо можеше да бъде само палат. Но вече беше видял доста и

знаеше, че нещата вече няма да му изглеждат същите, когато някой ден отново се върне у дома. „Ако това изобщо стане някога.“

Той се поколеба пред прага на хана, но дори цените в „Човек на кралицата“ да не бяха колкото в Шеран, не можеха да си позволят нито храна, нито легло, камо ли пък и двете.

Мат забеляза в какво се е загледал и потупа широкия джоб, в който беше прибрал шарените топки на Том.

— Виждам вече достатъчно добре, стига да не се опитвам да направя нещо по-сложно. — Очите му наистина бяха започнали да се оправят, макар да продължаваше да носи шала на челото си и да примижаваше, когато се наложеше да погледне към небето. Ранд замълча и Мат продължи: — Не е възможно да има Мраколюбци във всички ханове до Кемлин. Освен това вече нямам никакво желания да спя под някой храст, след като мога да легна в легло. — Но не пристъпи към хана, а изчака да види какво ще реши Ранд.

След малко Ранд кимна. Изглеждаше точно толкова изтощен, колкото беше през цялото време, откакто бяха напуснали родния край. Само от мисълта за още една нощ под открито небе костите го заболяха. „Започва да ни прихваща. От това непрекъснато бягане и озъртане.“

— Не е възможно да са навсякъде — съгласи се той.

Още с първата стъпка, докато влизаше в общото помещение, той се зачуди дали не прави голяма грешка. Заведението беше чисто, но пълно с хора. Всички маси бяха заети, а имаше и доста мъже, облежани по стените, тъй като нямаше къде да седнат. Ако се съдеше по прибързаната суетня на прислужничките и на самия собственик, тази тълпа беше необичайна за тях. Твърде много посетители за такова малко селце. Лесно беше да се открият хората, които не бяха тукашни. Не бяха облечени много по-различно от останалите, но бяха заети с яденето и пиенето си. Местните поглеждаха накриво към външните посетители.

Из въздуха се носеше оживена глъч, така че ханджията ги отведе в кухнята, щом Ранд му даде знак, че иска да поговори с него. Тук дрънченето на съдове и суетнята на готвачката и помощничките й създаваше не по-малка суматоха.

Ханджията отри потното си лице с кърпа.

— Предполагам, че сте тръгнали за Кемлин да видите Лъжедракона, като всички други глупаци из кралството. Е, цената е шестак, и още по две-три монети на човек за легло, а ако нямате толкова, и аз нямам нищо за вас.

Ранд подхвана заучения си урок, въпреки че му се гадеше. При толкова много хора на път всеки от тях можеше да се окаже Мраколюбец и нямаше как да ги различат от останалите. Мат показва някои от по-лесните си фокуси с топките — ограничи се до три, — а Ранд извади флейтата на Том. След десетина ноти ханджията кимна нетърпеливо.

— Ще минете. И без туй ми трябваше някой да поразсее главите на тия идиоти с техния Логаин. Вече на три пъти се сбиват дали наистина бил Дракона, или не бил. Стоварете нещата си в онзи ъгъл, а аз ще поразчистя малко място за вас. Ако изобщо се намери място. Глупаци. Светът е пълен с глупаци, в чиито глави няма капка разум да си натискат задниците там, откъдето са. Тъкмо от това произлизат всички беди. Някои хора не могат да си натискат парцалите. — Той отново обърса лицето си и се изниза от кухнята, като сумтеше под нос.

Готвачката и помощничките ѝ не обръщаха никакво внимание на Ранд и Мат. Мат се зае да наглася шала на лицето си, повдигаше го, примигваше заслепен от светлината и отново го спускаше над очите си. Ранд се зачуди дали ще може да вижда достатъчно добре, за да може да направи нещо по-сложно от номерцата с трите топки. Колкото до него самия...

Гаденето в стомаха му се усили. Той се смъкна на едно трикрако столче и хвана главата си с две ръце. В кухнята му беше хладно. Потръпна. Нали печките и фурните бумтяха! Той се разтрепера още повече и зъбите му затракаха. Обгърна се с ръце, но и това не помогна. Костите му сякаш замръзваха.

Смътно долови, че Мат го пита нещо и разтърсва рамото му. После се появи ханджията с намръщената готвачка, а Мат спореше нещо с двамата. Не можеше да схване какво си приказват; думите бръмчаха в ушите му и той сякаш изобщо не можеше да мисли.

Внезапно Мат го хвана за ръката и го дръпна да се изправи. Всичките им вещи бяха провиснали на раменете на Мат, заедно с лъка му. Ханджията ги гледаше и ядосано бършеше лицето си. Залитайки,

подкрепян от приятеля си, Ранд се остави да го повлекат към задната врата на кухнята.

— Из-в-в-ин-явай... М-м-мат — почна той. Не можеше да накара зъбите си да престанат да тракат. — Т-т-тряб-в-в-а... д-да е... от д-д-д-д-а. О-о-още... е-д-д-на... н-н-нощ... н-н-ня-ма... д-д-д-а... н-ни у-б-б-б-ие... — Небето се беше смрачило и по него проблясваха шепа звезди.

— Няма, разбира се — отвърна Мат. Мъчеше се да говори бодро, но Ранд усети скритата тревога в гласа му. — Беше се уплашил някой от хората в кръчмата да не разбере, че в кухнята има болен. Казах му, че ако ни изхвърли, ще те заведе в дневната и че това ще изпразни половината му стаи за десет минути. При всичките му приказки за глупаците, никак не му се иска да се получи така.

— Тогава к-к-къде?

— Тук — каза Мат и дръпна вратата на конюшната, която се отвори със скърцане.

Вътре беше тъмно, миришеше на сено, овес, коне и тор. Когато Мат му помогна да седне на покрития със слама под, той сгъна колене до гърдите си. Трепереше от глава до пети. Сякаш всичката му сила се изцеждаше в треперенето. Чу как Мат залитна, изруга и отново залитна, след това издрънча някакъв метал. Изведнъж светна нещо ярко — Мат беше намерил фенер.

Конюшната беше не по-малко претъпкана от хана. Във всяка клетка имаше кон. Мат измери с поглед стълбата към навеса със сено, после погледна Ранд, който се беше свил на кълбо на пода, и поклати глава.

— Не мога да те вдигна горе.

Закачи фенера на един пирон, качи се по стълбата и започна да хвърля сено. Бързо слезе обратно, нагласи сеното в дъното на конюшната и примъкна Ранд върху приготвената постеля. После го зави с двете им наметала, но Ранд веднага ги избута.

— Горещо — промърмори той. Смътно си спомни, че само преди миг изпитваше студ, но сега беше пламнал като фурна. Разкопча яката си и се попипа по челото. — Горещо. — Усети и дланта на Мат на челото си.

— Ей сега ще се върна — каза Мат и изчезна.

Той се замята върху сеното, после Мат се върна с паница в едната си ръка, кана в другата и две бели чаши, увиснали на пръстите му за дръжките.

— Тук нямат Премъдра — каза той и коленичи до Ранд. Напълни едната чаша и я поднесе към устата му. Ранд отпи жадно от водата, сякаш не беше пил с дни; точно така се чувстваше. — Дори и не знаят какво е Премъдра. Има само някаква жена, която наричат мама Брун, но тя е отишла да изражда дете в една от къщите и никой не знае кога ще се върне. Успях да взема малко хляб, сирене и наденица. Ханджията е готов да даде всичко, стига да не се мяркаме пред гостите му. Ето, хапни малко.

Ранд извърна глава от яденето. Само като го погледнеше, и стомахът му се надигаше. Мат въздъхна и започна да се храни. Ранд се стараеше да гледа настрана и се мъчеше да не го чува.

Отново го полазиха студените тръпки, после паренето, заменено отново от студ и пак от парене. Мат го завиваше, когато се разтреперваше, и му поднасяше вода, когато се оплачеше, че е жаден. Дълбоката нощ се спусна и конюшната се раздвижи под трепкащата светлина на фенера. Сенките добиха плътни очертания и започнаха сами да се движат. След това той видя самия Баал-замон, крачещ по пътеката на конюшната към него, с пламнали очи, и два мърдраала от двете му страни.

Драскайки с пръсти по дръжката на меча си, той понечи да се изправи и извика:

— Мат! Мат, те са тук! О, Светлина, те са тук!

Мат се събуди и подскочи:

— Какво? Мраколюбци? Къде?

Ранд с мъка се изправи на колене, посочи паникьосан и... зяпна. Сенките се размърдаха и един от конете до тях тропна с копито в съня си. Нищо повече. Той отново се отпусна върху сеното.

— Няма никой — каза Мат. — Чакай, дай да сваля това. — Той се пресегна да разкопчае колана за меча, но Ранд стисна още по-здраво дръжката.

— Не. Не. Трябва да го държа до себе си. Това е мечът на баща ми. Разбираш ли? Т-то-ва е м-м-мечът на б-б-аща ми! — Тялото му отново се разтресе, но ръката му се беше впила в дръжката, сякаш това беше единствената нишка, която го свързваше с живота. — Мм-моят б-

б-б-аща! — Мат прекрати опитите си да му го свали и го зави презглава с наметалата.

Докато Мат дремеше, последваха други нощни посещения. Ранд така и не можеше да разбере дали са истински, или лъжовни. От време на време поглеждаше към Мат, чиято глава беше клюмнала на гърдите му, и се чудеше дали и той щеше да ги види, ако беше останал буден.

Сред сенките се появи Егвийн, дългата ѝ коса беше прибрана на плитка, както я носеше в Емондово поле. Лицето ѝ беше изкривено от болка и тъжно.

— Защо ни остави? — попита го тя. — Всички сме мъртви, защото ни остави.

Ранд немощно поклати глава.

— Не, Егвийн. Не исках да ви оставя. Моля те.

— Всички сме мъртви — промълви тъжно тя. — А смъртта е кралството на Тъмния. Тъмния сега ни притежава, защото ти ни напусна.

— Не. Нямах избор, Егвийн. Моля те. Егвийн, не си отивай. Върни се, Егвийн!

Но тя се извърна към сенките и сама се превърна в сянка. Изражението на Моарейн беше спокойно, но лицето ѝ беше без кръвно и бледо. Пелерината ѝ можеше да мине за було, а гласът ѝ плющеше като камшик.

— Така е, Ранд ал-Тор. Ти нямаш никакъв избор. Трябва да стигнеш до Тар Валон, иначе Тъмния ще те вземе. Цяла вечност окован в Сянката. Сега само Айез Седай могат да те спасят. Само Айез Седай.

Том му се усмихна язвително. Дрехите по тялото му висяха на обгорели дрипи и това го накара да си припомни синкавите мълнии, докато Том се бореше с Чезнеция, осигурявайки им време да избягат. Плътта под дрипите беше изгоряла и овъглена.

— Довериш ли се на Айез Седай, момко, ще съжаляваш, че не си мъртъв. Помни, цената за помощта на Айез Седай винаги се оказва помалка, отколкото би повярвал, и по-голяма, отколкото можеш да си представиш. А и коя Аджа ще те намери първа, а? Червената? Или Черната? Най-добре е да бягаш, момчето ми. Бягай.

Погледът на Лан беше твърд като гранит и лицето му беше изцапано с кръв.

— Странно е да видиш меч със знака на чаплата в ръцете на един овчар. Заслужаваш ли го? Дано да се окажеш достоен за него. Сега си сам. Нищо, на което да се опреш зад теб, и нищо, на което да разчиташ пред теб, а всеки наоколо може да е Мраколюбец. — Той се усмихна с вълча усмивка и от устата му бликна кръв. — Всеки.

Перин се появи, обвинявайки го, молейки го за помощ. После госпожа ал-Вийр — плачеше за дъщеря си, и Бейл Домон, който го ругаеше, че е довлякъл Чезнеци на ладията му, и господин Фич, ровещ с ръце из пепелищата на своя опожарен хан, и Мин, пищяща в прегръдката на тролок, хора, които познаваше от дълго време, и хора, които беше срещнал за кратко. Но най-лошото беше с Трам. Трам се изправи над него намръщен, клатеше глава, но не проговори нищо.

— Трябва да ми кажеш — замоли го Ранд. — Кой съм аз? Кажи ми, моля те. Кой съм аз? Кой съм аз? — изкрещя той.

— Спокойно, Ранд.

За миг му се стори, че му беше отвърнал Трам, но той беше изчезнал. Над него се беше надвесил Мат и му поднасяше чаша вода.

— Просто се отпусни и се успокой. Ти си Ранд ал-Тор. Най-големият грозник и най-дебелата глава в Две реки. Ей, ама ти си се изпотил! Треската е минала.

— Ранд ал-Тор? — прошепна Ранд. Мат кимна. В това кимане имаше нещо толкова успокояващо, че Ранд се унесе в сън, без дори да се докосне до чашата с вода.

Спа спокойно, без никакви сънища — поне не такива, които да си спомня след това — но сънят му бе толкова лек, че очите му се отваряха унесено всеки път, когато Мат опипваше челото му да види дали треската е отминала. Веднъж дори се зачуди дали тази нощ Мат изобщо ще намери време да поспи, но сам се унесе и заспа преди да успее да се задълбочи в тази мисъл.

Скърцането на вратата съвсем го събуди, но за миг той остана излегнат на сеното, съжалявайки, че сънят го е напуснал. Заспал поне нямаше да се тревожи за състоянието си. Мускулите го боляха, не му бяха останали почти никакви сили. Помъчи се немощно да надигне глава. Успя едва при втория опит.

Мат беше клюмнал, опрян на стената, на една ръка разстояние от него. Брадичката му се беше опряла в гърдите, които се надигаха и

отпускаха равномерно в ритъма на дълбок и спокоен сън. Шалът се беше смъкнал над очите му.

Ранд погледна към вратата.

На прага стоеше някаква жена и я придържаше отворена с една ръка. За миг тя беше само тъмен силует, облечен в рокля, очертан от бледия фон на ранното утро, после пристъпи навътре и остави вратата да се люшне и затвори след нея. Сега, под светлината на фенера, той успя да я види малко по-ясно. Прецени, че е почти на годините на Нинив, но не приличаше на селска жена. Бледозелената коприна на роклята ѝ проблясваше при всяко нейно движение. Наметалото ѝ беше богатско, с мек сивкав оттенък, тънка дантелена мрежа стягаше косата ѝ. Пръстите ѝ опипваха колието от масивно злато, докато оглеждаше замислено Мат и него.

— Мат — прошепна Ранд, а после извика по-силно: — Мат!

Мат изсумтя в просъница и за малко да се катурне, когато се събуди. Разтри очи с юмруци и зяпна непознатата.

— Дойдох да си нагледам коня — каза тя и посочи небрежно към клетките. Но така и не отмести очи от тях двамата. — Ти болен ли си?

— Нищо му няма — отвърна ѝ сърдито Мат. — Малко е настинал от дъжда, нищо особено.

— Може би няма да е зле да го погледна — каза тя. — Знам някои неща...

Ранд се зачуди дали не е някоя Айез Седай. Облеклото, самоувереното ѝ държане и начинът, по който държеше главата си, леко отметната назад, сякаш всеки момент щеше да изрече някоя заповед, показваха, че не е тукашна. „А ако е Айез Седай, от коя Аджа?“

— Вече се оправих — каза ѝ той. — Нищо ми няма, наистина. Не е нужно.

Но тя закричи по пътеката, повдигнала полите си и стъпвайки предпазливо със сивите си платнени чизми. Направи гримаса, като видя сеното под него, и опипа челото му.

— Нямах треска — промълви непознатата и го огледа намръщено. Беше красива, с малко резки черти, но в това лице нямаше топлина. Не беше и студено, също така. Просто в него не се долавяше никакво чувство. — Бил си болен обаче. Да. Да. И все още си слаб, като току-що родено котенце. Мисля, че... — Тя внезапно бръкна под

пелерината си и събитията, които последваха, бяха толкова светкавични, че Ранд едва успя да нададе приглушен вик.

Ръката ѝ се измъкна изпод пелерината; нещо в нея проблесна и тя се хвърли през Ранд, към Мат. Мат се килна рязко настрани, последва удар на метал, забиващ се в дърво. Всичко това стана съвсем мигновено, а после всичко утихна.

Мат беше легнал на хълбок, едната му ръка беше стиснала китката ѝ, точно над камата, която тя беше забила в дървото на мястото, където преди малко се намираха гърдите му, другата му ръка притискаше ножа, който беше взел от Шадар Логот, до гърлото ѝ.

Шареците ѝ очи се опитваха да погледнат надолу към камата, която държеше Мат. Жената изпъшка приглушено и се опита да се отдръпне, но той задържа острието плътно опряно в кожата ѝ. Разбрала, че не може да се измъкне, тя остана неподвижна като камък.

Ранд облиза устни, зяпнал в сцената, която се беше разиграла пред очите му. Дори и да не беше чак толкова изнемощял, не вярваше, че щеше да може да реагира. А после очите му се плъзнаха към нейната кама и устните му отново пресъхнаха. Дървото около острието бе започнало да почернява; от овъгленото място се надигаха тънки струйки дим.

— Мат! Мат, камата ѝ!

Мат бързо погледна към ножа ѝ и очите му отново се приковаха в жената, но тя не помръдна. Облизваше нервно устните си. Мат грубо издърпа ръката ѝ от дръжката и я бутна; тя се катурна назад, запълзя по-далеч от тях и се подпря на ръце, без да отмества очи от камата в ръката му.

— Не мърдай! — просъска ѝ той. — Мръднеш ли, ще те заколя. Вярвай, ще те заколя. — Тя бавно кимна; очите ѝ не се отместваха от камата на Мат. — Гледай я, Ранд.

Ранд не беше сигурен какво се очаква от него, ако тя опита нещо — ако извикаше например; разбира се, не можеше да хукне след нея, ако се опиташе да побегне — но тя седеше на пода, без да мърда, докато Мат измъкваше камата ѝ от стената. Черното петно в гредата престана да расте, въпреки че от прореза продължаваше да излиза пушек.

Мат се огледа къде да постави камата, а после я подхвърли в ръцете на Ранд. Ранд я подхвана страхливо, сякаш му бяха

подхвърлили жива пепелянка. Изглеждаше съвсем обикновена, макар и с шарки, с бяла дръжка от кост и тясно бляскаво острие, не по-дълго от дланта му. Най-обикновена кама. Но той беше видял какво можеше да прави. Дръжката ѝ дори не беше гореща, но ръката му се изпоти. Надяваше се да не я изтърве върху сухото сено.

Просналата се жена не се и помръдна, само гледаше как Мат бавно се извъръща към нея. Гледаше го, сякаш се чудеше какво ли ще направи, но Ранд забеляза как очите на Мат изведнъж се присвиха и ръката му, стиснала камата, се стегна.

— Мат, недей!

— Тя се опита да ме убие, Ранд. И теб щеше да убие. Тя е Мраколюбец!

— Но ние не сме — отвърна Ранд. Жената изохка, сякаш едва сега бе разбрала какво се кани да направи Мат. — Ние не сме, Мат.

Мат замръзна за миг, острието в юмрука му просветна под светлината на фенера. После кимна.

— Махай се оттук — изсъска той на жената.

Тя бавно се изправи и изтупа сламата от дрехите си. И когато се запъти към вратата, се движеше така, сякаш няма никаква причина да бърза. Но Ранд забеляза, че поглежда предпазливо към камата с рубина в ръката на Мат.

— Наистина трябва да престанете да упорствате — промълви тя. — В края на краищата, за вас така ще е най-добре. Ще видите.

— Най-добре? — повтори Мат кисело и потри гърдите си, където щеше да го прободат ножът ѝ, ако не беше се мръднал. — Я се махай!

Тя помръдна небрежно рамене, но се подчини.

— Грешка. Настана голямо... объркване, след това, което се случи с онзи самонадеян Гоуд. Да не говорим за идиота, дето вдигна паниката в Шеран. Никой не знае какво точно е станало там, нито как. Това прави нещата много по-опасни за вас, не разбирате ли? Очакват ви почетни места, ако дойдете при великия Властелин по своя собствена воля, но докато бягате, ще бъдете преследвани, и кой тогава може да каже какво ще ви сполети?

Ранд потръпна от хлад. „Ловните ми кучета са ревниви и няма да са никак милостиви.“

— Значи двете селянчета ви създават големи неприятности. — Смехът на Мат беше мрачен. — Май вие, Мраколюбци, не сте чак

толкова опасни, колкото бях чувал.

Тя се спря и го изгледа. Погледът ѝ беше леден, а гласът ѝ — още по-студен.

— Ще разберете колко сме опасни, когато дойде мърдраал.

И излезе. Мат затръшна вратата след нея и я залости. Когато се извърна, в очите му се четеше тревога.

— Чезнещ — промълви той и прибра камата в сетрето си. — Казва, че щял да дойде тук. Как са краката ти?

— Не мога да танцувам — промърмори Ранд. — Но ако ми помогнеш да се изправя, мисля, че ще мога да вървя. — Той погледна ножа в ръката си и потръпна. — Кръв и пепел, какво ти вървене! Ще тичам.

Мат набързо нарами всичките им вещи и му помогна да се изправи. Краката на Ранд се огъваха и му се наложи да се облегне на приятеля си, но полагаше всички усилия да не забави Мат. Държеше камата на непознатата жена по-надалече от себе си. До вратата имаше ведро, пълно с вода. Когато минаха покрай него, той хвърли камата вътре. Острието се докосна до водата със съсък, вдигна се пара. Лицето му се изкриви и той се помъчи да върви по-бързо.

Утрото вече бе настъпило и по улиците имаше много хора, макар все още да беше рано. Но всеки беше улисан в собствените си грижи и никой нямаше намерение да обръща внимание на някакви си двама младежи, които напускаха селото, при толкова много чужденци, минаващи напоследък оттук. Въпреки това Ранд напъваше всеки мускул по тялото си, стараейки се да не се олюлява. С всяка следваща стъпка се чудеше дали някой от забързалите се наоколо не е от Мраколюбците. „Дали някой от тях не чака жената с камата? Или Чезнещия?“

На една миля извън селото силите го напуснаха. Минута след това той вече дишаше тежко, облегнат на рамото на Мат; малко след това и двамата рухнаха на земята. Мат го придърпа встрани от пътя.

— Трябва да продължим — каза Мат. Прокара пръсти по косата си, после дръпна шала си над очите. — Рано или късно те отново ще тръгнат след нас.

— Знам — отвърна задъхано Ранд. — Знам. Дай ми ръка.

Мат отново го задърпа, но той не можа да стане. Даде си сметка, че няма никаква полза. Направеше ли и една крачка, щеше отново да се

просне на земята.

В този момент до тях спря каруца и един мъж с грубовато лице ги изгледа от седалката зад коня.

— Болен ли е нещо? — попита мъжът, захапал запалената си лула.

— Просто е изморен — каза Мат.

— Не съм спал от два дни — промълви Ранд. — Ядох нещо, от което ми прилоша. Вече се пооправих, но не съм спал.

Мъжът изпусна облак дим и попита:

— За Кемлин сте тръгнали, нали? Да бях на вашите години, май и аз щях да отида да видя тоя Лъжедракон.

— Да — кимна Мат. — Точно така. Отиваме да видим Лъжедракона.

— Е, качвайте се тогаз. Приятелят ти отзад. Ако пак му стане зле, по-добре да е на сеното, не тук горе. Мен ми викат Хаям Кинч.

ГЛАВА 34

ПОСЛЕДНОТО СЕЛО

Стигнаха в Карисфорд чак по мръкнало. Отне им много повече време, отколкото Ранд смяташе според това, което им беше казал господин Кинч, когато ги остави. Зачуди се дали просто чувството му за време не се е объркало. Само три нощи след срещата с Ховал Гоуд в Четиримата крале, две, откакто Пайтър ги беше изненадал в Шеран. И само един ден, откакто безименната жена се беше опитала да ги убие в конюшната, но и това му се струваше, че се беше случило преди цяла година, или преди цял живот.

Но каквото и да ставаше с времето, Карисфорд изглеждаше съвсем обикновено селище, поне на повърхността. Спретнати, обрасли с лозници тухлени къщи и тесни улички, с изключение на самия Кемлински път, тихо и невероятно спокойно. „Но какво ли се крие отдолу?“ — помисли си той. Тържището Шеран също им се беше сторило мирно на вид, какго и селището, в което онази жена... Така и не беше разбрал името ѝ, а не искаше и да си помисля за нея.

Тихо минаха през селото и продължиха пътя. Ранд всеки миг очакваше нечий глас да ги попита настоятелно кои са. Или по-лошо — да им извика някой, който знаеше кои са.

Местността ставаше все по-гъсто населена. Пред тях непрекъснато се виждаха светлинки на фермерски къщи. Плетове и стобори отделяха пътя от полята зад тях. Навсякъде се виждаха ниви и нито една горичка край пътя. Сякаш непрекъснато се намираха в крайнините на някое село.

Внезапно Мат седна насред пътя и замърмори:

— Две крачки правят един разтег. Хиляда разтега правят миля. Четири мили правят една левга... Няма да измина и десет крачки повече, освен ако на другия край няма място, където да спим. Ако има и нещо за ядене, няма да е излишно. Ти да не си скрил нещо в джобовете си? Някаква ябълка, да речем? Не бих имал нищо против. Я погледни все пак.

Ранд се озърна. Двамата бяха единствените, които се движеха в нощта. После хвърли поглед към Мат, който беше изул единия си ботуш и разтъркваше пръстите на крака си. И него стъпалата го бяха заболели. Краката му потрепераха, сякаш за да му подсказат, че силите му още не са се възстановили, както му се струваше. Встрани от пътя се очертаваха някакви тъмни издутини. Купи сено, смалени от зимното хранене на животните, но все пак — купи сено.

Той подритна Мат с носа на ботуша си.

— Ще спим ей там.

— Пак купи сено — въздъхна Мат, но нахлузи ботуша си и се изправи.

Вятърът се усиливаше и нощният хлад ставаше все по-пронизващ. Двамата прескочиха тромаво плета и скоро се заровиха в една купа. Покривалото, предпазващо сеното от дъжда, ги заслоняваше и от вятъра.

Ранд се повъртя из дупката, която си беше отворил, докато не се намести удобно. Сеното проникна през дрехите му, но той вече се беше научил да не му обръща внимание. Опита се да преброи наум купите сено, в които беше преспал, откакто напуснаха Бели мост. На героите от сказанията никога не им се налагаше да преспиват в купи сено, нито под плетове. Но вече никак не му беше лесно да се прави на герой от някоя приказка, дори и за малко.

— Ранд? — обади се тихо Мат. — Смяташ ли, че ще стигнем?

— До Тар Валон? Много е далече, но...

— До Кемлин. Смяташ ли, че ще се справим до Кемлин?

Ранд вдигна глава, но в бърлогата им беше съвсем тъмно: можеше да разбере къде е Мат само по гласа му.

— Господин Кинч каза след два дни. Утре или в другиден трябва да стигнем.

— Стига да не се окаже, че на пътя ни чакат стотина Мраколюбци или един-двама Чезнещи. — Последва тишина, после Мат добави: — Мисля, че сме последните оцелели, Ранд. — Гласът му звучеше изплашено. — Сега сме само двамата. Само ние.

Ранд поклати глава. Знаеше, че Мат няма да може да го види в мрака, но го направи по-скоро заради себе си.

— Заспивай, Мат — въздъхна Ранд уморено. Но самият той остана буден дълго време, преди сънят да натежи на клепачите му.

„Само ние двамата.“

Събуди го кукуригане на петел и той пролази навън в предутринния здрач, отръсквайки сеното от дрехите си. Няколко сламки се бяха наврели във врата му и го бодяха. Той свали палтото си и измъкна ризата от гащите си, за да ги извади. Тъкмо когато провираше едната си ръка зад врата, а другата намъкваше отдолу, забеляза хората.

Слънцето все още не беше се издигнало, но по пътя вече се стичаше поток от пътници, поединично и по двойки, тътреха се към Кемлин, кой с торби и вързопи на гърба, кой без нищо освен тояга за подпиране, други съвсем без нищо. Повечето бяха млади мъже, но тук и там се мяркаше по някое момиче, а и по-възрастни. Всички до един имаха вид на хора, които са пътували дълго. Някои бяха забили очи в краката си и бяха присвили уморено рамене, колкото и да беше рано; други бяха вперили поглед неясно към какво, някъде в далечината, напред към още неизгрялото слънце.

Мат се изтъркули от купата и се зачеса енергично. Спря се само колкото да пристегне шала около главата си; вълненото парче тази заран засенчваше по-малко очите му.

— Смяташ ли, че ще намерим нещо за ядене днес?

Стомахът на Ранд изкъркори съчувствено.

— Ще помислим за това, като излезем на пътя — отвърна Ранд. Оправи набързо дрехите си и изрови багажа от купата.

Мат също забеляза вървящите по пътя хора, намръщи се и спря, докато Ранд прескачаше плета. Млад мъж, не по-голям от тях, ги погледна, докато минаваше по пътя. Дрехите му бяха прашни, както и навитото одеяло на гърба му.

— За къде сте тръгнали? — подвижна му Мат.

— Ами за Кемлин, за къде другаде, да го видим Дракона — извика им през рамо непознатият, без да се спира. Вдигна вежди и добави: — Също като вас. — Младежът се засмя и продължи, очите му жадно шареха по пътя напред.

През този ден Мат зададе същия въпрос още няколко пъти и единствените хора, които не му дадоха повече или по-малко същия отговор, бяха местни селяци. Те, ако изобщо отговаряха, се изплюваха през зъби и извъръщаха отвратено глави. Извъръщаха се, но същевременно се озъртаха предпазливо. Към всички пътници гледаха

по един и същи начин — подозрително. На лицата им беше изписано, че човек, ако не внимава, може да си изпати от толкова непознати.

Толкова чужденци явно им бяха дошли до гуша. Толкова много народ се беше изсипал по пътя, че когато селските каруци и фургони се появиха, още щом слънцето изгря на хоризонта, дори и обичайното им мудно движение трябваше да се забави още повече. Никой не беше в настроение да ги качи. По-скоро ги оглеждаха с кисела гримаса или ругаеха, че ги бавят.

Търговските фургони се изтъркулваха през човешката гмеж по пътя без особени затруднения, въпреки размаханите юмруци, независимо дали отиваха за Кемлин, или в обратна посока. Когато се появи първият търговски керван, Ранд отстъпи встрани от пътя, но продължи да върви.

Единственото предупреждение, което получи, беше чергилото, което изплющя край ухото му, когато първият фургон издрънча покрай него. Камшикът на втория кочияш плесна над главата му и той залитна и се строполи край пътя. Докато падаше, срещна очите на кочияша, злобно присвити над стиснатата в крива гримаса уста.

— Светлината да те ослепи дано! — извика Мат след фургона. — Не можеш да... — Някакъв охранник с тежка ризница го закачи с дръжката на копието си и го събори върху Ранд.

— Махай се от пътя, мръсен Мраколюбец! — изръмжа охранникът, без да забавя крачка.

След тази случка двамата се държаха по-настрана от фургоните. А те определено бяха много. Тропотът и трясъкът на един едва заглъхваше, след което се чуваше приближаването на друг. Охранници и кочияши, всички гледаха на пътниците, поели към Кемлин, като на мръсна кал по пътя.

Веднъж един от камшиците перна Ранд с края си. Той посегна с ръка към плитката рана точно над веждата си и му призля, като си помисли, че за малко щеше да му извади окото. Кочияшът му се изхили самодоволно. Ранд задържа Мат, който се канеше да опъне лъка си.

— Остави го — изохка той и кимна към яздещите край фургоните охранници. Някои от тях им се смееха, други гледаха сърдито лъка в ръцете на Мат. — Ще ни пребият. И то ако имаме късмет.

Мат изръмжа недоволно, но свали лъка.

На два пъти преминаха ескадрони на кралската гвардия, червените ленти на върховете на пиките им се развяха. Някои селяни ги поздравяваха и искаха да направят нещо с чужденците и гвардейците винаги се спираха и изслушваха търпеливо оплакванията им. Към обед Ранд също се поспря, за да чуе за какво си говорят.

Зад тънките решетки на шлема устните на гвардейския капитан бяха стиснати в плътна линия.

— Ако някой от тях открадне нещо или стъпи на вашата земя — изръмжа той към един дългнест селянин, който се въсеше, облегнат на стобора си — ще го изправя пред съдия, но докато вървят по пътя на кралицата, те не престъпват никой закон.

— Но те са плъзнали навсякъде — възрази селянинът. — Кой ги знае откъде са и какви са. Всички тия приказки за Дракона...

— О, Светлина, човече! Тук при вас са само шепа. Стените на Кемлин гъмжат от тях и с всеки ден прииждат нови. — Капитанът се навъси още повече, когато забеляза Ранд и Мат, застанали край пътя. — Ей, вие двамата, движете се, или ще ви задържа, че пречите на движението.

Гласът му не беше много по-рязък спрямо тях, отколкото към фермера, но въпреки това те закрачиха напред. Очите на капитана ги проследиха за известно време; Ранд ги усещаше с гърба си. Подозираше, че на гвардейците не им е останало много търпение заради пороя от чужденци и че не изпитват никаква симпатия към някой огладнял скитник в повече. Реши този път да спре Мат, ако му хрумне да открадне яйца от нечий полов.

При все това във всички тези фургони и хора по пътя имаше нещо хубаво, особено при толкова млади хора, запътили се към Кемлин. За които и да е Мраколюбци, тръгнали да ги спипат, щеше да е все едно да хванат два гълъба от цяло ято. Щом мърдраалът в Зимната нощ не знаеше кого точно търси, на тукашния му колега щеше да му е още по-трудно.

Не им бяха останали почти никакви пари, във всеки случай бяха недостатъчно за едно ядене при високите цени около Кемлин. Не можеха и да свирят. Гоуд беше разбрал за флейтата, както и за жонглирането. Не можеше да се каже какво бе научил Баал-замон от него преди края му — ако това, което беше видял Ранд, наистина

означаваше края му — или какво беше предадено на другите Мраколюбци.

Ранд погледна със съжаление към една ферма. Някакъв мъж пазеше край оградата с две кучета, които ръмжаха и дърпаха каишките. Мъжът имаше такъв вид, сякаш чакаше и най-малкия повод да ги пусне. Не всяка ферма се пазеше така, но никой вече не предлагаше работа за пътници.

Докато слънцето залезе, двамата с Мат минаха през още села. Селяните стърчаха край пътя на групи, говореха си и следяха изпод вежди мощния човешки поток, който се изливаше покрай тях. Израженията им не бяха по-приятелски, отколкото тези на фермерите, на кочияшите на търговските фургони или на гвардейците на кралицата. Всички тия чужденци, тръгнали да видят Лъжедракона. Глупаци, които нямаха ум в главата, та да седнат на задниците си. Там, където им е мястото. Може и да са следовници на Лъжедракона. Може и да са Мраколюбци. Ако изобщо имаше някаква разлика между едните и другите.

Когато настъпи вечерта, потокът в следващото градче започна да изтънява. Малцината, които разполагаха с пари, влязоха в хана, макар там да се разгоря свада дали да ги пуснат. Други започнаха да търсят удобни плетове или ниви, в които не лаеха кучета. Когато съвсем се смрачи, двамата с Мат останаха сами. Мат поиска да намерят някоя купа сено, но Ранд настоя да продължат напред.

— Докато все още виждаме пътя — каза той. — Колкото по-напред стигнем, преди да спрем, толкова по-далеко ще сме. — „Ако изобщо те преследват. Защо трябва да те преследват сега, щом като през цялото време те пресрещаха?“

Но този аргумент убеди Мат. Озъртайки се често през рамо, той ускори крачка. Ранд трябваше да се затича, за да се изравни с него.

Мракът се сгъсти. Приливът на сила, обзел Мат, бързо заглъхна и той отново започна да се оплаква. Прасците на Ранд се бяха стегнали в болезнени възли. Започна да си повтаря наум, че е вървял и много повече, но колкото и да си го повтаряше, не можеше да си повярва. Стисна зъби, потисна болката в схванатите си мускули и не се спря.

Забелязаха светлините на някакво село и Мат простена:

— Не можем ли да спрем вече? Или трябва да намерим хан и да окачим табела за Мраколюбците? Или за Чезнец.

— След селото — отвърна му Ранд, загледан към светлините. Отдалече, в тъмното, можеше да го вземе за Емондово поле. „Какво ли ни чака там?“ — Още една миля, и край.

— Край! Не мога повече и един разтег!

Краката на Ранд горяха като огън, но той се насили да направи една крачка, после втора. Втората не беше по-лесна, но той продължи, стъпка по стъпка. Преди да измине десет крачки, чу залитащия след него Мат, който сумтеше под нос. Помисли си, че ще е по-добре да не чуе какво точно мърмори.

Вече беше доста тъмно и селските улици бяха празни, въпреки че в повечето къщи светеше не един прозорец. Ханът сред селото беше ярко осветен, обкръжен от златист ореол светлина, която изтласкваше мрака наоколо. От сградата отекваше музика и смях, приглушени от дебелите стени. Табелата над вратата проскърцваше под напора на вятъра. Пред хана бе спряла каруца и някакъв човек оглеждаше впряга. Други двама стояха от другия край на хана, до самия ръб на осветения кръг.

Ранд спря сред сенките до една тъмна къща. Беше твърде изморен, за да търси обиколен път по страничните улички. Една минута отдох нямаше да им навреди. Само минута. Само докато хората се махнат. Мат се подпря на стената и въздъхна благодарно.

Нещо около двамата мъже, застанали на границата на мрака, притесни Ранд. Не можеше да го определи, но забеляза, че мъжът край каруцата изпитва същото. Той придърпа каишката, която оглеждаше, после започна заниманието си с конските такъми отначало. През цялото време държеше главата си сведена, с очи приковани към това, което вършеше, без да поглежда към двамата. Все едно че изобщо не ти забелязваше — само дето движенията му бяха някак сковани и беше навел глава, само и само да не погледне към тях.

Единият от двамата представляваше само черен силует, докато другият изпъкваше повече на светлината, с гръб към Ранд. При все това си личеше, че разговорът, който водят, никак не го радва. Той размахваше недоволно ръце и от време на време кимаше на думите на другия. Ранд не чуваше разговора им, но оставаше с впечатлението, че през цялото време говори човекът, скрит в сенките; изнервеният мъж просто го слушаше, кимаше и махаше притеснено с ръце.

По едно време онзи, който бе обвит от мрака, се обърна и си тръгна, а изнервеният му събеседник закричи към светлината. Въпреки нощния хлад триеше челото си с дългата престилка на кръста си, сякаш беше плувнал в пот.

Настръхнал, Ранд изгледа силуета, който се скри в нощта. Не разбираше защо, но притеснението му бе предизвикано тъкмо от него — сякаш нещо се промъкваше, готово да скочи отгоре му. Бързо разтърси глава и разтри ръцете си. „Почваш да си въобразяваш глупости като Мат.“

Но в този момент силуетът се плъзна по ръба на светлото петно на улицата, изсипващо се от един прозорец — на самата му граница — и кожата на Ранд отново настръхна. Табелата на хана продължаваше да се люшка на вятъра, „скръц-скръц-скръц“, а тъмният плащ не помръдваше.

— Чезнещ — прошепна той и Мат подскочи, сякаш му беше изкрещял в ухото.

— Какво?!

Той запуши с длан устата на приятеля си.

— Тихо. — Тъмната фигура се изгуби сред сенките. „Къде?“ — Отиде си. Така мисля. Надявам се. — Той свали ръката си и Мат си пое дъх.

На вратата на хана изнервеният мъж спря да оглади престилката си, очевидно съвземайки се, преди да влезе.

— Странни приятели си имаш, Раймън Холдвин — внезапно проговори човекът до каруцата. Гласът беше старчески, но силен. Говорещият се изправи, клатейки глава. — Странни приятели за един ханджия, в тази тъмница.

Изнервеният мъж подскочи и се огледа, сякаш до този момент изобщо не беше забелязал каруцата, окопити се и отвърна рязко:

— Какво искаш да кажеш, Алмен Бънт?

— Само това, което казах, Холдвин. Странни приятели. Тоя не ще да е тукашен, нали? Много странен народ минава оттук в последно време. Много, много странен.

— Ама и ти ги приказваш едни. — Холдвин погледна накриво човека до каруцата. — Познавам много хора, дори от Кемлин. Не като тебе, дете си се заровил сам в скапаната си ферма. — Той замълча, след което продължи, явно решил, че трябва да се доизясни. Той е от

Четиримата крале. Търси двама крадци. Младежи. Откраднали му меч със знака на чаплата.

Ранд затаи дъх и погледна към Мат. Приятелят му беше опрял гръб в стената и се взираше в тъмнината. Очите му бяха толкова ококорени, че в тях сякаш беше останало само бялото. На Ранд също му се искаше да се взре в нощта — Получовекът можеше да е навсякъде, — но погледът му отново се върна на двамата говорещи мъже.

— Меч със знака на чаплата! — възкликна Бънт. — Не е чудно, че си го търси.

Холдвин кимна.

— Да, а и тях също. Моят човек е богат и... търговец е де, а тия двамата са забъркали една каша с хората, които работят за него. Разправяли разни дивашки приказки и изпоплашили народа. Сигурно са Мраколюбци и следовници на Логаин.

— Мраколюбци и следовници на Лъжедракона? Ама и ти май разправяш дивашки приказки. Това ще да е доста много за двама младоци. Не ми ли каза, че били младежи? — В гласа на Бънт се долавяше нотка на присмех, но ханджията, изглежда, не я долови.

— Да. Нямаат и двайсет години. Дава награда... сто златни крони... за двамата. — Холдвин се поколеба, след което добави: — Лукав език имали тия двамата. Светлината знае какви ще ги приказват, само да изпокарат хората. А били опасни, макар да нямали вид на такива. Коварни. Гледай да стоиш настрана от тях, ако ти се стори, че си ги видял. Двама млади мъже, единият с меч, и все се озъртали. Нищо де, моят... моят приятел ще ги спипа.

— Говориш така, сякаш знаеш къде да ги търсиш.

— Ще ги позная веднага щом ги видя — заяви уверено Холдвин. — Само не се опитвай да ги хванеш сам. Няма защо да си докарва човек беля на главата. Ела веднага и ми кажи, ако ги видиш. Моят... моят приятел ще се оправя с тях. Сто крони за двамата, но ги иска и двамата наведнъж.

— Сто крони за двамата — замисли се Бънт. — А колко ще даде за този меч, дето толкова му е притрябвал?

Изведнъж Холдвин се усети, че старият му се подиграва.

— Не знам защо ти го разправам всичко това — сопна му се той.

— Ти май още не си се отказал от глупавото си намерение, както виждам.

— Не е толкоз глупаво — отвърна кротко Бънт. — Може и да не се появи друг Лъжедракон, преди да умра — Светлината да го изгори дано! — а и съм твърде стар, че да гълтам праха на търговците на път за Кемлин. Трябва да тръгна сега, че да стигна до Кемлин рано заранта.

— Сам? — Гласът на ханджията трепна язвително. — Човек никога не знае какво ще срещне в тая тъмница, Алмен Бънт. Сам на пътя, в такава нощ. И да ти чуе някой писъците, никой няма да свали мандалото на вратата си, за да ти помогне. Не и в такива времена, Бънт. Дори да е най-близкият ти съсед.

Това, изглежда, изобщо не смути селянина. Отговорът му прозвуча също толкова спокойно, както преди.

— Ако кралската гвардия не може да оварди пътищата от опасности толкоз близо до Кемлин, никой от нас не е в безопасност, дори и в леглото си. Ако питаш мен, едно от нещата, които гвардейците могат да сторят, за да опазят пътищата ни сигурни, е да оковат във вериги този твой „приятел“. Да ми се мотае той из тъмницата и да го е страх да не го види някой. Не можеш да ме убедиш, че е свестен човек.

— Да го е страх! — възкликна Холдвин. — Стар глупак, ако знаеше... — Той внезапно млъкна. — Не знам защо ли си губя времето с теб. Махни ми се от главата! Престани да ми трополиш и да ми пречиш на работата. — Вратата на хана се тресна и се затвори зад гърба му.

Мърморейки под носа си, Бънт се хвана за края на седалката и сложи крак върху оста на колелото.

Ранд понечи да излезе от сенките, но Мат го дръпна за ръкава.

— Да не си полудял, Ранд? Той веднага ще ни познае!

— А ти какво искаш, тук ли да останем? С Чезнеция, дебнец някъде наблизко? Докъде смяташ, че ще стигнем пеша, преди да ни е спипал? — Постара се да не мисли докъде щяха да стигнат и в каруца, преди да ги е спипал. Откопчи се от Мат и се затича по пътя. Внимателно придържаше наметалото си, прикривайки меча. Вятърът и студът бяха достатъчно оправдание за това.

— Без да искам ви чух, че споменахте за Кемлин — каза той. Бънт се стресна и измъкна една тояга от каруцата. Грубоватото му лице беше покрито с бръчки и половината му зъби липсваха, но възлестите му ръце стискаха здраво тоягата. След минута отпусна тоягата си и попита:

— Значи и вие двамата сте тръгнали за Кемлин. Да видите Дракона,а?

Ранд не беше и усетил, че Мат го бе последвал. Мат обаче се беше спрял предпазливо назад, извън светлината, и поглеждаше към хана и към каруцаря с не по-малка подозрителност, отколкото към мрака, който ги обгръщаше.

— Лъжедракона — подчерта Ранд.

Бънт кимна.

— Да, да. Разбира се. — Той погледна накриво към хана, след което премисли и напъха тоягата под седалката на каруцата. — Е, ако искате да се возите, качвайте се. Загубих вече много време.

Ранд вече се беше покатерил отзад, когато селянинът плесна с поводите. На Мат му се наложи да притича и да скочи в движение.

При скоростта, с която Бънт подкара коня, селото бързо се скри в мрака зад тях. Ранд се изтегна по гръб върху голите дъски, като се мъчеше да преодолее приспиващото скърцане на колелетата. Мат потискаше с юмрук прозявките си и оглеждаше боязливо околността. Мракът тежеше над полята, осеян тук и там с мъждукащите светлилки на пръснатите из полето фермерски къщи. Светлинките изглеждаха далечни и сякаш безутешно се мъчеха да надмогнат тъмнината. Чу се писък на сова, като траурен плач, а вятърът стенеше като изгубени в Сянката души.

„Може да е навсякъде и да ни дебне“ — помисли си Ранд. Бънт, изглежда, също усети потискащото напрежение, възцарило се в нощта, защото заговори.

— Вие двамата били ли сте досега в Кемлин? — Старецът се изкиска тихо. — Май не сте. Е, почакайте само да го видите. Най-великият град на света. Ох, чувал съм аз всичко и за Иллиан, и за Ебу Дар, за Тийр и всичко останало — винаги ще се намерят глупци, дето вярват, че нещо е по-голямо и по-хубаво, само защото се намира далече — но мен ако питате, Кемлин си е най-великият град. Повелико нещо

не може да има. Не, не може. Дано само кралица Мургейз, Светлината да я освети, да се отърве от оная вещица от Тар Валон.

Ранд лежеше по гръб, положил глава върху навитото си одеяло, поставено над вързопа на Том, и гледаше нощта. Човешкият глас отблъскваше натиска на мрака и приглушаваше траурния вой на вятъра. Той се изви на хълбок и вдигна глава към гърба на Бънт.

— Искате да кажете някоя Айез Седай?

— Че какво друго? Разположила ми се в кралския палат като някой паяк. Аз съм добър поданик на кралицата — да не си помислите, че не съм — но това не е редно. Не съм от ония, дето разправят, че Елайда влияе твърде много на Кралицата. Аз не. Колкото за ония глупаци, дето разправят, че истинската кралица била Елайда... — Той се изплю. — Да приказват каквото си щат. Мургейз не е кукла да танцува в ръцете на оная вещица.

Още една Айез Седай. Ако... когато Моарейн пристигне в Кемлин, сигурно ще отиде при посестримата си Айез Седай. В най-лошия случай тази Елайда можеше да им помогне да се доберат до Тар Валон. Той погледна към Мат и все едно, че му го беше казал, защото Мат рязко поклати глава. Не можеше да види лицето на приятеля си, но Мат явно беше против.

Бънт продължаваше да говори, като от време на време плесваше с поводите по гърба на коня.

— Аз съм добър поданик на кралицата, както вече казах, но даже и глупците от време на време казват по нещо вярно. Дори и сляпата свиня намира жълъд понякога. Да, трябва да се направят някои промени. Това време например. Реколтата се съсипва, на кравите млякото им пресъхва, все се раждат мъртви телета и агнета, или с две глави. Тия мръсни гарвани дори не чакат да умре нещо. Хората са изплашени. Искат някой да се окаже виновен. По хорските вратници ще видиш все повече драконови зъби. Разни ужасии са плъзнали по нощите. Обори пламват. Разни непознати, като оня приятел на Холдвин, се мотаят наоколо да плашат народа. Кралицата трябва да направи нещо, преди да е станало твърде късно. Вие сами го виждате, нали така? — Ранд изсумтя уклончиво. Изглежда, с този стар човек с каруцата бяха извадили по-голям късмет, отколкото се беше надявал. Сигурно нямаше да стигнат по-далече от последното село, ако им се

беше наложило да изчакат, докато настъпи денят. Ужасии, плъзнали по нощите.

Бънт беше взел сумтенето му за съгласие.

— Тъй, тъй. Добър поданик на кралицата съм аз и ще застана срещу всеки, който би се опитал да ѝ навреди, но че съм прав, прав съм. Да вземем, примерно, лейди Елейн и лорд Гавин. Една промяна няма да навреди нищо, а ще донесе само полза. Не ще и дума, знам, че винаги сме постъпвали така в Андор. Да се прати щерката-наследница в Тар Валон да се изучи при Айез Седай, а най-големият син — надалече, да го учат Стражниците. Че вярвам в традицията, вярвам, но виж сега к'во се получи последния път. Люк загина в Погибелта преди още да бъде обявен за Пръв принц на Меча, а Тигрейн изчезна — избяга или пък загина, — тъкмо когато ѝ дойде времето да поеме трона. Тая работа още ни тревожи.

— Някои, знаете, разправят, че тя все още била жива и че Мургейз не била законната кралица. Глупаци нещастни. Нямаше щерка-наследница, която да поеме трона, когато старата кралица умря, а всички дворове в Андор започнаха да кроят заговори и да се борят помежду си за наследството. А и Тарингейл Дамодред. Човек не би и помислил, че е загубил жена си, все се чуди и не може да реши кой от дворовете ще спечели накрая, че да се ожени отново и пак да стане принц-консорт. Е, успя най-накрая, макар че защо Мургейз избра... ех, човек никога не знае какво се върти в ума на една жена, а кралицата е два пъти жена, венчае ли се за мъж, венчава се за земята му. Накрая той получи това, което искаше, макар и не така, както го искаше.

— Докара Кайриен до раздори, преди да свърши, и знаете какво стана. Отсякоха Дървото, а айилците с черните була преминаха Драконовата стена. Е, най-накрая се самоуби човекът, след като стана баща на Елейн и Гавин, тъй че и с това се свърши, предполагам. Но защо ще ги пращат в Тар Валон? Време е хората да не свързват повече трона на Андор с Айез Седай. Щом толкоз трябва да отидат някъде да се изучат, хубаво, в Иллиан има не по-лоши библиотеки, отколкото в Тар Валон, и там ще научат лейди Елейн как да властва и да заговорничи не по-зле от ония вещици. Никой не разбира повече от заговорничене, отколкото един иллианец. А пък ако гвардейците не могат да научат толкова добре лорд Гавин на военните науки, хубаво, в Иллиан също има войници. Пък и в Шиенар, или в Тийр, ако става

въпрос. Добър поданик на кралицата съм аз, но викам, дайте да прекратим тези връзки с Тар Валон. Три хиляди години стигат. Много са. Кралица Мургейз може да ни води и да оправи нещата и без помощта на Бялата кула. Казвам ви, такава жена е, че един мъж е горд, когато му разрешат да коленичи пред нея за благослова ѝ. Защо тогава...

Ранд се бореше със съня, но ритъмът на колелетата и полюшването на каруцата най-накрая го приспаха. Засънува Трам. Отначало седяха край голямата дъбова маса в къщата на фермата, пиеха чай и Трам му говореше за принц-консорт, за щерки-наследници и за Драконовата стена, а също така и за забулени в черно айилци. Мечът със знака на чаплата лежеше на масата между двамата, но нито той, нито баща му поглеждаха към него. Изведнъж той се озова в Западния лес, теглеше носилката в огряната от пълната луна нощ. Когато погледна през рамо, в носилката се оказа Том, а не баща му — седеше и подхвърляше шарените си топки под лунните лъчи.

— Кралицата се венча за земята — говореше Том, докато пъстрите топки танцуваха между ръцете му в кръг, — но Драконът... Драконът и земята са едно, както и земята е едно с Дракона.

По-далече зад тях Ранд видя приближаващия се Чезнещ, чийто черен плащ не помръдваше от вятъра, а конят му се прокрадваше като призрак сред дърветата. На предния лък на седлото на мърдраала бяха окачени две отрязани глави, от които се стичаше кръв. Лан и Моарейн. Чезнещият дърпаше стисната в юмрука му шепа въжета, докато яздеше напред. Всяко въже беше привързано на китките на ония, които тичаха след безшумните стъпки на коня. Лицата им бяха посърнали от отчаяние. Мат и Перин. И Егвийн.

— Пусни я! — извика Ранд. — Светлината да те погълне дано, мен искаш да хванеш, не нея!

Получовекът махна с ръка и пламъци погълнаха Егвийн, плътта и се разсипа на пепел, а костите ѝ почерняха и се скършиха.

— Драконът е едно със земята — каза Том, който продължаваше разсеяно да жонглира. — И земята е едно с Дракона.

Ранд изкрещя... и отвори очи.

Каруцата скрибуцаше по потъналия в мрак Кемлински път. Силует, по-черен от нощта, кацна на гърдите му и очи, по-черни от смъртта, се взряха в неговите.

— Ти си мой — проговори гарванът и черният му клон се заби в окото му.

Безумен писък раздра гърлото му, той седна и захлупи лицето си с длани.

Ранни утринни лъчи окъпаха каруцата. Зашеметен, той погледна ръцете си. Нямаше кръв. Никаква болка. Останалата част от съня вече заглъхваше в съзнанието му, но това... Той боязливо опипа лицето си и потръпна.

— Ти поне... — Мат се прозя и челюстите му изпукаха. — Ти поне поспя малко. — Зачервените му очи не издаваха особено съчувствие. Беше се сгушил в наметалото си. — Този човек приказваше цяла нощ.

— Ама ти буден ли беше през цялото време? — обади се Бънт от седалката. — Как ме стресна само с това вращение. Е, вече пристигнахме. — Той махна с ръка напред. — Кемлин, най-великия град на света.

ГЛАВА 35

КЕМЛИН

Ранд се извърна и застана на колене зад седалката на каруцаря. Не можа да се сдържи да не се разсмее от облекчение.

— Успяхме, Мат! Нали ти казвах че ще...

Но думите му секнаха, щом очите му мернаха онова, което се простираше напред. Кемлин. След Бейрлон, още повече след руините на Шадар Логот, той си беше въобразявал, че знае какво означава изразът „велик град“, но това... това беше нещо много повече, отколкото изобщо би могъл да си представи.

Извън и около величествената крепостна стена на града се бяха струпали здания, сякаш всички села и градчета, през които бяха минали досега, се бяха пренесли и подредили тук, на едно място, наблъскани едно до друго. Хановете протягаха горните си етажи над покривите на по-ниските къщи, а пред всички тях изпъкваха правоъгълни складове, просторни и без прозорци по фасадите. Червени тухлени стени, сив и пастелнобял камък, разбъркани и омесени, всичко това се простираше, докъдето му стигаше погледът. Бейрлон би потънал сред всичко това, без да го забележи някой, а пък Бели мост щеше да се залее двадесет пъти, без и вълна да го докосне.

А пък самата стена! Вертикален, петдесет стъпки висок сив камък, прошарен със сребристо и бяло, се извиваше в сигурно огромен кръг, но поне оттук стената изглеждаше права. И по цялото ѝ протежение се издигаха кули и над необятно високата стена и над бойниците на всяка от тях се вееха червено-бели знамена. Зад градската стена се издигаха други кули, по-стройни и по-високи, куполите им блестяха в бяло и златно под лъчите на слънцето. Умът му беше пълен с хиляди сказания, описващи велики градове, велики столици на крале и кралици, седалища на тронове, източници на власт и на легенди, и Кемлин напълно подобаваше на всички тях, както прясната вода отива на кърчага, в която е сипана.

Наближиха събуждащия се град и навлязоха сред огромните тълпи.

— Аз какво ви казах? — викна Бънт. — Най-великият град на света. Построен е от Огьер, нали знаете. Всеки случай, Цитаделата и Палатът са вдигнати от тях. Че е стар Кемлин, стар е. Кемлин, където добрата кралица Мургейз, Светлината да я освети, създава Закона и поддържа мира на Андор. Най-великият град на земята.

Ранд беше готов да се съгласи. Беше зяпнал от изумление и му се искаше да запуши ушите си, за да заглуши невероятната шумотевица. Народ бе изпълнил гъсто платното на пътя, толкова гъсто, колкото хората в Емондово поле запълваха Моравата по време на Бел Тин. Спомни си, че в Бейрлон тълпата му се беше сторила невъзможно гъста и този спомен сега само го разсмя. Той се обърна ухилен към Мат. Виж, приятелят му си беше запушил ушите и раменете му се бяха свили така, сякаш искаше да ги дозапуши и с тях.

— Как ще се оправим сред всичко това? — извика той силно, когато забеляза погледа на Ранд. — Как ще можем да преценим на кого да се доверим при тази гмеж? Толкова много народ! О, Светлина, какъв шум само!

Ранд погледна крадешком към Бънт, преди да му отвърне. Цялото внимание на селянина беше погълнато от града; при целия този шум сигурно изобщо не ги чуваше. Въпреки това Ранд се наведе към ухото на Мат.

— А те как ще ни намерят сред толкова много хора? Не разбираш ли, празноглав идиот? Кратуна тъпкана с вълна, това си ти. Най-сетне сме спасени, стига да се научиш най-после да си държиш тъпия език зад зъбите! — Той размаха ръка и обгърна всичко наоколо — пазарищата и градските стени пред тях. — Погледни само, Мат! Всичко може да се случи тук. Всичко! Може дори да се окаже, че Моарейн вече е пристигнала и ни очаква, заедно с Егвийн и с всички останали.

— Ако са живи. Мен ако питаш, всички са загинали, като веселчуна.

Усмивката на лицето на Ранд помръкна и той се загледа към приближаващите се крепостни стени. Всичко можеше да се случи в град като Кемлин. Той упорито задържа тази мисъл в главата си.

Колкото повече се приближаваха до портите, толкова по-гъста ставаше тълпата, блъскаха се рамо в рамо, натискаха се в каруците и фургоните. Ранд се радваше, че вижда толкова много крачещи, прашни младежи, с много малко багаж на раменете. На каквато и възраст да бяха хората сред тълпата, напиралци към портите, имаха изтощен от дългия път вид, каруците бяха разнебитени, конете уморени, дрехите — омачкани от много нощи спане под открито небе, нозете им се тътреха, очите им гледаха уморено. Но уморени или не, всички тези очи сега се бяха приковали към зейналите порти, сякаш онова, което им предстоеше да видят зад тях, мигом щеше да разсее цялата им умора.

Половин дузина кралски гвардейци стояха край портите. Чистите им червено-бели наметала и лъскавите им ризници се открояваха сред прашната човешка гмеж, вливаща се през портите под каменната арка. С изправена стойка и вдигнати глави те следяха влизащите надменно и бдително. Беше очевидно, че могат всеки момент да спрат всеки от пристигащите. Но освен да разчистят пътя за движението, което напускаше града, и да се сопнат на онези, които напирала прекалено нетърпеливо, те не пречеха никому.

— Вървете спокойно. Не се натискай. Не се натискай, Светлината да те ослепи дано! Има място за всички вътре, дано Светлината да ни е на помощ. По-спокойно.

Каруцата на Бънт изтрополи под свода сред бавния прилив на тълпата и те най-сетне се озоваха в самия Кемлин.

Градът се издигаше върху ниски хълмове, — катерещи се към центъра. Друга стена обкръжаваше този център, блеснала в снежнобяло и извисяваща се над хълмовете. Зад нея стърчаха още кули и куполи, в бяло, златно и пурпурно гледаха града от високо. Ранд си помисли, че това сигурно е Вътрешният град. Цитаделата, за която им беше споменал Бънт.

Самият Кемлински път се промени неузнаваемо, щом навлезе в града, и се превърна в просторен булевард, разполовен точно по средата от ивици с трева и дървета. Тревата беше кафеникава и клоните на дърветата бяха голи, но хората бързаха край тях, сякаш не виждаха нищо необичайно в това, смееха се, говореха, спореха, вършеха всички обичайни неща за хора, излезли по улиците. Сякаш изобщо не си даваха сметка, че тази година пролетта все още не е

дошла и може би никога няма да дойде. Не го забелязваха, усети Ранд. Не можеха, или пък не искаха. Очите им се плъзгаха встрани от обезлистените клони и мъртвата трева. На това, което не виждаха, можеха да не обръщат внимание; щом не го виждаха, все едно че не съществуваше.

Зяпнал към града и хората из него, Ранд се стресна, когато колата зави по една странична улица, по-тясна от булеварда, но въпреки това два пъти по-широка и от най-широката улица в Емондово поле. Бънт спря каруцата, след което колебливо извърна очи към тях. Тук движението беше малко по-слабо; тълпата се разделяше покрай каруцата, без да забавя хода си.

— Ти какво криеш под наметалото? Да не е наистина онова, за което говореше Холдвин?

Ранд тъкмо намяташе дисагите си през рамо. Дори и не трепна.

— Какво искаш да кажеш? — Гласът му прозвуча твърдо. Стомахът му се беше стегнал на възел, но гласът му все пак прозвуча твърдо.

Мат потисна прозявката си с лявата ръка, но дясната пхна под сетрето си — стиснал бе камата от Шадар Логот, Ранд не се и съмняваше в това — а очите му се присвиха като на преследван звяр. Бънт избегна да погледне към Мат, сякаш знаеше вече, че крие оръжие под дрехата си.

— Нищо не искам да кажа. Вижте, щом сте ме чули да споменавам за Кемлин, значи сте били там достатъчно дълго, за да чуете и останалото. Ако толкова държах на тази награда, щях да намеря начин да вляза в „Гъска и корона“ и да ви издам. Само дето Холдвин никак не ми харесва, а още по-малко онзи негов приятел, никак не ми харесва. Сякаш държи да ви хване вас двамата, повече от... от всичко друго.

— Хич и не знам какво иска — отвърна Ранд. — Никога не съм го виждал. — В думите му имаше известна истина: той не можеше по никой начин да различи един Чезнещ от друг.

— Аха. Е, както вече казах, не знам нищо и мисля, че не искам и да знам. Мисля, че тук всички ни чакат достатъчно неприятности, че да си търся още повече.

Мат събираше вещите си мудно и Ранд вече беше слязъл на улицата, когато приятелят му започна да се смъква. Мат се извърна

сковано от каруцата, притиснал с две ръце лъка, колчана и одеялото си до гърдите. Тъмни сенки обграждаха помръкналите му очи.

Бънт се надвеси от капрата и кимна на Ранд да се приближи.

— Аз ще си мълча... — Старият фермер замълча и се огледа предпазливо. Хората се бутаха от двете страни на каруцата, но освен някоя и друга ругатня, че са спрели движението, никой не им обръщаше внимание. — Но престани да го мъкнеш със себе си — продължи тихо старецът. — Скрий го или го продай. Отърви се от него. Това бих те посъветвал. Това нещо може да привлече нечие внимание, а както ми се струва, вие никак не държите да привлечате внимание.

После той изправи гръб, подвижна на коня си и бавно подкара сред претъпканата улица, без да каже и дума повече и без да поглежда назад. Един фургон, натоварен с бъчви, изтрополя срещу тях. Ранд отскочи да му направи път, залитна, и след като отново погледна по улицата, Бънт и каруцата му се бяха скрили зад ъгъла.

— Сега какво ще правим? — попита Мат, зяпнал с широко отворени очи към блъскащите се около тях хора и зданията, извисяващи се на цели шест етажа над улицата. — Пристигнахме в Кемлин, но сега какво ще правим? — Беше свалил ръце от ушите си, но дланите му потръпваха, сякаш се канеха отново да ги запушат. Целият град боботеше. Ниско, непрестанно жужене от стотиците работещи магазини и хилядите говорещи около тях хора. На Ранд му се струваше, че са се озовали сред някакъв гигантски кошер. — Дори и да са тук, Ранд, как бихме могли да ги намерим сред всичко това?

— Моарейн ще ни намери — отвърна замислено Ранд. Градът с огромните си размери тежеше непосилно върху плещите му. Искаше му се да се махне, да се скрие някъде от всички тези хора и от целия този шум. Празнотата го беше изоставила, въпреки поученията на Трам; очите му я бяха запълнили с целия този град. Затова съсредоточи вниманието си в нещата, които се намираха наблизо. без да обръща внимание на останалото. Само да гледаш тази единствена улица беше все едно да обхванеш с поглед целия Бейрлон. Бейрлон, последното място, където си бяха въобразявали, че са в безопасност. „Никой вече не е в безопасност. Може би всички те са мъртви. Какво ще правиш тогава?“

— Те са живи! Егвийн е жива! — извика той яростно. Неколцина минувачи го изгледаха озадачено.

— Може би — отвърна Мат. — Но ако Моарейн не успее да ни намери? Ако никой друг не успее да ни намери, освен... осв... — Той потръпна, без да може да го доизкаже.

— Ще му мислим, когато ни дойде на главите — отвърна Ранд решително. — Ако изобщо се случи. — Най-лошият вариант беше да потърсят Елайда, Айез Седай в кралския палат. Но преди всичко той смяташе да тръгнат за Тар Валон. Не знаеше какво е запомнил Мат от думите на Том за Червената Аджа — както и за Черната, — но той самият определено го помнеше. Стомахът му отново се сви. — Том каза да намерим хан на име „Кралски благослов“. Първо отиваме там.

— Как? Не можем да си позволим и един обяд за двамата.

— Във всеки случай това е мястото, от което трябва да започнем. Том каза, че там ще намерим помощ.

— Аз не мога да... Ранд, та те са навсякъде. — Мат наведе очи към паважа на улицата и сякаш хлътна навътре в себе си, опитвайки се да се отдръпне от всичките тези хора, които ги заобикаляха. — Където и да идем, или са по петите ни, или вече ни очакват. Ще видиш, че ще ни чакат и в „Кралски благослов“. Не мога... аз... нищо не може да спре един Чезнец.

Ранд бързо се огледа. Изглежда, никой не беше забелязал, че Мат споменава за Чезнеция. Тълпата ги притискаше отвсякъде, погълната от собствените си грижи.

— Стигнахме чак дотук здрави и читави, нали така? — каза Ранд с груб, дрезгав шепот. — И все още не са ни хванали. Можем да се справим, стига само да не се предаваме. Няма току-така да вдигна ръце и да ги зачакам като някоя овца, положила врата си на дръвника. Няма! Е? Да не смяташ да стърчиш тук, докато не умреш от глад? Или чакаш да дойдат и да те приберат в торбата?

— Извинявай, Ранд — изломоти Мат.

— Карай — отвърна му Ранд.

Тръгнаха напосоки. Мат едва вдигна очи, колкото да не се блъска в хората, а думите му безжизнено се заизливаха от устата му:

— Не мога да престана да си мисля, че никога вече няма да видя дома си. Искам да се върна у дома. Смей се колкото си искаш, не ме интересува. Какво ли не бих дал сега, за да бъда при мама и тя да ме

благослови с метлата за нещо, заради каквато и да е беля. Сякаш са окачили букаи на мозъка ми, тежки букаи. Пълно с непознати наоколо и няма кой да ти каже на кого да се довериш, ако изобщо мога да се доверя на някого. О, Светлина, Две реки са толкова далече оттук, че все едно са чак от другата страна на света. Двамата сме сами и никога няма да можем да се приберем у дома. Така и ще си загинем, Ранд.

— Все още не. Няма да загинем — отзова се Ранд. — Всеки умира. Колелото се върти. Аз обаче не смятам да се кротна на кълбо и да чакам, докато умра.

— Говориш като господин ал-Вийр — изсумтя Мат, но в гласа му най-сетне се долавяше нотка бодрост.

— Добре — каза Ранд. — Така е добре. — „О, Светлина, дано всички останали да са добре. Моля те, не оставяй да останем сами двамата.“

И той започна да разпитва за „Кралски благослов“. Отговорът на минувачите биваше най-разнообразен, но в повечето случаи се свеждаше до ругатня по адрес на всички, дето не си стоят там, откъдето са, или свиване на рамене и безизразен поглед. Някои ги подминаваха, без изобщо и да ги погледнат.

Един широколик мъж, едър като Перин, накриви глава и каза:

— „Кралски благослов“? Вие, селяндурчета, да не сте нещо кралски хора? — Имаше бяла кокарда на извезаната си с бели ширити шапка и бели гайтани по дългото палто. — Е, май доста сте закъснели.

Той се разсмя гърлено и ги остави де се гледат един друг объркано. Ранд сви рамене — в Кемлин беше пълно със странни хора. Хора, каквито никога не беше срещал.

Някои от тях се открояваха сред тълпата с твърде тъмната си или прекалено бледа кожа, в палта със странна кройка или ярки цветове, островърхи шапки или накичеи с дълги пера. Срещаха се жени с воали на лицата, жени в прави рокли, толкова широки, колкото и високи, жени в рокли, оголващи повече плът, отколкото при която и да е кръчмарска прислужница. От време на време сред изпълнените с човешка гмеж улици преминаваше някоя карета, лъскава и с позлата, с екипаж от шест или осем коня, по чиито сбури висяха шарени пискули. Навсякъде се срещаха и носилки с балдахини.

На няколко пъти хора се обръщаха към тях двамата, вместо обратното. Прашните им дрехи показваха, че са от новодошлите и това

действаше като магнит за определен тип от тукашните. Лукави мошеници им предлагаха да си купят реликви от Лъжедракона. Ранд скоро пресметна, че са му предложили толкова късове от плаща на Лъжедракона и толкова парчета от меча му, че с тях можеше да си изкове два меча и да си ушие половин дузина плащове. Лицето на Мат светна от любопитство, поне първия път, но Ранд учтиво им отказваше и те приемаха, кимайки с глава и отговаряйки набързо: „Светлината да освети кралицата, добри господине“, след което изчезваха също толкова бързо, колкото се появяваха. Повечето сергии предлагаха чинии и паници, изрисувани набързо със сцени, които трябваше да представят Лъжедракона, окован във вериги пред кралицата. По улиците се мяркаха и Бели плащове. Всеки от тях крачеше сред кръг празно пространство, който се местеше заедно с него, също както в Бейрлон.

Ранд полагаше всички усилия двамата да останат незабелязани. Държеше меча си прикрит добре под наметалото, но това нямаше да свърши работа дълго време. Рано или късно някой щеше да се зачуди какво ли крие отдолу. Но не би могъл, не можеше да изпълни съвета на Бънт да престане да го носи. Това бе единствената му връзка с Трам. С неговия баща.

Мнозина сред тълпата носеха мечове на кръста си, но никой нямаше меч със знака на чаплата, който да привлича погледите. Всички кемлински мъже обаче, както и много от пътниците, бяха увили мечовете си в ивици плат, ножницата и дръжката; червен плат, пристегнат с бяла връв, или бял, с червена връв. Стотици знаци на чаплата можеха да се крият, увити по този начин, и никой да не ги забележи. Освен това, ако се съобразеше с местния обичай, може би щяха да ги приемат по-благосклонно.

В много от сергиите предлагаха от този плат и връв и Ранд се спря пред една от тях. Червеният плат се оказа по-евтин от белия, въпреки че Ранд не виждаше никаква разлика между двата, като се изключеше цената, затова той се спря на червения, с полагащата му се бяла връв, въпреки протестите на Мат, че щели да им останат съвсем малко пари. Продавачът със стиснатите устни ги огледа от глава до пети, докато Ранд му броеше монетите, и ги изруга, когато Ранд го помоли да ги пусне в дюкяна си, за да си увие меча.

— Не сме дошли да гледаме Логаин — отвърна Ранд търпеливо. — Дойдохме просто да разгледаме Кемлин. — След което си спомни приказките на Бънт и добави: — Най-великия град на света. — Киселата гримаса на лицето на търговеца не се промени. — Светлината да освети добрата кралица Мургейз — промълви Ранд с плаха надежда.

— Само да ми създадете неприятност — отвърна кисело мъжът, — така ще се развивам, че сто души веднага ще се притекат да ви оправят, дори и гвардейците да не дойдат. — Той млъкна, колкото да се изплюе, и за малко не улучи ботуша на Ранд. — Махайте ми се от главата с мръсните си работи.

Ранд кимна, все едно че човекът се беше сбогувал усмихнато, и дръпна Мат след себе си. Мат продължи да се озърта през рамо към дюкяна и да ръмжи под нос, докато Ранд не го издърпа в една безлюдна алея. Застанаха с гръб към улицата, та никой от минувачите да не забележи какво правят. Ранд откачи меча от колана си и започна да увива ножницата и дръжката.

— Бас държа, че ти взе двойно за това скапано парче плат — каза Мат. — Тройно.

Да увиеш плътно парчето плат и после да го стегнеш здраво с връвта не се оказа толкова лесно, колкото изглеждаше.

— Всички тук ще ни мамят, Ранд. Мислят, че сме дошли да видим Лъжедракона, като всички останали. Ще имаме късмет, ако някой не реши да ни строши главите, докато спим. Давай веднага да тръгваме за Тар Валон. Или на юг, към Иллиан. Не бих имал нищо против да видя как се събират за Лова на Рога. Щом не можем да си идем вкъщи, дай поне да тръгнем нанякъде.

— Аз оставам — отвърна Ранд. — Ако още не са дошли, рано или късно ще дойдат и ще ни търсят.

Не беше сигурен дали уви меча като всички други, но поне чаплите по ножницата и на дръжката бяха скрити и той реши, че така е безопасно. Като излезе на улицата, вече беше сигурен, че поне поводите му за тревога са намалели с един. Мат се тътреше след него така неохотно, сякаш го дърпаха на каишка.

Малко по малко Ранд разбра посоките, които му трябваха. Отначало упътванията бяха много смътни, от рода на „някъде натам“ и „ей там, вляво“. Но колкото повече се приближаваха, толкова по-ясни

ставаха указанията, докато най-сетне те се озоваха пред голямо каменно здание с табела. На нея бе изрисуван мъж, коленичил пред жена, със златисточервена коса и с корона, положила длан върху сведената му глава, а отдолу пишеше „Кралски благослов“.

— Сигурен ли си? — попита все пак Мат.

— Разбира се — отвърна Ранд, пое дълбоко дъх и бутна вратата.

Помещението беше просторно, стените бяха облицовани с потъмняло дърво, а пламъците в двете камини го правеха топло и уютно. Една прислужница премиташе пода, въпреки че беше чисто, а друга в ъгъла лъскаше свещници с кадифен парцал. И двете се усмихнаха на новодошлите, след което продължиха работата си.

Само около няколко маси седяха посетители, но дузина души в толкова ранен час си беше същинска тълпа и макар никой от тях да не беше особено зарадван от появата на Ранд и Мат, поне изглеждаха чисти и трезви. Откъм кухнята се носеше миризма на печено телешко и топъл хляб и устата на Ранд се изпълни със слюнка.

За голяма радост на Ранд ханджията се оказа дебел мъж, розоволик, с колосана бяла престилка и посивяваща рядка коса, вчесана назад по оплешивяващото теме. Проницателният му поглед ги измери от глава до пети, преценявайки прашните им дрехи, вързопите и износените им ботуши, но той също им се усмихна сърдечно. Казваше се Бейзъл Джил.

— Господин Джил — каза Ранд, — един наш приятел ни каза да ви посетим. Том Мерилин. Той... — Усмивката на лицето на ханджията изстина. Ранд бързо погледна към Мат, но приятелят му беше твърде зает с душенето на уханните миризми от кухнята. — Нещо не е наред ли? Вие нали го познавате?

— Познавам го — отвърна кратко Джил. Сега изглеждаше позаинтригуван от калъфа на флейтата, увиснал под мишницата на Ранд, отколкото от всичко друго. — Елате с мен. — Той кимна към една врата. Ранд даде знак на Мат да го последва и тръгна след ханджията, зачуден какво става.

В кухнята господин Джил се спря да поговори с готвачката, закръглена жена с прибрана на кок коса, която почти съответстваше на ханджията по тегло. Тя продължаваше да разбърква гърнетата с гозби, докато господин Джил ѝ говореше. Миризмите бяха много приятни — след такъв глад и най-големият буламач можеше да мине за

превъзходна гозба, но тук направо миришеше като в кухнята на госпожа ал-Вийр — и стомахът на Ранд гневно изръмжа. Мат надвесваше нос над всяко гърне. Ранд го сръга и Мат припряно вдигна брадичката си от поредния съд, в който бе надникнал.

Ханджията ги подкара през задната врата. Когато се озоваха в двора на конюшната, той се огледа предпазливо, за да се увери, че наоколо няма никой, и попита Ранд:

— Какво има в тази кутия, момко?

— Флейтата на Том — отвърна бавно Ранд и разтвори кутията, сякаш показването на гравираната със злато и сребро флейта щеше да му помогне с нещо. Ръката на Мат се мушна под сетрето.

Господин Джил не сваляше погледа си от Ранд.

— Аха, знам я аз. Виждал съм го да свири с нея. Няма да се намери свирач като него и в кралския двор. — С добродушните усмивки се беше приключило и проникателните му очи изведнъж го прободоха като нож. — Как се е озовала в ръцете ти? Том по-скоро ще си отреже ръката, отколкото да се прости с флейтата.

— Той ми я даде. — Ранд свали увития на вързоп плащ на Том и го постави на земята, като го разви достатъчно, за да покаже пъстрите кръпки, както и ръба на кутията на лютнята. — Том загина, господин Джил. Ако ви е бил приятел, съжалявам. Беше и мой приятел.

— Загинал, казваш. Как?

— Един... един човек се опита да ни убие. Том ми хвърли тези неща и ни каза да бягаме. — Кръпките запърхаха на вятъра като пеперуди. Буца заседна на гърлото на Ранд; той отново грижливо пристегна вързоп. — Ако не беше той, щяхме да загинем и ние двамата. Бяхме тръгнали с него за Кемлин. Той ни каза да дойдем тук, във вашия хан.

— Ще повярвам, че той е мъртъв — каза бавно ханджията, — когато му видях тялото със собствените си очи. — Той сръга вързоп с пръст и грубо се окашля. — Виж ти. Хубава работа. Вярвам, че ми казвате това, което са видели очите ви, но просто не вярвам, че той е загинал. Не знаете вие колко трудно е някой да убие стария Том Мерилин.

Ранд постави ръка върху рамото на Мат.

— Всичко е наред, Мат. Той е приятел.

Господин Джил погледна Мат и въздъхна.

— Да, май съм приятел.

Мат бавно изправи глава и сгъна ръце пред гърдите си. Но продължаваше да наблюдава предпазливо ханджията и брадичката му трепереше.

— На път за Кемлин, казвате? — Ханджията поклати глава. — Това е последното място на земята, където бих очаквал да дойде Том, с изключение може би на Тар Валон. — Той изчака, докато един от конярите, повел кон, мине покрай тях, и дори след като ратаят се скри, продължи да говори тихо. — Имали сте си неприятности с някоя Айез Седай, сигурен съм.

— Да — изръмжа Мат, а Ранд попита:

— Какво ви кара да мислите така?

Господин Джил се изсмя сухо.

— Познавам си човека, затова. Такъв като него би се набутал в такава беля, особено ако трябва да помогне на двама младежи като вас... — За миг спомените премрежиха погледа му, след което той отърси глава и ги изгледа предпазливо. — Вижте... не че ви обвинявам де... предполагам, че никой от двама ви не... искам да кажа, каква точно е причината за вашите неприятности с Тар Валон, ако нямате нищо против?

Кожата на Ранд настръхна, когато съобрази за какво намеква човекът. Единствената сила.

— Не, не, няма такова нещо. Кълна ви се. Дори една Айез Седай ни помагаше. Моарейн беше... — Той прехапа език, но изражението на ханджията не се промени.

— Радвам се да го чуя. Не че толкова си падам по Айез Седай, ама по-добре да са те, отколкото... другото. — Той бавно поклати глава. — Много се разприказвахме за това нещо, с тоя Логаин, дето го докараха тук. Моля ви, без обиди, нали разбирате, но... е, трябваше все пак да разбера, нали?

— Не се обиждаме — каза Ранд.

Мърморенето на Мат можеше да означава всичко, но ханджията, изглежда, го прие като съгласие с думите на Ранд.

— Вие двамата ми се виждате от сой и вярвам, че сте били... че сте... приятели на Том, но времената, знаете, са трудни, а времето е такова, все едно че камъни ваят от небето. Предполагам, че не можете да си платите? Не, едва ли. Напоследък нищо не достига, а каквото се

намери, струва майка си и баща си, тъй че ще ви предложи две легла — не са най-добрите, но ще ви е топло и сухо — и нещо за ядене. Не мога да ви обещавам повече, колкото и да ми се ще.

— Благодарим ви — отвърна Ранд и изгледа насмешливо Мат. — Това е повече, отколкото очаквахме. — Какво значеше „от сой“ и защо трябваше да им обещавам повече?

— Е, Том е добър приятел. Стар приятел. Луда глава е той и все ще каже най-лошото нещо на най-неподходящия човек, но въпреки това е добър приятел. Ако не се появи... е, тогава все ще измислим нещо. Най-добре ще е вие да не говорите повече с никого, че ви е помагала Айез Седай. Аз съм добър поданик на кралицата, но сега тук, в Кемлин, ги има какви ли не, ще го разберат погрешно, да не говорим за Белите плащове.

Мат изсумтя.

— Мен хич не ме интересува, ако ще гарваните да отнесат всички Айез Седай чак в Шайол Гул!

— А ти да си държиш езика зад зъбите! — сопна му се господин Джил. — Казах, че не си падам много по тях; не съм казал, че съм от ония глупаци, дето мислят, че са виновни за всички беди. Кралицата поддържа Елайда, а гвардейците стоят зад кралицата. Светлината дано стори тъй, че при тези промени нещата да не станат много лоши. Щото напоследък Гвардията взе да се забравя и станаха доста груби към народа, дето роптае срещу Айез Седай. Не когато са на служба, слава на Светлината, но тъй или иначе се случва. Не ща да ми съсипят хана, тъй че ако искате да ви помогна, ще си държите езиците зад зъбите и няма да приказвате за Айез Седай нито добро, нито лошо. — Той замълча малко, после добави: — Добре ще е да не споменавате и името на Том, ако може да ви чуе някой друг освен мен. Някои от Гвардията имат дълга памет, както и кралицата. Няма защо да се рискува.

— Том е имал неприятности с кралицата? — промълви Ранд невярващо, а ханджията се разсмя.

— Значи не ви е казал всичко все пак. Що пък да ви казва. От друга страна, не разбирам защо пък да не го знаете. Не е и кой знае каква тайна. Знаете ли, той не винаги е бил веселчун, обикалящ от село на село и преспиващ от време на време под нечий плет. Преди време Том Мерилин беше дворцов бард точно тук, в Кемлин, и го познаваха във всеки кралски двор, от Тийр до Марадон.

— Том? — възкликна Мат.

Ранд кимна замислено. Виж, той можеше да си представи Том в двора на кралицата, с изисканите му маниери и величествените му жестове.

— Такъв беше — каза господин Джил. — Но скоро след като Тарингейл Дамодред умря, той... случи се онази неприятност с племенника му. Някои приказваха, че Том бил, как да го кажа, малко по-близък с кралицата, отколкото е прието. Но Мургейз тогава беше млада вдовица, а Том беше в разцвета на силите си, а една кралица може да направи каквото реши, така поне аз го разбирам. Само дето тя си е с характер, добрата ни кралица Мургейз, и той я напусна без и дума да каже, като разбра в каква беля е бил замесен племенникът му. На кралицата това никак не ѝ хареса. Нито пък ѝ хареса, дето се меси в работите на Айез Седай. И аз не мога да кажа, че беше прав, племенник или не. Все едно, като се върна, той ѝ казал едно-друго. Думи, които човек не може да каже на едната кралица. Думи, които няма да кажеш на една жена с характера на Мургейз. Елайда се беше настроила срещу него, щото се опитваше да се меси в работите с неговия племенник, и заради нрава на Мургейз и омразата на Елайда Том напусна Кемлин малко преди да го откарат в тъмницата, ако не и под брадвата на палача. Доколкото знам, декретът ѝ още е в сила.

— Ако това е било отдавна — каза Ранд, — може би никой вече не го помни.

Господин Джил поклати глава.

— Гарет Брин е капитан-генерал на Гвардията на кралицата. Той лично командваше гвардейците, които Мургейз прати да доведат Том във вериги, и аз се съмнявам, че някога ще забрави как се върна с празни ръце. А кралицата никога нищо не забравя. Вие познавате ли някоя жена, която да забравя? Леле, колко се беше впрегнала Мургейз! Кълна ви се, целият град ходеше на пръсти и всички шепнеха цял месец. А все още има и много други стари гвардейци, които помнят. Не, най-добре ще е да си мълчите за Том, както и за тази ваша Айез Седай. Хайде, ще ви дам нещо за ядене. Така сте измършавели, че коремите ви са се залепили за гърбовете.

ГЛАВА 36

ЗАПЛИТАНЕ НА ШАРКАТА

Господин Джил ги отведе до една маса в ъгъла на всекидневната и накара една от прислужничките да им донесе храна. Ранд поклати глава, като видя, че в чиниите им има само по няколко тънки резенчета телешко, залято с мазнина, по една лъжичка горчица и по два варени картофа. Жестът му, разбира се, беше сдържан, не ядосан. Голяма оскъдица, беше им обяснил ханджията. Ранд взе ножа и вилницата и се замисли какво ли ще стане, когато свърши всичко. При тази мисъл полупразната чиния му се стори истински пир.

Господин Джил им беше определил маса, отдалечена от останалите посетители и сам той седна с гръб към стената, за да може да наблюдава помещението. Никой не можеше да се приближи достатъчно, за да ги подслушва, без той да го забележи. След като прислужницата ги остави, той им каза тихо:

— А сега, момчета, защо не ми разкажете за неприятностите си? Като ще ви помагам, няма да е зле да знам поне в какво се забърквам.

Ранд погледна към Мат, но Мат се въсеше над чинията си, сякаш картофът, който се мъчеше да разреже, го вбесяваше.

— Аз самият не го разбирам — каза Ранд.

Предаде историята им накратко, като премълча за тролоците и Чезнещите. След като човекът беше готов да им помогне, нямаше да е добре, ако реши, че става дума за празни приказки. Но и не смяташе, че ще е честно да подценява заплахата. Никак нямаше да е честно да вкара човека в някаква опасност, за която той си няма никаква представа. Според разказа му никакви лоши хора преследвали него и Мат, както и още двама техни приятели. Тези хора се появявали там, където най-малко ги очаквали, били смъртоопасни и решени на всяка цена да убият него и приятелите му, ако не и по-лошо. Според Моарейн някои от тях били Мраколюбци. Том не се доверявал много на Моарейн, но останал при тях, според собствените му думи, заради своя племенник. Разделили се по време на едно от нападенията, докато

се мъчели да се доберат до Бели мост, а после, в Бели мост, Том загинал, спасявайки двамата от ново нападение. А след това имало и други опити. Знаеше, че в разказа му има пукнатини, но това беше най-доброто, което успя да съчини толкова набързо, без да сподели нещо повече от онова, което му се струваше сравнително безопасно за тях.

— Просто продължихме, докато стигнем Кемлин — обясни той. — Такъв беше първоначалният ни план. Кемлин, а после към Тар Валон. — Той се размърда неловко на стола си. След като толкова дълго беше пазил всичко това в тайна, сега му изглеждаше малко странно, че се е отпуснал да разказва на непознат човек дори това, което си позволи да разкаже. — Ако продължаваме по този маршрут, останалите рано или късно ще ни намерят.

— Ако са живи — промърмори Мат с пълна уста.

Ранд дори не погледна към Мат. Неизвестно какво го накара да добави:

— Това, че ни помагате, може да ви навлече неприятности.

Господин Джил махна небрежно с дебелия си ръка.

— Не че толкоз си падам по неприятностите, но няма да ми е за пръв път. Никой от тия проклети Мраколюбци не може да ме накара да обърна гръб на приятелите на Том. Сега, за тази ваша приятелка от север... ако пристигне в Кемлин, ще чуя за нея. Има хора, които непрекъснато си отварят очите за такива като нея и мълвата се разнася.

Ранд попита колебливо:

— А какво ще ни кажете за Елайда?

Ханджията също се поколеба, след което поклати глава.

— Не мисля, че е много уместно. Може би ако не бяхте свързани с Том. Тя ще го разбере и тогава какво ще стане с вас? Никой не може да каже. Може да ви натикат в килия. Или нещо по-лошо. Разправят, че можела да усеща нещата, какво се е случило и какво има да става. Разправят също, че можела да прониква във всичко, което човек се опитва да скрие. Не знам дали е така, но на ваше място не бих рискувал. Ако не беше Том, можеше да се обърнете към гвардейците. Те бързо ще се погрижат за всякаквите там Мраколюбци. Но дори и да премълчите за Том пред гвардейците, приказките ще стигнат до Елайда веднага щом споменете за Мраколюбци, и отново се връщаме там, откъдето започнахме.

— Никакви гвардейци — съгласи се Ранд. Мат закима енергично, пъхайки в същото време вилицата в устата си, и по брадичката му потече мазнина.

— Бедата е там, че сте се заплели в политиката, момко, макар и да не е по ваша вина. А политиката е като мъгливо блато, гъмжащо от усойници.

— Ами ако... — почна Ранд, но на лицето на ханджията се появи гримаса.

Готвачката беше застанала на прага на кухнята и триеше ръцете си в престилката. Когато видя, че ханджията я гледа, му махна да отиде при нея и отново се шмугна в кухнята.

— Все едно че е венчана за мен — въздъхна господин Джил. — Все намира разни неща за оправяне още преди аз да съм ги забелязал. Ако не са течове за запушване и олуци за кърпене, ще са плъхове. Нали разбирате, не че не държа хана чист, но при толкова много хора в града плъховете са плъзнали навсякъде. Струпай повече хора на едно място и плъховете веднага се появяват, а тук, в Кемлин, напоследък са истинска напаст. Не можете да си представите колко работа има напоследък за котараците... Стаята ви е на тавана. Ще кажа да ви я приготвят и да ви я покажат. А за Мраколюбците хич да не ви е грижа. Не мога да кажа добри думи за Белите плащове, но при толкова много от тях в града, а също и гвардейци, ония няма да посмеят да си покажат мръсните мутри в Кемлин. — Той се изправи. — Дано не са пак никакви течове или запушен канал.

Райд се обърна към чинията си, но забеляза, че Мат е престанал да се храни.

— Мислех, че си гладен — каза му той. Мат зяпаше разсеяно в чинията си и търкаляше един картоф в кръг с вилицата си. — Трябва да ядеш, Мат. Трябва да запазим силите си, ако ще продължаваме за Тар Валон.

Мат се изсмя гърлено, усмивката му беше пълна с горчивина.

— Тар Валон! Досега все говорехме за Кемлин. Моарейн щеше да ни чака в Кемлин. Щяхме да намерим Перин и Егвийн тук, в Кемлин. Всичко щяло да се оправи, щом стигнем в Кемлин. Е, сега вече сме тук, но нищо не се е оправило. Ни Моарейн, ни Перин, никой няма. Сега пък всичко щяло да се оправи, ако стигнем до Тар Валон.

— Ние сме живи — възрази му Ранд по-рязко, отколкото му се искаше. — Живи сме. Поне дотолкова всичко е наред. И аз лично смятам да остана жив. Смятам да разбера на всяка цена защо сме толкова важни. Няма да се предам.

— Толкова хора! И всеки от тях може да е Мраколюбец. Господин Джил някак прекалено набързо склони да ни помогне. Що за човек трябва да си, за да можеш току-така да махнеш с ръка на Айез Седай и на Мраколюбците, все едно че са едно нищо? Това не е естествено. Всеки свестен човек на негово място би ни казал да се махаме или... или... или нещо такова.

— Яж — подкани го Ранд и го загледа упорито, докато Мат не задъвка парче от телешкото.

Той самият задържа за известно време треперещите си ръце на масата, мъчейки се да ги успокои. Страхуваше се. Не от господин Джил, разбира се, но имаше достатъчно други поводи за безпокойство. Високите крепостни стени на този град нямаше да спрат проникването на Чезнещ. Може би все пак трябваше да каже на ханджията за това нещо. Но дори Джил и да му повярваше, дали щеше пак с такава охота да им помогне, при мисълта че всеки момент някой Чезнещ може да се появи в „Кралски благослов“? А и тези плъхове... Може би плъховете наистина се размножават при струпването на много хора, но той не можеше да забрави съня в Бейрлон, който не беше сън, и скършения гръбнак на зверчето. „Понякога Тъмния използва гризачи и лешояди за свои съюзници — беше казал Лан. — Гарвани, врани, плъхове...“

Започна да се храни, но когато привърши, не можеше дори да си спомни вкуса на храната.

Една от прислужничките, онази, която чистеше свещниците, когато се появиха в хана, ги заведе до таванската стаичка. На косата стена имаше малка капандура, с по един креват от двете ѝ страни и закачалки до вратата за личните им вещи. Тъмноката девойка току усукваше полата си и се подхилкваше на Ранд. Беше хубавелка, но той знаеше, че каквото и да ѝ каже, ще се почувства глупаво в собствените си очи. Присъствието ѝ го накара отново да съжали, че не може да се оправя с момичетата като Перин. Въздъхна облекчено, когато тя ги остави сами.

Очакваше Мат отново да го жегне с някоя шега, но щом момичето си отиде, приятелят му се просна на едно от леглата, както

си беше с наметалото и ботушите, и обърна лице към стената.

Ранд окачи вещите си на закачалката и погледна обърналия му гръб Мат. Стори му се, че той отново е пхнал ръка под сетрето си и стиска дръжката на камата.

— Да не смяташ просто да лежиш тук и да се криеш? — попита го най-сетне.

— Уморен съм — отвърна Мат.

— Трябва да поразпитаме господин Джил за още някои неща. Сигурно може да ни каже дори как да намерим Егвийн и Перин. Може вече да са пристигнали в Кемлин, ако не са изгубили конете си.

— Те са мъртви — отвърна Мат откъм стената.

Ранд се поколеба още малко, но накрая се предаде. Излезе и затвори тихо вратата, понеже Мат май вече заспиваше.

На долния етаж обаче господин Джил го нямаше, макар острият поглед на готвачката да му подсказа, че и тя го търси. Известно време Ранд поседя в залата, но скоро се усети, че се заглежда във всеки влизащ посетител, във всеки непознат, който можеше да се окаже какъв ли не, или по-скоро — какво ли не — особено когато забележа нечий тъмен силует, застанал на прага. Ако в хана се появеше някой Чезнещ, щеше да е като лисица, нахълтала в кокошарник.

От улицата влезе гвардеец с червена униформа. Пристъпи няколко крачки в помещението и започна да оглежда със студен поглед онези посетители, на които явно им личеше, че са външни хора. Ранд заби поглед в масата, когато очите на гвардееца се спряха на него. Когато отново вдигна глава, човекът беше излязъл.

Тъмнооката млада прислужница мина покрай него, понесла куп изпрани кърпи.

— Правят го от време на време — подхвърли му тя доверително, спирайки се край масата му. — Само за да видят, че всичко е спокойно. Че се грижат за добрите поданици на кралицата, грижат се. Няма за какво да се безпокоиш. — След което му се усмихна закачливо.

Ранд поклати глава. Нямаше за какво да се безпокои. Едва ли гвардеецът беше дошъл, за да го пита дали случайно не се познава с Том Мерилин. Май не беше много по-добре от Мат. Дръпна стола си от масата.

Друга прислужница доливаше масло в лампите по стената.

— Имате ли някоя друга стая, в която бих могъл да поседя? — попита я той. Не му се искаше да се качва пак горе и да остане сам в стаята с навъсения и отчужден Мат. — Някаква отделна стая за хранене, която в момента не се използва, или нещо такова?

— Има библиотека. — Тя посочи една от вратите. — Оттам, после надясно и в дъното на коридора. Трябва да е празна по това време.

— Благодаря. Ако видите господин Джил, нали ще му кажете, че Ранд ал-Тор иска да поговори с него, ако може да му отдели някоя минутка?

— Ще му кажа — отвърна тя и се усмихна. — Готвачката също иска да приказва с него.

„Ханджията сигурно се крие от нея“ — помисли си Ранд и се отдалечи.

Когато влезе в стаята, която прислужницата му беше показала, се спря и се загледа. По рафтовете бяха подредени може би триста или четиристотин тома книги, много повече, отколкото беше виждал досега. Подвързани с плат или кожа и с позлатени кантове. Само няколко от тях бяха с дървени корици. Очите му зашариха по заглавията, отбирайки познатите и любими. „Пътешествията на Джейин Бродяжника“. „Есетата на Вилим Манехески“. Дъхът му секна, когато видя един облечен в кожа екземпляр на „Пътешествия сред Морския народ“. Трам много обичаше да я чете.

Той си представи Трам, разгръщащ книгата в ръцете си с усмивка, наслаждавайки се на самото докосване до страниците ѝ, преди да се отпусне пред огнището, запалил лулата си, и да се зачете. При този спомен ръката му неволно стисна дръжката на меча и той изпита чувство на безвъзвратна загуба и самота.

Зад гърба му се чу покашляне и младежът разбра, че не е сам. Готов да се извини за неучтивостта си, той се обърна. Беше привикнал с това, че е по-висок от повечето хора, но този път очите му трябваше да се вдигнат нагоре, нагоре и още нагоре, а устата му увисна. И очите му най-сетне се спряха на главата, която стигаше чак до високия десет стъпки таван. Нос, широк, както и самото лице, и толкова сплеснат, че приличаше по-скоро на зурла, отколкото на нос. Вежди, провиснали надолу като опашки, обграждаха големите като паници бледи очи. Щръкнали сред гъста козина уши, от които стърчаха снопове косми.

„Тролок!“ Той извика уплашено и понечи да се дръпне назад и да измъкне меча. Но оплете крака и се строполи на пейката, напълно зашеметен.

— Съжалявам, че вие, човеците, все така правите — изтътна глас като тъпан. Косматите уши потрепнаха и гласът стана тъжен. — Почти никой от вас вече не ни помни. Предполагам, че ние сами сме си виновни. Малцина от нас са излизали навън, сред хората, откакто Сянката падна върху Пътищата. Това е било... ох, някъде преди шест поколения. Веднага след Трололските войни, така беше. — Рунтавата глава се разтърси и отрони въздишка, която спокойно можеше да мине за бичи рев. — Толкоз отдавна, толкоз отдавна е било, и толкова малко от нашите са излизали да попътуват и да погледат, че все едно никой не го е правил.

Ранд остана замръзнал на мястото си, с широко отворена уста, зяпнал във видението, обуто в огромни ботуши с широки носове, стигащи до коленете, и облечено в тъмносиньо сетре, закопчано от яката до кръста, което се спускаше към ботушите като фустанела. В едната си ръка съществото държеше книга, която изглеждаше съвсем мъничка в дланта му, и единият му пръст, широк колкото три обикновени, стоеше на мястото, където великанът беше прекъснал четенето си.

— Помислих, че сте... — почна младежът, но се овладя. — Какво сте?... — И това не звучеше никак добре. Той се изправи и подаде разтрепераната си ръка. — Аз се казвам Ранд ал-Тор.

Длан, широка като свински бут, обгърна неговата. Последва я учтив поклон.

— Лоиал, син на Арент, син на Халан. Името ти пее в ушите ми, Ранд ал-Тор.

За Ранд това прозвуча като ритуален поздрав и той отвърна на поклона.

— Името ти пее в ушите ми, Лоиал, син на Арент... аа... син на Халан.

Всичко това изглеждаше малко нереално. Той все още не знаеше какво представлява този Лоиал. Ръкостискането на огромните Лоиалови пръсти се оказа удивително леко, но той все пак се зарадва, когато пуснаха ръката му и тя се оказа цяла-целеничка.

— Вие, човеците, толкова лесно се възбуждате — каза Лоиал с присъщия си басов тътен. — Слушал съм разкази за вас и съм чел книгите, разбира се, но реалността е много по-красноречива. Още като дойдох в Кемлин, такава врява се надигна, че не можах да повярвам. Деца реват, жени пицят, цяла тълпа се затича подире ми по целия път, размахват тояги, ножове и факли, и викат: „Тролок!“ Дори се разтревожих малко. Ако по мен беше тръгнал и някой гвардейски патрул, не знам какво щеше да стане.

— Имал си късмет — промълви плахо Ранд.

— Да, но изглежда, и гвардейците бяха не по-малко стъписани. Четвърти ден вече съм в Кемлин и не смея да си покажа носа извън този хан. Добрият господин Джил дори ме помоли да не се появявам в дневната. — Ушите му помръднаха. — Не че не е гостоприемен, нали ме разбираш. Но първата вечер, когато дойдох, стана малка беля. Всички човеци тук изведнъж решиха, че трябва да си ходят. Такава врява се надигна, и всички се блъскаха на вратата кой да излезе пръв. Някои може и да са пострадали.

Ранд се беше заяпал омаян в огромните помръдващи уши на съществото.

— Казвам ти, не очаквах такова нещо, когато напуснах стеддинг.

— Ама ти си Огиер! — възкликна Ранд. — Чакай малко. Шест поколения? Тролокските войни, казваш! Ти на колко си години? — Още щом го изрече, разбра, че е много невъзпитано, но вместо да се обиди, Лоиал започна да се оправдава.

— Е, на деветдесет. Само десет години ми остават преди да се обърна към Корена. Мисля, че стареите трябва да ми позволят да се изкажа, щом са обмисляли дали мога да напусна, или не. Само че те винаги се тревожат, когато някой реши да излезе Отвън, на каквато и възраст да е. Вие, човеците, сте толкоз припрени, толкова непостоянни. — Той примигна и направи лек поклон. — Ще ме прощаваш, моля. Не биваше да го казвам. Но вие наистина непрекъснато се карате и биете, дори когато няма нужда.

— Няма нищо — отвърна Ранд. Все още се мъчеше да осъзнае възрастта на Лоиал. По-стар от стария Кен Буйе, а все още не бил достатъчно порасъл, за да... Той пристъпи и седна на един от столовете с високи облегалки. Лоиал се разположи на друг, двойно

поширок, и едва се побра в него. Седнал, беше висок колкото изправен в цял ръст човек. — Но поне са ти позволили да излезеш.

Лоиал заби очи в пода, сбърчи нос и го зачеса с един от дебелиите си пръсти.

— А бе, колкото за това, как да ти кажа. Разбираш ли, обикновено Корена не заседава много дълго, няма и година, но от това, което знам, мога да ти кажа, че докато решат, ще съм станал достатъчно пълнолетен, за да мога и сам да тръгна, без разрешението им. Опасявам се, че ще кажат, че съм вироглав, но просто... взех, че тръгнах. Стареите винаги са ми казвали, че съм луда глава, и се опасявам, че са прави. Чудя се дали вече са разбрали, че съм заминал? Но трябваше да тръгна.

Ранд прехапа устни, за да не се разсмее. Ако Лоиал беше луда глава, какви ли бяха останалите? Не заседавали дълго, нямало и година? Ако можеше да го чуе, господин ал-Вийр сигурно щеше да поклати глава в почуда — ако едно заседание на Селския съвет продължеше повече от половин ден, всички започваха да подскочат от нерви, дори търпеливият Харал Люхан. Отново го заля мъката по родния край и той въздъхна от спомените за Трам, за Егвийн, за хана и за Бел Тин на селската морава в онези щастливи времена. Но успя да ги потисне, макар и с усилие.

— Нали няма да се обидиш, ако те попитам — окашля се Ранд — защо толкова много си искал да... аа... заминеш Отвън? Аз лично бих предпочел никога да не бях напускал дома си.

— Защо ли? Ами за да погледам. — Каза го така, сякаш беше най-естественото нещо на този свят. — Изчетох книгите и разказите на пътешественици и ме опари мисълта, че трябва да изляза и да погледам, не само да чета. — Очите му просветнаха, а ушите щръкнаха. — Изучих всички четива, които можах да намеря, за пътешествия, за Пътищата, за обичаи в земи, обитавани от човеците, и за градовете, които сме построили за вас, хората, след Разрушението на света. И колкото повече четях, толкова повече разбирах, че трябва да изляза Отвън, да посетя сам онези места, където сме били, и сам да нагледам дъбравите.

Ранд примигна.

— Дъбравите ли?

— Дъбравите, я. Дърветата. Само няколко Велики дървеса, дето стигат до небето, пазят пресен спомена за стеддинг. — Столът под него изстена, когато той се наведе напред. Очите му грейнаха още повече, а ушите направо се разшаваха. — Предците ни са използвали главно дървета, подходящи за земята и мястото. Не можеш да накараш земята да тръгне срещу себе си. Не и за дълго време. Земята ще се възбунтува; можеш само да нагаждаш пейзажа към земята, а не земята към пейзажа. Във всяка дъбрава засаждали дървета, които най-добре ще растат и ще се развиват на това място, като всяко било съчетавано с другите, всяко било посаждано така, че да допълва останалите, за най-добър растеж, разбира се, но също тъй и за да може равновесието да пее в ушите и в сърцето. Ах, книгите разказват за дъбрави, които са карали Старците да плачат и да се смеят едновременно, дъбрави, останали зелени в паметта завинаги.

— А градовете? — попита Ранд. Лоиал го изглежда озадачен. — Градовете. Големите градове, построени от Огиер. Тук например. Кемлин. Нали вие, Огиер, сте построили Кемлин? Така пише в сказанията.

— Каменоделството... — Масивните му рамене се помръднаха. — Това е просто едно от нещата, които сме усвоили в годините след Разрушението, по време на Изгнаничеството, докато все още сме се мъчили да намерим стеддинг. Добра работа, предполагам, но не е истинското. Колкото и да се опитваш — а съм чел, че Огиер, които са построили тези градове, наистина са се опитвали — не можеш да накараш камъка да оживее. Неколцина от нашите все още се занимават с каменоделство, но само защото вие, хората, толкова често рушите зданията с вашите войни. Срещнах неколцина Огиер в... аа... Кайриен май му казват сега... като минах оттам. Добре че се оказаха от друг стеддинг, тъй че не ме знаеха, но въпреки това се усъмниха, че съм излязъл навън твърде млад. Не трябваше да се мотая там. Както и да е, сигурно разбираш, работата с камъка е само нещо, което ни е било поверено от изтъкаването на Шарката; докато дъбравите идват от самото сърце.

Ранд поклати глава. Половината приказки, с които беше отраснал, се бяха обърнали наопаки.

— Не знаех, че вие, Огиер, вярвате в Шарката, Лоиал.

— Разбира се, че вярваме. Как иначе. Колелото на Времето изтъквава Шарката на Вековете, а съдбите са нишките, които то втъква. Никой не знае как нишката на собствения му живот ще се втъче в Шарката или как ще бъде втъкана нишката на цял един народ или племе. То, Колелото, ни е докарало Разрушението на света, и Изгнаничеството, и Камъка, както и Копнежа, и то в крайна сметка ни върна стеддинг, преди всички да измрем. Понякога съм си мислил, че вие, човеците, сте такива, каквито сте, само защото вашите нишки са къси. Затуй те трябва да подскочат при заплитането. Ох, виж как пак не внимавам какво говоря. Стареите казват, че вие, хората, никак не обичате да ви се напомня колко кратък е животът ви. Надявам се, че не нараних чувствата ти.

Ранд се засмя и поклати глава.

— Ни най-малко. Предполагам, че е забавно да се живее толкова дълго, колкото вас, но никога не съм се замислял за това. Предполагам, че ако доживея до годините на Кен Буйе, това ще е предостатъчно.

— Той много стар ли е?

Ранд само кимна. Нямаше смисъл да обяснява, че старият Кен Буйе дори не е стигнал възрастта на Лоиал.

— Е — отрони Лоиал. — Вие, хората, може и да живеете кратко, но в своя живот свършвате толкова много неща, все подскочате насам-натам, толкова сте припрени. Пък и разполагате с цял свят, в който да вършите тези неща. А ние, Огиер, сме привързани към нашите стеддинг.

— Но нали ти си Отвън?

— За малко, Ранд. Но, разбира се, един ден ще се прибера. Този свят е за такива като теб, за вашия вид. Наши са стеддинг. Отвън е такава врява... А и толкова се е променило от онова, което съм чел.

— Какво пък, нещата се променят с времето. Някои поне.

— Някои ли? Половината градове, за които съм чел, вече дори ги няма на местата им, а повечето от останалите сега са известни с други имена. Да вземем например Кайриен. Истинското име на този град е Ал-каир-рахианелен, което ще рече Хълма на златната зора. Та те дори не го помнят, въпреки слънчевия изгрев на знамената им. А и тамошната дъбрава. Съмнявам се, че изобщо са се грижили за нея от Тролокските войни насам. Сега тя е просто една от многото горички, в които секат дърва за огрев. Великите дървеса са изчезнали до едно и

никой не си ги спомня. Ами тук? Кемлин си е останал Кемлин, но са оставили градът да се разрасне върху старата дъбрава. Сега ние седим на не повече от четвърт миля от центъра ѝ — там, където би трябвало да е центърът ѝ. Ни едно дърво не е останало. Бил съм също и в Тийр, както и в Иллиан. Различни имена, и никакъв спомен. Някогашната дъбрава край Тийр се е превърнала в пасище за конете им, а дъбравата край Иллиан е станала кралски парк, където кралят лови елени, и никому не е позволено да стъпва вътре без негово разрешение. Всичко толкова се е променило, Ранд. Много ме е страх, че където и да ида, ще намеря все същото. Всички дъбрави изчезнали, спомените ги няма, а сънищата — мъртви.

— Не бива да се предаваш, Лоиал. Никога не бива да се предаваш. Предадеш ли се, все едно че си загинал. — Лицето му почервения. Очакваше, че Огиер ще му се изсмее подигравателно, но вместо да го направи, Лоиал кимна мрачно.

— Да, вашият вид постъпва така, нали? — Гласът на Огиер неочаквано се промени. сякаш цитираше нещо. — „Догде изчезне сянката, догде водата изтече, оголил зъби срещу Сянката, в презрение крещящ, с последния си дъх, чак до Деня последен, ще плюя аз в окоето на Заслепителя на зрака.“ — Лоиал надигна изчаквателно рунтавата си глава, но Ранд така и не проумя какво точно се очаква от него.

— Великите дървеса — отрони най-сетне объркан Ранд, само колкото да наруши неловката пауза. — Те да не са като Авендесора?

Лоиал рязко изправи стан. Столът му така силно изскърца и изпраща, че според Ранд всеки миг щеше да се разпадне.

— Ти би трябвало да знаеш по-добре. От всички народи кой друг може да знае повече от вас?

— Аз ли? Откъде да знам?

— Ама ти шега ли си правиш с мен? Вие, народът Айил, понякога имате странно чувство за хумор.

— Какво? Аз не съм от народа Айил! Аз съм от Две реки. Никога в живота си не съм виждал айилец!

Лоиал доклата глава и космите в ушите му щръкнаха.

— Виждаш ли? Всичко се е променило и половината от онова, което съм научил, се оказва безполезно. Надявам се, че не съм те обидил. Сигурен съм, че твоите Две реки са хубаво място, където и да се намира то.

— Някой ми каза — поясни Ранд, — че някога го наричали Манедерен. Никога не бях чувал това, но може би ти...

Ушите на Огиер щръкнаха от възбуда.

— Аха! Ами да. Манедерен. — Туфите косми отново клюмнаха. — Нявга там имаше много хубава дъбрава. Болката ти пее в сърцето ми, Ранд ал-Тор. Не можахме да пристигнем навреме.

Лоиал му се поклони и Ранд отвърна с поклон. Опасяваше се, че Лоиал ще се обиди, ако не го направи, ще помисли най-малкото, че е невъзпитан. Зачуди се дали Лоиал смята, че и той пази в душата си също толкова древни спомени, както беше при Огиер. Ъглите на устните и очите на Лоиал определено бяха клюмнали надолу, сякаш споделяше болката на Ранд от загубата, сякаш това разрушаване на Манедерен, за което беше научил от Моарейн, не беше станало преди цели две хиляди години, а съвсем скоро.

След дълга пауза Лоиал въздъхна и отрони:

— Колелото се върти. И никой не разбира въртежа му. Но ти си се отдалечил от своя дом почти толкова, колкото и аз от моя. Доста голямо разстояние за сегашното положение на нещата. Е, когато Пътищата са били отворени, разбира се... но това е било твърде отдавна. Кажи ми, какво те е довело толкова далече? И ти ли си тръгнал да видиш нещо като мен?

Ранд отвори уста да му отвърне, че са дошли да видят Лъжедракона, и веднага се спря. Може би защото Лоиал се държеше с него така, сякаш двамата бяха връстници — независимо че беше на деветдесет години. Може би за един Огиер деветдесет години не означаваха повече от неговата собствена възраст. Отдавна не беше имал възможност да говори с друг за това, което действително ги беше сполетяло. Винаги се беше боял, че наоколо може да има Мраколюбци или дори че събеседникът му е такъв. А Мат така се беше затворил в себе си, подхранвайки страховете му със собствените си подозрения, че не ставаше за събеседник. И Ранд се усети, че разказва на Лоиал за Зимната нощ. Не онази мъглява версия за Мраколюбците, а истинската. За тролоците, разбили вратата на фермата им, и за Чезнеция на Каменния път.

Отчасти изпита ужас от това, което правеше, но се чувстваше някак раздвоен между две различни личности, едната от които се мъчеше да задържи езика му, докато другата изпитваше облекчение, че

най-после може да сподели всичко с някого. В резултат от тази вътрешна борба той със заекване се впусна в дълъг разказ за техните преживелици. Шадар Логот и как бяха загубили приятелите си в нощта, без да знаят все още дали са живи, или мъртви. За Чезнещия в Бели мост и как Том беше загинал, за да оцелеят те. За Чезнещия в Бейрлон. За Мраколюбците по-сетне, за Ховал Гоуд и момъка, който се беше уплашил от тях, както и за жената, дето се беше опитала да убие Мат, за получовека край „Гъска и корона“.

А когато задърдори за сънищата, дори и онази негова част, която искаше да продължи да разказва, усети как космите на врата му щръкват от ужас и той прехапа език и погледна боязливо към Огиер, надявайки се той да разбере, че става въпрос за кошмари. Светлината знаеше, че разказът му звучеше наистина кошмарно, или поне като нещо, от което човек лесно могат да го споходят кошмари. Може би Лоиал просто щеше да си помисли, че е полудял. Или пък...

— Тавирен — каза Лоиал.

Ранд примигна.

— Какво?

— Тавирен. — Лоиал почеса едно от клепналите си уши с косматия си пръст и леко потръпна. — Старейт Хаман винаги ме хокаше, че изобщо не слушам, но понякога го правех. О, понякога слушах, и още как. Ти, разбира се, знаеш как се заплита Шарката?

— Никога не съм чувал за това — отвърна бавно Ранд. — Тя просто се тъче.

— Хм. Да, да речем. Не съвсем. Виждаш ли, Колелото на Времето тъче Щампите на Вековете, а нишките, които заплита, това са животите. Шарката не е винаги предопределена. Ако човек се опита да промени посоката на живота си и в Шарката има място за това, Колелото просто го заплита и го втъкава в нея. Винаги има място за някои малки промени, но понякога Шарката просто не приема голяма промяна, колкото и да се мъчиш и упорстваш. Разбираш ли?

Ранд кимна.

— Можех да живея във фермата ни или да се преместя в Емондово поле, и това ще е малка промяна. Но ако реша да стана крал... — Той се разсмя. Усмивката, с която му отвърна Лоиал, почти разполови лицето му. Зъбите му бяха бели и широки като длета.

— Да, нещо такова. Но понякога самата промяна те избира, или самото Колело. И понякога Колелото придърпва нечия жизнена нишка или няколко нишки така, че всички заобикалящи ги нишки са принудени да се усучат около тях, а те на свой ред притеглят други нишки, те пък други, и така нататък. Първата нишка, която предизвиква заплитането, Сплита, това е тавирен, и тогава нищо не можеш да направиш, за да го промениш, докато самата Шарка не се промени. Сплитът — та-марал-айлен, това му е името — може да изтрае седмици, а може да продължи и години. Може да обхване един град или дори цялата Шарка. Артур Ястребовото крило е бил тавирен. Също и Луз Терин Родоубиеца, впрочем, според мен. — И той се изсмя гръмко. — Ха, стареят Хаман би се гордял с мен, ако ме чуеше. Той все ме поучаваше, ама на мен книгите за пътешествия повече ми харесваха. Е, понякога слушах.

— Всичко това добре — каза Ранд. — Но аз така и не разбирам какво общо има с мен. Аз съм най-обикновен овчар, а не втори Артур Ястребовото крило. Нито пък Мат или Перин. Това просто е... тъпо.

— Не казвам, че си, но почти усещам как Шарката се завихря около теб, само като те слушам да си разказваш преживелиците, а пък и нямам таланта да я разчитам. Но че си тавирен, не се и съмнявам. Ти, както може би и приятелите ти. — Огиер се умълча и замислено затърка носа си. Най-сетне кимна на себе си, сякаш беше взел някакво важно решение. — Желая да пътувам с теб, Ранд.

За миг Ранд го зяпна съсредоточено, сякаш не беше сигурен дали е чул добре.

— С мен ли? — възкликна той. — Ти не чу ли какво ти разправях за... — Той млъкна за миг и погледна предпазливо към вратата, която беше здраво затворена. Едва ли някой можеше да подслушва тихия им разговор. Въпреки това той сниши още повече глас. — За тия, дето ме преследват? Тъй де, мислех, че просто искаш да си огледаш онези дървета.

— Край Тар Валон има една много хубава дъбрава и както чух, Айез Седай я поддържат грижливо. А освен това не само дъбравите са това, които искам да видя. Ти може и да не си втори Артур Ястребовото крило, но поне за известно време част от света ще се оформя около теб, може би дори в този момент се оформя около теб. Даже и стареят Хаман би пожелал да види такова нещо.

Ранд се поколеба. Нямах да е зле да има още някой с него. Както се държеше Мат напоследък, да останеш с него беше все едно да си сам. Присъствието на Огиер беше успокояващо. Може би той беше твърде млад според собствените му представи за възраст, но изглеждаше непоклатим като скала, също като Трам. А пък и Лоиал беше посетил толкова много места и знаеше толкова много за други. Той изгледа Огиер, който седеше срещу него като самото олицетворение на търпението. Дори седнал бе по-висок от всеки изправен нормален човек. „И как да го скриеш, като е почти десет стъпки висок?“ Той въздъхна и поклати глава.

— Не ми се струва, че е добра идея, Лоиал. Дори Моарейн да ни намери, ще бъдем в опасност през целия път до Тар Валон. А пък ако не ни намери... — „Ако не ни намери, значи е загинала, както и всички останали. О, Егвийн!“ Той стисна зъби и тръсна глава. Егвийн не можеше да е загинала, а Моарейн щеше да ги намери.

Лоиал го погледна съчувстващо и го докосна по рамото.

— Сигурен съм, че приятелите ти са живи, Ранд.

Ранд кимна благодарно. В гърлото му беше заседнала буца.

— Поне съгласен ли си да си говорим понякога? — Лоиал въздъхна така, че от басовата му въздишка рафтовете в библиотеката изскърцаха. — И да изиграем някоя игра на камъчета? От дни насам не съм имал с кого да си говоря освен с добрия господин Джил, а той е толкова зает... Тази готвачка направо го тормози. Да не би тя да е собственик на хана?

— Разбира се, че ще си говорим. — Гласът му прозвуча дрезгаво. Той се окашля и се помъчи да са усмихне. „Би трябвало да са живи и здрави. Дано Светлината се погрижи да са живи и здрави.“

ГЛАВА 37

ДЪЛГОТО ПРЕСЛЕДВАНЕ

Нинив стисна юздите на трите коня и се взря в нощта, сякаш можеше да разкъса с поглед мрака и да намери Айез Седай и Стражника. Обкръжаваха я дървета, голи като скелети, щръкнали нагоре и черни сред сумрачната лунна светлина. Дърветата, както и нощният мрак, криеха като плътна завеса онова, което вършеха Моарейн и Лан — изобщо не й бяха обяснили какво е то. Само едно тихо „Дръж конете“ от страна на Лан и двамата изчезнаха, оставяйки я сама като някакво си ратайче в конюшня. Тя погледна конете и въздъхна ядосано.

Мандарб се сливаше с нощта. Единствената причина обученият в битки жребец да й позволи да се приближи до него беше, че Лан лично й беше подал юздите му. Сега той изглеждаше напълно спокоен, но тя си спомняше много добре как оголи мълчаливо зъби, когато се пресегна за оглавника му, без да чака одобрението на Лан. При това мълчание оголените му зъби изглеждаха още по-заплашителни. След като за последен път погледна предпазливо жребеца, тя отново впи поглед в мрака и небрежно потупа своя кон. Подскочи стресната, когато Алдийб пхна бледата си муцуна в ръката й, но след миг се овладя и потупа и кобилата.

— Няма нужда да си го изкарвам на теб само защото господарката ти е толкова... — прошепна тя. После отново напрегна взор в нощта. Какво ли правеха двамата сега?

След Бели мост бяха яздили през села, които й се струваха нереални със своята обичайност. Най-обикновени пазарища, които в очите на Нинив не можеха да имат нищо общо с един свят, из който бродят тролоци, Чезнещи и Айез Седай. Отначало бяха поели по Кемлинския път, по едно време Моарейн дръпна поводите на Алдийб и се загледа на изток, сякаш виждаше цялото протежение на широкия път, многото мили до Кемлин, както и онова, което ги чакаше по него.

След което Айез Седай въздъхна и се отпусна на седлото.

— Колелото се върти така, както то пожелае — промърмори тя. — Но не мога да повярвам, че изтъква края на надеждата. Първо трябва да се погрижа за онова, което ми изглежда сигурно. Да бъде тъй, както Колелото го изтъче. — И тя извърна кобилата си на север, извън пътя, към леса. Едно от момчетата се намираше в тази посока, с монетата, която Моарейн му беше дала. Лан я последва.

Нинив хвърли последен поглед към Кемлинския път. Малко хора споделяха пътуването им по него — две каруци с високи колелета и един празен фургон далече напред, както и шепа прости хорица, пеша, натоварили на рамо вещите си или подкарали ги в ръчни колички. Някои от тях драговолно си признаваха, че са тръгнали за Кемлин да видят Лъжедракона, но повечето го отричаха упорито, особено онези, които бяха минали през Бели мост. При Бели мост тя беше започнала да се доверява на Моарейн. Донякъде. Но все пак повече отпреди. И това не ѝ носеше никаква утеха.

Онзи път Стражникът и Айез Седай вече почти се бяха скрили от погледа ѝ в гората, преди да тръгне след тях. Тя побърза да ги настигне. Лан често поглеждаше назад към нея и ѝ махваше да побърза, но тя се държеше откъм страната на Моарейн, а пък Айез Седай гледаше втренчено напред.

Една вечер, след като бяха оставили пътя, невидимата нишка изчезна. Моарейн, непогрешимата Моарейн, изведнъж се изправи край малкия огън, на който вреше котлето с чая, и очите ѝ се разшириха.

— Изчезна — прошепна тя сред мрака.

— Той е... — Нинив така и не можа да довърши фразата. „О, Светлина, та тя дори не знае кой от тримата е!“

— Не е загинал — бавно каза Айез Седай. — Но знакът вече не е у него. — Тя седна на земята. — На заранта ще продължим по същия път. Щом се приближа достатъчно, ще го намеря, дори и без монетата.

Когато и последният въглен на огъня загасна, Лан се загърна в наметалото си и заспа. Нинив не можа да заспи. Гледаше Айез Седай. Моарейн беше затворила очи, но продължаваше да седи с изправен гръб и Нинив разбра, че е будна.

Много след като и последният блясък на въглените угасна, Моарейн отвори очи и я погледна. Дори и в тъмното Нинив долови усмивката ѝ.

— Върнал си е монетата, Премъдра. Всичко ще свърши благополучно. — Тя въздъхна, легна върху одеялото си и почти веднага се унесе в дълбок сън.

Нинив не можа да заспи. Представяше си най-лошото, колкото и да се мъчеше да го изтласка. „Всичко ще свърши благополучно.“

След Бели мост вече ѝ беше много трудно да помрва, че ще е толкова лесно.

Унесена в мрачните спомени, Нинив изведнъж трепна — нечия ръка я беше стиснала за рамото. Посегна за ножа в колана си и после разбра че е Лан.

Качулката на Стражника беше отметната назад, но плащът му, сменящ цветовете си като хамелеон, така се беше слял с нощта, че неясното му лице бледнееше, сякаш увиснало във въздуха. Ръката на рамото ѝ сякаш също идваше някъде от въздуха.

Тя издиша и потръпна. Очакваше да я заяде колко лесно се е доближил до нея, без да го усети, но той само каза:

— Трябваш ни.

После върза конете, хвана я за ръката и я поведе в тъмнината. Неохотно, тя си призна, че никога не би се оправила в такава тъмница, ако не я водеше. А не беше и сигурна дали ще може да се издърпа, ако той сам не решише да я пусне — ръцете му бяха невероятно силни.

Изкачиха се на едно ниско възвишение и той се приведе на едно коляно и я дръпна да се сниши. Едва след малко тя забеляза, че Моарейн също е тук. Без да помръдва, Айез Седай спокойно можеше да мине за сянка в тъмната си пелерина. Лан ѝ посочи отвъд хълма, към едно широко сечище сред леса.

Нинив се взря намръщено натам, порле изведнъж се усмихна разбиращо. Бледите отблясъци на сечището бяха палатки, подредени в правилни редици. Военен лагер.

— Бели плащове — прошепна Лан. — Някъде към двеста души, може и да са повече. Там има хубава вода. Там е и момъкът, когото търсим.

— В лагера? — По-скоро усети, отколкото видя, че Лан ѝ кимна.

— В самия му център. Сега Моарейн може да посочи точно къде е. Приблжих се достатъчно и разбрах, че е под стража.

— Пленник? — възкликна Нинив. — Но защо?

— И аз не знам. Чедата на Светлината не биха се заинтересували от някакво селянче, освен ако нещо не ги е накарало да изпитат подозрения. Светлината знае, че не е нужно кой знае какво, за да направи Белите плащове подозрителни, но все пак това ме безпокои.

— Как ще го освободиш? — Чак след като той я погледна, тя се усети колко е сигурна, че той може просто ей така да влезе с маршова стъпка сред двеста въоръжени мъже и да изведе момчето. „Е, все пак той е Стражник. Поне някои от разказите би трябвало да са верни.“

Зачуди се дали не ѝ се смее, но гласът му беше сериозен.

— Мога да го измъкна, но едва ли ще е в добра форма да избягаме скришом. Ако ни усетят, двеста Бели плащове ще ни подгонят по петите и ще трябва да яздим двойно по-бързо. Освен ако не са твърде заети с друго нещо, за да ни преследват. Искаш ли да помогнеш?

— Да помогна на човек от Емондово поле? Разбира се!

Той отново ѝ посочи в мрака, отвъд палатките. Този път тя не можа да различи нищо освен смътни сенки.

— Там са конете им. Ако въжетата на оградата им бъдат прерязани, не навсякъде, но колкото да могат да пробият, Белите плащове ще са твърде заети да си гонят конете, за да ни преследват. Там има двама пазачи, извън загражденията, но ако си поне наполовина толкова добра, колкото смятам, изобщо няма да те забележат.

Тя с мъка преглътна. Да дебнеш зайци в гората е едно, но виж, пазачи с копия и мечове... „Значи той смята, че ме бива! Виж ти!“

— Ще го направя.

Лан отново кимна, сякаш не беше и очаквал друг отговор.

— Има и още нещо. Тази нощ наоколо бродят вълци. Аз лично видях два, а щом аз съм видял толкова, може да са и повече. — Той замълча и въпреки че гласът му не се промени, следващите му думи издадоха, че е леко озадачен. — Сякаш едва ли не сами се набиваха в очите ми. Все едно, това не бива да те притеснява много. Вълците обикновено стоят настрана от хората.

— Добре че ми го каза — отвърна тя превзето. — Все пак съм израснала сред овчари. — Той изсумтя и тя се усмихна в мрака.

— Е, значи ще се справим — каза той.

Усмивката ѝ се стопи, когато отново се взря към лагера. Двеста души с мечове, копия и... Преди да има време да премисли, тя измъкна ножа от ножницата и започна да се спуска надолу. Моарейн я стисна за рамото почти толкова силно, колкото Лан.

— Внимавай — каза ѝ тихо Айез Седай. — Като срежеш въжетата, бързо се връщай тук. Ти също си част от Шарката и не бих те рискувала повече от останалите, ако целият свят напоследък не беше станал толкова опасен.

Нинив скришом потри рамото си, когато Моарейн я пусна. Не искаше Айез Седай да разбере, че я е заболяло от стискането. Но Моарейн извърна глава и продължи да се взира към лагера. А Стражникът вече беше изчезнал, разбра стресната Нинив. Дори не беше го чула да тръгва. „Светлината да го ослепи дано, проклетника!“ Тя повдигна полите си и се забърза в нощта.

Съсредоточи цялото си внимание върху това как да се промъкне сред тъмната гора. Само по себе си това не се оказа кой знае колко трудно. Бледата светлина на нащърбената луна беше предостатъчна за човек, обучен от баща ѝ, а теренът под нея беше лесен за преодоляване и наклонен. Но дърветата наоколо, голи и настръхнали към небето, непрекъснато ѝ напомняха, че това съвсем не е детска игра, а и виещият вятър звучеше съвсем като роговете на тролоците. Сега, когато се беше оказала сама в тъмнината, тя си припомни, че вълците, които наистина обикновено стоят настрана от хората, тази зима се бяха държали по съвсем различен начин из Две реки.

Обля я топла вълна на облекчение едва когато най-сетне долови конската миризма. Сдържайки дъха си, тя легна по корем и запълзя срещу вятъра, по посока на миризмата.

Беше се озовала почти пред пазачите, когато ги забеляза. Крачеха с отмерена походка право към нея в нощта, белите им плащове плющяха на вятъра, почти светещи под лунните лъчи. Все едно че носеха факли — дори светлината на факлите не би ги направила повидими. Тя замръзна на място, стараяйки се да се слее със земята. Почти пред нея, на не малко от десетина крачки, те спряха маршовата си стъпка и удариха стъпала на място, един срещу друг, с копия на рамо. Точно зад тях се различаваха мърдащи сенки, които трябваше да са конете.

— Всичко в нощта е наред — обяви единият силует с бял плащ.
— Светлината да ни освети и да ни пази от Сянката.

— Всичко в нощта е наред — отзова се вторият. — Светлината да ни освети и да ни пази от Сянката.

След този поздрав двамата се обърнаха и замаршируваха в обратна посока.

Нинив изчака, отброявайки си наум, докато направят още две обиколки. Всеки път обикаляха за едно и също време и сковано си повтаряха все същата формула. Нито дума повече или по-малко. Нито пък поглеждаха настрана. Докато маршируваха, гледаха право напред, след което се обръщаха кръгом. Тя се зачуди дали ще я забележат, дори да се изправи.

Преди нощта да погълне бледите гънки на плащовете им за трети път тя се изправи и се затича приведена към конете. Когато се приближи, застъпва леко, за да не подплаши животните. Белите плащове можеха и нищо да не забележат, освен ако не се напъхаше под носа им, но несъмнено щяха да чуят, ако конете се разцвилеха.

Но конете останаха спокойни. Нинив се плъзна покрай редиците им, прерязвайки почти докрай дългите въжета, на които бяха вързани по десетина-петнайсет животни. Нито едно от тях не изпръхтя. Прокрадна се и до последната редица. И първият кон, привързан на въжето, се оказа Бела.

Не можеше да сбърка тумбестия ѝ рунтав силует; да има друг кон като нея тук и точно в този момент ѝ се струваше прекалено голямо съвпадение. Изведнъж изпита такава радост, че не беше оставила точно тази, последната редица, че се разтрепера. Краката и ръцете ѝ се тресяха така, че се побоя да докосне въжето, но умът ѝ беше бистър като водата на Виноструй. Кое и от момчетата да беше в лагера, Егвийн също се намираше тук.

С уверени ръце, както когато стриваше билки в дома си, тя преряза въжето. Напъха камата в ножницата и отвърза юздите на Бела. Рунтавата кобила тръсна глава, но Нинив я погали по носа и тихо ѝ промълви няколко думи в ухото. Бела изпръхтя тихо и сякаш се съгласи.

Други коне по редицата също вдигнаха глави и я погледнаха учудено. Спомнила си за войнствения Мандарб, тя колебливо се пресегна към следващите поводи, но този кон не възрази при вида на

непознатата му ръка. Всъщност той сякаш искаше да го погалят по ноздрите, както Бела. Тя стисна здраво поводите на Бела и уви юздите на другия кон около свободната си китка, като в същото време оглеждаше неспокойно лагера. Белезникавите палатки се открояваха в тъмнината само на стотина метра разстояние и тя можеше да различи мъжете, които обикаляха около тях. Ако забележеха, че конете са се размърдали, и дойдеха да видят какво ги е събудило...

И тя отчаяно пожела дано Моарейн да не изчака завръщането ѝ. Каквото и да се канеше да стори Айез Седай, дано да го направи още сега. „О, Светлина, нека да го направи още сега, преди...“

Внезапно нощта над нея се раздра от мълния, която сякаш за миг прогони нощта. Тътен оглуши тъпанчетата ѝ, толкова силен, че коленете ѝ се подкосиха. Яркия нащърбен тризъбец се срина от небето и се заби недалече от конете, изхвърляйки пръст и камъни. Трясъкът на поразената земя надмогна дори гръмотевичния тътен. Конете полудяха, замятаха се и зацвилиха. Въжетата се скъсаха като конци на местата, където ги беше прерязала. Нова светкавица прониза небето още преди първата да заглъхне.

Нинив беше твърде заета, за да се захласва. Още при първия удар Бела кривна на една страна, докато другият кон се изправи на задните си крака и залитна в обратна посока. Стори ѝ се, че ще я разкъсат. В продължение на няколко безкрайни мига тя увисна, разпъната между двата коня, ритайки с крака във въздуха, а писъкът ѝ заглъхна от тътена на втората гръмотевица. Последва нова мълния, и нова, и нова, в непрестанен яростен небесен рев. Възпрени да се втурнат натам, където искаха, двата коня пристъпиха назад и тя падна. Доця ѝ се да се свие на земята, но нямаше време за това. Бела и другият кон затопуркаха около нея, завъртели диво очи, на които се виждаше само бялото — можеха да я стъпчат. Тя някак успя да вдигне ръце, стисна гривата и се качи на якия гръб на кобилата. Юздата на другия кон все още беше увита около китката ѝ.

Челюстта ѝ увисна — една издължена сива сянка притича ръмжаща край нея, без да обръща внимание нито на жената, нито на конете с нея, но показваше зъбите си на полуделите животни наоколо, които се мятаха във всички посоки. Втора смъртоносна сянка следваше плътно първата. Нинив понечи отново да изкрещи, но никакъв звук не излезе от устата ѝ. „Вълци! Светлината да ни е на помощ! Какво прави

Моарейн?“ Нямаше нужда да влива петите си в Бела. Кобилата сама се затича, а другият кон я последва с не по-малка охота. Накъдето и да е, стига да можеха да избягат, стига да се измъкнеха от огъня, който се изсипваше от небето.

ГЛАВА 38

ИЗБАВЛЕНИЕ

Нощта беше студена и земята сякаш беше изцедила всичката топлина от тялото му, като всяка нощ, откакто Белите плащове ги бяха хванали. Чедата не смятаха, че арестантите им се нуждаят от одеяла или подслон. Особено ако са опасни Мраколюбци.

Егвийн спеше сгушена до гърба му, за да се топли. Дори и не промърморваше, докато той се въртеше. Имаше още много часове, докато слънцето отново се покаже на хоризонта, и тялото го болеше от главата до петите, след като беше вървял цял ден с клуп на шията след коня, но сънят така и не го спохождаше.

Не че колоната се придвижваше много бързо. След като бяха загубили повечето резервни коне от вълците в стеддинга, Белите плащове не можеха да пътуват така бързо, както явно им се искаше. Забавянето им беше поредният грях, който приписваха на двамата младежи от Емондово поле. Но все пак колоната продължаваше стабилно напред — лорд Борнхалд държеше на всяка цена да пристигнат в Кемлин навреме, каквато и да беше причината за това бързане — и дълбоко в съзнанието на Перин се беше загнездил страхът, че ако той падне, Белият плащ, който държеше края на въжето му, няма да спре въпреки изричната заповед на лорд-капитан Борнхалд да ги запазят живи за Разпитвачите в Амадор. Знаеше, че ако това се случи, няма да може да се спаси; развързваха му ръцете само за да яде и когато трябваше да отиде по нужда. Клупът правеше всяка стъпка несигурна, всеки камък под стъпалото му можеше да се окаже фатален. Стъпваше с напрегнати мускули, оглеждайки тревожно земята пред себе си. Когато успееше да погледне крадешком към Егвийн, разбираше, че и тя прави същото. Лицето ѝ беше напрегнато и изплашено. Нито един от двамата не смееше да отдели очи от земята пред себе си за повече от един бегъл поглед.

Обикновено се срутваха на земята като дрипи веднага щом Белите плащове им разрешаха да спрат за почивка, но тази нощ умът

му работеше трескаво. Кожата му беше настръхнала от ужас, който се беше трупал в него от дни. Затвореше ли очи, му се привиждаха само неща, които Биар им беше обещал, стигнат ли до Амадор.

Беше сигурен, че Егвийн не вярва на заплахите на Биар. Ако повярваше, нямаше да може да заспи, колкото и да беше изтощена. В началото и той не му беше повярвал. Все още не му се искаше да повярва; хората просто не можеха да правят такива неща на други хора. Но Биар не просто ги заплашваше; все едно че говореше за чаша вода, той им описваше равнодушно нагорещени железа и ръжени, остри ножове, раздиращи кожата, и забиващи се надълбоко в плътта игли. Дори нямаше вид на човек, който иска да ги изплаши. В очите му не се долавяше никакво злорадство. Него просто не го интересуваше дали са изплашени, или не, дали ще ги изтезават, или не, дали ще останат живи, или ще умрат. Тъкмо това предизвика студена пот по лицето на Перин, когато го осъзна. Тъкмо това най-сетне го беше убедило, че Биар им говори самата истина.

Наметалата на двамата часови мъждукаха сивкави под бледата луна. Не можеше да различи лицата им, но знаеше, че ги наблюдават. Като че ли можеха да направят нещо, както бяха овързани. От момента, когато все още беше достатъчно светло, за да ги види, той си спомняше презрението и отвращението в очите им, сякаш ги бяха поставили да пазят някакви пропити с гадост чудовища, така вонящи и отблъскващи, че човек да го е гнус да ги погледне. И всички Бели плащове ги гледаха по същия начин. Винаги едно и също. „О, Светлина, как бих могъл да ги накарам да повярват, че не сме Мраколюбци, след като те вече са убедени, че сме такива?“ Стомахът му се сгърчи болезнено. В края на краищата, може би все пак трябваше да признае нещо, за да не ги водят при Разпитвачите.

Някой се приближи към тях. Бял плащ, понесъл фенер. Мъжът се спря да поговори с часовите, които му отвърнаха почтително. Перин не можа да чуе какво си говорят, но разпозна високата, дългнеста фигура.

Биар държеше брадвата на Перин — беше си присвоил оръжието му. Във всеки случай, когато Перин го виждаше, винаги беше с нея.

— Събуждай се — произнесе безстрастно Биар, сякаш си мислеше, че Перин може да спи с изправена глава. Подканата си придружи със силен ритник в ребрата.

Перин изръмжа през стиснати зъби. Хълбоците му вече бяха отекли от постоянните ритници на Биар.

— Казах, събуди се. — Кракът му замахна отново.

— Буден съм. — Човек трябваше веднага да реагира на думите на Биар, в противен случай той намираше начин да привлече вниманието ти.

Биар постави фенера на земята и се наведе да провери дали е стегнат здраво. С едно движение го преобърна. Изглеждаше твърде кльощав, за да притежава такава сила, но пред него Перин можеше да мине за малко момче. Най-обикновена, рутинна нощна проверка.

След като Биар се изправи, Перин забеляза, че Егвийн продължава да спи.

— Събуди се! — извика той. — Егвийн, събуди се!

— Ка... Какво? — Гласът на Егвийн прозвуча изплашено. Тя надигна глава и примигна от светлината на фенера.

Биар не показва признаци на разочарование, че не е имал възможност да я изрита. Нея никога не я риташе. Само придърпа възжетата, както го беше направил с Перин, без да обръща внимание на стоновете ѝ. Причиняването на болка беше едно от нещата, които въобще не будеха емоции у него. Перин беше единственият, спрямо когото си изтърчаваше нервите в желанието си да го нарани. Дори Перин да не си го спомняше, Биар помнеше много добре, че беше убил двама от Чедата.

— Откъде накъде Мраколюбците ще спят — каза безстрастно Биар, — когато свестните хора трябва да стоят будни, за да ги пазят?

— За стотен път ти го казвам — отвърна уморено Егвийн. — Ние не сме Мраколюбци.

Перин се стегна. Понякога подобно отричане предизвикваше лекция, поднесена с монотонен тон, за изповядването и отричането, водеща на свой ред до подробно описание на методите, прилагани от Разпитвачите, за да ги получат. В други случаи същата лекция се придружаваше от ритници. За негова изненада, този път Биар беше забравил и за двете.

Вместо това мъжът коленичи пред него — скулест и с хлътнали очи, държеше брадвата му върху коленете си. Златното слънце върху лявата гръд на плаща му и двете златни звезди под него проблясваха на светлината на фенера. Той си свали шлема и го постави до фенера. За

разлика от друг път, на мястото на отвращението и омразата сега на лицето му се беше изписала някаква неразгадаема напрегнатост. Той мълчаливо се вгледа в Перин.

— Ти ни забавяш, Мраколюбецо, ти и твоите вълци. Съветът на Помазаните е слушал доклади за подобни неща и искат да разберат повече, затова ти трябва да бъдеш отведен в Амадор и да бъдеш предаден на Разпитвачите, но ти ни забавяш. Надявах се, че ще можем да се придвижим достатъчно бързо, дори и без резервни коне, но се излъгах. — Той замълча и ги изгледа мрачно.

Перин зачака. Биар и сам щеше да му го каже, когато стане готов.

— Нашият лорд-капитан е притиснат от трудна дилема — отрони най-сетне Биар. — Заради вълците ние трябва на всяка цена да ви отведем и предадем на Съвета, но в същото време трябва да стигнем и в Кемлин. Не разполагаме с резервни коне, за да ви возим на тях, но ако продължим да ви влачим, няма да стигнем до Кемлин в уреченото време. Лорд-капитанът вижда своите задължения малко едностранчиво и възнамерява на всяка цена да ви изправи пред Съвета.

Егвийн нададе тих стон. Биар се беше втренчил в Перин и той отвърна на погледа му, без да мига.

— Не разбирам — отрони младежът.

— Няма нищо за разбиране — отвърна Биар. — Просто едно случайно допускане. Ако вие се измъкнете, няма да можем да ви проследим. Не разполагаме и с един излишен час, ако искаме да стигнем навреме в Кемлин. Ако, да речем, претриете въжетата си в някой камък, проблемът на лорд-капитана ще бъде решен. — Без да сваля погледа си от Перин, той бръкна в пазвата си и хвърли нещо на земята.

Очите на Перин механично го проследиха. Когато разбра какво е, ахна. Камък. Разцепен камък с остър ръб.

— Съвсем случайно допускане — каза Биар. — Вашите пазачи тази нощ също допускат разни неща.

Устата на Перин изведнъж пресъхна. „Мисли! Светлината да ми е на помощ, мисли и не допускай грешки!“

Можеше ли да е вярно? Възможно ли беше нуждата на Белите плащове да се озоват в Кемлин навреме да е толкова важна? Да допуснат предполагаемо измъкване на двама Мраколюбци? Нямаше защо да се опитва да разсъждава по този път; прекалено много неща не

му бяха известни. Биар беше единственият Бял плащ, който разговаряше с тях освен лорд-капитан Борнхалд, а нито един от двамата не беше особено щедър на информация. Да опитаме по друг начин. Ако Биар искаше те да избягат, защо просто не срежеше въжетата им? Биар да иска да се измъкнат? Биар, който беше убеден до мозъка на костите си, че са Мраколюбци. Биар, който мразеше Мраколюбците повече и от самия Тъмен? Биар, който търсеше и най-малкия повод, за да го нарани, защото бе убил двама Бели плащове. Биар да иска да се измъкнат?

Ако преди беше смятал, че умът му препуска, сега мислите му се стекоха като лавина. Въпреки студа по лицето му потече пот на струи. Той хвърли поглед към пазачите. Все още приличаха на две бледосиви сенки, но сега му се стори, че са се стегнали, сякаш очакват нещо. Ако двамата с Егвийн бъдат убити при опит за бягство и срязаните им на камъка въжета случайно останат да се търкалят тук... Дилемата на лорд-капитана щеше да се реши, разбира се. И Биар щеше да ги види мъртви, точно както му се искаше.

Мъжът вдигна шлема си и понечи да се изправи.

— Почакай! — промълви дрезгаво Перин. — Чакай да поговорим. Аз...

„Идва помощ!“

Мисълта разцъфна в ума му като ярък изблик на светлина сред целия хаос, толкова стряскаща, че за миг той забрави за всичко останало, дори къде се намира. Пъструша беше жива. „Илиас“ насочи той мисълта си към вълчицата, настоявайки безмълвно да разбере дали приятелят им е жив. В съзнанието му се появи образ. Илиас, полегнал върху постеля от елхови клонки край малък огън в някаква пещера, лекуващ рана на хълбока си. Всичко това му се привидя само за миг. Той обърна очи към Биар и без да иска, глупаво се ухили. Илиас беше жив. Пъструша беше жива. Идваше помощ.

Биар го изгледа.

— Някаква мисъл те споходи, Перин от Две реки, и аз искам да знам каква е тя.

За миг Перин допусна, че има предвид мисълта, споходила го от Пъструша. На лицето му се изписа паника, последвана от облекчение. Биар нямаше как да го знае.

Биар наблюдаваше зорко смяната на израженията му и за пръв път очите на Белия плащ се спряха на камъка, който беше подхвърлил на земята.

Премисляше, осъзна Перин. Ако си променеше намеренията, свързани с този камък, дали щеше да рискува да ги остави живи, за да го издадат? Въжетата можеха да се претъркат и след като хората, вързани с тях, са загинали, макар това да създаваше известни рискове с евентуално разкритие. Той се взря в очите на Биар — дълбоко хлътналите очи на този човек сякаш се взираха в него като от тъмни пещери — и прочете в тях смъртната си присъда.

Биар отвори уста, но докато Перин очакваше присъдата да бъде произнесена, събитията започнаха да са развиват прекалено бързо, за да може собствената му мисъл да ги догони.

Изведнъж един от двамата пазачи изчезна. Минута преди това се виждаха два смътни силуета, а после нощта погълна единия. Вторият страж се извърна, понечи да извика, но преди и първата сричка да излезе от гърлото му, се чу силно дрънчене и той се срина върху падналото наблизко дърво.

Биар се извъртя, пъргав като нападаща змия, и брадвата изсвиствя в ръцете му. Очите на Перин се изцъклиха, когато самата нощ сякаш погълна светлината на фенера. Устата му се отвори да извика, но гърлото му се беше свило от страх. За миг дори забрави, че Биар се канеше да ги убие. Белият плащ беше просто едно обикновено човешко същество, а нощта беше оживяла, за да ги погълне всички.

А после нощта, надмогнала светлината, доби очертанията на Лан, гънките на плаща му се завихриха от сиво в черно, докато се движеше. Секирата в ръката на Биар излетя като мълния... а Лан съвсем небрежно се отмести встрани, оставяйки острието ѝ да профучи толкова близо до лицето му, че със сигурност беше усетил полъха, който беше предизвикало. Очите на Биар се отвориха широко, силата на замаха му го накара да загуби равновесие и Стражникът го удари с крака и ръце, с такава бързина, че Перин не беше сигурен дали е видял добре. Това, в което беше сигурен, бе само, че след миг Биар легеше рухнал като парцалена кукла. Още преди Белият плащ да успее да се просне на земята, Стражникът вече се беше навел да изгаси фенера.

Сред това внезапно връщане на мрака Перин сляпо примигна. Лан сякаш отново беше изчезнал.

— Нима наистана... — сподавено простена Егвийн. — Мислехме, че вече сме мъртви. Мислехме, че всички вие сте мъртви.

— Все още не сме. — Басовият шепот на Стражника беше изпълнен с насмешка.

Ръце докоснаха Перин, напипаха връзките му. Нож се вряза във въжетата и той беше освободен. Схванатите му мускули възразиха, но той все пак успя да седне. Разтри китките си и се вгледа в Биар.

— Ти... Той да не е?...

— Не е. — Гласът на Лан прозвуча спокойно в тъмнината. — Аз не убивам току-така. Но няма да притеснява никого, поне за известно време. Престанете да ме разпитвате и вземете две наметала. Нямаме много време.

Перин пропълзя до лежащия Биар. Костваше му известно усилие да докосне страшния мъж, а когато усети, че гърдите на Белия плащ се повдигат и спадат, почти дръпна ръце назад. Кожата му настръхна, докато пряко волята си развърза белия плащ и го издърпа от тялото му. Въпреки думите на Лан през цялото време си представяше, че скулестият мъж изведнъж ще се изправи. Той припряно затършува, докато намери секирата си, после пропълзя до единия от двамата стражи. Стори му се странно, че не изпитва отвращение, докато докосва изпадналия в безсъзнание човек. Всички Бели плащове го мразеха, но това все пак беше някаква човешка емоция. А Биар не изпитваше към него нищо освен убеждението, че той трябва да умре; в това нямаше дори омраза, просто никакво чувство.

Той се обърна — и изведнъж го обзе паника. В тъмнината беше загубил всякакъв усет за посока, не знаеше как да намери Лан и останалите. Страх го беше да помръдне. Без белия си плащ дори Биар се беше скрил в тъмното. Нямаше по какво да се ориентира. Накъдето и да тръгнеше, можеше да се набуца навътре в лагера.

— Тук.

Той залитна натам, откъдето се чу шепотът на Лан, докато не го спряха нечий ръце. Егвийн се беше превърнала в призрачна сянка, а лицето на Лан се виждаше като в мъгла.

— Навличайте плащовете — каза тихо Лан. — И сгънете вашите. Никакъв шум. Все още не сте в безопасност.

Перин набързо подаде плащовете на Егвийн, облекчен, че му е спестена необходимостта да споделя страховете си. Сгъна собственото си наметало и навлече на негово място белия плащ. Усети, че нещо го жегна между раменете, някаква необяснима тревога. Дали не беше облякъл плаща на самия Биар? Почти усещаше миризмата на дългнестия мъж върху себе си.

Лан ги подкани да се хванат за ръка и Перин стисна с едната си ръка секирата, а другата подаде на Егвийн. Дося му се Стражникът по-скоро да продължи с измъкването им, за да не го влуди подивялото му въображение. Но продължиха да стърчат на място, обкръжени от палатките на Чедата — два силуета в бели плащове и още един, чието присъствие се усещаше, без да се вижда.

— Скоро — прошепна Лан. — Много скоро.

Нощта над лагера се разцепи от мълния, толкова близка, че Перин усети как космите на главата му настръхнаха от заредения въздух около тях. Точно зад палатките земята се взриви от гръмотевичния удар и трясъкът на експлозията се сля с небесния тътен. Преди небесната светлина да угасне, Лан вече ги беше повел.

Още при първата им крачка блесна нова светкавица и разряза черния мрак. Мълниите заваляха като порой и нощта започна да потръпва, сякаш мракът се мъчеше да залее отново и отново земята в моментни проблясвания. Тътенът забарабани в див ритъм, всеки следващ рев довършваше предшествания го в непрестанен, раздиращ слуха ек. Подивелите от страх коне цвилеха и бягаха, мъжете заизлизаха с препъване от палатките си, който наметнал плащ, който разсъблечен, едни се разтичаха насам-натам, други стояха зашеметени на място.

Макар да се озоваха сред всичко това, Лан ги поведе ходом, като Перин остана последен в малката колона. Белите плащове ги поглеждаха с подивели очи, докато минаваха край тях. Неколцина им подвикнаха и виковете им заглъхнаха сред небесната шумотевица, но както се бяха загърнали в белите плащове, никой не понечи да ги спре. През палатките, след това извън лагера, докато не потънаха в нощта, без никой дори да вдигне ръка срещу тях.

Земята под краката на Перин стана неравна, храсти се заудряха в бедрата му. Светкавиците проблеснаха още няколко пъти и угаснаха. Ехото на гръмотевиците прокънтя още малко, после и то заглъхна.

Перин се озърна през рамо. Зад тях, сред палатките, бяха лумнали огньовете. Тримата се закатериха по някакъв склон и скоро палатките, огньовете и виковете останаха далеч зад тях.

Внезапно Лан спря. Пред тях, под лунната светлина, се виждаха три коня.

Нечия сянка се размърда и се чу гласът на Моарейн, натежал от раздразнение.

— Нинив още я няма. Опасявам се, че е направила някаква глупост. — Лан се завъртя на пети, готов веднага да се върне там, откъдето току-що беше дошъл, но една-единствена дума от устата на Моарейн изплющя като камшик и го спря. — Не! — Той я изгледа накриво, виждаше се само лицето му, и то обгърнато в смътна мъгла. Тонът ѝ стана по-кротък. По-кротък, но не по-малко твърд. — Някои неща са по-важни от други. Ти го знаеш. — Стражникът не се помръдна и гласът ѝ отново стана повелителен. — Спомни си клетвите, ал-Лан Мандрагоран, Владетелю на Седемте кули! Да не припомням клетвата на Бойната диадема на лорд Малкиер!

Перин примигна. Нима Лан беше всичко това? Егвийн мърмореше нещо под носа си, но той не можеше да извърне поглед от сцената пред него, с Лан, застанал като вълк, вълк от глутницата на Пъструша, готов да се хвърли напред в битка при най-малкия знак от страна на мъничката Айез Седай, без да бяга от отредената си участ.

Сред дърветата се чу шум на скършени клони. Само на две дълги крачки Лан се озова между шума и Моарейн и по острието на меча му проблесна лунен лъч. През шумолящите храсталаци и тряска на скършени клони сред дърветата изскочиха два коня, единият с ездач.

— Бела! — възкликна Егвийн, а в същото време Нинив извика от гърба на рунтавата кобила:

— Едва ви намерих. Егвийн! Слава на Светлината, че сте живи!

Тя скочи от Бела, но когато се спусна към двамата младежи, Лан се пресегна, стисна я за ръката и тя се спря, гледайки го втренчено.

— Трябва да тръгваме, Лан — каза Моарейн, възвърнала спокойния си тон, и Стражникът отпусна ръката си.

Нинив отри ръката си и заситни към Егвийн, за да я прегърне, но на Перин му се стори, че чу тихия ѝ смях. Това го озадачи, защото не мислеше, че може да има нещо общо с радостта ѝ, че ги вижда отново.

— Къде са Ранд и Мат? — попита той.

— На друго място — отвърна спокойно Моарейн, а Нинив изсумтя нещо сърдито, което накара Егвийн да ахне. Перин също примигна — беше доловил в сумтенето ѝ стара каруцарска ругатня, и то една от най-грубите. — Светлината дано даде да са живи и здрави — продължи Айез Седай, все едно че не беше чула нищо.

— Никой от нас няма да е жив и здрав, ако Белите плащове ни намерят — каза Лан. — Преобличайте наметалата си и се качвайте на конете.

Перин се покатери на коня, който Нинив беше довела заедно с Бела. Липсата на седло не му пречеше; у дома не беше яздил често, но когато му се беше случвало, предпочиташе да е без седло. Нави белия плащ и го завърза на кръста си. Стражникът им каза, че не трябва да оставят на Чедата повече следи, отколкото е неизбежно. Все още му се струваше, че усеща миризмата на Биар.

Когато потеглиха, Перин още веднъж усети как го докосва умът на Пъструша. „Един ден отново.“ По-скоро чувство, отколкото мисъл, то беше пропито с обещание за предопределена среща, с очакването на това, което предстои, с примирение към това, което предстои, всичко това — напластено едно в друго. Опитва се да запита кога и защо, ровейки в съзнанието си припряно и с необяснимо чувство на боязън. Тънката нишка, свързваща го с вълците, изтъня и изчезна. Панически блъскащите се в главата му въпроси получаваха един и същ, натежал от категоричност отговор. „Един ден отново.“ И този отговор увисна призрачно в съзнанието му дълго след като усещането за вълчето присъствие окончателно се стопи.

Лан ги водеше в южна посока, бавно, но решително. Тъмната нощ и хълмистият терен не им позволяваха да напредват бързо. На два пъти Стражникът ги изостави, връщайки се назад към нащърбената луна, и двамата с Мандарб се превръщаха в едно цяло с нощта. И двата пъти се върна, за да докладва, че зад тях не се забелязват признаци някой да ги преследва.

Егвийн яздеше плътно до Нинив. Тихи откъслеци от възбуждения им разговор долитаха до ушите на Перин. На тях двете така им се беше вдигнал духът, сякаш отново се бяха озовали у дома. Той самият остана на опашката на малката им колона. От време на време Премъдрата се извъръщаше да го погледне и всеки път той ѝ махваше с ръка, че всичко е наред. Имаше много неща, за които да мисли, макар

да не можеше да ги подреди в главата си. Какво ли го чакаше? Светлина, какво ли го чакаше тепърва?

Когато до зазоряване не остана много, Моарейн обяви почивка. Лан намери едно дърво и запали малък огън в една дупка на склона.

Отърваха се от белите плащове, като изровиха яма край огъня и ги скриха в нея. Бродираното златно слънце на гърдите и двете звезди на плаща, който бе носил, привлякоха очите на Перин. Той пусна отвратен плащ в дупката, сякаш вонеше, отдръпна се, изтри ръце в наметалото си и приседна встрани от останалите.

— А сега — каза Егвийн, докато Лан заравяше дупката, — ще ми каже ли някой най-после къде са Ранд и Мат?

— Надявам се, че са в Кемлин — отвърна Моарейн предпазливо. — Или че поне са на път за там. — Нинив изсумтя недоволно, но Айез Седай продължи, сякаш не бяха я прекъснали. — А и да не са, все пак ще ги намеря. Това обещавам.

Похапнаха мълчаливо малко хляб, сирене и чай. Дори ентусиазмът на Егвийн отстъпи пред умората. Премъдрата измъкна от торбата си някакво мазило за ожулванията от въжетата, оставили следи по китките на Егвийн, и друго за отоците по тялото ѝ. Когато пристъпи до Перин, който седеше от другата страна на огъня, той не вдигна глава.

Тя застана пред него, оглеждайки го известно време, без да продума, после коленичи, постави торбата до себе си и каза бодро:

— Перин, я сваляй сетрето и ризата. Разбрах, че един от Белите плащове нещо те бил намразил.

Той се подчини, без да бърза, все още наполовина погълнат от странното послание на Пъструша. Нинив ахна. Стреснат, той вдигна поглед към нея, а после свали очи към гърдите си. Целият бе отоци и синини. Само здравите мускули, придобити от тежкия труд в ковачницата на майстор Люхан, го бяха предпазили от счупване на ребрата. Докато умът му все още беше зает с вълците, той някак беше забравил за болката, но сега отново се сети за нея и я почувства, почти с облекчение. Неволно си пое въздух и устните му се стиснаха в лек стон.

— Как е могъл да те намрази толкова? — попита удивена Нинив.

„Убих двама души.“ Но на глас каза само:

— Откъде да знам?

Тя започна да го маже с някакъв мехлем.

— Жен-шен, петопръст и сушен на слънце елхов корен — промълви тя.

Беше едновременно парещо и студено, караше го да потръпва и в същото време да се поти, но той не възрази. И преди беше изпътвал на гърба си мехлемите на Нинив. Докато пръстите ѝ леко разтриваха сместа по кожата му, паренето и хладината изчезнаха, а заедно с тях се стопи и болката.

— Изглеждаш изненадан — каза Нинив. Самата тя изглеждаше изненадана и странно изплашена. — Другия път можеш да идеш при нея.

— Не съм изненадан — успокои я той. — Просто се радвам. — Понякога мазилата на Нинив действаша бързо, друг път — по-бавно, но винаги действаша. — Какво... какво е станало с Ранд и Мат?

Нинив започна да прибира мускалите и шишенцата си в торбата и тросната заговори:

— Тя казва, че са живи и здрави. Тя казва, че ще ги намерим. В Кемлин, така казва тя. Казва, че било много важно нещо да не ни се случи, но не казва какво...

Въпреки волята си Перин се ухили. Каквото и да беше се променило, Премъдрата си беше останала същата и двете с Айез Седай все още бяха далеч от приятелството.

Нинив внезапно се вцепени и се взря в лицето му, после опипа бузите и челото му. Той понечи да се дръпне, но тя задържа главата му с две ръце, извърна клепачите му нагоре, надникна в очите му и замърмори под нос. Въпреки крехкия си ръст го държеше здраво трудно беше да се отскубнеш от Нинив, когато тя не те пуска.

— Не разбирам — отрони най-сетне тя, пусна главата му и клекна. — Ако беше жълтеница, нямаше да можеш да стоиш на крака. Но ти нямаш никаква треска и бялото на очите ти не е прежълтяло, само ирисите.

— Жълти ли са? — каза Моарейн, а Перин и Нинив подскочиха. Айез Седай се беше приближила до тях съвсем незабелязано. Егвийн беше заспала, загърнатата край огъня в пелерината си. Собствените му клепачи искаха да се отпуснат в блажен сън.

— Няма ми нищо — промълви той, но Моарейн хвана брадичката му с ръка и извърна лицето му към себе си, за да може и тя

да надникне в очите му, както беше направила Нинив. Той се дръпна настръхнал. Двете жени се държаха с него, сякаш беше малко дете.

— Казах, че ми няма нищо.

— Това не можеше да се предскаже. — Моарейн заговори сякаш на себе си. Очите ѝ като че ли се взираха в нещо отвъд него. — Нещо, предопределено да бъде втъкано, или промяна в Шарката? Ако е промяна, от чия ръка? Колелото тъче, както то само пожелае. Това ще да е.

— Ти знаеш ли какво е? — попита неохотно Нинив и с колебание добави: — Можеш ли да му помогнеш? С Лечителството си? — Този зов за помощ, признанието, че сама не може да стори нищо, се изтръгнаха с мъка от душата ѝ.

Перин изглежда гневно жените.

— Ако имате нещо да ми кажете, казвайте го. Ето, седя и целият съм слух.

Нито една от двете не му обърна внимание.

— Лечителството? — Моарейн се усмихна. — Лечителството в този случай не може да направи нищо. Това не е болест и няма да... — Тя се поколеба за миг. Този път погледна Перин, бърз поглед, изпълнен с неизказани съжаления. Но погледът ѝ отново не включваше самия него и той изсумтя сърдито, докато тя се обръщаше към Нинив. — Щях да кажа, че няма да му навреди, но кой може да е сигурен какъв ще е краят? Мога поне да кажа със сигурност, че няма да му навреди пряко.

Нинив изглежда Айез Седай право в очите.

— Това не е достатъчно. Ако нещо не е наред с...

— Каквото е, това е. Кое то вече е заплетено и втъкано, не може да се промени. — Моарейн рязко се обърна. — Сега трябва да поспим, колкото можем, и да тръгнем рано. Ако ръката на Тъмния стане твърде силна... Трябва бързо да стигнем до Кемлин.

Ядосана, Нинив вдигна торбата си и се отдръпна преди Перин да успее да каже и дума. Понечи да изръмжи някаква ругатня, но една мисъл го порази и той остана седнал на място, зяпнал безмълвно. Моарейн знаеше. Айез Седай знаеха за вълците. И тя смяташе, че може да е дело на Тъмния. По гърба му ползиха тръпки. Той набързо се облече. Дрехите не помогнаха много; усещаше хлада чак до костите си.

Лан приседна край него и свали плаща си. Перин се зарадва на това. Не му беше приятно да гледа Стражника и всъщност да не го вижда.

Дълго време двамата се гледаха втренчено. Лицето на Стражника не издаваше нищо, но на Перин му се стори, че в очите му долавя... нещо. Съпричастие? Любопитство? Или и двете?

— И ти ли знаеш? — попита младежът, а Лан кимна.

— Знам нещо, но не всичко. То само ли ти дойде, или си срещнал някой наставник, посредник?

— Имаше един човек — бавно отвърна Перин. „Той знае, но дали си мисли същото като Моарейн?“ — Каза, че името му било Илиас. Илиас Мачира. — Лан въздъхна тежко и Перин го изглежда накриво.

— Ти познаваш ли го?

— Познавах го. Той ме научи на много неща. За Погибелта, както и на това. — Лан докосна дръжката на меча си. — Самият той беше Стражник преди... преди онова, което го сполетя. Червената Аджа... — Той млъкна и хвърли поглед към Моарейн, която бе прилегнала под едно дърво.

За пръв път, доколкото си спомняше, Перин забеляза Лан да проявява неувереност. В Шадар Логот Лан беше уверен в себе си и силен, а също и когато бе заставал срещу Чезнещи и тролоци. И сега не се страхуваше — Перин беше сигурен в това, — но беше предпазлив да не каже твърде много. Сякаш това, за което говореше, представляваше някаква опасност.

— Чувал съм за Червената Аджа — каза момчето на Лан.

— И несъмнено повечето от това, което си чувал, е погрешно. Трябва да разбереш, в Тар Валон има... фракции. Някои са готови да се сражават с Тъмния по един начин, други — по друг. Целта е една и съща, но разликите... разликите могат да доведат до съдбоносна промяна в нечий живот, или до края му. Не само на отделни хора, но и на цели народи. Той добре ли е? Илиас имам предвид?

— Така мисля. Белите плащове казаха, че са го убили, но Пъструша... — Перин изглежда с неудобство Стражника. — Не знам. — Лан, изглежда, беше готов да приеме, макар и с неохота, че наистина не знае, и това го окуражи. — Тази връзка с вълците. Моарейн, изглежда, смята, че е нещо, което... нещо, което го е направил Тъмния. Нали не е така? — Не можеше да повярва, че Илиас е Мраколюбец. Но

Лан не му отговори веднага и на лицето на Перин изби пот, студени капчици, които нощта правеше още по-студени.

— Сам по себе си, не. Някои са убедени, че е, но грешат; това нещо е твърде древно и отдавна е било изгубено, още преди появата на Тъмния. Но помисли си само какви случайности са намесени тук, ковачо, и дали е изобщо случайност? Понякога в Шарката се вплитат случайности — случайности поне в нашите очи, — но може ли да е случайност това, че тъкмо ти си срещнал човек, който може да ти стане наставник в това нещо, и тъкмо ти се оказваш този, който може да усвои неговото наставничество? Шарката оформя Велик сплит, това, което някои наричат Ширит на Вековете, и вие, момци, се оказвате централни фигури в него. Сега вече не смятам, че в живота ви съществува някакъв друг избор. Дали сте избрани тогава? И ако да — от кого? От Светлината или от Сянката?

— Тъмния не може да ни докосне освен ако не споменем името му. — Перин мигом се сети за сънищата с Баал-замон, сънища, които бяха нещо повече от сънища. Изтри с длан потта от лицето си. Не може.

— Упорит и твърд като камък — промълви замислен Стражникът. — Може и да се окажеш достатъчно упорит, за да се спасиш в края на краищата. Но не забравяй времената, в които живеем, ковачо. Не забравяй онова, което ти каза Моарейн Седай. В тези времена много неща се разтварят и рухват. Стари прегради се кършат, стари стени се рушат. Преградите между това, което е, и онова, което е било, между сегашното и онова, що предстои. — Гласът му стана мрачен. — Стените на затвора на Тъмния. Може би това е краят на един Век. Може би ще доживеем да видим раждането на нов Век. А може и това да се окаже краят на Вековете, краят на самото време. Краят на света. — Изведнъж той се засмя, но усмивката му беше мрачна. Смахът му прозвуча като смях в подножието на бесилка. — Но това не е наша грижа, нали, ковачо? Ние ще се сражаваме със Сянката, докато дишаме, и ако тя ни надвие, ще се смъкнем надолу, хапейки и дращейки с нокти. Вие, хората от Две реки, сте твърде упорити, за да се предавате. Недей да те е грижа дали Тъмния се е намесил в живота ти. Сега отново си сред приятели. Помни, Колелото тъче, както то само пожелае, и дори Тъмния не може да промени това, особено след като

Моарейн бди над теб. Но преди всичко бързо трябва да намерим приятелите ти.

— Какво искаш да кажеш?

— При тях няма Айез Седай, докосваща Верния извор, за да ги защити. Ковачо, възможно е стените вече да са се разхлабили достатъчно, за да може самият Тъмен да се докосва до събитията. Не с цяла ръка, иначе отдавна да сме загинали всички, но може би някое леко подръпване на нишките. Случайно завиване в една посока, вместо в друга, случайна среща, случайна дума, или поне неща, които изглеждат случайни, и те могат да се озоват толкова далече под Сянката, че дори и Моарейн да не може да ги върне обратно.

— Трябва да ги намерим — промълви Перин и Стражникът се изсмя гърлено.

— А аз какво ти разправам? Сега поспи малко, ковачо. — Лан се изправи и отново се загърна в плаща си. На смътната светлина от огъня и луната сякаш почти се бе слял със сенките. — Остават но още няколко тежки дни до Кемлин. Моли се дано само ги намерим там.

— Но Моарейн... тя може да ги намери навсякъде, нали? Тя сама го каза.

— Но дали ще може да ги намери навреме? Ако Тъмния наистина е станал достатъчно силен, за да може лично да посяга с ръка, времето е на изчерпване. Моли се дано ги намерим в Кемлин, ковачо, иначе сме загубени.

ГЛАВА 39

ВТЪКАВАНЕ НА СПЛИТА

Ранд гледаше към тълпите през капандурата на стаичката им в „Кралски благослов“. Хората тичаха и викаха, стичаха се отвсякъде, вървяха в една и съща посока, развяваха флагове и знамена с белия лъв, изправен върху червено поле. Кемлинци и другоземци, всички тичаха заедно и за разлика от друг път, никой не се опитваше да счупи нечия глава. Днес може би се бяха оказали от една и съща фракция.

Той се извърна ухилан от прозореца. След деня, в който се надяваше да види Егвийн и Перин да влизат живи и здрави, това беше най-желаният за него ден.

— Идваш ли? — отново подкани той приятеля си. Мат го изгледа ядно от леглото си.

— Ти първо разкарай оня тролок, дето толкова си се сприятелил с него.

— Кръв и пепел, Мат, той не е тролок. Ти просто си тъп и упорит. Колко пъти ще ми го изтъкваш? О, Светлина, не може да не си чувал за Огиер!

— Не бях чувал, че приличат на тролоци. — Мат заби лице във възглавницата си и се сви на кълбо.

— Тъп и упорит — промърмори Ранд. — Колко още смяташ да се криеш тук? Няма цял живот да ти мъкна яденето по това дълго стълбище. А не е лошо и да си вземеш една баня. — Мат се сви още повече, сякаш се мъчеше да се скрие. Ранд въздъхна и се отправи към вратата. — Последна възможност да тръгнеш с мен, Мат. Аз излизам.

Той притвори вратата бавно, надявайки се, че приятелят му ще си промени решението, но Мат не се и помръдна. Вратата щракна и се затвори.

В коридора Ранд се облегна на рамката на вратата. Господин Джил му беше казал, че на две пресечки по-нагоре живеела една старица, мама Гръб, която продавала билки и мехлеми, израждала деца, лекувала болни и предсказвала бъдещето. Описанието й

донякъде напомняше за Премъдра. Всъщност Мат имаше нужда от Нинив или вероятно от Моарейн, но разполагаха само с мама Гръб. Довеждането ѝ в „Кралски благослов“ обаче можеше да привлече нечие внимание, ако изобщо се съгласеше да дойде. Внимание към нея, както и към самия Мат.

Напоследък билкарите и знахарите не се радваха на добро име в Кемлин; хората приказваха лошо за всеки, който се занимаваше с някакъв вид лечителство или прорицателство. Всяка нощ без притеснение изписваха Драконовия зъб на вратите им, а понякога и денем, и хората лесно можеха да забравят кой им е лекувал треските и кой им е давал мехлеми при зъбобол, ако някой изревеше, че е видял Мраколюбец.

Не че Мат наистина изглеждаше болен. Изяждаше всичко, което Ранд му донасяше от кухнята — макар че отказваше да приеме каквото и да било от нечия друга ръка — и изобщо не се оплакваше от никакви болки или от треска. Просто отказваше да напусне стаята. Но Ранд се беше зарекъл да го изведе днес навън.

Той нагласи наметалото на рамото си и засука колана на меча така, че ножницата, увита в червения плат, да се прикрие още по-добре.

Долу срещна господин Джил.

— Някой разпитва за вас из града — процеди ханджията, захапал запалената си лула. Ранд усети прилив на плаха надежда. — Разпитвал за вас и за ония ваши приятели, по име. За младежите де. Изглежда, най-много се интересува от вас, тримата момци.

Надеждата се смени с тревога.

— Кой? — попита Ранд. Не можа да се въздържа да не огледа трескаво коридора. Освен тях двамата нямаше никой.

— Не му знам името. Само чух за него. Повечето от нещата, които стават из Кемлин, стигат до ушите ми. Просяк някакъв. — Ханджията изсумтя. — Наполовина луд, разправят. И така да е, могъл е да отиде в Палата и да получи от Щедростта на кралицата, колкото и тежки да са времената. При Върховни дни кралицата я раздава със собствените си ръце и никой не бива връщан. Не е нужно човек да проси в Кемлин. Дори човек под запрещение не може да бъде задържан, докато получава Щедростта на кралицата.

— Мраколюбец? — промълви неохотно Ранд. „Ако Мраколюбци те знаеха и имената им...“

— Тия Мраколюбци са ти се набили в мозъка, драги. Че ги има, не ще и спор, но само заради това, че Белите плащове са ти размътили ума, не бива да смяташ, че градът е пълен с тях. Знаеш ли каква мълга са пуснали пък сега тези идиоти? „Странни същества.“ Представяш ли си? Странни същества, които пъплели нощем извън града. — Ханджията така се разкикоти, че дебелият му корем се разтресе.

На Ранд хич не му беше до смях. Кинч също беше споменал за странни същества и там определено се беше появил Чезнец.

— Какви странни същества?

— Какви! Откъде да знам какви. Странни същества. Тролоци сигурно. Сенчестия. Самият Луз Терин Родоубиеца едва ли не, възкръснал и петдесет стъпки висок. Какви същества смяташ, че ще си представят хората, щом тази мисъл се загнезди в главите им? Хич да не те е грижа. — Господин Джил го изгледа за миг. — Навън излизаш, тъй ли? Е, не че мен толкоз ме е грижа, даже и в ден като тоя, но тук почти не е останал никой освен мен. А приятелят ти?

— Мат нещо не се чувства добре. По-късно.

— Е, тъй да е. Само гледай да се пазиш. Дори и днес добрите поданици на кралицата навън ще са малцинство, Светлината да изгори дано деня, в който съм могъл и да си помисля, че очите ми ще видят такова нещо. Най-добре да излезеш през страничната уличка. Оттатък улицата са седнали двама от ония проклети предатели и само заничат към предната врата. Знаят те къде стоя аз, в Светлината!

Ранд си показа главата навън и се огледа в двете посоки, преди да тръгне крадешком по уличката. Опрян на копието, си един широкоплещест мъж, когото господин Джил беше наел, стоеше на края на уличката и наблюдаваше с привидна липса на интерес бързащите хора. Само привидна, Ранд знаеше това. Мъжагата — казваше се Ламгвин — виждаше всичко изпод тежките си клепачи и въпреки биволското си телосложение беше пъргав като котка. Той също така смяташе, че кралица Мургейз е самото възплъщение на Светлината, или почти. Имаше десетина като него, пръснати около „Кралски благослов“.

Ухото на Ламгвин помръдна, когато Ранд пристъпи зад него, но мъжът не благоволеше да се обърне. Ранд знаеше, че е усетил приближаването му.

— И си пази гърба днес, момче. — Гласът на Ламгвин изстърга като пясък в тиган. — Когато белята се започне, ще е добре да си ни подръка тук, а не някъде с нож, забит в гърба.

Ранд погледна едрият мъж, но изненадата му не беше голяма. Винаги се стараше да не показва много меча си, но не за пръв път хората на господин Джил изразяваха убедеността си, че умее да борави с него в битка. Ламгвин не отвърна на погледа му. Работата му беше да пази хана и той си я вършеше.

Ранд прикри още повече меча си под наметалото и се шмугна в човешкия поток. Забеляза двамата мъже, за които беше споменал ханджията. Едва ли го бяха видели как излиза от уличката. Дватама изобщо не прикриваха принадлежността си. Не само че мечовете им бяха увити в бял плат, стегнат с червени върви, но ръцете им бяха в бели кожени ръкавици, а на шапките им грееха бели кокарди.

Скоро след като се озова в Кемлин, той научи, че увиването на меч в червен плат или червената ръкавица или кокарда означават привързаност към кралица Мургейз. Бялото на свой ред говореше, че кралицата и нейната обвързаност с Айез Седай и Тар Валон са виновни за всичко, което не върви добре. За лошото време и за провалената реколта също така. Може би също и за Лъжедракона.

Изобщо не му се искаше да се бърка в кемлинската политика. Но сега май беше твърде късно. Не че беше направил съзнателно избора си — беше се получило случайно, но тъй или иначе резултатът бе налице с червения плат, с който бе увил меча си. Нещата в града се бяха развили по такъв начин, че никой вече не можеше да остане неутрален. Дори чужденците носеха кокарди и ръкавици или бяха увили мечовете си, и повечето от тях бяха предпочели белия цвят, а съвсем малко червения. Може би повечето не мислеха по този начин, но се намираха извън родния си край, а тук, в Кемлин, това беше преобладаващото настроение. Хората, които поддържаха кралицата, ходеха на групи, за да се бранят едни-други, доколкото изобщо излизаха навън.

Днес обаче всичко беше по-различно. Поне на повърхността. Днес Кемлин празнуваше тържеството на Светлината над Сянката. Днес Лъжедраконът беше доведен в града, за да бъде показан пред кралицата преди да го отведат в Тар Валон.

Никой не споменавахе за тази част от предстоящото събитие. Никой друг освен Айез Седай, разбира се, не можеше да се справи с един мъж, който наистина владее Единствената сила, но никой не желаеше да говори за това. Светлината беше победила Сянката и воините на Андор бяха на първата линия в тази битка. За днес това беше най-важното. За днес всичко друго можеше да бъде забравено.

Дали наистина можеше, зачуди се Ранд. Тълпата тичаше напред, пееше и развяваше знамена, смееше се, но хората, които държаха на червения цвят, вървяха заедно, на плътни групи от по десетина-двадесет души, и сред тях нямаше нито жени, нито малки деца. Той прецени, че се падат поне по десет души, придържащи се към белия цвят, срещу един, не криещ привързаността си към кралицата. Не за първи път съжали, че белият плат не беше по-евтиният. „Но щеше ли господин Джил да ти помогне, ако беше предпочел бялото?“

Тълпата беше толкова гъста, че бутането изглеждаше неизбежно. Дори Белите плащове не се радваха на обичайното празно пространство, което в други дни се отваряше около тях. Оставил се тълпата да го влачи към Вътрешния град, Ранд не пропусна да забележи, че и в този момент не всички вражди са обуздани. Видя как един от Чедата на Светлината, един от трима, беше бутнат отзад така, че за малко щеше да падне. Белият плащ едва запази равновесие и понечи да изругае мъжа, който го беше сбутал, когато друг мъж го блъсна с преднамерен, добре прицелен удар в рамото. Преди играта да загрубее, другарите на Белия плащ го издърпаха от тълпата и се спряха до един праг, под който намериха убежище. Тримата изглеждаха разколебани дали да гледат с обичайния си осъдителен поглед, или невярващо. Тълпата продължи да се стича покрай тях, все едно че никой не беше забелязал инцидента, а може би наистина беше така.

Само преди два дни никой не би посмял да направи такова нещо. Нещо повече, както Ранд забеляза, мъжете, замесени в блъскането, носеха бели кокарди. Общо взето се смяташе, че Белите плащове поддържат онези, които са против кралицата и нейната съветничка Айез Седай, но това май нямаше особено значение. Хората просто си позволяваха нещо, за които в други дни не можеха и да помислят. Днес ще блъснеш някой Бял плащ. Утре току-виж ти се удало да свалиш цяла кралица? Изведнъж съжали, че около него няма повече мъже,

носещи червено. Подбутван от бели кокарди и ръкавици, той внезапно се почувства самотен.

Белите плащове забелязаха, че се е загледал към тях, и отвърнаха на втренчения му поглед, сякаш доловиха в него някакво предизвикателство. Той се остави една запяла групичка сред човешката гмеж да го повлече със себе си извън заплашителния им поглед и запя заедно с тях.

*Лъве, напред.
Лъве, напред,
Белият лъв заема полето.
Трепери Сянката пред рева лъвски,
Лъве, напред.
Напред към победа, Андор.*

Маршрутът, по който предстоеше да преведат Лъжедракона през Кемлин, беше добре известен. Улиците по него се пазеха чисти от плътни кордони на кралската гвардия и облечени в червени палта стражи с пики, но хората се тълпяха зад тях рамо до рамо, бяха накацали дори по прозорците и покривите. Ранд си проправи път към Вътрешния град, мъчейки се да се добере по-близо до кралския палат. В главата му се въртеше натрапчиво мисълта да види как Логаин е изправен пред кралицата. Да види Лъжедракона и кралицата, и двамата... ето това беше нещо, за което не можеше и да мечтае у дома.

Вътрешният град беше построен върху хълмове и по-голямата част от градежите на Огиер все още бяха запазени. Докато улиците из Новия град се кривяха произволно, в налудничави спирали, то тук те следваха кривините на хълмовете, сякаш представляваха естествена част от самия терен и при всеки завой предлагаха на очите нови смайващи гледки.

Внезапно човешкият поток го завлече по някакъв завой и той изведнъж се озова пред самия палат. Улиците, макар да следваха естествения контур на земята, бяха планирани така, че да завършат точно тук — пред тази веселчунска приказка. Бледи шпилове и позлатени куполи, изящна каменоделска плетеница, със знамето на

Андор, веещо се над всеки остър връх, център, заради който бяха замислени всички околни гледки.

Един бегъл оглед му подсказа, че няма да може да се добере поблизо до палата. Гвардейците на кралицата бяха образували плътен червен кордон около портите. По зъберите на белите стени на цитаделата, по високите балкони и кулите стърчаха други гвардейци. Те също напомняха с нещо на веселчунска приказка, но Ранд не вярваше да са там само заради тържествения повод. Прииждащата тълпа, която изпълваше околните улици, се състоеше предимно от хора, носещи увити в бяло мечове, бели кокарди и ръкавици. Само тук-там сред побелялото човешко море се мяркаха малки червени островчета. Стражите в червени униформи изглеждаха тънка преграда пред цялото това бяло множество.

Той се отказа от надеждите си да се приближи до двореца и потърси някое място, където би могъл да използва ръста си като предимство. Не беше нужно да бъде на първия ред, за да види всичко. Тълпата непрекъснато сновеше насам-натам, някои хора се натискаха напред, други се отдръпваха на позиции, които им се струаха по-удобни за гледка. При едно от тези размествания той се озова само зад трима души до разчистената улица и всички пред него се оказаха пониски, включително копиеносците. Почти всички. Хората се блъскаха в него от двете страни, запотени от натиска на толкова много тела. Тия зад него мърмореха, че не могат да видят нищо, и се отдръпваха встрани. Той стоеше неподвижно на мястото си, образувайки непоклатима стена с тия, които бяха около него. Беше доволен. Щеше да е достатъчно близо, за да види лицето на Лъжедракона.

Откъм портите на Новия град през гъстата тълпа премина вълна. Някъде към завоя група хора се отдръпнаха, за да сторят път на нещо. Не беше съвсем като чистото пространство, което се отваряше пред и зад Белите плащове по улиците всеки ден освен днешния. Хората се отдръпваха стреснати и в погледите им се долавяше погнуса. Извъръщаха лица от това, което бяха видели, но продължаваха да го поглеждат накриво, докато ги отминеше.

По улиците се тътреше нещо, което приличаше по-скоро на купчина мръсни дрипи, отколкото на човек. Хората около Ранд замърмориха отвратени.

Парцаливият мъж се закова от другата страна на улицата. Гуглата, покриваща главата му, разкъсана и спечена от кал, се люшна напред-назад, сякаш той търсеше нещо или се ослушваше. И изведнъж нададе нечленоразделен вик, протегна мръсната си сгърчена ръка и посочи Ранд. И запълзя като хлебарка по улицата, към него.

„Просякът!“ Какъвто и лош късмет да беше докарал този човек да го намери точно тук, Ранд нямаше никакво желание да се среща с него очи в очи. Усещаше погледа на просяка като мазна вода върху кожата на лицето си. Особено не му се щеше този човек да се приближи до него тъкмо тук, както бе обкръжен от хора, които бездруго бяха на ръба на истерията. Заотстъпва заднишком, по-надалече от улицата.

Чуха се ругатни.

Той се разбърза. Знаеше, че гъсто струпаната човешка маса, през която му се налагаше да се промушва и да си пробива път с лакти, щеше лесно да отвори път пред мръсната отрепка. Внезапно се озова на открито. Размахал ръце встрани, за да запази равновесие, зави по една странична уличка и побягна. Хората започнаха да го сочат с пръст — беше единственият, който не само че не напираше напред, но при това и бягаше. Чуха се викове. Наметалото му се беше разгърнало, разкривайки увития му в червено меч. Когато осъзна това, Ранд се затича още по-бързо. Един самотен поддръжник на кралицата, при това бягащ, можеше лесно да възпламени вбесената тълпа с бели кокарди да го подгони, дори и в ден като този. Едва след като виковете зад гърба му заглъхнаха, си позволи да се отпусне задъхан на една стена.

Не знаеше къде се намира, освен че все още е в очертанията на Вътрешния град. Не можеше да си спомни колко завои беше направил по всичките тези виеци се улици. Готов отново да се затича, той погледна назад. На улицата се движеше само една жена, пристъпваше леко, понесла пазарската си кошница. Почти всички в града вече се бяха струпали, за да видят Лъжедракона. „Не е възможно да ме е проследил. Трябва да съм го оставил далеч назад.“

Просякът нямаше да се предаде току-така, той беше сигурен в това, макар да не можеше да каже защо. Парцаливата фигура сигурно си пробиваше път сред тълпите и го търсеше и ако Ранд се върнеше да види Логаин, рискуваше да се срещнат. За миг се замисли дали да не се

върне в „Кралски благослов“, но беше сигурен, че никога друг път няма да му се удаде случай да види жива кралица, и се надяваше, че никога няма да има случай да види Лъжедракон. Стори му се, че ще е проява на неоправдана страхливост да се остави някакъв си сгърбен просяк, та бил той и Мраколюбец, да го гони и да го принуди да се крие.

Той се огледа. Вътрешният град беше замислен така, че ако човек застанеше на определено място, да не може нищо да пречи на планираната гледка. Трябваше да има места, откъдето да може да види минаващата процесия с Лъжедракона. Дори и да не можеше да види кралицата, щеше да може да види Логаин. Изведнъж той взе решение и тръгна.

В следващия час се натъкна на няколко такива места, всички до едно претъпкани с хора, решили да избегнат блъсканицата по маршрута на процесията. Всички те се оказаха плътни купчини с бели кокарди и ръкавици. И нито една червена. Представяйки си как би изглвждал мечът му сред такава тълпа, той предпазливо и много бързо се отдръпна от последното място.

Откъм Новия град отекнаха викове, крясъци, ек на тромпети и боен тътен на барабани. Логаин и ескортът му вече бяха влезли в Кемлин и поемаха по своя път към двореца.

Обезсърчен, Ранд започна да обикаля безцелно из почти пустите улици, все още плахо надявайки се да зърне по някакъв начин Логаин. Очите му се спряха на стръмен склон, по който нямаше постройки — издигаше се над улицата, по която вървеше. При една обичайна пролет склонът щеше да е покрит с цветя и зелена трева, но сега целият беше кафеникав, чак до високата стена на върха, зад която се показваха дървета. Ако се изкачеше горе, може би щеше да види процесията.

Барабаните и тромпетите вече се чуваха по-близо, виковете ставаха все по-гърмки. Ранд задрапа нагоре по склона. Беше трудно, но той се издърпваше нагоре, залавяйки се за голите храсталаци. Задъхан колкото от усилието, толкова и от нетърпение, пропълзя последните няколко метра до стената. Тя се издигна над него, два пъти и половина по-висока от ръста му. Въздухът затътна от барабанния ритъм, примесен с ека на тромпетите.

Ранд се ухили. Каменните стени отвъд Пясъчните хълмове бяха къде-къде по-високи, а дори Перин можеше да ги изкачва, без да се

затрудни. Ръцете му затърсиха цепнатини в камъните, стъпалата му заопипваха издутините. Докато се изкачваше, барабаните го проглушиха. Нямаше да им се даде. Щеше да се изкачи преди барабаните да стигнат до двореца. Камъните протриваха ръцете му, драскаха коленете му през брича, но най-сетне той прехвърли ръце през стената и се надигна победоносно.

Бързо се прехвърли и седна върху плоския връх на стената. Обраслите с листа клони на едно вечнозелено дърво стърчаха над главата му, но той не им обърна внимание. Погледна напред през покритите с керемиди покриви. Оттук видимостта беше отлична. Наведе се напред, съвсем леко, и видя портите на двореца, струпалите се пред тях кралски гвардейци и очакващата тълпа. Очакваща. Виковете им вече бяха заглушени от барабаните и тромпетите, но те очакваха. Той се ухили. „Успях!“

Челото на процесията се появи откъм последния завой преди двореца. Най-напред крачеха двадесет редици свирачи на тромпети, които разцепваха въздуха с триумфални акорди, фанфарен химн на великата победа. Зад тях в ритъм биеха по барабаните не по-малко барабанисти. Следваха ги знамената на Кемлин, бели лъвове на червено поле, понесени от ездаци, след тях — воините на Кемлин, многобройни стройни редици конници с блестящи ризници и гордо вдигнати копия. Тройно повече копиеносци и стрелци маршируваха зад тях и продължаваха да прииждат дълго след като конниците вече бяха преминали през кордона от червени гвардейци и през портите на палата.

Последните парадни редици на пешаците отминаха завоя и зад тях се появи масивна платформа. Теглеха я шестнадесет коня. В центъра на равната платформа се виждаше голяма клетка от железни пръти, а във всеки от четирите ъгъла на платформата седяха по две жени, които се взираха в клетката така напрегнато, сякаш процесията и цялата тълпа наоколо за тях изобщо не съществуваха. Айез Седай, Ранд беше сигурен в това. Между платформата и пешаците, както и от двете ѝ страни, яздеха дванадесет Стражници, чиито плащове се вееха и привличаха окото. Ако Айез Седай не обръщаха внимание на тълпата, то Стражниците я обгръщаха с поглед толкова бдително, сякаш други охраняващи освен тях нямаше.

Но очите на Ранд бяха привлечени най-вече от мъжа в клетката. Беше твърде далече, за да види добре лицето на Логаин, както му се искаше, но изведнъж му се стори, че по-близо не би и могъл да бъде. Лъжедраконът се оказа висок мъж с дълга тъмна коса, къдреща се по широките му рамене. Стоеше изправен въпреки люшкането на платформата, хванал се с една ръка за железните пръти над главата си. Дрехите му изглеждаха съвсем обикновени — наметало, палто и панталон, облекло, което не би предизвикало особено любопитство в което и да е село. Но как ги носеше само! Как само се държеше! Осанката на Логаин беше кралска, от глава до пети. Клетката около него все едно че я нямаше. Стоеше изпънат, вдигнал високо глава, и оглеждаше тълпата, сякаш се беше събрала, за да му отдаде почит. И колчем погледът му я обходеше, хората замлъкваха и го зяпваха с благоговение. А щом очите на Логаин се извърнеха от тях, крясъците им избухваха с удвоена сила, сякаш искаха да си го върнат затова, че ги беше принудил да се умълчат, но това изобщо не се отразяваше на гордата му стойка и хората пред него все така притихваха. Докато платформата се изтъркулваше през портите на двореца, той се извърна назад да погледне за последно струпания народ.

Сред простолюдието се надигна нечленоразделен вой, вълна на чисто животинска омраза и страх, а Логаин отметна глава и се разсмя.

Други войскове части последваха процесията, със знамена, представлящи останалите страни, сражавали се и взели участие в разгрома на Лъжедракона. Златните пчели на Иллиан, трите бели полумесеца на Тийр, изгряващото слънце на Кайриен и други, много и много, на държави и градове, и на велики мъже, със собствените им барабанчици и тромпетисти, за да прогласят тяхното величие. След озверяването, предизвикано от Логаин, това подейства ободряващо.

Ранд се надвеси още малко напред, за да се опита за последно да види човека в клетката. „Той е победен, нали така? О, Светлина, та той нямаше да е в тази проклета клетка, ако не е победен.“

Но не можеше да се отърси от образите. Мъжът в клетката и Айез Седай около него. Логаин, победеният. Въпреки клетката нямаше вид на победен. Той потръпна и отри щипещите си длани по бедрата си.

— Защо Айез Седай го наблюдават толкова бдително? — зачуди се той на глас.

— Пазят го да не докосне Верния извор, глупчо.

Той рязко погледна натам, откъдето бе прокънтял момичешкият глас, и сигурността под краката му изчезна. Успя само да съобрази, че пада, след което нещо го удари в главата и смеещият се Логаин го подгони сред закръжилия в спирала мрак.

ГЛАВА 40

СПЛИТЪТ СЕ ЗАТЯГА

Стори му се, че седи на една маса заедно с Логаин и Моарейн. Айез Седай и Лъжедраконът седяха и го гледаха безмълвно, все едно че нито един от двамата не знаеше за присъствието на другия. Внезапно си даде сметка, че стените на стаята се стапят и изчезват в сивота. Усети, че трябва да бърза. Всичко наоколо се движеше и потъваше в мъгла. Когато отново погледна към масата, Моарейн и Логаин бяха изчезнали, а на тяхно място седеше Баал-замон. Цялото тяло на Ранд завибрира от усещането, че трябва да побърза. Бръмченето в главата му преля в тътен на пулсиращата в тъпанчетата му кръв.

Той простена и опипа главата си. Целият череп го болеше; лявата му ръка напипа по косата нещо топло и мокро. Седеше на земята, върху зелена трева. Това го разтревожи, съвсем смътно, но главата му се завъртя и всичко, към което поглеждаше, се килваше. Единственото, което можеше да направи, беше да лежи, докато главата му престане да се върти.

„Стената! Момичешкият глас!“

Седна на тревата и бавно се огледа. Трябваше да го направи наистина бавно — опита се да извърти главата си бързо, всичко наоколо отново започваше да се върти. Намираше се в някаква градина. Павирана с плочки пътека криволичеше сред разцъфтели храсти. До тях имаше бяла каменна пейка и над нея разлистено дърво. Беше паднал от вътрешната страна на стената. „А момичето?“

Момичето слизаше от дървото. Стъпи на земята и се обърна към него, а той отново примигна и простена. Тъмносиня кадифена пелерина, обшита с бяла кожа по ръбовете, покриваше раменете ѝ, качулката ѝ висеше назад до кръста, с грозд сребърни звънчета на върха. Те звънваха при всяко нейно движение. Филигранна сребърна диадема обхващаше червено-златистите ѝ къдрици, на ушите ѝ висяха нежни сребърни обици, а на шията ѝ лежеше колие от верижки

масивно сребро и блестящи тъмнозелени камъчета, които според него трябваше да са смарагди. Бледосинята ѝ рокля — копринена и избродирана с умопомрачително сложни шарки, беше изцапана със смола от дървесната кора. Широка пояса от тъкано сребро обхващаше кръста на момичето, а под роклята ѝ се показваха кадифени пантофки.

Досега беше виждал само две жени, облечени по подобен начин — Моарейн и Мраколюбката, която се беше опитала да убие Мат и него. Не можеше дори и да се опита да си представи кой би могъл да реши да се катери по дърветата с дрехи като нейните, но беше сигурен, че момичето трябва да е някаква важна личност. Начинът, по който го погледна, само усили това впечатление. Тя ни най-малко не изглеждаше обезпокоена, че някакъв си непознат е тупнал в собствената ѝ градина. В осанката ѝ се долавяше някаква самоувереност, която му напомняше за Нинив или за Моарейн.

Толкова се притесни да не би тя да извика някого да го изгони, че едва след няколко мига взорът му успя да проникне отвъд изящното ѝ облекло и високомерната осанка и да види самото момиче. Беше може би две или три години по-млада от него, доста висока за момиче, красива. Устните ѝ бяха сочни и червени, а очите — невероятно сини. Беше напълно различна от Егвийн и по ръст, и в лицето, и в тялото, но беше досущ толкова красива, колкото нея. Усети, че го оципа чувство за вина, но си каза, че и да отрича онова, което виждат очите му, с това няма да докара Егвийн жива и здрава в Кемлин дори с минутка по-рано.

От дървото се чу шумолене, посипаха се парченца кора и едно момче леко скочи на тревата. Беше с една глава по-високо от момичето и малко по-голямо. Лицето и косата издаваха, че ѝ е брат. Палтото и наметалото му бяха в червено, бяло и златно, извезани и бродирани, и за мъж облеклото му изглеждаше дори по-пищно от нейното. Появата му, както и видът му, само усилиха тревогата на Ранд. Един обикновен човек би могъл да се облече по подобен начин само по време на някой много голям празник, а дори и тогава едва ли толкова пищно. Този парк не беше обществен. Вероятно гвардейците бяха твърде заети, за да се занимават с нарушители.

Момчето изглежда изпитателно Ранд и опипа камата на кръста си, по-скоро от нерви, отколкото с цел наистина да я използва. И двамата гледаха Ранд така, сякаш бе загадка, която трябва да решат. Ранд

изпита странното чувство, че момичето пресмята всичко по него, от състоянието на ботушите му до вида на наметалото му.

— Така и няма да разберем какво става, Елейн, ако мама ни открие — изведнъж каза момчето. — Тя ни нареди да си останем в стаите, но ти... ти трябваше да видиш Логаин, нали? И виж сега в какво ни забърка.

— Замълчи, Гавин. — Тя очевидно беше по-малката, но говореше така, сякаш смяташе за съвсем естествено той да ѝ се подчинява. На лицето на младежа се изписа вътрешна борба, сякаш се канеше да каже още нещо, но за изненада на Ранд, той не възрази. — Добре ли си? — неочаквано попита момичето.

На Ранд му беше необходима цяла минута, докато осъзнае, че говори на него. Когато го разбра, се изправи с усилие на крака.

— Добре съм. Само... — Олюля се, коленете му омекнаха и той тупна на задните си части. Главата му се завъртя. — Ей сега ще се прехвърля обратно през стената и ще се махна.

Опита се отново да се изправи, но тя постави ръка на рамото му и го натисна да седне. Беше така зашеметен, че лекият ѝ натиск се оказа достатъчен, за да ѝ се подчини.

— Ти наистина си зле. — Момичето коленичи грациозно до него. Пръстите ѝ внимателно разделиха напоената му с кръв коса от лявата страна на главата му. — Сигурно си се ударил на някой клон, докато си падал. Не съм виждала досега друг човек, толкова опитен в катеренето като теб, но в падането не си толкова добър.

— Ще си окървавиш ръцете — каза той. Но тя безцеремонно дръпна главата му.

— Стой мирно. — Не говореше рязко, но в тона ѝ отново се долавяше онази нотка, подсказваща, че очаква да ѝ се подчиняват. — Не изглежда прекалено зле, слава на Светлината. — И тя започна да измъква от джобовите на пелерината си разни кесийки и мускалчета, като всички тези знахарски принадлежности завършиха с марлена превръзка.

Той зяпна удивен към колекцията в ръцете ѝ. Такива неща би очаквал да носи една Премъдра, не и девойка с облекло като нейното. Забеляза, че пръстите ѝ са оцапани с кръв, но това, изглежда, не я притесняваше.

— Дай ми вода, Гавин — каза тя. — Трябва да го измия.

Момчето, което нарекоха Гавин, развърза един малък кожен мях от колана си и ѝ го подаде, след което приклепна до Ранд и постави ръцете си на коленете. Елейн продължи заниманието си съвсем делово. Ранд не се помръдна от опарванията на студената вода, когато тя започна да измива драскотината на черепа му, но девойката придържаше темето му с едната си ръка, сякаш очакваше да се дръпне и да ѝ попречи. Мехлемът, който разтри след това по раната от едно от малките си мускалчета, успокои болката почти като лековете на Нинив.

Докато тя си вършеше работата, Гавин му се усмихваше, сякаш и той очакваше Ранд да се дръпне и едва ли не да побегне.

— Тя непрекъснато намира безпризорни котки и птици с прекършени криле. Ти си първият човек, върху когото го прави. — Младежът се поколеба за миг и добави: — Не се обиждай. Не казвам, че си безпризорен. — Не беше извинение, а просто споделяне на факт.

— Не съм се обидил — отвърна вдървено Ранд. Но двойката се държеше с него, сякаш беше плашлив кон.

— Тя знае какво прави — продължи младежът. — Учили са я най-добрите учители. Така че не се бой. В добри ръце си.

Елейн притисна марлята на слепоочието му, след което измъкна от пояса си копринен шал в синьо, кремаво и златно. За всяко момиче в Емондово поле това щеше да представлява скъпоценна украса към празничните дрехи. Елейн започна грижливо да го увива около главата му, за да задържи марлята на място.

— Не може да използваш това — възрази той.

Тя невъзмутимо продължи да го превръзва.

— Казах ти да стоиш мирно.

Ранд погледна Към Гавин.

— Тя винаги ли очаква всички да правят това, което им каже?

На лицето на младежа за миг се изписа изненада, след което устата му се стисна насмешливо.

— В повечето случаи, да. И в повечето случаи те го правят.

— Дръж тук — нареди му Елейн. — Сложи си ръката тук, докато вържа... — Тя ахна, като видя издрасканите му ръце. — Това не си го направил, докато си падал. По-скоро докато си се катерил там, където никой не може да се изкатери. — След като затегна възела, тя обърна дланите му и промърмори, че ѝ е останало много малко вода. От

измиването драскотините му пламнаха, но докосването на пръстите ѝ беше удивително нежно. — А сега стой мирро.

Мускалът с мехлема отново беше изваден. Тя намаза съвсем тънко драскотините и цялото ѝ внимание очевидно беше погълнато от това да го направи така, че да не го заболи. По дланите му се разстла приятна хладина.

— В повечето случаи правят точно това, което им каже — продължи да му обяснява Гавин, ухилен свойски над главата на момичето. — Повечето хора. Не и мама, разбира се. Нито Елайда. Нито пък Лили, гледачката ѝ. Не можеш да заповядваш на човек, който те е уличил, че си крал смокини, когато си била мъничка. Пък и не толкова мъничка. — Елейн вдигна глава, само колкото да го изглежда заканително. Той се изкашля и усмивката му изчезна, но все пак продължи: — Както и Гарет, разбира се. Никой не може да заповядва на Гарет.

— Дори и мама — каза Елейн, след което отново сведе глава към ръцете на Ранд. — Тя само дава предложения и той винаги прави това, което тя предлага, но никога не съм я чула да му заповядва нещо. — И тя поклати глава.

— Не разбирам защо това винаги те учудва — отвърна ѝ Гавин. — Дори и ти не си позволяваш да наредиш нещо на Гарет. Той е служил на три кралици и е бил капитан-генерал и пръв принц-регент на още две. Според някои той в по-голяма степен е символ на Трона на Андор, отколкото кралицата.

— Мама би трябвало да се престраши и да се ожени за него — каза тя разсеяно. Вниманието ѝ беше съсредоточено върху ръцете на Ранд. — Всъщност тя го иска — не може да го скрие от мен. А и този брак би решил толкова много проблеми...

Гавин поклати глава.

— Но първо един от тях трябва да се откаже от гордостта си. Мама не може, а Гарет няма да го направи.

— Ако тя му нареди...

— Той ще се подчини. Така смятам. Но тя няма да го направи. Знаеш, че няма.

Изведнъж двамата се извърнаха и погледнаха Ранд. Той имаше чувството, че бяха забравили за присъствието му.

— Коя... — наложи му се да спре, за да овлажни устните си. — Коя е майка ви?

Очите на Елейн се ококориха от изненада, но Гавин заговори с най-обикновен тон, от което думите му прозвучаха още по-зашеметяващо.

— Мургейз, по милостта на Светлината кралица на Андор, Закрилница на владенията и Защитница на народа, Върховен трон на дома Траканд.

— Кралицата — промълви Ранд, вцепенен от изненада. За миг си помисли, че главата му отново ще се завърти. „Не привличай ничие внимание! Ха! Обаче вземи, че падни в градината на кралицата и се остави в ръцете на самата щерка-наследница да се погрижи за раните ти като някоя знахарка.“ Дося му се да се разсмее и разбра, че е на ръба на паниката.

Той припряно понечи да се изправи. Държеше здраво юздите на неудържимия си подтик да побегне, но го изпълни желание да се махне оттук на мига. Да се махне преди още някой да е разбрал, че е попаднал тук.

Елейн и Гавин го наблюдаваха спокойни и когато скочи, се изправиха елегантно, без изобщо да бързат. Той понечи да смъкне превръзката от главата си, но момичето го стисна за лакътя.

— Престани. Отново ще ти потече кръв. — Гласът ѝ беше спокоен, беше уверена, че ще се подчини на думите ѝ.

— Трябва да си ходя — каза Ранд. — Ще се прехвърля обратно през стената и...

— Ти наистина не си знаел. — За пръв път изглеждаше не по-малко изненадана от него самия. — Да не би да искаш да кажеш, че си се покатерил на тази стена, за да видиш Логаин, без да знаеш къде се намираш? Долу по улиците си могъл да си намериш по-добра гледка.

— Аз... аз не обичам тълпите — изломоти той. След което се поклони вдървено на двамата поотделно. — Моля покорно за извинение... аа... милейди. — В легендите кралските дворове бяха пълни с хора, които се обръщаха помежду си с „лорд“, „лейди“, „ваше кралско височество“ и „ваше величество“, но дори и да беше чувал правилната форма на обръщение към щерката-наследница, сега мисълта му не беше достатъчно избистрена, за да си го спомни. Не можеше да помисли достатъчно ясно за каквото и да било друго, освен

че трябва моментално да се махне оттук. — Покорно моля да ме извините, но трябва веднага да си тръгвам. Аа... много ви благодаря за... — Той докосна шала около главата си. — Благодаря ви.

— Без дори да си кажеш името? — попита Гавин. — Много лошо се отплащаш за грижите на Елейн. Какъв си ти всъщност? По речта ти личи, че си поданик на Андор, макар явно да не си кемлинец, но иначе имаш вид на... Е, ти вече знаеш имената ни. Дворцовият етикет изисква да ни кажеш своето.

Загледан с копнеж към заветната стена, Ранд каза истинското си име, преди да успее да помисли добре какво прави, и дори добави:

— От Емондово поле, в Две реки.

— От запад — промърмори замислен Гавин. — Много далече на запад.

Ранд го изглежда рязко. В гласа на младежа се долавяше нотка на изненада и Ранд отчасти я засече на лицето му. Но Гавин я смени с учтива усмивка толкова бързо, че той почти се усъмни дали наистина я е забелязал.

— Табак и вълна — каза Гавин. — Аз трябва да знам основните продукти от всяка част на владенията на кралицата. Впрочем и от всяко кътче на света също. Това е част от обучението ми. Основните производства и занаяти, и какъв е характерът на хората. Обичаите им, тяхната сила и слабости. За народа на Две реки се казва, че са упорити. Могат да бъдат водени, но само ако решат, че си сериозен водач, но колкото повече се опитваш да ги караш насила, толкова по-опърничави стават. Мисля, че Елейн би трябвало да си избере съпруг от вашия край. Бих приел за неин мъж човек с каменна воля, който да не ѝ позволи да го стъпче.

Ранд се втренчи в него. Елейн също. Гавин изглеждаше съвсем нормално, но сякаш бълнуваше. „Защо?“

— Какво е това?!

И тримата подскочиха и се обърнаха.

Младежът, който се беше изправил недалече от тях, беше най-елегантният мъж, когото Ранд беше виждал, може би дори прекалено елегантен за мъж. Беше висок и слаб, но гласът му плющеше като камшик и излъчваше непоколебима самоувереност. Младежът беше с тъмна коса и очи и носеше изящните си дрехи с небрежна елегантност,

сякаш бяха без значение. Едната му ръка беше стиснала дръжката на меч, очите му се бяха приковали в Ранд.

— Дръпни се от него, Елейн — каза младият мъж. — Ти също, Гавин.

Елейн пристъпи между Ранд и новодошлия, вдигнала глава.

— Той е верен поданик на нашата майка. И е под личната ми закрила, Галад.

Ранд трескаво се помъчи да си спомни онова, което беше чул от господин Кинч и по-късно от господин Джил. Галадедрид Дамодред беше доведен брат на Елейн, на Елейн и на Гавин, ако си спомняше правилно. Господин Кинч можеше и да не одобряваше съвсем Тарингейл Дамодред — доколкото беше разбрал, никой не го одобряваше — но към сина му и червените, и белите се отнасяха с еднаква почителност и се изказваха еднакво благосклонно, доколкото можеше да се съди по приказките из града.

— Познавам много добре твоята доброта към безпризорните същества, Елейн — отвърна ѝ благоразумно стройният младеж. — Но този тук е въоръжен и не ми изглежда благонадежден. Напоследък си имаме доста грижи и не можем да не бъдем бдителни. Ако той е верен поданик на кралицата, какво прави тук, където не му е мястото? Много лесно е да се измъкне един меч от парцалите, с които е увит, Елейн.

— Той е мой гост, Галад, и аз гарантирам за него. Да не би да си се самоназначил за моя гувернантка, че да решаваеш с кого мога да разговарям и кога?

Гласът ѝ беше изпълнен с насмешка, но Галад не се трогна особено.

— Знаеш много добре, че не претендирам за правото да контролирам действията ти, Елейн, но този... този твой гост е съмнителен и ти го знаеш не по-зле от мен. Гавин, помогни ми да я убедя. Майка ни би...

— Достатъчно! — сряза го Елейн. — Прав си, че не можеш да контролираш моите действия, нито имаш право да ги оценяваш. Върви си. Веднага!

Галад погледна Гавин може би да поиска помощта му, после рязко се обърна и се отдалечи.

— Мразя го — въздъхна Елейн. — Толкова е зъл, и е изпълнен със завист.

— Прекаляваш, Елейн — каза Гавин. — Галад не познава значението на думата „завист“. Два пъти ми е спасявал живота, без въобще някой да разбере, че е вдигнал ръка да ме защити. Ако не беше го направил, сега той щеше да бъде твоят Пръв принц на меча вместо мен.

— Никога, Гавин. Бих предпочела всеки друг пред Галад. Всеки друг. Дори и най-долното конярче. — Внезапно тя се засмя и погледна закачливо брат си. — Казваш, че обичам да се разпореждам. Тогава ти заповядвам да не позволиш да те сполети нещастие. Заповядвам ти да бъдеш моят Пръв принц на меча, когато поема трона — Светлината дано се погрижи това да не бъде скоро — и да предвождаш армиите на Андор с чест, за каквато Галад не би могъл и да сънува.

— На вашите заповеди, милейди — отвърна ѝ със смях Гавин и се поклони, пародирайки елегантния жест на Галад. Елейн се намръщи и погледна замислено Ранд.

— А сега трябва бързо да те измъкнем оттук.

— Галад винаги постъпва по най-правилния начин — обясни Гавин. — Дори когато не бива да го прави. В този случай, след като е намерил непознат човек в градините, правилната постъпка е да уведоми дворцовата стража. Което подозирам, че прави точно в този момент.

— Значи е време да се прехвърля през стената — каза Ранд. „Незабелязан, няма що! Да бях си сложил и знак на челото!“ Той се обърна към стената, но Елейн го хвана за ръката.

— Не мога да те пусна с тия ръце, толкова грижи ми създадоха! Има една малка вратичка от другия край на градината, обрасла е и никой освен мен не си спомня за нея...

Изведнъж се чу тропане на ботуши.

— Твърде късно — промърмори Гавин.

Елейн изръмжа люта ругатня и Ранд затвори очи. Беше я чул от устата на един от конярите в „Кралски благослов“ и тогава му се стори невероятно груба. Миг след това щерката-наследница отново изглеждаше хладнокръвна и самоуверена.

Гавин и Елейн изобщо не изглеждаха притеснени, но той не можеше да си наложи същото равнодушие и когато кралските стражи се появиха, замръзна на мястото си.

Елейн и Гавин скочиха с разперени ръце между него и стражите, за да го защитят. Той остана мирен, вдигнал ръце встрани, без дори да му хрумне да посегне към меча си.

Докато тропотът на ботушите все още изпълваше въздуха, един от войниците, със златен пискюл на рамото, показващ, че е началник на отделението, извика:

— Милейди, милорд, залегнете бързо!

— Как смеете да насочвате гола стомана срещу мен, Таланвор?
— викна Елаин. — За това провинение Гарет Брин ще ви прати да чистите торта в конюшните редом с последния редник, и то ако имате късмет!

Войниците се спогледаха смутено и някои от тях неохотно свалиха опънатите си лъкове. Едва тогава Елейн отпусна ръце все едно че ги беше вдигнала просто защото така й харесваше. Гавин се поколеба, но последва примера ѝ. Ранд можеше да преброи колко от лъковете не бяха снишени. Мускулите на стомаха му се стегнаха, сякаш можеха да спрат някоя стрела от двадесет крачки разстояние.

Мъжът с офицерския пискюл изглеждаше най-смутен от всички.

— Милейди, простете ми, но лорд Галадедрид ни съобщи, че някакъв мръсен селянин се е промъкнал в кралските градини въоръжен и заплашва милейди Елейн и милорд Гавин. — Очите му се приковаха в Ранд и гласът му стана по-твърд. — Ако милейди и милорд благоволят да отстъпят встрани, ще отведа този злодей в тъмницата. Бъркотията в града напоследък е много голяма.

— Много се съмнявам, че Галад ви е съобщил такова нещо — заяви Елейн. — Галад не лъже.

— Понякога ми се ще да излъже — промълви тихо Гавин на ухото на Ранд. — Поне веднъж. Така животът с него би станал по-лесен.

— Този човек е мой гост — продължи Елейн. — И той е под моя закрила. Можете да се оттеглите, Таланвор.

— Съжалявам, но това е невъзможно, милейди. Както милейди знае, кралицата, вашата почитаема майка, е издала заповеди, отнасящи се за всеки, който стъпи на територията на двореца без позволението на нейно величество, а нейно величество вече е уведомена за този нарушител. — В гласа на Таланвор се долавяше нещо повече от удовлетворение. Ранд предположи, че на офицера му се е налагало

неведнъж да се подчинява на заповеди на Елейн, които не му харесват; но този път нямаше да го стори, защото имаше свършени доводи.

Елейн изгледа Таланвор продължително; за пръв път, изглежда, ѝ се случваше да губи.

Ранд зададе с поглед мълчалив въпрос към Гавин и той го разбра.

— Тъмница — промълви принцът. Ранд пребледня, но младежът продължи забързано. — Само за няколко дни, няма да ти направят нищо. Ще те разпита Гарет Брин, капитан-генералът, лично, но ще те освободят веднага след като се увери, че не си имал лоши намерения. — Той замълча, но по очите му пролича, че крие някаква мисъл. — Надявам се, че си ни казал истината, Ранд ал-Тор от Две реки.

— Ще заведете и трима ни при нашата майка — внезапно обяви Елейн.

На лицето на Гавин разцъфна усмивка.

— Милейди, аз... — почна притеснено Таланвор.

— Или ще заведете и трима ни в килия — каза Елейн. — Ще останем заедно. Или може би ще се разпоредиш някой да сложи ръка на моята персона? — Усмихна се победоносно и ако се съдеше по начина, по който Таланвор се огледа, сякаш търсеше помощ от околните дървета, той също смяташе, че принцесата е победила. „Какво е победила? Как?“

— На мама в момента ѝ показват Логаин — промълви тихо Гавин, сякаш беше прочел мислите на Ранд. — Но дори и да не беше заета, Таланвор не би се осмелил да се яви пред нея с Елейн и мен, все едно че ние сме под стража. Характерът на мама понякога е малко... особен.

Ранд помнеше много добре какво му беше разказал господин Джил за кралица Мургейз. „Малко особен ли?“

Още един войник в червена униформа се появи на бегом по пътеката, закова и отдаде чест. Заговори тихо на Таланвор и след думите му на лицето на Таланвор отново се изписа задоволство.

— Кралицата — обяви Таланвор — ми заповядва незабавно да заведа нарушителя при нея. Кралицата също така повелява милейди Елейн и милорд Гавин да се явят при нея. Също незабавно.

Гавин се смръщи, а Елейн преглътна с мъка. Все още запазваше невъзмутимото си изражение, но започна старателно да отърсва

треските от дрехите си. Но освен че махна няколко парченца, от усилията ѝ нямаше голяма полза.

— Ще благоволите ли, милейди? — подкани я лукаво Таланвор. — Милорд?

Войниците оформиха каре около тях и закрачиха по плочестата пътека с Таланвор начело. Гавин и Елейн вървяха от двете страни на Ранд и изглеждаха потънали в неприятни мисли. Войниците вече бяха прибрали мечовете в ножниците и стрелите в колчаните, но бяха не помалко нащрек, отколкото докато ги пазеха с извадени оръжия. Следяха Ранд така, сякаш очакваха всеки момент да измъкне меча си и да се опита да си пробие път към свободата.

„Да се опитам? Не бих опитал нищо. Незабелязан! Ха!“

Докато наблюдаваше зорко следящите го войници, той изведнъж забеляза градината. Нещата ставаха едно след друго и всяко ново изумление заливаше като вълна предишното, и всичко, което го обкръжаваше, се завихряше като в мъгла. Едва сега той наистина забеляза зелената трева, която преди малко съвсем леко беше погъделичкала дъното на съзпанието му. „Зелена!“ Стотици отсенки на зеленото. Дърветата и храстите — зелени и разцъфнали, с буйни листа и напълни плод. Тучни лозници, виещи се над стволите и образуващи зелен свод над пътеката. Навсякъде цветя. Безброй цветя, обсипали със стотиците си цветове градината, като килим от цветна дъга. Някои познаваше — светлорозовите слънцегрейчета и алените, с бледорозови венчелистчета звездини, пурпурната Емондова слава, рози във всякакви цветове, от най-чистото бяло до тъмно, много тъмночервено — но други му бяха непознати, с толкова разкошни цветове и окраска, че се зачуди дали са истински.

— Зелено е — прошепна той. — Зелено. — Войниците наоколо засумтяха. Таланвор ги погледна гневно през рамо и те млъкнаха.

— Това е работа на Елайда — каза разсеяно Гавин.

— Не е редно — обади се Елейн. — Тя ме попита дали не искам да избира някоя от околните ферми, за която да направи същото, докато всички нивя наоколо са посърнали, но дори и това не е редно — да имаме разцъфнали цветя, докато в същото време има хора, които нямат какво да ядат. — Тя си пое дълбоко дъх и възвърна царствената си осанка. — А ти се съвземи — подхвърли живо момичето на Ранд. —

Говори ясно, когато те питат, а когато не те питат, мълчи. И следи какво правя. Всичко ще свърши добре.

Ранд съжали, че не може да сподели нейната увереност. Щеше да му е по-лесно, ако поне и Гавин я споделяше. Докато Таланвор ги вкарваше в двореца, той отново хвърли поглед през рамо към градината, към цялата тази пищна зеленина, увенчана с цветя, цветове, сътворени за една кралица от ръката на една Айез Седай. В дълбоки води беше нагазил, а бряг наоколо не се виждаше.

Из коридорите беше пълно с дворцови слуги в червени ливреи със снежнобели яки и ръкавици, забързани да изпълнят задълженията си. Щом видеха войниците, обкръжили Елейн и Гавин, и Ранд по средата, те се спираха и ги изглеждаха зяпнали.

И сред цялото това слисано слугинско войнство един сив котарак се разхождаше безгрижно из коридора, промушвайки се през заковалите се на място придворни лакеи. Тази необичайна поява на котката сред разкоша на двореца слиса Ранд. В Бейрлон беше имал достатъчно време да се увери, че и в най-нищожното дюкянче във всеки ъгъл се крие котка. Но откакто влезе в двореца, този котарак беше единственото същество от този вид, което беше забелязал.

— Да не би да имате плъхове? — попита той невярващо. „Няма място без плъхове.“

— Елайда не понася плъховете — промърмори разсеяно Гавин. Той крачеше намръщено по коридора, явно представяйки си предстоящата среща с кралицата. — При нас никога няма плъхове.

— Замълчете. — Гласът на Елейн беше рязък, но също така разсеян като на брат й. — Мъча се да мисля.

Ранд изгледа котарака през рамо. Беше хубаво да разбере, че в палата се срещат и по-обикновени неща.

Маршрутът, по който ги водеше Таланвор, завиваше толкова често, че Ранд скоро загуби представа за посоката. Накрая младият офицер спря пред висока двойна врата от тъмно лъскаво дърво, не толкова величествена, колкото някои други, покрай които бяха минали, но също така с изящно издялани върху нея редици лъвови, чийто най-малък детайл беше изкусно изработен. От двете страни на вратата стояха мирно двама слуги в ливреи.

— Добре, че поне не е Тронната зала — засмя се колебливо Гавин. — Не съм чувал майка да се е разпореждала да отсекал нечия

глава отгук. — Гласът му обаче прозвуча така, сякаш допускаше този път да има прецедент.

Таланвор посегна да вземе меча на Ранд, но Елейн пристъпи пред него и не позволи.

— Той е мой гост, а според обичая и закона гостите на кралската фамилия могат да влизат въоръжени дори в присъствието на майка ми. Или може би ти възразяваш на думата ми, че е мой гост?

Таланвор се поколеба, но след това кимна.

— Много добре, милейди. — Тя погледна Ранд усмихнато, но усмивката ѝ се задържа само за миг. — Първо отделение да ме последва — изкомандва Таланвор. — Съобщете, че лейди Елейн и лорд Гавин са пристигнали по заповед на нейно величество — каза той на пазачите пред вратата. — А също и гвардейски лейтенант Таланвор, по заповед на нейно величество, със задържания нарушител.

Елейн погледна ядосано Таланвор, но вратите вече се бяха разтворили и един ясен глас обяви имената на пристигналите.

Елейн пристъпи през разтворените врати и даде знак на Ранд да я следва неотстъпно. Гавин изправи рамене и закрачи встрани от сестра си, на една точно отмерена крачка зад принцесата. Ранд го последва не толкова уверено, стараяше се да стъпва в крак с Гавин, от другата ѝ страна. Таланвор се задържа плътно до Ранд. След тях влязоха още десет стражи и вратите тихо се затвориха.

Изведнъж Елейн спря и направи дълбок реверанс, покланяйки се от кръста, и остана така, разперила полата си с две ръце. Ранд пристъпи нерешително, след което припряно се озърна и започна да подражава на жестовете на Гавин и останалите мъже — прегъна дясно коляно, склони глава и се наведе напред, докато кокалчетата на пръстите на дясната му ръка не докоснаха мраморните плочи на пода; лявата бе положена на дръжката на меч. Гавин, който не носеше меч, положи по същия начин ръка върху камата си.

Ранд тъкмо се поздравяваше наум, че е изпълнил поклона както трябва, когато забеляза, че Таланвор го гледа гневно зад маската на шлема си. Нещо друго ли трябваше да направи? Изведнъж се ядоса, че Таланвор очаква от него да знае как да постъпи, след като никой не му беше казал. Ядоса се и от това, че се беше побоял от стражите. Та той не беше направил нищо, заради което да се страхува. Разбираше, че Таланвор не е виновен за страха си, но въпреки това му се ядоса.

Всички останаха в тази поза замръзнали, сякаш очакваха да настъпи пролетното размразяване. Той самият не разбираше какво точно чакат, но използва тази възможност, за да огледа помещението. Таланвор се навъси още повече, но Ранд не му обърна внимание.

Вдясно от кралицата, която седеше на позлатен трон, стоеше набит мъж с грубовато лице, гологлав, в червена униформа на кралската гвардия, с четири златни пискюла на рамото на плаща и широки златни ивици по бялото на ръкавиците. Косата на слепоочията му беше побеляла, но той изглеждаше силен и непоклатим като скала. Това трябваше да е капитан-генерал Гарет Брин. Отляво, малко зад трона, на ниско столче седеше жена, облечена в тъмнозелена коприна, и плетеше нещо от кълбо тъмна, почти черна вълна. Отначало плетенето накара Ранд да си помисли, че е старица, но когато я погледна повторно, реши, че е невъзможно да определи възрастта ѝ. Млада ли беше, или стара, не можеше да се разбере. Вниманието ѝ изглеждаше напълно погълнато от куките и преждата, сякаш до нея, само на ръка разстояние, не седеше самата кралица. Изглеждаше обаятелна жена, изключително спокойна, и все пак в тази нейна съсредоточеност се долавяше нещо ужасяващо. В помещението не се чуваше никакъв звук освен потракването на нейните куки.

Ранд се мъчеше да обхване с погледа си всичко, но очите му все се връщаха към жената с венче от изкусно сплетени рози на челото. Розата — корона на Андор. Върху копринената ѝ рокля на червени и бели ивици лежеше дълъг червен шарф, по който маршируваше Белият лъв на Андор, а когато лявата ѝ длан докосна ръката на капитан-генерала, проблесна пръстен с формата на Великата змия, захапала опашката си. Но не разкошното ѝ облекло, нито накита, нито дори короната привличаха отново и неотвратимо очите на Ранд: самата жена беше тази, от която не можеше да ги откъсне.

Мургейз имаше хубостта на дъщеря си, узряла и омекотена от възрастта. Лицето и фигурата ѝ, самото ѝ присъствие изпълваше залата като светлина, засенчваща другите двама край нея. Ако тази жена беше вдовица в Емондово поле, пред прага на портата ѝ щеше да се вие дълга опашка от ухажори, дори да беше лоша готвачка и най-ленивата стопанка в Две реки. Той забеляза, че го гледа изпитателно, и моментално сведе глава, уплашен да не прочете мислите му. „О,

Светлина, как можеш да си представяш кралицата като селска жена! Глупак такъв!“

— Можете да се изправите — промълви Мургейз със звучен и топъл глас, стократно надвишаващ увереността на Елейн, че околните трябва да ѝ се покоряват.

Ранд се изправи заедно с останалите.

— Майко... — почна Елейн, но Мургейз я прекъсна.

— Изглежда, си се катерила по дървета, дъще. — Елейн отчопли парче кора, закачило се на роклята ѝ, и след като не намери къде да го остави, го стисна в ръката си. — Всъщност — продължи спокойно Мургейз — склонна съм да допусна, че пряко моята повеля все пак си успяла да погледнеш този Логаин. Гавин, имах по-добро мнение за теб. Ти трябва да се научиш не само да се подчиняваш на сестра си, но същевременно да уравновесяваш нейните действия, за да я предпазиш от нещастие. — Очите на кралицата се стрелнаха към набития мъж вдясно от нея, но Брин остана невъзмутим, сякаш не беше забелязал нищо, макар Ранд да беше убеден, че очите му забелязват всичко. — Това, Гавин, е в не по-малка степен задължение на Първия принц, отколкото да предвожда войските на Андор. Може би, ако бъдеш натоварен повече с обучение, ще ти остава по-малко време да позволяващ на сестра си да те въвлеча в неприятности. Ще помоля капитан-генерала да не ти липсват занимания, докато пътувате на север.

Гавин помръдна, сякаш се канеше да възрази, но вместо това се поклони примирено.

— На вашите заповеди, майко.

Елейн направи отегчена гримаса.

— Майко, Гавин не може да ме предпази от неприятности, ако не е с мен. Тъкмо по тази причина той напусна покоите си. Няма нищо опасно в това човек да погледне Логаин. Почти всички хора в града го видяха от много по-отблизо, отколкото ние.

— Не всеки в града е щерка-наследница. — Гласът на кралицата стана рязък. — Видях го този Логаин отблизо, дъще, и той е опасен. Макар и в клетка и въпреки Айез Седай, които го пазят неотклонно, той все пак е опасен като вълк. Бих предпочела изобщо да не беше се появявал край Кемлин.

— С него ще се оправят в Тар Валон — проговори жената на ниското столче, без да вдига очи от плетивото си. — Важното е хората да видят, че Светлината още веднъж е надвила Мрака. И да разберат, че ти си част от тази победа, Мургейз.

Мургейз махна с ръка.

— И все пак бих предпочела да не беше се мяркал край Кемлин.

— Майко — обади се Елейн. — Искам да бъда твоя покорна дъщеря. Наистина.

— Нима? — попита Мургейз с престорена изненада и се разсмя. — Да, ти действително се стараеш да бъдеш послушна дъщеря. Но непрекъснато изпитваш границите на търпението ми. Какво пък, и аз се държах по същия начин с моята майка. Този дух ще ти бъде от голяма полза, когато един ден наследиш трона, но ти все още не си кралица, чедо мое. Днес ти не ми се подчини и пряко волята ми видя Логаин. Задоволи се с това. По време на пътуването ви на север няма да ти се позволи да се приближиш на повече от сто крачки от него, нито на Гавин. Да не знаех колко трудни ще са уроците ти в Тар Валон, щях да изпратя с теб Лили, за да се погрижи да се покоряваш. Тя поне, изглежда, може да те накара да правиш това, което трябва.

Елейн склони нацупено глава.

Жената зад трона съсредоточено броеше бримките на плетивото си.

— След седмица — промълви тя неочаквано — ще искаш да се върнеш при майка си. След месец ще ти се доще да избягаш с Пътуващия народ. Но сестрите ми ще те пазат далеч от неверника. Това нещо не е за теб, все още не е. — Тя рязко се извърна на столчето си и изгледа напрегнато Елейн, и учтивата ѝ кротост изчезна, сякаш никога не беше я имало. — Имаш го в себе си: да станеш най-великата кралица, която Андор е виждал, която някоя земя изобщо е виждала от повече от хиляда години. Тъкмо затова ние ще те оформим, ако имаш силата за това.

Ранд я загледа втренчено. Това трябваше да е Елайда. Изведнъж се зарадва, че не беше потърсил помощта ѝ, независимо от коя Аджа беше. Твърдостта, която се излъчваше от нея, изглеждаше далеч по-непреклонна от тази на Моарейн. Понякога си беше мислил за Моарейн като за стомана, увита в кадифе. При Елайда кадифето изглеждаше пълна илюзия.

— Стига, Елайда — прекъсна я Мургейз намръщено. — Всичко това тя го е чувала предостатъчно. Колелото тъче така, както то самото пожелае. — За миг тя замълча, вгледана в дъщеря си. — Сега да обсъдим и проблема с този млад мъж. — Тя посочи Ранд, без да сваля очи от лицето на Елейн. — Как и защо е дошъл тук и защо ти си заявила, че е твой гост — пред него самия и пред твоя брат.

— Разрешавате ли да говоря, майко? — След като Мургейз кимна, Елейн описа накратко събитието, от мига, в който за пръв път била забелязала Ранд на стената. Той очакваше да завърши, обявявайки постъпката му за невинна, но вместо това тя каза: — Майко, ти често си ми казвала, че трябва да познавам нашите поданици, от най-издигнатия до най-низшия, но колкото пъти се среща с някой от тях, той се оказва обкръжен от поне дузина мъже от кралската свита. Как мога да опозная и разбера истински нещата при тези обстоятелства? Докато говорих с този млад човек, аз научих повече за хората от Две реки, що за народ са, отколкото бих могла да науча от книгите. Не е без значение това, че е дошъл толкова отдалече и е предпочел червения цвят, след като повечето новоодошли в града носят бяло от страх. Майко, моля ви да не съдите лошо един наш верен поданик, и то такъв, който ме е научил много за хората, над които властвате.

— Верен поданик от Две реки — въздъхна Мургейз. — Чедо мое, трябвало е да обръщаш повече внимание на книгите. Две реки не са виждали събирач на данъци от шест поколения, а кралски гвардейци — от седем. Смея да твърдя, че те едва ли изобщо помнят, че са част от владенията ни. — Ранд сви неловко рамене, спомняйки си колко се беше изненадал, когато му казаха, че Две реки е част от владенията на Андор. Кралицата забеляза това и тъжно се усмихна на дъщеря си: — Видя ли, чедо мое?

Ранд забеляза, че Елайда е оставила плетивото и го проучва с поглед. Жената се надигна от столчето си, бавно слезе от платформата и пристъпи към него.

— От Две реки значи? — каза тя. Пресегна се към главата му, но той рязко се дръпна и ръката ѝ увисна. — С тази червена коса и сиви очи? Хората в Две реки са тъмнокоси и чернооки и много рядко имат такъв ръст. — Ръката ѝ се пресегна да вдигне ръкава на сетрето му, под който се показва светлата му кожа, до която слънцето все още не беше се докосвало. — Нито пък такава кожа.

Голямо усилие му костваше да не стисне юмруци.

— Роден съм в Емондово поле — каза той вдървено. — Майка ми е пришълка, от нея са ми очите. Баща ми е Трам ал-Тор, овчар и земеделец, като мен.

Елайда бавно кимна, без да сваля очи от лицето му. Когато очите им се срещнаха, в стомаха му се надигна киселина. Тя усети упорството в погледа му и без да сваля очите си от неговите, отново се пресегна бавно към него. Този път той реши да не се дърпа.

Но този път ръката ѝ докосна меча, а не него. Обгърна горната част на дръжката му. Пръстите ѝ се впиха в нея и очите ѝ се разшириха от изненада.

— Пастир от Две реки — промълви тя тихо, но шепотът ѝ целеше да бъде чул в цялата зала. — С меч със знак на чаплата.

Тези няколко думи подействаха на всички присъстващи в залата по такъв начин, все едно беше споменала името на Тъмния. Зад Ранд се чу изсъскване на метал, отрит в кожа, по мраморните плочи изскърцаха нечийи ботуши. С периферното си зрение младежът забеляза как Таланвор и още един от стражите се отдръпват от него, за да си осигурят пространство, стиснали мечовете си, готови да ги извадят, и ако се съдеше по лицата им — готови да загинат. С две бързи стъпки Гарет Брин се озова пред платформата, между Ранд и кралицата. Дори Гавин се озова едни гърди пред Елейн, с разтревожен поглед и стиснал дръжката на камата си. Самата Елейн го гледаше така, сякаш го виждаше за пръв път. Изразът на Мургейз не се промени, но тя стисна с ръце позлатените облегалки на трона си.

Единствена Елайда реагира по-спокойно и от кралицата. Айез Седай не показва с нищо, че е казала нещо необичайно. Тя отдръпна ръката си от меча му, при което стражите се напрегнаха още повече. Очите ѝ останаха приковани в неговите, спокойни и преценяващи.

— Разбира се — произнесе с равен тон Мургейз, — той е твърде млад, за да си е спечелил сам оръжието със знака на чаплата. Едва ли е по-голям от Гавин.

— То му принадлежи — намеси се Гарет Брин.

Кралицата го погледна изненадана.

— Как е възможно това?

— Не знам, Мургейз — отвърна бавно Брин. — Той наистина е твърде млад, но въпреки това оръжието му принадлежи, както и той на

него. Виж му само очите, виж му стойката, как му подхожда този меч, и той на него. Твърде млад е наистина, но мечът е негов.

След като капитан-генералът замълча, Елайда попита:

— Как си се сдобил с това оръжие, Ранд ал-Тор от Две реки?

Произнесе го така, сякаш се съмняваше в името му не по-малко, отколкото в произхода му.

— Даде ми го баща ми — отвърна Ранд. — Беше негов. Реши, че щом тръгвам по широкия свят, имам нужда от меч.

— Виж ти. Още един пастир от Две реки с меч със знака на чаплата. — От усмивката на Елайда устните му пресъхнаха. — Кога пристигна в Кемлин?

Вече му беше дошло до гуша да казва истината на тази жена. Тя го плашеше не по-малко от някой Мраколюбец. Време беше отново да започне да се крие.

— Днес — отвърна той. — Тази сутрин.

— Тъкмо навреме — промърмори тя. — И къде си отседнал? Само не ми отговаряй, че не си намерил къде да отседнеш. Изглеждаш малко дрипав, но си имал възможност да се поосвежиш. Къде?

— „Короната и лъва“. — Спомни си, че бяха минали покрай „Короната и лъва“, докато търсеха „Кралски благослов“. Този хан се намираше от другата страна на Новия град спрямо хана на господин Джил. — Там си наех легло. На тавана. — Имаше натрапчивото чувство, че тя усеща, че я лъже, но тя само кимна.

— Що за случайност? — каза тя. — Тъкмо днес и неверникът беше доведен в Кемлин. След два дни ще го отведат към Тар Валон и с него ще тръгне щерката-наследница, за да бъде обучена. И точно в този промеждутък един млад мъж се появява в градините на двореца и твърди, че е верен поданик от Две реки...

— Аз наистина съм от Две реки. — Всички гледаха в него, въпреки че не го слушаха. Всички освен Таланвор и стражите, които не мигаха и следяха всяко негово движение.

— ...с някаква версия, предназначена да подлъже Елейн, и с меч със знака на чаплата. Няма нито еполет, нито кокарда, с която да покаже своята привързаност, само един парцал, за да прикрие грижливо чаплата от зорки очи. Нима всичко това е случайност, Мургейз?

Кралицата даде знак на капитан-генерала да се отдръпне и след като той се подчини, изгледа Ранд с неприкрита тревога. Но заговори не на него, а на Елайда.

— Ти как ще го назовеш? Мраколюбец ли е? Или някой от следовниците на Логаин?

— Тъмния се е размърдал в Шайол Гул — отвърна Айез Седай. — Сянката е полегнала върху Шарката и бъдещето се крепи на върха на иглата. Този младеж е опасен.

Внезапно Елейн пристъпи напред и се хвърли на колене пред трона.

— Майко, моля ви да не му причинявате зло. Той щеше да напусне незабавно, ако не бях го спряла. Искаше да се махне. Аз го накарах да остане. Не мога да повярвам, че е Мраколюбец.

Мургейз прекъсна дъщеря си с успокояващ жест, но очите ѝ останаха приковани в Ранд.

— Прорицание ли е това, Елайда? Шарката ли разчиташ? Казваш, че понякога те спохожда, когато най-малко го очакваш, и те напуска също така неочаквано, както е дошло? Ако това е прорицание, Елайда, повелявам ти да ни изкажеш истината ясно, без обичайния си навик да я загръщаш в толкова много мистика, че никой да не може да разбере дали казваш да, или не. Говори. Какво виждаш?

— Това предричам — заговори Елайда — и се кълна в Светлината, че по-ясно не мога да го изкажа. От този ден Андор тръгва към болка и разделение. Сянката още има да се смрачава до най-черното си и не мога да видя дали Светлината ще се върне отново. Където светът е изплакал една сълза, ще изплаче хиляда. Това предричам.

Покров тишина надвисна над стаята, разкъсан само от въздишката, отронена от Мургейз.

Елайда продължи да се взира в очите на Ранд. Заговори отново, едва мърдайки устни, и Ранд, на по-малко от ръка разстояние от нея, едва я чуваше.

— И това още предричам. Болка и разделение ще споходят целия свят и този човек стои в самата им сърцевина. Покорявам се на кралицата — прошепна тя — и го произнасям ясно.

На Ранд му се струваше, че краката му са се вкоренили в мраморния под. Хладът и твърдостта на камъка пронизаха краката му

и по гръбнака му се плъзна мразовита вълна. Едва ли някой друг го беше чул. Но тя продължаваше да се взира в него и той го чу.

— Аз съм пастир — произнесе той така, че да го чуе цялата зала.
— От Две реки. Овчар съм.

— Колелото тъче така, както то самото пожелае — промълви Елайда и младежът не можа да прецени дали този път в думите ѝ се съдържа подигравка, или не.

— Лорд Гарет — каза Мургейз, — имам нужда от съвета на своя капитан-генерал.

Набитият мъж поклати глава.

— Елайда Седай твърди, че момъкът е опасен, кралице, и ако тя можеше да ни каже нещо повече, аз бих извикал палача. Но всичко, което казва тя, всеки може да го види със собствените си очи. Няма и един фермер в околностите, който не би казал, че нещата отиват на зле, без никакво прорицание. Аз лично съм убеден, че момчето е попаднало тук по чиста случайност, макар тя да е неприятна за него. За всеки случай, аз бих казал да го затворим в килия, докато лейди Елейн и лорд Гавин не заминат живи и здрави, а после да го освободим. Освен ако Айез Седай няма още някое прорицание, свързано с него.

— Казах всичко, което разчетох в Шарката, капитан-генерале — каза Елайда и хвърли жестока усмивка към Ранд, усмивка, която едва докосна устните ѝ, сякаш изпълнена с насмешка за това, че не можеше да я уличи, че е излъгала, и добави: — Няколко седмици затвор няма да му навредят, а и могат да ми дадат възможност да науча нещо повече. — Гладът, изпълнил очите ѝ, го накара да усети още по-вледеняващ хлад. — Може да ме споходи ново прорицание.

За миг Мургейз остана замислена, подпряла с юмрук брадичката си, с лакът върху облегалката на трона. Ранд сигурно щеше да се помръдне пред навъсения ѝ поглед, ако можеше да си го позволи, но смразяващите очи на Елайда го бяха приковали на място.

— Подозрителността се е просмукала в Кемлин, а може би и в цял Андор. Страх и черна подозрителност. Жените непрестанно изобличават съседите си като Мраколюбци. Мъжете драскат Драконовия зъб по вратите на хора, с които се познават от години. Аз няма да се превърна в част от това.

— Мургейз... — понечи да възрази Елайда, но кралицата я прекъсна.

— Аз няма да стана част от това. Когато поех трона, се заклех, че ще въздавам справедливост на всички свои поданици, и на знатните, и на простолюдието, и ще спазя клетвата си дори да остана последният човек в Андор, който не е забравил значението на думата справедливост. Ранд ал-Тор, заклеваш ли се в Светлината, че твоят баща, пастир от Две реки, ти е дал този меч със знака на чаплата?

— Заклевам се. — Спомняйки си внезапно с кого говори, той припряно добави: — Заклевам се, моя кралице. — Лорд Гарет повдигна изненадан тежката си вежда, но Мургейз не реагира.

— И си се изкачил по стената на градината само за да видиш Лъжедракона?

— Да, моя кралице.

— Замислял ли си да навредиш на трона на Андор или на моята дъщеря, или на сина ми? — Тонът ѝ недвусмислено подсказваше, че провинение срещу последните две персони би му навлякло още по-сурова присъда, отколкото първото.

— Не съм възнамерявал да навредя никому, моя кралице. Най-малко на вас и вашите деца.

— Ще ти въздам тогава правосъдие, Ранд ал-Тор — каза тя. — Първо, защото имам малко предимство пред Елайда и Гарет с това, че съм чувала на младини речта на народа от Две реки. Не приличаш на тях, но доколкото не ме лъже паметта, ти говориш наречието на Две реки. Второ, никой с твоята коса и очи не би могъл да твърди, че е пастир от Две реки, освен ако това наистина не е така. И това, че твоят баща ти е дал меч със знака на чаплата, е твърде безсмислено, за да е лъжа. А трето, вътрешният глас, който ми нашепва, че най-съвършената лъжа често се оказва твърде глупава, за да бъде взета за лъжа... този глас нищо не доказва. Ще се придържам към законите, които сама съм постановила. Дарявам ти свободата, Ранд ал-Тор, но те съветвам в бъдеще да внимаваш чии граници нарушаваш. Ако отново бъдеш намерен в границите на двореца, няма да ти се размине толкова лесно.

— Благодаря, моя кралице — отвърна той прегракнало. Разочарованието обля като топла вълна лицето на Елайда.

— Таланвор — обяви Мургейз. — Придружи този... придружи госта на моята дъщеря до вратата с целия полагащ се дворцов етикет. Останалите също напуснете. Елайда, ти остани. Ако обичаш, и ти,

лорд Гарет. Трябва да реша какво да правя с тези Бели плащове в града.

Таланвор и стражите прибраха мечовете си с неохота, готови всеки миг отново да ги извадят. Въпреки това Ранд с радост изчака войниците да оформят отново каре около него и Таланвор да ги поведе към изхода. Елайда слушаше с половин ухо думите на кралицата и той усети изпитателния ѝ поглед в гърба си. „Какво ли щеше да стане, ако Мургейз не беше задържала Айез Седай при себе си?“ При тази мисъл му се дощя охраната да закрачи малко по-бързо.

За негова изненада Елейн и Гавин влязоха в карето и тръгнаха с него. Таланвор също се изненада и хвърли поглед към затварящата се врата.

— Майка ми заповяда да бъде придружен до портите, Таланвор — подкани го Елаин. — С целия полагащ се етикет. Какво чакаш още?

— Нищо, милейди — отвърна Таланвор кисело и изкомандва на охраната да тръгне.

Чудесата на двореца се плъзгаха незабелязани покрай очите на Ранд. Беше зашеметен, мислите му се въртяха в главата му твърде бързо, за да може да ги улови и намести. „Не прилича... Този човек е в сърцевината.“

Ескортът спря. Той примигна изненадан, едва сега забелязал, че са излезли в двора и са застанали пред високите позлатени порти, блеснали на слънцето. Тези врати едва ли се отваряха за един човек, със сигурност не и за нарушител, дори и ако щерката-наследница изискваше да му се отдаде почит като на гост. Таланвор мълчаливо дръпна лоста на една малка вратичка, врязана в едното крило на парадната порта.

— Според обичая — каза Елейн — придружаваме гостите до самите врати, но не оставаме да ги гледаме как си отиват. Човек трябва да запомни удоволствието от компанията на госта, а не тъгата от раздялата.

— Благодаря, милейди — промълви Ранд и докосна шала, с който беше овързала главата му. — За всичко. В Две реки имаме обичай гостът да поднесе някакъв малък дар. Опасявам се, че нямам в себе си нищо. Макар че — добави той дрезгаво — явно съм ви научил нещо за народа на Две реки.

— Ако бях споделила с майка, че ми се струваш хубавец, тя със сигурност щеше да те затвори в килия. — Елейн го дари със зашеметяваща усмивка. — Лек път, Ранд ал-Тор.

Зяпнал, той я изгледа как си отива — същинско подмладено копие на хубостта и величието на Мургейз.

— Не се и опитвай да се наддумваш с нея — засмя се Гавин. — Винаги излиза победителка.

Ранд кимна разсеяно. „Хубавец? О, Светлина, от устата на самата щерка-наследница на трона на Андор!“

Гавин, изглежда, очакваше нещо. Ранд го изгледа за миг мълчаливо.

— Милорд, когато ви казах, че съм от Две реки, вие бяхте изненадан. А и всички останали, вашата майка, лорд Гарет, Елайда Седай... — по гърба му полазиха тръпки, — никой от тях... — Не можа да довърши; дори не беше сигурен защо ли го започна. „Аз съм син на Трам ал-Тор, дори и да не съм роден в Две реки.“

Гавин му кимна, сякаш беше очаквал тъкмо това. Но и той се колебаеше. После промълви:

— Само да си увиеш една шуфа около главата, Ранд, и ще се превърнеш в самото олицетворение на мъж от Айил. Странно, след като майка, изглежда, смята, че говориш наречието на Две реки. Жалко, че не можахме да се опознаем повече, Ранд ал-Тор. Лек път.

„Айилец.“

Ранд остана закован на място, гледайки отдалечаващия се Гавин, и едва нетърпеливото покашляне на Таланвор му припомни къде се намира. Той се сниши и прекрачи през ниската вратичка. Таланвор я затръшна зад него.

„Айилец.“

ГЛАВА 41

СТАРИ ПРИЯТЕЛИ И НОВИ ЗАПЛАХИ

Ранд запъхтян спря чак пред вратата на „Кралски благослов“. Беше тичал цялото време, без да се притеснява дали някой ще го види, че носи червено, или дори че могат да използват тичането му като повод да го преследват. Не мислеше дори и за това, че някой Чезнец може да го забележи.

На пейката до вратата седеше Ламгвин, прегърнал една рижава писана. Изправи се да погледне дали не се приближава някоя беда, стреснат от паническия бяг на Ранд, и като се увери, че няма никаква опасност, седна и каза:

— Преди малко някакви глупаци се опитаха да откраднат няколко от котките в хана. — Огледа разранените кокалчета на пръстите си и добави: — Напоследък от котки се печелят добри пари.

Двамата мъже с бели знаци продължаваха да седят от другата страна на улицата.

— Къде е господин Джил? — попита Ранд.

— В библиотеката — отвърна Ламгвин. Котката започна да мърка и той се ухили. — Една котка никой не може да я притесни за дълго, дори и някой крадец, който се опитва да я напъха в торбата.

Господин Джил наистина се оказа в библиотеката — играеше на камъчета с Лоиал. На масата се беше разположила тлъста сива котка и подвила лапи под себе си, следеше с интерес ръцете на двамата играчи над инкрустираната табла.

Огиер премести едно от камъчетата с удивително нежно за дебелиите му пръсти докосване. Господин Джил поклати глава и се възползва от появата на Ранд, за да отмести поглед от масата. Лоиал почти винаги побеждаваше на камъчета.

— Бях започнал вече да се безпокоя къде си, момко. Помислих, че може да си имал някакви неприятности с онези бели предатели или че си се натъкнал на онзи просяк.

Ранд зяпна. Почти беше забравил за човека, който приличаше на купчина дрипи.

— Видях го — промълви той най-сетне. — Но това е нищо. Видях също така и кралицата и Елайда!

Господин Джил се изсмя.

— Кралицата, а? И ти ги разправяш едни... Е, ние пък видяхме самия лорд Гарет в дневната. Бориха се с лорд капитан-командира на Чедата, но виж, кралицата... това е друга работа.

— Кръв и пепел! — изруга ядосано Ранд. — Защо всички днес смятат, че лъжа? — Той хвърли наметалото си на един от столовете и се тръшна на другия. Гърбът му беше твърде натъртен, за да може да се облекне. — Видях просяка и той също ме видя, и си помислих... но това не е важно. Качих се на една стена, за да мога да видя площада, през който преведоха Логаин. А после паднах от вътрешната страна.

— Току-виж съм повярвал, че не се шегуваш — замислено промълви ханджията.

— Тавирен — промърмори Лоиал.

— О, случи се — каза Ранд. — Светлината да ми е на помощ, случи се, и още как.

Докато им разказваше, скептицизмът на господин Джил постепенно се стопи и премина в няма тревога. Ханджията се навеждаше все повече напред, докато не кацна на ръба на стола си, досущ като Ранд. Лоиал го слушаше равнодушно, като от време на време потриваше огромния си нос и щръкналите от ушите му туфи помръдваха.

Ранд им разказа всичко от игла до конец, с изключение на онова, което му беше промълвила Елайда. И онова, което му беше казал Гавин пред портите на двореца. За първото не искаше и да си помисля. Второто му се струваше съвсем безсмислено. „Аз съм син на Трам ал-Тор, макар да съм роден извън Две реки. Такъв съм! В мен тече кръвта на Две реки и Трам е мой баща.“

Внезапно осъзна, че е престанал да говори и е потънал в собствените си мисли. Двамата го гледаха мълчаливо. За миг се паникьоса да не би да е казал прекалено много.

— Е... — промълви най-сетне господин Джил. — Не ти остава много време да чакаш приятелите си. Трябва да напуснеш града, и то

скоро. Един-два дни, най-много. Ще можеш ли да изправиш Мат на крака за това време, или да пратя да потърсят мама Гръб?

Ранд го изглежда смутен.

— Два дни?

— Елайда е съветничка на кралица Мургейз, първата след самия капитан-генерал Гарет Брин. Може би стои и над него. Ако тя изпрати кралските гвардейци да те издирят — а лорд Гарет няма да може да я спре, — е, гвардейците могат да претърсят всички ханове из града за два дни. И то ако нямаме лош късмет да започнат оттук още първия ден. Може би имаш още малко време, ако започнат от „Короната и лъва“, но време за мотаене нямаш.

Ранд кимна замислено.

— Ако не изправя Мат на крака, извикайте тази мама Гръб. Останали са ми още малко пари. Може би ще ми стигнат.

— Аз за мама Гръб ще се погрижа — каза дрезгаво господин Джил. — И мисля, че ще мога да ви наема два коня. Ако тръгнете пеш за Тар Валон, това, което е останало от ботушите ви, ще се разпадне още на половината от пътя.

— Вие сте добър приятел — промълви Ранд. — Ние май ви донесохме само неприятности, но въпреки това искате да ни помогнете. Наистина сте добър приятел.

Господин Джил беше видимо смутен. Той сви рамене, окашля се и сведе очи. Това вкара таблата с камъчетата в полезрението му и той отново отмести поглед. Лоиал очевидно печелеше играта.

— Хм. Добре де, Том винаги е бил мой добър приятел. Щом той е пожелал да се отклони от пътя си заради вас, и аз мога да направя нещо по вашия въпрос.

— Бих искал да дойда с вас, когато тръгнете, Ранд — неочаквано каза Лоиал.

— Мисля, че се разбрахме, Лоиал. — Ранд се поколеба — господин Джил все още не беше научил за цялата опасност, — после добави: — Знаеш какво ни очаква с Мат и какво ни преследва.

— Мраколюбци — изръмжа кротко Огиер. — А също така и Айез Седай, и Светлината знае какво още. Или Тъмния. Вие тръгвате за Тар Валон, а там има много хубава дъбрава, за която, както съм чувал, Айез Седай се грижат добре. Тъй или иначе, по света има да се

видят много повече неща освен дъбравите. А ти наистина си тавирен, Ранд. Шарката се сплита около теб и ти си в самата ѝ сърцевина.

„Този човек е в сърцевината.“ Ранд усети хладни тръпки.

— Не съм в сърцевината на нищо! — възкликна ядно той.

Господин Джил примигна и дори Лоиал изглеждаше стреснат от яда му. Ханджията и Огиер се спогледаха, след което и двамата зачиха очи в пода. Ранд се насили да си придаде спокоен израз и задиша равномерно. За миг постигна празнотата и спокойствието, които му се бяха изплъзвали от толкова дълго време. Двамата не заслужаваха гнева му.

— Можеш да дойдеш, Лоиал — каза той. — Не разбирам защо държиш толкова, но мога да съм ти само благодарен, ако ни станеш спътник. Ти... знаеш в какво състояние е Мат.

— Знам — отвърна Лоиал. — Все още не мога да изляза по улиците, без да се разкрещят подире ми: „Тролок, тролок!“ Но Мат поне само приказва. Не се е опитал да ме убие.

— Разбира се, че не — отвърна Ранд. „Не би могъл да стигне толкова далече. Не ѝ Мат.“

На вратата се почука и една от прислужничките, Джилда, си показва главата. Беше стиснала устни, а очите ѝ гледаха тревожно.

— Господин Джил, елате бързо. В дневната дойдоха Бели плащове.

Господин Джил изтърси люта ругатня и стана рязко, отправяйки седналата върху масата котарана на пода. Животното се шмугна през откритата врата, навирало обидено опашка.

— Идвам. Бягай да им кажеш, че идвам, и стой настрана от тях. Разбра ли, момиче? Стой настрана от тях. — Джилда кимна и изчезна. — А ти ще е най-добре да останеш тук — обърна се той към Лоиал.

Огиер изсумтя така, сякаш някой беше раздрал чаршаф.

— Бездруго нямам никакво желание отново да се срещам с Чедата на Светлината.

Очите на господин Джил се спряха за момент върху камъчетата на таблата и лицето му просветна.

— Изглежда, след това ще трябва да започнем играта отначало.

— Не е нужно. — Лоиал се протегна към рафтовете и взе една книга. Дланите му погладиха платнената ѝ корица. — Можем да продължим от това положение. Ти си на ред.

Господин Джил направи гримаса.

— Ако не е едно, ще е друго — изсумтя той и заситни към вратата.

Ранд го последва, без да бърза. Не изпитваше по-голямо желание от Лоиал да се замесва с Чедата. „Този човек е в самата сърцевина.“ Той се спря до вратата на дневната, откъдето можеше да следи какво става вътре, но достатъчно далече, както се надяваше, за да не го забележат.

В залата се беше възцарила мъртва тишина. В средата стърчаха петима Бели плащове, хората по масите съзнателно не поглеждаха към тях. Един от тях имаше под слънчевия изгрев на плаща си бродирана сребърна мълния — знак, че е с подофицерски ранг. Ламгвин стоеше на прага на външната врата и съсредоточено почистваше ноктите си с някаква треска. Още четирима от наетите от господин Джил охранници се бяха облегли на стената до него и старателно избягваха да погледнат към Белите плащове. Ако и да забелязваха нещо, Чедата на Светлината не го показваха. Единствен подофицерът изобщо показваше някакви чувства, като нервно потупваше сребристите си ръкавици, очаквайки най-после ханджията да се появи.

Господин Джил бързо се приближи до него.

— Светлината да ви освети — поздрави той с премерен поклон, не много дълбок, но не и толкова небрежен, че да ги оскърби. — И нашата добра кралица Мургейз. С какво бих могъл да помогна на...

— Нямам време за празните ти брътвежи, ханджийо — прекъсна го сърдито подофицерът. — Днес съм обиколил вече двайсет хана и всеки от тях е още по-голяма кочина от предишния, а до залез слънце трябва да обиколя още толкова. Търся едни Мраколюбци, едно момче от Две реки...

С всяка следваща дума лицето на господин Джил все повече помръкваше. Ханджията запухтя, сякаш едва се сдържаше да не избухне, но най-накрая не издържа и на свой ред прекъсна Белия плащ.

— В моето заведение няма Мраколюбци! Всеки посетител тук е добър поданик на кралицата!

— Знаем я ние каква е Мургейз. — Подофицерът изкриви устните си в злорада усмивка. — Знаем и нейната вещица от Тар Валон.

Столовете в помещението изскърцаха и изведнъж всички посетители скочиха. Стояха безмълвни като статуи, но всички гледаха мрачно Белите плащове. Подофицерът си даде вид, че не ги е забелязал, но останалите четирима се огледаха притеснено.

— За теб самия ще е по-добре — заяви подофицерът, — ако ни сътрудничиш. Времената напоследък са много трудни за тия, дето прдслоняват Мраколюбци. Не мисля, че хан с надраскан Драконов зъб на вратата ще има много клиенти. Току-виж и някой пожар ти се стоварил на главата.

— Сега вие изчезвате веднага оттук — отвърна му спокойно господин Джил. — Или ще повикам кралската гвардия да откара това, което е останало от вас, на градското бунище.

Мечът на Ламгвин изсвистя от ножницата, последван от дрезгавото стържение на стомана в кожа из цялото помещение.

Подофицерът се огледа свъсено, с невярващ поглед.

— Драконовият зъб...

— Няма да помогне на вас петимата — довърши мисълта му господин Джил, вдигна под носа му стиснатия си юмрук и изправи показалеца. — Едно.

— Трябва да си луд, за да заплашваш Чедата на Светлината!

— Белите плащове нямат власт в Кемлин. Две.

— Наистина ли вярваш, че това ще свърши току-така?

— Три.

— Ние ще се върнем — изджавка подофицерът, след което припряно изкомандва хората си да се обърнат кръгом и закрачи към изхода, стараейки се да си придаде вид, все едно че напускат в ред и по негово собствено решение. Усилията му бяха осуетени от нетърпението, с което хората му се запътиха към изхода — без да бягат, но и без да крият, че искат да излязат навън колкото се може по-бързо.

Ламгвин се беше изпречил с извадения си меч на вратата и отстъпи едва след отчаяните знаци, които му направи господин Джил. След като Белите плащове излязоха, ханджията тежко се отпусна на най-близкия стол. Отри с длан челото си я зяпна, изненадан, че по нея няма пот. Посетителите насядаха по местата си и започнаха да се смеят, доволни от това, което току-що бяха направили. Ранд пристъпи към ханджията и го потупа по рамото.

— Кой би повярвал, че мога да стана истински герой! — възкликна удивен дебелият мъж. — Светлината да ме освети. — Той рязко разтърси оплешивяващата си глава и заговори по-спокойно: — Трябва да се скриеш, докато ви изведе от града. — Огледа се предпазливо, после стана и избута Ранд в коридора. — Тази сган скоро ще се върне или най-малкото ще пратят шпиони с червено, колкото за през деня. След представлението, което им изиграх, съмнявам се, че изобщо ще ги интересува дали си тук, или не. Ще действат все едно че си тук.

— Това е лудост — възрази бурно Ранд, но ханджията му направи жест и той заговори по-тихо. — Белите плащове нямат никаква причина да ме търсят.

— Не знам за причините им, момко, но че търсят теб и Мат е ясно като бял ден. В какво все пак си се забъркал? Елайда, а сега и Белите плащове.

Ранд понечи да протестира, но се отказа. Не виждаше никакъв смисъл във всичко това, но нали сам беше чул Белите плащове.

— А вие? Белите плащове ще ви създадат неприятности дори и да не ни намерят.

— Ти за мене не се грижи, момко. Кралската гвардия все още поддържа закона, нищо че са оставили тия предатели да щъкат наоколо и да ми размахват бялото си. Колкото за през нощта... е, Ламгвин и неговите хора ще спят по-малко, но тежко му и горко на онзи, дето ще се опита да ми надраска Драконовия зъб на вратата.

До тях се появи Джилда и чинно се поклони на господин Джил.

— Господине... пристигнала е една дама. В кухнята! — Изглеждаше направо скандализирана от съчетанието. — Разпитва за господин Ранд, господине, както и за господин Мат, по име.

Ранд погледна озадачен ханджията.

— Момко — отрони най-сетне ханджията. — Ако наистина си успял да докараш лейди Елейн в хана ми, май всички ще свършим под бравата на палача. — Джилда изписка при споменаването на щерката-наследница и зяпна Ранд с ококорени очи. — Я се пръждосвай, момиче! — скастри я ханджията. — И да си мълчиш за това, което чу. Не е работа на никого. — Джилда заклати енергично глава и се забърза по коридора, мятайки любопитни погледи през рамо към Ранд. — Само след пет минути — въздъхна господин Джил — ще е казала на

другите жени, че си предрешен принц. Докато се стъмни, целият Нов град ще е научил.

— Господин Джил — промълви Ранд, — аз изобщо не съм споменава на Елейн за Мат. Не може да е... — Изведнъж на лицето му грейна широка усмивка и той се затече към кухнята.

— Чакай! — извика след него ханджията. — Чакай първо да разберем. Стой, глупако!

Ранд отвори широко вратата към кухнята и ги видя. Моарейн извърна студените си очи към него, без изобщо да показва някаква изненада. Нинив и Егвийн, както и щръкналият зад гърбовете им Перин, се затичаха със смях да го прегърнат и го затупаха по раменете, сякаш искаха да се уверят, че е от плът и кръв. На вратата към конюшната стоеше Лан, стъпил с един крак на прага, раздвоил вниманието си между кухнята и двора отзад.

Ранд се опита да прегърне двете жени и да се ръкува с Перин едновременно, ръцете им се оплетоха сред смях, а положението стана още по-сложно от опитите на Нинив да опипа лицето му, за да се увери, че няма треска. Всички изглеждаха доста изпатели — лицето на Перин беше покрито с отоци и той гледаше някак надолу, нещо съвсем необичайно за него — но тъй или иначе, всички бяха живи и здрави, и отново заедно. Гърлото му така се беше стегнало, че едва успя да проговори:

— Страхувах се, че никога повече няма да ви видя — отрони най-сетне той. — Страхувах се, че всички сте...

— А аз знаех, че си жив — промълви Егвийн, склонила глава на гърдите му. — През цялото време го знаех. През цялото време.

— А аз не — каза Нинив. Гласът ѝ прозвуча рязко, но после отново се смекчи и тя го погледна усмихната. — Добре изглеждаш, Ранд. Е, в никакъв случай не си се прехранил, но изглеждаш добре, слава на Светлината.

— Е — намеси се зад него господин Джил. — Доколкото разбирам, все пак познаваш тези хора. Това ли са приятелите, които търсехте?

Ранд кимна.

— Да, приятелите ни. — И той започна да ги представя един на друг. Все пак прозвуча необичайно, че спомена истинските имена на Лан и Моарейн. Двамата го изгледаха сурово.

Ханджията поздрави всички с щедра усмивка, но особено беше впечатлен от запознаването си със Стражника, да не говорим за Моарейн. Срещу нея той откровено зяпна. Едно беше да чуе, че Айез Седай е помагала на момчетата, а съвсем друго — да я види в собствената си кухня — и ѝ се поклони ниско.

— Добре сте дошла в „Кралски благослов“, Айез Седай, като моя гостенка. Макар, предполагам, ще предпочетете да отседнете в двореца при Елайда Седай и с останалите Айез Седай, които дойдоха с Лъжедракона.

Той отново се поклони и погледна разтревожен към Ранд. Не можеше да бъде обвинен, че говори лоши неща за Айез Седай, но виж, да остане една от тях под покрива му, беше друга работа.

Ранд му кимна окуражително, мъчейки се да му подсказе без думи, че всичко е наред. Моарейн не беше като Елайда, зад всеки поглед и зад всяка дума на която се криеше заплаха. „Сигурен ли си? Дори и сега, наистина ли си сигурен?“

— Смятам, че ще остана тук — отвърна Моарейн. — За краткото време, в което ще пребивавам в Кемлин. Позволете да ви заплатя.

Една пъстра котарана влетя от коридора и се отри в глезените на господин Джил. Веднага след появата ѝ друга, сива, изскочи изпод масата, изви гръб и изсъска. Шарената се сви и измяука заплашително, при което сивата се шмугна покрай Лан и избяга в двора.

Господин Джил започна да се извинява надълго и широко заради котките, като в същото време настояваше, че за него ще е истинска чест, ако Моарейн му бъде гостенка, стига да е сигурна, че няма все пак да предпочете двореца, което той не разбирал съвсем, но се надявал, че ще приеме най-хубавата му стая като скромен дар. Моарейн не обърна никакво внимание на цялото това объркано бърборене. Вместо да го слуша, тя се наведе и почеса оранжево-бялата котарана. Тя веднага се отказа от глезените на господин Джил и предпочете нейните.

— Дотук видях още четири котки в заведението ви — каза тя. — Да не би да имате проблем с мишките? Или плъхове?

— Плъхове, Моарейн Седай — въздъхна ханджията. — Ужасен проблем. Не че не пазя мястото чисто, нали разбирате. Заради хората е. Целият град е пълен с хора и плъхове. Но котките ми се грижат за тях. Няма да ви безпокоят, обещавам ви.

Ранд притеснено погледна към Перин, който отново сведе очи. Имаше нещо странно в очите на Перин. Пък и мълчеше. Перин винаги си беше малко тромав в приказките, но сега изобщо не говореше.

— От хората ще да е — промълви Ранд.

— С ваше позволение, господин Джил — каза равнодушно Моарейн, — няма да е никак трудно да разкараме плъховете от тази улица. С повечко късмет плъховете няма и да разберат, че сме ги отстранили оттук.

Господин Джил се намръщи при последните думи, но се поклони, приемайки предложението й.

— Стига да сте сигурна, че няма да предпочетете двореца, Айез Седай.

— А къде е Мат? — изведнъж попита Нинив. — Тя каза, че и той е тук.

— Гор е — кимна Ранд. — Той... не е добре.

Нинив вдигна разтревожено глава.

— Болен ли е? Ще оставя плъховете на нея и ще се заема с него. Веднага ме заведи при него, Ранд.

— Всички се качете горе — разпореди се Моарейн. — Ще дойда при вас след няколко минути. Бездруго се пречкаме в кухнята на юсподин Джил, а горе ще можем да си отдъхнем всички заедно. — В тона й се чувстваше нещо подмолно. „Скрийте се. Криеницата още не е приключила.“

— Хайде — подкани ги Ранд. — Ще се качим по задното стълбище.

Тръгнаха по стълбите, като оставиха Айез Седай и Стражника в кухнята с господин Джил. Ранд не можеше да се нарадва, че отново са заедно. Беше все едно че се е върнал вкъщи. Не преставаше да се усмихва широко.

Същото облекчение, почти радост, беше обзело и останалите. Само гласът на Перин изглеждаше някак приглушен и той продължаваше да държи очите си сведени към пода, но когато се заизкачваха, проговори.

— Моарейн каза, че ще ви намери с Мат, и го направи. Докато яздохме из града, другите все зяпаха — е, без Лан, разбира се — толкова много хора, сградите, всичко. — Буйните му къдрици се поклатиха, когато разтърси невярващо глава. — Толкова е голям!

Толкова много хора. Някои все се заглеждаха към нас и викаха: „Червени ли сте, или бели?“, като че ли това тук е нещо много важно.

Егвийн докосна меча на Ранд, увит с червения плат.

— Това какво означава?

— Нищо — отвърна той. — Нищо съществено. Ние заминаваме за Тар Валон, нали не сте забравили?

Егвийн го изгледа, но отдръпна ръката си от меча му и подхвана оттам, където беше прекъснал Перин.

— Моарейн се интересуваше от нещата наоколо не повече, отколкото Лан. Превеждаше ни по всичките тези улици напред-назад и душеше като хрътка, търсеца миризмата на плячката, така че в един момент реших, че ви няма. След това изведнъж се понесе по една улица и следващото, което разбрах, беше, че даваме юздите на конярите, и се озовахме в кухнята. Изобщо не попита някого дали сте тук. Просто каза на една жена, която месеше тесто, да съобщи на Ранд ал-Тор и на Мат Каутон, че някой иска да ги види. И ето те и теб — тя се усмихна до уши, — като топка, внезапно изхвърчала от ръката на веселчун.

— Къде е веселчунът? — попита Перин. — С вас ли е?

Стомахът на Ранд се сви и хубавото чувство от дългоочакваната среща с приятелите се развали.

— Том е мъртъв. Мисля, че е загинал. Имаше един Чезнещ... — Не можеше да им каже нищо повече. Нинив поклати глава и изсумтя под нос.

Тишината някак си се сгъсти, усмивките им помръкнаха.

— Мат не е точно болен — обясни им Ранд. — Просто е... Сами ще видите. — И отвори широко вратата на стаичката, която деляха с приятеля си. — Мат, виж кой е тук.

Мат продължаваше да лежи, свит на кълбо върху леглото си, както го беше оставил Ранд. Той вдигна глава и зяпна към тях.

— Ти откъде знаеш, че са точно тези, на които приличат? — попита той хрипливо. Лицето му беше зачервено, кожата — изпъната и мазна от пот. — Откъде да знам, че и ти самият си този, на когото приличаш?

— Не е болен ли? — Нинив погледна Ранд с ням укор, шмугна се покрай него и започна да сваля от рамото си торбата с лековете.

— Всички се променят — изхриптя Мат. — Откъде да съм сигурен? Перин? Това ти ли си? Променил си се, нали? — Смахът му прозвуча хрипливо, като кашлица. — О, да, променил си се, и още как.

За изненада на Ранд Перин се отпусна на ръба на другото легло, стисна главата си и заби поглед в пода. Дрезгавият смях на Мат сякаш го разкъсваше.

Нинив коленичи край леглото на Мат и посегна към челото му, за да отметне кичура коса от него. Той се дръпна и я погледна навъсен. Очите му грееха трескави.

— Ти гориш — промълви тя. — Но не би трябвало да се потиш при такава треска. — Не можеше да скрие тревогата в гласа си. — Ранд, и ти, Перин, намерете чисти парцали и донесете повече студена вода. Първо ще ти сваля температурата, Мат, а после...

— Хубавата Нинив — изръмжа Мат. — Една Премъдра не бива да мисли за себе си, че е хубава, нали? Че е хубава жена. Но ти си го мислиш, нали? Виж какво, ти не можеш да си го избиеш от главата, че си хубава, нали така, и това те плаши. Всички се променят. — Докато говореше, лицето на Нинив преbledня — дали от гняв, или от нещо друго, Ранд не можеше да определи. Мат лукаво се засмя и трескавите му очи се спряха на Егвийн. — Ето я и хубавичката Егвийн — изграчи той. — Хубава като Нинив. Но сега ти споделяш други неща, нали така? Други мечти си имаш ти. Я ни кажи, за какво си мечтаеш точно сега?

Егвийн отстъпи крачка назад от леглото.

— Засега сме предпазени от очите на Тъмния — обяви Моарейн от прага. Лан я следваше по петите. Но щом влезе в стаята, очите ѝ се спряха на Мат и тя изсъска, сякаш се беше опряла в нажежена печка: — Дръпнете се от него!

Нинив не се и помръдна, само извърна изненадана поглед към Айез Седай. Моарейн направи две бързи крачки и дръпна Премъдрата за раменете, сякаш беше чувал с овес. Нинив започна да се дърпа и да се противи, но Моарейн не я пусна, докато не я завлече достатъчно далече от леглото му. Премъдрата продължи да протестира, оправяйки възмутена дрехите си, но Моарейн не ѝ обърна никакво внимание — наблюдаваше Мат, изключила всичко друго наоколо, и го гледаше така, сякаш виждаше пред себе си пепелянка.

— Всички стойте настрана от него — каза тя. — И пазете тишина.

Мат я гледаше не по-малко напрегнато, отколкото тя него. Беше оголил безмълвно зъбите си и се беше свил в още по-стегнат възел, но не откъсваше поглед от нея. Тя бавно вдигна ръка към него и съвсем леко докосна едното му коляно, свито до гърдите му. При допира ѝ той се разтърси от конвулсия. После цялото му тяло потръпна, той рязко издърпа едната си ръка и пред лицето ѝ блесна острието на камата с рубина на дръжката.

Само преди миг Лан стоеше на прага, а в следващия вече се беше озовал до леглото му, сякаш разстоянието помежду им не съществуваше за него. Ръката му стискаше китката на Мат, спирайки замаха ѝ, сякаш беше хванала полетял във въздуха камък. Мат продължаваше да седи, стегнат на топка. Единствено ръката с камата се опитваше да се извърти, съпротивлявайки се на безмилостната хватка на Стражника. Очите на Мат не се отделяха от лицето на Моарейн и горяха от омраза.

Моарейн също не се помръдна. Дори не се отдръпна от острието, спряло се само на сантиметър от лицето ѝ.

— Как се е озовало това нещо у него? — попита тя със стоманения си глас. — Попитах дали Мордет ви е давал нещо. Попитах и ви предупредих, но вие ми отговорихте, че не е.

— Той не му го е дал — отвърна Ранд. — Той... Мат сам си го взе от съкровищницата. — Моарейн го изгледа с не по-малко изпепеляващ поглед от този на Мат и Ранд отстъпи и почна да се оправдава: — Аз не знаех за това преди да се разделим. Наистина не знаех.

— Не бил знаел! — Моарейн огледа изпитателно Мат. Той продължаваше да я гледа озъбен, а ръката му, стисната от Лан, продължаваше отчаяно да се опитва да я достигне с острието на камата.

— Цяло чудо е, че сте успели да стигнете толкова далече с това нещо. Усетих злото в него още щом го погледнах, допира на Машадар, но всеки Чезнец е могъл да го надуши от мили разстояние. Дори и да не знае къде точно се намира, би могъл да усети, че е наблизо, и Машадар щеше да привлече духа му, докато костите му си припомнят как същото това зло е погълнало цяла тяхна армия — Властелини на

ужаса, Чезнещи, тролоци и всичко останало. Някои Мраколюбци също са могли да го подушат. Тези, които наистина са продали душите си. Такива не биха могли да се въздържат, освен да душат наоколо, щом усетят присъствието му, сякаш самият въздух наоколо смърди. Просто ще са принудени да го търсят. Ще ги привлича така, както магнитът привлича железните стружки.

— Имаше Мраколюбци — каза Ранд. — И то неведнъж, но все им се измъквахме. И един Чезнещ също, в нощта преди да стигнем до Кемлин, но той така и не ни видя. — Младежът се окашля. — Тук се ширят слухове за странни неща в нощта, извън града. Може да са тролоци.

— Разбира се, че са тролоци, овчарю — обади се кисело Лан. — А където има тролоци, има и Чезнещи. — Жилите на ръката му бяха изпъкнали от усилието да задържи китката на Мат, но в гласа му нямаше напрежение. — Бяха се опитали да прикрият следите си, но ги усетих, че са минавали преди два дни. Чух също някои фермери и селяни да мърморят за разни неща, които бродели в тъмното. Мърдраал бяха успели някак да нападнат Две реки незабелязано, но с всеки ден те се приближават все по-близо до тия, които могат да изпратят срещу тях войска да ги избие. Но те няма да се спрат дотук, овчарю.

— Но нали сме в Кемлин? — намеси се Егвийн. — Те не могат да се доберат до нас, докато...

— Не могат ли? — прекъсна я Стражникът. — Чезнещите струпват силите си в околностите на града. Знаците съвсем ясно го показват, стига човек да знае какво да търси. Навън вече има повече тролоци, отколкото са им нужни само за да следят изходите от града. Поне десет юмука. За това нещо може да има само една причина: когато Чезнещите решат, че броят им е достатъчен, ще нахлуят тук, за да ви хванат. Това може да ги принуди да изтеглят половината си войски от юга, но има ясни признаци, че са готови да поемат този риск. Вие тримата им се измъквате прекалено дълго време. Изглежда, че сте на път да докарате нова тролокска война на Кемлин, овчарю.

Егвийн плахо изстена, а Перин поклати рошавата си глава, сякаш искаше да го отрече. Ранд усети, че му прилошава, като си представи ордите на тролоците, маршируващи по улиците на Кемлин. И всички тези хора тук, хванали се едни други за гърлата, без да подозират

истинската опасност, дебнеща ги извън стените на града. Какво ще правят, когато изведнъж тролоците и Чезнещите започнат да ги избиват? Представи си пламналите кули, облизаните от пламъци куполи, върлуващите по улиците тролоци. Самият дворец в пламъци. Елейн и Гавин, и самата Мургейз... мъртви.

— Все още не — обади се разсеяно Моарейн. Очите ѝ все така бяха впити в Мат. — Ако намерим някакъв изход от Кемлин, Получовеците повече няма да се интересуват от това място. Ако. Толкова много „ако“.

— По-добре всички да бяхме загинали — изведнъж продума Перин и Ранд подскочи при това странно ехо на собствената си мисъл. Перин продължаваше да се вира упорито в пода — по-скоро го гледаше гневно — и гласът му беше изпълнен с горчивина. — Където и да отидем, носим след себе си само болка и страдания. За всички щеше да е по-добре, ако бяхме загинали.

Нинив се извърна към него с лице, отчасти обладано от гняв, отчасти — от тревога и страх, но Моарейн я изпревари.

— Какво смяташ, че ще спечелиш за себе си и за всички други, ако умреш? — попита Айез Седай. Гласът ѝ беше спокоен, но рязък. — Ако Властелинът на гроба е получил толкова много свобода, че да може да се докосва до Шарката, както се опасявам, сега той може да се добере до вас мъртви много по-лесно, отколкото живи. Мъртви не можете да помогнете никому — нито на хората, които са ви помогнали, нито на своите приятели и близки в Две реки. Сянката пада над света и никой от вас не може да я спре мъртъв.

Перин вдигна гдава да я погледне и Ранд се стресна. Ирисите на приятеля му бяха станали жълти. Заедно с къдравата му коса и този напрегнат поглед в него имаше нещо... Ранд не можеше да го обхване добре с ума си, за да го определи.

Перин заговори тихо, което придаде на думите му повече тежест, отколкото ако ги беше изкрещял:

— Но не можем да я спрем и живи, нали?

— Ще имаме време да поспорим за това друг път — отвърна Моарейн. — Сега вашият приятел има нужда от мен. — Тя се отдръпна, за да могат всички да видят Мат добре. Очите му не се извъръщаха от нея, изпълнени с гняв, не беше се помръднал, нито беше сменил позата си върху леглото. По лицето му се стичаше пот, а

обезкръвените му устни се бяха отворили широко, оголвайки зъбите му. Всичките му сили сякаш се бяха излили в ръката, която безсилно напираше да поразии Моарейн с камата, стисната в юмрука на невъзмутимия Стражник. — Или забравихте?

Перин смутено сви рамене и вдигна ръце, без да казва нищо повече.

— Какво му е? — попита Егвийн, а Нинив добави:

— Заразно ли е? Все пак мога да го излекувам. Досега не ме е хващало нищо, колкото и да е заразно.

— Ох, заразно е, и още как — въздъхна Моарейн. — Дори и твоята... защита няма да те спаси. — Тя посочи камата с рубина, като внимаваше пръстът ѝ да не я докосне. Острието потръпна, понеже Мат отново се опита да я прониже. — Това е от Шадар Логот. Няма и едно камъче в онзи град, което да не е заразно и опасно да се изнася извън стените на града, а това е много по-опасно от камъчетата. В него е събрано цялото зло, унищожило Шадар Логот, и сега то е проникнало и у Мат. Подозрителност и омраза, толкова силни, че дори и най-близките ти се струват врагове, и прониква толкова дълбоко, до костите, че в един момент единствената мисъл, която остава в ума на поразения, е да убива. Изнасяйки камата извън стените на Шадар Логот, той го е освободил, освободил е семето му от онова, което го е свързвало с мястото. Ту е набъбвало, ту е зачезвало, докато се е борил с него, с онова, което в сърцето му, докато се е съпротивлявал на заразата на Машадар, но сега битката вътре в него почти е приключила и той е почти поразен. Скоро, ако първо не умре, той ще започне да пръска това зло като чума навсякъде, където мине. Тъй като само едно одраскване от това острие е достатъчно да те зарази и унищожи, така само за няколко минути, прекарани с Мат, ще станат не по-малко смъртоносни.

Лицето на Нинив беше пребледняло.

— Можеш ли да направиш нещо? — прошепна тя.

— Надявам се — въздъхна Моарейн. — В името на целия свят, надявам се, че не съм дошла прекалено късно. — Ръката ѝ зарови в кесийката на колана ѝ и извади оттам увития в коприна ангреал. — Сега ме оставете. Идете някъде, където да не ви виждат, и ме оставете. Ще направя за него каквото мога.

ГЛАВА 42

ВЪЗПОМИНАНИЕ ЗА СЪНИЩА

Слънцето отдавна вече клонеше към заниз и стълбището беше сумрачно, но лампите все още не бяха запалени. Слънчеви лъчи и сенки шареха по стъпалата. Лицето на Перин беше толкова помръкнало, колкото и на останалите, но докато грижата беше набръчкала лицата на другите, неговото беше гладко. На Ранд му се стори, че приятелят му е изпълнен с примирение. Зачуди се защо и се канеше да го попита, но когато Перин пристъпваше сред някоя потъмня ивица на сенките, очите му сякаш изведнъж събираха последните остатъци на слънчевата светлина и леко просветваха, като кехлибар.

Ранд отведе всички в библиотеката през задния вход, минаващ покрай кухненските помещения, не през дневната. Малцина пътници използваша библиотеката — повечето от тези, които можеха да четат, бяха отседнали в по-изисканите странноприемници във Вътрешния град. Господин Джил я поддържаше повече за собствено удоволствие, отколкото за клиентите. Ранд не искаше и да помисля защо Моарейн държи да се скрият някъде, но не преставаше да си припомня заканата на подофицера на Белите плащове, че ще се върнат, както и очите на Елайда, когато го попита къде е отседнал. Тези основания бяха достатъчни, каквото и друго да имаше предвид Моарейн.

Той направи няколко крачки в библиотеката, преди да осъзнае, че всички останали са спрели на прага, ококорили очи от ужас. В огнището леко прасчеше пламък, а Лоиал се беше изтегиал на един дълъг диван и четеше. Едно черно коте с бели лапи се беше сгушило върху корема му и дремеше. След като все пак влязоха, той затвори книгата, задържайки дебелия си пръст на мястото, докдето беше стигнал, постави нежно котенцето на пода, изправи се и се поклони официално.

Ранд вече толкова беше свикнал с Лоиал, че не можа да осъзнае веднага, че тъкмо той е поводът да зяпнат изумени.

— Това са приятелите, които очаквах, Лоиал — представи ги той. — Това е Нинив, Премъдрата на нашето село. Това е Перин. А това е Егвийн.

— Ах, да — избоботи Лоиал. — Ранд много ми е разказвал за вас. Аз съм Лоиал.

— Той е Огиер — обясни Ранд и забеляза, че стъписването им се превърна в изненада и възхита. Дори след като бяха видели тролоци и Чезнещи от плът и кръв, все още беше смайващо да срещнеш жива легенда. Спомнил си за собствената си реакция при първата среща с Лоиал, Ранд се усмихна.

Лоиал, изглежда, лесно преглътна стъписването им. Ранд предположи, че изобщо не го е забелязал след крясъците на тълпата след него, че е тролок.

— А къде е Айез Седай, Ранд? — попита Лоиал.

— Гор е, с Мат.

Огиер замислено вдигна дебелия си вежда.

— Значи в такъв случай той наистина е болен. Предлагам всички да седнем. Тя ще дойде ли при нас? Да? Тогава не ни остава нищо друго, освен да чакаме.

Сядането сякаш освободи някаква натегната струна в душите на хората от Емондово поле, все едно че това да седиш в мекия стол, с огън в камината и котката, мъркаща край огъня, ги накара да се почувстват като у дома си. Щом се разположиха, те започнаха възбудено да разпитват Огиер. За изненада на Ранд, Перин заговори пръв.

— Кажи ми за стеддинг, Лоиал. Те наистина ли са райски кътчета, както се твърди в сказанията? — Гласът му беше напрегнат, сякаш имаше някакво много важно основание да пита.

Лоиал с удоволствие започна да им разправя за стеддинг и как е стигнал до „Кралски благослов“, и какво е видял по широкия свят, докато пътувал насам. Скоро Ранд се отпусна, слушайки бегло разказа му. Всичко това вече го беше чул в най-големи подробности. Лоиал обичаше да говори надълго и нашироко, щом му се отвореше възможност, макар обикновено да смяташе, че един разказ има нужда от двеста-триста години предисловие, за да бъде разбран. За него триста години предистория изглеждаше съвсем разумен къс време, за да се обясни един разказ. Винаги говореше как напуска стеддинг,

сякаш това се беше случило само преди няколко месеца, но най-накрая се оказваше, че го е напуснал преди цели три години.

Ранд се унесе в мисли за Мат. „Кама. Някакъв си проклет нож, а е могъл да го убие само с това, че го е носил със себс си. О, Светлина, никакви приключения не искам повече. Само да го излекува и всички да заминем... не вкъщи. Вкъщи не можем. Някъде. Всички да заминем някъде. Някъде, където да не чуваме повече нито за Айез Седай, нито за Тъмния. Някъде.“

Вратата се отвори и за миг Ранд си помисли, че му се привижда. На прага стоеше Мат, примигващ, с палто, закопчано догоре и ниско спуснат тъмен шал около челото. А после Ранд видя Моарейн, поставила ръка на рамото на Мат, и зад тях — Лан. Айез Седай наблюдаваше Мат грижовно, както се грижат за болник, току-що станал от постелята. Както винаги, Лан наблюдаваше всичко, макар на пръв поглед да изглеждаше, че не обръща внимание на нищо.

Мат на свой ред изглеждаше така, сякаш не беше боледувал и един ден.

— Аз... аа... — Той вдиша дълбоко. — Из... изглежда, че съм се държал... аа... малко странно. В по-голямата част не си спомням, наистина. — Той погледна разтревожено Моарейн. Тя му се усмихна окуражаващо и той продължи: — След Бели мост всичко ми е като в мъгла. Том, както и... — Той потръпна и заговори забързано. — Колкото по-далече от Бели мост сме били, толкова ми е по-мътно. А как сме дошли в Кемлин, изобщо не си спомням. — Той изгледа накриво Лоиал. — Изобщо. Моарейн Седай ми каза, че... горе, че... аа... — Той се ухили и изведнъж отново, наистина се превърна в стария Мат. — Не можете да вините човек за това, което е направил, когато се е побъркал, нали?

— Ти винаги си бил побъркан — обади се Перин и за миг той също изглеждаше като по-рано.

— Не — каза Нинив. Очите ѝ бяха светнали от сълзи, но тя се усмихваше. — Никой не те вини.

Ранд и Егвийн заговориха едновременно един през друг, обяснявайки на Мат колко се радват, че го виждат, че е добре, и колко наистина добре изглежда, като го гълчаха през смях друг път да внимава с номерата си, след като на самия него му е изигран такъв отвратителен номер. Мат посрещна спокойно задявките и шегите им,

като им се перчеше, докато си търсеше стол за сядане. Но когато седна, все още ухилен до ушите, несъзнателно посегна към сетрето си, сякаш да се увери, че нещо, затъкнато в колана му, си е на мястото, и Ранд затаи дъх.

— Да — промълви тихо Моарейн. — Камата все още е у него. — Смехът и приказките на останалите от Емондово поле все още не бяха секнали, но тя бе забелязала внезапното му преглъщане и веднага разбра коя е причината. Приблужи се до стола му, за да не се налага да повишава тон, докато му обяснява. — Не мога да му я отнема, без да го убия. Свързването е продължило много дълго и вече е твърде силно. Този възел трябва да се развърже в Тар Валон; това е извън възможностите ми, както и на всяка отделна Айез Седай, дори с помощта на ангреал.

— Но той вече няма вид на болен. — Сети се за нещо и вдигна очи към нея. — Докато камата е в него, Чезнеците ще знаят къде сме. Мраколюбците също, поне някои от тях.

— Това донякъде го уталожих. Ако се приближат достатъчно, че да го надушат, те просто бездруго трябва да се сблъскат с нас. Изчистих покварата от него, Ранд, и направих каквото можах, за да забавя връщането ѝ, но тя ще се върне, след време, освен ако не получим помощ от Тар Валон.

— Тогава е най-добре да вървим, нали? — Примирението в гласа му, както и надеждата, че може да стане нещо друго, го накараха да я изглежда рязко, преди да извърне очи.

Лоиал се изправи и ѝ се поклони.

— Аз съм Лоиал, син на Арент, син на Халан, Айез Седай. Нашият стеддинг предлага гостоприемството си на Слугите на Светлината.

— Благодаря ти, Лоиал, син на Арент — отвърна му сухо Моарейн. — Но на твоето място не бих използвала този поздрав така леко. В този момент в Кемлин има може би не по-малко от двадесет Айез Седай, и всички те, с изключение на мен, са от Червената Аджа. — Лоиал кимна мъдро, все едно че я разбра. Ранд само поклати глава объркан. Светлината да го ослепи, ако знаеше за какво изобщо става дума. — Странно е, че те намирам тук — продължи Айез Седай. — Малцина Огиер напускат стеддинг напоследък.

— Старите сказания ме привлякоха, Айез Седай. Старите книги запълниха недостойната ми глава с картини. Искам да погледам дъбравите. И градовете, които сме построили, също така. Нито от едните, нито от другите е останало много, но макар градежите да са слаб заместител на дървесата, и те си струва да се видят. Стареите ни смятат, че съм малко странен, затова че искам да пътувам. Винаги ми се е искало и винаги са ми го казвали. Никой от тях не вярва, че има нещо, което си струва да се види, извън стеддинг. Може би когато се върна и им разкажа какво съм видял, ще си променят мнението. Надявам се. След време.

— Може би — отвърна учтиво Моарейн. — А сега, Лоиал, ще трябва да ме извиниш за грубостта. Знам, това е слабост на човешката природа. Но със спътниците ми трябва веднага да обсъдим предстоящото си пътуване. Би ли ни извинил?

Този път беше ред на Лоиал да се смути. Ранд веднага скочи да го отърве от неудобното положение.

— Той идва с нас. Обещах му, че може, щом иска.

Моарейн остана втрещена в Огиер, сякаш не беше го чула, но след като помисли малко, кимна.

— Колелото тъче тъй, както то самото пожелае — промълви тя. — Лан, погрижи се някой да не ни изненада.

Стражникът безшумно изчезна от стаята.

Напускането на Лан им подежда като знак. Моарейн пристъпи до камината и когато отново се обърна към тях, всички погледи се приковаха в нея; колкото и да беше крехка на ръст, присъствието ѝ господстваше над всички.

— Не можем да останем дълго в Кемлин, нито сме в безопасност тук, в „Кралски благослов“. Очите на Тъмния вече са в града. Още не са намерили това, което търсят, иначе щяха да престанат да се озъртат. Това за нас е предимство. Поставила съм прегради да ги пазят настрана, и докато Тъмния разбере, че в един участък от града не проникват плъхове, ние вече ще сме заминали. Но всяка преграда, която би отклонила един човек, е като маяк в очите на Мърдраал, а освен това в Кемлин са и Чедата на Светлината, които търсят Перин и Егвийн. — Ранд изсумтя и Моарейн го погледна и вдигна вежда.

— Мислех, че търсят Мат и мен — обясни той.

При това обяснение и двете вежди на Айез Седай се повдигнаха.

— Защо си смятал, че Белите плащове търсят вас?

— Чух един от тях да казва, че търсят някой от Две реки. Мраколюбци, така рече. Какво друго можех да предположа? При всички тия неща, които ни се случиха, добре че все още изобщо мога да мисля.

— Знам, че е объркващо, Ранд — намеси се Лоиал. — Но би могъл да разсъждаваш и малко по-разумно. Чедата мразят Айез Седай. Елайда не би...

— Елайда ли? — рязко го прекъсна Моарейн. — Какво общо има Елайда Седай с всичко това?

Беше се вгледала така упорито в Ранд, че на него му се дощя да се скрие.

— Тя искаше да ме хвърли в тъмница — промълви той бавно. — Аз само исках да видя Логаин, но тя не искаше и да повярва, че съм се озовал в градините на двореца с Елейн и Гавин съвсем случайно. — Сега вече всички, с изключение на Лоиал, го бяха зяпнали, все едно че на челото му беше излязло трето око. — Кралица Мургейз ме освободи. Тя каза, че няма доказателство, че съм имал лоши намерения, и че ще спазва закона въпреки подозренията на Елайда. — Той разтърси глава. За миг споменът за Мургейз с цялото ѝ излъчване го беше накарал да забрави, че всички го гледат настръхнали. — Представяте ли си, да се срещна със самата кралица! Тя е толкова красива, като кралица от приказките. Също и Елейн. А Гавин... ти сигурно би харесал Гавин, Перин. Перин? Мат? — Те продължаваха да го гледат втренчено. — Кръв и пепел, та аз само се покачих на стената, за да видя Лъжедракона. Не съм направил нищо лошо.

— И аз все това разправам — промълви тъпо Мат, но на лицето му неочаквано разцъфна усмивка, а Егвийн попита с подчертана небрежност:

— Коя е всъщност тази Елейн?

Моарейн промърмори нещо сърдито.

— Кралица — обади се Перин и поклати глава. — Е, това му се вика приключение. А ние срещаме само Калайджии и Бели плащове. — Той избягна погледа на Моарейн толкова очевидно, че Ранд нямаше как да не го забележи, и докосна отоците по лицето си. — В края на краищата песните с Калайджиите бяха по-приятни от срещата с Белите плащове.

— Пътуващия народ живее заради своите песни — промълви Лоиал. — Заради всички песни по света всъщност. Най-малкото, заради издирването им. Срещал съм няколко Туатан преди години, и те поискаха да научат песните, които пеем на дърветата. Всъщност напоследък дърветата не искат да слушат много певци и затова едва малцина Огиер учат тези песни. Имам малко от този талант и стареят Арент настоя да ги науча. Предадох на Туатан онова, което биха могли да научат, само че дърветата никога не слушат хората. За Пътуващия народ това бяха просто песни и ги приеха като такива, макар никой от тях да не е песента, която търсят. Те така и наричат водача на всяка своя група, Търсача. Идват понякога в стеддинг Шангтай. Инак малцина човеци ни посещават.

— Ако обичаш, Лоиал — опита се да го прекъсне Моарейн, но той изведнъж се окашля, сякаш се уплаши да не би наистина да го прекъснат.

— Току-що се сетих за нещо, Айез Седай, нещо, за което винаги съм искал да питам някоя Айез Седай, ако някога наистина срещна такава, тъй като вие знаете много неща и имате големи библиотеки в Тар Валон, и сега аз най-после ви срещнах и... може ли?

— Ако може по-кратко — подкани го учтиво тя.

— Кратко — избоботи той, сякаш се чудеше какво означава тази дума. — Да. Добре. Кратко. Наскоро в стеддинг Шангтай дойде един човек. Това само по себе си не беше съвсем необичайно, за времето си, тъй като твърде много бегълци се стичаха от Гръбнака на света по онова време, което вие, човеците, наричате Айилската война. — Ранд се ухили. Наскоро — преди двадесетина години, нищо работа. — Беше почти на умиране, макар да нямаше никакви рани. Стареите помислиха, че Айез Седай може да са му направили нещо — Лоиал погледна извинително към Моарейн, — защото след като влезе в стеддинг, той бързо се оправи. След няколко месеца де. Една нощ напусна, без и дума да каже на някого, просто се изниза, когато луната беше залязла. — Той погледна Моарейн в лицето и отново се изкашля. — Да, да. Накратко. Та преди да напусне той ни разказа една странна история, за която твърдеше, че трябвало да я отнесе до Тар Валон. Каза, че Тъмния смятал да ослепи Окоето на света и да съсече главата на Великата змия, да убие самото време. Стареите твърдяха, че умът му бил толкова здрав, колкото и тялото, но той наистина рече това. Та

се канех да ви питам, може ли Тъмния да направи такова нещо? Да убие самото време? И Окоето на света? Може ли той да ослепи Окоето на Великата змия? Какво ще рече това?

Ранд очакваше всичко друго от Моарейн, но не и това, което тя направи. Вместо да отговори на Лоиал или да му каже, че сега няма време за такива неща, тя остана неподвижна, потънала в размисъл.

— Същото ни го казаха и Калайджиите — обади се Перин.

— Да — потвърди Егвийн. — Айилската история.

Моарейн бавно извърна глава към тях. Останалата част от тялото ѝ не помръдна.

— Каква история?

Перин заговори разсъдливо, както винаги.

— Някакви Калайджиите, докато прекосявали Пустинята — казаха ни, че можели да го правят, без да пострадат — намерили айилки, загиващи след битка с тролоци. Преди и последната айилка да загине — били само жени, — казаха на Калайджиите това, което Лоиал току-що каза. Тъмния — те го наричали Заслепителя на зрака — възнамерява да ослепи Окоето на света. Това се случило само преди три години, а не преди двадесет. Възможно ли е да означава нещо?

— Може би означава всичко — промълви Моарейн. Лицето ѝ остана спокойно, но Ранд имаше чувството, че умът ѝ препуска бясно зад тъмните ѝ очи.

— Баал-замон — изведнъж изтърси Перин и всички затаиха дъх. Перин погледна към Ранд, после към Мат. Очите му бяха странно спокойни и по-жълти от всякога. — Чудих се известно време къде съм чувал това име... Окоето на света. Сега си спомних. Вие не си ли спомняте?

— Аз не ща да си спомням нищо — отвърна Мат вдървено.

— Трябва да ѝ кажем — продължи Перин. — Важно е. Не можем повече да пазим тази тайна. Ти поне го разбираш, нали, Ранд?

— Какво да ми кажете? — Гласът на Моарейн беше дрезгав и тя се присви, сякаш готова да посрещне удар. Острият ѝ поглед се спря на Ранд.

Никак не му се искаше точно той да ѝ отговори. Не искаше да си го припомня повече от Мат, но го помнеше — и разбираше, че Перин е прав.

— Аз... — Той погледна приятелите си. Мат му кимна неохотно, Перин решително, но тъй или иначе и двамата кимнаха. Не се налагаше да се изправи сам пред това нещо. — Ние тримата имаме... сънища. — Той отърка пръста си, където преди време го беше убол един трън, спомняйки си капката кръв, когато се беше събудил. Смътно си припомни обгореното си от слънцето лице в друго време. — Само дето може би бяха нещо повече от сънища. В тях црисъстваше Баалзамон. — Разбра защо Перин беше използвал това име. Беше по-лесно, отколкото да каже, че Тъмния е присъствал в сънищата му, че е влязъл в главата му. Той каза... той каза какво ли не, но веднъж каза, че Окоето на света няма да ми послужи. — Усети, че устата му е суха като пясък.

— И на мен ми каза същото — обади се Перин, а Мат въздъхна тежко и кимна. Ранд успя да преглътне. — Нали не ни се сърдиш? — попита Перин и Ранд осъзна изненадано, че Моарейн съвсем не изглежда сърдита. Оглеждаше ги внимателно, но очите ѝ бяха ясни и спокойни, макар и напрегнати.

— Сърдя се повече на себе си, отколкото на вас. Но аз наистина ви помолих да ми кажете, ако ви спохождат странни сънища. В самото начало, но ви помолих. — Макар гласът ѝ да остана спокоен, в очите ѝ за миг проблесна гняв, но също толкова бързо угасна. — Ако бях научила за това отначало, може би щях да мога да... От хиляда години в Тар Валон не е имало Сънна бродница, но можеше поне да се опитам. Сега е твърде късно. Всеки път, когато Тъмния ви докосне, следващото му докосване става все по-лесно. Може би присъствието ми все още донякъде ви закриля, но въпреки това... Спомняте ли си сказанията за Отстъпниците? Как обвързват хора към себе си? При това силни мъже, мъже, които от самото начало са се сражавали с Тъмния. Тези сказания са верни, а никой от Отстъпниците не притежава и една десета от силата на техния повелител, нито Агинор Ланфеарски, нито Балтамел или Демандред, нито дори самият Ишамаел, Излъстител на Надеждата.

Ранд забеляза, че Нинив и Егвийн гледат в него — в него, в Мат и в Перин — в тримата. Лицата на жените бяха обезкръвени от ужас. „Те за нас ли се страхуват, или от нас?“

— Какво можем да направим? — попита той. — Не може да няма някакъв изход.

— Ако се държите около мен — отвърна Моарейн, — това ще помогне. Донякъде. Но вие няма да можете винаги да сте около мен. Можете да се защитите сами, но трябва да намерите силата за това, и волята, в самите себе си. Аз не мога да ви ги дам.

— Смятам, че аз вече съм си намерил закрила — промълви Перин, по-скоро примирен, отколкото щастлив.

— Да — отвърна Моарейн. — Предполагам, че си я намерил. — Тя го изгледа продължително, докато той не сведе очи, но дори тогава продължи да го гледа замислена. Най-сетне се обърна към другите двама. — У вас самите има граници за властта на Тъмния. Ако дори за миг му се подчините, той ще намери струна у вас, изпъната в сърцето ви, струна, която не можете да скъсате. Предадете ли се, ще станете негови. Отречете ли го, тази негова сила се проваля. Може да изпрати срещу вас Получовеци, тролоци, драгхари и какво ли не, но не може да ви покори, ако вие сами не му позволите.

— На мен и Чезнещите ми стигат — промърмори Перин.

— Не го искам повече в главата си — изръмжа Мат. — Няма ли някакъв начин да го разкараме?

Моарейн поклати глава.

— Лоиал няма от какво да се бои, нито Егвийн или Нинив. Сред цялата човешка маса Тъмния може да докосне някой индивид само случайно, освен ако самата личност не го потърси. Но поне сега-засега вие тримата сте централни фигури за Шарката. В момента се втъкава Сплитът на съдбата и всяка нишка води право към вас. Какво друго ви каза Тъмния?

— Не си спомням много добре — отвърна Перин. — Имаше нещо за това, че един от нас бил избран, или нещо такова. Спомням си, че се смееше — продължи той мрачно. — От кого сме били избрани. Каза, че аз... че ние можем или да му служим, или да умрем. И тогава пак сме щели да му служим.

— Каза още, че Амирлинският трон щял да ни използва — добави Мат и гласът му заглъхна, като се сети на кого говори. Но все пак преглътна и продължи: — Каза, че Тар Валон щял да ни използва, точно както е използвал... спомена някои имена. Давиан, струва ми се. Не си ги спомням много добре.

— Раолин Прокобник — обади се Перин.

— Да — отрони мрачно Ранд. Беше се мъчил да забрави всичко за тези сънища. Неприятно му беше да си ги припомня. — Също Юриан Каменолък, както и Гуаир Амалазан. Не познавам никой от тях.

Но един познаваше, сега, когато го изрови от дълбините на паметта си. Името, пред което с мъка се спря, преди да го произнесе. Логаин. Лъжедракона. „О, Светлина! Том му беше споменал, че това са опасни имена. Това ли имаше предвид Баал-замон? Моарейн иска да използва някой от нас като Лъжедракон? Но Айез Седай залавят Лъжедраконите, те не ги използват. Наистина ли? О, Светлина, наистина ли само ги ловят?“

Моарейн го гледаше, но той не можеше да разгадае израза й.

— Ти познаваш ли ги? — попита я той. — Тези имена говорят ли ти нещо?

— Бащата на лъжите е подходящо име за Тъмния — отвърна Моарейн замислено. — Това е обичайният му начин да сее червея на съмнението, когато може. Този червей разяжда човешкия мозък като тумор. Повярвайте ли на Бащата на лъжите, това е първата ви стъпка към поражението. Запомнете — ако се покорите на Тъмния, той ще ви направи свои.

„Една Айез Седай никога не лъже, но истината, която изрича, може да не се окаже тази, която ти самият искаш да чуеш.“ Това му го беше казал Том, а тя всъщност не беше отговорила на въпроса му. Лицето му остана безизразно и той задържа ръцете си на коленете, за да не отрие потта от дланите си по брича.

Егвийн хлипаше тихо. Нинив я беше прегърнала, но сякаш и тя се канеше да се разплаче. На Ранд също му се дощя.

— Всички са тавирен — промълви внезапно Лоиал. Тази перспектива сякаш го беше озарила и той с нетърпение очакваше да се взре в Шарката, която се втъкаваше толкова близо до него. Ранд го изглежда невярващо и Огиер смутено сви рамене, но не можа да прикрие нетърпението си.

— Да — каза Моарейн. — При това трима, а аз очаквах да е само един. Случиха се твърде много неща, които не очаквах. Тези вести, свързани с Окоето на света, променят всичко. — Тя замълча намръщена. — За известно време Шарката, изглежда, се завихря около вас тримата, както казва Лоиал, и този вихър има още да се усилва, преди да отслабне. Понякога да бъдеш тавирен означава, че Шарката е

принудена да се огъне пред теб, но друг път — че Шарката те води
силом в нужната посока. Сплитът все още може да се втъче по много
начини и не малко от тях могат да се окажат гибелни. За вас, както и за
целия свят. — Тя въздъхна. — Не можем да останем в Кемлин, но по
който и път да тръгнем, Мърдраал и тролоците ще се доберат до нас,
преди да сме изминали и десет мили. И точно в този момент чуваме за
запахата спрямо Окото на света, не от един източник, а от три, и
всеки от тях изглежда независим от останалите. Шарката силно указва
пътя ни. Шарката все още се заплита около вас тримата, но чия ръка
сега държи кросното и чия ръка мести совалката? Дали стените на
затвора на Тъмния са се разклатили дотолкова, че да е установил чак
такъв контрол?

— Защо ги приказваш такива? — обади се рязко Нинив. — Няма
нужда да ги плашиш.

— А ти самата не се ли плашиш? — попита я Моарейн. — Аз се
плаша. Какво пък, може и да си права. Не бива да позволим на страха
да направлява действията ни. Дали е капан, или навременно
предупреждение, все едно, трябва да направим това, което сме длъжни,
и то е бързо да стигнем до Окото на света. Зеления човек трябва да
знае нещо за тази заплаха.

Ранд се сепна. „Зеления човек?“ Другите също се стреснаха, с
изключение на Лоиал. На широкото лице на великана се изписа
тревога.

— Дори не мога да рискувам да се спра в Тар Валон за помощ —
продължи Моарейн. — Попаднали сме в капана на времето. Дори да
можем да напуснем тайно града, ще ни отнеме седмици езда, докато
стигнем до Погибелта, а се опасявам, че не разполагаме със седмици.

— Погибелта! — възкликнаха всички, но Моарейн ги прекъсна:

— Шарката показва криза и в същото време — път да я
преодолеем. Ако не знаех, че е невъзможно, щях почти да повярвам, че
се е намесил Създателят. Но има път. — Тя се усмихна, сякаш се беше
пошегувала несполучливо, и се обърна към Лоиал. — Тук, в Кемлин,
има дъбрава на Огиер и портал към Пътищата. Новият град сега се
простира върху някогашната дъбрава, така че порталът към Пътищата
трябва да е някъде в стените му. Знам, че повечето Огиер вече не
изучават Пътищата, но този, който притежава Таланта и учи Песните

на Растежа, би трябвало да притежава това познание, дори и да е убеден, че никога няма да го използва. Ти знаеш ли Пътищата, Лоиал?

Огиер се размърда неловко.

— Знам ги, Айез Седай, но...

— Можеш ли да намериш посоката към Фал Дара по Пътищата?

— Никога не съм чувал за Фал Дара — отвърна с нескрито облекчение Лоиал.

— В дните на Тролокските войни е бил известен като Мафал Дадаранел. Това име знаеш ли го?

— Знам го — отвърна неохотно Лоиал. — Но...

— Значи можеш да ни насочиш към него — каза Моарейн. — Странен обрат, наистина. Тъкмо когато нито можем да останем, нито да напуснем по обичайния начин, научавам за заплахата над Окото, и в същото време има един, който може да ни заведе там само за няколко дни. Дали е Създателят, или сляпата съдба или самият Тъмен, все едно. Шарката сама ни е избрала посоката.

— Не! — извика Лоиал и гласът му прозвуча като тътен. Всички се извърнаха към него и той примигна при това внимание, но в думите му нямаше никакво колебание. — Ако навлезем в Пътищата, всички ще погинем... или ще ни погълне Сянката.

ГЛАВА 43

РЕШЕНИЯ И ПРОВИДЕНИЯ

Айез Седай, изглежда, знаеше какво има предвид Лоиал, но не каза нищо. Лоиал заби поглед в пода и затърка носа си с дебелия си пръст, сякаш засрамен от собственото си избухване. Никой нямаше желание да се намесва.

— Защо? — попита най-сетне Ранд. — Защо да загинем? Какво всъщност представляват тези Пътища?

Лоиал погледна Моарейн, но тя каза:

— Това познание е твое, Лоиал. Пътищата са единственото средство за спасението ни. Единственият маршрут, по който можем да изпреварим Тъмния. Но думата е твоя.

Огиер не изглеждаше успокоен. Той се помръдна неловко на стола си, после подхвана:

— По Времето на лудостта, докато светът все още бил раздробен, а земята се надигала, цялото човечество било пръснато като пращинки на вятъра. Ние, Огиер, също сме били пръснати, прогонени от стеддинг, в Изгнанието и Дългото скитане, а Копнежът бил врязан в сърцата ни. — Той отново погледна накриво Моарейн, гъстите му вежди се свиха. — Ще гледам да съм кратък, но това нещо не може да се обясни толкова кратко. За други трябва да говоря сега, за онези неколцина Огиер, които се държали твърдо в своите стеддинг, докато околният свят се разпадал. И за други Айез Седай — този път избегна да погледне към Моарейн, — за мъжете Айез Седай, които загивали, докато разрушавали света в своята лудост. Тъкмо на онези Айез Седай — на онези от тях, които все още успявали да избегнат лудостта — стеддинг за първи път предложили убежище. Мнозина приели, защото в стеддинг били предпазени от покварата на Тъмния, която убивала техния вид. Но там им бил отрязан достъпът до Верния извор. Там те не само че не могли да владеят Единствената сила или да докосват Извора — там те дори не могли да усетят съществуването на Извора. В края на краищата никой от тях не могъл да се примири с изолацията

и един по един те започнали да напускат, като се надявали, че междувременно покварата се е разпръснала. Но тя не се била махнала.

— Някои в Тар Валон — намеси се тихо Моарейн — смятат, че това убежище, предложено от Огиер, удължило Разрушението и го направило още по-тежко. Други твърдят, че ако тези мъже са били оставени да полудеят едновременно, от света нямало да остане нищо. Аз съм от Синята Аджа, Лоиал; за разлика от Червената Аджа, ние сме убедени във второто. Убежището е помогнало да се спаси онова, което е могло да се спаси. Продължавай, моля те.

Лоиал кимна благодарно. Облекчен от една грижа, забеляза Ранд.

— Та както ви разправях — продължи Огиер, — Айез Седай, мъжете Седай, напуснали. Но преди да си идат, те оставили дар на Огиер, от благодарност за предложеното им убежище. Пътищата. Влезеш през някой Портал, повървиш един ден, и можеш да излезеш през друг Портал, на сто мили от първия. Или на петстотин. Вътре в Пътищата времето и разстоянието са странни. Различни пътеки, различни мостове водят към различни места, и колко време ще ти отнеме, за да стигнеш дотам, зависи от това коя пътека си избрал. Чуден е бил този дар, особено за времето си, защото Пътищата не са част от света, който виждаме около нас, нито може би от който и да е друг свят, освен техния собствен. Но само че за да стигнат до друг стеддинг, дарените с тях Огиер не трябвало повече да пътуват през света, в който дори и след като Разрушението свършило, хората продължавали да воюват помежду си като диви зверове, за да оцелеят, но вътре в Пътищата нямало никакво Разрушение. Земята между два стеддинга можела да се разцепва на дълбоки каньони или да се издига в нови планински вериги, но по Пътя между тях не съществувала никаква промяна. Когато и последните Айез Седай напуснали стеддинг, те дали на Старейте ключ, талисман, който можел да се използва, за да се отгледат от него нови ключове. Те са нещо като живи същества, тези Пътища, както и Порталите към тях. Аз самият не го разбирам много добре — никой Огиер не го разбира, а и самите Айез Седай са го забравили, доколкото знам. След време Изгнанието за Огиер свършило. Когато онези, които получили дара на Айез Седай, основали стеддинг там, където се завърнали след Дългото скитане, те отгледали и Път към него. С помощта на каменоделството, удвоено по време на Изгнанието, ние сме построили градове за хората и сме

засадили дъбрави край тях, да носят утеха на Огиер, докато градели, за да не ги потисне Копнежът. До тези дъбрави били отгледани Пътища. Имало е дъбрава и Портал край Мафал Дадаранел, но този град бил опустошен по време на Тролокските войни и камък не останал върху камък, а дъбравата била изсечена и използвана за огън от тролоците. — В гласа на Лоиал нямаше и сянка на съмнение кой от двата греха смята за по-непростим.

— Порталите към Пътищата на практика не могат да бъдат унищожени — промълви Моарейн. — Както и самото човечество, в голяма степен. Все още има хора край Фал Дара, макар и не във великия град, построен от Огиер, и тамошният Портал все още си стои.

— Но как са ги направили? — попита Егвийн. Озадаченият ѝ поглед обхвана едновременно Моарейн и Лоиал. — Онези Айез Седай, мъжете. Щом не са могли да използват Единствената сила в стеддинг, как са могли да направят Пътищата? Изобщо използвали ли са Силата? Тяхната част от Верния извор е била покварена. И сега е покварена. Но аз все още не знам много за нещата, които Айез Седай могат да прават. Може би въпросът ми е глупав.

— Всеки стеддинг има пътен Портал на границата си, но откън — обясни Лоиал. — Въпросът ти не е глупав. Ти се добра до същината защо не смеем да пътуваме по Пътищата. Нито един Огиер не е използвал Пътищата, откакто аз съм жив, а и от по-рано. Според едикта на Стареите никой няма право да го прави — нито човек, нито Огиер. Пътищата са били направени от хора, владеещи Силата, омърсена от Тъмния. Преди около хиляда години, по време на събитията, които вие, човеците, наричате Стогодишната война, Пътищата започнали да се променят. В началото това ставало толкова бавно, че никой не го забелязвал, но започнали да стават влажни и сумрачни. Мрак паднал над мостовете. Някои от тези, които влизали вътре, така и не излизали. Други пътешественици разказвали как нещо ги следяло в тъмнината. Броят на тези, които изчезвали, нараствал, а някои от успелите да се завърнат били полудели и говорели несвързано за някакъв си Мачин Шин, Черния вятър. Лечителките Айез Седай успявали да изцерят някои от тях, но дори и след помощта на Айез Седай те вече не били същите. И нищо не си спомняли за онова, което

ги било сполетяло. Изглеждало, сякаш мракът се е просмукал в костите им. Изобщо не се смеели и се бояли от песента на вятъра.

За миг в стаята се възцари тишина. После Нинив избухна гневно:

— И ти очакваш да те последваме в това нещо? Да не си полудяла!

— А ти какво би избрала? — попита я спокойно Моарейн. — Белите плащове в Кемлин или тролоците извън стените му? И не забравяй, че моето присъствие все пак осигурява известна защита срещу делата на Тъмния.

Нинив въздъхна ядосано и се отпусна в стола си.

— Но вие все пак не ми обясните защо трябва да нарушавам едикта на Старейците — каза Лоиал. — А и аз нямам никакво желание да влизам в Пътищата. Колкото и да са кални и прашни, шосетата, направени от хората, ми служат достатъчно добре, откакто напуснах стеддинг Шангтай.

— Човечеството и Огьер, всичко живо на този свят, вече е във война с Тъмния — отвърна Моарейн. — По-голямата част от света все още дори не подозира това, а повечето от малцината, които го знаят, участват в дребни стълкновения, въобразявайки си, че това са решителни сражения. Докато светът отказва да го повярва, Тъмния може да се окаже на косъм от победата. В Окоето на света се съдържа достатъчно мощ, за да му помогне да разруши затвора си. Ако Тъмния е намерил някакъв начин да склони Окоето на света да му служи...

Ранд съжали, че лампите в стаята не са запалени. Вечерният здрач се епускаше над Кемлин и огънят в камината не даваше достатъчно светлина. Не искаше да вижда сенки в стаята.

— Но какво можем да направим? — избухна Мат. — Защо тъкмо ние сме толкова важни? Защо трябва да ходим в Погибелта?

Моарейн продължи все така тихо, но властният ѝ тон изпълни стаята. Столът ѝ край огъня изведнъж заприлича на трон. Внезапно се преобрази така, че самата Мургейз би бледняла в присъствието ѝ.

— Едно нещо можем да направим. Можем да се опитаме. Често онова, което изглежда случайност, се оказва самата Шарка. Тук вече се събраха три нишки и всяка от тях ни предупреждава: Окоето. Това не може да е случайно. Това е Шарката. Вие тримата не сте избрали: вие сте избрани от Шарката. И сега вие сте тук, където опасността е известна. Вие можете да отстъпите и така да осъдите света на гибел.

Бягството, криеницата няма да ви отърве от вплитането на Шарката. Или пък можете да се опитате. Можете да отидете при Окоето на света, трима тавирен, три централни фигури в Сплита, озовали се там, където е гибелната опасност. Ако оставите Шарката да се втъче около вас там, може да спасите света от Сянката. Изборът е ваш. Аз не мога да го направя вместо вас.

— Аз ще отида — заяви Ранд, мъчейки се да придаде решителност на гласа си. Колкото и усилено да се домогваше до празнотата, в главата му продължаваха да проблясват образи. Баща му, фермата, стадото на пасището. Хубав живот беше — той никога не беше искал нещо повече. Почувства утеха — слаба утеха, — когато чу, че Перин и Мат се съгласяват с него. И техните уста бяха пресъхнали като неговите.

— Струва ми се, че за Егвийн или мен няма голям избор — каза Нинив.

Моарейн кимна.

— Вие също по някакъв начин сте част от Шарката, и двете. Може би не сте тавирен — може би, — но въпреки това ролята ви е силна. Разбрах го още в Бейрлон. И не се съмнявам, че междуременно и Чезнещите са го разбрали. Както и Баал-замон. Но въпреки това и вие имате същото право на избор, както младежите. Можете да останете тук и да продължите към Тар Валон, след като ние заминем.

— Да останем? — възкликна Егвийн. — Да ви оставим да тръгнете срещу явна опасност, докато ние се крием под завивките? Аз няма дз го сторя! — Тя долови погледа, с който я стрелна Айез Седай, и малко се дръпна, но предизвикателството в очите ѝ не угасна. — Аз не мога да го направя — промълви упорито момичето.

— Е, значи и двете ще ви придружим. — Гласът на Нинив прозвуча примирено, но очите ѝ за миг светнаха, когато добави: — Ти все още имаш нужда от билките ми, Айез Седай, освен ако изведнъж не си придобила още някоя способност, за която не знам. — В думите ѝ се съдържаше някаква нападателност, причината за която Ранд не разбираше, но Моарейн само кимна и се обърна към Огиер.

— Е, Лоиал, син на Арент, син на Халан?

Лоиал на два пъти отвори уста и храстите в ушите му помръднаха, преди да отговори:

— Хм. Да. Зеления човек. Окото на света. Разбира се, за тях се споменава в книгите, но не мисля някой Огиер всъщност да ги е виждал... от дълго време насам, предполагам... Но непременно ли трябва по Пътищата? — Моарейн кимна мълчаливо и дългите му вежди клюмнаха. — Ами добре тогава. Значи трябва да ви вода. Старейт Хаман би казал, че съм си го заслужил, задето съм толкова припрян.

— Е, вече направихме своя избор — каза Моарейн. — Щом е така, остава да решим какво точно да предприемем, и как.

Обсъждаха плана си дълго през нощта. Говореше предимно Моарейн, а Лоиал даваше съвети, свързани с Пътищата. Когато падна мрак, Лан се присъедини към тях, намесвайки се в разговора със стоманеното си ръмжене. Нинйв състави списък с необходимите им припаси, като топеше перото в мастилницата с нетрепваща ръка, въпреки че продължаваше да сумти под нос.

Ранд съжали, че не може да е толкова делови като Премъдрата. Не можеше да се спре да крачи из стаята, сякаш бе изпълнен с енергия, която или щеше да го изгори, или да се взриви. Знаеше, че е взел решението си, че при всичко, което вече беше научил, друго решение не можеше да има, но от това не се чувстваше по-добре. Погибелта. Шайол Гул се намираше някъде в Погибелта, отвъд Изпепелените земи.

Четеше същата тревога в очите на Мат, същия страх, който знаеше, че е обладал и него самия. Мат седеше, стиснал ръце, и кокалчетата на пръстите му бяха побелели. „Ако ги пусне — помисли си Ранд, — веднага ще стисне камата от Шадар Логот.“

На лицето на Перин не се забелязваше никаква угриженост, но имаше нещо много по-лошо: отчаяно примирение. Перин приличаше на човек, който се е борил с нещо, докато не е разбрал, че не може повече да му се съпротивлява, и сега очакваше това нещо да го довърши. И въпреки това понякога...

— Правим каквото трябва, Ранд — каза той. — Погибелта... — За миг жълтите му очи блеснаха от нетърпение, огрявайки примиреното му лице, сякаш живееша някакъв собствен живот. — Хубав лов има в Погибелта — прошепна той. А после потръпна, сякаш ужасен от собствените си думи, и лицето му отново помръкна.

А Егвийн? По едно време Ранд я придърпа към огнището, където останалите не можеха да ги чуят.

— Егвийн, аз... — Очите ѝ — две големи тъмни езера, които го завличаха — го накараха да замълчи и да преглътне. — Тъмния преследва мен, Егвийн. Мен, Мат и Перин. Не ме интересува какво казва Моарейн Седай. Утре заран вие двете с Нинив можете да тръгнете за дома или за Тар Валон, или накъдето си поискате, и никой няма да се опита да ви спре. Нито тролоците, нито Чезнещите, никой. Стига да не сте с нас. Прибери се у дома, Егвийн. Или иди в Тар Валон. Но замини.

Очакваше да му отвърне, че тя има същото право да реши сама къде да отиде, както и той, че той няма никакво право да ѝ казва какво да прави. Но за негова изненада тя се усмихна и го погали по бузата.

— Благодаря ти, Ранд — промълви тя тихо. Той примигна и затвори уста, а тя продължи: — Но знаеш, че не мога. Моарейн Седай ни каза какво е видяла Мин в Бейрлон. Трябваше да ми кажеш коя е Мин. Помислих си, че... Е, Мин казва, че аз също съм част от това нещо. Нинив също. Може и да не съм тавирен... но Шарката, изглежда, изпраща и мен при Окото на света. В това, в което си намесен ти, съм намесена и аз.

— Но, Егвийн...

— Коя е Елейн?

Той я изгледа продължително, след което ѝ каза простата истина.

— Щерката-наследница на трона на Андор.

Очите ѝ пламнаха.

— Ако не можеш да бъдеш сериозен за повече от минута, Ранд ал-Тор, повече изобщо няма да говоря с теб.

Изумен, Ранд я изгледа как му обърна гръб, и седна да слуша това, което говореше Лан. „Трябва да поговоря с Перин“ — реши той. — „Той знае как да се оправя с жените.“

Господин Джил влезе на няколко пъти, първо да запали лампите, после да им донесе храна лично, а третия път — за да им съобщи какво става навън. Белите плащове наблюдавали хана от двете страни на улицата. Край портите на Вътрешния град избухнало улично вълнение и кралските гвардейци задържаха и бели, и червени кокарди, наред. Някой се опитал да надраска Драконовия зъб на вратата на хана, но бил отпратен по пътя си от ботуша на Ламгвин.

Ако и ханджията да намираще за странно, че Лоиал е с тях, поне не го показва. Отговаряше на въпросите на Моарейн, без да се опитва да разбере какво замислят, и всеки път, когато се появеше, почукваше на вратата и изчакваше Лан да му отвори, все едно че ханът и библиотеката не бяха негови. При последното му появяване Моарейн му връчи пергаментов лист, изписан с изрядния почерк на Нинив.

— Няма да е толкова лесно през нощта — каза той, клатейки глава, докато разглеждаше списъка, — но ще гледам да уредя всичко.

Моарейн добави и една малка кожена кесийка, която издрънча, когато му я подаде за шнура.

— Добре. И се погрижете да ни събудите преди изгрев слънце. Тогава наблюдателите ще бъдат най-малко бдителни.

— Ще ги оставим да наблюдават празна кутийка, Айез Седай — ухили се господин Джил.

Най-после свършиха и преди да легнат да спят отидоха да си вземат баня. Докато се триеше с парче груб плат в едната ръка и голям жълт сапун в другата, очите на Ранд се спряха на масичката до ваната на Мат. Позлатената ножница на камата от Шадар Логот се показваше изпод прилежно сгънатите дрехи на приятеля му. Лан също хвърляше поглед към нея от време на време. Ранд се зачуди дали наистина е толкова безопасно да е край нея, както твърдеше Моарейн.

— Смяташ ли, че татко изобщо ще ми повярва? — засмя се Мат, докато търкаше гърба си. — Представяш ли си — аз спасявам света? Сестрите ми ще се чудят дали да се смеят, или да плачат.

Говореше досущ както навремето. На Ранд му се доця да може да забрави за камата.

После се качиха в стаята си под таванските греди. За пръв път от много време Мат се съблече, преди да се мушне под завивките, но грижливо пхна камата си под възглавницата. Ранд духна свещта и се сгуши в леглото си. Все още усещаше злото откъм другото легло, не от Мат, а от онова, което лежеше под възглавницата му. Все още беше угрижен от това усещане, когато сънят дойде.

От самото начало разбра, че е сън — един от онези сънища, които не бяха съвсем сънища. Стреше изправен, зяпнал към някаква врата. Въздухът беше студен и влажен, прогизнал от миризмата на гнило. Някъде в далечината капеше вода и капките отекваха глухо по каменни коридори.

„Отречи го. Отречи го и силата му се проваля.“

Той стисна очи и се съсредоточи над „Кралски благослов“, над собственото си легло, над самия себе си, как спи в леглото си. Когато ги отвори, вратата все още беше там. Отекващият плясък на водните капки се сливаше с туптенето на сърцето му, сякаш собственият му пулс се отброяваше с тях. Домогна се към пламъка и празнотата, както го беше учил Трам, и намери топлина вътре в себе си, но отвън нищо не се промени. Бавно отвори вратата и пристъпи през прага.

Всичко си беше така, както го помнеше, в онази стая, която сякаш беше прогорена в жива скала. Високи сводести прозорци гледаха към тераса без перила, а отвъд нея облаците се стелеха като буйно придошла река. Черните метални светилници, чиито пламъци бяха твърде ярки, за да можеш да ги погледнеш, блестяха: черни и въпреки това някак сребристо ярки. В страховитото огнище огънят пращеше, без да излъчва никаква топлина, и всеки камък, от който беше изградена камината, приличаше на изтерзано човешко лице.

Същото беше, но едно нещо бе малко по-различно. Върху полираната маса стърчаха три фигурки, груби човешки форми без индивидуални белези, сякаш скулпторът им набързо ги беше изваял от глина. До едната стоеше вълк, чиито грижливо изваяни детайли контрастираха с полубезформената човешка фигура. Другата стискаше малка кама с червена точица на дръжката. Последната фигура държеше меч. Настръхнал, Ранд пристъпи напред и ясно различи знака на чаплата върху малкото, фино изваяно оръжие.

Завъртя глава и зяпна право в едно огледало. Отражението му отново беше смътно, но не в такава мъгла, както преди. Почти можеше да различи собствените си черти. Ако си представеше, че присвива очи, щеше почти със сигурност да каже кой е в огледалото.

— Твърде дълго се криеш от мен.

Дръпна се от масата и дъхът му секна. Само преди миг беше сам, но ето че сега Баал-замон стоеше пред прозорците. Когато заговори, на мястото на очите и устата му се появиха пещерни кухни, в които лумна пламък.

— Твърде дълго, но няма да е все така.

— Отричам те — промълви дрезгаво Ранд. — Отричам да имаш власт над мен. Отричам да съществува.

Баал-замон се разсмя със звучен глас, като буйно лумнал пожар.

— Нима смяташ, че е толкова лесно? Но всъщност ти винаги си го смятал. Всеки път, когато се озовем така, един срещу друг, си мислиш, че можеш да ме заличиш.

— Какво искаш да кажеш? Аз те отричам!

— Винаги си го правил. От самото начало. Този наш спор е бивал безкрайно много пъти досега. Всеки път ликът ти е различен, както и името ти, но всеки път си ти.

— Отричам те. — Шепотът му прозвуча отчаяно.

— Всеки път изправяш хилавата си мощ срещу мен и всеки път, в края на краищата, разбираш кой от нас е господарят. Век след Век ти или коленичиш пред мен, или загиваш, съжалявайки, че нямаш сила и да коленичиш. Нещастен глупак! Ти никога не можеш да ме победиш.

— Лъжец! — извика той. — Баща на лъжите. Баща на глупците, ако по ти харесва. Хората са те намерили в Последния век, в Приказния век, и са те оковали там, където ти е мястото.

Баал-замон отново се разсмя и на Ранд му се допря да запуши ушите си, за да го спре. Насила задържа ръцете си. Празнота или не, но те трепереха. Смахът секна.

— Жалък червей си ти, нищо не знаеш. Невеж си като дива пчела под камък, и също толкова съкрушен. Тази битка продължава от самия миг на Сътворението. Хората винаги смятат, че е нова война, но тя си е същата стара война, просто зачената наново. Само че сега във ветровете на времето духа промяна. Промяна. Този път връщане назад няма да има. Онези горделиви Айез Седай, които си въобразяват, че могат да те възправят срещу мен... Във вериги ще ги окова и ще ги пратят да търчат голи, за да изпълнят прищевките ми, или ще затъкнат душите им в Гърнето на черната Орис, та да пицят там цяла вечност. Всички освен ония, които вече ми служат. Те ще стоят само стъпка зад мен. Ти все още можеш да избереш да застанеш сред тях и светът да се гърчи в нозете ти. Предлагам ти го още веднъж, за последен път. Можеш да застанеш над тях, над всяка друга сила и власт освен моята. Имаше времена, в които ти направи този избор, времена, в които живя достатъчно дълго, за да разбереш своята мощ.

„Отречи го!“ И Ранд се хвана здраво за това, което можеше да отрече.

— Нито една Айез Седай не служи на теб. Още една лъжа!

— Така ли ти казаха? Преди две хиляди години поведох тролоците си през света и дори сред Айез Седай се намериха такива, които познаха отчаянието, които разбраха, че светът не може да се противопостави на Шайтан. От две хиляди години Черната Аджа живеят сред останалите, невидими сред сенките. Може би дори са сред тези, които сега твърдят, че ти помагат.

Ранд разтърси глава, мъчейки се да отхвърли всички съмнения, които връхлитаха ума му, всички съмнения, които беше изпитвал към Моарейн, за това какво искаха Айез Седай от него, какво тя самата замисляше за него.

— Какво искаш от мен? — извика той. „Отречи го! Светлината дано ми помогне, отречи го!“

— На колене! — Баал-замон посочи пода. — На колене — и ме признай за свой господар! Все едно, най-накрая ще го направиш. Или бъди мое създание, или умри.

Последната дума отекна сред стаята, сля се със самата себе си, увеличи се и се учетвори, докато Ранд не издържа и не вдигна ръце, сякаш да се защити от удар. Залитна, удари се в ръба на масата и изкрещя, мъчейки се да заглуши звука в ушите си:

— Нееееееее!

Докато викаше, се извъртя и ръката му помете фигурките на масата. Нещо се блъсна в ръката му, но той не му обърна внимание, петите му размазаха глината на безформени петна. Но когато викът му заглъхна, ехото все още присъстваше, и се усилваше:

— ...умри-умри-умри-умри-УМРИ-УМРИ-УМРИ-УМРИ-УМРИУМРИ-УМРИ

Звукът го задърпа като въртоп, повлече го, разкъсвайки на дрипи празнотата в ума му. Светлината помръкна и той сякаш потъна в черен тунел, с Баал-замон, възправен сред последното светло петно в края на тунела, свиващо се все повече и повече, докато не доби размерите на дланта му, на нокътя му, нищо. А ехото все така го обгръщаше и влечеше, надолу и надолу, към пълния мрак, към смъртта.

Събуди се на пода. В стаята беше тъмно, но не толкова, колкото „там“. Той панически се опита да се съсредоточи върху пламъка, да захвърли страха в него, но празнотата му се изплъзваше. По ръцете и краката му пролазваха тръпки, но той задържа в съзнанието си образа на пламъка, докато кръвта не престана да пулсира в ушите му.

Мат се мятеше на леглото си и стенеше:

— ...отричам те, отричам те, отричам те...

Гласът му заглъхна в неразбираеми стонове.

Ранд се пресегна да го разтърси, за да го събуди, и още при първото докосване Мат се изправи и изпъшка приглушено. За миг се огледа диво, простена и зарови глава в ръцете си. Изви се внезапно, бръкна под възглавницата, а после се отпусна, притиснал с две ръце камата с рубинената дръжка до гърдите си. Извърна глава да погледне Ранд, но лицето му остана скрито в сянка.

— Той се върна, Ранд.

— Знам.

Мат кимна.

— Имаше три фигури...

— И аз ги видях.

— Той знае кой съм аз, Ранд. Избрах онази, с камата, и той каза: „Значи това си бил ти.“ А когато отново я погледнах, фигурата беше с моето лице. Моето лице, Ранд! Изглеждаше като от плът. И на докосване беше като от плът. Светлината да ми помогне дано, направо усетих как собствената ми ръка ме стиска, сякаш аз самият бях фигурата.

— Трябва да продължаваш да го отричаш, Мат.

— Така и направих; но той се разсмя. И все ми говореше за някаква вечна война, и ми казваше, че сме се срещали хиляди пъти преди, и... О, Светлина, Ранд, Тъмния ме познава!

— Същото го каза и на мен. Не мисля, че ни познава — промълви замислено Ранд. — Не мисля, че знае кой от нас... — „Кой от нас какво?“

Ръката го болеше. Той отиде до масата, успя да запали свещта едва на третия път и погледна. В дланта му се беше забила дебела треска тъмно дърво, гладко и лъскаво от едната страна. Той я зяпна, без да диша, после припряно я извади.

— Какво има? — попита Мат.

— Нищо.

Хвърли треската на пода и се вцепени — щом пръстите му я пуснаха, тя изчезна.

Но раната на ръката му си остана — кървяща. В каната на умивалника имаше вода. Той бързо се изми и я изстиска. Мисълта, че и

най-малката тресчица може да е останала в плътта му, го ужасяваше.

— О, Светлина — каза Мат. — И мен ме накара да се почувствам омърсен. — Но въпреки това си остана сгушен в леглото, стиснал камата с две ръце.

— Да — кимна Ранд. — Омърсен. — Отри ръце в кърпата, окачена до умивалника. На вратата се почука и той подскочи. Чуването се повтори. — Да? — каза той.

Моарейн отвори вратата и надникна в стаята.

— Вече сте будни? Добре. Бързо се обличайте и слизайте долу. Трябва да потеглим преди изгрев слънце.

— Сега? — простена Мат. — Та ние не сме спали и един час.

— Един час ли? — каза тя. — Спахте цели четири часа. Хайде, побързайте. Нямаме много време.

Ранд изгледа Мат сконфузено, Спомняше си много добре всяка секунда от съня. Беше започнал веднага щом затвори очи и беше продължил едва няколко минути.

Моарейн, изглежда, долови смута в очите им. Огледа ги проницателно и влезе в стаята.

— Какво се е случило? Пак ли сънища?

— Той знае кой съм аз — каза Мат. — Тъмния знае лицето ми.

Ранд вдигна ръката си към нея, без да казва нищо. Дори на сумрачната светлина на свещта кръвта се виждаше ясно.

Айез Седай пристъпи към него, сграбчи вдигнатата му ръка и палецът докосна раничката. Студ го разтърси до кости, така вледеняващ, че пръстите му се сгърчиха и той със сила ги задържа разтворени, Когато тя отдръпна пръста си, мразът също изчезна.

А после той обърна ръката си, стъписан, и изтри тънката струйка кръв. Раничката беше изчезнала. Бавно вдигна поглед и срещна очите на Айез Седай.

— Побързайте — промълви тя тихо. — Времето изтича.

И той осъзна, че този път тя няма предвид времето за тръгване.

ГЛАВА 44

МРАКЪТ ПО ПЪТИЩАТА

В тъмницата, тъкмо преди изгрев слънце, Ранд последва Моарейн по задния коридор, където ги очакваха господин Джил и другите. Нинив и Егвийн бяха не по-малко обезпокоени от Лоиал, а Перин — почти толкова спокоен, колкото Стражника. Мат следваше Ранд по петите, като че ли се страхуваше да остане и съвсем за малко самичък. Готвачката и помощничките ѝ се изправиха, когато групата тихо влезе в кухнята, вече ярко осветена и затоплена от приготвянето на закуската. Не беше обичайно клиентите на хана да си отиват в такъв ранен час. Господин Джил каза няколко успокоителни думи, при което готвачката изсумтя и плесна силно тестото на масата.

Нощта бе все още катраненочерна. За Ранд всички около него в най-добрия случай не бяха нищо повече от по-тъмни сенки. Следваше ханджията и Лан слепешката, наистина слепешката, като само се надяваше, че знанията на господин Джил за собствения му заден двор и инстинктите на Лан ще ги преведат, без някой да си счупи краката. Лоиал непрекъснато се препъваше.

— Не разбирам защо не взехме поне един фенер — избоботи той. — Ние в стеддинг не тичаме така из тъмницата. В края на краищата, аз съм Огиер, не съм някаква котка. — Ранд веднага си представи раздразнено помръдващите туфи в ушите му.

Конярите не бяха изненадани от появата им. Конете вече бяха оседлани и ги очакваха. Мандарб беше изправил надменно шия и не обръщаше внимание на никой друг освен на Лан, но Алдийб протегна муцуна, за да отърка ноздри в ръката на Моарейн. Имаше един товарен кон с плетени от тръстика дисаги и едно огромно животно с рунтави глезени, по-високо дори от жребеца на Стражника, за Лоиал. Изглеждаше достатъчно голямо, за да може само да тегли цяла купа сено, но в сравнение с Огиер приличаше на пони.

Лоиал измери с поглед грамадния кон и усъмнен промърмори:

— Краката ми са си достатъчно здрави.

Господин Джил беше осигурил на Ранд дорест кон, почти с цвета на косата на младежа, висок и с мускулеста гръд, но не и с огнената стъпка на Облак. И естествено се казваше Дорчо.

Егвийн се отправи към своята Бела, а Нинив отиде при дългокраката си кобила.

Мат се приближи до Ранд, стиснал в ръка поводите на сивокафявия кон, който му беше отреден.

— Перин нещо ме изнервя — изсумтя той. Ранд го изглежда накриво. — Много странно се държи. Не го ли забелязваш? Кълна се, не си го въобразявам, нито е от... от...

Ранд кимна. „Слава на Светлината, че камата пак не го е обсебила.“

— Така е, Мат, но ти се успокой. Моарейн знае за... знае какво му е. Перин си е добре. — Искаше му се да може сам да си повярва, но думите му, изглежда, успокоиха Мат донякъде.

— Разбира се — отвърна Мат припряно, но продължи да поглежда Перин накриво. — Казвал ли съм, че не е.

Господин Джил каза нещо на главния ратай и той се почука по челото и забърза към задния край на конюшната. Ханджията се обърна към Моарейн с доволна усмивка.

— Рами казва, че пътят е чист, Айез Седай.

Задната стена изглеждаше здрава и дебела, съоръжена с тежки лавици с инструменти. Рами и още един от конярите разчистиха вилите, лопатите и мотиките, след което се пресегнаха зад лавиците и издърпаха тайни мандали. Изведнъж част от стената се плъзна навътре на добре прикрити панти. Светлината от конюшната освети една тухлена стена само на няколко стъпки от вратата.

— Това е само един тесен проход между сградите — поясни ханджията. — Но никой не знае, че оттук има изход. И никой няма да ви види, че излизате.

Айез Седай кимна.

— Запомни, добри ни стопанино, ако се страхуваш, че ще си имаш някакви неприятности, напиши до Шериама Седай, от Синята Аджа, в Тар Валон, и тя ще ти помогне. Опасявам се, че аз и сестрите ми вече сме твърде много задължени на всички добри хора, които ми помогнаха.

Господин Джил се засмя. Ако се съдеше по смеха му, нямаше вид на притеснен човек.

— Оставете, Айез Седай, вие вече ми осигурихте единствения хан без плъхове в цял Кемлин. За какво повече мога да ви помоля? Само това ще удвои клиентелата ми. — Усмивката му се стопи и той отново стана сериозен. — Каквото и да сте намислили, кралицата държи на Тар Валон, а аз си държа на кралицата, така че ви желая успех. Светлината да ви освети дано, Айез Седай. Светлината да освети всички ви.

— Светлината да освети и теб, господин Джил — отвърна Моарейн и почтително сведе глава. — Но ако искаме Светлината да огрява всички ни, трябва да побързаме. — Тя енергично се обърна към Лоиал. — Готов ли си?

Огьерът погледна предпазливо зъбите на коня си и хвана юздите му. Опитвайки се да държи голямата му муцуна по-далече от ръката си, той поведе животното през зейналия в стената отвор. Рами подскачаше от крак на крак, нетърпелив да я затвори отново зад тях. За миг Лоиал се спря и вдигна глава, сякаш долавяйки някакъв полъх с бузите си.

— Насам — каза той и зави по тясната алея.

Моарейн тръгна първа, след нея Ранд и Мат. На Ранд се падаше пръв да води товарния кон. Нинив и Егвийн оформиха средата на колоната, с Перин зад тях и Лан в ариергарда. Скритата врата припряно се плъзна и се затвори веднага щом Мандарб стъпи навън. Прищракването на резетата, които отрязаха пътя им назад, прозвуча неестествено силно в ушите на Ранд.

Проходът, както го беше нарекъл господин Джил, наистина се оказа тесен и дори по-тъмен от задния двор, доколкото това изобщо беше възможно. От двете им страни стърчаха високи стени от тухла и дърво и само тясна ивица черно небе се виждаше над главите им. Големите плетени кошници, привързани на гърба на товарния кон, дращеа по стените от двете страни. Дисагите бяха натъпкани с провизии за из пътя, по-голямата част от които се състоеше от грънци, пълни с мазнина. На гърба на коня бяха привързани два пръта с по един фенер в края. В Пътищата, беше им казал Лоиал, било по-тъмно, отколкото и в най-тъмната нощ.

Мазнината във фенерите се плискаше и от време на време те се чуковаха един в друг и издаваха тънък звук. Не беше силен, но час

преди изгрев слънце Кемлин беше притихнал, безмълвен, и тъпото дрънчене звучеше така, сякаш можеха да ги чуят от цяла миля.

Когато проходът ги изведе на една улица, Лоиал избра посоката, без изобщо да спира. Сега изглеждаше абсолютно сигурен накъде ги води и сякаш маршрутът, който трябваше да следва, с всяка следваща стъпка му ставаше все по-ясен. Ранд не разбираше как Огиер може да намери загадъчния Портал, а и самият Лоиал не беше в състояние да им го обясни много добре. Каза, че просто го знаел. Усещал го. Твърдеше, че за него това било все едно да обясняваш как се диша.

Докато напредваха по улицата, Ранд се обърна към ъгъла, зад който бе останал „Кралски благослов“. Според Ламгвин недалече от тази пресечка все още имало половин дузина Бели плащове. Сигурно цялото им внимание беше съсредоточено върху хана, но един необичаен шум несъмнено щеше да ги привлече — а никой не би излязъл в такъв ранен час по обичаен повод. Конските копита сякаш кънтяха по каменната настилка като камбани. Фенерите дрънчаха, сякаш товарният кон нарочно ги клатеше. Едва след като завиха на следващата пресечка, той спря да се озърта през рамо. След като останалите от Емондово поле завиха след него, чу и от техните уста въздишки на облекчение.

Лоиал, изглежда, следваше най-пряката посока към Портала, какъдето и да ги водеше тя. Понякога преминаваха по широки булеааодл, пусти, с изключение на някое и друго бездомно куче. Друг път се забързваха по улички, по-тесни и от прохода при конюшната, като при всяка невнимателна стъпка се препъваха в боклуци.

Бледи отблясъци на ранната зора прошариха небето над покривите на изток. По улиците от време на време започнаха да се мяркат и хора, загърнати зиморничаво срещу ранния хлад, привели ниско глави, все още съжаляващи за оставеното топло легло. Повечето не обръщаха никакво внимание на нищо. Едва няколко погледа се извърнаха към малката колона, предвождана от Лоиал, и само един от тях наистина ги забеляза.

Този единствен минувач ги стрелна бегло с очи, също като останалите, и тъкмо щеше отново да потъне в мислите си, когато сякаш се препъна в нещо, залитна, обърна се и отново ги погледна. Светлината беше толкова сумрачна, че можеха да се различат само силуетите им, но и това беше достатъчно. Видян от разстояние,

самичък, Огиер можеше да мине за висок мъж, повел обикновен кон, или за човек с нормален ръст, повел малък кон. Но на фона на останалите изглеждаше точно толкова голям, колкото си беше, един път и половина повисок от възможно най-високия човек. Човекът ги изгледа продължително, след което извика сподавено и хукна да бяга.

А скоро по улиците щяха да се появят още хора — много скоро.

— Тук — обяви най-сетне Лоиал. — Под тази сграда.

Сочеше към някакъв дюкян. Сергиите отпред бяха празни, вратата бе здраво залостена. Прозорците на горния етаж, където живееше собственикът, все още бяха тъмни.

— Отдолу? — възкликна невярващо Мат. — Но как, в името на Светлината, можем да...

Моарейн вдигна ръка и промърмори:

— Трябва да има някаква врата към мазето. Ах, да!

Изведнъж разцъфна светлина. Над протегнатата длан на Айез Седай с хладен блясък увисна кълбо с размерите на човешки юмрук и започна да се движи заедно с движението на ръката ѝ. Тя приближи светлика към вратата, която се видя — наклонена почти до самата земя, с голяма брава, завинтена с два здрави болта, и желязно резе, пошироко от дланта на Ранд и покрито с ръжда. Лоиал опипа резето.

— Мога да го измъкна заедно с цялата брава, но ще се вдигне такъв шум, че половината квартал ще се разбуди.

— Да не съсипваме имота на добрия стопанин, след като можем да го избегнем. — Моарейн огледа напрегнато резето, после изведнъж чукна ръждясалото желязо с тояжката си и ключалката изщрака.

Лоиал припряно отвори вратата и Моарейн тръгна надолу, осветявайки пътя си със светещата топка. Алдийб внимателно пристъпи след нея.

— Запалете фенерите и слезте долу — обади се тихо Моарейн. — Тук има достатъчно място. Побързайте, скоро ще се съмне.

Мазето се оказа толкова дълго и просторно, колкото и сградата над него, като по-голяма част от пространството бе заета от тухлени колони, които изникваха като гъби от тесните си основи и се разширяваха нагоре. Така цялото помещение изглеждаше съставено от сводове. Имаше достатъчно място, но въпреки това Ранд се чувстваше притиснат. Лоиал отри тавана с длан. Както им беше подсказала ръждясалата ключалка, мазето не беше използвано от много отдавна.

По пода нямаше нищо освен няколко бъчви, пълни със стари парчетии, и дебел слой прах.

Лан влезе последен и затвори вратите отвътре.

— Кръв и пепел — изръмжа Мат. — Защо е трябвало да построят тази порта на такова място?

— Не винаги е било такова — отвърна Лоиал. Тътнещият му глас отекна в сводестото пространство. — Не винаги. Не! — Ранд изненадан забеляза, че Огиер се беше разгневил. — Дървета е имало тук някога. Всякакви дървета, които можело да раснат по тази земя, всеки вид, който Огиер са могли да засадят на това място и да го съчетаят с околните. Великите дървеса, високи над сто разтега. Сводове сплетен клонак и хладен полъх, в който да доловиш миризмата на зеления лист и на цвета и да събудиш в паметта си спомена за покоя на стеддинг. И всичко това — унищожено заради ето какво! — Мощният му юмрук изтътна в една от колоните.

Колоната сякаш се разтресе. Ранд беше сигурен, че чу как се строшиха тухли. Посипа се водопад от разтрошена мазилка.

— Това, що вече е втъкано, не може да се разтъче — тихо промълви Моарейн. — Ако събориш тази сграда над главите ни, дърветата няма да израснат наново. — Клюмналите вежди на Лоиал му придадоха по-посърнал вид, отколкото можеше да се види на човешко лице. — Но с твоята помощ, Лоиал, може би ще успеем да запазим дъбравите, които все пак са оцелели, за да не падне Сянката върху тях. Ти ни доведе до това, което търсим.

Една от стените беше по-различна от останалите. Всички останали бяха обикновени, тухлени, но тази беше иззидана от изкусно издялан камък, със сложни плетеници от листа и лози. По-късните строители, също така отишли си преди векове, бяха вградили в строежа си онова, което вече се е възправяло тук, а още по-късни го бяха превърнали в част от мазе.

Макар издълбани в коравия камък, листата изглеждаха меки, сякаш уловени в някакъв замръзнал миг, когато ги е раздвижил лекия пролетен полъх. Лоиал ги гледаше така, сякаш му се искаше да е където и да било другаде, но не и тук, дори да е навън, сред улиците, с поредната преследваща го тълпа разярани човеци.

— Авендесора — промълви Моарейн и докосна с длан един трилистник върху каменния барелеф. Ранд се вгледа: сред изящно

издяланите листа, трилистникът беше единственият с такава форма. — Листът на Дървото на живота е ключът — добави Айез Седай и листът, след като поддаде леко, остана в ръката ѝ.

Ранд примигна; чу как всички зад него ахнаха сподавено. Този лист изглеждаше не по-малко естествена част от цялостната изработка, отколкото останалите орнаменти. Също така леко Айез Седай го притисна в шарката една длан по-долу. Тривърхият лист се намести там, сякаш това място беше предназначено точно за него, и отново се превърна в част от цялото. И щом се намести, целият облик на каменния барелеф се промени.

Сигурен беше, че видя как листата потрепнаха от някакъв недоловим полъх. Почти му се стори, че са злачно зелени, въпреки прахта, като някаква тъкан от пролетна зеленина, изникнала тук, сред осветеното от фенерите влажно мазе. Почти незабележимо сред древната каменна резба се разтвори цепнатина, разшири се и двете ѝ половини бавно израснаха към тавана, след което се изправиха и изпъкнаха. Отзад вратите се оказаха също така изкусно изработени, както отпред, със същото пищно изобилие от лозници и листа, почти като живи. Зад тях, там, където трябваше да има пръст или поне да се открие мазето на съседната сграда, някакво смътно сияние улови собствените им изумени лица.

— Разказвали са ми — избоботи Лоиал с гняв и скръб, — че някога Порталите греели като огледала. Някога този, който влизал в Пътищата, прекрачвал през слънцето и през небето. Някога.

— Нямаме време за губене — каза Моарейн.

Лан мина край нея, повел Мандарб, с прът с фенер в ръка. Сенчестото му отражение се приближи до него, повело сенчест кон. Човек и отражение сякаш се сляха върху сияйната повърхност, след което и двамата изчезнаха.

За миг всички в мазето останаха зяпнали към Портала.

— Побързайте — подкани ги Моарейн. — Аз трябва да премина последна. Не можем да оставим това нещо отворено за всеки, който би могъл да го намери случайно. Бързо.

Лоиал въздъхна тежко и прекрачи през сиянието. Навел глава, едрият му кон се запъна пред блестящата повърхност, след това го дръпнаха и и двамата изчезнаха също като Стражника и Мандарб.

Ранд се подвоуми и наклони фенера си през Портала. Фенерът потъна в собственото си отражение, сля се с него и изчезна. Той се насили и продължи напред, гледайки как прътът потъва в себе си, сантиметър по сантиметър, след което той самият стъпи и навлезе в себе си, прекрачвайки прага на загадъчната порта. Устата му зяпна. Нещо ледено се плъзна по кожата му, сякаш преминаваше през студена вода. Времето се разтегна. Студът го обхващаше косъм по косъм, пропълзя по дрехите му, нишка след нишка.

Вледеняващият хлад изпука около него като мехур и той се спря, за да си поеме дъх. Беше се озовал вътре в Пътищата. Точно пред него Лан и Лоиал го очакваха търпеливо, стиснали поводите на конете си. Всичко около тях беше мрак, който сякаш се простираше до безкрая. Фенерите им светеха слабо, съвсем слабо, сякаш нещо притискаше светлината или я изяждаше.

Смутен, той дръпна юздите и Дорчо и товарният кон се появиха зад него със скок и за малко не го събориха. Той се олюля, задържа се и забърза към Стражника и Огиер, дърпайки изнервените коне. Животните тихо изцвилиха. Дори Мандарб сякаш се почувства успокоен от присъствието на другите коне.

— Стъпвай леко, когато минаваш през Портал, Ранд — предупреди го Лоиал. — Нещата са... по-различни вътре в Пътищата, отколкото навън. Виж.

Той се извърна назад, където му сочеше Огиер, мислейки, че ще види същото смътно сияние. Но вместо това ясно различи мазето, като през огромно парче опушено стъкло, вградено сред околния мрак. Смущаващото беше, че мракът около прозореца към мазето създаваше усещане за дълбочина, сякаш отворът стоеше сам за себе си, без нищо около или зад него освен всепоглъщащия мрак. Сподели го с колеблив смях, но Лоиал възприе думите му съвсем сериозно.

— Можеш да го заобиколиш и няма да видиш нищо от другата страна. Но не те съветвам. Книгите не казват нищо за онова, което лежи отвъд Порталите. Предполагам, че ще се изгубиш там и никога няма да намериш изход.

Ранд поклати глава и се постара да съсредоточи вниманието си върху самия Портал вместо върху онова, което се намираше зад него, но и това на свой ред се оказа не по-малко смущаващо. В мазето, сред опушения сумрак, Моарейн и останалите се виждаха ясно, но се

движеха като в сън. Всяко примигване на очите им приличаше на подчертано, забавено и преувеличено движение. Мат напредваше през портала, сякаш стъпваше в желе, краката му като че ли плуваха напред.

— Тук, в Пътищата, Колелото се върти по-бързо — обясни Лоиал и се огледа. — Няма живо същество, което да знае за тях нещо повече от откъслечни описания. Боя се от това, което не знам за пътищата, Ранд.

— Тъмния — обади се Лан — не може да бъде надвит, ако не се рискува. Но засега сме живи и пред нас е надеждата да останем живи. Не се предавай преди да те победят, Огиер.

— Едва ли щеше да говориш толкова убедено, ако беше попадал в Пътищата. — Обичайният далечен тътен на гласа на Лоиал прозвуча приглушено. Той се взря в тъмнината, сякаш различаваше сред нея разни невидими неща. — Аз също не бях попадал тук досега, но съм виждал Огиер, които са преминавали през портал и са се връщали. Нямаше да говориш така, ако беше влизал.

Един по един всички минаха през прага — Мат, Перин, Егвийн, Нинив, всеки се спираше, смаян и притихнал, след което се спускаше бързо към останалите. Всеки следващ фенер усилваше езерцето от светлина, но не толкова, колкото им се искаше. Сякаш колкото повече светлина прииждаше, толкова повече се сгъстяваше мракът наоколо, съпротивлявайки се на усилието на светлината да го изтласка.

На Ранд никак не му се искаше да следва точно тази нишка на разсъждения. Достатъчно беше, че изобщо са се озовали тук, за да придава някаква собствена воля и на мрака. Но изглежда, всички усещаха неговия натиск. Нямаше ги язвителните забележки на Мат, а Егвийн имаше такъв вид, сякаш премисляше решението си да дойде с тях. Всички безмълвно гледаха към Портала, последния прозорец към света, който познаваха.

Последна премина Айез Седай, повела след себе си Алдийб, и каменните порти бавно-бавно започнаха да се затварят след нея. После околният мрак ги обгърна безвъзвратно.

Фенерите им бяха единствената останала светлина от света. Ранд осъзна, че е притиснат рамо до рамо между Перин и Егвийн. Егвийн го погледна с широко отворени очи и се притисна още по-плътно, а Перин не се отдръпна, за да му направи място. Имаше нещо успокоително в това, че се допираше до други човешки същества, след

като целият останал свят изглеждаше погълнат от мрака. Дори конете сякаш усещаха, че Пътищата ги притискат във все по-плътен и по-плътен възел.

Външно спокойни, Моарейн и Лан се метнаха на седлата си и Айез Седай каза:

— Трябва да поемем по своя път, Лоиал.

Лоиал се стресна и закима енергично.

— Да. Да, Айез Седай, права сте. Няма защо да се бавим повече. — Той посочи една широка бяла ивица, минаваща под нозете им, и Ранд отстъпи паникьосано встрани. Всички от Две реки постъпиха като него. Ранд беше помислил в началото, че подът е гладък, но той се оказа шуплест. Бялата черта беше накъсана. — Това ще ни отведе от Портала до Напътственика. А оттам... — Лоиал се огледа притеснено, след което се качи на коня си, забравил за доскорошното си нежелание да го язди. Краката му провиснаха от двете страни почти до земята. — Изобщо няма какво да се бавим повече — промърмори той.

Моарейн и Лан язدهа от двете страни на Огиер, следвайки бялата линия през мрака. Всички останали се струпяха колкото се може по-плътно зад тях и фенерите заподскачаха над главите им. Фенерите можеха да осигурят достатъчно светлина, за да осветят голямо помещение, но въпреки това светлината се стапяше само на няколко стъпки пред тях. Чернотата я спираше като плътна стена.

Ръката на Ранд непрекъснато докосваше дръжката на меча. Не че си въобразяваше, че около тях има нещо, срещу което би могъл да го извади; напротив, струваше му се, че наоколо просто не съществува никакво пространство, в което би могло да се спотайва нещо. Мехурът светлина, който ги обгръщаше, спокойно можеше да мине за свод на малка пещера. Ако се съдеше по липсата на каквато и да било промяна, можеше спокойно да се приеме, че конете просто тъпчат на едно място. Но докосването до меча му припомняше учението на Трам. За кратко дори успяваше да уталожи безпокойството и да овладее благодатната празнота. Тежестта обаче непрестанно се връщаше, притискайки празнотата в съзнанието му, докато тя не се превърнеше в нищожна, макар и уютна кухня, и той трябваше да започва отново и отново.

Изпита истинско облекчение едва когато най-сетне все пак настъпи някаква промяна — една висока каменна стена изникна сред

мрака пред тях. Широка бяла ивица свърши в основата ѝ. Металните криволици, врязани в широката каменна плоскост, смътно напомниха на Ранд с плавните си линии за лозниците и листата, врязани в портала. Безцветни пъпчици като от сипаница бяха осеяли и камък, и метал.

— Напътственика — каза Лоиал и се надвеси, присвил очи, над полегато изписаните метални резки.

— Огиерска писменост — поясни Моарейн. — Но е толкова проядено, че трудно различавам какво гласи.

— И на мен ми е трудно — промълви Лоиал. — Но е достатъчно, за да разбера, че трябва да тръгнем натам. — Той поведе коня си покрай Напътственика.

Границите на светлия кръг разкриха пред очите им нови каменни съоръжения, наподобяващи мостове, издигащи се в околния мрак, и полегати рампи, неоградени с никакъв парапет, водещи нагоре и надолу. Но между мостовете и рампите преминаваше висока до кръста балюстрада, сякаш пропадането наистина можеше да е гибелно. Балюстрадата беше изградена от млечнобял варовик и се гънеше в плавни завои и сложни спирали. Ранд намираще в сложната ѝ плетеница нещо почти познато, но реши, че просто въображението му се домогва до всичко познато от външния свят, за да го оприличи с необичайната каменна плетеница.

Лоиал се спря в подножието на един от мостовете, разчете единствения ред, изписан върху тясната колона край него, кимна и подкара коня си по моста.

— Това е първият мост по пътеката ни — каза той през рамо.

Ранд се зачуди върху какво ли се крепи този мост. Конските копита издаваха стържещ звук. Навсякъде, докъдето стигаха очите му, повърхността беше осеяна с плитки дупки, ту малки, като пробити от игла, ту по-големи, сякаш камъкът беше прогнил. По предпазната стена също се виждаха пукнатини и шупли. На места се беше срутила на цял разтег разстояние. Доколкото можеше да прецени, този каменен мост с неузнаваеми размери можеше като нищо да ги отведе чак до центъра на земята, но видът му го караше само да се надява, че ще издържи достатъчно, докато се доберат до другия му край. „Където и да е това.“

Мостът все пак в един момент свърши и ги отведе до някакво място, което по нищо не се отличавахе от началото му. Ранд отново можа да види само онова, което се разкриваше от малкото светло петно на фенерите им, но имаше усещането, че тук пространството е по-широко, като било на нисък хълм, с мостове и рампи, тръгващи във всички посоки. „Острова“ — така го нарече Лоиал. Тук намериха още един, изписан отгоре до долу Напътственик, Ранд реши, че е поставен в самия център на Острова, но дали беше прав, или не, нямаше как да разбере. Лоиал прочете нещо, след което ги поведе по една от рампите, водеща нагоре и все по-нагоре.

След безкрайно изкачване по непрекъснато виещата се рампа стигнаха до друг Остров, досущ като предишния. Ранд се опита да си представи спиралната извивка на рампата и се отказа. „Не е възможно този Остров да се намира над предишния. Това просто не може да бъде.“

Лоиал се посъветва с указанията на поредната плоча, изпълнена с писмото на Огиер, намери нова колона — пътен знак и ги поведе по друг мост. Ранд беше загубил всякаква представа за посоката, в която вървяха.

Както вървяха сгушени в своя малък светлинен мехур, мостовете им изглеждаха абсолютно еднакви, само дето каменните перила на някои от тях бяха полурухнали, а други — не. Единствената разлика между Островите беше в степента на поражения върху плоскостта на Напътствениците. Ранд загуби представа за времето. Нещо повече — вече не можеше да си спомни по колко моста бяха преминали и колко рампи бяха пребродили. Стражникът обаче, изглежда, имаше някакъв часовник в главата си. Тъкмо когато Ранд за пръв път усети глад, Лан тихо обяви, че е станало обед, и слезе от коня си, за да развие вързоп с хляб, сирене и сушено месо от дисагите на товарния кон. Сега животното бе поверено на Перин. Бяха се озовали на поредния Остров и Лоиал старателно разчиташе указанията на Напътственика.

Мат понечи да слезе от седлото си, но Моарейн го спря.

— Времето в Пътищата е твърде скъпо, за да го губим. Особено за нас. Ще спрем едва когато дойде време за спане. — Лан междувременно се беше качил на гърба на Мандарб.

Ранд изгуби апетит при мисълта, че ще спят сред Пътищата. Тук цареше вечна нощ, но не такава нощ, в която човек можеше да заспи.

Въпреки това похапна в движение, като всички останали. Беше доста неудобно едновременно да държи храната, пръта с фенера и юздите, но въпреки първоначалната липса на апетит облиза последните трохи хляб и сирене от дланите си и съжали, че няма повече. Дори започна да му се струва, че Пътищата не са чак толкова страшни, колкото им ги беше описал Лоиал. Наистина, внушаваха някакво тягостно чувство, като затишие пред буря, но иначе нищо в тях не се променяше. Нищо особено не се случваше. Пътищата започнаха да му се струват почти досадни.

А после тишината се наруши от стреснатото изръмжаване на Лоиал. Ранд се изправи на стремената, за да надникне над гърба на Огиер, и преглътна с мъка при това, което видя. Намираха се по средата на моста и само на няколко стъпки пред Лоиал той внезапно свършваше пред нащърбен пролом.

ГЛАВА 45

КАКВО ДЕБНЕ В СЯНКА

Светлината от фенерите стигаше само колкото да се види отсрещният край на моста, издаден в мрака като счупен зъб на някакъв великан. Конят на Лоиал нервно тропна с копито и един откъртен камък полетя надолу в мъртвата чернилка. И да беше последвал някакъв звук от удара му на дъното, Ранд не го чу.

Ако изобщо имаше дъно, сигурно беше на хиляди стъпки надолу. Или изобщо нямаше дъно. Но на отсрещната страна успя да види какво има под моста, какво го поддържа. Нищо. Само някаква плътна ивица, не по-широка от един разтег, и абсолютно нищо под нея.

— До това ли успя да ни доведеш, Айез Седай? — обади се Нинив. — Всички тези премеждия, само за да разберем, че в края на краищата трябва да се върнем в Кемлин?

— Не е необходимо да се връщаме — отвърна Моарейн. — Не и чак до Кемлин. Към всяко място по Пътищата водят многобройни пътеки. Просто трябва да се върнем достатъчно назад, за да може Лоиал да намери друга пътека към Фал Дара. Лоиал? Лоиал!

— Какво? Ох. Да, Айез Седай. Мога да намеря и друга пътека. Не бях... — Погледът му отново се зарея в мрака и ушите му помръднаха. — Не бях и допускал, че разрухата е толкова голяма. Щом дори и мостовете се рушат, страхувам се, че мога и да не намеря пътеката, която искате. Може да се окаже, че не мога да намеря и пътя назад. Мостовете зад нас може би пропадат и в този момент.

— Трябва да има някакъв изход — промълви Перин. Очите му сякаш събираха светлината в себе си и светеха със златист блясък. „Вълк, дебнеш плячка — помисли си стреснато Ранд. — Точно на това прилича.“

— Да бъде тъй, както Колелото го изтъче — каза Моарейн. — Но не вярвам разрухата да е толкова бърза, колкото се страхуваш, Лоиал. Погледни камъка. Дори и аз мога да преценя, че това пропадане е старо.

— Да — отвърна замислено Лоиал. — Да, Айез Седай. Виждам. Тук няма нито дъжд, нито вятър, но този камък е рухнал поне преди десетина години. — Той закима и се ухили облекчено, така ощастливен от откритието, че за момент сякаш забрави за опасенията си. Но после се огледа и смутено сви рамене. — Но мога да намеря други пътеки по-лесно, отколкото пътека към Мафал Дадаранел. Какво ще кажете за Тар Валон например? Или за стеддинг Шангтай? От последния Остров до стеддинг Шангтай има само три моста. Предполагам, че в момента Стареите ме чакат да си поговорим.

— Фал Дара, Лоиал — сръза го Моарейн. — Окоето на света се намира отвъд Фал Дара, а ние трябва да отидем при Окоето.

— Фал Дара — Фал Дара — съгласи се неохотно Огиер. След като се върнаха на Острова, Лоиал се напрегна над покритата с надписи плоча, косматите му вежди провиснаха и той замърмори унесено, почти на себе си. Странната интонация на непознатата реч наподобяваше на басово чуруликане на птици. На Ранд му се стори странно, че толкова едри същества като него могат да имат така музикален език.

Най-сетне Огиер кимна и когато ги поведе към моста, който беше избрал, се вгледа с копнеж към пътния знак до съседния.

— Само три пресечки до стеддинг Шангтай. — Гигантът въздъхна, но ги поведе, без да се спира, и само извърна глава при третия мост. Озърна се със съжаление назад, когато тръгнаха по него, въпреки че мостът към родния му дом вече се беше скрил в мрака.

Ранд, който яздеше редом с него, каза:

— Когато всичко това свърши, Лоиал, ще ми покажеш своя стеддинг, а аз ще ти покажа Емондово поле. Но без никакви Пътища. Ще ходим пеш или ще яздим, ако ще да ни отнеме цяло лято.

— Ти вярваш ли, че някога ще свърши, Ранд?

Младежът го изглежда навъсено.

— Ти нали каза, че за два дни ще стигнем до Фал Дара.

— Нямам предвид Пътищата, Ранд. Говоря за всичко останало. — Лоиал се озърна през рамо към Айез Седай, която говореше тихо на Лан. — Какво те кара да мислиш, че всичко това изобщо някога ще свърши?

Мостовите и рамките ги водеха нагоре, надолу и на зигзаг. Понякога сред мрака от поредния Напътственик се изнизваше бяла

линия, също като онази, която бяха последвали от Портала в Кемлин. Ранд забеляза, че не е единственият, който поглежда към тези линии с любопитство и малко тъга. Нинив, Перин и Мат, дори и Егвийн, също изоставяха тези линии с неохота. В края на всяка от тях имаше Портал, врата към техния свят, с небе, слънце и вятър. Дори и студеният вятър щеше да бъде добре дошъл. Но ги оставяха под суровия поглед на Айез Седай. И все пак поглеждаха с копнеж назад дори след като мракът поглъщаше Острова, Напътственика и бялата линия.

Ранд вече се прозяваше, когато Моарейн обяви, че ще спрат за нощувка на един от Островите. Мат огледа чернилката наоколо и се изкикоти на глас, но слезе от седлото си също толкова бързо, колкото останалите. Лан и момчетата разседлаха и спънаха конете, докато Нинив и Егвийн нагласиха малка лоена печка, за да стоплят чай. Приличаше на долната част на фенер. Лан им беше казал, че Стражниците използват такива в Погибелта, където било опасно да се пали дърво. Стражникът извади триноги от кошовете, които бяха свалили от товарния кон, за да разположат прътите с фенерите в кръг около бивака.

Лоиал огледа Напътственика, след което се отпусна на пода, кръстосал крака, и потърка с длан прашния шуплест камък.

— Някога по тези Острови са растели разни неща — промълви той с тъга. — Всички книги го казват. Зелена трева е имало тук, на която да спиш, мека като пухена постеля. Плодни дървета е имало, да подсладят храната ти с някоя ябълка, праскова или дъхава ягода. Сладки, хрупкави и сочни били те, каквото и да било времето отвън.

— И за лов няма нищо — изръмжа Перин и сякаш се стресна от това, което каза.

Егвийн подаде на Лоиал чаша чай. Той я задържа между пръстите си, зяпнал в нея, сякаш се мъчеше да намери плодните дървета на дъното ѝ.

— Ти няма ли да пуснеш преградите? — обърна се Нинив към Моарейн. — Тук със сигурност се въдят по-лоши гадини от прилепите. Макар да не съм видяла нищо, го усещам.

Айез Седай отри с отвращение пръсти в дланите си.

— Това, което усещаш, е заразата. Покварата от Силата, създава Пътищата. Не бих използвала Единствената сила тук, в Пътищата,

освен ако наистина не се налага. Заразата е толкова силна, че каквото и да се опитам да направя, скоро ще загние.

При тези думи всички притихнаха като Лоиал. Лан методично се залови с храната си, все едно че подклаждаше огън. Вкусът ѝ изглеждаше без никакво значение за него, важна беше единствено необходимостта да зареди тялото си с енергия. Моарейн също се хранеше, при това толкова чисто, като че ли не седяха на някакъв гол камънак, озовали се буквално сред нищото, но Ранд едва се насили да вкуси някоя и друга хапка. Тънкото пламъче в лоената печка отделяше топлина само колкото да подгрее водата на чая, но той се надвеси над него, за да попие поне малко от нея. Раменете му се отриха в тези на Мат и Перин. Всички бяха образували плътен кръг около печката. Мат беше забравил за парчето хляб, сирене и късчето месо в ръцете си, а Перин остави плиткото си блюдо встрани само след няколко залъка. Настроението им ставаше все по-унило.

Моарейн ги изгледа с интерес, после остави глиненото си блюдо встрани и изтри устните си с кърпичка.

— Бих могла да ви кажа нещо весело. Не смятам, че Том Мерилин е мъртъв.

Ранд я изгледа остро.

— Но... Чезнещия...

— Мат ми разказа какво се е случило в Бели мост — каза Айез Седай. — Тамошните хора споменаха за някакъв веселчун, но никой не каза, че е загинал. Мисля, че щеше да се говори, ако наистина имаше убит веселчун. Бели мост не е чак толкова голям град, за да остане един веселчун незабелязан. А пък и Том е част от Шарката, която се заплита около вас тримата. Твърде важна част, смятам, за да бъде прекъсната нишката му толкова рано.

„Твърде важна част?“ — зачуди се Ранд. Откъде Моарейн можеше да знае?

— Мин ли го каза? Да не е видяла нещо, свързано с Том?

— Тя видя много неща — отвърна кисело Моарейн. — За всички вас. Жалко, че не мога да проумея и половината от това, което е видяла, но дори и тя не го проумява. Старите прегради рухват. Но независимо дали дарбата на Мин е древна, или отскорошна, тя провижда истината. Вашите съдби са свързани.

Нинив изсумтя презрително.

— Не разбирам как е могла да види нещо, свързано с нас — ухили се Мат. — Доколкото си спомням, през повечето време гледаше само Ранд.

Егвийн повдигна вежда.

— Охо? Не си ми казвала това, Моарейн Седай.

Ранд я изглежда. Тонът ѝ беше някак прекалено спокоен и равнодушен.

— Говорих веднъж с нея — оправда се той. — Облича се като момче, а косата ѝ е къса като моята.

— Аха. Говорил с нея. Веднъж. — Егвийн кимна многозначително и без да го поглежда, надигна чашката към устните си.

— Е, Мин беше просто една от прислужничките в хана в Бейрлон — подхвърли Перин. — Не като Ейрам.

Егвийн се задави с чая и промърмори:

— Много е горещ.

— Кой е този Ейрам? — попита Ранд.

Перин се усмихна, почти като Мат преди време, когато се канеше да извърши някоя щуротия, и се наведе над чашата си.

— Един от Пътуващия народ — отвърна небрежно Егвийн, но на бузите ѝ избиха червени петънца.

— Един от Пътуващия народ — повтори Перин закачливо. — Танцува. Като птица. Ти не се ли изрази веднъж точно така, Егвийн? Не танцувал, а летял като птица.

Егвийн внимателно остави чашката си и каза:

— Не знам дали вие сте уморени, но аз лично смятам да поспя.

След като се загърна в завивките си, Перин се пресегна, сръга Ранд в ребрата и му смигна. Ранд се усети, че му се ухили в отговор. „Да ме изгори дано, ако за първи път не се получи с нея както трябва. Жалко, че не разбирам толкова от жени, колкото Перин.“

— Ранд — подкачи го лукаво Мат. — Защо не разкажеш на Егвийн за дъщерята на фермера Гринуел, Елз? — Егвийн надигна глава и погледна първо Мат, после и него.

Ранд припряно се изправи.

— И на мен ми се струва, че е време да поспим.

Всички от Емондово поле се заловиха да оправят завивките си, Лоиал също. После налягаха един до друг. Моарейн остана на мястото

си, все още отпивайки от чая. Както и Лан. Стражникът нямаше вид на човек, на когото му се е доспало, нито че въобще му е необходим сън.

— Ранд? — зашепна Мат. — Всъщност имаше ли нещо между теб и онази Мин? Веднъж я видях, съвсем бегло. Наистина си я биваше. Но сигурно е почти на възрастта на Нинив.

— Я кажи нещо за тази Елз — добави Перин от другата му страна. — Хубава ли беше?

— Кръв и пепел — изломоти той. — А бе, хора, толкова ли не мога да поговоря с някое момиче? По-досадни сте и от Егвийн.

— Както би казала Премъдрата — подхвърли насмешливо Мат, — не приказвай много-много. Е, щом не искаш да разправиш, ще взема да поспя.

— Това е първото свястно нещо, което си казал в последно време — изръмжа Ранд.

Но сънят не идваше лесно. Камъкът беше твърд и колкото и да се въртеше, Ранд продължаваше да го усеща през одеялото. Невъзможно беше да си представи, че е някъде другаде, а не сред Пътищата, създадени от мъжете, които, покварени от Тъмния, са разрушили света. В главата му непрестанно изникваше картината с рухналия мост и черната празнота под него.

По едно време забеляза, че Мат се взира в него — по-скоро през него. Сетил се отново за обгръщащия ги мрак, приятелят му бе забравил за подигравките си. Завъртя се на другата страна и видя, че очите на Перин също са се втренчили в нищото. Неговото лице не беше толкова изплашено като това на Мат, но беше свил ръце пред гърдите си и загрижено почукваше палци.

Моарейн ги обиколи един по един, коленичеше край главата на всеки и им прошепваше по няколко думи. Ранд не я чу какво шепне на Перин, но той престана да почуква тревожно палците си. Когато се надвеси над Ранд и лицето ѝ почти го докосна, тя произнесе с нисък, успокояващ глас:

— Дори тук съдбата ти те закриля. Дори и Тъмния не може изцяло да промени Шарката. Ти не си застрашен от него, докато аз съм наблизо. Сънищата ти ще бъдат спокойни. И поне временно ще са безопасни.

След като се премести към Мат, той се зачуди дали тя наистина смята, че е толкова лесно — просто така, да му каже, че е в

безопасност, и той да повярва. Но някак си наистина се почувства в безопасност — във всеки случай не толкова застрашен, колкото доскоро. Замислен за това се унесе, заспа и не сънува нищо.

Събуди ги Лан, който сякаш никога не спеше. Закусиха набързо и потеглиха. След малко се чу тихият глас на Стражника:

— Някой ни преследва. Или нещо.

Намираха се по средата на един мост. Началото и краят му се губеха в мрака.

Мат издърпа стрела от колчана си и преди някой да успее да го спре, я изпрати в чернилката зад тях.

— Знаех си аз, че не биваше да го правя — промърмори Лоиал. — Гледай никога да не си имаш работа с Айез Седай, освен в стеддинг.

Лан бутна лъка надолу преди Мат да успее да постави втора стрела.

— Престани, селски идиот такъв. Няма как да разбереш кой е.

— Само в стеддинг са безопасни те — продължаваше да си мърмори Огиер.

— Че какво друго може да има в такова място освен някакво зло? — настоя Мат.

— Стареите все това ми разправяха. Ах, защо не ги послушах...

— Може да е просто някой друг пътник — намеси се с надежда Егвийн. — Някой Огиер може би.

— Огиер имат повече разум в главите си, че да им хрумне да използват Пътищата — изръмжа Лоиал. — Всички, с изключение на Лоиал, който изобщо няма ум в главата. Старейт Хаман винаги ми го е казвал. И е прав.

— Какво усещаш, Лан? — попита Моарейн. — Нещо, което служи на Тъмния ли?

Стражникът поклати замислено глава.

— Не знам — отвърна той колебливо, сякаш това озадачаваше самия него. — Не мога да определя точно. Може да са самите Пътища, и заразата. Нещо много лошо. Но който и да е или каквото да е, не е тръгнало специално за нас. Почти ни беше докопало при последния Остров и след това се отдръпна по моста, сякаш се отказа. Ако изостана малко, бих могъл да го изненадам и да видя кой е или какво е.

— Ако изостанеш, Стражничко — срязва го Лоиал, — остатъкът от живота ти ще мине сред Пътищата. Дори да можеш да четеш писмото

на Огиер, никога не съм чувал, нито съм чел за човек, който да е успял да излезе оттук след първия Остров, без да го води някой Огиер. Ти можеш ли да четеш писмото на Огиер?

Лан отново поклати глава, а Моарейн каза:

— Докато то не ни безпокои, и ние няма да го безпокоим. Нямаме време. Никакво време.

Когато поеха надолу по моста към следващия Остров, Лоиал подхвърли:

— Доколкото си спомням добре последния Напътственик, оттук има една пътека, която води право към Тар Валон. Най-много на половин ден път. Изобщо не е толкова дълго, колкото до Мафал Дадаранел. Сигурен съм, че...

Но млъкна слисан, когато светлината на фенерите им освети Напътственика. В горната част на плочата камъкът беше разранен от дълбоко врязани черти, остри и ъглести. Изведнъж Лан престана да крие тревогата си. Той си остана все така невъзмутимо изправил гръб на седлото, но на Ранд му се стори, че Стражникът долавя всичко наоколо, че усеща дори дъха на останалите. Лан започна да обикаля с жребеца си около Напътственика, разширявайки кръговете в спирала. Яздеше така, сякаш очакваше всеки миг някой да го нападне или той самият да нападне някого.

— Това обяснява твърде много неща — тихо промълви Моарейн. — И ме плаши. Много ме плаши. Трябваше да се досетя. Заразата. Развалата. Защо не се досетих досега?!

— Какво да се досетиш? — подкани я Нинив, а Лоиал възкликна възмутено:

— Какво е това? Кой е направил това? Никога не съм виждал или чувал за подобно нещо.

Айез Седай обърна спокойното си лице към тях.

— Тролоци. — Всички ахнаха изплашени, но тя не им обърна внимание. — Или Чезнеци. Това на камъка са тролокски руни. Тролоците са открили как се преминава през Пътищата. Само така са могли да стигнат до Две реки, без никой да ги забележи. През Портала — и право в Манедерен. В Погибелта има поне един Портал. — Тя хвърли поглед към Лан, преди да продължи. Стражникът толкова се беше отдалечил от тях, че се виждаше само бледата, мъждукаща като светулка светлина на фенера му. — Манедерен е бил унищожен, но

почти нищо не може да унищожи един Портал. Ето как Чезнещите са могли да съберат армията си около Кемлин, без да предизвикват тревога из всичките страни, намиращи се между Погибелта и Андор. — Тя замълча и замислено докосна устни с пръст.

— Но едва ли са изучили всички пътеки, иначе щяха да се изсипят в Кемлин през портата, която използвахме ние. Да.

Ранд потръпна. Да влязат през Портал само за да се натъкнат на тролоци, дебнещи в мрака, стотици, а може би хиляди извратени гиганти с получовешки лица, озъбени и изскачащи от тъмнината, за да ги убият. Или да им направят нещо още по-лошо.

— Не им е толкова лесно да използват Пътищата — отекна гласът на Лан.

Фенерът му проблясваше на не повече от двадесет разтега разстояние, но светлината му изглеждаше съвсем смътна и далечна за тези, които се бяха струпали около Напътственика. Моарейн ги поведе към него. Ранд съжали, че стомахът му не е празен, когато видя какво е намерил Стражникът.

В подножието на един от мостовете се извисяваха замръзнали туловища на тролоци, вкаменени, докато млатят около себе си с криви секири и извити като коси мечове. Посивели и пъпчиви като камъка, чудовищните им тела бяха наполовина затънали в издутата на мехури каменна повърхност. Някои от мехурите се бяха разпукали, разкривайки зурлести муцуни, озъбени във вечен ужас. Ранд чу как някой зад него повърна и преглътна с мъка, за да не повърне и той. Дори за тролоците тази смърт изглеждаше неописуемо жестока.

Само на няколко стъпки след тролоците мостът свършваше. Пътният знак лежеше разбит на хиляди късове.

Лоиал слезе енергично от коня си, поглеждайки накриво към тролоците, сякаш се боеше, че могат да се съживят. Огледа набързо останките от знака, като вдигна металния надпис, вграден в камъка, след което припряно се качи на седлото.

— Това беше първият мост от пътеката, която води оттук до Тар Валон — обяви той.

Мат изтриваше уста с опакото на ръката си, извърнал глава настрана. Егвийн беше скрила лице в дланите си. Ранд подкара коня си към Бела и я докосна по рамото. Тя се изви и се сгуши до него, още

потръпвайки. И на него му се искаше да направи същото; задържа го само това, че я беше прегърнал.

— Добре все пак, че не тръгнахме за Тар Валон — каза Моарейн. Нинив извърна глава към Айез Седай.

— Как можеш да го приемаш толкова спокойно? Същото можеше да се случи и на нас!

— Вероятно — отвърна ведро Моарейн, а Нинив стисна зъби толкова силно, че Ранд чу как изскърцаха. — Но според мен е възможно също така — продължи невъзмутимо Моарейн — мъжете Айез Седай, които са създали Пътищата, да са ги защитили, поставяйки капани срещу създанията на Тъмния. Сигурно е съществувало нещо, от което са се бояли тогава, преди Получовеците и тролоците да бъдат натикани обратно в Погибелта. Във всеки случай не можем повече да се мотаем тук, а който и път да изберем, било напред, било назад, еднакво е вероятно да се натъкнем на някакъв капан. Лоиал, знаеш ли накъде води следващият мост?

— Да. Да, тази част от Напътственика не са я унищожили, да благодарим на Светлината. — За първи път Лоиал изглеждаше не помалко нетърпелив да продължат, отколкото Моарейн, и подкара коня си още преди да изрече докрай думите си.

При следващите два моста Егвийн продължи да върви сгушена под ръката на Ранд и когато най-сетне се отдръпна, той съжали. Не само защото му беше приятно от нейната близост. Беше установил, че е по-лесно да си смел, когато някой се нуждае от твоята закрила.

Моарейн може би не вярваше, че съществуват клопки и за такива като тях, но въпреки всичките й приказки, че трябва да бързат, ги накара да продължат по-бавно, като се спираше, преди да им позволи да тръгнат по поредния мост или преди да слязат от него на поредния Остров. Пристъпваше напред с Алдийб и опипваше въздуха с протегнатата ръка, и дори Лоиал и Лан не тръгваха напред без нейно позволение.

На Ранд не му оставаше нищо друго, освен да се довери на нейния усет за клопки и капани, но въпреки това се взираше напред с присвити очи, сякаш изобщо можеше да види нещо на повече от десет стъпки пред себе си, и се вслушваше и за най-малкия звук. След като тролоците можеха да използват Пътищата, тогава онова, което ги дебнеше, със сигурност беше създание на Тъмния. А може би не беше

само. Лан беше казал, че в Пътищата не може да определи. Но единственото, което слухът му успяваше да долови, беше скърцането на собствените им седла, чаткането на конски подкови и от време на време нечие покашляне или тихо мърморене. Вярно, че по-късно долови някакъв далечен полъх на вятър, някъде откъм катранената чернилка. Трудно му беше да определи откъде точно идва. Отначало си помисли, че си въобразява, но след време се увери, че не е така.

„Няма да е зле да усетим отново вятъра, дори да е студен.“

И внезапно примигна.

— Лоиал, ти не каза ли, че вътре в Пътищата не духа никакъв вятър?

Лоиал дръпна юздите на коня си на няколко крачки от следващия Остров и замря, изпънал врат. Постепенно лицето му преbledня и той облиза пресъхналите си устия.

— Мачин Шин — прошепна дрезгаво великанът. — Черния вятър. Светлината дано ни освети и да ни закриля. Това е Черния вятър.

— Колко моста остават? — извика рязко Моарейн. — Лоиал, колко моста остават?

— Два. Мисля, че бяха два.

— Побързай тогава! — каза тя и Алдийб се понесе в тръс към Острова. — Казах, намери ги бързо!

Докато разчиташе Напътственика, Лоиал си говореше сам:

— Излизаха полудели и пицяха за Мачин Шин. Светлината да ни помогне дано! Дори онези, които Айез Седай можеха да излекуват, и те... — Той огледа припряно камъка, препусна към избрания мост и извика:

— Насам!

Този път Моарейн не изчака да провери, а ги подкани да препуснат в галоп. Мостът потрепера под конските копита, фенерите лудо се разлюляха над главите им. Лоиал огледа с трескав поглед следващия Напътственик и смуши коня си напред. Звукът на вятъра се усиляваше — Ранд вече го чуваше ясно въпреки тропота на копитата по камъка. Точно зад тях и все по-наблизо.

Изобщо не се спряха пред последния Напътственик, щом светлината на фенерите засече бялата линия, изпълваща се от него, бясно завиха в тази посока и препуснаха в галоп. Островът скоро

изчезна и наоколо не се забелязваше нищо друго освен надупчения сивкав камък под нозете им и бялата линия.

Сред мрака изникнаха портите с гравирани по тях лозници, увиснали самотни сред чернилката, като тънка стена сред непрогледната нощ. Моарейн се надвеси от седлото си, опипа с длан резбата по камъка и изведнъж я дръпна назад.

— Листото на Авендесора го няма! — каза тя. — Ключа го няма!

— О, Светлина! — извика Мат. — Проклета Светлина!

Лоиал отметна глава и нададе тъжен вик, като вой на умиращ. Егвийн докосна ръката на Ранд. Устните ѝ трепереха, но тя го погледна мълчаливо. Той постави длан върху нейната, надявайки се, че не изглежда чак толкова изплашен. Вече го усещаше. Отзад, откъм Напътственика, вятърът виеше. Почти му се стори, че долавя в него нечии гласове, гласове, изпълнени с такава отрова, че макар да не ги разбираше, гърлото му се изпълни с вкус на жлъчка.

Моарейн надигна тоягата си и от единия ѝ край се проточи пламък. Не беше онзи чист, бял пламък, който Ранд си спомняше от Емондово поле и от битката преди Шадар Логот. Болезнено жълтеникава нишка пронизваше пламъка, с бавно отнасящи се черни пръски, като сажди. Тънък лютив пушек се понесе от пламъка. Лоиал се закашля, а конете запристъпваха нервно.

Камъкът започна да се топи като масло, листа и лозници се загърчиха сред пламъка и изчезнаха. Айез Седай го насочваше колкото можеше по-бързо, но прорязването на достатъчно широк отвор, през който да могат да преминат всички, се оказа трудна задача.

— Усещам го! — извика Мат с разтреперан глас. — О, Светлина, проклето нещо, усещам го!

Пламъкът угасна и Моарейн сниши тоягата си.

— Готово — каза тя. — Наполовина.

През каменния барелеф преминаваше тънка резка. На Ранд му се стори, че вижда през процепа светлинка — бледа, но все пак светлинка. Отворът изглеждаше достатъчно голям, за да преминат всички, макар че Лоиал сигурно трябваше да се сниши.

Моарейн отстъпи, а Мандарб скочи напред, право срещу камъка, с приведения към шията му Лан. В последния миг бойният кон се изви и удари камъка с гърди, както беше научен да се блъска във вражески коне по време на битка. Камъкът с грохот се срути навън и Стражникът

и коня му се понесоха напред през опушеното сияние на Портала. Светлината, която бликна през него, беше утринна, бледа, но на Ранд му се стори, че в очите му е блеснало обедно слънце.

— Всички навън! — извика Моарейн. — Бързо! Напред!

Още докато го казваше, Айез Седай се обърна и изпъна тоягата си назад към Напътственика. Нещо изхвърча от края на тоягата, като втечнена светлина, пламък, сгъстен като сироп, пламнало в червено, бяло и жълто копие, пронизващо катранения мрак, взриви се и се пръсна като разсипани диаманти. Вятърът изрева от болка, изпищя от гняв. Хилядогласен ропот изтътна като гръмотевица, лудешки рев, полудочути гласове, задавени, виещи, неща, от които стомахът на Ранд се обърна не само заради недоволството, с което бяха пропити, но и от смисъла им, който почти долови.

Той пришпори коня си и изскочи през Портала. Зад него остана само Моарейн.

Навън беше студено, но не от студа на Портала. Благословен, естествен зимен студ, който бавно и сигурно проникваше в плътта.

Ранд придърпа наметалото около себе си. Очите му бяха приковани в сумрачния блясък на Портала. До него Лан се беше привел напред, с ръка върху меча; мъж и кон стояха напрегнати, готови всеки миг да излетят в обратна посока, ако Моарейн не се появеше.

Порталът се възправяше сред срутени канари в основата на хълм, прикрит сред храсталаци, с изключение на мястото, където падналите отломки бяха скършили оголените кафяви клонаци.

Бавно опушената повърхност се изду в някакъв странен, издължен мехур, надигащ се върху повърхността на блато. Гърбът на Моарейн проникна през мехура. Сантиметър по сантиметър Айез Седай и нейното смътно отражение се разделиха. Тя продължаваше да държи тоягата протегната пред себе си и я задържа така, докато изтегляше Алдийб след себе си. Бялата кобила ситнеше ужасена, очите ѝ се въртяха. Все още взряна в Портала, Моарейн се отдръпна назад.

Порталът потъмня. Бледото сияние стана още по-мрачно, премина от сиво към пепеляво, после в черно, толкова черно, колкото беше в самото сърце на Пътищата. Сякаш от невъобразимо разстояние вятърът продължаваше да вие към тях. Скрити гласове, изпълнени с неутолима жажда за живи същества, изпълнени с глад да вкусят болка, изпълнени с безсилие.

И тези гласове сякаш шептяха в ушите на Ранд, на косъм от ясения смисъл, почти разбираеми. „Плът, тъй нежна, тъй нежна за разкъсване, да раздереш кожата; да разголиш кожата, да ги сплетеш, тъй хубаво е да сплетеш нишките на кожата, тъй хубаво, и тъй червени капките; кръвта е тъй червена, червена и тъй сладка; сладки писъци, мили писъци, пеещи писъци, изпищи песента си, изпей своите писъци...“

Шепотите затихнаха, чернотата се стопи, изчезна и Порталът отново се превърна в бпушено сияние, видимо през арката на каменния барелеф.

Цялото тяло на Ранд се разтресе и той си пое дълбоко дъх. Не беше единственият — чу как и другите въздъхнаха облекчено. Егвийн беше докарала Бела до кобилата на Нинив и двете жени се бяха прегърнали. Дори и Лан изглеждаше облекчен, въпреки че скулестото му лице не изразяваше нищо. Това се долавяше по-скоро от стойката му върху седлото на Мандарб.

— Не може да премине — промълви Моарейн. — Така си и помислих, че не може; надявах се, че няма да може. Уфф! — Тя хвърли тоягата си на земята и изтри ръката си в пелерината. Над половината от тоягата беше почерняла и овъглена. — Покварата на това място унищожава всичко.

— Какво беше това? — настоя Нинив. — Какво беше?

Лоиал изглеждаше доста смутен.

— Как какво? Мачин Шин, разбира се. Черният вятър, който краде душите.

— Добре, но какво е? — упорито настояваше Нинив. — Дори при тролоците — човек може да ги види, даже да ги пипне, ако е достатъчно смел. Но това чудо... — Тя потръпна.

— Нещо, останало от Времената на лудостта, изглежда — отвърна Моарейн. — Или дори от Войната на Сянката. Войната за Силата. Нещо, което се е крило в Пътищата толкова дълго, че вече не може да излезе навън. Никой, дори и Огиер, не знае докъде стигат Пътищата, или колко дълбоко. Може дори да е нещо от самите Пътища. Както каза Лоиал, Пътищата са живи неща, а във всички живи неща има паразити. Може дори да е създание на самата развала, нещо, породено от загниването. Нещо, което мрази живота и светлината.

— Престанете! — извика Егвийн. — Не искам да слушам повече. Аз го чух, това, как казваше... — Тя млъкна и потръпна.

— Чакат ни още по-лоши неща — тихо промълви Моарейн. Ранд не смяташе, че го каза, за да я чуе някой.

Айез Седай уморено се качи на седлото си и въздъхна с благодарност.

— Това е опасно — каза тя, все още гледайки към срутените порти. Обгорената си тояга удостои само с бегъл поглед. — Това нещо не може да излезе навън, но всеки би могъл да проникне вътре. Стигнем ли до Фал Дара, трябва да заръчам на Агелмар да изпрати хора да го зазидат.

И тя посочи на север, към кулите, извисяващи се в мъгливото небе.

ГЛАВА 46

ФАЛ ДАРА

Егвийн огледа околността, придърпа пелерината си и потръпна от хлад.

— Мъртво като в Изпепелените земи — промълви намръщено Нинив.

— Поне сме навън — каза Перин, а Мат добави:

— Навън, но къде?

— Шиенар — каза Лан. — Вече сме в Граничните земи. — В твърдия му тон се долови лека нотка на радост. Стражникът си беше почти у дома.

Граничните земи. Значи и Погибелта не беше далеч. Погибелта. Окото на света. И онова, заради което бяха дошли тук.

— Близко сме до Фал Дара — каза Моарейн. — Само още няколко мили.

На североизток от тях, над върховете на дърветата се издигаха кули, тъмни на фона на утринното небе.

Докато яздеха, Ранд забеляза някакви разцепени дървета, сякаш ударени от мълнии.

— Студът — отговори Лан на незададения му въпрос. — Понякога зимата тук е толкова студена, че дървесната мъзга замръзва и те се цепят. Има нощи, в които можеш да чуеш как дървото се пука от студ, а въздухът е толкова остър, че ти се струва, че и той ще се разтресе. Това е съвсем обичайно, да не говорим за миналата зима.

Ранд поклати глава. Дървета да се цепят от студ? И то в една обикновена зима? А какво ли е било през миналата! Сигурно нещо невъобразимо.

— Кой каза „миналата зима“? — обади се Мат с тракащи зъби.

— Ха, това си е най-обикновена пролет, овчарю — отвърна Лан. — Чудесна пролет, колкото да оживее човек. Но ако искате горещина, какво пък, в Погибелта ще ви стане доста горещо.

— Кръв и пепел. Кръв и проклета пепел! — тихо промърмори Мат.

Започнаха да подминават ферми, но въпреки че беше време да се готвят гозбите за обяд, над каменните комини не се виеше никакъв пушек. Из полетата не се мяркаха нито хора, нито стока, макар понякога да се мяркаше по някой плуг или кола, изоставени, сякаш собственикът им щеше да се върне всяка минута.

В двора на една от фермите кълвеше самотно пиле. Едното крило на вратата към обора се люлееше свободно на вятъра; долната панта на другото се беше счупила и то се беше килнало. Високата къща с необичайно островърх покрив, който се допираше почти до земята, беше притихнала и мълчалива. Нямаше куче, което да се затича към оградата и да залае по тях. Насред двора бе захвърлена коса. Край кладенеца се виждаха преобърнати ведрa.

— Къде ли са заминали всички? — попита Егвийн. — И защо? Отишли са си скоро.

— Какво те кара да мислиш така? — обади се Мат. — Като я гледам тази врата на обора, може да ги е нямало цяла зима. — Нинив и Егвийн го изгледаха, сякаш беше малоумен.

— Пердетата на прозорците — обясни търпеливо Егвийн. — Много тънки са за зимни пердета, дори и тук. Колкото и да е студено тук, никоя стопанка не би окачила такива преди повече от седмица-две.

Премъдрата кимна.

— Пердета — изкикоти се Перин. Но веднага изтри усмивката от лицето си, щом двете жени го изгледаха с вдигнати вежди. — О, съгласен съм с вас. Ръждата по онази коса в двора показва, че не е стояла повече от няколко дни на открито. Трябва да си го забелязал, Мат. Дори и да си пропуснал пердетата.

Ранд изгледа Перин накриво, стараейки се да прикрие удивлението си. Собственият му поглед беше по-остър от този на Перин беше поне когато ловяха заедно зайци из Западния лес, — но и той не бе забелязал острието на косата толкова добре, че чак да различи и ръждата по него.

— Все ми е едно къде са отишли — изръмжа Мат. — Това, което ми се ще, е само да намерим някое място с топло огнище. И то по скоро.

— Но защо ли са се махнали? — промърмори Ранд почти на себе си.

Погибелта не беше далече оттук. Погибелта, където обитаваха всички Чезнещи и тролоци, с изключение на онези, които бяха слезли в Андор, за да ги преследват. Погибелта, където те самите отиваха.

— Нинив, може би все пак вие двете с Егвийн не трябва да тръгвате с нас към Окото — каза Ранд. Те го изгледаха така, сякаш им говореше глупости, но след като Погибелта беше толкова близо, той беше длъжен да направи последен опит. — Може би ще е достатъчно, че сте иаблиз. Моарейн не каза, че е необходимо да ходите там. Ти също, Лоиал. Защо не останете във Фал Дара? Докато се върнем, или да заминете за Тар Валон. Може би ще се намери някой търговски керван за там, или пък, бас държа, че Моарейн би могла дори да наеме някоя каляска. И после, когато всичко свърши, да се срещнем в Тар Валон.

— Тавирен. — Въздишката на Лоиал изтътна глухо като гръмотевица. — Ти завихряш живота на другите около себе си, Ранд ал-Тор. Ти и твоите приятели. Вашата съдба предопределя нашите. — Огиер сви рамене, а после изведнъж лицето му се разполови от широка усмивка. — А освен това, струва си да срещнеш Зеления човек. Старейт Хаман много пъти ми е разказвал за своята среща със Зеления човек, както и баща ми, а и повечето останали Старей.

— Толкова много? — обади се Перин. — Според сказанията е трудно да се намери Зеления човек и никой не може да го намери два пъти.

— Не, два пъти не — съгласи се Лоиал. — Но пък аз никога не съм го срещал, нито вие. Той, изглежда, не избягва толкова нас, Огиер, колкото вас, човеците. Толкова много знае за дърветата. Знае дори Дървесните песни.

— Искях само да кажа, че... — почна Ранд, но Премъдрата го прекъсна:

— Тя твърди, че двете с Егвийн също сме част от Шарката. Всички сме втъкани в нея заедно с вас тримата. Ако трябва да ѝ се вярва, в тази част на Нишката се заплита нещо, което би могло да спре Тъмния. А се боя, че вече ѝ вярвам — твърде много неща се случиха, за да не ѝ вярвам. Но ако двете с Егвийн се отдръпнем, как бихме могли да повлияем на Шарката?

— Аз исках само да...

Нинив отново рязко го прекъсна:

— Знам какво искаше. — Тя го изгледа, докато той не се помръдна неловко върху седлото си, след което лицето ѝ омекна. — Знам какво се опитваше, Ранд. На мен Айез Седай никак не ми допадат, а тази — най-малко от всички, струва ми се. Още по-малко ме привлича ходенето до Погибелта. Но най-малко от всичко ми харесва Бащата на лъжите. Ако вие, момчета... вие, мъже, можете да направите това, което трябва да се направи, защо си мислите, че аз не мога? Или Егвийн? — Нямаше вид на човек, който очаква отговор. Стисна юздите и кимна намръщена напред, към Айез Седай. — Чудя се дали най-после ще стигнем Фал Дара, или тя смята да изкараме цяла нощ така?

След като Премъдрата се понесе напред към Моарейн, Мат отрони:

— Виж ти. Нарече ни мъже. Струва ми се, че едва вчера ни разправяше, че не би трябвало да излизаме от повоите си, а сега ни нарече мъже.

— Вие все още би трябвало да се държите за престилките на майките си — обади се Егвийн, но Ранд не мислеше, че го казва искрено. Тя придърпа Бела по-близо до дорестия му кон и заговори тихо, за да не чуят останалите, въпреки че Мат наостри слух. — Само танцувах с този Ейрам, Ранд — промълви тя тихо, без да го поглежда. — Нали няма да го вземеш навътре, че съм танцувала с някой, когото никога повече няма да срещна?

— Не — отвърна ѝ той. „Какво ли я кара да повдига този въпрос тъкмо сега?“ — Разбира се, че не. — Но изведнъж си спомни за нещо, което Мин му беше казала в Бейрлон. Сякаш се беше случило преди сто години. „Тя не е за теб, нито ти за нея; поне не така, както и на двамата ви се иска.“

Градът Фал Дара беше построен върху по-високи хълмове, отколкото заобикалящата го околност. Съвсем не беше толкова голям, колкото Кемлин, но стените му бяха високи като Кемлинската крепост. По протежение на цяла миля извън крепостната стена, околоръст, по земята нямаше никаква растителност освен трева, при това подрязана ниско. Нищо не можеше да се приближи, без да бъде забелязано от някоя от многобройните високи кули, покрити с дървени навеси. Докато стените на Кемлин представляваха произведение на

каменоделското изкуство, строителите на Фал Дара, изглежда, изобщо не бяха се интересували дали някой ще намери крепостта за красива. Сивият камък изглеждаше безмилостно мрачен и прогласяваше, че предназначението му е само едно: да брани. На кулите плющяха флагове, създаващи впечатлението, че извисяващият се Черен ястреб, гербът на Шиенар, се рее над крепостните стени.

Лан свали качулката на плаща си и въпреки студа подкани и останалите да го последват. Моарейн вече беше свалила своята.

— Според закона на Шиенар — поясни Стражникът — и според закона на всички Гранични земи, никой няма право да крие лицето си вътре в стените на един град.

— Всички тук ли са толкова хубави? — изсмя се Мат.

— Един Получовек не може да се скрие, покаже ли лицето си — отвърна с равен тон Стражникът.

Усмивката на Ранд се стопи. Мат припряно свали качулката си. Портите стояха разтворени, високи и обковани с тъмно желязо, но пред тях стояха на стража дузина мъже със златистожълти туники над ризниците, всички със знака на Черния ястреб. Дръжките на дългите мечове на гърбовете им стърчаха над раменете, а на кръстовете им висяха широки ханджари, боздугани и секири. Конете им бяха привързани наблизко и имаха заплашителен вид със стоманените брони, покриващи гърдите, шиите и вратовете им, и с копията, прикрепени до стремената. Изглеждаха готови всеки миг да бъдат яхнати. Но стражите не понечиха да спрат Лан, Моарейн и техните спътници. Вместо това размахаха ръце и завикаха радостно.

— Даи Шан! — извика един от тях и размаха облечените си в стоманени ръкавици ръце. — Даи Шан!

Други неколцина се развикаха:

— Слава на Строителите! Кисераи ти Ваншо! — Лоиал изглеждаше изненадан, но скоро се заусмихва доволно и също замахна на стражите.

Един от мъжете се затича край коня на Лан, без изобщо да изглежда затруднен от тежката си броня.

— Ще полети ли отново Златния жерав, Даи Шан?

— Мир, Раган — беше краткият отговор на Стражника и мъжът изостана след него. Върна се при стражите, но лицето му беше помръкнало.

Навлязоха с конете по застланите с камък улици, изпълнени с народ и коли, и Ранд се намръщи угрижено. На пръв поглед Фал Дара гъмжеше от народ, но хората не приличаха на нетърпеливите тълпи в Кемлин нито на суетливата човешка гмеж из Бейрлон. Тук хората се измерваха с тежки погледи, мрачните им лица сякаш бяха лишени от всякакво чувство. Коли и фургони, отрупани догоре с покъщнина, бяха изпълнили улиците. Отгоре седяха децата — възрастните не ги пускаха да слязат дори за да си поиграят. Децата гледаха още по-безмълвно от възрастните и тъжните им очи сякаш бяха обладани от духове. Пространствата между фургоните бяха пълни с рунтави крави и шарени свине, с кафези, натъпкани с пилета, патици и гъски. И той разбра защо фермите бяха празни.

Лан ги поведе към цитаделата в центъра на града — масивна каменна камара на билото на най-високия хълм. Сух ров, дълбок и широк, на чието дъно стърчеше гора от остри стоманени пръти с върхове като бръснач, обкръжаваше високите стени на каменния вал. Последната защита, ако останалата част на града паднеше. Откъм едната кула на портата облечен в тежка ризница мъж извика:

— Добре дошъл, Даи Шан.

Последваха други викове:

— Златния жерав! Златния жерав!

Копитата на конете им забарабаниха по тежките греди на спуснатия мост и те преминаха над рова и после под подвижната решетка. Щом влязоха в крепостта, Лан скочи от седлото и поведе Мандарб, давайки знак и на останалите да слязат.

Първият площад на цитаделата се оказа огромен квадрат, застлан с камъни и обграден от кули и бойници, яки като онези на външните стени. Колкото и да беше голям, дворът изглеждаше не по-малко претрупан с народ от улиците извън цитаделата и суматохата беше не по-малка, макар все пак да се долавяше някакъв ред. Край половин дузина ковачници около площада, в които трещяха чукове, горяха пещи, чиито мехове се задвижваха от по двама яки мъже, облечени в кожени престилки. Момчета тичаха, помъкнали кошове с току-що изковани подкови към налбантите. Ковачи на стрели размахваха чукове край тях и щом някой кош се напълнеше, други момчета го отнасяха и поставяха празен на негово място.

Пред входа на замъка ги чакаха слуги в златисточерни ливреи, които поеха конете им, а един облечен в плетена ризница човек им се поклони официално. Беше без шлем и главата му беше обръсната, с изключение на опашката в средата на темето му, привързана с кожена лента.

— Толкова време мина, Моарейн Айез Седай. Колко е хубаво, че отново ви виждам, Даи Шан. — Той отново се поклони, този път на Лоиал. — Слава на Строителите. Кисераи ти Ваншо.

— Недостоен съм — отвърна официално Лоиал. — Нищожен е трудът ми. Цингу ма чоба.

— Чест е за нас, Строителю — отвърна мъжът. — Кисераи ти Ваншо. — Той отново се обърна към Лан. — Лорд Агелмар ви очаква, Даи Шан. Насам, моля.

Последваха го в замъка по груби каменни коридори с окачени по стените цветни килими и дълги копринени завеси с извезани ловни и бойни сцени. Посрещачът им продължи:

— Радвам се, че призивът ни е достигнал до вас, Даи Шан. Ще развеете ли отново знамето на Златния жерав?

Коридорите имаха суров, войнствен вид, с изключение на тъканите по стените. А дори и по тях фигурите бяха простовати, извезани с минимално количество нишки, само колкото да се очертае грубо смисълът им, макар да бяха с ярки цветове.

— Наистина ли положението е толкова лошо, колкото изглежда, Ингтар? — попита спокойно Лан.

— Нещата никога не са чак толкова лоши, колкото изглеждат, Даи Шан. Малко по-зле е тази година, отколкото обикновено, това е всичко. Набезите продължиха и през зимата, дори в самия й разгар. Но шурмовете не бяха по-тежки, отколкото навсякъде другаде из Граничните земи. Все още продължават нощем, но какво друго може да се очаква през пролетта, ако това изобщо може да се нарече пролет. От Погибелта се завръщат съгледвачи — тези от тях, които успеят да се върнат, разбира се — с вести за тролокски станове. Все пресни новини, за нови станове. Но ние ще ги пресрещнем при Тарвинската клисура, Даи Шан, и ще ги отблъснем, както винаги.

— Разбира се — отвърна Лан, но не изглеждаше съвсем убеден. Ингтар спря пред една врата, заяви, че го чакат неотложни задачи, и ги остави.

Влязоха. Помещението беше оборудвано съвсем по предназначение, както и всичко останало в цитаделата, с бойници по външната стена и тежък лост за дебелата врата, по която също имаше процепи за стрелба. Само едно пано беше окачено тук. Покриваше цяла стена и изобразяваше мъже, облечени в брони като воините на Фал Дара, сражаващи се с мърдраали и тролоци в някакъв планински проход.

Маса, голяма ракла и няколко стола съставяха цялата мебелировка, както и две стойки на стената, които веднага привлякоха вниманието на Ранд. На едната беше окачен дълъг двуостър меч, по висок от човешки бой. Под него имаше масивен боздуган с големи метални шипове, а до него — правоъгълен щит с изобразени върху него три лисици. На другата стойка бе окачено рицарско снаряжение, подредено така, както би го носил притежателят му. Дори тук, в самата сърцевина на цитаделата, оръжията и снаряжението изглеждаха готови всеки момент да влезнат в употреба. Както цялото обзавеждане, и те бяха масивни и само семпло украсени със златни инкрустации.

При тяхното влизане Агелмар се изправи и обиколи масата, отрупана с карти, пергаменти и пера, поставени на стойки до мастилниците. На пръв поглед видът му беше твърде миролюбив за цялата тази военна обстановка — синьо кадифено палто с висока бяла яка и меки кожени ботуши, — но след като го погледна повторно, Ранд реши, че се е заблудил. Като всички други войнствени мъже, които вече беше видял из двора, главата на Агелмар беше обръсната, с изключение на дългата опашка на темето му, вече съвсем побеляла. Лицето му беше сурово като на Лан, с малки бръчици само около очите. Очи като кафяв камък, които сега грееха усмихнати.

— Мир. Колко се радвам, че те виждам, Даи Шан — каза владетелят на Фал Дара. — И вас, Моарейн Айез Седай, може би още повече. Вашата поява ме топли, Айез Седай.

— Нинте каличние но домашита, Агелмар Даи Шан — отвърна официално Моарейн, но с нотка, подсказваща, че са стари приятели. — Вашето господамство ме топли, лорд Агелмар.

— Кодоме каличние хо ни, Айез Седай, хей. Тук Айез Седай винаги е приета радушно. — Той се обърна към Лоиал. — Вие сега сте далеч от стеддинг, Огиер, но сте чест за Фал Дара. Вечна слава на Строителите. Кисераи ти Ваншо, хей.

— Недостоен съм — отвърна Лоиал с поклон. — Честта е моя. — Той погледна към суровите каменни стени и изглежда, се бореше със себе си. Ранд се зарадва, че Огиер успя да се въздържа от друг коментар.

В стаята влязоха слуги в черно-златисти ливреи. Някои поднесоха върху сребърни подноси сгънати кърпи, влажни и топли, та пътниците да избършат праха по лицата и ръцете си. Други носеха греяно вино с подправки и купи с изсушени сливи и кайсии. Лорд Агелмар се разпореди да приготвят стаи за отдих и бани.

— Дълъг е пътът от Тар Валон — каза той. — Трябва да сте много уморени.

— Маршрутът, по който минахме, беше кратък — отвърна Лан. — Но не по-малко изтощителен от дългия.

Агелмар изглеждаше леко озадачен, след като Стражникът не поясни нищо повече, но само промълви:

— Няколко дни почивка и напълно ще се възстановите.

— Моля ви за подслон само за една нощ, лорд Агелмар — отвърна Моарейн. — За нас и за конете ни. И пресни провизии за утре заран, ако можете да ни отделите. Опасявам се, че трябва да ви напуснем много скоро.

Агелмар се намръщи.

— Но аз смятах... Моарейн Седай, нямам право да ви моля за това, но в Тарвинската клисура вашето присъствие ще бъде по-ценно от хиляда копия. Както и вашето, Даи Шан. Хиляди мъже ще се притекат само като чуят, че Златният жерав отново е полетял.

— Седемте кули са разрушени — отвърна дрезгаво Лан. — И Малкиер е мъртва. Малцина останаха от нея, пръснати по земния лик. Аз съм Стражник, Агелмар. Заклел съм се в Пламъка на Тар Валон и дългът ме обвързва с Погибелта.

— Разбира се, Даи Ш... Лан. Разбира се. Но няколко дни забавяне, е, най-много няколко седмици, няма да са от голямо значение. Вие сте необходим. Вие, както и Моарейн Седай.

Моарейн си взе сребърен бокал от един от слугите.

— Ингтар, изглежда, е убеден, че ще се преборите с тази заплаха, както сте ги надвивали толкова пъти през годините.

— Айез Седай — отвърна кисело Агелмар. — Ако се наложи Ингтар да язди сам до Тарвинската клисура, той ще язди,

провъзгласявайки по целия си път, че тролоците и този път ще бъдат отблъснати. Гордостта му е толкова голяма, че е в състояние да си повярва, че и сам може да ги надвие.

— Този път не е толкова убеден, колкото си мислиш, Агелмар. — Стражникът задържа бокала в ръката си, без да отпива. — Много ли е тежко положението?

Агелмар сс поколеба, после издърпа една карта от купчината на масата, погледна я за миг и я хвърли обратно.

— Щом тръгнем към Клисурата — промълви той тихо, — народът ще бъде отпратен на юг към Фал Моран. Надявам се поне столицата да удържи. Мир, трябва да удържи. Все нещо трябва да удържи.

— Толкова ли е зле? — попита Лан, а Агелмар кимна унило. Ранд, Мат и Перин се спогледаха тревожно. Не беше трудно да се повярва, че тролоците, струпващи се в Погибелта, се готвят да тръгнат срещу тях тримата. Агелмар продължи мрачно:

— Кандор, Арафел, Салдеа — тролоците ги нападаха през цялата зима. Такова нещо не е бивало от Тролокските войни насам; набезите никога не са бивали така жестоки и кръвопролитни. Всеки крал и всеки съвет е убеден, че откъм Погибелта иде голям щурм; и всеки в Граничните земи е убеден, че щурмът е срещу неговата земя. Никой от техните съгледвачи и никой от Стражниците не съобщава, че тролоците се трупат до тяхната граница, както тук при нас, но въпреки това са убедени и всеки от тях се страхува да изпрати свои войни на друго място. Хората мълвят, че светът е на свършване, че Тъмния отново се е освободил от оковите. Шиенар сама ще тръгне в поход към Тарвинската клисура и враговете ще ни превъзхождат най-малко десет към един. Най-малко. Това може да се окаже последният Сбор на копията.

— Лан... не! — Даи Шан, защото ти все пак си Увенчаният с диадема Боен повелител на Малкиер, каквото и да казваш. Даи Шан, пряпорецът на Златния жерав в челото на колоната ще повдигне духа на мъжете, които знаят, че тръгват на север, за да умрат. Мълвата ще се разнесе като горски пожар и макар кралете им да са заповядали да стоят по местата си, копия ще се стекат от Арафел и Кандор, та дори и от далечна Салдеа. Макар и да не могат да пристигнат навреме, за да застанат редом до нас в Клисурата, те могат да спасят Шиенар.

Лан заби поглед във виното си. Лицето му не се промени, но виното се разля по ръката му, понеже сребърният бокал се смачка в стиснатата му десница. Един от слугите го взе от ръката му и я изтри с кърпа; друг постави в ръката му нов бокал. Лан сякаш не забеляза всичко това.

— Не мога! — прошепна той. Очите му блестяха от гняв, но гласът му бе спокоен. — Аз съм Стражник, Агелмар. — Острият му поглед се плъзна по лицата на Ранд и Мат, Перин и Моарейн. — При първи зори тръгвам към Погибелта.

Агелмар въздъхна тежко.

— Моарейн Седай, вие поне няма ли да дойдете? Една Айез Седай би могла да промени развоя на битката.

— Не мога, лорд Агелмар. — Моарейн изглеждаше обезпокоена. — Наистина тежка битка предстои, не е случайно, че тролоците се сбират край Шиенар, но нашата битка, истинската битка е с Тъмния и тя ще се състои в Погибелта, при Окото на света. Вие трябва да водите вашата битка, ние нашата.

— Не ми казвайте, че се е освободил! — Гласът на коравия като скала Агелмар изкънтя отчаяно, но Моарейн бързо поклати глава.

— Все още не. Ако ние спечелим при Окото на света, може би никога повече няма да се измъкне.

— Но нима можете да намерите Окото, Айез Седай? Ако задържането на Тъмния в затвора му зависи от това, то все едно че всички ние сме загинали. Мнозина са се опитвали и са се проваляли.

— Мога да го намеря, лорд Агелмар. Надеждата все още не е изгубена.

Агелмар замислено я изгледа, а после погледна и останалите. Изглеждаше твърде озадачен от присъствието на Нинив и Егвийн — грубите им селски дрехи ярко се различаваха от копринените одежди на Моарейн, макар и нейните да бяха изцапани и запрашени от пътя.

— Те също ли са Айез Седай? — попита той със съмнение. Моарейн мълчаливо поклати глава и той се обърка още повече. Погледът му обходи младежите от Емондово поле и се спря на Ранд, който попипваше увития в червен плат меч на кръста си.

— Странна охрана си водите, Айез Седай. Само един боец. — След това погледна към Перин и секирата, окачена на колана му. — Може би двама. Но и двамата са почти момци. Нека поне да пратя хора

с вас. Стотина копия повече или по-малко няма съществено да променят нещата в Клисурата, докато на вас ще ви трябва много повече от един Стражник и трима младоци. А и двете жени няма да помогнат много, освен ако не са предрешени айилки. Тази година в Погибелта е по-лошо от обикновено. Тя... се размърдва.

— Сто копия ще са твърде много — отвърна Лан. — А хиляда няма да стигнат. Колкото по-голям отряд вземем в Погибелта, толкова по-голяма е вероятността да привлечем внимание. Трябва да стигнем до Окоето без битка, ако може. Сам знаеш, че когато тролоците предприемат сражение сред Погибелта, изходът е почти предрешен.

Агелмар кимна мрачно, но все пак не искаше да се предаде.

— Тогава по-малко. Дори десетина добри воители ще ти осигурят по-сигурното превеждане на Моарейн Седай и другите две жени до Зеления човек, отколкото само тези трима млади приятели.

Ранд внезапно осъзна, че според владетеля на Фал Дара тъкмо Нинив и Егвийн, заедно с Моарейн, щяха да се сражават с Тъмния. Това изглеждаше естествено. Подобна битка предполагаше използването на Единствената сила, а това означаваше жени. „Такава битка предполага използването на Силата.“ Той пъхна палци под колана си и го стисна здраво, за да спре треперенето на ръцете си.

— Никакви воители — заяви Моарейн. Агелмар отвори отново уста, но тя продължи, без да му позволи да се намеси. — Всичко опира до природата на Окоето и същността на Зеления човек. Колцина от Фал Дара изобщо са намирали Зеления човек и са се добирали до Окоето?

— Изобщо? — Агелмар повдигна рамене. — От Стогодишната война насам не могат да се съберат на пръстите на едната ми ръка.

— И никой не е стигал до Окоето на света — добави Моарейн. — Освен ако Зеления човек сам не пожелае да го намерят. Нуждата е ключът, и намерението. Знам къде да отида... Била съм там и преди.

Ранд извърна глава изумен. Погледнаха я и другите, но Айез Седай сякаш не забеляза реакцията им.

— Но ако дори само един сред нас търси славата в желанието си името му да се добави към останалите четирима, може никога да не го намерим, макар че ще ги заведе точно на мястото, което си спомням.

— Вие сте виждали Зеления човек, Моарейн Седай? — Владетелят на Фал Дара беше искрено впечатлен. — Но щом като вече сте го срещали...

— Нуждата е ключът — повтори тихо Моарейн. — А няма по-велика нужда от моята. От нашата. А и аз разполагам с нещо, което другите търсачи не са имали.

Очите ѝ за миг се откъснаха от лицето на Агелмар и се стрелнаха към Лоиал.

— Тавирен — промълви тихо Огиер.

Агелмар вдигна ръце.

— Ще бъде, както кажете, Айез Седай. Мир, щом истинската битка ще се състои при Окото на света, изкушавам се да развея флага на Черния ястреб след вас, вместо към Клисурата. Бих могъл да ви проправя път...

— Това би било истинско бедствие, лорд Агелмар. Пълно поражение, както при Клисурата, така и при Окото. Вие имате вашата битка, ние — нашата.

— Мир! Както кажете, Айез Седай.

След като решението бе взето, колкото и да не му харесваше, гологлавият владетел на Фал Дара ги покани на трапезата си, като през цялото време си говореха за ловни соколи, коне и кучета, без никой повече да споменава за тролоци, за Тарвинската клисура или за Окото на света.

Трапезарията също беше обзаведена сурово. Голяма камина огряваше стаята, но не толкова, че човек, извикан внезапно навън, да се стресне от студа. Слуги в ливреи им поднесоха гореща супа, хляб и сирене, а разговорът продължи за книги и музика, докато лорд Агелмар не забележа, че хората от Емондово поле седят смълчани. Като добър домакин, той учтиво им зададе приканващи въпроси, целящи да ги изкарат от свенливото мълчание.

Ранд скоро се усети, че му се иска да разкаже за Емондово поле и Две реки. Трябваше да прояви усилие, за да не се впуска в дълги разкази. Надяваше се, че и останалите ще успеят да се сдържат, особено Мат. Единствена Нинив остана мълчалива, похапвайки и отпивайки сдържано от чашата си.

— У нас, в Две реки имаме една песен — изтърси Мат. — „На връщане от Тарвинската клисура“. — Той млъкна разколебан, усетил, че отново е повдигнал тема, която всички досега старателно отбягваха, но Агелмар се справи леко.

— Нищо чудно. Малко земи не са изпращали през годините свои мъже да отблъснат Погибелта.

Ранд се спогледа с Мат и Перин. Мат безмълвно оформи с устни името Манедерен.

Агелмар пошепна нещо на един от слугите и скоро той донесе кутия табак и лули за Лан, Лоиал и лорд Агелмар.

— Табак от Две реки — кимна одобрително владетелят на Фал Дара, докато тримата тъпчеха лулите си. — Трудно стига дотук, но си струва цената.

Когато Лоиал и двамата мъже запухкаха доволно, Агелмар хвърли поглед към Огиер.

— Изглеждаш ми смутен, Строителю. Не си обзет от Копнежа, надявам се. От колко време си извън стеддинг?

— Не е от Копнежа и не съм бил навън чак толкова дълго. — Лоиал сви рамене и от лулата му се изви спирала сиво-синкав дим. — Очаквах... надявах се... че дъбравата все още ще е тук. Или поне някакви останки от Мафал Дадаранел.

— Кисераи ти Ваншо — промърмори Агелмар. — Тролоксните войни не са оставили нищо освен спомени, Лоиал, сине на Арент, и хората да градят върху тях. А те не са могли да уподобят работата на Строителите повече, отколкото аз самият. Онези сложни плетеници и шарки, които вашият народ създава, не са по силите на човешките очи и ръце. Може би сме искали да избегнем неумелото подражание, което би представлявало само едно вечно напомняне за онова, което сме изгубили. Друга е красотата на простите неща, само в една линия, врязана просто така. В едно цвете сред камъните. Грубостта на камъка прави цветето още по-красиво. Мъчим се да не живеем непрекъснато със спомена за онова, което си е отишло. И най-силното сърце би се скъсало под такава тежест.

— Цветът на лотоса се носи над водата — зарецитира тихо Лан. — Над блатото плющят крилете на рибаря. Завихрят се в смъртта живот и хубост.

— Да — отрони Агелмар. — Да. И за мен самия това винаги е символизирано всичко. — Двамата мъже поклатиха замислено глави.

„Поезия в устата на Лан?“ Този човек беше като кромид лук — всеки път, когато Ранд решаваше, че е разбрал всичко за Стражника, откриваше отдолу поредния слой.

Лоиал бавно кимна.

— Може би и аз самият отдавам твърде много мисли на онова, което е отминало. Но все пак дъбравите бяха красиви. — Сега той оглеждаше строгото помещение, сякаш го вижда за пръв път и изненадващо за самия себе си намира в него неща, които си струва да бъдат видени.

На вратата се появи Ингтар и се поклони.

— Моля да ме извините, владетелю, но поискахте да ви съобщаваме за всичко по-необичайно, колкото и дребно да е то.

— Да, какво има?

— Дребна работа, владетелю. Един странник се опита да проникне в града. Не е от Шиенар. По говора изглежда, че е люгардец. На такъв прилича. Когато стражите на Южната порта се опитали да го разпитат, той им се отскубнал. Видели го да навлиза в леса, но скоро след това го хванали да се катери по крепостната стена.

— И това наричате дребна работа! — Агелмар рязко се изправи и столът му се килна на пода. — Мир! Стражата на кулата е толкова разсеяна, че човек може да се доближи до стената, без да го забележат, и ти наричаш това „дребна работа“?

— Този човек е луд, владетелю. — В гласа на Ингтар се долавяше благоговееен трепет. — Светлината закриля лудите. Може би Светлината е заслонила очите на стражата на кулата и му е позволила да се доближи до стените. Разбира се, един нещастен луд не би могъл да създаде неприятности.

— Докараха ли го вече? Добре. Доведете ми го тук. Веднага. — Ингтар се поклони и излезе, а Агелмар се обърна към Моарейн. — Моля за вашето извинение, Айез Седай, но трябва да разбере какъв е случаят. Може би е просто някой окаян нещастник, чийто разсъдък е заслепен от Светлината, но... Само преди два дни хванаха двама от собствените ни хора, които се опитвали в нощта да прережат пантите на една порта за коне. Малка, но достатъчна, за да минат тролоците през нея. — Лицето му се сгърчи в гримаса. — Мраколюбци, предполагам, макар че ми е противно да допускам, че има такива и в Шиенар. Хората ги разкъсаха преди стражите да успеят да ги доведат при мен, така че никога няма да разбере. Ако и сред шиенарци е възможно да има Мраколюбци, трябва да съм особено предпазлив

спрямо външни хора. Ако желаете да се оттеглите, ще се разпоредя да ви покажат стаите.

— Мраколюбците не знаят нито граници, нито родна кръв — отвърна Моарейн. — Има ги във всяка земя и не са отникъде. Аз също съм заинтересована да видя този човек. Шарката образува Сплит, лорд Агелмар, но крайната форма на Сплита все още не е ясна. Тя все още е в състояние да заплете света или да го разплете и да завърти Колелото да затъче наново. В този момент дори и най-малките неща могат да изменят формата на Сплита. В този момент съм длъжна да бъда бдителна и спрямо най-дребните и необичайни неща.

Агелмар погледна Нинив и Егвийн и каза:

— Както желаете, Айез Седай.

Ингтар се върна, повел зад себе си двама стражи с дълги алебарди, които охраняваха един човек, приличащ на парцалена торба, обвърната с хастара навън. Лицето му беше покрито с мръсотия, оплескала разрошената му, неподстригвана коса и брада. Той пристъпи в стаята и хлътналите му очи зашариха насам-натам.

— Нямате основание да ме задържате — проплака омърляният скитник. — Аз съм само един нещастен човек, изоставен от Светлината, който като всички търси място, където да намери убежище от Сянката.

— Граничните земи са странно място да търсиш... — почна Агелмар, но Мат го прекъсна.

— Амбулантът!

— Падан Фейн — съгласи се Перин и закима.

— Просякът — добави дрезгаво Ранд и подскочи на стола си, стреснат от внезапната омраза, блеснала в очите на Фейн. — Това е човекът, който разпитваше за нас из Кемлин. Той беше.

— Е, значи това наистина ви засяга, Айез Седай — промълви замислено Агелмар.

Моарейн кимна.

— Много се опасявам, че наистина ни засяга.

— Аз не исках — проплака Фейн. — Той ме накара! Той, с пламтящите си очи. — Ранд трепна. Мат беше пхнал ръка под сетрето си, без съмнение стиснал отново камата от Шадар Логот. — Той ме превърна в своя хрътка! В негова хрътка, да душа и преследвам без мир и покой. Само в негова хрътка, дори след като ме изхвърли.

— Това не засяга всички присъстващи — каза мрачно Моарейн. — Има ли къде да поговоря с него насаме, лорд Агелмар? — Устата ѝ се беше стиснала от отвращение. — И първо го измийте. Може да се наложи да го докосна. — Агелмар кимна и заговори тихо на Ингтар, който се поклони и излезе.

— Не можете да ме заставите! — Гласът беше на Фейн, но сега той вече не плачеше, а жалкото хленчене се бе сменило с рязък, арогантен тон. Вече стоеше изправен, гърбицата му бе изчезнала. Отметнал глава, той извика към тавана: — Никога вече! Няма... да... позволя! — Той погледна надменно Агелмар, сякаш ескортиращите го воители бяха собствената му стража, а владетелят на Фал Дара не беше този, който го бе задържал, а равен нему. — Тонът му стана угоднически и мазен. — Тук има някакво недоразумение, велики владетелю. Понякога ме спохождат видения, но това скоро ще мине. Да, скоро ще се отърва от тях. — И пръстите му презрително дръпнаха дрипите, с които се беше навлякъл. — Не се подвеждайте от всичко това, велики владетелю. Трябваше да се крия от онези, които се опитваха да ме спрат, а пътят ми беше дълъг и труден. Но най-сетне стигнах земи, в които хората все още познават заплахите на Баалзамон, където мъжете все още се сражават срещу Тъмния.

Ранд го гледаше задавен. Гласът наистина беше на Фейн, но думите му изобщо не звучаха като от устата на амбуланта.

— Значи си дошъл тук, защото ние се сражаваме с тролоци? — каза Агелмар. — И си толкова важен, че някой се опитва да те спре? Тези хора казват, че си амбулант на име Падан Фейн, и че тъкмо ти си ги преследвал.

Фейн се поколеба. Лудешкият му поглед трескаво обходи хората от Емондово поле, след което отново се върна на Агелмар. Ранд усети омразата в този поглед, както и страха. Но когато Фейн заговори отново, гласът му прозвуча невъзмутимо.

— Падан Фейн е просто една от многото маски, които трябваше да нося през всичките тези години. Мраколюбци ме преследват, защото разбрах как може да бъде победена Сянката. Мога да ви покажа как да го сразите, велики владетелю.

— Справяме се и сами, според човешките си възможности — отвърна сухо Агелмар. — Колелото тъче, както то само пожелае, но

ние тук сме се сражавали с Тъмния почти от самото Разрушение на света, без разни амбуланти да ни учат как да го правим.

— Велики владетелю, вашата мощ е неоспорима, но може ли тя да се противопоставя вечно на Тъмния? Нима не ви се е случвало да изпитвате безсилие? Простете ми за грубостта, велики владетелю, но вие сте смъртен човек и той в края на краищата ще ви скърши. Знам го, повярвайте, че го знам. Но аз мога да ви покажа как да изтриете Сянката от земята, велики владетелю. — Тонът му стана още по-мазен, макар и високомерен. — Само ако опитате да се възползвате от съвета ми, ще се убедите, велики владетелю. Вие сам ще изчистите земята. Вие, велики владетелю, можете да го постигнете, стига да насочите своята мощ в правилна посока. Не позволявайте повече на Тар Валон да ви вплита в своите примки и можете да спасите света. Велики владетелю, вие ще се превърнете в човека, когото историята ще запомни с това, че е донесъл окончателната победа на Светлината. — Стражите стояха на местата си, но бяха стиснали здраво дългите дръжки на алебардите си, сякаш смятаха, че ще се наложи да ги употребят.

— Твърде много си въобразява за обикновен амбулант — промълви Агелмар през рамо към Лан. — Смятам, че Ингтар е прав. Той просто е луд.

Очите на Фейн проблеснаха от гняв, но гласът му остана гладък и мазен.

— Велики владетелю, знам, че думите ми може би изглеждат надути, но стига само вие да... — Той изведнъж млъкна и отстъпи назад, понеже Моарейн се изправи и бавно заобиколи масата. Само снишените алебарди на стражите попречиха на Фейн да се изниже заднишком от стаята.

Моарейн се спря зад стола на Мат, постави ръка на рамото му и се надвеси, шепнейки нещо в ухото му. Никой не чу какво му каза, но напрежението се стопи от лицето му и той измъкна ръката си от сетрето. Айез Седай продължи и застана до Агелмар, с очи впити във Фейн. Амбулантът отново се сви и изгърби.

— Мразя го — проплака той. — Искам да се освободя от него. Искам отново да тръгна в Светлината. — Раменете му се разтресоха и сълзите бликнаха отново от очите му. — Той ме накара да го направя.

— Боя се, че той е нещо много повече от амбулант, лорд Агелмар — промълви Моарейн. — По-нищожен от човек, по-страшен от усойница и по-опасен, отколкото можете да си представите. Може да го изкъпят и след като поговоря с него. Нямам време за губене. Хайде, Лан.

ГЛАВА 47

ОЩЕ ПРОРИЦАНИЯ НА КОЛЕЛОТО

Ранд спря да крачи край масата и хвърли поглед към приятелите си. Перин беше натрошил къшей хляб и разсеяно разместваше трохи по грубата повърхност на масата. Жълтите му очи се вираха немигащи в трохите, но изглежда, виждаха нещо, което се намираше далеч отвъд тях. Мат се беше присвил в стола си, полупритворил очи, и на лицето му се беше изписала полуусмивка. Нервна усмивка, някак си невесела. И от време на време несъзнателно докосваше камата от Шадар Логот през сетрето.

Лоиал поне изобщо не изглеждаше угрижен. Оглеждаше стените. Отначало бе застанал в средата на стаята зяпнал, въртейки се бавно в кръг; сега почти допираше широкия си нос в камъка и леко проследяваше някаква fuga с кутрето си, по-дебело и от най-едрия човешки палец. От време на време притваряше очи, сякаш допирът беше по-съществен от гледането. Ушите му потрепваха леко и той си мърмореше нещо на огиерски, сякаш беше забравил за присъствието на останалите.

Лорд Агелмар стоеше пред голямата камина и разговаряше тихо с Нинив и Егвийн. Веше добър домакин, умеещ да предразположи гостите си да забравят своите тревоги. Няколко от разказите му накараха Егвийн да се изкиска. А веднъж дори самата Нинив отметна глава и се разсмя гърлено. Ранд се стресна от неочаквания звук и отново подскочи, когато столът на Мат изтрещя на пода.

— Кръв и пепел! — изръмжа Мат. — Какво толкова я задържа? — Той изправи стола си и отново се сгуши в него, без да поглежда към околните. Ръката му пак се плъзна под сетрето.

Владетелят на Фал Дара го изгледа — погледът му обхвана за миг и Ранд и Перин, без изразът му да се промени — след което отново се обърна към жените.

— Милорд — говореше Егвийн така свойски, сякаш цял живот беше употребявала титли — аз мислех, че е просто Стражник, но вие

го наричат Даи Шан и говорите за пряпорец на Златния жерав. Понякога се изразяват така, сякаш е едва ли не крал. Помня, че веднъж Моарейн го нарече последния Владетел на Седемте кули. Кой е той всъщност?

Нинив съсредоточено оглеждаше чашата в ръцете си, но Ранд забеляза, че се вслушва по-напрегнато и от Егвийн. Младежът се спря и се опита да чуе, без да създава впечатление, че подслушва.

— Владетелят на Седемте кули — произнесе Агелмар намръщено. — Древна титла, лейди Егвийн. Дори тази на Върховните владетели на Тийр не е по-стара, въпреки че титлата Кралица на Андор е древна почти колкото нея. — Той въздъхна и поклати глава. — Той не говори за това, но тази история е добре известна по Границата. Той е крал, или по-скоро е трябвало да бъде, ал-Лан Мандрагоран, Владетел на Седемте кули, Владетел на Езерата, некоронован крал на малкиерите. — Бръснатата му глава се вдигна и очите му блеснаха, сякаш изпитваше бащинска гордост. Гласът му заехтя по-могъщ, изпълнен със сила. Всички в стаята вече можеха да го чуят, без да се напругат. — Ние в Шиенар се наричаме Бранители на Границата, но само преди по-малко от петдесет години Шиенар не беше наистина част от Граничните земи. На север от нас, както и от Арафел, се намираще Малкиер. Копията на Шиенар ходеха на север, но тъкмо Малкиер възпираха Погибелта. Малкиер, Мирът да закриля спомена за нея и Светлината да освети нейното име.

— Значи Лан е от Малкиер — промълви тихо Нинив. Изглеждаше разтревожена.

Думите ѝ не прозвучаха като въпрос, но Агелмар кимна.

— Да, лейди Нинив, той е синът на ал-Акир Мандрагоран, последния коронован крал на Малкиер. Питате се как е станал това, което е сега? В началото на всичко, може би, стои Лаин. Предизвикан, Лаин Мандрагоран, братът на краля, повел своите копия през Погибелта към Изпепелените земи, към самия Шайол Гул може би. Предизвикала го Бреан, жената на Лаин, поради завистта, която изгаряла сърцето ѝ заради това, че на трона бил издигнат ал-Акир, а не Лаин. Кралят и Лаин били толкова близки, колкото може да са двама братя, близки като близнаци, дори след като кралското „ал“ било добавено към името на Акир, но ревността раздирала Бреан. Лаин бил възхваляван заради своите подвизи, и напълно справедливо, но дори и

той не можел да засенчи славата на ал-Акир. Като човек и като крал, такъв като него се ражда веднъж на сто години, ако не и по-рядко. Мир да закриля паметта му и тази на ел-Леанна.

— Лаин загинал в Изпепелените земи с повечето от тези, които го последвали, мъже, които Малкиер трудно можела да си позволи да загуби, и Бреан обвинила за тяхната гибел краля, като твърдяла, че самият Шайол Гул можел да падне, ако ал-Акир бил повел останалите войски на север заедно с нейния мъж. За да си отмъсти, тя устроила заговор с Ковин Гемалан, наричан още Ковин Благосърдечния, за да заграбят трона за нейния син, Исам. Всъщност този Ковин Благосърдечния, бил голям герой, почти толкова прославен, колкото и ал-Акир, при това бил един от Великите лордове, но когато Великите лордове хвърляли пръчките, за да изберат новия крал, само две не му достигнали, за да се изравни с Акир, и той никога не забравил, че ако над Коронувания камък само двама мъже били поставили пръчки с различен цвят, тронът щял да се падне на него. Без друг да разбере, Ковин и Бреан изтеглили войски от Погибелта, за да завземат Седемте кули, оголвайки Граничните укрепления.

— Ала ревността на Ковин имала по-дълбоки корени. — В гласа на Агелмар се проквадна отвращение. — Благосърдечния, героят, чиито славни подвизи в Погибелта били възпявани нашир и дълж по Граничните земи, бил Мраколюбец. След като Граничните укрепления били отслабени, тролоците нахлули в Малкиер като потоп. Крал ал-Акир заедно с Лаин могли да сплотят и възстановят страната; били го правили и преди. Но ориста на Лаин в Изпепелените земи разтърсила хората и нашествието на тролоците съкрушило техния дух и волята им за съпротива. На твърде много хора. Числено превъзхождащият ги враг ги изтласкал във вътрешните земи.

— Бреан побягнала със сина си Исам и се натъкнала на тролоци, докато яздела с него на юг. Никой не знае със сигурност каква е съдбата ѝ, но човек може лесно да се досети. Изпитвам съжаление само към момчето. Когато измяната на Ковин Благосърдечния излязла наяве и той бил заловен от младия тогава Джейин Чарин — вече наречен Джейин Бродяжника — и когато Благосърдечния бил доведен в Седемте кули, окован във вериги, Великите лордове поискали да бъде обезглавен и главата му да се набие на кол. Но тъй като бил вторият след ал-Акир и Лаин в сърцата на хората, кралят се изправил

срещу него в двубой и го посякъл. Ал-Акир плакал, след като убил Ковин. Според някои той оплаквал своя приятел, който се бил предал на Сянката, а според други — оплаквал самата Малкиер.

Владетелят на Фал Дара тъжно поклати глава.

— Ал-Акир и неговата кралица ел-Леанна наредили да донесат невръстния им син Лан в люлката. В неговите бебешки ръце те поставили меч на малкиерските крале, същия меч, който носи и до днес. Оръжие, изработено от Айез Седай по време на Войната за Силата, Войната на Сянката, която сложила край на Приказния век. И помазали главата му с масло, и го нарекли Даи Шан, Увенчан с диадема Боен повелител, и го посветили за бъдещ крал на малкиерите, и от негово име произнесли древната клетва на малкиерските крале и кралици. — Лицето на Агелмар придоби суров вид, докато изговаряше думите, сякаш самият той беше произнасял тази клетва или някоя много подобна на нея. — „Да стоя насрещу Сянката, догде желязото е твърдо и камъкът стои на мястото си. Да защитавам Малкиер, догде остане и последна капка родна кръв. Да отмъстя за туй, що не може да бъде защитено.“ Думите отекнаха в стаята.

— Ел-Леанна окачила медальон на шията на своя син, за да не се забравя кой е, и бебето, увито в пелени от собствените ръце на кралицата, било предадено на двадесет избраници от кралската охрана, най-добрите в бой с меч и най-неустрашимите бойци. Със заповед: да отнесат детето във Фал Моран.

— А после ал-Акир и ел-Леанна повели народа си, за да пресрещнат за сетен път Сянката. Така загинали те, при Херотския кръстопът, загинал и народът им, а Седемте кули били сринати. Шиенар и Арафел, и Кандор срещнали Получовеците и тролоците при Стълбището на Джбхаан и ги отблъснали, но не толкова далече, колкото били по-рано. По-голямата част на Малкиер останала в ръцете на тролоците и година след година, миля след миля, Погибелта я погълнала. — Агелмар въздъхна тежко. А когато продължи, в очите и гласа му се долавяше тъжна гордост.

— Само петима от охранниците достигнаха живи до Фал Моран, всички мъже бяха ранени, но детето остана невредимо. Още от люлката го научиха на всичко, което знае днес. Изучи оръжията така, както другите деца се научават да играят с играчките си, а Погибелта опозна толкова, колкото децата майчината си градина. Вече няма какво

да защитава, но може да мъсти. Той отхвърля титлите си, но въпреки това в Граничните земи го наричат Некоронования, и ако вдигне Златния жерав на Малкиер, веднага ще го последва цяла армия. Но той не ще поведе мъже към тяхната гибел. В Погибелта той сам ухажва смъртта, тъй както кавалер ухажва някоя красива девойка, но други няма да поведе към нея.

— Щом наистина трябва да влезете в Погибелта, при това малцина, няма по-подходящ мъж, който да ви отведе дотам, нито да ви върне живи и здрави. Впрочем, бихте могли да оставите тези момчета тук, да се позакалят малко, и да се доверите изцяло на Лан. Погибелта не е място за неподготвени момчета.

Мат отвори уста, но веднага я затвори под строгия поглед на Ранд. „Дали изобщо ще се научи някога да си я държи затворена?“

Нинив беше слушала с очи също така широко отворени, като тези на Егвийн, но сега отново заби поглед в чашата си, с пребледняло лице. Егвийн постави ръка на рамото ѝ и ѝ се усмихна съчувстващо.

На прага се появи Моарейн, Лан я следваше по петите. Нинив им обърна гръб.

— Какво каза той? — попита Ранд. Мат се изправи, Перин също.

— Селски идиотчета — промърмори Агелмар, а после заговори по-високо, с нормален тон. — Разбрахте ли нещо, Айез Седай, или той е просто луд?

— Той наистина е луд — отвърна Моарейн. — Или почти луд. Но положението с Падан Фейн никак не е просто. — Един от слугите влезе с нисък поклон. Носеше син леген, кана вода и малка кърпа върху сребърен поднос. Погледна притеснено към Агелмар. Моарейн му посочи да ги остави на масата.

— Моля да ме извините, че се разпореждам със слугите ви, лорд Агелмар — каза тя. — Позволих си да го помоля за това.

Агелмар кимна на прислужника, който постави подноса на масата и бързо излезе.

— Можете спокойно да се разпореждате със слугите ми, Айез Седай.

Водата, която Моарейн наля в легена, вдигна пара, като че ли беше почти кипнала. Тя дръпна ръкавите си нагоре и започна енергично да мие ръцете си, без да се пази от горещата вода.

— Аз ви казах, че е по-лош от усойница, но бях твърде далече от истината. Не вярвам някога да съм срещала толкова мизерно и окаяно същество, и в същото време толкова гнусно. Чувствам се омърсена само от докосването до него и съвсем нямам предвид мръсотията по кожата му. Омърсена тук, — И тя докосна лявата си гръд. — Разрухата на душата му почти ме кара да се съмнявам, че изобщо има душа. Той е нещо много по-долно от Мраколюбец.

— Но той изглежда толкова жалък сега... — промърмори Егвийн. — А като си спомня как пристигаше в Емондово поле всяка пролет, винаги весел, винаги пълен с новини от външния свят. Не може да няма някаква надежда за спасението му. „Никой човек не може да стои в Сянката толкова дълго, че да е невъзможно отново да намери Светлината“ — зацитира тя.

Айез Седай енергично изтри ръцете си в кърпата.

— Винаги съм го вярвала — каза тя. — Може би е възможно все пак Падан Фейн да бъде спасен. Но той е бил Мраколюбец повече от четиридесет години и ако чуете какво е сторил за това време, колко кръв, болка и смърт е причинил, сърцата ви ще замръзнат. Едно от най-невинните му деяния — макар да подозирам, че за вас никак не е невинно — е това, че тъкмо той е довел тролоците в Емондово поле.

— Да — промълви Ранд. Егвийн ахна. „Трябваше да се сетя. Да ме изгори дано, трябваше да се сетя още когато го познах.“

— Да не е довел от тях и тук? — попита Мат и огледа стените.

— Ако беше — засмя се Агелмар, — щяха да си счупят зъбите в стените на Фал Дара. На много от тях вече им се е случвало. — Говореше на всички, но очевидно думите му бяха адресирани към Егвийн и Нинив, ако се съдеше по погледите, отправени към тях. — Няма защо да се притеснявате и за Получовеци. — Лицето на Мат почервения. — Всяка улица във Фал Дара е осветена през цялата нощ. И никой не може да крие лицето си сред градските стени.

— Но защо господин Фейн е трябвало да го прави? — попита Егвийн.

— Преди три години... — С тежка въздишка Моарейн седна и присви рамене, сякаш това, което беше правила с Фейн, бе изцедило всичките ѝ сили. — Преди три години, лятото. Светлината със сигурност ни закриля, иначе Бащата на лъжите щеше да тържествува,

докато аз все още седях в Тар Валон и обмислях бъдещите си действия. От три години Фейн ви е издирвал заради Тъмния.

— Но това е лудост! — възкликна Ранд. — Той идваше в Две реки всяка пролет, точен като часовник. Три години? Всеки път бяхме пред очите му, както сме сега пред вас, и той не ни е поглеждал повторно освен последния път. — Айез Седай вдигна пръст и посочи към него, поглеждайки го съсредоточено.

— Фейн ми разказа всичко, Ранд. Или почти всичко. Убедена съм, че е успял да скрие нещо, при това нещо важно, въпреки всичко, което постигнах, но все пак каза достатъчно. Преди три години при него дошъл Получовек в един град в Муранди. Фейн естествено се изплашил, но сред Мраколюбците се смята за висока чест да бъдат призовани. Фейн вярвал, че е избран за големи неща, и наистина било така, макар и не по начина, който той си представял. Отвели го северно от Погибелта, в Изпепелените земи. В Шайол Гул. Там го посрещнал мъж с очи от жив пламък, който нарекъл себе си Баал-замон.

Мат се помръдна притеснен, а Ранд едва преглътна. Сигурно така е било, разбира се, но от това не му стана по-лесно да го приеме. Единствен Перин гледаше Айез Седай, сякаш вече нищо не беше в състояние да го смути.

— Светлината да ни закриля — промълви трескаво Агелмар.

— На Фейн никак не му харесало това, което направили с него в Шайол Гул — продължи спокойно Моарейн. — Докато разказваше, той често крещеше, че нещо го пари и ще го изгори. За малко огънят да го убие, докато измъквах на повърхността всичко, което криеше. Дори с моето Лечителство сега той прилича на развалина. Много време трябва да мине, преди да се възстанови. Но ще положи усилия, ако не за друго, то поне за да разбере какво още крие. А е бил избран заради местата, където се е занимавал с амбулантството си. Не — бързо отвърна тя, когато всички се размърдаха по местата си. — Не само Две реки. По онова време Бащата на лъжите не знаел точно къде да търси онова, което търсел, не повече, отколкото ние в Тар Валон.

— Фейн каза, че бил превърнат в хрътка на Тъмния, и в известен смисъл е прав. Бащата на лъжите го изпратил на лов, да търси, като най-напред го променил, за да стане пригоден за такова издирване. Фейн ужасно се бои да си спомня тъкмо за нещата, които са му направили, за да постигнат тези промени. Той мрази господаря си

заради тях точно толкова, колкото се страхува от него. Тъй че Фейн бил изпратен да души и рови из всички села около Бейрлон и чак до Мъгливите планини, отвъд Тарен и из Две реки.

— Преди три пролети? — промълви замислено Перин. — Спомням си онази пролет. Тогава Фейн пристигна по-късно от обикновено, но странното беше, че се задържа. Остана цяла седмица. И все се оплакваше, че ще си изхарчи парите за някаква си стая в хана. Фейн много държи на парите.

— Сега си спомних — каза Мат. — Всички из селото се чудеха дали е болен, или си е паднал по някоя жена. Не че някоя би се омъжила за амбулант, разбира се. Все едно да се омъжи за някой от Пътуващия народ. — Егвийн вдигна вежда и той млъкна.

— След това Фейн отново бил отведен в Шайол Гул и умът му бил... прочистен. — Гласът ѝ подсказваше какво има предвид. — Това, което... изпитал... било прецедено и извадено наяве. Когато се върнал в Две реки на следващата година, той вече можел да избира целите си по-ясно. Всъщност по-ясно дори от очакванията на Тъмния. Фейн разбрал със сигурност, че онзи, когото търсел, бил един от трима младежи в Емондово поле.

Перин изръмжа, а Мат започна да ругае тихо и монотонно, без да се притеснява от осъдителния поглед на Нинив. Агелмар ги изглежда с неприкрито любопитство. От три години Тъмния го е търсил... търсил е тях. Ранд усети само лек хлад и се учуди на самия себе си. Беше сигурен, че само от тази вест зъбите му би трябвало да затракат.

Моарейн не позволи на Мат да я прекъсне, а повиши тон достатъчно, за да я чуват въпреки мърморенето му.

— Когато Фейн се върнал в Лугард, Баал-замон му се явил насън. Фейн до такава степен се унизил и извършил такива гнусни ритуали, че биха ви пропищели ушите, ако можехте да чуете и половината от тях. С което още повече се обвързал с Тъмния. Това, което човек извърши в сънищата си, може да бъде по-опасно, отколкото ако го стори буден. — Ранд се размърда под острия ѝ предупредителен поглед, но тя продължи. — Обещани му били големи награди и власт над цели кралства след победата на Баал-замон, и му било наредено, когато се върне в Емондбво поле, да бележи тримата, които е открил. Там щял да го чака Получовек с тролоци. Вие знаете как се появиха

тролоците в Две реки. Трябва да е имало дъбрава на Огиер и Портал край Манедерен.

— При това най-красивата — избоботи Лоиал. — С изключение на Тар Валон. — Той слушаше също толкова напрегнато, колкото и останалите. — Огиер си спомнят с много обич за Манедерен. — Агелмар вдигна удивен вежди и името беззвучно се оформи на устните му. — Манедерен.

— Лорд Агелмар — каза Моарейн. — Ще ви кажа как да намерите Портала на Мафал Дадаранел. Трябва да бъде зазидан здраво и около него да се постави постоянна стража. И никой да не се допуска наблизо. Получовеците все още не са научили всичко за Пътищата, но този Портал се намира на юг, само на няколко мили от Фал Дара.

Владетелят на Фал Дара тръсна глава, сякаш бе изпаднал в транс.

— На юг? Мир! Не ни трябва такова нещо, Светлината да ни освети. Ще бъде сторено.

— Да не би Фейн да ни е преследвал през Пътищата? — попита Перин. — Сигурно така е станало.

Моарейн кимна.

— Фейн би преследвал вас тримата и в гроба, защото е длъжен да го прави. След провала в Емондово поле Чезнещия не му позволил да язди с него, макар той да смятал, че трябва да му намерят най-добрия кон в Две реки и да язди начело. Мърдраалът го принудил да тича с тролоците и те да го носят, когато краката му изнемогвали. Говорели помежду си така, че да ги разбира, като спорели как най-добре да го сготвят, след като престане да им бъде полезен. Фейн твърди, че се обърнал срещу Тъмния, преди да стигнат до Тарен. Но понякога алчността му към обещаните му награди сама се разкрива.

— Когато ние се измъкнахме, прехвърляйки Тарен, мърдраалът отвел тролоците до най-близкия Портал в Мъгливите планини и пуснал Фейн да премине сам. Тогава той си помислил, че се е освободил от тях, но преди да стигне в Бейрлон, го намерил друг Чезнец — доста по-нелюбезен от предишния. Накарал го да спи, сгънат на две, сред добитъка, който тролоците водели за храна, за да му припомни какво го чака, ако се провали. Използвал го чак до Шадар Логот. По това време Фейн вече бил готов да предложи и собствената си майка на мърдраала, стига той да го пусне на свобода, но Тъмния никога не пуска драговошно юзда, щом я хване веднъж.

— Това, което направих там, като изпратих илюзорните ни следи и миризми към планините, подлъгало мърдраала, но не и Фейн. Получовеците не му повярвали и го повлекли на каишка като куче. Едва след като ние продължихме да им се измъкваме, макар и с малко, колкото и да напиреха към нас, някои от тях започнали да му вярват. Това били четиримата, които се върнаха при Шадар Логот. Фейн твърди, че Тъмния ги подкарвал лично.

Агелмар замислено поклати глава.

— Тъмния? Ба! Този човек или лъже, или е много луд. Ако Сърцезъбия се е обвободил, ние всички щяхме вече да сме мъртви, ако не и нещо по-лошо.

— Фейн казва истината така, както той я вижда — каза Моарейн. — Не може да ме излъже, макар че скри много неща. Етс собствените му думи: „Баал-замон се появяваше като примигващ пламък на свещ, изчезваше и отново се появяваше, никога два пъти на едно място. Очите му обгаряха Мърдраал, а огънят от устата му ни пърлеше.“

— Да — промълви Лан. — Нещо докара цели четирима Чезнеци там, където те не смеят да влизат — в място, от което се боят почти толкова, колкото от яростта на Тъмния.

Агелмар изръмжа, като че ли някой го беше изритал.

— Зло срещу зло се възправили сред руините — продължи Моарейн. — Гадост срещу гнусотия. Когато Фейн ми заговори за това, зъбите му тракаха. Много тролоци били изклани, погълнати от Машадар и разни други неща, в това число и тролокът, който държал каишката на Фейн. И той избягал от града, сякаш от Гърнето на Черната Орис в Шайол Гул. И повярвал, че най-сетне е на свобода. Смятал да бяга, та Баал-замон никога да не го намери, до края на света, ако трябвало. Представете си ужаса, който изпитал, когато открил, че подтикът му да ви преследва не намалял. Вместо това той ставал все по-силен и по-остър с всеки изминал ден. Не можел да яде нищо освен боклука, който можел да намери, докато ви гонел, змии и гущери, които хващал, без да спира да тича, изгнили огризки от купчините смет, изровени набързо сред нощния мрак — и не можел да спре, докато пълното изтощение не го събаряло на земята. И веднага щом намирал сили да се изправи, този подтик го тласкал напред. Когато доближил Кемлин, вече усещал плячката си, макар да била на цяла

миля. Дори тук, долу в тъмницата, от време на време той вдига очи нагоре, без сам да разбира какво прави. И гледа точно към тази стая.

Ранд внезапно усети сърбеж по гърба си — сякаш почувства впитите в него очи на Фейн въпреки дебелите каменни стени. На Айез Седай не убягна неволното му потръпване, но тя продължи да разказва непоколебимо.

— Ако Фейн е бил полуобезумял, докато стигне до Кемлин, лудостта го погълнала още повече, щом разбрал, че там са само двамата от онези, които преследва. Бил принуден да ви намери всички, но все едно, не можел да направи нищо друго, освен да последва двамата, които били там. Спомена за писъци, когато се отворил Порталът в Кемлин. Познанието как да го стори само изникнало в ума му; не знае как е станало; ръцете му се движели сами, изгаряни от пламъците на Баал-замон, когато се опитвал да ги спре. Убил собственика на дюкяна, който слязъл да провери какъв е този шум. Не защото се налагало, а от завист, че човекът можел свободно да излезе от мазето, докато собствените му нозе неотменно го тласкали към Пътищата.

— Значи Фейн е онзи, когото усетихте, че ни преследва — обади се Егвийн. Лан кимна. — Но как се е спасил от... Черния вятър? — Гласът ѝ трепереше. — Това нещо беше почти зад нас при Портала.

— Спасил се е, и не е — каза Моарейн. — Черният вятър се докопал до него — и той твърди, че е разбрал гласовете. Едни от тях го поздравили като свой; други се бояли от него. Вятърът обгърнал Фейн, после го пуснал и се свил назад.

— Светлината да ни спаси дано! — избумтя гласът на Лоиал.

— Моли се да ни спаси — кимна Моарейн. — У Падан Фейн все още има твърде много скрито, което трябва на всяка цена да разбере. Злото прониква все по-дълбоко в него и става все по-силно. Възможно е Тъмния, докато е правил онова, което е направил с Фейн, да е впечатал в този човек нещо от самия себе си, може би дори, неволно, някаква част от собствения си план. Когато споменах за Окоето на света, челюстите на Фейн се стиснаха, но зад това негово мълчание долових, че знае нещо. Жалко, че не разполагам с необходимото време. Но ние не можем да чакаме.

— Ако този човек знае нещо — каза Агелмар, — аз мога да му го изтръгна. Ако можете да разберете поне отчасти какво ще ви срещне в

Погибелта, струва си да се забавите един ден. Много сражения са изгубени от това, че не са били известни намеренията на врага.

Моарейн въздъхна и поклати глава.

— Милорд, ако наистина не се нуждаехме поне от една нощ сън, бих се разпоредила да яхнем конете след час, макар това да означава риск да се натъкнем на тролокски набег в тъмното. Преценете какво всъщност разбрах от Фейн. Преди три години на Тъмния се е наложило да доведе Фейн чак до Шайол Гул, за да го докосне, въпреки факта, че Фейн е Мраколюбец, посветен до мозъка на костите си. Тази година Баал-замон вече влиза в сънищата на хора, които живеят в Светлината, и всъщност се появява, макар и трудно, при Шадар Логот. Не в собственото си тяло, разбира се, но дори една проекция на ума на Тъмния, дори проекция, която примигва и не може да се задържи, е по-смъртноопасна за света от всички тролокски орди, взети заедно. Печатите на Шайол Гул вече се трошат, и то отчайващо бързо, лорд Агелмар. Време няма.

Агелмар сведе глава с разбиране, но когато отново я вдигна, на устните му отново се беше изписало упорство.

— Айез Седай, мога да приема, че когато поведе копията към Тарвинската клисура, ние ще представляваме не повече от отклоняваща сила. Дългът повежда мъжете също така неотклонно, както Шарката, и нито едно от двете не обещава, че нашето дело ще се окаже велик подвиг. Но нашата схватка ще бъде безплодна, дори да победим, ако вие загубите сражението. Щом вие твърдите, че вашата група трябва да е малка, аз казвам — хубаво, много добре, но моля ви положете всички усилия наистина да можете да победите. Оставете тези младежи тук, Айез Седай. Заклевам ви се, че мога да намеря трима опитни мъже, без никаква мисъл за слава в главите им, които да ги заместят, мъже, които наистина владеят оръжието и които ще ви бъдат почти толкова полезни в Погибелта, колкото Лан. Позволете да мога да поведе войската си към Клисурата със съзнанието, че съм направил всичко, което е било по силите ми, за да ви помогна да победите.

— Трябва да отведа тъкмо тях и никой друг, лорд Агелмар — отвърна кротко Моарейн. — Те са тези, които ще се сражават при Окото на света.

Челюстта на Агелмар увисна, той зяпна Ранд, Мат и Перин и отстъпи крачка назад.

— Не е възможно да са... Вие не сте Червена Аджа, Моарейн Седай, но със сигурност дори и вие не бихте...

— Те са тавирен — промълви Моарейн успокояващо. — Шарката се заплита около тях. Тъмния вече се опита да убие всеки един от тях, и то неведнъж. Трима тавирен на едно място са предостатъчно, за да променят живота около себе си толкова сигурно, колкото един въртоп променя движението на сламката. А когато мястото е Окото на света, Шарката би могла да вплете дори и самия Баща на лъжите в себе си и отново да го направи безвреден.

Агелмар продължаваше да гледа Ранд и приятелите му със съмнение.

— Моарейн Седай, щом вие казвате, че са такива, значи наистина са, макар аз да не го виждам. Някакви най-обикновени селячета. Сигурна ли сте, Айез Седай?

— Старата кръв — промълви Моарейн. — Тя се разсейва като река, раздробена на хиляди пъти по хиляди вадички, но понякога вадичките и поточетата отново се сливат, за да образуват реката. Старата кръв на Манедерен е силна и чиста почти у всички тези младежи. Нима можете да се съмнявате в силата на кръвта на Манедерен, лорд Агелмар?

Ранд погледна накриво Айез Седай. „Почти всички.“ Погледна тревожно и към Нинив; тя се беше извърнала, както за да слуша, така и да гледа, макар че продължаваше да избягва да поглежда към Лан. Той улови погледа на Премъдрата. Тя поклати глава — не беше казвала на Айез Седай, че не е роден в Две реки. „Какво ли знае Моарейн?“

— Манедерен — повтори замислено Агелмар и закима. — Виж, в тази кръв не бих се усъмнил. Странни времена ни носи Колелото. Едни селянчета отнасят честта на Манедерен в Погибелта, и все пак, ако нечия кръв може да нанесе решителен удар върху Тъмния, то това е кръвта на Манедерен. Ще бъде тъй, както вие желаете, Айез Седай.

— Тогава позволете да се оттеглим в стаите си — каза Моарейн. — Трябва да тръгнем по изгрев слънце, защото времето ни е скъпо. Тримата младежи трябва да спят близо до мен. Времето преди битката е твърде кратко, за да позволя на Тъмния отново да ги поразии. Твърде кратко.

Ранд усети очите на Агелмар върху себе си — оглеждаха преценяващо него и приятелите му, претегляха силата им. И потръпна. Твърде кратко.

ГЛАВА 48

ПОГИБЕЛТА

Вятърът плющеше в плаща на Лан и понякога го правеше почти невидим дори на слънчевата светлина. Ингтар и стоте копия, които лорд Агелмар беше изпратил, за да ги придружат до Границата, в случай че се натъкнат на тролокски набег, яздеха след него, предвождани от флага със Сивата улулица на Ингтар. Бяха величествени и допреди малко Ранд ги бе гледал с възхита, но сега се взираше в кулите, изникващи пред тях.

Всяка кула стърчеше висока и яка върху билото на хълм, на половин миля отстояние от съседните. На изток и запад се издигаха други и още повече — отвъд тях. Широка, защитена със стена рампа се виеше на спирала около всяка от тези масивни колони, достигайки до тежките порти наполовина под зъбчатия връх. Едно гарнизонно отделение щеше да бъде защитено от стената, докато стигне до земята, но враговете, опитващи се да се доберат до портата, щяха да се катерят нагоре под порой от стрели, камъни и нагорещена смола от големите казани, окачени на надвисналите между бойниците греди. Огромно стоманено огледало, сега грижливо обърнато надолу, проблясваше над всяка кула под висока желязна купа, в която можеха да се запалват сигнални огньове, когато слънцето не грее. Сигналът щеше да се предаде към кули по-навътре от Границата, а от тях към други и така да стигне чак до вътрешните крепости, откъдето копиеносците трябваше да тръгнат, за да отблъснат набега. Ако времената бяха обичайни, разбира се.

От върховете на двете най-близки кули неколцина мъже наблюдаваха тяхното приближаване. В по-добри времена в кулите пазеха само толкова мъже, колкото е необходимо за самозащита, като се осланяха по-скоро на каменните стени, отколкото на силното въоръжение — всеки човек, който можеше да бъде спестен, тръгваше с похода към Тарвинската клисура. Падането на кулите нямаше да има голямо значение, ако копиеносците не успеяха да удържат клисурата.

Ранд потръпна, когато преминаха между двете кули. Сякаш бе преминал през някаква стена от по-хладен въздух. Ето, това беше Границата. Земята отвъд нея не изглеждаше по-различна от Шиенар, но там отвъд, някъде зад обезлистените дървеса, се намираше Погибелта.

Ингтар вдигна стоманен юмрук, за да спре копиеносците пред един квадратен, нисък каменен пилон недалече пред кулите. Граничен пилон, бележещ границата между Шиенар и някогашната Малкиер.

— Благоволете да ме извините, Моарейн Айез Седай. Извини ме, Даи Шан. Извини ме, Строителю. Лорд Агелмар ми нареди да не продължавам по-нататък. — Беше недоволен от това, целият свят като че ли му беше крив.

— Това го обмислихме двамата с лорд Агелмар — каза Моарейн. Ингтар изсумтя кисело.

— Извинете, Айез Седай. — Съвсем не звучеше искрено. — Да ви придружа дотук за мен означава, че мога да не стигна до Клисурата преди началото на битката. Лишен съм от възможността да застана редом с останалите воители, а в същото време ми се заповядва да не продължавам нито стъпка отвъд граничния пилон, сякаш никога досега не съм влизал в Погибелта. А милорд Агелмар дори и не пожела да ми обясни защо. — Той изглежда презрително Ранд и останалите — беше научил, че те ще придружат Лан в Погибелта.

— Ако толкова иска, може да отиде на мое място — промърмори Мат към Ранд. Лан изглежда остро и двамата. Мат сведе поглед и се изчерви.

— Всеки от нас има свой дял в Шарката, Ингтар — отвърна твърдо Моарейн. — Оттук ние трябва да последваме своята нишка сами.

— Както желаете, Айез Седай. Сега аз трябва да ви оставя. Чака ме тежка езда, докато стигна до Тарвинската клисура. Поне ще имам... възможност... да срещна тролоците там.

— Наистина ли сте толкова нетърпелив? — попита Нинив. — Да се сражавате с тролоците?

Ингтар я изглежда озадачен, след което извърна очи към Лан, сякаш Стражникът можеше да обясни по-добре.

— Това е моята работа, лейди — отвърна бавно войнът. — Това съм аз. — Той вдигна облечената си в метална ръкавица ръка към Лан.

— Суравие нинто маншима таишите, Даи Шан. Мир да закриля твоя меч. — Ингтар дръпна юздите, обърна коня си и пое на изток със своя знаменосец и стоте копиеносци. Тръгнаха в тръс, но с добра скорост, доколкото можеха да издържат тежко натоварените коне.

— Колко странно говорят — възкликна Егвийн. — Защо използват тази дума по толкова необичаен начин? Мир.

— Когато никога не си познавал нещо освен в сънищата си — отвърна Лан, докато извървяше Мандарб напред, — то се превръща в нещо повече от талисман.

Последваха Стражника отвъд граничния пилон. Ранд на няколко пъти се обърна, за да погледне Ингтар и неговите копиеносци. След това изчезна и граничният камък, а накрая се скриха и самите кули. Съвсем скоро те останаха сами. Яздеха на север и мълчаха. Дори и Мат не се обаждаше.

Тази заран портите на Фал Дара се бяха отворили още с настъпването на зората. Лорд Агелмар, вече с броня и шлем, потегли с флага на Черния ястреб и Трите лисици от Източната порта към изгряващото слънце. Колоната се проточи като стоманена змия и се скри в лесовете още преди опашката ѝ да е напуснала цитаделата на Фал Дара. Още по на изток щяха да се слеят с други подобни стоманени змии — от Фал Моран, предвождани от самия крал Изар и всичките му синове, а също от Анкор Даил, който пазеше източните предели и Гръбнака на света; от Мос Шираре, от Фал Сион и от Камрон Каан, и от всички останали крепости на Шиенар, големи и малки, а след това щяха да извърнат на север, към Тарвинската клисура.

По същото време от стените на града започна да се изтегля и друга колона — през Кралската порта, извеждаща на пътя за Фал Моран. Каруци и фургони, ездаци и пешаци, хора, подкарали добитъка си, понесли деца на гръб, с удължени като утринни сенки лица. Нежеланието да напуснат родния дом, може би завинаги, забавяше стъпките им, но в същото време страхът от това, което идеше, ги пришпорваше, тъй че огромното множество бежанци се движеше на тласъци, краката им се влачеха, след това се втурваха в бяг, за да изминат няколко разтега, и отново се повличаха в прахоляка. Малцина се спираха извън стените на града, за да погледнат към бронираната военна колона, виеща се към леса. Надежда просветваше в очите им, а

устните им шепнеха молитви, молитви за войниците, молитви за самите тях, преди отново да се обърнат и да се повлекат унило към неясната си орис.

Най-малката колона излезе през Малкиерската порта и в града останаха малцина, последната шепа защитници, така че каквото и да се случеше в Тарвинската клисура, Фал Дара да не падне съвсем без бой. Последната малка колона се предвождаше от Сивата улулица на Ингтар, но всъщност Моарейн бе тази, която ги отвеждаше на север. Най-важната колона от всички, и най-отчаяната...

Измина час, откакто бяха отминали граничния знак. Стражникът яздеше напред в бърз тръс. Ранд не преставаше да се чуди кога ли най-сетне ще стигнат Погибелта. Хълмовете започнаха да стават малко по-високи, но дърветата, пълзящите растения и храсталаците по нищо не се различаваха от онова, което беше видял в Шиенар — сиви и почти обезлистени. По едно време му стана по-топло, достатъчно топло, за да свали наметалото си.

— Това е най-хубавото време, което съм виждала тази година — сподели Егвийн и също свали пелерината си.

Нинив поклати глава намръщена, сякаш се вслушваше във вятъра и каза:

— Тук нещо не е наред.

Ранд кимна. И той усещаше, че нещо не е както трябва, макар да не можеше да определи точно какво. Нещо вредно сякаш, и злокобно, стоящо зад този пръв топъл повей тази година. Просто не можеше да е толкова топло толкова далече на север. Сигурно беше от Погибелта, въпреки че теренът си оставаше един и същ.

Слънцето се издигна високо — червена топка, която не можеше да излъчва толкова топлина, въпреки безоблачното небе. Малко по-късно той разкопча сетрето си. Пот потече на струйки по лицето му.

Не беше единственият. Мат свали сетрето си, разкривайки камата с рубина, и изтри лицето си. Нинив и Егвийн си вееха с кърпи. Лоиал разкопча туниката си, а после и ризата. Космите по гърдите му приличаха на козина.

— Стеддинг Шангтай е високо в планините и там е прохладно — замърмори той. Широките му ноздри потръпваха, вдишвайки въздуха, който ставаше все по-топъл с всяка минута. — Никак не ми харесва тази жегата, и влагата също.

Наистина беше влажно. Напомняше за Тресавището в Две реки посред лято. В онова мочурливо блато, около което при всяко вдишване човек изпитваше чурството, че са го натопили със завързан вълнен парцал на устата в гореща вода. Но тук теренът не беше блатист — само няколко малки езерца и ручеи, същински вадички в сравнение с онова, с което бяха свикнали във Водния лес — а в същото време въздухът беше досущ като покрай Тресавището. Само Перин дишаше леко, без дори да разкопчава сетрето си. Перин и Стражникът, разбира се.

Появиха се вече и листа, и то по дървета, които не са вечнозелени. Ранд се пресегна да докосне една клонка, но ръката му замръзна миг преди да я пипне. Болезнено жълто бе изпъстрило напъпилите листа, осеяно с черни точки, като мана.

— Казах ви да не докосвате нищо — скастри го Стражникът. Той още не беше свалил плаща, чиито цветове се сливаха с околната среда, като че ли жегата го притесняваше точно толкова малко, колкото студът. Скулестото му лице сякаш се носеше безтелесно над гърба на Мандарб. — Цветовете могат да те убият в Погибелта, а листата осакатяват. Има едно малко нещо, казва се Мушилото. Обича да се крие там, където листата са най-гъсти. Чака само някой да го докосне. Боде те и вкарва слуз под кожата ти. А слузта започва да смила жертвата. Единственото, което ти остава, е веднага да отсечеш ухапаната си ръка или крак. Но Мушилото няма да те ухапе, освен ако не го докоснеш. Виж, други неща в Погибелта хапят.

Ранд бързо дръпна ръката си, без да е докоснал листата, и я отри в крачола.

— Значи вече сме в Погибелта? — попита Перин. Странно, но гласът му не прозвуча уплашено.

— Едва в околностите — отвърна мрачно Лан. — Истинската Погибел е все още пред нас. В Погибелта обитават неща, които налитат по звука, и някои от тях може да са стигнали чак тук, на юг. Понякога прекосяват планините Доом. Много по-лоши са от Мушилата. Пазете тишина и бъдете нащрек, ако искате да останете живи. — Той продължи неотклонно напред, без да дочака отговор.

Миля след миля развалата на Погибелта ставаше все по-явна. Листак покриваше дърветата, все по-изобилен, но петнист и осеян с жълти и червени точки и със синкавочервени резки, като отровена

кръв, Всеки лист и виещ се стрък на лиана изглеждаше издут, готов да се пръсне само при допир. Цветовете висяха от дърветата и по храстите, гнусно подобие на пролетта, болезнено бледи и тлъсти, восъчни неща, които сякаш гниеа и се разтапяха пред очите им. Когато Ранд вдишваше, от сладникавата воня на гнило му прилошаваше. Опитахте ли се да вдиша през устата, мигом се задавяше. Въздухът имаше вкус на изгнила мърша. Конските копита издаваха тих плясък, сякаш стъпваха в тиня.

Мат се наведе от седлото и заповръща. Ранд подири празнотата, но и спокойствието не можеше да помогне срещу изгарящата киселина, надигаща се в гърлото му. След малко Мат забълва отново, без да повърне нищо, и после още веднъж. Егвийн непрекъснато преглъщаше, а лицето на Нинив представляваше восъчна маска на твърда решимост — бе стиснала челюсти и приковала поглед в гърба на Моарейн. Премъдрата не смяташе да се издаде, че ѝ е зле, преди Айез Седай да я изпревари, но Ранд не вярваше, че ще може да издържи дълго. Очите на Моарейн бяха присвити, устните ѝ бяха пребледнели.

Въпреки жегата и влагата Лоиал завърза шал около носа и устата си. Не можеше да прикрие гнева и отвращението в очите си.

— Чувал бях — почна той с приглушен под вълнения парцал глас, но млъкна и се окашля с погнуса. — Пфу! Вони на... Пфу! Чувал бях и съм чел за Погибелта, но не можех да повярвам... Не вярвах, че дори и Тъмния може да направи такова нещо с дърветата! Пфу!

Стражникът изобщо не се повлия от това, което ги заобикаляше. За изненада на Ранд, на Перин също му нямаше нищо. Якият младеж гледаше с гняв скверния лес, през който язدهа, така, както би гледал своя враг или знамето на врага си. Погалваше дръжката на секирата си, без да осъзнава какво прави, и от време на време изръмжаваше така, че космите по врата на Ранд настръхваха. Дори на ярката слънчева светлина очите му блестяха, златни и яростни.

А зноят не намаляваше, дори след като проклетото слънце се спусна към хоризонта. Далеч пред тях, на север, се заиздигаха планински върхове, по-високи от Мъгливите планини, черни на фона на небето. Понякога леден вятър се втурваше надолу от стръмните планински ридове и стигаше чак до тях. Знойната влага разтваряше по-голямата част от планинския мраз, но и това, което оставаше,

приличаше на зимен повей в сравнение с неистовата жега. Потта по лицето на Ранд за миг проблясваше в ледени мъниста; утихнеше ли вятърът, мънистата тутакси се стапяха и се стичаха на буйни ручей по бузите му, а плътният зной сякаш се връщаше с още по-голяма сила. В един момент вятърът ги обгърна по-продължително, отвявайки горещината. Лъхаше на гроб, сякаш бе понесъл в себе си прашната плесен на току-що разтворена гробница.

— Няма да можем да стигнем планините до среднощ — каза Лан, — а пътуването през нощта е опасно.

— Има едно място наблизо — отвърна Моарейн. — Добре ще е, ако спрем на стан тъкмо там.

Стражникът я погледна унило, после кимна с неохота.

— Да. Все пак трябва някъде да стануваме. Там не е по-зле, отколкото на всяко друго място.

— Окото на света беше отвъд високите проходи, когато го намерих — каза Моарейн. — По-добре е да прекосим планините Доом на дневна светлина, по пладне, когато силите на Тъмния в този свят са най-немощни.

— Говорите така, сякаш Окото не се намира винаги на едно и също място — обади се Егвийн. Бе се обърнала към Айез Седай, но й отвърна Лоиал.

— Да, никой не го е намирал на едно и също място. Зеления човек, изглежда, може да бъде намерен само когато има нужда от него. Но винаги е било отвъд високите проходи. А те са измамни и там властват изчадията на Тъмния.

— Трябва да стигнем проходите преди да ни се наложи да се притесняваме от тях — каза Лан. — Утре вече наистина ще бъдем в Погибелта.

Ранд се огледа. Всеки лист и цвят бяха поразени от болест. Всеки храст и покълнало растение — прогнили още в растежа си. Не можа да се въздържи да не потръпне. „Ако това все още не е Погибелта, тогава каква ли е самата тя?“

Слънцето се беше превърнало в издута червена топка. Изкачиха се на билото на някакъв хълм и Стражникът дръпна юздите. Пред тях, на запад, се простираше плетеница от езера, чиито води проблясваха мрачно под косите лъчи на късното слънце. В далечината, обкръжени от езерата, стърчаха хълмове с проядени върхове, плътно обгърнати от

дебелите сенки на припадащия здрач. За един кратък миг лъчите на слънцето погалиха зъбатите им била и Ранд затаи дъх. Не бяха хълмове. Това бяха срутените останки на седем кули. Не беше сигурен дали някой друг го е забелязал — гледката изчезна тъй бързо, както се беше появила. Стражникът слезе от седлото. Лицето му беше безизразно като скала.

— Не можем ли да направим бивака край езерата? — попита Нинив. — Край водата би трябвало да е по-хладно.

— О, Светлина! — възкликна Мат. — Направо ще си забия главата в едно от тях. И хич няма и да я извадя.

Точно в този момент нещо разпори водите на най-близкото езеро, тъмната вода зафосфоресцира и някакво туловище се преобърна под самата ѝ новърхност. Дълго колкото човешки бой, то развълнува водата около себе си, превъртя се отново и отново, и накрая над водата се надигна опашка, размахала връх, подобен на жило на огромна оса, най-малко на пет разтега във въздуха. По дължината на туловището се извиха тлъсти пипала, загърчиха се като чудовищни червеи, многобройни като крака на стоножка. Съществото бавно се плъзна под повърхността и се скри.

Ранд затвори уста и погледна Перин. Жълтите очи на приятеля му се взираха във водата с не по-малко неверие от неговите собствени. Невъзможно беше такова огромно същество да обитава толкова малко езеро. „Не е възможно онова по пипалата да са ръце. Не е възможно.“

— Но като си помисли човек — обади се плахо Мат, — и тук не е чак толкова зле.

— Ще разположа около този хълм предупредителни прегради — каза Моарейн. Вече беше слязла от Алдийб. — Една истинска преграда би привлякла вниманието като мед мухи, а такова нещо не искаме да си навличаме, но ако някое изчадие на Тъмния или нещо, което служи на Сянката, се приближи на повече от една миля, ще разбере.

— Бих се радвал повече на истинска преграда — заяви Мат. — Стига да пази онова... онова... нещо от другата страна.

— О, я млъквай, Мат — сопна му се Егвийн, а Нинив добави:

— И да ги накараме да ни дебнат отвън? Ти наистина си глупак, Матрим Каутон.

Мат изгледа сърдито двете жени, но не отговори. Ранд, Мат и Перин се заловиха да помогнат на Лан с конете, а другите се заеха да

устроят бивака. Лоиал си мърмореше нещо под нос, докато палеше малката пещица на Стражника, но дебелиите му пръсти се мърдаха ловко. Егвийн си тананикаше, пълнейки чайника от един издут мях. Ранд вече не се чудеше защо Стражникът бе настоял да вземат толкова много мехове с вода.

Ранд смъкна седлото от дорестия кон и го постави до останалите, изправи се и замръзна от страх. Огьер и жените бяха изчезнали. Изчезнала беше и пещката, както и тръстиковите кошове от товарния кон. Билото на хълма беше съвсем пусто, като се изключат удължените вечерни сенки.

С изтръпнала ръка той се пресегна към дръжката на меча си и дочу съвсем глухо ругаещия Мат. Перин бе извадил секирата и косматата му глава се завъртя, за да намери грозящата ги опасност.

— Овчарчета — изсумтя Лан, безгрижно закрачи по билото на хълма и след третата крачка също изчезна.

Ококорен, Ранд се спогледа с Мат и Перин, след което и тримата се спуснаха тичешком натам, където СтраСжникът се бе стопил в здрача. Изведнъж Ранд ое закова на място и направи още една крачка, за да отбегне връхлитащия Мат. Надвесена да постави чайника върху малката пещка, Егвийн вдигна глава и ги изгледа. Всички бяха тук. Моарейн седеше на земята с кръстосани крака, Лан лежеше, опрян на лакът, Лоиал вадеше някаква книга от торбата си.

Моарейн забеляза, че и тримата са се заковали на място и я зяпат. Лека усмивка докосна устните ѝ.

— Съвсем просто нещо — каза тя. — Пречупване, така че щом нечие око погледне към нас, да види това, което е около нас. Тази нощ не можем да позволим нечийи очи да надничат към светлините ни, а Погибелта не е подходящо място да се стои на тъмно.

— Моарейн Седай казва, че и аз бих могла да го правя — Очите на Егвийн бяха грейнали. — Тя твърди, че дори и сега мога в голяма степен да боравя с Единствената сила.

— Но не и без обучение, детето ми — охлади възторга ѝ Моарейн. — И най-простото нещо, свързано с Единствената сила, може да бъде опасно за необучения и за тези около него. — Перин изсумтя, а Егвийн се почувства толкова неловко, че Ранд се зачуди дали вече не се е опитвала да използва дарбата си.

— Когато заминеш за Тар Валон, Егвийн — промълви Нинив предпазливо, — може би и аз ще дойда с теб. — Погледът, който хвърли към Моарейн, беше някак притеснен и тя добави: — За нея ще е по-добре да вижда нечие познато лице сред толкова непознати. Ще има нужда от нечий съвети освен от Айез Седай.

— Да, може би така ще е най-добре, Премъдра — отвърна простичко Моарейн.

Егвийн се засмя и плесна с ръце.

— О, това наистина ще е чудесно. И ти, Ранд. И ти ще дойдеш, нали? — Той я погледна. Струваше му се, че очите ѝ никога не бяха били толкова големи или толкова блеснали, или толкова като езера, в които можеше да потъне. На бузите ѝ изби руменина и тя се засмя, малко по-тихо. — Перин, Мат, вие двамата също ще дойдете с нас, нали? Ще отидем всички заедно. — Мат изсумтя многозначително, а Перин само сви рамене, но тя го прие за съгласие. — Виждаш ли, Ранд. Всички ще сме заедно.

„О, Светлина! Човек наистина може да потъне в тези очи и да е щастлив от това.“ Смутен, той се окашля.

— Дали имат овце в Тар Валон? Това мога да правя аз — да паса овце и да гледам табак.

— Смятам — отвърна Моарейн, — че ще мога да намеря нещо за теб в Тар Валон. За всички ви. Може би няма да е пасене на овце, но все ще е нещо интересно.

— Ето — каза Егвийн, сякаш всичко беше решено. — Знам аз. Ще те направя свой Стражник, когато стана Айез Седай. Нали ще ти хареса да бъдеш мой Стражник? — Звучеше убедено, но в очите ѝ се четеше въпрос. Искаше отговор, имаше нужда от него.

— Би ми харесало да стана твойт Стражник — промълви той. „Тя не е за теб, нито пък ти си за нея. Защо Мин трябваше да ми казва това?“

Мракът се спусна тежко и всички почувстваха умора. Лоиал пръв се изтегна, готов да заспи, другите скоро го последваха. Никой не посегна да се загърне в одеяло, използваша ги за възглавници. Моарейн беше поставила в мазнината на фенерите нещо, което отблъскваше вонята на Погибелта от хълма, но нищо не можеше да намали жегата. Луната хвърляше смътни, воднисти отблясъци, но беше все така горещо, сякаш слънцето още стоеше в зенита си.

Ранд усещаше, че е невъзможно да заспи, въпреки че Айез Седай протегна напред ръцете си, само на един разтег от него, за да заслони сънищата му. Плътният въздух не му позволяваше да заспи. Лекото похъркване на Лоиал беше същински тътен, спрямо който хъркането на Перин звучеше едва доловимо, но и те не можеха да надвият умората, обгръщаща останалите. Стражникът все още беше буден и приседнал недалече от него и поставил меча на коленете си, оглеждаше околния мрак. За изненада на Ранд, Нинив също не заспиваше.

Премъдрата изгледа Лан дълго и мълчаливо, а после наля чаш чай и му я занесе. Когато той се пресегна да я поеме и промърмори нещо в благодарност, тя не се отдръпна.

— Трябваше да се сетя, че е възможно да си крал — промълви тя. Очите ѝ се бяха приковали в лицето на Стражника, но гласът ѝ леко потрепна.

Вдигнал глава, Лан се взираше в нея също толкова напрегнато. На Ранд му се стори, че лицето на Стражника поомекна.

— Аз не съм крал, Нинив. Просто мъж. Обикновен мъж, с толкова земя зад името си, колкото най-бедната нивичка на някой фермер.

Нинив заговори по-твърдо.

— Някои жени не искат земя, нито злато. Просто мъжа.

— А мъжът, който би я помолил да приеме толкова малко, не би бил достоен за такава жена. Ти си забележителна жена, красива като слънчев изгрев и пламенна като воин. Ти си лъвица, Премъдра.

— Една Премъдра рядко се омъжва. — Тя замълча, пое си дъх и се стегна като стомана. — Но ако ида в Тар Валон, може да се превърна в нещо друго и да не бъда повече Премъдра.

— Айез Седай се омъжват също толкова рядко, колкото Премъдрите. Малцина мъже са в състояние да живеят с толкова много мощ у една жена, засенчени от излъчването ѝ, независимо дали тя го желае, или не.

— Някои мъже са достатъчно силни. Познавам един такъв. — Ако изобщо можеше да има някакво съмнение, погледът ѝ показваше недвусмислено за кого говори.

— Всичко, което си имам, е един меч и една война, която не мога да спечеля, но не мога никога да спра да се сражавам.

— Вече ти казах да не се грижиш за това. О, Светлина, та ти вече ме принуди да кажа повече, отколкото е редно. Нима ще ме унизиш дотам, че сама да те моля?

— Никога няма да те унизя. — Нежният като милувка тон прозвуча странно в ушите на Ранд, но очите на Нинив светнаха. — Ще намразя мъжа, когото избереш, защото няма да съм аз, и ще го обикна, ако те накара да се усмихваш. Никоя жена не заслужава да познае неизбежността на черното вдовишко було като цена за брачната си зестра, а ти най-малко от всички. — Той постави недокоснатата чаша на земята и се изправи. — Трябва да нагледам конете.

Нинив остана на място, коленичила, докато той се отдалечаваше.

Заспал или не, Ранд затвори очи. Не мислеше, че на Премъдрата ще ѝ хареса да я гледа как плаче.

ГЛАВА 49

ТЪМНИЯ СЕ НАДИГА

Изгревът събуди Ранд отведнъж. Мудното слънце ошипа клепачите му, надничайки лениво над дървесата на Погибелта. Дори в този ранен час зноят беше застлал прогнилата земя като дебел юрган. Той се обърна по гръб и се загледа в небето. Дори и тук поне то, небето, беше синьо. Дори и тук поне то бе недокоснато.

Изненада се, като разбра, че е спал. В продължение на минута смътният спомен за един неволно дочут разговор му се стори като част от някакъв сън. Но после забеляза зачервените очи на Нинив — тя явно не беше спала. Лицето на Лан изглеждаше по-сурово от всякога; сякаш си беше поставил маска, която не възнамеряваше повече да сваля.

Егвийн пристъпи и приседна до Премъдрата с угрижено лице. Не можеше да долови какво си говореха двете. Егвийн заговори нещо, а Нинив поклати глава. Егвийн каза нещо друго, а Премъдрата й махна да я остави на мира. Но вместо да си отиде, Егвийн сведе глава към нея и в продължение на няколко минути двете се шепнеха тихо, като Нинив продължаваше да клати глава. Най-сетне Премъдрата се засмя, прегърна Егвийн и ако се съдеше по изражението й, започна да я успокоява. Ала когато Егвийн се изправи, изгледа сърдито Стражника. Лан не даде вид, че е забелязал; той изобщо не поглеждаше към Нинив.

Ранд поклати мълчаливо глава и се зачуди дали жените не знаят някакъв техен си начин да подвеждат умовете на мъжете. Тази мисъл беше обезпокоителна. „Всички жени са Айез Седай.“

Седемте кули изпъкваха ясно в утринния зрак, далечни срутени останки, подобни на огромни, грубо насечени хълмове, бегъл намек за някогашно величие. Повърхността на стотиците езера беше гладка и синя, нетрепваща. Когато погледна към езерата и разрушените кули, Ранд почти успя да заличи от ума си болезнено прогнилите неща, които растяха наоколо. Лан избягваше повече Нинив, отколкото

езерата, но все така изобщо не поглеждаше към тях, докато подканяше всички да привършват приготовленията си и да тръгват.

— Ще стигнем ли днес до Окото, Моарейн Седай? — попита Егвийн, когато тръгнаха.

Айез Седай погледна Лоиал и отвърна:

— Надявам се. Когато го намерих миналия път, беше просто отвъд билото, в подножието на високите проходи.

— Той казва, че се мести — обади се Мат. — Ами ако не се окаже там, където го очаквате?

— Тогава ще продължим да го търсим, докато го намерим. Зеления човек надушва потребността, а не може да има по-голяма потребност от нашата. Нашата потребност е надеждата за целия свят.

С приближаването на планините все повече се приближаваше истинската Погибел. Докато листата преди бяха само прогнили и опръскани с жълти и черни точки, тук листакът капеше влажен пред очите им, разпадайки се от тежестта и собствената си развала. Самите дървета бяха изтерзани и сгърчени, с извити клони, протягащи се окаяно към небето, сякаш молеха за милост някаква сила, която бяха отказали да слушат. Жълтеникава слуз се стичаше по кората им като от гнойни циреи.

— Изглеждат така, сякаш искат да ни сграбчат — нервно се обади Мат. Нинив го погледна с подчертано пренебрежение и той изсумтя сърдито: — Какво пък, така изглеждат.

— Някои от тях действително го искат — каза Айез Седай, изгледа ги през рамо и макар и за миг, очите ѝ им се сториха по-сурови и от тези на Лан. — Но не искат да си имат нищо общо с това, което съм аз, и моето присъствие ви закриля.

Мат се засмя смутено, сякаш го прие за някаква шега от нейна страна.

Ранд не беше толкова сигурен. „Това, в края на краищата, наистина е Погибелта. Но дърветата не се движат. И защо едно дърво би сграбчило човек, дори и да може? Ние просто си въобразяваме какви ли не ужасии, а тя иска да сме бдителни.“

Изведнъж той се загледа наляво, сред леса. Онова дърво, само на двадесет крачки от тях, наистина потрепера, и това не беше просто от неговото въображение. Не можеше да прецени точно от какъв вид е дървото, или по-скоро от какъв е било, толкова чворест и изкривен

беше стволът му. Пред смаяните му очи дървото изведнъж изплющя назад и напред, после се сведе и замлати по земята. Нещо изпищя, пронизително и разкъсващо. Дървото отскочи назад и се изправи; клоните му се бяха увили около някаква тъмна маса, която риташе, хрещеше слюнка и пищеше.

Той преглътна и се опита да подкара коня по-бързо, но отвсякъде ги ограждаха дървета, които тръпнеха.

— Продължавайте напред — подкани ги Лан и извади меча си. Стражникът беше със стоманени ръкавици и сиво-зелена люспеста ризница. — Дръжте се плътно около Моарейн Седай.

Той дръпна поводите на Мандарб и го извъртя, не към дървото и неговата плячка, а в обратна посока. Загърнат в сменящия цветовете си плащ, той скоро бе погълнат от Погибелта, още преди черния жребец да изчезне от погледа им.

— Плътно — напомни Моарейн, без да забавя хода на бялата си кобила. — Дръжте се колкото се може по-плътно.

Откъм посоката, в която бе изчезнал Стражникът, се надигна рев, раздра въздуха и дърветата се заогъваха, после заглъхна. След това прокънтят отново, изпълнен с гняв и смъртна агония.

— Лан — промълви Нинив. — Той...

— Лан може сам да се погрижи за себе си — каза Моарейн. — Напред, Премъдра.

Стражникът се появи сред дърветата, протегнал меч по-далеч от себе си и от коня. Черна кръв капеше от острието и от него се вдигаше пара. Лан внимателно го изтри с парче плат, извадено от дисагите, и огледа стоманата, за да се увери, че е изчистил и най-малкото петно. После пусна плата и той се разпадна преди да е стигнал до земята.

Някакво масивно туловище се понесе сред дърветата към тях. Стражникът извъртя Мандарб, но още преди бойният кон да се изправи на задните си крака, готов да нанесе удар с обкованите си със стомана копита, стрелата на Мат проблесна и се заби в едното око на глава, която сякаш се състоеше преди всичко от уста и зъби. Ритайки и пищейки, съществото рухна на земята само на един разтег от тях. Ранд се взря в него, докато припряно го отминаваха. Щръкнали косми като дълга четина покриваха туловището с размери на едра стръвница и по него стърчаха многобройни лапи, от всички страни и под странни ъгли. Някои от тях, поне тези, които бяха на гърба му, изглеждаха

безполезни за ходене, но дългите им колкото човешки пръст нокти деряха земята в смъртна агония.

— Добра стрелба, овчарю, — Очите на Лан вече бяха забравили онова, което гинеше зад гърба им, и се взираха сред леса напред.

Моарейн поклати глава.

— Не би трябвало да се осмелява да се приближи толкова до човек, който докосва Верния извор.

— Агелмар каза, че Погибелта се е размърдала — отвърна Лан, — Може би Погибелта също знае, че в Шарката се оформя Сплит.

— Да бързаме. — Моарейн заби пети в хълбоците на Алдийб. — Трябва да преминем бързо високите склонове.

Но още докато го изричаше, Погибелта се надигна срещу тях.

Дърветата заплющиха, мъчейки се да ги достигнат, без да ги интересува дали Моарейн докосва Верния извор, или не.

Мечът на Ранд се озова в десницата му — дори не усети кога го беше извадил. Започна да млати с него наляво и надясно. Гладните клони се гърчеха като съсечени крайници — почти му се стори, че чува писъка им — но след тях идваха още повече, виеха се и съскаха като змии, мъчейки се да впримчат ръцете, кръста, врата му. Оголил зъби, той подири празнотата и я намери в каменистата, неотстъпчива земя на Две реки.

— Манедерен! — изкрещя той така, че чак гърлото го заболя. Стоманата със знака на чаплата сечеше бляскава под немощния зрак на слънцето. — Манедерен! Манедерен!

Изправен на стремената си, Мат непрестанно пускаше стрели, пронизващи леса и забиващи се в изкорубените стволове, които ръмжаха и скърцаха с безброй зъби срещу летящите пръчки, които ги убиваха, хапеха ноктестите създания, които се тътреха отчаяно през тях, за да се доберат до ездачите. Мат също бе изгубил връзката с настоящето.

— Караи ан Калдазар! — крещеше приятелят му, изпъваше поредното перо до бузата си и пускаше тетивата. — Караи ан Еллисанде! Ал Еллисанде! Мордеро дагаин пас дуенте кuebийар! Ал Еллисанде!

Перин също се бе изправил на стремената си, мълчалив и мрачен. Беше ги повел тъкмо той, секирата му сечеше просека през гората, както и през плътта, каквото и да се изпречваше пред него.

Тръпнещите дървеса и виещите твари се отдръпваха от снажния младеж, изплашени не по-малко от яростните му златисти очи, отколкото от свистящата в десницата му секира. Той подкарваше коня си уверено напред, стъпка след стъпка.

От протегнатите встрани длани на Моарейн заизлитаха огнени топки и там, където удареха, или някое гърчецо се дърво се превръщаше в пламнала главня, или озъбена твар изпищяваше и започваше да бие с лапи по земята и да раздира със собствените си нокти изгарящата си плът.

Отново и отново Стражникът пришпорваше Мандарб в леса, кръв капеше обилно от меча и ръкавиците му, вдигаше мехури и кипеше. Когато за пореден път се върна, по бронята му имаше повече прорези отпреди и бойният му кон залиташе, облян в кръв. Всеки път Айез Седай се спираше да докосне с длани раните му и когато ги отдръпваше, по зарасналата плът личаха само кървави петна.

— Запалихме светлинен сигнал за Получовеците — промълви тя горчиво. — Давайте напред! По-бързо!

Ако дърветата налитаха с по-малка ярост върху масата нападаща ги плът, отколкото върху хората, ако невероятните твари не се бореха с дърветата и помежду си с не по-малка стръв, отколкото с тях, Ранд беше сигурен, че щяха скоро да ги надвият. А после зад гърба им отекна тънък писък. Далечен и слаб, той проряза ръмженето на обитателите на Погибелта и то за миг затихна, сякаш срязано с нож. Нападащите същества замръзнаха по местата си, дърветата се укротиха. Толкова внезапно, колкото се бяха появили, нещата с многото крака се стопиха и изчезнаха сред дълбините на леса.

Пронизителният писък ги стигна отново, дрезгав и накъсан като свирня на овчарска гайда. Отвърна му хор. Половин дузина гласове, подпяващи си един на друг, далече назад.

— Червеи — процеди мрачно Лан и Лоиал изохка. — Дадоха ни малко одих, стига да имаме време да го използваме. — Погледът му измери разстоянието, оставащо им до планините. — Малко неща в Погибелта биха се осмелили да се изправят срещу Червей, стига да могат да го избегнат. — Петите му се забиха в хълбоците на Мандарб. — Напред! — Цялата група се понесе в галоп след него, през Погибелта, която сега наистина изглеждаше мъртва, с изключение на хора от гайди зад тях.

— Да се боим от някакви червеи? — възкликна невярващо Мат.

— Един Червей — имаше отчетлива разлика в начина, по който Стражникът произнасяше думата — може да убие Чезнещ, стига Чезнещият да не е специално закрилян от Тъмния. Цяла глутница е тръгнали по петите ни. По-бързо! Напред!

— Червеите няма ли да ни преследват в планините? — попитг останалата без дъх Егвийн.

Лан ѝ отвърна само с дрезгав смях.

— Няма. Дори и Червеите се боят от онова, което обитава високите проходи — изпъшка Лоиал.

Конските копита шляпаха през гнили храсти и треви. Дървета като тези, които доскоро ги нападаха, сега само потръпваха дори когато язدهа точно под извитите им клони. Планините Доом вече изглеждаха съвсем близо, изпълнили небето, черни и голи, сякаш можеха да ги докоснат с ръка. Хорът на гайдите отново отекна остро и рязко, и зад тях се чува мляскащи звуци, много по-високи от шляпането на копитата. Бяха много силни, сякаш цели дървета се кършеха под тежестта на гигантски тела. И то много близо. Ранд се озърна през рамо. Там, отзад, короните на дърветата плющяха и се снишаваха като трева. Земята започна полегато да се надига нагоре, към планинските върхове, с достатъчен наклон, за да усети, че вече се катерят.

— Няма да успеем — обяви Лан и мечът отново се появи в десницата му. — Пази се през проходите, Моарейн, и ще преминете.

— Не, Лан! — извика Нинив.

— Спокойно, момиче! Лан, дори и ти не можеш да спреш цял глутница Червеи. Не мога да го позволя. Ще ми трябваш за Окото.

— Ще ги спрем със стрели — подвикна Мат.

— Няма дори да ги усетят — извика Стражникът. — Те трябва да бъдат насечени на късчета. Не изпитват почти нищо друго освен глад. Много рядко страх.

Впит в седлото си, Ранд потръпна, мъчейки се да отпусне стегнатите си рамене. Гърдите му също се бяха стегнали толкова, че едва дишаше, а по цялата му кожа сякаш се бяха набили хиляди нажежени иглички. Погибелта бе преляла в планински подножия. Вече виждаше очертан пътя, по който трябваше да се изкачат, и черните канари по билото, разцепени сякаш от удар на секира. „О, Светлина,

какво ли е онова напред, от което толкова се плаши това, което е отзад? Светлината дано ми помогне, никога не съм бил толкова изплашен. Не искам да вървя напред. Не искам!“ Търсейки в себе си пламъка и празнотата, той сам се изруга. „Глупак! Изплашен, страхлив глупак! Нито можеш да останеш тук, нито можеш да се върнеш. Нима ще оставиш Егвийн да се изправи срещу него сама?“ Празнотата му се изплъзваше, оформяше се и веднага се пръскаше на хиляди пръски светлина, отново се оформяше и се трошеше, и всяко светло късче го изгаряше до кости. „О, Светлина, помогни ми, не мога да продължа Светлина, помогни ми!“

И тъкмо да дръпне юздите на дорестия, за да го извърне назад и да срещне Червеите и всичко останало, но не и да продължи към другото, което го чакаше напред, околната местност изведнъж се промени. Между склоновете на единия хълм и на следващия, между спускането и изкачването, Погибелта изчезна.

Зелени листа покриваха кротко протегнали се клони. Диви цветя оформяха килими от ярки петна сред треви, разлюлени от лек пролетен полъх. Пеперуди прелитаха от цвят на цвят, жужаха пчели и песен на пойни птици бгласяше короните на дърветата.

Зяпнал, той продължи напред в галоп, но изведнъж забеляза, че Моарейн и Лан, и Лоиал са спрели, останалите също. Той бавно дръпна юздите, лицето му замръзна от изумление.

— Добрахме се до убежището — каза Моарейн. — Това е обителта на Зеления човек и Окото на света е тук. Нищо от Погибелта не може да проникне тук.

— Мислех, че е отвъд планините — изломоти Ранд. Все още виждаше върховете, изпълващи северния хоризонт, и високите проходи. — Вие казахте, че винаги е било отвъд проходите.

— Това място — отекна дълбок и плътен глас откъм дърветата — винаги си е там, където е. Единственото, което се променя, е мястото на ония, които са в нужда.

Сред гъстия листак към тях пристъпи странна фигура. С човешки форми. Толкова по-голяма от Лоиал, колкото Огиер беше по-голям от Ранд. Човешки силует от сплетени лози и листа, зелени и буйни. Косата му — трева, падаща до раменете. Очите — огромни лешници. Ноктите на пръстите — жълди. Зелени листа оформяха туниката и гамашите. Плътна дървесна кора — за ботуши. Пеперуди се

вихреха около него, просветваха по пръстите, по раменете и лицето му. Само едно нещо разваляше това буйно зелено пролетно съвършенство. Дълбок белег преминаваше през бузата и слепоочието му, чак до темето, и по него лозите бяха кафяви и изсъхнали.

— Зеления човек — прошепна Егвийн и огромното лице с белега се усмихна. За миг им се стори, че птиците запяха по-силно.

— Аз съм, разбира се. Че кой друг ще е тук? — Очите-лешници изгледаха Лоиал. — Радвам се да те видя, мой малък братко. В миналото мнозина от вас дохождаха да ме навестят, но напоследък много рядко.

Лоиал се смъкна от седлото си и се поклони.

— Висока почит ми оказвате, Дървесен братко. Цингу ма чоших, Т'ингшен.

Усмихнат, Зеления човек обгърна с ръка раменете на Огьер. Изправен до Лоиал, приличаше на голям мъж, застанал до момченце.

— Не е въпрос на почит, малък братко. Ще си попеем двамата Дървесни песни и ще си спомним за Великите дървеса и за стеддинг, и ще отведем Копнежа настрана. — Той огледа останалите, които едва сега започнаха да се смъкват от конете си, и очите му се спряха на Перин. — Вълчи брат! Нима наистина старите времена се завръщат!

Ранд зяпна към Перин. От своя страна, Перин извърна коня си така, че да се озове между него и Зеления човек, и се наведе да провери сбруята. Ранд беше сигурен, че просто иска да избегне питащия му поглед. Изведнъж Зеления човек заговори на Ранд.

— Странно си се облякъл, Дете на Дракона. Толкова ли много се е завъртяло Колелото? Нима Народът на Дракона се връща към Първия обет? Но ти носиш меч. Значи ни така, ни така.

— Не разбирам за какво ми говорите — каза Ранд. — Какво искате да кажете?

Зеления човек докосна кафявия белег на лицето си. За миг изглеждаше малко смутен.

— Аз... не знам. Спомените са разпокъсани и често ми убягват, а и повечето от онова, което остава, е като листа, нападнати от гъсеници. И все пак, сигурен съм... Не, губи ми се. Но и ти си добре дошъл тук. А вие, Моарейн Седай, сте повече от изненада за мен. Когато това място бе създадено, бе направено така, че никой да не може да го намери два пъти. Как успяхте да дойдете тук?

— Нуждата — отвърна Моарейн. — Моята нужда, и тази на света. Най-вече нуждата на света. Дошли сме да видим Окото на света.

Зеления човек въздъхна и сякаш вятър въздъхна през гъстите зелени клони на околните дървета.

— Значи отново е дошло. Този спомен се е запазил цял. Тъмния се надига. Боях се от това. С всеки годишен кръговрат Погибелта намира все по-стръвно да проникне тук, а в този кръговрат усилието ми да я задържа навън бе по-голямо от всякога, от самото начало. Елате, ще ви заведа.

ГЛАВА 50

СРЕЩИ КРАЙ ОКОТО

Повел дорестия, Ранд закрачи след Зеления човек заедно с останалите от Емондово поле. Бяха зяпнали, сякаш никой не можеше да реши Зеления човек ли да гледа, или гората. Зеления човек беше легенда, разбира се, имаше сказания за него и за Дървото на живота, които се разказваха край всяко огнище в Две реки, и то не само на децата. Но след Погибелта разлистените дървета и цветята им изглеждаха необичайно чудо.

Перин малко изостана и Ранд го изгледа през рамо. Имаше чувството, че приятелят му просто не иска да чуе нищо повече от онова, което можеше да му каже Зеления човек. Можеше да го разбере. „Дете на Дракона.“ Той самият поглеждаше предпазливо към Зеления човек, който крачеше отпред с Моарейн и Лан, обкръжен от облак жълти и червени пеперуди. „Какво искаше да ми каже? Не. Изобщо не искам и да знам.“

Но въпреки това объркващо притеснение стъпките му станаха по-леки, а нозете — по-пъргави. Тревогата все още свиваше стомаха му, но страхът толкова се беше разсеял, че сякаш напълно бе изчезнал. Не допускаше, че може да очаква нещо повече, не и след Погибелта, дори Моарейн да беше права, че нищо от Погибелта не би могло да проникне тук. Хилядите нажежени иглички, които бяха го пронизвали до кости, бяха изчезнали още в мига, в който се беше озовал сред владенията на Зеления човек. „Тъкмо той направи да изчезнат — помисли си Ранд. — Зеления човек и това място.“

Егвийн го усещаше, и Нинив също. Успокояващият мир, ведрата красота. Беше сигурен. Усмихнати, двете галеха цветята по пътя си, спираха се да ги помиришат и вдишваха дълбоко.

Зеления човек забеляза това и каза:

— Цветята са предназначени, за да им се възхищаваш. Дали са растения, или хора, все едно. Няма да се сърдя, стига да не е прекалено.

И той започна да откъсва ту едно цветенце, ту друго, без да повтаря два цвята от един и същи вид. Скоро Нинив и Егвийн вече носеха венчета от дива роза, жълтурче и утринна звезда. Плитката на Премъдрата наподобяваше на цветна градина в розово и бяло, спускаща се до кръста. Дори Моарейн получи венец от бледи утринни звезди на челото си, сплетен толкова умело, че цветчетата сякаш изобщо не бяха откъснати.

Всъщност Ранд не беше сигурен дали наистина не продължават да растат. Зеления човек наглеждаше горската си градина, докато вървеше, говореше тихо на Моарейн и в същото време се грижеше за всяко растение по пътя им, което се нуждаеше от грижата му, без дори да се замисля. Очите му забелязаха клюмнала клонка на виеша се дива роза, наклонила се необичайно от обсипания с цветове клон на ябълково дърво, и той се спря, за да прокара ръка по нея, заговори й нещо. Ранд не беше сигурен дали очите му не го подлъгваха, или тръните наистина се отдръпнаха, за да не убодат тези зелени пръсти. Когато могъщата фигура на Зеления човек продължи напред, клонът щръкна в правилната си посока и червените венчелистчета се смесиха с бялото на ябълковия цвят. След малко Зеления човек се наведе и сви огромната си длан над тънко стръкче, прилегнало сред купчина камъчета — и когато се изправи, малкият стрък вече се беше надигнал и пуснал здрави коренчета сред камъните.

— Всички неща трябва да растат там, където са според Шарката — обясни той през рамо, сякаш се извиняваше. — И да посрещнат завъртането на Колелото. Но Създателят няма да ми се разсърди, ако им помогна малко.

Ранд преведе коня си покрай стръкчето, като внимаваше дорестият да не го стъпче. Не му изглеждаше редно да унищожи нещо, което Зеления човек току-що бе сътворил, само за да си спести едно стъпка повече. Егвийн му се усмихна и го докосна по ръката. Беше толкова хубава с разпуснатата си коса, покрита с цветя, че той също й се усмихна, а тя се изчерви и сведе очи. „Ще те закрилям — помисли си той. — Каквото и да става, ще се погрижа да си в безопасност, кълна се.“

Зеления човек ги отведе в самата сърцевина на пролетния лес към засводена кухня на склона на един хълм. Беше най-обикновен каменен свод, висок и бял, а на ключовия му камък личеше кръг,

разполовен от крива линия, едната половина груба, другата — гладка. Древният символ на Айез Седай. Самата кухня беше потънала в сянка.

За миг всички спряха и загледаха мълчаливо. А после Моарейн свали венчето от главата си и нежно го постави на клона на един малинов храст до арката.

— Вътре ли е? — попита Нинив. — Това, за което дойдохме?

— Ама аз наистина бих искал да видя Дървото на живота — възкликна Мат, без да сваля очи от разполовения кръг над тях. — Струва си да почакаме, нали?

Зеления човек изгледа странно Ранд и поклати глава.

— Авендесора не е тук. Не съм отдъхвал под дебелиите му клони от цели две хиляди години.

— Дървото на живота не е това, за което дойдохме — каза решително Моарейн. — Това, което търсим, е вътре.

— Аз няма да вляза с вас — заяви Зеления човек. Пеперудите около него запърхаха, сякаш споделяха вълнението му. — Отдавна, много отдавна ми беше поверено, но все ме кара да се чувствам неловко, щом го приближа. Чувствам се погубен. Моят край по някакъв начин е свързан с него. Помня създаването му. Част от създаването. Част. — Той поглади белега си. — Беше в първите дни от Разрушението на света, когато радостта от победата над Тъмния стана горчива, като се разбра, че всичко може да рухне под тежестта на Сянката. Сто от тях го създадоха, мъже и жени, всички заедно. Най-великите творения на Айез Седай винаги са били правени така, чрез свързването на сайдин и сайдар, тъй както е свързан Верният извор. И загинаха, всички, за да го оставят чисто, докато светът около тях се разкъсваше. Знаеха, че ще умрат, и ми го повериха да го пазя за нуждата, която един ден ще настъпи. Не за това бях създаден, но всичко се разпадаше и те бяха сами, а аз бях единственото, с което разполагаха. Не за това бях създаден, но трябваше да съхраня вярата. — Той сведе поглед към Моарейн и кимна, повече на себе си. — Аз съхраних вярата, докато беше нужно. А сега иде краят.

— Ти си съхранил вярата по-добре от нас — каза Айез Седай. — Може би няма да свърши толкова зле, колкото се боиш.

Прорязаната с белег листата глава бавно се поклати.

— Познавам края, когато иде, Айез Седай. Ще намеря друго място, където ще кара нещата да растат. — Кафявите му като лешници очи тъжно огледаха зелената гора. — Друго място, може би. Когато излезете, ще ви видя отново, ако остане време. — След тези думи той се отдалечи, сподирен от облак пеперуди, сливайки се с леса по-неразлично и от плаща на Лан.

— Какво искаше да каже? — настоя Мат. — Какво значи „ако остане време“?

— Хайде — подкани ги Моарейн и пристъпи през свода. Лан я последва плътно.

Ранд влезе след тях. Космите по ръцете и врата му настръхнаха. Озоваха се в най-обикновен коридор, който се виеше плавно надолу. Беше достатъчно високо и просторно, за да може да мине и Лоиал, щеше да бъде достатъчно и за Зеления човек. Гладък под, хлъзгав за очите като намазан с животинска мас, но въпреки това стъпваха по него уверено. Стените, по които не личаха никакви фуги, проблясваха в стотици оттенъци на неописуеми цветове и излъчваха мека светлина. Ранд беше сигурен, че светлината не е естествена, но усещаше също, че е добра и блага. „Тогава защо си настръхнал?“

Продължаваха да слизат надолу и надолу.

— Ето тук — каза най-сетне Моарейн и посочи. — Отпред.

И коридорът ги изведе в огромен купол. Грубата необработена скала на тавана беше осеяна с гроздове блестящи кристали. Цялата пещера под купола бе заета от огромно езеро, с изключение на оградената с каменен парапет пътека около него, широка около пет крачки. Овалното езеро беше обградено с ивица огладени плоски кристали, които светеха с по-сумрачна и въпреки това по-топла светлина от кристалите, надвиснали над него. Повърхността му беше гладка като стъкло и чиста като водата на Виноструй. Ранд имаше чувството, че очите му могат да проникват в него до безкрай, но пак няма да могат да видят дъното.

— Окоето на света — тихо промълви Моарейн.

Той удивен се огледа и забеляза, че дългите години след създаването на Окоето — три хиляди — са оставили следи в самотното му съществуване. Не всички кристали по купола светеха с еднаква сила. Едни грееха по-ярко, други по-слабо; някои примигваха, а други приличаха на изпъкнали буци, проблясващи единствено от отразената

светлина. Ако всички светнеха, куполът щеше да грейне ярко като слънчев ден, но сега беше само като в късен следобед. Прах покриваше пътеката, но освен прах имаше и откъртени камъчета и дори кристали. Дълги години чакане, докато Колелото се е въртяло и заоравало.

— Но какво е то? — попита Мат разтревожен. — Не ми прилича на вода. — Той подритна през ръба един камък. — То...

Камъкът се удари в стъклената повърхност и се плъзна навътре в езерото без плясък, без да я развълнува. Докато потъваше, камъкът започна да се издува, да става все по-голям, по-голям и по-мек, като мехур с размери на човешка глава, през който Ранд почти можеше да види. И после изчезна. Стори му се, че този път цялото му тяло настръхна.

— Какво е? — Попита той и се изненада от дрезгавия си глас.

— Може да се нарече есенцията на сайдин. — Думите на Айез Седай отекнаха под огромния купол. — Есенцията на мъжката половина от Верния извор, чистата есенция на Силата, владяна от мъжете преди Времето на лудостта. Силата за кърпежа на печата върху затвора на Тъмния, която също така може напълно да разруши затвора му.

— Светлината да ни освети и да ни закриля — прошепна Нинив. Егвийн я прегърна, сякаш искаше да се скрие зад Премъдрата. Дори и Лан се помръдна тревожно, макар в очите му да не се четеше изненада.

Камъчета се посипаха по раменете на Ранд и той разбра, че се е опрял на външната стена, възможно най-далече от Окото на света. Готов беше да се избута и през самата стена, ако можеше. Мат също се беше опрял плътно в каменния свод. Перин се беше втренчил в езерото, стиснал брадвата си. Очите му светеха, жълти и яростни.

— Винаги съм се чудил — проговори притеснен Лоиал. — Когато четох за него, винаги съм се чудил какво е. Защо? Защо са го направили? И как?

— Нито едно живо същество не знае. — Моарейн вече не гледаше в езерото. Наблюдаваше Ранд и двамата му приятели, оглеждаше ги, очите ѝ ги претегляха. — Нито как, нито нещо повече от „защо“, освен че един ден ще бъде необходимо и че тази необходимост ще бъде най-великата и най-отчаяната, пред която светът се е изправял до този момент. И пред каквато може би изобщо някога ще бъде изправен.

— Много жени от Тар Валон са се опитвали да използват тази Сила, но тя е толкова недостижима за която и да е жена, колкото луната за някоя котка — продължи тя. — Само мъж може да я прелива, но последният мъж Айез Седай е загинал преди близо три хиляди години. И все пак необходимостта, която те предвиждали, била отчаяна. И те преодолели покварата на Тъмния и го направили, направили го чисто, знаейки че това деяние ще ги убие до един. Мъже Айез Седай и жени, всички заедно. Зеления човек каза истината. Най-великите чудеса от Приказния век са били създадени по този начин, сайдин и сайдар заедно. Всички жени в Тар Валон, всички Айез Седай във всички кралски дворове и големи градове, дори и онези, които живеели в земите отвъд Пустошта, дори ако се добавят онези, които може би все още живеят отвъд Аритския океан, не биха могли да напълнят и лъжица със Силата, ако ги няма мъжете, които да работят с тях.

— Защо ни доведе тук? — попита Ранд.

— Защото сте тавирен. — Лицето на Айез Седай беше неразгадаемо. Очите й грееха и сякаш се впираха в него. — Защото мощта на Тъмния ще удари точно тук и защото на тази мощ трябва да бъде оказана съпротива и да бъде спряна, иначе Сянката ще покрие света. Няма по-велика нужда от тази. Нека сега отново излезем на слънчева светлина, докато все още има време. — Без да изчаква да я последват, тя тръгна обратно по коридора, следвана от Лан, който като че ли стъпваше малко по-бързо от обикновено. Егвийн и Нинив забързаха след нея.

Ранд запристъпва покрай стената — не можеше да се насили да пристъпи дори и с половин стъпка към онова, което всъщност се оказва езерото — и се запрепъва по коридора след Мат и Перин. Щеше да се затича, ако не му пречеха хората пред него. Не престана да се тресе дори и след като се озова навън.

— Не ми харесва това, Моарейн — заяви гневно Нинив, когато слънцето отново ги огря. — Вярвам, че опасността е толкова голяма, колкото казваш, но това е...

— Намерих те най-сетне.

Ранд се дръпна рязко, сякаш въже се беше стегнало на врата му. Думите, гласът... за миг помисли, че е Баал-замон. Но двамата мъже, които излязоха сред дърветата, с лица, скрити под качулките, не бяха в плащове с цвят на засъхнала кръв. Единият плащ беше тъмносив,

другият тъмнозелен, и и двамата изглеждаха плесенявали дори на открито. И не бяха Чезнеци; ветрецът развяваше плащовете им.

— Кой сте вие? — Лан беше застанал нащрек, с ръка върху дръжката на меч. — Как дойдохте тук? Зеления човек ли търсите...

— Той ни доведе. — Ръката, която посочи Мат, беше стара и почти нечовешки съсухрена, с опадали нокти и чворести кокалчета на пръстите, като възли върху въже на ладия. Мат отстъпи назад с широко отворени очи. — Старо нещо, стар приятел и стар враг. Но търсим него — завърши човекът в зеления плащ, посочвайки този път Ранд. Другият стоеше до него, сякаш никога нямаше да проговори.

— Кой сте вие? — чу се гласът на Моарайн.

Ръцете им свалиха качулките и Ранд се задави. Старият мъж беше по-стар от най-древния старец — в сравнение с него Кен Буйе щеше да изглежда като невръстно момченце с розови бузки. Кожата на лицето му беше като съсухрен пергамент, нахлузен и след това здраво изпънат върху череп. Тънки кичури коса стърчаха гротескно върху грапавото му теме. Ушите му бяха като късове похабена кожа; очите — хлътнали, надничаци от вътрешността на черепа като от бездънни тунели. Но другият беше още по-страшен. Плътна кожата черупка покриваше изцяло онова, което някога е било глава, но предната ѝ част беше направена така, че да прилича на съвършено лице, лице на млад мъж, замръзнало вечно в див и безумен смях. „Какво ли крие пък този, щом другият показва наяве това, което показва?“ А после дори мисълта замръзна в главата на Ранд, разби се на пращинки и се разнесе.

— Наричат ме Агинор — каза старият. — А той е Балтамел. Той вече не говори със своя език. О, как те смила Колелото след три хиляди години затвор. — Хлътналите му очи се плъзнаха към арката на входа. Балтамел се наведе напред и очите зад маската се приковаха върху белия каменен отвор, сякаш искаше тутакси да влезе. — А колко дълго ни липсваше — промълви тихо Агинор. — Колко дълго.

— Светлината да закриля... — почна Лоиал с треперещ глас и внезапно млъкна, щом Агинор извърна очи към него.

— Отстъпниците — заекна Мат — са оковани в Шайол Гул...

— Бяха. — Агинор се усмихна; жълтите му зъби приличаха на тигрови. — Някои от нас вече не са оковани. Печатите са се разхлабили, Айез Седай. И ние, както Ишамаел, излизаме отново сред

живия свят, а скоро ще излязат и останалите. Моята тъмница и тази на Балтамел бяха твърде близо до живия свят, твърде близо до триенето на Колелото, но скоро великият Властелин на Мрака ще бъде свободен и ще ни дари с нова плът, и светът отново ще бъде наш. Този път няма да го има вашият Луз Терин Теламон. Няма го Повелителя на Утрото да ви спаси. Сега вече знаем онзи, когото търсим, и другите повече не са ни нужни.

Мечът на Лан изскочи от ножницата твърде бързо, за да го види Ранд. Но въпреки това Стражникът се поколеба, очите му заиграха между Моарейн и Нинив. Ако застанеше между Отстъпниците и едната от тях, щеше да се окаже далеч от другата. Това колебание трая само колкото един пулс на сърцето, но щом нозете на Стражника се раздвижиха, Агинор вдигна ръка. Жестът му беше презрителен, чворестите му пръсти се разтвориха като да прогонят досадна муха. Стражникът полетя назад във въздуха, все едно че нечий гигантски юмрук се беше стоварил в гърдите му, с тъп удар се блъсна в каменната арка, увисна за миг и рухна като безжизнена купчина. Мечът му издрънча недалеч от протегнатата му ръка.

— НЕ! — изкрещя Нинив.

— Стой на място! — извика ѝ повелително Моарейн, но преди някой да успее да помръдне, Премъдрата се затича срещу Отстъпниците, вдигнала нож в крехката си ръка.

— Светлината да те ослепи! — викна тя и замахна към гърдата на Агинор.

Другият Отстъпник се размърда като змия. Докато ножът се спускаше надолу, облечената в кожа длан на Балтамел се стрелна напред и стисна брадичката ѝ, пръстите му се впиха в едната ѝ буза, а палецът в другата, изтласквайки кръвта ѝ със силата си и сгърчвайки плътта на бледи ивици. Тялото на Нинив се изви в конвулсия от глава до пети, сякаш я бяха шибнали с камшик. Ножът изпадна от треперещите ѝ пръсти, а Балтамел я повдигна нагоре и поднесе към хилещата се кожена маска сгърченото ѝ лице. Стъпалата и изритаха над земята, цветята се посипаха от косата ѝ.

— Почти бях забравил за удоволствията на плътта. — Езикът на Агинор облиза съсухрените му устни, като камък, отъркал се в нещавена кожа. — Но Балтамел помни много. — Усмивката върху

маската сякаш стана още по-безумна, отчаяният писък на Нинив раздра ушите на Ранд.

Изведнъж Егвийн хукна напред и той разбра, че иска да помогне на Нинив.

— Егвийн, недей! — извика той след нея, но тя не се спря. При вика на Нинив ръката му бе посегнала към меча, но сега той го пусна и се хвърли към Егвийн. Стовари се върху нея и я събори на тревата. Егвийн изохка и се задържа, за да се освободи.

Другите двама също се размърдаха. Секирата на Перин се завъртя в ръцете му, очите му светнаха, златни и яростни.

— Премъдра! — изрева Мат и камата на Шадар Логот блесна в юмрука му.

— Не! — извика Ранд. — Не можете да се биете с Отстъпниците!

Но те се втурнаха край него, все едно че въобще не го бяха чули, с очи, вперени в Нинив и двамата Отстъпници. Агинор ги погледна с бегло безгрижие... и се засмя. Ранд усети, че въздухът над него трепна като плясък на камшик. Мат и Перин, не изминали и половината от разстоянието до Отстъпниците, се спряха, сякаш се бяха ударили в невидима стена, срутиха се назад и се проснаха на земята.

— Добре — каза Агинор. — Това за вас е подходящо място. Ако се научите на ритуала на самоунижението и се преклоните пред нас, мога и да ви помилвам.

Ранд бързо се изправи. Сигурно не можеше да се сражава с Отстъпниците — никой обикновен смъртен не би могъл, — но нямаше да им позволи да повярват и за миг, че е готов да пълзи в краката им. Посегна да помогне на Егвийн да се изправи, но тя отблъсна ръцете му и стана сама, изтърсвайки с ярост прахта от дрехата си. Мат и Перин също се изправиха с усилие.

— О, ще се научите — каза Агинор. — Ако искате да живеете. Сега, след като намерих това, което ми е нужно — очите му се извърнаха към каменния свод, — ще ми остане време да ви науча.

— Това няма да го бъде! — Зеления човек излезе от дървесата и закричи към тях. Гласът му беше като мълния. — За вас тук няма място!

Агинор го изглежда презрително.

— Върви си! Изтече твоето време. Всичко от твоя род отдавна е станало на прах. Живей, колкото ти остава, и се радвай, че не си пред очите ни.

— Това е моята обител — каза Зеления човек. — И тук вие не ще нараните ни едно живо същество.

Балтамел хвърли Нинив настрана и тя рухна като скъсана дрипа, с широко отворени очи, отпусната, сякаш всичките ѝ кости бяха омекнали. Облечената в кожа ръка се вдигна и Зеления човек изрева, когато обгръщащите го лози задимяха. Вятърът сред леса отекна с болка.

Агинор се извърна отново към Ранд и останалите, сякаш със Зеления човек се беше свършило — но последва само една дълга крачка и две огромни разлистени ръце се увиха около кръста на Балтамел, вдигнаха го и го притиснаха към якия гръден кош от сплетени лиани. Черната кожена маска се ухили в безумна ярост. Ръцете на Балтамел се завъртяха като змии, мъчейки се да се освободят. Покритите с ръкавици длани се впиха в главата на Зеления човек, сякаш искаха да я откъснат. Пламъци лумнаха изпод тези ръце, лозите под тях се съсухриха, закапаха сухи листа. Тлъст, тъмен стълб пушек изригна сред лозите на тялото му и Зеления човек изрева. От устата му блъвна пушек.

Изведнъж стиснатият от Зеления човек Балтамел се загърчи. Ръцете на Отстъпника се помъчиха да го отблъснат, вместо да се впиват в него. Едната му облечена в кожа ръка се отплесна встрани... и тънък стрък дива лозница се впи в черната кожа. Гъбест израстък, като праханка, скрита сред дълбоките сенки на гората, обримчи ръката му, изникнал отникъде и съзрял изведнъж, плъзна се и покри цялата ръка. Балтамел се замята — и крехък филиз миризливец раздра кожената черупка на лицето му; лишеи впиха корени и разкъсаха кожата, стръкове коприва се впиха в очите под маската и отровни гъби раздраха и разтвориха устата му.

Зеления човек захвърли Отстъпника на земята. Балтамел се изви и се загърчи. Всякакви неща, които растат по усойни места, всичко споресто, всичко, обичащо влагата, се разду и разрасна, разкъса тъкан, кожа и плът — а плът ли бе това, що се видя в краткия миг на зелената ярост — всичко се разсипа на парцали. И ги покриха гъби, мъх и лишеи, докато той не се превърна в купчина пръст, почти неразличима

от онези, които се криеха в сенчестите недра на зелената гора, и тази купчина не се помръдваше повече от тях.

Със стон, като скършен под огромна тежест дървесен клон, Зеления човек се срина на земята. Половината му глава бе овъглена. Струи дим още се вдигаха от него като сиви лиани. Изгорели листа се посипаха от ръката му, а той болезнено протегна почернялата си длан да заслони забилия се в рохкавата почва жълъд.

Земята избоботи и дъбов филиз проби нагоре между пръстите му. Главата на Зеления човек клюмна, но филизът се надигна към слънцето и се изпъна. Корени изпълзяха навън и се удебелиха, заровиха се в земята и отново се надигнаха, за да се впият отново надолу. Стволът се удебели и се изпъна нагоре, кората му стана сива, напукана и стара. Клоните на короната се протегнаха във всички посоки, нараснаха, удължиха се и натежаха, дебели като човешка ръка, и още по-дебели, като човешко тяло. И се надигна короната на дъба да погали небето, буйно зелена и обсипана с жълъди. Масивната плетеница от корени се просна надлъж и шир и заора земята като плугове. Огромният вече дънер потръпна, разшири се още, кръгъл, голям колкото къща. Настъпи тишина. Дъб, който сякаш бе раснал тук от петстотин години, заслони мястото, където доскоро лежеше Зеления човек, и се превърна в гробен знак на една легенда. Нинив лежеше върху чворестите корени, огънали се в растежа си под нейното тяло, за да й сторят постеля, на която да отдъхне. Вятърът въздъхна през дъбовите клони, сякаш прошепна за сбогом.

Дори Агинор изглеждаше зашеметен. Но после вдигна глава и очите му грейнаха от гняв.

— Стига! Време е вече да свършим с това!

— Да, Отстъпнико — каза Моарейн с глас, студен като вятър сред люта зима. — Време е!

Ръката на Айез Седай се вдигна напред и земята под краката на Агинор потъна. От зейналата бездна лумна пламък и заплющя неистово, от вятъра, завил към него от всички посоки, засмуквайки вихрушка от листа към огъня, който сякаш се уплътни в прошарено с червени нишки жълто желе от чист зной. А сред самия огън стоеше Агинор, чиито стъпала се поддържаха сякаш само от въздуха. Отстъпникът изглрждаше стреснат, но после се усмихна и направи крачка напред. Беше много бавна крачка, като че ли огънят се мъчеше

да го задържи, да го вкорени на място, но той я направи. А после — втора.

— Бягайте! — заповяда Моарейн. Лицето ѝ беше преbledняло от усилие. — Бягайте всички!

Агинор прекрачи през въздуха, към ръба на пламналия зев.

Ранд усети, че другите се раздвижиха. Мат и Перин хукнаха надалеч, дългите нозе на Лоиал го понесоха към дърветата, но единственото, което можеше да види наистина добре, беше Егвийн. Тя се беше изправила, напрегната, с преbledняло лице, затворила очи. Разбра, че не страхът я задържа. Мъчеше се да хвърли крехката си, необучена власт над Силата срещу Отстъпника.

Той грубо я сграбчи за ръката и я извърна към себе си.

— Бягай! — изрева Ранд. Тя отвори очи, взря се в него, разгневена, че я е прекъснал. Беше пропита с омраза към Агинор, която сякаш се бореше със страха от Отстъпника. — Бягай — повтори той и я блъсна към дърветата, достатъчно силно, за да ѝ даде тласък. Бягай!

И побягна.

Но съсухреното лице на Агинор се извърна към него, към тичащата зад него Егвийн, и Отстъпникът прекрачи през пламъците, сякаш деянието на Айез Седай изобщо не го засягаше. Към Егвийн.

— Не нея! — изрева Ранд. — Светлината да те изгори, не нея!

Той грабна парче скала и го запокити, за да привлече вниманието на Агинор. На половината си път към лицето на Отстъпника камъкът се разсипа на прах.

Поколеба се само за миг, колкото да погледне през рамо и да се увери, че Егвийн се е скрила сред дърветата. Пламъците все още обкръжаваха Агинор, но той крачеше през тях, сякаш разполагаше с цялото време на света. Ранд се обърна и побягна. Зад себе си чу писъците на Моарейн.

ГЛАВА 51

СРЕЩУ СЯНКАТА

Страхът придаваше на краката му сила и той тичаше през разцъфнали храсти и заплетени диви рози, осеяни с цветове, без да го е грижа, че бодлите раздират дрехите и плътта му. Писъците на Моарейн бяха заглъхнали. Бяха продължили сякаш безкрайно, всеки следващ през още по-изтерзано гърло, но той знаеше, че всъщност са траяли само няколко мига. Само няколко мига преди Агинор да се впусне след него. Знаеше, че Агинор ще последва тъкмо него. Беше доловил увереността в хлътналите очи на Отстъпника в онази последна секунда преди ужасът да изплющи в стъпалата му и да го накара да побегне.

Теренът ставаше все по-стръмен, но той пъплеше нагоре, изтегляше се напред, хващайки се за храсталаците, камъни, буци пръст и листа се търкаляха по склона под краката му. Накрая запълзя на ръце и колене и задъхан изпълзя последните няколко разтега до билото, изправи се, спря и му се дося да завие с пълен глас.

Само на десет крачки пред него ридът се спускаше отвесно надолу. Знаеше какво ще види — още преди да се приближи до ръба, но въпреки това направи тези крачки, всяка следваща — по-тежка от предишната, като се надяваше, че все пак ще се намери някаква диря, козя пътечка, каквото и да е. Но бездната бе стотици стъпки дълбока, а каменната стена — гладка като рендосано дърво.

„Трябва да има някакъв изход. Ще се върна и ще потърся обиколен път. Ще се върна и...“

Когато се обърна, Агинор вече почти беше достигнал билото. Отстъпникът изкачваше склона без никакво видимо усилие, крачеше нагоре по стръмнината, все едно че беше равно поле. Дълбоките хлътнали очи горяха все така срещу него, но лицето изглеждаше някак по-малко съсухрено, сякаш Агинор добре се беше заситил с нещо. Очите се приковаха в него, но когато Агинор заговори, все едно че говореше на себе си:

— Баал-замон ще даде големи, несънувани от никой смъртен награди на онзи, който те отведе в Шайол Гул. Но въпреки това моите възжеления винаги са били по-големи от тези на който и да е смъртен, а аз напуснах тленността преди хилядолетия. Има ли разлика дали служиш на великия Властелин на Мрака жив, или мъртъв? Няма, поне дотам, докъдето се простира Сянката. Защо да деля властта с теб? Защо да коленича пред теб? Аз, който се възправих срещу Луз Терин Теламон в самия Дворцов съвет! Аз, който хвърлих, удар след удар, своята мощ срещу самия Повелител на Утрото. Не мисля, че съм длъжен да го правя.

Устата на Ранд беше суха като пясък; езикът му — съсухрен като този на Агинор. Ръбът на бездната стържеше под петите му. Не смееше да погледне назад, но чуваше каменните отломки, които политаха и кънтяха надолу по гладката стръмна скала, също както собственото му тяло щеше да полети, ако се дръпнеше още сантиметър от Отстъпника. „Трябва да има някакъв начин да се измъкна от него. Някакъв изход! Трябва да има! Някакъв път!“

Изведнъж усети нещо. Видя го, макар да знаеше, че такова нещо няма и не може да бъде видно. Блестящо въже пролази встрани от Агинор, зад него, бяло като слънчев лъч, пронизал най-чистото пролетно облаче, въже по-тежко от ръка на ковач, по-леко от въздуха, въже, свързващо Отстъпника с нещо далечно, откъд познанието му, но въпреки това — нещо съвсем близко, само на ръка разстояние от Ранд. Въжето пулсираше и с всяко ново потръпване Агинор ставаше все по-силен, все повече изпълнен с плът, мъж, висок и силен като него самия, по-твърд от Стражника и по-смъртоносен от Погибелта. И въпреки това до тази светеща връв Отстъпникът сякаш почти не съществуваше. Връвта беше всичко. Въжето от светлина бръмчеше. Въжето пееше. Зовеше душата на Ранд. Една ярка нишка се надигна отстрани, залюля се унесено, докосна го и той ахна. Изпълни го светлина и зной, който трябваше да го изгори, но само го затопли, премахвайки гробовния мраз от костите му. Нишката се удебели. „Трябва да се измъкна!“

— Не! — изрева Агинор. — Ти няма да го имаш! То е мое!

Ранд не се помръдна, нито Отстъпникът, и все пак двамата се бореха, сякаш се бяха счепкали в прахта. Пот изби по челото на Агинор — то вече не беше сбръчкано, не беше старческо, беше лице на зрял мъж, в разцвета на силите си. Ранд пулсираше с потръпването на

въжето, с пулса на света. Този пулс изпълни цялото му същество. Светлина изпълни ума му, докато в него не остана само едно малко ъгълче от него самия. Около това кътче той обви празнотата; в нея се подслони. „Надалеч!“

— Мое! — крещеше Агинор. — Мое!

Зной се надигна у Ранд, знойт на слънцето, блясъкът на слънцето, изгарящият, непоносим блясък на светлината, на Светлината. „Надалеч!“

— Мое! — Пламък бликна от устата на Агинор, изригна от очите му като огнени копия, и той изкрещя.

„Надалеч!“

И Ранд вече не беше на билото. Завибрира със Светлината, която го изпълни. Умът му отказа; светлината и знойт го заслепиха. Светлината. Сред тихия покров на празнотата Светлината заслепи ума му, зашемети го с благоговение.

Стоеше сред широк планински проход, обкръжен от назъбени черни канари, като зъбите на Тъмния. Беше истинско. Той беше тук. Усещаше камъка под ботушите си, ледения полъх по лицето си.

Намираше се в центъра на битка, или по-скоро в опашката на сражаваща се колона. Мъже в ризници, яхнали коне в тежки брони, сечаха и връхлитаха срещу озъбени тролоци, размахващи боздугани и извити мечове. Някои от мъжете се сражаваха спешени, останали без коне, а бронирани коне препускаха през прохода без ездачи. Сред тях се движеха Чезнещи с увиснали неподвижно плащове, черни като нощта, и накъдето изсвистяхаха поглъщащите им светлината мечове, мъжете загиваха. Шумът на битката отекна към Ранд, блъсна се в него и отскочи, и странността на този звук го стисна за гърлото. Трясъкът на стомана в стомана, пъхтенето и ръмженето на връхлитащи мъже и тролоци, крясъците на загиващи хора и тролоци. Над грохота сред прашния въздух плющяха знамена. Черният ястреб на Фал Дара, Белият рогач на Шиенар, още. И знамена на тролоци. Съвсем близо до себе си той видя увенчания с рога череп на Давол, кървавочервения тризъбец на Кобал, железния юмрук на Даймон.

И все пак това беше само опашката и временният край на битката, след като хора и тролоци започнаха да се отдръпват за прегрупиране. Никой, изглежда, не забелязваше Ранд, докато си

нанасяха последни удари, преди да се разделят, препускайки или тичайки спешени към двата края на прохода.

Ранд се озова с лице към единия край на прохода, където се прегрупираха мъжете. Ранени рицари се полюшваха на седлата. Конете без ездачи се изправяха на задните си крака, цвилеха и препускаха. Беше повече от ясно, че няма да удържат следващия сблъсък, и въпреки това бе също толкова ясно, че се готвят за последния щурм. Сега вече някои от тях го бяха забелязали. Мъже се изправяха на стремената и сочеха към него. Виковете им достигаха до слуха му тънки и далечни.

Той се олюля и се обърна. Силите на Тъмния изпълваха другия край на седловината, стичаха се по планинските склонове. Стотици Чезнещи яздеха през редиците им към челото на ордата и яростните, озверели муцуни на тролоците се извърщаха от страх при тяхното преминаване, а огромните туловища се отдръпваха да им сторят път. Над тях се понесоха драгхари на кожените си криле и писъците им пронизаха вятъра. Сега Получовеците също го видяха, посочиха към него и драгхарите закръжиха във въздуха и се спуснаха. Два. Три. Шест твари писнаха пронизително и полетяха хищно към него.

Той се втренчи нагоре към тях. Изпълни го зной, изпепеляващият зной на докоснато слънце. Вече ясно виждаше драгхарите — бездушни очи върху бледи човешки лица на крилати тела, в които нямаше нищо човешко. Ужасен зной. Раздиращ зной.

Сред ясното небе изтрещя грозд от мълнии, всяка стрела — рязка и ярка, обгаряща очите му, всяка мълния сразяваща по един от черните крилати силуети. Стръвните крясъци се превърнаха в смъртен писък, обгорелите туловища рухнаха на земята и небето отново стана чисто.

Знойт. Ужасният зной на Светлината.

Той падна на колене; стори му се, че чува звънналите по бузите му сълзи.

— Не! — Той стисна туйките изсъхнала трева да задържи поне късче от реалността; тревата избухна в пламък. — Моля те, нееееее!

Вятърът се надигна с неговия глас, зави с неговия глас, зарева с неговия глас надолу по прохода, плющейки с пламъците в стена от огън, понесъл се от него към челото на тролоците по-бързо от препуснал в галоп кон. Огън обгърна тролоците и планините

потрепераха от техните крясъци, крясъци почти толкова силни, колкото вятъра и неговия глас.

— Това трябва да свърши!

Той удари земята с юмрук и тя изкънтя глухо, като гонг. То задра с ръце каменистата почва и земята потръпна. Вълни пролазиха по повърхността ѝ пред него, надигнаха се на все по-мощни талази. Вълни от прах и камъни, издигащи се към тролоци и Чезнещи набъбнаха и връхлетяха върху тях, а склоновете се разтресоха. Вряща маса от плът и нажежени камъни помете тролокската армия. Това, което остана встрани, все още беше внушителна орда, но вече само два пъти повече от човешката рат по численост.

Вятърът утихна. Крясъците също. Земята се укроти. Прах и пушек се завихри назад по прохода и го обгърна.

— Светлината да те ослепи, Баал-замон! Това трябва да свърши.

НЕ ТУК.

Мисълта не беше на Ранд, от нея черепът му запулсира.

НЕ ЩЕ СЕ НАМЕСЯ. САМО ИЗБРАНИКЪТ МОЖЕ ДА НАПРАВИ ТОВА, КОЕТО ТРЯБВА, АКО ПОЖЕЛАЕ.

— Къде? — Не искаше да го каже, но не можеше да се спре. — Къде?

Мъглата около него се разцепи, оставяйки купол от чист, ясен въздух, десет разтега висок, обкръжен от вихрещ се пушек и прахоляк. Стъпала се издигнаха пред него, всяко от тях — увиснало само и без опора, нагоре към сумрака, покрил слънцето.

НЕ ТУК.

През мъглата, сякаш някъде от много далече, от другия край на света, доехтя вик.

— Светлината го иска!

Земята изтътна под тропота на копита и силите на човечеството се понесоха в последния си щурм.

Под покроба на празнотата умът му за миг бе обзет от паника. Върхлитащите стремглаво конници можеше да не го видят сред облаците прах; устремът им можеше да го стъпче. Но по-голямата част от същността му пренебрегна тресящата се под нозете му земя като нещо дребно, незаслужаващо внимание. Гняв, притъпил сетивата му, задвижи краката му и той направи първите крачки. „Това трябва да свърши!“

И го обгърна мрак, безпределната чернота на абсолютното нищо. Стъпалата все още бяха тук, увиснали в черното под краката и над главата му. Когато погледна през рамо, онези зад него бяха изчезнали, стопили се бяха в нищото, в пълното нищо около него. Но въжето все още беше тук, протегнало се зад него, светещата му линия се огъваше и се губеше в далечината. Не беше толкова дебело като преди, но все още пулсираше, тласкаше сила в него, тласкаше живот, изпълваше го със Светлината. И той продължи да се катери нагоре.

Сякаш се катереше цяла вечност. Сякаш вечност, но всъщност само минути. Времето беше увиснало неподвижно в нищото. Времето изтичаше бързо. Изкачи се и изведнъж пред него се изправи врата. Повърхността ѝ беше груба, нацепена и стара. Врата, която помнеше добре. Той я докосна и тя се разсипа на късове. Още докато падаха, той я прекрачи и дървени отломки се посипаха по раменете му.

Озова се в залата, която също помнеше добре. Влуденото, завихрено небе отвъд терасата, прогнилите стени, излъсканата маса, ужасното огнище с пращящите му, негреещи пламъци. Някои от онези лица, от които бе изградено огнището, гърчещи се от страдание, пищящи безмълвно, се впиха в паметта му, сякаш ги помнеше, но той придърпа празнотата около себе си, загърна се плътно в савана на нищото. Беше сам. Когато погледна в огледалото на стената, лицето му беше там, толкова ясно, сякаш наистина беше той. „Спокойно е тук, в празнотата.“

— Да — каза Баал-замон откъм огнището. — Знаех си, че алчността на Агинор ще го надвие. Но в края на краищата това няма значение. Дълго беше това търсене, но ето че свърши. Ти си тук и аз те познавам.

Сред Светлината се понесе празнота, а сред празнотата се понесе Ранд. Той се протегна да напипа земята на родния дом и докосна твърда скала, неподдаваща и суха, безжалостен камък, където само силните могат да оцелеят, само ония, които са яки като планинските канари.

— Уморих се да бягам. — Не можеше да повярва, че гласът му е толкова спокоен. — Уморих се от твоите заплахи към приятелите ми. Няма да бягам повече.

Баал-замон също имаше въже, видя той. Черно въже, и много по-дебело от неговото, толкова могъщо, че едно човешко тяло би

изглеждало като мъниче пред него, но спрямо самия Баал-замон и това въже бецу малко. Всеки пулс по тази черна вена поглъщаше светлина.

— Смяташ, че има някаква разлика дали бягаш, или стоиш на място? — Пламъците в устата на Баал-замон се разсмяха. Лицата по огнището заплакаха от смеха на своя господар. — Отскубваше се от мен много пъти и всеки път те догонвах, сразявах те и те принуждавах да ядеш собствената си гордост, поливайки я с горчиви сълзи за подправка. Много пъти си се възправял и си се сражавал, а после си рухвал поразен и си молел за пощада. Няма друг избор за теб, червей, освен един: да коленичиш в краката ми и да ми служиш добре, и аз ще ти дам власт над тронове; или да се превърнеш в жалка кукла в ръцете на Тар Валон и да пищиш, заровен в прахта на времето.

Ранд се помръдна и погледна назад през вратата, уж че търсеше изход. Накара Тъмния да си помисли това. Отвъд прага все още зееше чернотата на нищото, раздвоена от блестящата нишка, излизаща от тялото му. И по-тежкото въже от тялото на Баал-замон също се спускаше там. Двете въжета туптяха като вени едно срещу друго, а светлото едва устояваше на вълните на тъмното.

— Има и други възможности — каза Ранд. — Колелото тъче Шарката, не ти. Измъквах се от всяка клопка, която ми поставяше. Измъквах се от твоите Чезнеци и тролоци, измъквах се от твоите Мраколюбци. Проследих те дотук и по пътя унищожих армията ти. Не ти тъчеш Шарката.

Очите на Баал-замон грееха като две пещи. Устата му не се помръдваха, но на Ранд му се стори, че чу люто проклетие към Агинор. А после огньовете замряха и онова обикновено, човешко лице му се усмихна така, че го смрази въпреки топлика на Светлината.

— Други армии могат да бъдат вдигнати, глупако. Армии, каквито не би могъл и да сънуваш, тепърва ще дойдат. Проследил си ме? Ти ли си ме проследил, плужек, пълзящ под камъните? Аз започнах да предопределям пътя ти от деня, в който се роди, пътека, която да те отведе или в гроба, или тук. Един айилец, оставен да избяга, и още един, за да изрича думите, които трябваше да ехтят през годините. Джейин Бродяжника, герой — устните му се изкривиха в насмешка, — когото направих на глупак и го пратих при Огиер, да си мисли, че се е измъкнал от мен. Черната Аджа, влачещи се по корем по

света като червеи, за да те търсят. Аз дърпам конците, а Амирлинският трон си въобразява, че властва над събитията.

Празнотата потръпна; Ранд припряно я укрепи отново. „Той знае всичко това. Може и да го е направил. Може и да е така, както казва.“ Светлината сгръ празнотата. Съмнението изврещя и притихна, само семето му остана. Той се поколеба, без да знае дали да зарови семето, или да го остави да израсте. Празнотата се укрепи, по-малка отпреди, и той се понесе в покоя.

Баал-замон сякаш не забеляза нищо.

— Няма голямо значение дали те имам жив, или мъртъв, освен за самия теб, за това колко власт би могъл да имаш. Или ти ще ми служиш, или душата ти. Но бих предпочел да коленичиш пред мен жив, вместо мъртъв. Един юмрук тролоци изпратих във вашето село. когато можех да изпратя хиляда. Един Мраколюбец да застане пред теб, когато сто можеха да те хванат, докато спиш. А ти, глупако, ти дори не ги познаваш всичките, нито тези пред теб, нито зад теб, нито пък тези, които са до теб. Ти си мой, винаги си бил мой, моето куче на верижка, и аз те довляхох дотук, за да коленичиш пред своя господар или да умреш и да коленичи душата ти.

— Отричам те. Ти нямаш власт над мен и аз няма да коленича пред теб, нито жив, нито мъртъв.

— Виж — каза Баал-замон. — Виж.

Против волята си Ранд все пак извърна глава. Там стояха Егвийн и Нинив, бледи и изплашени, с цветя по косите. И още една жена, малко по-възрастна от Премъдрата, тъмноока и красива, облечена в дрехи от Две реки, с ярки цветя, бродирани околи шията.

— Мамо? — промълви той, а тя се усмихна с безнадеждна усмивка. Усмивката на майка му. — Не! Майка ми е мъртва, а другите две са в безопасност, далеч оттук. Отричам те!

Егвийн и Нинив потрепнаха, превърнаха се в мъглив полъх и изчезнаха. Но Кари ал-Тор остана на мястото си, с очи, разширени от страх.

— Тя поне — каза Баал-замон — е моя и мога да правя с нея каквото поискам.

Ранд поклати глава.

— Отричам те. — Насили се, за да изрече следващите думи. — Тя е мъртва и е спасена от теб в Светлината.

Устните на майка му трепнаха. Сълзи потекоха по бузите ѝ, всяка от тях — пареща като киселина.

— Властелинът на гроба е станал по-силен, отколкото беше някога, синко — каза тя. — До по-далеч се простира мощта му. Меден език има Бащата на лъжите за нехаещите души. Синко. Единствен мой, скъпи синко. Щях да ти го спестя, ако можех, но той е моят господар сега, прищявката му е закон. Не мога да не му се покорявам и да не пълзя за неговата милост. Само ти можеш да ме освободиш. Моля те, синко. Моля те, помогни ми. Помогни ми! МОЛЯ ТЕ!

Воят се надигна от нея, когато безлики Чезнеци, бледи и без очи, я обкръжиха. Дрехите ѝ се разкъсаха в безкръвните им ръце, ръце, държащи щипци, клещи и други неща, които се забиваха, изгаряйки и разкъсвайки оголената ѝ плът. Писъците ѝ нямаше никога да свършат.

Викът на Ранд ги надмогна. Празнотата кипна в ума му. Мечът му беше в ръцете. Не мечът със знака на чаплата, а меч от светлина, мечът на Светлината. Още щом го надигна, яростна бяла мълния се изстреля от върха му, сякаш самият меч се беше протегнал, докосна най-близкия Чезнец и ослепителен блясък изпълни стаята, грейнал през Чезнеците като свещ през лист хартия, прогаряйки през тях, заслепявайки очите му.

А сред блясъка до ушите му стигна шепот:

— Благодаря ти, синко. Светлината. Благословената Светлина.

Мълнията угасна и той остана сам в стаята с Баал-замон. Очите на Баал-замон горяха като Гърнето на черната Орис, но той се дръпна назад и ги заслони от меча, сякаш наистина беше самата Светлина.

— Глупак! Ще се унищожиш! Не можеш да я владееш така, все още не! Не и преди да те науча!

— Свърши се — каза Ранд и замахна с меча към черната връв на Баал-замон.

Баал-замон изпищя, когато мечът падна, изпищя и камъните потрепераха, и безкрайният вой се удвои, когато острието на Светлината разсече връвта. Краят, спускащ се в нищото навън, се сгърчи назад и изплющя през прага; другият се отплесна обратно в Баалзамон, и го запокити към огнището. Безмълвен смях се появи наместо беззвучните писъци на изтерзаните лица. Стените се разтресоха и напукаха; подът се надигна и каменни отломки се срутиха от тавана към пода.

Докато всичко около него се разпадаше, Ранд насочи меч в самото сърце на Баал-замон.

— Свърши се!

Светлина се понесе от острието и проблесна сред дъжд от яростни искри. Виейки, Баал-замон вдигна ръце в напразно усилие да се заслони. Пламъци плиснаха пронизително в очите му и се сляха с околните пламъци, когато камъкът лумна, камъкът на пропукалите се стени, камъкът на разклатилия се под, камъкът, рухнал от тавана. Ранд усети, че ярката нишка, прикрепена към тялото му, изтъня, докато не остана само блясъкът ѝ, но се напрегна още повече, без да осъзнава какво е направил, нито как. Знаеше само, че това трябва да свърши. „Трябва да свърши!“ Пламъкът изпълни стаята, плътен пламък. Видя как Баал-Замон се загърчи като лист, чу го как вие, усети как писъците му изстъргаха по собствените му кости. Пламъкът се изчисти, превърна се в бяла светлина, по-ярка от слънцето. А после и последният отблясък на нишката изчезна и той запропада сред безкрайна чернота и заглъхващия вой на Баал-замон. Нещо се стовари върху него с невероятна мощ, превърна го в пихтия, а пихтията се разтърси и изкреця от огъне, лумнал отвътре, от лакомия студ, изгарящ го без край.

ГЛАВА 52

БЕЗ НАЧАЛО И БЕЗ КРАЙ

Най-напред разпозна слънцето, реещо се сред безоблачното небе, изпълнило немигащите му очи. Движеше се сякаш на отскоци, спираше неподвижно с дни, после се затичваше напред сред ивица от светлина, преместваше се на тласъци към далечния хоризонт и денят помръкваше с него. Светлина. „Това трябва да значи нещо.“ Мисълта беше нещо ново. „Аз мисля. Аз съм аз.“ После се появи болката, споменът за яростната треска, отоците от разтърсващия мраз, който го беше запокитил като парцалена кукла. И воня. Сладникава миризма на изгорено, изпълваща ноздрите и главата му.

Той се надигна на ръце и колене. Без нищо да разбира, се втренчи в мазните пепелища, в които лежеше, пръснати и разпилени по каменния рид. Късчета тъмнозелен плат, избегнали пламъците, се бяха смесили с почернели и овъглени дрипи.

„Агинор.“

Догади му се. Той се опита да избърше полепналата пепел по дрехите си и запълзя по-далеч от останките на Отстъпника. Ръцете му се огъваха и отказваха да продължат. Политна напред. Стръмната пропаст зейна пред лицето му, гладката стена се завъртя пред очите му, дълбините го задърпаха. Главата му се люшна и той повърна през ръба на урвата.

Разтреперан запълзя заднишком по корем, докато не видя под очите си твърд камък, после се обърна и се изтегна по гръб. С усилие измъкна меч от ножницата. Само пепеливи ивици бяха останали от червения плат. Ръцете му се разтрепераха, когато го вдигна пред очите си; трябваше да го придържа с две ръце. Меч със знак на чапла. „Знак на чапла? Да. Трам. Моят баща“ — но само гола стомана. Прибра го в ножницата. „Онова беше нещо друго. Или имаше друг меч.“

— Името ми е — проговори той след малко — Ранд ал-Тор. — Още памет се заблъска в главата му като оловна топка и той простена. — Тъмния — прошепна той на себе си. — Тъмния е мъртъв. — Не

беше нужна повече предпазливост. — Шайтан е мъртъв; — Светът около него сякаш залитна. Той се разтресе в беззвучен смях и от очите му потекоха сълзи. — Шайтан е мъртъв! — Той се разсмя към небето. Нови спомени. — Егвийн! — Това име значеше много.

С мъка се изправи, олюля се като върба под буен вятър и се повлече покрай изпепелените останки на Агинор, без дори да поглежда към тях. „Вече няма значение.“ Смъкна се по склона, затътри се, затича. „Егвийн.“ Листа и цветя хвърчаха около него, докато се носеше слепешката надолу. „Трябва да я намеря. Коя е тя?“

Стигна поляната, вече наполовина изпълнена от могъщия дъб, израсъл върху гроба на Зеления човек. Тук беше и бялата каменна арка, белязана с древния символ на Айез Седай, и почернялата зейнала яма, в която огънят и вятърът се бяха опитали да впримчат Агинор и се бяха провалили.

— Егвийн! Егвийн! — Една красива девойка вдигна големите си очи и го погледна: беше коленичила под прострелите се нашироко клони, с цветове и кафяви дъбови листа в косата си. Беше стройна и млада, и уплашена. „Да, точно това е тя. Разбира се.“ — Егвийн, благодаря на Светлината, че си добре.

С нея имаше още две жени — едната с унесени очи и дълга плитка, все още украсена с утринни звездици. Другата лежеше на земята — богатата ѝ дреха беше разкъсана и на места обгорена, лицето ѝ беше преbledняло, но очите ѝ бяха отворени. „Моарейн. Да, Айез Седай. И Премъдрата, Нинив.“ И трите жени го гледаха, немигащи и напрегнати.

— Наистина си добре, нали, Егвийн? — Сега вече можеше да ходи, без да се препъва — това, че отново я вижда, го караше да се чувства все едно че танцува въпреки всички отоци — но все пак се почувства добре, когато се срина и седна до тях.

— Дори не го видях повече, след като ме бутна... — Очите ѝ го изгледаха с тревога. — А ти, Ранд?

— Нищо ми няма. — Той се разсмя. Докосна бузата ѝ и му се стори, че тя се отдръпва. — Само малко почивка и ще съм като нов. Нинив? Моарейн Седай? — Имената имаха някакъв нов вкус в устата му.

Очите на Премъдрата бяха състарени, древни върху младото ѝ лице, но тя поклати глава.

— Малко натъртена — отвърна тя, без да отмества поглед от него. — Моарейн е единствената... единствената от нас, която наистина е пострадала.

— Пострада повече гордостта ми, отколкото нещо друго — обади се раздражено Айез Седай и придърпа пелерината си като одеяло. Имаше вид на дълго боледувала или крайно изтощена от усилие. Но въпреки тъмните кръгове очите ѝ гледаха остро и властно. — Агинор се изненада и разгневи, че успях да го задържа толкова дълго, но за щастие не му остана много време за мен. Сама съм изненадана, че успях да го задържа толкова дълго. В Приказния век той е притежавал почти толкова мощ, колкото Родоубиеца и Ишамаел.

— Тъмния и Отстъпниците — почна Егвийн с плах, неуверен глас — са оковани в Шайол Гул, оковани от Създателя... — Тя спря и потръпна.

— Агинор и Балтамел, изглежда, са били взидани близо до повърхността. — Гласът на Моарейн прозвуча така, сякаш според нея това обясняваше всичко, и тя продължи нетърпеливо: — Да сме благодарни, че не са се освободили повече от Отстъпниците.

— Всичко това е без значение — каза Ранд. — Агинор и Балтамел са мъртви, както и Шай...

— Тъмния — прекъсна го Айез Седай. Болна или не, гласът ѝ беше все така твърд и очите ѝ — властни. — Най-добре ще е да продължаваме да го наричаме Тъмния. Или поне Баал-замон.

Той сви рамене.

— Както искаш. Но той е мъртъв. Тъмния е мъртъв. Аз го убих. Изгорих го с... — И тогава останалата част от спомена нахлу в него и той зяпна от изненада. „Единствената сила. Аз овладях Единствената сила. Никой мъж не може...“ Той облиза внезапно пресъхналите си устни. Порив на вятъра завихри паднали листа около тях, но той не беше по-студен от собственото му сърце. Те го гледаха, и трите. Наблюдаваха го, без да мигат. Той протегна ръка към Егвийн и този път отдръпването ѝ не беше плод на въображението му. — Егвийн?

Тя извърна лице и ръката му се отпусна.

— Колелото тъче така, както то пожелае — промълви замислено Премъдрата. — Но ти все още си Ранд ал-Тор от Емондово поле. И все пак, Светлината да ми е на помощ, Светлината да е на помощ на

всички ни, ти си твърде опасен, Ранд. — Той се отдръпна от погледа на Премъдрата — тъжен, съжалителен поглед, вече приел загубата.

— Какво се случи? — каза Моарейн. — Разкажи ми всичко!

И притиснат от настойчивия ѝ поглед, той заразказва. Искаше му се да се извърне, да го съкрати, да пропусне някои неща, но очите на Айез Седай извличаха всичко от него. Сълзи потекоха по лицето му, когато стигна до Кари ал-Тор. Майка му. Той наблегна на това.

— Той държеше майка ми. Майка ми!

Върху лицето на Нинив се бе изписало състрадание и болка, но очите на Айез Седай го тласкаха напред, през меча от Светлина, през разсичането на черната връв, чак до пламъците, погълнали Баал-замон. Ръцете на Егвийн се стегнаха около него, сякаш тя можеше да го издърпа навън от онова, което се беше случило.

— Но това не бях аз — завърши той. — Светлината... ме притегли. Всъщност не бях аз. Това няма ли значение?

— Подозирах от самото начало — каза Моарейн. — Но подозренията не са доказателство. След като ти дадох знака, монетата, и осъществих тази връзка, от теб се чакаше драговошно да изпълняваш това, което желях, но ти се съпротивляваше, когато те разпитвах. Това ми подсказа нещо, но не беше достатъчно. Кръвта на Манедерен винаги е била опърничава, и още повече след гибелта на Аемон и след като се пръснало сърцето на Елдрийн. Но след това случаят с Бела.

— С Бела? — промълви той. Вече нищо нямаше значение.

Айез Седай кимна.

— При Стражеви хълм Бела нямаше нужда да я изчистя от умората. Някой вече го беше направил. В онази нощ тя можеше да надбяга и Мандарб. Трябваше да съобразя кого носеше Бела. С тролоците по петите ни и драгхар над главите ни, и с Получовек Светлината само знае къде, трябваше да съобразя колко много си се страхувал, че Егвийн може да изостане. В този момент ти е трябвало нещо повече от всичко, от което си имал нужда през целия си живот, и ти си посегнал към единственото нещо, което е могло да ти го даде. Сайдин.

Той потръпна.

— Ако никога повече не го направя, ако никога повече не го докосна, нали няма... — Не можа да го произнесе. Да полудее. Да

унищожи в лудостта си земята и хората около себе си. Да умре, гниейки още жив.

— Може би — отвърна Моарейн. — Би било много по-лесно, ако имаше някой, който да те научи, но може да се постигне. С огромно усилие на волята.

— Ти можеш да ме научиш. Разбира се, ти... — Но той млъкна, когато Айез Седай поклати глава.

— Може ли котката да научи кучето да се катери по дърветата, Ранд? Може ли рибата да научи птицата да плува? Аз познавам сайдар, но не мога да те науча нищо за сайдин. Онези, които са могли, са мъртви от три хиляди години. Може би собствената ти воля е достатъчно силна.

Егвийн изправи глава, триейки зачервените си очи с opakото на ръката си. Изглеждаше, че иска да каже нещо, но когато отвори уста, от нея не излезе нито звук. „Поне не се дърпа от мен. Добре че поне може да ме гледа, без да пици.“

— А останалите? — каза той.

— Лан ги отведе в пещерата — каза Нинив. — Окото вече го няма, но има нещо друго сред езерото — кристална колона и стъпала, по които може да се стигне до нея. Мат и Перин отначало искаха да те потърсят, Лан също, но Моарейн каза... — Тя погледна към Айез Седай разтревожено. Моарейн ѝ отвърна със спокоен поглед. — Тя каза, че не трябва да те безпокоим, докато ти...

Гърлото му се стисна толкова, че трудно можеше да си поеме дъх. „Дали и те ще извърнат лицата си като Егвийн? Дали ще запищят и ще побягнат от мен като от Чезнещ?“

Моарейн заговори, сякаш не забелязваше преbledнялото му лице:

— В Окото имаше огромно количество от Единствената сила. Дори и в Приказния век малцина са могли да преливат толкова много без чужда помощ, без да бъдат унищожени. Много малко.

— Ти каза ли им? — промълви той хрипливо. — Ако всички знаят...

— Само на Лан — отвърна меко Моарейн. — Той трябва да знае. И също на Нинив и Егвийн, заради онова, което те са и ще станат. Другите все още не е необходимо да знаят.

— Защо не? — В гърлото му бе заседнала буца. — Ще искате да ме опитомите, нали? Нали това е, което правят Айез Седай с мъжете, владеещи Силата? Променят ги така, че да не могат? Правят ги безопасни? Том каза, че веднъж опитомени, мъжете умират, не им се живее повече. Защо не споменаващ, че ще ме заведеш в Тар Валон да ме опитомите?

— Ти си тавирен — отвърна Моарейн. — Може би Шарката все още не е свършила с теб.

Ранд изправи гръб.

— В сънищата Баал-замон каза, че Тар Валон и Амирлинският трон ще се опитат да ме използват. Той спомена имена, и сега си ги спомням всичките. Раолин Прокобник. И Гуаир Амалазан. Юриан Каменолък. Давиан. Логаин. — Последното име му беше най-трудно да спомене. Нинив преbledня, а Егвийн ахна плахо, но той продължи сърдито: — Всеки от тях е Лъжедракон. Не се опитвай да го отричаш. Е, аз няма да позволя да бъда използван. Не съм сечиво, което можете да изхвърлите на бунището, след като се износи.

— Едно сечиво, направено с определена цел, не се унизява, когато се използва за тази цел. — Гласът на Моарейн беше не по-малко рязък от неговия. — Но един мъж, който вярва на Бащата на лъжите, унизява себе си. Казваш, че няма да бъдеш използван, а позволи на Тъмния да предопредели пътя ти като хрътка, хукнала да гони заек по волята на господаря си.

Той стисна юмруци и извърна глава. Това твърде много приличаше на думите на Баал-замон.

— Не съм ничия хрътка. Чуваш ли? Ничия!

Лоиал се показва под арката и Ранд се изправи, поглеждайки към Моарейн.

— Те няма да научат — каза Айез Седай. — Докато Шарката не го поиска.

После приятелите му се приближиха. Водеше ги Лан, който изглеждаше твърд както винаги, но все пак малко поизтощен. Нинив беше превързала главата му. Зад него Лоиал носеше голяма златна ракла, изкусно изработена и нашарена със сребро. Никой освен Огиер не би могъл да я повдигне без чужда помощ. Перин беше увил около ръцете си голямо парче сгънат на две бял плат, а Мат носеше в ръце нещо, което приличаше на късчета от счупен глинен съд.

— Значи все пак си жив — засмя се Мат. Лицето му помръкна и той кимна към Моарейн. — Тя не ни позволи да те потърсим. Каза, че трябвало да проверим какво е криело Окото. Аз щях да избягам, но Нинив и Егвийн пазеха с нея и не ме пуснаха.

— Е, нали все пак си тук — каза Перин. — И като те гледам, не си чак толкова пострадал. — Сега очите му не светеха, но ирисите му бяха съвсем жълти. — Това сега е най-важното. Ти си тук и вече сме свършили онова, за което дойдохме, каквото и да беше то. Моарейн Седай каза, че сме го свършили и че вече можем да си ходим. Вкъщи, Ранд. Светлината да ме изгори — ако знаеш само колко искам да се прибера вкъщи.

— Радвам се, че те виждам жив, овчарю — каза мрачно Лан. Виждам, че си се лепнал за мечата си. Може би вече ще ти остане време да те понауча как се използва. — Ранд изпита неочакван изблик на привързаност към Стражника: Лан знаеше, но поне външно не го показваше, все едно че нищо не беше се променило. Помисли си, че може би за Лан отвътре наистина нищо не беше се променило.

— Трябва да ви кажа — обади се Лоиал, след като постави тежкия златен сандък на земята, — че пътуването с тавирен се оказа дори по-интересно, отколкото очаквах. — Ушите му енергично се размърдаха. — Ако стане още по-интересно, ще се върна незабавно в стеддинг Шангтай и ще направя пълно самопризнание пред старея Хаман и никога повече няма да се откъсна от книгите. — Изведнъж Огиер се ухили и усмивката разполови лицето му. — Радвам се да те видя, Ранд ал-Тор. Стражникът е единственият от тези тримата, който разбира нещо от книги, а и той не обича да говори. Какво стана с теб? Ние изтичахме и се изпокрихме из горите, докато Моарейн Седай не изпрати Лан да ни намери, но не ни разреши да потърсим теб. Защо те нямаше толкова дълго, Ранд?

— Аз тичах и тичах — отвърна му той бавно — и най-накрая взех че паднах на един хълм и си ударих главата в камъните. — Това трябваше да обясни отоците. Погледна към Айез Седай, Нинив и Егвийн, но лицата им останаха невъзмутими. — Когато се съвзех, разбрах, че съм се загубил, и най-накрая се добрах дотук. Мисля, че Агинор е мъртъв, изгорял е. Намерих някаква пепел и парчета от плаща му.

Лъжите звучаха кухо в собствените му уши. Не можеше да разбере защо те не се засмиват и не настояват да им каже истината, но приятелите му закимаха, приемайки обясненията му, и ахкаха състрадателно, след което се струпаха край Айез Седай да ѝ покажат находките си.

— Помогнете ми да седна — каза Моарейн и Нинив и Егвийн я повдигнаха и нагласиха зад гърба ѝ две сгънати одеяла.

— Как е възможно тези неща да се съхранят в Окото, без да бъдат унищожени като скалата? — попита Мат.

— Те не са поставени там, за да бъдат унищожени — отвърна загадъчно Айез Седай и твърдо отхвърли по-нататъшните им въпроси, поемайки глинените късчета, черни, бели и бляскави, от шепите на Мат.

На Ранд те приличаха на невъзстановими отломки, но тя ги сглоби умело на земята, като образува съвършен кръг с размерите на мъжка длан. Древният символ на Айез Седай, Пламъкът на Тар Валон, съединен с Драконовия зъб, черно срещу бяло. За миг Моарейн го погледна с неразгадаемо изражение, а после извади ножа от колана си и го връчи на Лан, като му кимна към кръга.

Стражникът отдели най-големия къс, а после вдигна ножа високо и удари надолу с все сила. Изхвърча искра, парчето подскочи от силата на удара и ножът се счупи с трясък. Лан погледна безполезната дръжка и я хвърли настрана.

— Най-добрата стомана от Тийр — промълви сухо Стражникът. Мат грабна глиненото парче и изсумтя, после го завъртя в ръцете си, но не намери никаква следа от ножа.

— Куендияр — каза Моарейн. — Сърцекамък. Никой не е успявал да го създаде след Приказния век, а дори и тогава е бил правен само за най-важни цели. Нищо не е в състояние да го счупи. Дори и Единствената сила, направлявана от най-великите Айез Седай с помощта на най-мощния ша-ангреал, правен някога. Всяка сила, насочена срещу сърцекамъка, само го прави още по-здрав.

— Но как тогава... — Мат посочи с парчето в ръката си останалите късчета по земята.

— Това беше един от седемте печата на затвора на Тъмния — каза Моарейн и Мат пусна парчето, сякаш се беше нажежило до бяло в

ръката му. За миг очите на Перин сякаш отново блеснаха. Айез Седай започна кротко да събира парчетата.

— Това вече няма значение — каза Ранд. Приятелите му го изгледаха озадачени и той съжали, че изобщо си е отворил устата.

— Разбира се — отвърна Моарейн. Но въпреки това внимателно прибра всички парчета в кесията си. — Донесете ми раклата.

Лоиал я надигна и я постави по-наблизо.

Пръстите на Айез Седай погалиха сложните плетеници по раклата, натиснаха и с леко прищракване капакът изведнъж отскочи, сякаш беше на пружини. Вътре лежеше завит златен рог. Въпреки блясъка си той изглеждаше простоват в сравнение с раклата, която го съхраняваше. Единствената инкрустация по него беше един ред сребърно писмо, вбит около гърлото на инструмента. Моарейн вдигна рога от гнездото му, както се вдига бебе от люлка.

— Това трябва да бъде отнесено в Иллиан — каза тя тихо.

— Иллиан! — изръмжа Перин. — Та това е почти до Морето на бурите, почти толкова на юг от дома, колкото сега сме на север.

— Да не е... — Лоиал пое дъх, — Възможно ли е да е...

— Ти можеш ли да четеш на Древния език? — попита Моарейн и след като той кимна, му подаде рога.

Огиер го пое с цялата нежност, на която беше способен, и леко проследи надписа с дебелия си пръст. Очите му се разширяваха все повече и повече, а ушите му щръкнаха.

— Тиа ми авен Моридин исайнде вадин — прошепна той. — „Пред моя зов смъртта не е преграда.“

— Рогът на Валийр! — За първи път Стражникът изглеждаше наистина потресен; в гласа му се долавяше благоговееен трепет.

— За да призове героите на Вековете от смъртта отново да се сражават срещу Тъмния — прошепна Нинив.

— Да ме изгори дано! — изпъшка Мат.

Лоиал почтително постави рога на мястото му в раклата.

— Започвам вече да се чудя — каза Моарейн. — Окото на света е било създадено заради най-великата нужда, пред която светът някога би се изправил, но дали е било, за да бъде използвано така... както ние... го използвахме, или за да съхранява тези неща? Бързо, дайте ми да видя последното.

След първите две неща Ранд можеше да разбере неохотата на Перин. Лан и Огиер взеха белия плат от ръката му, след като той се поколеба, и го разгънаха — беше дълго бяло знаме. Ранд зяпна безмълвно. Това, което беше по него, сякаш беше едно с фона. Нито втъкано, нито щамповано, нито нарисувано. Фигура, подобна на змия, покрита с пурпурни и златисти люспи, се беше изпънала по цялата му дължина. Имаше люспести крака с по пет дълги златни нокътя на всеки, огромна глава със златна грива и очи като слънца. Полюшващото се от лекия ветреца знаме сякаш накара фигурата да се раздвижи, люспите ѝ проблясваха като скъпоценни метали и геми, беше като жива — почти му се стори, че чува предизвикателния ѝ рев.

— Какво е това? — попита той.

Моарейн замислено му отвърна:

— Знамето на Повелителя на Утрото, когато водил силите на Светлината срещу Сянката. Знамето на Луз Терин Теламон. Знамето на Дракона.

Лоиал за малко да изтърве единия край.

— Да ме изгори дано! — плахо възкликна Мат.

— Ще вземем тези неща с нас — каза Моарейн. — Те не са били поставени тук случайно и аз трябва да науча повече. — Пръстите ѝ погалиха кесията, в която беше прибрала счупените късове. — Вече е твърде късно да тръгваме. Ще си починем, ще се нахраним, но утре ще тръгнем рано. Погибелта е навсякъде наоколо, не е като покрай Границата, и е силна. Без Зеления човек това място няма да се задържи дълго. Сложете ме да легна — каза тя на Нинив и Егвийн. — Трябва да си почина.

Ранд едва сега забеляза онова, което вече беше видял, но не му беше обърнал внимание. Мъртви кафяви листа се сипеха от големия дъб. Сухи листа, шумящи по земята, кафяво, смесено с многобройни венчелистчета, изпадали от хиляди цветя. Зеления човек беше удържал напора на Погибелта, но тя вече убиваше онова, което той беше създал.

— Свърши, нали? — попита той Моарейн. — Свърши се.

Айез Седай извърна глава към него на възглавничката си от две пелерини. Очите ѝ бяха дълбоки като Окото на света.

— Свършихме това, за което дойдохме. Оттук насетне ти можеш да живееш своя живот така, както Шарката го вплете. Нахрани се и поспи, Ранд ал-Тор. Спи и сънувай родния дом.

ГЛАВА 53

КОЛЕЛОТО СЕ ЗАВЪРТА

Призори вече имаше белези от опустошения. Земята беше застлана дебело с окапали листа. Цветята си бяха отишли, с изключение на съвсем малко в края на полянката. Малко неща можеха да растат в почвата под дъба, но около центъра на дебелия му ствол, над гроба на Зеления човек се бе оформила тънка окръжност от цветя и трева. Самият дъб беше задържал едва половината от листата си и това беше повече, отколкото на всяко друго дърво, като че някакъв остатък от Зеления човек в него все още се бореше да ги удържи. Прохладният ветрец беше изчезнал, заменен от нарастваща лепкава жегла. Пеперудите ги нямаше, птиците бяха замлъкнали. Групата, готвеща се за заминаване, се беше умълчала.

Ранд се качи на седлото на дорестия с усещане за загуба. „Не трябваше да е така. Кръв и пепел, нали победихме!“

— Дано да си е намерил друго място — промълви Егвийн, докато се качваше на Бела.

Носилката, направена от Лан за Моарейн, бе вързана между рунтавата кобила и Алдийб; Нинив щеше да язди от другата страна и да държи поводите на бялата кобила. Премъдрата свеждаше очи всеки път, щом срещнеше погледа на Лан, избягвайки втренчените му очи. Стражникът я поглеждаше всеки път, когато тя извърещаше очи, но не й говореше. Никой не попита кого има предвид Егвийн.

— Не е справедливо — каза Лоиал, загледан в дъба. Той беше единственият, който все още не беше яхнал коня си. — Не е справедливо Дървесният брат да бъде поразен от Погибелта. — Той подаде юздите на коня си на Ранд. — Не е редно.

Лан отвори уста, когато великанът пристъпи до огромния дъб, но Моарейн, излегната на носилката, вдигна немощно ръка и Стражникът не каза нищо.

Лоиал коленичи под дъба, затвори очи и протегна ръце. После вдигна лице към небето и туфите в ушите му щръкнаха. И запя.

Ранд трудно можеше да определи дали песента има думи, или е само мелодия. С този боботещ глас сякаш беше запяла самата земя, но въпреки това той беше сигурен, че отново чу птичите трели, леката въздишка на пролетния ветреца и пърхането на пеперудите. Унесен в песента, той си помисли, че е продължила едва няколко минути, но когато Лоиал свали ръце и отвори очи, слънцето вече се беше вдигнало над хоризонта. Листата, които все още стояха по дъба, изглеждаха вече по-зелени и по-здраво крепящи се по клоните, отколкото преди. Цветенцата, които обкръжаваха дървото, се бяха изправили, утринните звездици изглеждаха бели и росни, любовничетата грееха алени.

Лоиал се надигна, отри потта от широкото си лице и пое юздите от ръката на Ранд. Клепачите му клюмнаха свенливо, като че ли се бе притеснил да не помислят, че е искал да се изтъкне.

— Никога досега не съм пял толкова усилено. Нямах да го направя, ако тук не бе останало нещо от Дървесния брат. Моите Дървесни песни не са толкова силни като неговите. — Когато седна на седлото си, изгледа със задоволство дъба и цветенцата наоколо. — Поне това малко място няма да потъне в Погибелта. Погибелта няма да посегне на Дървесния брат.

— Добър човек си ти, Огиер — каза Лан.

Лоиал се ухили.

— Ще го приема за комплимент, но не знам какво би казал стареят Хаман.

Тръгнаха в колона, с Мат зад Стражника, за да използва пълноценно лъка си, ако се наложи, и Перин на опашката, поставил секирата в готовност напърно на седлото си. Изкачиха един хълм и само след едно примигване на очите се озоваха обкръжени от Погибелта — гнила, сгърчена и потънала в отровните си цветове. Ранд се огледа през рамо, но полянката на Зеления човек вече не се виждаше. Само Погибелта, проснала се зад тях, както преди. За миг му се стори, че зърва извисяващия се връх на дъба — зелена и тучна корона, но не беше сигурен. И после остана единствено Погибелта.

Беше очаквал, че ще им се наложи да си пробиват път с бой както на идване, но Погибелта беше притихнала и неподвижна като смъртта. Нито едно клонче не потрепваше, за да ги застигне, нямаше писъци и вой нито наблизо, нито надалеч. Погибелта сякаш се беше присвила, но не за да се спусне към плячката си, а все едно че ѝ беше

нанесен голям удар и очакваше нов. Дори слънцето не беше толкова червено като преди.

Когато минаха край огърлицата от езера, слънцето вече бе почти в зенита. Лан ги водеше доста встрани от езерата и старателно не обръщаше очи към тях, но на Ранд му се стори, че седемте кули изглеждат по-високи, отколкото когато ги видя за първи път. Да, порутените им върхове стърчаха по-високо, а над тях сякаш се мяркаше нещо — остри метални шпилове, блеснали на слънцето, и развени от вятъра флагове с извезани златни жерави. Виждаха се смътно, докато Погибелта отново не скри езерата от погледа му.

Преди залез слънце Стражникът избра място за бивак, а Моарейн накара Нинив и Егвийн да я изправят, за да разположи преградите си. Айез Седай прошушна нещо на другите две жени, преди да започне. Нинив се поколеба, но когато Моарейн затвори очи, двете я последваха.

Ранд забеляза, че Мат и Перин зяпнаха, и се учуди от какво се изненадват толкова. „Всяка жена е Айез Седай — помисли си той безрадостно. — Светлината да ми е на помощ, аз също.“ Мъката стисна гърлото му.

— Защо всичко е толкова различно? — попита Перин, докато Нинив и Егвийн помагаха на Моарейн да легне отново на носилката. — Имам чувството, че... — Яките му рамене се присвиха, сякаш му беше трудно да намери подходящите думи.

— Нанесохме мощен удар на Тъмния — отвърна Моарейн, прилягайки с въздишка. — На Сянката ще ѝ е нужно много време, за да се съвземе.

— Как? — настоя Мат. — Какво толкова направихме?

— Спете — каза Моарейн. — Все още не сме напуснали Погибелга.

На другата заран Ранд отначало не забеляза нищо особено. Погибелта се скри зад гърба им, разбира се, след като продължиха да яздат на юг. Сгърчените дървета се замениха с прави. Лепкавият зной постепенно намаля. Гнилите храсталаци отстъпиха място на просто болнави. Но после забеляза, че вече не са болнави. Гората около тях започна да червенеет — дърветата бяха напъпили. По шубраците под дърветата се виждаха листенца, по земята — зелени стръкове трева.

Сякаш пролетта, задържана толкова дълго от зимата, бързаше да навакса онова, което не беше сторила досега.

Не беше единственият, който гледаше смаяно околността.

— Могъщ удар — промърмори Моарейн и не добави нищо повече.

Дива роза обвиваше каменната колона, бележеща Границата. От наблюдателниците наизлязоха мъже, за да ги поздравят. Смахът им беше пълен с радостно изумление и очите им грееха от почуда, сякаш още не можеха да повярват на зелената трева, стелеща се по равнината.

— Светлината съкруши Сянката!

— Велика победа в Тарвинската клисура! Получихме посланието! Победа!

— Светлината отново ни благославя!

— Крал Изар е силен в пътя на Светлината — сдържано отвърна Лан на радостните им възгласи.

Късно следобед стигнаха Фал Дара и обкръженият с мрачни стени град ги посрещна с празнични камбани. Звъняха тържествено и оглушително. Ранд се съмняваше дали е останала някоя камбана в града, която да не звъни, от най-малкото сребърно звънче до огромните бронзови гиганти по върховете на кулите. Портите на крепостта бяха широко разворени и през тях по улиците със смях и песни се стичаха мъже с набодени по металните шлемове и ризници цветя. Обикновеният народ още не беше се върнал от Фал Моран, но войните току-що бяха пристигнали от Тарвинската клисура и радостта им беше достатъчна, за да изпълни всички улици.

— Победа в Клисурата! Победихме!

— Чудо в Клисурата! Приказният век се върна!

— Пролет дойде! — Един посивял ветеран се засмя и окачи на врата на Ранд гирлянд от бели утринни звездици. Собственият му шлем бе увенчан с цветна корона. — Светлината отново ни благославя с пролет!

Когато разбраха, че искат да отидат в цитаделата, ги обкръжи група мъже, облечени в стомана и накичени с цветя, които затичаха пред тях да им отворят път през ликуващите улици.

Ингтар беше първият човек, чието лице не беше весело.

— Твърде много закъснях — каза той на Лан с кисела усмивка. — С цял час, и нищо не видях. Мир! — Изскърца със зъби, но веднага

на лицето му се изписа разкаяние. — Простете. Мъката ме накара да забравя задълженията си. Добре дошъл, Строителю. Добре дошли всички. Щастлив съм да видя, че сте се измъкнали живи и здрави от Погибелта. Ще доведе знахаря да се погрижи за Моарейн Седай в покоите ѝ и ще уведомя лорд Агелмар...

— Отведете ме при лорд Агелмар — разпореди се Моарейн. Отведете ни всички. — Ингтар отвори уста да и възрази, но се поклони пред властния ѝ поглед.

Агелмар беше в кабинета си, поставил въоръжението и бронята си на окачалките им, и той се оказа второто лице, което не се усмихваше. Беше се свъсил тревожно и лицето му стана още по-навъсено, когато видя Моарейн. Слугите се засуетиха притеснено, че се налага да доведат Айез Седай, без да може най-напред да се освежи и да я види знахарят. Лоиал носеше златната ракла. Късчетата от печата още бяха в кесията на Моарейн; знамето на Луз Терин Теламон Родоубиеца беше увито в одеялото ѝ, а то бе поставено на гърба на Алдийб, зад седлото ѝ. Конярят, отвел кобилата, бе получил изрични нареждания да се погрижи одеялото да бъде занесено недокосвано в покоите, определени за Айез Седай.

— Мир! — промърмори повелителят на Фал Дара. — Ранена ли сте, Моарейн Седай? Ингтар, защо не си се погрижил Айез Седай да бъде отнесена в леглото ѝ и знахарят да я прегледа?

— Успокойте се, лорд Агелмар — намеси се Моарейн. — Ингтар постъпи така, както аз пожелах. Не съм толкова зле, колкото, изглежда, си мислят всички тук. — Тя даде знак на две от жените да ѝ помогнат да седне в едно от креслата. Те плеснаха с ръце и възкликнаха, че е твърде изнемошяла, че би трябвало да я занесат в затоплено легло, да доведат лечителя и да си вземе гореща баня. Но Моарейн само повдигна вежди и те мигом затвориха уста и побързаха да я пренесат в стола. Щом седна, тя раздражено махна с ръка на слугите да напуснат стаята.

— Искам да поговоря с вас, лорд Агелмар.

Агелмар кимна и Ингтар подкара слугите през вратата. Повелителят на Фал Дара изгледа очаквателно останалите в кабинета. И с особен интерес, както се стори на Ранд, Лоиал и златната ракла в ръцете му.

— Чуваме — каза Моарейн, след като вратата се затвори зад гърба на Ингтар, — че сте спечелили велика победа в Тарвинската клисура.

— Да — отвърна замислено Агелмар и лицето му отново се намръщи тревожно. — Да, Айез Седай, и не. Получовеците и тролоците бяха избити до крак, но ние почти не се сражавахме. Чудо, така го наричат хората ми. Земята ги погълна и планините ги затрупаха. Останаха само няколко драгхара, но бяха толкова изплашени, че не можах да направят нищо друго освен да отлетят колкото се може по-бързо на север.

— Наистина чудо — каза Моарейн. — И пролетта отново се върна.

— Чудо — повтори Агелмар и поклати глава. — Но... Моарейн Седай, хората ми разправят какво ли не за онова, което се случи в Клисурата. Че самата Светлина се въплътила и се сражавала на наша страна. Че самият Създател слязъл в Клисурата, за да нанесе удар върху Сянката. Но аз видях само един човек, Моарейн Седай. Най-обикновен мъж, и това, което направи той, е просто невъзможно, не може да бъде.

— Колелото тъче, както самото то пожелае, повелителю на Фал Дара.

— Както кажете, Моарейн Седай.

— А Падан Фейн? Пазят ли го добре? Трябва да поговоря с него, след като си отдъхна.

— Пазят го така, както наредихте, Айез Седай, и ту хленчи на пазачите си, ту се опитва да ги командва, но... Мир, Моарейн Седай, а с вас какво се случи в Погибелта? Намерихте ли Зеления човек? Виждам неговата ръка в зеленината, която избуя преди малко.

— Намерихме го — отвърна тя притеснено. — Зеления човек загина, лорд Агелмар, и Окото на света вече го няма. Няма вече да ви навестяват търсещи слава младежи.

Повелителят на Фал Дара се навъси и поклати глава.

— Загинал? Зеления човек? Но той не може да... Значи са ви победили? Но тези цветя, зеленината?

— Победихме, лорд Агелмар. Победихме и това, че земята се освободи от зимата, е доказателство, но много се опасявам, че последната битка все още предстои. — Ранд се размърда, но Айез

Седай го изгледа осъдително и той се укроти. — Погибелта все още си стои на мястото и ковачниците на Такандар още коват под Шайол Гул. Все още има твърде много Получовеци и безчет тролоци. Не си въобразявайте, че е отпаднала необходимостта да бъдете бдителни по Граничните земи.

— Не съм си и помислял, Айез Седай — отвърна той настръхнал.

Моарейн даде знак на Лоиал да постави златната ракла пред нозете ѝ и след като той го стори, я отвори и извади рога.

— Рогът на Валийр — обяви тя и Агелмар зяпна. Ранд си помисли, че е готов да падне на колене.

— С това, Моарейн Седай, вече няма значение колко Получовеци и тролоци са останали. След като древните герои бъдат вдигнати от гробовете им, ще тръгнем в поход към Изпепелените земи и ще сринем Шайол Гул.

— НЕ! — Агелмар зяпна от изненада, но Моарейн продължи спокойно. — Не ти го показвах, за да ти се подиграя, а за да знаеш, че каквито и битки да ни предстоят, нашата мощ няма да отстъпва на тази на Сянката. Мястото му не е тук. Рогът трябва да бъде отнесен в Иллиан. Тъкмо там, ако ни застрашат нови битки, той трябва да вдигне на крак силите на Светлината. Ще те помоля да осигуриш ескорт от най-добрите си воители, за да стигне до Иллиан в безопасност. Все още има Мраколюбци, както и Получовеци и тролоци, и тези, които се вдигнат под зова на Рога, ще последват онзи, в чиито ръце е той. Трябва да стигне до Иллиан.

— Ще направя така, както казвате, Айез Седай. — Но когато раклата се затвори, повелителят на Фал Дара имаше вид на човек, комуто е отказано за сетен път да види Светлината.

* * *

Седем дни по-късно камбаните из Фал Дара продължаваха да кънтят. Хората се бяха завърнали от Фал Моран и тържествата продължаваха денонощно, възгласите и песните се смесваха със звъна на камбаните.

Ранд беше на една дълга тераса, която гледаше към личните градини на Агелмар, зелени и обрасли с цветя — но той самият не

гледаше към тях. Пролетта в Шиенар беше по-прохладна, отколкото беше свикнал, но въпреки това по голите му гърди и рамене блестяха капчици пот, докато размахваше меча със знака на чаплата, всеки следващ замах — по-съвършен от предишния и все пак някак далечен, докато се носеше сред покроя на празнотата. И дори и тук и сега се чудеше колко ли по-голям щеше да бъде възторгът из града, ако бяха научили за знамето, което Моарейн държеше скрито.

— Добре, овчарю. — Облегнат на перилата, със скръстени на гърдите ръце, Стражникът го наблюдаваше с критичен поглед. — Добре се справяш, но не напирай толкова. Не можеш да станеш майстор на меча само за няколко седмици.

Празнотата изчезна като спукан мехур.

— Не държа толкова да бъда майстор на меча.

— Този меч е предназначен за майстори, овчарю.

— Държа само баща ми да се гордее с мен. — Ръцете му стиснаха покривката с кожа дръжка. „Искам само Трам да си остане мой баща.“ Той плъзна меча в ножницата. — Все едно, не разполагам с няколко седмици.

— Значи не си променил намерението си?

— А ти би ли го променил? — Лицето на Лан си остана невъзмутимо. — Нали не би се опитал да ме спреш? Нито Моарейн Седай?

— Можеш да постъпиш така, както сам пожелаеш, овчарю, или както Шарката те заплете. — Стражникът се изправи. — Сега те оставям.

Ранд се извърна да погледне оттеглящия се Лан и видя на входа Егвийн.

— За какво намерение става дума, Ранд?

Той изведнъж усети хлад и грабна сетрето и наметалото си.

— Заминавам, Егвийн.

— Къде?

— Някъде. Още не знам. — Не искаше да среща очите ѝ, но не можа да се въздържи и я погледна. Беше накичила падащата по раменете ѝ коса с червени рози. Беше увила плътно около тялото новата си пелерина, тъмносиня и избродирана по ръба с тънка ивица бели цветя. Цветята не бяха по-бледи от бузите ѝ; очите ѝ бяха големи и тъмни. — Надалеч.

— Сигурна съм, че Моарейн Седай няма да ти разреши да си тръгнеш току-така. След... след онова, което направи, заслужаваш някаква награда.

— Моарейн изобщо не се интересува от мен, жив ли съм, или не. Направих, каквото тя поиска от мен, и с това се свърши. Дори не ми говори, когато отида при нея. Не че толкова съм се опитвал да се приближа до нея, но тя просто ме избягва. Изобщо не я интересува дали ще си замина, а и на мен ми е все едно дали се интересува, или не.

— Моарейн все още не се е възстановила, достатъчно, Ранд. — Егвийн се поколеба. — Аз трябва да замина в Тар Валон за обучението си. Нинив също идва с мен. Мат също се нуждае от Лечителството, за да се освободи от онова, което го свързва с камата, а и Перин иска да види Тар Валон преди да замине... някъде си. Ти също би могъл да дойдеш с нас.

— И да изчакам, докато още някоя Айез Седай освен Моарейн не разбере какво представлявам и да ме опитомят, така ли? — Гласът му беше рязък, почти сърдит. — Това ли искаш?

— Не.

Разбираше, че никога няма да успее да ѝ каже колко благодарен ѝ е, че не се поколеба преди да му го каже.

— Ранд, няма от какво да се боиш... — продължи тя. Бяха сами, но въпреки това тя се огледа и продължи по-тихо. — Моарейн Седай казва, че не бива да докосваш Верния извор. Ако не докосваш сайдин, ако не се опитваш отново да владееш Единствената сила, ще останеш невредим.

— О, изобщо не мисля повече да го докосвам. Дори и да се наложи да отрежа ръката си. — „Ами ако не мога да се спра? Та аз изобщо не се опитвах да я овладявам, дори при Окото. Ако не мога да се спра?“

— За дома ли заминаваш, Ранд? Баща ти сигурно ще умре от радост, като те види. Дори бащата на Мат сигурно умира от желание да го види. Аз смятам да се завърна в Емондово поле догодина. Поне за малко.

Той погали с длан дръжката на меча и усети релефния знак на чаплата. „Баща ми. У дома. О, Светлина, колко бих искал...“

— Не. — „Някъде, където няма да нараня хора, ако не успея да се спра. Някъде, където ще съм сам.“ Изведнъж му стана студено, сякаш на терасата бе завалял сняг. — Надалеч, но не за дома. „Егвийн, Егвийн, защо трябваше да ставаш една от онези...?“ Той я прегърна и прошепна в косата ѝ: — Никога вече у дома.

* * *

В личната градина на Агелмар под една беседка, отрупана с бял черешов цвят, Моарейн се помръдна на дивана си. Късчетата от счупения печат лежаха в скута ѝ. Тя разсеяно си играеше с малката гема, която понякога носеше в косата си. Бледосинкавият блясък на камъка потъмня и на устните ѝ се изписа лека усмивка. Сам по себе си камъкът не притежаваше никаква сила, но едно от първите неща, на които се беше научила още като момиче в кралския палат на Кайриен, бе да се вслушва с помощта на камъка в думите на хората, докато те си мислят, че са твърде далече, за да бъдат подслушани.

— Пророчествата ще се сбъднат — прошепна Айез Седай. — Драконът се прероди.

КРАЙ НА ПЪРВА КНИГА

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

ОКОТО НА СВЕТА. 1998. Изд. Бард, София. Серия Колелото на времето, No.1. Превод: [от англ.] Валерий РУСИНОВ [Wheel of Time: The Eye of the World / Robert JORDAN]. Формат: 167×237 мм. (24 см.). Страници: 703. Цена: 12.50 лв. ISBN: 954-585-216-X

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.